

Esaie

a *Mecdū, i. nondū.* b *Decē tribubū tē, s. quas po-*
stea captiuauit salmanasar rex assyriorū. Cui, uñ, Reguz
reñ, d. translat⁹ est isrl de terra sua in assyrios. Contrari-
um tñ videſ, uñ, Reg. ix. t. in multis alijs locis q̄ Eſaias
aphetauit vñq ad manassen q̄ occidit cū, t costat q̄ nūc
captiuate erant dece
tribz, s. septimo anno
ezechie p̄tis manasse
Ende, uñ, Reg. xvii.
banno septo ezechie
capta est Samaria et
transluit rex assyriorū
israel in assyrios. Ad
qđ endendū est expo-
nendo. Prophetauit
id est, prophetare incho-
aut.
c *Ac de r̄tqz re-*
gno, i. decē tribuuz et
duaru, q̄ sc̄sum est,
sicut habet, uñ, Reguz
xii.
d *Lexit, i. ordīnat,*
e *Oraculū, prophetā*
que est diuinū r̄tū,
vel diuinū eloquū.
f *Et euz interdū,*
dictā ḡr̄ materia hu-
tus libz, s. oga iusti-
cie, i. misericordie, iusticie
ibi. Et post babylonī-
ce captiuitatē. Dis-
tricōdie ibi. Reditū p̄lī significet in iudea. Et sequit̄,
g *Iamen ois ei⁹ cura, i. principalis intentio est,*
h *De vocatiōne gentiū ad fidē, i. Et de aduentu*
rp̄i in carnē. I. Quē rp̄m. I. Quāto plus amat
rp̄i, et p̄ obtrectatione p̄stī, i. p̄ emulatione p̄stī, vel pro-
fuslinētia p̄stī obtrectationis. m. Laniant, i. detra-
hendo discrip̄tū. n. Qui scit me tē, s. hebrei, et chal-
daice, o. Eruditōne iudasse, et multū laborasse. Dicit̄
enī q̄ ppter h̄ q̄ posset loqui chaldaici fecit sibi lumare
p *De falsitate scripturar̄, q̄rante translatiōz (dentes*
hieronymi dicebat nos h̄re falsas biblias, et corruptas,
q *Insultarent, i. unproperaret. Insultare ait aduersa-*
tiorū p̄rie d̄r̄ cū qđā cauillatiōe dēdendere.

Explicit qualisq̄ expositio istius prologi.

C Postilla Nicolai de lyra sup Eſaiam incipit.

N *Jerusalem euangelistā dabo. Eſai, xlī.*
fin q̄ dicit be. Hieronym⁹ in epistola
ad paulinū de oibz sacre scripture li-
bris, *Eſaias nō videt prophetā sed ma-*
gis euangelium texere ppter qđ dicit
idē Hiero, iii prologo sup libz Eſai
q̄ nō tam prophetā dīcedus est q̄s euangeli-
sta. Et ideo auctiōter dicit̄ verbū p̄positum de ipso,
hierusalē tē. In q̄ tangunt̄ attuor cause hui⁹ libz Eſai
quē pre manibz habem⁹. S. efficiens materialis, forgal⁹
et finalis, efficiens aut̄ causa duplex est. Una principa-
lis, s. sp̄sūctū, q̄ inspirate locuti sunt pp̄be, fin q̄ dicit̄
sc̄da Petri primo. H̄o enī volūtate h̄uana allata est ali-
q̄s prophetā, sed sp̄sūcto inspirati, locuti sunt sc̄ti dei
homines. Et hec causa tangūt̄ cuius dicit̄. Dabo, q̄ cogni-
tione propheticaꝝ dedit Eſai, de quo p̄t accipi qđ dicit̄

infra, xlī. *Dedi te in fedus p̄li. Eſaias el̄ inter alios, p̄*
phetas clari⁹ descripsit mysteriū christi, p̄ qđ genus p̄u-
manū est ip̄i deo federatū. Alta vō causa efficies instru-
mentalis est, s. Eſaias, q̄ sp̄sūcto dictante h̄i librum

descripsit, que notaſ cū dicit̄. Evangelista. Et cū hoc no-

ratur etiā cantā mate-

rialis, et formalis. Ad

cui⁹ intellectū sciēdū

q̄ evangelista dicitur

ab eu qđ est bonū, et

angelus qđ est nunci-

us. Dicit̄ aut̄ bonus

nunci tripli rōne.

Una ratio accipit ex

parte muteris, i.ez q̄

a bono dīo inītutur,

et fin h̄ sub noſe evan-

geliste tangūt̄ causa ef-

ficiens instrumenta-

lis h̄i libris, s. Eſaias

as a sp̄sūcto destinat-

rus ad nunciandū

q̄bō scripto illa que

contīnent̄ in h̄i libro,

de quo p̄t accipi qđ

dicit̄ infra, xlī. Spiritu-

tus dñi sup me, eo q̄

vñxerū me ad euā ge-

lizandū paupibz mis-

fit me, Dec̄ est litera-

fin translationes, i.ez,

et eadē est sinia i trāſ-

latione nostra q̄ hic habet. Spiritu

dñi sup me, eo q̄ vñ-

xerū me ad annūciandū mansuetis misit me. Ecdō mo-

do d̄r̄ alijs bonus nūcius seu euā gelista rōne boni qđ

p̄ ipm nūciatur, et fin hoc sub nomie euā geliste materia

h̄i libri designat, in quo mysteriū ip̄i christi qđ non

solū est bonū, sed etiā optimū describit, q̄ sicut dicunt̄

est magis videt euā gelisti q̄ prophetā texere, unde pot̄ dī

ere illud Luce, i. Euā gelizo vobis gaudū magnū qđ

erit om̄i p̄lo. Tertio modo d̄r̄ q̄s euā gelista seu boni

nunci tripli rōne modi nūciandi, et h̄ est q̄s si solū nūciat bo-

nūm, sed etiā bono modo, r̄idelicet lucide et ornate. Et

sic sub nomie euā geliste tangūt̄ forma h̄i libri. Scien-

dū tñ q̄ duplex ē forma libz, s. forma tractandi, et forma

tractat⁹. Forma tractādi ē mod⁹ agēdi seu loquēdi, qui

in h̄i libro ēt valde lucid⁹ et ornat⁹. De claritatē aut̄ ei⁹

dicit̄ Hiero, iii. p̄lo sup libz istū de Eſai, q̄ tra enī vñ-

versa ip̄i ecclieſeq̄ mysteriū ad liquidū p̄lecutus est, vt

nō putas eū de futuro vaticinari, s. de p̄teritis hystoriā

terere. De ornatu vō ip̄i dicit̄ in eodē p̄lo de Eſai,

Sciēdū q̄ in finone suo dīser̄t̄ sit, q̄ p̄pe et vir nobilis

et urbane eloquētie, nec hisis q̄c̄q̄ in eloquio rusticitatis

admitit̄, vnde accidit et p̄ ceteris florē finomis ei⁹ trāſ-

latio nō potuerit p̄seuare. Sic igit̄ forma tractādi h̄i libz

q̄ el̄ idē qđ modus loquēdi designat̄ sub nomine

euā gelista, eo q̄ talis mod⁹ est optim⁹, et p̄te lucid⁹ et

ornat⁹, ppter qđ d̄r̄, i.ez. Exalta vocē tuā q̄ euā gelista

hierusalē, alle enī exaltat̄ vocē suā q̄ ornate et lucide an-

nunciat̄ suā intentionē. Forma vō tractat⁹ ēt diuīſio le-

bi, de q̄ dicit̄ līam, p̄sequēdo. Eſaiā vō finalis h̄i libz

tangūt̄ sub noſe hierusalē, hierusalē enī in scriptura

aliq̄si accipit̄ p̄ ecclia militatē. Apocal., iii. Undi cīnita-

tem sc̄tā hierusalē descendētē de celo tē. Aliq̄si vero pro

ecclia trūphantē. Gal., iii. Illa q̄ sursum ē hierusalē libe-

ra est. Unus aut̄ h̄i libz duplex est, unus pp̄inquis sc̄z

Liber

instructio seu edificatio ecclie militans sub noſte hieruſale
ſale deſignata. ppter qd dicitur. i.e. Urge ilumina hierulm.
qz reit lumine tuu. i.e. prophetia Esiae illuminans totu statu ec-
clesie. Alio autem eft finis ultim⁹ et tremor. videlicet coſe-
cutionis ſugne beatitudinis in ecclia triumphante qz ghetu
ſales intelligit. ppter
qd dicitur infra. i.e. i.c.
Ecclii mihi videbunt
hierulm cuiuslibet opu-
lentia tabernaculum qd
nequaquam ultra trans-
ferti poterit. p propheti-
a eni. Esiae videm⁹
nunc p ſpeculum et eni-
ginareſt postea in fu-
turo lucide ridebimus⁹
et apte. qd nobis pce-
dat et c.

Capitulū. I.

Etio Esiae. **I**dic accedēdū est ad formaz tractatus q̄ est divisio libri. q̄ dividit in duas partes. qz p̄to p̄mittit quedā brevis p̄fatio. scđo subdit narratio. ibi. **A**udite celi. Circa libri b̄ expositionē intēdo qntū potero p̄sq̄ sensum l̄rālē citādo multiplicatiōne particulariū et accordatiū. qz p̄ talia magis impec̄tū intellect̄ boīs q̄ iusue. **I**n loco vō q̄rit̄ intellect̄ a uideis de prauit̄ intēdo dūtiū imorari. sicut feci exponendo libru psalmoy. **A**git in psatōe hui⁹ libri q̄atuor manifestant. **D**ūmū est ordo hui⁹ libri iter alios libros a. **V**isio. i. p̄phētia. qd p̄t̄ q̄ li. (canonicos cū dī. ber iste in ordinelibroz p̄phētaliū copitat. **S**cēdū tñ q̄ visio p̄phētia dicta est cognitio. p̄phētia q̄ sit in vigilia p̄t̄ dictū fuit diffusus in principio libri psalmoy. vbi dictū fuit de diversis gradibz p̄phētie. **S**cđm ē scriptor ministerialis hui⁹ libri q̄ manifestat hic ex duobz. s. ex no. b. **E**siae. q̄ inter alios p̄phētas fuit nota. (In fine cū dī. bilis et famosus. **E**cdo ex genere cū dī. c. **F**ili⁹ amos tet dicit R. a. sa. iste amos et amasias rex iuda fuerūt fratres. et sic Esaias fuit de genere regio. **E**si et dicit Hiero. in prologo q̄ fuit vir nobil⁹ urbane eloquēt̄. et supra allegariū est. Et p̄ b̄ p̄t̄ q̄ iste amos est ali⁹ ab illo q̄ iter duodecim p̄phētas ponit tertii. qz ille fuit pastor et rusticanus. et b̄ in principio sue p̄phētie. **D**oc etiam p̄t̄ p̄t̄ hebraicas q̄bo scribunt. qz amos p̄t̄ elate habet primā l̄ram aleph et ultimā fadē. et iō robust⁹ interpretat. Alius aut̄ hamos h̄z primā l̄ram aym et ultimā fainech. p̄pter q̄ auulsus interpretat. **L**ettū qd ī hac psatōe manifestat est pp̄ls cui Esaias p̄phētauit cum dicitur. d. **S**up iuda et hiero. i. a. q̄ p̄ hiero que erat ciuitas metropol intelligit rex et sacerdos sumum altissq̄ sacerdotes notabiles et ceteri ibidē habitantes. **P**er iuda vō reliquis pp̄ls de regno iude. qz dī regnū dux tribuum. **C**uartū aut̄ ē b̄ p̄phētie t̄ps cū dī. e. **I**n diebus osie. c. **T**pe ei hui⁹ reḡ cepit p̄phētare. licet aut̄ t̄pe. **D**anasse filii ezechie. p̄phētauit. tñ de t̄pe ei⁹ nō facit mentionē. tñ qz ille pessum⁹ fuit in cultu ydoloz et in occisione et p̄secutōe innocētiū. et h̄z. illi. Reg. tri. tum qz ab eo occisus fuit. eo q̄ p̄ca ip̄i⁹ et pp̄li arguerat. et ad colorā dī suā maliciā recit ei adduci corā se. et h̄z ī qdā libro hebraico q̄ vocat iethamot. et dicit ei. dīs dīs mōys. **N**ō videbit me hō et vivet. Ero. tri. tñ tu diristi. **C**id dīsim sedentē sup soliū excelsū. et h̄z. i. c. **G**te mōys dīsit Deut. viii. **N**ō est alia natio tāgrandis q̄ habeat deos appropinquatē sibi. sicut dīs dīs adeſt oībō oblectationibz nōtis. Et tu diristi. **I**nvocate cū dī. p̄pe est. i. v. p̄.

His insinuatis q̄ pax sit nobis pp̄sq̄, & sic dēnancit eis
ad mortē, & tūc pp̄ha innoacuit dñm q̄ aperuit cedrū in
illo loco existente, & intra se occultauit pp̄ham, sed **D**as
nasses h̄ miraculo nō fuit retrac̄t a malitia sua, s̄ enas
eū arbore fecit eū lecan̄ lettra, f **A**ndite. **D**ic alleq̄;

dite celi⁹ ⁊ autib⁹ peipe ter-
ra⁹ qm̄ dñs locutus ē: fili-
os enutriui⁹ ⁊ exaltaui⁹ ipsi
aut spreuerūt me. [¶] Cogno-
uit bos possessore⁹ suum⁹ et
asinus presepe domini sui.
[¶] Israēl autem me non co-
gnouit⁹ et popul⁹ meus⁹ nō

symeon *Ex. ii. 5.* dicit, ec-
ce posuit? est hic in ruinâ et resurrectione multorum in isto.
Et io clatas denunciâdoz scribendo xpi mysterium simul de-
nunciat et scribit deiectionem pectorum supbientiam et se excollo-
rum et erectione humilium et iustorum. Et huius p. pcessus h. lu-
bris duas pres dundit. Quia p[ro]prio c[on]tra xpi mysterio descre-
bit pectorum deiectionis, scđo iustoru[m] erectio. Scđo incipit, s.l.
Scđo laminam t[em]p[or]em. P[ro]pria in duas, q[ua]d primo c[on]tra p[ro]t[er]ebus ad
xpi mysterium delcribit punitio pectorum q[ua]ntu[m] ad diuersos
populos specialiter, scđo q[ua]ntu[m] ad o[mn]es generaliter, v.i. c. P[ro]p-
ria in duas, q[ua]d primo ponit punitio q[ua]ntu[m] ad indeos,
scđo q[ua]ntu[m] ad populos extraneos, c.t. ibi. Et assur t[em]p[or]a te.
P[ro]pria adhuc in duas, q[ua]d p[ro]prio cu[m] mysterio t[em]p[or]e delcribit
punitio regni iude sue duar[um] tribu[m]. Scđo ei[us] liberatio a
p[re]sepio duo regi, vt post r[ati]onem mortificaturi appona-
tur oleu[m] lenitudo. Scđo p[ro]prio incipit, v.i. c. Et factum est
P[ro]pria in duas, q[ua]d p[ro]prio ponit ap[osto]l[ic]a denunciatio, scđo eius-
dem affirmatio, v.i. c. P[ro]pria adhuc in duas, q[ua]d p[ro]prio describit
regni iude punitio, scđo p[ro]prio adiutiu[m] xpi ecclie p[ro]moto[ri]o, c. a.
sequenti. Scđendit t[em]p[or]is q[ua]d hec diuisio non est ita p[re]cisa, q[ua]d m[od]estia
diuisio[n]is coincidat frequenter, ut q[ua]d in re pte dicunt,
ponit etiam in alia licet alijs v[er]bis et alio mo[de]rno, id est dis-
cendit de alijs subdiuisiōibus, q[ua]d fieri p[ro]prio magna pte. P[ro]prio
aut capitulo in duas partes diuidit, q[ua]d primo ostendit
populus punitio, p[ro]prio p[er]petris in deum, scđo p[er]petris in primis, ibi.
Quo facta est. P[ro]pria in tres, q[ua]d primo ostendit popu-
li culpa, scđo subdit pena, ibi. Terra vta, Letio colul[us]
medela, ibi. Indite vbi, Circa primi declarat p[ro]prio p[er]-
grauitas, scđo incorrigibilis, ibi. Sup q[ua]d, Circa primi
f. Audite celi, i. angel[ic]i sunt cines celestes, (dicit)
g. Et aurib[us] t[em]p[or]e, i. boles habitationes in ea, ut r[ati]o[n]es ei natura-
l[is], angelica et humana voluntate in teste. b Quo-
nia d[omi]n[u]s t[em]p[or]e, vbi attente est audiendum. Quid autem de-
xit subdit. i. Filios enutru, s. populi isti, p[er]secuto[ri]o mas-
sa in deserto, et terrâ lacte et melle fluente ei coferendo.
k. Et exaltari regnum amoreoy et chananeoy eis tribu-
endo, ut p[er]t[em]p[or]is in libro numeroy et Iosue. l. Xpi ante-
spreue, me, et dolis fui edo, ad q[ua]d declinauerit p[er] morte
Iosue, ut p[er]t[em]p[or]is in libris Iudicii Regis, v.i. Paral, q[ua]d cecita-
te arguit sequenter comparando eos ad bruta animalia crudelissi-
m. Lognouit bos t[em]p[or]e, q[ua]d fui edo et i arat, (ma dicens,
t[em]p[or]e) recognoscit pauli sibi exhibiti bisficium. n. Et as-
tinus t[em]p[or]e, in q[ua]ntu[m] fuit d[omi]n[u]s in deportatis oneribus p[er] paulu[m]
lo q[ua]d recipit in p[er]spicio suo. o. Israel autem t[em]p[or]e, mihi ser-
uendo p[er] tot et tantis beneficis a me sibi impensis.
p. Et populus me, i. populus isti q[ua]d a deo recepit legem specula-
lem, q[ua]d non intelligent, linea bisficia et p[er]cepta intra se
legendo et recolendo, ideo suadetur,

Esiae

t De genti peccatrici. p. peto assuete. sicut dicitur aliquis artifex ex arte tamen acquisita per opes exercitium. **s** Populo suauitate iniuste. q. petrum quod per penitentiam si diluit. mox suo pondere ad aliud trahit. **t** Hominum nequam filius fecerat. I. ratus. q. per talia hoies efficiunt semen diaboli et eius filii. sicut per contraria bona opera efficiuntur filii dei. illa per quam magis explicat in specie iudicantis.

v Dereliquerunt dominum. eius vultus debet negligentes.

x Blasphemauerunt sanctum nomen eius. bonitatem derubentes. et de hoc sanctum nomen ipse deus qui est sanctissimum. et dicebat super sanctum nomen ipsum specie alii modo. eo quod illum populuz elegerat ad suum cultum.

y Abalienati sunt retrosum. a deo recedentes et honore sibi debitum domini alienis tribuentes.

z Supradicatur q. Dic sicut tangit pectora incorrigibilitas cuiuslibet. Supradicatur quo tempore quis diu frustra.

q. non sequeretur correctio recta. id subdit. a Addentes purificacionem. q. de confessionibus meis non eritis emendati. sed magis et magis peccatores sicut pharao rex egypti. q. sed osidit sicut et in diversis populi statib[us] cui dicitur.

b Omne caput. et per caput intelligitur rex et principes qui sunt capita populi. et dicitur. **c** Languidus. q. languor est infirmitas incurabilis. et per hunc osidit eorum vita mala incurabilis. **d** Et omne cor meritis. p. cor intelliguntur doctores et sacerdotes. q. sicut ex corde procedit sensus et mortis ad alias pres corporis. sic per doctores et sacerdotes debent alii accipere bonum sensus bone cognitionis et mortis sententia operationis. accipiendo ab eis doctrinam et exemplum virtutis. sed ecceptratio de his. **d** Omne cor meritis. non merito cognitionis de peccatis. sed merito quod est defectus doctrinae et virtutis.

e A plato pedis tempore h[ab]et intelligitur reliquias populi procedendo a minoribus usque ad maiores. **f** Non est in eo sanitas. s. age et virtus. et per h[ab]et intelligitur quod ibi sit perditus. s. infirmitas culpe ad mortem gehennae deducens. et hanc infirmitatem specificat. **d** **g** Vulnus. i. peccatum patens. **h** Et lumen. s. inuidia latens. **i** Et plautus. i. pectorum subtile inflatum. **j** Non est circuligata ligatura legi duine a pectoro retrahenteris. **k** Nec curata medicamine. a. subito et exemplo sacerdotum et doctorum. **m** Neque fortior oleo. i. opibus misericordie. q. impetrat remissionem culpe. **n** **o** Terra vera. (iii). Peccata tua elemosynis redime. **p** Hoc sicut subdit debita pena. Circa quod secundum. q. sicut dicitur Isaia. dicitur ista duabus tribibus tpe ezechie de ceteris tribibus in captivitate. et de terra sua translatis in assyrios. ut hebrei. Reg. xviii. Et id propterea primo reduxit ad memorandum illam destructorem. scilicet regnum iudeorum. ibi. **l** Et derelinquit. Circa primum dicitur. **n** Terra vera. id est terra decem tribuum. que de his pertinet ad regnum iudeorum. q. sibi debebat de interiore. eo quod fuit de regno dauid et salomonis. sed tpe Iacobam rebellavit. ut hebrei. Reg. xiiii. **o** Deserta est. i. derelicta ab habitatoribus suis in assyrios

translatis et dictum est. **p** Limitates recte. ab assyriis terra uulnus destruentibus. Et dicuntur hic ciuitates illae terre primae ad regnum iudeorum dicta. eodem modo intelligitur quod **q** Regionem etiam recte. i. samaritanum. q. erat gen. (subdit. illes illuc adducti per regem assyriorum. ut hebrei. Reg. xxvii).

r Et desolabitur recte. i. hostes remanebunt in ea. et ita factum est. quod filii israel in assyrios translati. nonque postea redierunt ad terram illam. sed lingua hebraica sic habentur. Et desolabitur sic in eius versione extraneorum. quod illa terra fuit summa plenaria et sa ad extra nos qui non erant de gente israel.

s Et derelinquetur. **t** Propterea etiam per nationem eius ad aliquid conminatur regno duarum tribuum dices. Et derelinquit filia Ieron. id est hierusalem metropolis in regno iudeorum derelinquera suis habitatoribus transfrateris in basiliyonem per nabuchodonosorem. et per officia alie civitatis eiusdem regni.

u Ut umbraculum recte. derelinquit a custode ipsius vindicta collecta. q. non habitat ibi ultra.

v Et sicut rugitur cum ceteris collectis derelinquit a custode. Et autem ceteris locis ubi crescat cumerus. **w** Sicut ciuitas recte. ciuitate ininde captivatis. sed quod ista captivitas redire fuit in terra inde per regem. q. dedit populo ius de licentia reditudi in terra sua. id subditur.

x Huius dominus eret etiam angelorum. **y** Reliquias nobis semem. id est aliq[ue]s de regno iudeorum redentes sub zorobabel duce et iesu sacerdote. q. reedificaverunt templum. et postea ciuitates

z Quasi sodoma fuisse. i. destruetum (tpe Neemie. irreparabilitate sicut sodoma et gomora et aliis tres ciuitates fuerunt subuersae absque reparatione. **Beni. ix.**)

b Audite. Dic sicut ponit medela in predicta mala. et primo fallum remedium excludit. scilicet rex plurim. ibi. **L** Lazarus. Circa primum scanditum. q. habitatores regni iudeorum q. per maior pre erat ita malum. et predictum est. tamen credebant malitia sua expiari sacrificiis et aliis hominibus q. fiebant in templo quod erat in hierusalem. et h[ab]et fallit. sicut dicitur Proverb. v. **T**unc impius abominabiles d[omi]no. et h[ab]et quod h[ab]et dicit per prophetam diuisum. et prius excludit sacrificia. scilicet festa solennia. ibi. **P**rocerum. tertio octonum suffragia. ibi. Et cum extenderet. Circa primum excitat maiores populi ad intellectum.

b **z** Audite vero. d[omi]n[u]s prius. sodomo. i. siles (ligendum dices. illis. q. publice et inueterate faciebant mala supradicta sicut sodome. ut hebrei. xix. et iohannes. i. et ii. et iii. **o** Peccatum suum sicut sodoma predicauerunt nec absconderunt. Consequenter excusat menses dices. **c** Percepit auribus recte. et venit h[ab]et modo loquendi. q. sic populus erat subiectus principibus. ita ciuitas gomora erat subiecta sodome. q. erat metropolis in quinque ciuitatibus subuersis. veluti ponit intentum dicens.

d Quo mihi recte. i. an q. placet mihi. q. d. nullo modo. ideo subditur. **e** Plenus sum. i. talibus non indigo. sed magis ab horro. sicut homo plenus cibo abominari ipm. ideo subditur.

f Holocausta arrietum et adipem recte. De istis ei speciebus **23** viii

Liber

animalium fiebat sacrificia maiora. Et p reprobatione istorum intelligit etiam reprobatio minor q fiebat de turibus et colubis. Dicebant autem holocausta q totaliter incendebant ad honorem diuumum. Desacrificans autem per petrum eam ps ecebat in vium sacerdotum. Et sicut de sacrificiis pacificor eam ps erat in vium sacerdotus, et a

lia in vium offerentur. sed in ovo sacrificiis eius adipis et sanguinis erat totaliter p, hibit, qz adeps cretabat in altari holocaustorum et sanguis confundebat ad expidientem illi altaris, et habetur in leuitico.

8. Cu venires, tc. i. ad talia offerentur sacerdotibus in introitu atrii sacerdotum in qz dicens esse in conspectu domini eo q erat in templo ubi dabantur duia responsa.

h. Quis quis es, q. d. ego quesui.

i. Et ambularet, tc. hoc dicit qz pter atrium sacerdotum in q offereban sacrificia, erant duo alia, eni in quo orabat iudei, et aliud in q orabat iudei.

j. Ne offeras, tc. q.

d. talis oblatio vobis non valet, sed magno nocet, eo q' poluti peccatis ad loco sancto accedit. I. Incensum abominationis est mihi, i. oblatio thymiamatis in altari incensi intra templum, q oblatio erat sacrificiorum oblatorum sub diuis consumatio, fin qz dicitur hebrei. ix. In priori quod tabernaculo spumtroibat sacerdotes sacrificiorum officia consumantes, in Neomeniam. Dic excludit solemnitas festa dicens, Neomeniam, i. qz siebat in nouilunio apud iudeos ppter sacrificium diuinum gubernatoris, eo qz in nouilunio frequenter apparet mutatio tuis, et dicitur uos qd est nouum, et nene defecit eo qz sic renouat lumen lunae quod defecerat.

n. Et sabbatum qd est festum apud iudeos in memoria bene dicti creationis, et hunc Ben. q. o. Et festivitates alias, scz pasce, penthecostes, tubay, expiations, et tabernacula, r. de qz dictu fuit plen. Ben. q. p. Non feria, loquitur scriptura de deo ad modum hominis aggranati onere, Et p hec oia et similia ostendit qz talia non erat deo placita, s. mas. q. Tunc sunt tc. in octava enim die fe. (qz displicet) si tabernacula fiebat festum certum sive collectum, et Kalandas vras, i. principia mensum, p. qd signat idem qz. s. si gratias est p Neomeniam, s. Et solemnitates vras, omnis generaliter, t. Edunt anima mea tc. et pte ex dictis suis v. Et cui excederunt, dic secludit ofonius suffragia, d. Et est excederunt tc. ad me depandunt, t. Auerter oculos tc. sicut homo auertit faciem suam ab eo que non vult etaudire, t. subdit omni predictorum roem. y. Dan. enim vere, i. opa vera qz p manu designant, eo qz manu est organum organorum, de a. Sanguine plene sunt, i. predictis enormibus, Erant anima enim homicide et idolatre et pauperes oppidores, Predicta enim sacrificia et hinc, non habebat efficaciam ex opere operato

sicut sacrificium nomine legi, s. tunc ex fide et devotio offerentur. Fides autem erat in eis amota per idolatriam, et devotio per malitia obstinata. b. Lauamini. Hic sister tua medela consueta, p. pervera pniam et boni operationem, t. h. est qd dicatur, Lauamini, a predictorum maculis lachrymis stritios.

c. Nudi esto, i. a. reciduo caueate.

d. Auferte malum tc. qz non sufficit mundicia exterior sine interiori.

e. Ab oculis meis, hoc enim videt ea qz patet, sed de intuitione. Regum, vi.

f. Quiuscumque agere pueris a malo declinare, g. Discite bene (do)cerem, in bonis opibus vos exercitando. Hic enim sunt due ptes iusticie, et declinare a malo et facere bonum.

h. Quente iudicium, id est executionem debitur iusticie.

i. Subuenite opposito, et resuando.

j. Judicete pupillam, i. p. pupillo in causa sua iusta.

k. Defendite vidua etra cum caliginante.

l. Istas autem personas exponit, qz frequenter

injuste patuntur caliginis, eo qz non possunt se defendere, et ideo indigent iudicium et poterunt sustentationem.

m. Et venite, i. si ita feceris, tunc poteris queri nisi a deo reluemini, ppter hec subdit de reuelatione a peccatis.

n. Si fuerint predicta vera et coccinum tc. Illi duo (cum deo) colores hic positi sunt valde tenaces et maximi, r. id est p. h. intelligit qz predicta canticum sunt grania ex genere et habituata ex auerudine, diuina gena purgabunt, sed subdit de reuelatione a corporibus miseriis cum deo, o. Si volueritis tc. preceptis meis obedire, p. Bona terre comedetis p. h. etia intelligendum alia bona spiritualia, qz in talibus primis suis sunt principaliter intellecta, qz premiu m non deus esse minus boni qz meriti, sed malum bona aut ipsalia sunt minora q. De si nolueritis tc. p. cepta mea (bona qz opera virtutum, transgrediendo, et gloriis aduersariorum restorum).

s. Deuorabit vos morte tempore inferendo, et ad mortem gehennam deducendo, qz sub morte ipsali intelligit. Heteres autem rudes qles erat in veteri testamento potissimum non attendunt nisi bona et mala sensibilia, et lo in diuinis primis rationibus et communitatibus proprie mala et bona sensibilia ex primis sunt, sub illis intelligendo spiritualia et eterna.

t. Quod facta est, dic sister osdip p. t. iustis puniendas predictis in primis, et p. t. i. p. o. describit culpa, sed pena, ibi, Propter h. Circa primu p. t. o. describit hecim vulgariter culpa cum deo. t. Quod facta est meretrice, i. plena meretricio p. t. i. adulterio, fin qz dicitur hebrei, v. ca. Qui amatores in feminis et emissari facili sunt, eni qz ad erroris primi sui huncinebat. Et h. est valde grave p. t. i. p. m. qz sit sibi iniuria in te sibi charissima, s. in errore que est anima caro cum ipso, Ben. q. Et in plebe substituit falsa, v. Civitas fidelis, i. prius fidelitate matrimonij,

Esate

a Plena iudicij, ipse David et Salomonis, ideo subdit, **b** Justicia habitabit te, et expositus est, s. Consequenter describitur culpa doctorum et sacerdotum cum deo, **c** Argentum tuum, et lingua doctorum et sacerdotum, et illud Proverbius, et causa, Argentum electum, et lingua iusti, **d** Verbum est in scoria id est a vitate in falsitate per malam legis explicationem.

b Unum tuum, et cor rectio propter per doctores et sacerdotes firmat, **c** in parabolam fuit, **d** fundes oleum et vini, ubi per vim intelligit correctionem, eo quod est mortificatum.

e Purti est aqua, et relaxata a correctione debita, quod doctores culpabiles non habent frontem corrigendi peccatores, Consequenter describitur culpa principum cum dicunt,

d Principes tui infideles in regimine populi,

e Socii furii, sustentantes eos, eo quod coi cant furris eorum,

f Omnis diligit munera, per avariciam,

g Sequuntur retributioes, querentes iusticiam, ideo subdit,

h Pupillo non iudicat, quando eo sumiam iniustam,

i Falsa videtur te, quod non videt unde lucrum tempore surges,

j Propter hanc, et con sequenter describitur pena debita cum deo,

k Fortis istael, potes ad punientem (hoc te, et angelorum dum malos sunt),

m Deinde, per malum populi mei,

n Ego solabor te, et subdis modius solatiois,

o Et vindicabo te, et accipit hic, et per id est, Passiones enim trascibitis terminantur in passim, et cupiscibilis, **p** Igitur enim delectatur et punit in iniuria sub illata, et sic ira terminatur in punitioem,

q Ad te debite puniendum, ideo subditur,

r Et excoquas ad purum scoriam tuum te, loquitur deo a modo aurifabri quod per virtutem ignis consumit quod est impunitatis in auro vel argento, et sic purgat, Sic in proposito per ignem tribulatores immisit a deo iudeis per regem babylonis fuit purgatus populus iudeorum, quod purgatione facta reducitur est a captivitate babylonica, et subdit,

s Et restituam te, et zorobabel et ielum filium sedechie, machabeos et similes,

t Et consiliarios te, et esdras et necia, aggredi et zacharias prophetas,

v Post hec vocaber te, et dei,

x Urbs fidelis, in divino cultu,

y Sion in iudicio redimetur per sionem ubi erat templum ad quod populus tenebat ter in anno conuenire intelligit ipse populus quod redemptus fuit de babylone per viam iusticie, inquit, per culpam sustinuit penam debitam, **z** Et per sionem intelligat populus osdum per hoc quod subditur,

aa Et reducent eam mons eni sion quod est imobilis non fuit translatus nec redactus sed populus,

ab Et coteret sceleratos et peccatores simul, et quod illi qui erant in peccatis suis obstinati fuerunt mortui partum in captivitate hierusalem et terre in circuitu, et partum in captivitate babylonis,

b Confundent enim ab idolis te, et evidentes per experientias quod non poterant eos iugare contra babylonios,

c Et erubescetis te, ad colendum ibi ydola in locis amena et deliciosis, et beatitudinem suam luxuriam exercebat in venefacientibus ydolorum et priapi matrone, et vicebas de horotorum

d Cum fueritis te, et mortui, et in quiete, sicut folia desinunt a queru cum incipit mortificari,

e Et velut horum te, in quo mortificantur seminata et plantata,

f Et erit fortitudo te, et applicata debito penitenti,

g Et opus te, quia opus demeritorum generat tribulatores in cendum,

h Et succedet retrahit, et simul in igne generat ne quietus ad oblationes in malis,

i Et non erit quod extinguitur, quod ille ignis est perpetuus, Potest etiam esse referiti ad ignem quod nubes bazzardan incedit domum dei, et domum regis, et domos hierusalem per circuitum, **ii** Regum, et Regum, et si ille ignis non fuit extinguitus ab homine, sed solus per presumptos combustibilis materie

iii In capitulo primo Esate ubi dicit in postilla, Tertium quod in hac prefatione manifestatur est populus cuius Esayas prophetauit,

additio. i.
Veretur hic quare non fecit mentionem in hac praefatione de regibus Israel ut de hieroboam filio Joas, qui fuit cotemporaneus ozee regi inde, sicut ozeas fecit in sua praefatione, Similiter quare Esayas non facit mentionem de samaria nec de israel sicut ozeas fecit licet multa esayas de his prophetauerit, put propter quod etiam etiam, et in aliis, ad quod solet dici quod esayas prophetauit princeps contra duas tribus, et ideo ex reges et suis metropoliis, hierusalem tamen in titulo habet, sed ozeas est utroque prophetavit, Sed ulti circa hunc posset dici quod etiam Esayas per dicit Hieronymus in plogo de aduentu Christi et ratione gentium et alio mysterio nouae legis quasi historia euangelica videtur texere, ideo de iudea et quod ipsi descendit finem carnis, et de iudea in qua natu est, passus et sepultus te, de quod principaliter intendit tamen modo facit mentionem alios dominos quasi incidentaliter ab eo introductis,

iv In codice capitulo primo ubi dicit in postilla, Litera primum dicit propheta, Audite celi, et angeli,

additio. ii.
q God in hoc capitulo continet circa dejectionem postulat iudei et cum spiritu et eius medela, postulator exponit de captivitate babylonica et ei causa similiter et remedio, et patet in postilla, Que quidem expositio videtur a pleno sensu litterae devenire, nam causa principia predicere captivitatis fuit peccatum idolatrie, et patet in Regum, et in Paralais, et in psalmi capitulo non exprimitur hoc peccatum, et causa sed et defectus diuine cognitionis, et alia humilia, et eni in fine causa dicitur, Confundent enim ab ydolis quod ibidem declaratur, Item quia iudei in captivitate babylonica fuerint purgati,

Liber

peccatis p̄dictis fm postillatorē anteq̄ reducerēt ad ter-
rā p̄missionis, qd est & tra illud qd dī. Sup q̄ p̄curā vos
ultra addētes p̄uariationē, qd exponit etiā fm eum de
incorrigibiliitate eoz, vt ptz in postilla. Tē manifestum
est q̄ iudei redētes de captiuitate babyloniae, p̄ mai-
ri parte nō fuerūt purgati seu mūdati a peccatū, s̄ erant
implicati abominationib⁹ chananeor⁹ et amoreor⁹, et has
bēf expresse Esdras, ix, qd nō sonat huic qd in h̄ loco dī.
Et ecce excoquē ad purū scoriām tuā, t̄ auferā om̄e stan-
num tuū, qd exponit in postilla sic, q̄ sicut p̄ virtutem
ignis p̄sumis q̄cqd est impuritas in auto targeto, sic p̄
ignē tribulatiois immisca deo iudeis p̄ reges babylō-
nis fuit purgat⁹ pp̄ls iudeor⁹, q̄ purgatione facia redu-
ctus est a captiuitate babyloniae, hec in postilla. Et q̄b⁹
& alios q̄ patebūt, p̄lequēdo verā expositionē videt p̄ nos
capitulū exponēdū de iudeis circa rīnē templi secundū in
iudea t̄ hierusalē residentib⁹ q̄ xp̄m negites dereliquer-
tūt dīm t̄ blasphemauerūt sc̄m israel t̄ alienati sūt res-
trosum, prout l̄ra sonat t̄ historie euāgelice testantur t̄
etia experientia certificat. Ad cū⁹ expoliatiois v̄lteriores
declarationē considerādū est q̄ Esaias tanq̄ ap̄ha euāge-
licus p̄seq̄tur in principio sue, pp̄b̄tie, vbi intēdit agere
de electione xp̄li iudeiāt & vocatio gentiū, cuncte ordi-
nē quē ips⁹ in euāgeliō p̄nōsticauit, t̄ q̄ abiectione iudeor⁹
ex eoz demeritus p̄cedere debebat vocationē gentiū, vñd
Math. xii. Christ⁹ loquēs cū doctorib⁹ t̄ principib⁹ sa-
cerdotiū c̄is p̄posuit parabolā de p̄familias, q̄ planta
uit vineā t̄ lepe cū cū dedit ic̄. Et q̄ parabola t̄ el̄ expo-
sitione excludit, id dico robis q̄ auferet a robis regim⁹
dei, t̄ dāb̄ genti facienti fruct⁹ eius, vñ & Esaias seq̄ns
modi euāgelicū de sili parabolā vinee iudeis impro-
p̄erauit, infra, v. ca. vñ ibidē p̄tebit. Et ideo in h̄ loco in
q̄ denūciat vocationē gentiū, vt ptz in principio sequuntis
capituli, p̄misit xp̄plam reprobatiois iudeor⁹. Circa qd
ix, facit. Primo enī testimonia inuocat celestū t̄ terre
strum dices. Audite celi et aurib⁹ p̄cipē terra. Cui⁹ rō
fm glo. talis est, nā sicut populo israeli p̄ mosien dictus
fui. Audite celi q̄ loquar, t̄ audiatur terra vba ons mei,
sic post p̄uariationē xp̄li eosdē vocat Esaias i testimoniis
nū, vt cognoscant deū in vltionē mādator⁹ suor⁹ ad ira-
cundia concentrat⁹, si aduertēt vtrq̄ capitulum, s̄ illud
Hente, xxiiij, et primū Esaias, satis ptz q̄ ea q̄ in illo capitulo
p̄nōsticant⁹ modū, p̄phētie monitionis in p̄stī capitulo
denūciant⁹ tanq̄ p̄cedētia ad executionē. Consequenter ostē-
dit sc̄o breuerit sue attestatiois materiaz dices. Filios
enutriū t̄ exaltāti, ip̄i ait sp̄euerit me, in q̄b⁹ verbis
epilogat copendiose multa q̄ fuerūt in carnine mosaici
co sup̄adicto, tanq̄ p̄ambula ad detectionē xp̄li illius, di-
ctū est enī ibi. Undqd nō ipse est p̄ tuus q̄ possedūt, fe-
cit & creauit te ic̄, un q̄ osidit ipos fuisse filios dei p̄ cre-
ationē, sūt, t̄ p̄ adoptionē cū dicit. Pars aut̄ dīi pp̄lus
el̄. Sūt ibi fecit mentionē de educatione, narratioe t̄ ex-
altatione eoz cū dicat. Circūdixit ei t̄ custodiūt ic̄. Lō
statues eos p̄ excelsas terrā t̄c, ad que vba alludit Esaias
dicens, Filios enutriū t̄ exaltāti, ip̄i v̄o sp̄euerunt
me. Consequenter tertio, q̄ fm apl̄m Ro. xi, ca. Secutas et
parte p̄t̄git in isrl̄ v̄ plenitudo gentiū intraret, t̄o ostē-
dit q̄ p̄dictū p̄ctū p̄tūt ad cecitatē, t̄ de hoc dicit. Co-
gnouit bos possessorē suū t̄c, q̄, d. cītā si nō h̄fent lumen
naturalis romis, s̄ solū sensualē cognitione sicut bruta,
ad huc debuissent cognoscere ex instinctu naturali bifas-
torē suū t̄ nutritorē, cū bos t̄ asin⁹ rōnem nō h̄fites h̄
cognoscit, t̄ sic manifeste excludit p̄dictus p̄ctū prime
ad cecitatē nō solū mentis sed etiā sensus. Consequenter
q̄to osidit, ex q̄b⁹ deuenersit ad tantā cecitatē, t̄ de h̄ di-
cit, Et genti peccatrici, vbi tria assiguat et cās seu oct-

cationes incurriti p̄dicti cecitatē petrī, s̄ defi cogno-
scendo t̄pm. P̄uma ē, q̄ gens illa, p̄ maiorū p̄tanta cō-
suetudinē habebat peccātū, q̄ iā metat eis habit⁹ vicio-
sus p̄ peccati actū acq̄sūt, inclinās p̄ modū nature, t̄ de
h̄ dicit. Et genti peccatrici, t̄ significat actū queriūt in habitu.
Eccl. q̄, vt dicit Grego, Peccata graui ex suo pondere
in alia trahit. Et de h̄ dicit. Populo graui iniqtatē,
q̄s vi, peccata būt pp̄l tam graui fuerunt q̄ ex magno
pondere ad tam magnā ceciratē eos deduxerūt. Tertia q̄
licet ille pp̄ls a sanctis p̄tarchis descendēt, s̄i tota fere
multitudō pp̄lī descedebat fm carnē ab illis q̄ frequen-
ter t̄ enormiter in deū peccauerūt, et illi q̄ fecerūt vitu-
lū in oreb. Cro. xxi, ca. Sūt in sepulcro p̄cupiscētē et a
pud aq̄s contradictionis t̄ plurib⁹ altis, vt patz in libris
mosaice legis. Iudicū t̄ Regū, Et d̄ h̄ dicit. Semini nes
quā filii icelerat⁹, q̄, d. nō imerito ad tantā cecitatē deo
uenit ille pp̄ls, q̄ q̄s a natura fm suā generatoem inest
eis peccare in deū. Consequenter q̄to declarat illud qd
prius dicerat, p̄p̄tēt me, t̄ de h̄ p̄p̄tēt dicit. Heretiq̄s
rūt dīm, q̄ dicerat Job, vñ, Nō habem⁹ regē nisi cesarē
Hebo q̄ blasphemauerūt sc̄m isrl̄, q̄ dicerat Job, viii,
ca. Samaritan⁹ es t̄ demoniu habes. Tertio q̄ cū ip̄li
a veris p̄phetis eruditū semp̄ spectabāt messiā de gene-
re David, cū t̄i eis adesset p̄tialiter, dicentes Math.
xii, ca. Nonne hic est fili⁹ fabri, de q̄ dicit. Alienati sunt
retrosum, q̄ sp̄ero v̄o christo adheserūt cuiā p̄seudo
messie q̄ dicebat bencosba, vt ptz in thalmud. Ut aliter
in qdā libro q̄ d̄ cabrin. Et q̄ adhesione faciunt ex eis
multa milia interfecti, vt ibidē h̄r̄, sic sunt alienati re-
trosum. Consequenter sexto osidit ipos esse incorrigibiles
p̄ flagella seu tribulationes sibi a deo inflicas seu infli-
gendas, de q̄ dicit. Sup q̄ pecutiā vos t̄c. Ad qd sciendū
q̄ in tp̄ib⁹ que asī ip̄i aduentū seu passionē p̄cesserūt, cū
ille pp̄ls frequētēt peccasset, de p̄nūtēt eū varijs et
diuersis modis ad finē vt ad p̄niā reuertētēt, vnde
Deute, vii, ca. Sicut p̄ corrigit filiū suū, sic dīs de t̄u
corrigit te. Pater enī flagellat filiū vt corrigat, sed in h̄
pctō qd in ip̄i comiserūt, qd est sumaz pctū, nā de non
punit illos tanq̄ filios, vt corrigant̄ s̄ tanq̄ hostes, vt pe-
nā p̄ p̄dicto pctō fm ordinē sue iusticie patiant̄, iuxta il-
lud Math. xii, Malos male p̄dat, t̄ vīna sua locabit as-
t̄is agricolis, iō dicit. Sup q̄ pecutiā vos, q̄, d. q̄ de causa
habeo vos peccare, q̄ iā nō causa correctionis, cū ex pecu-
sione magi deteiores es̄ effecti. Q̄ua om̄e caput lan-
guidū, t̄ exponat p̄t̄ in postilla, vñq̄ ibi. Tertia vīa de-
serta. In q̄ p̄t̄iter septimo destructionē bierlm̄ t̄ templi
& rōt̄ regionis inde p̄ romanos, p̄p̄tēt p̄nōsticat, iō dī
Et desolabit̄ sicut in vastitate hostili, irreparabiliter,
iuxta illud Math. xii. Et finis eius vastitas, Et subdit. Et
dereliqueret filia bierlm̄, bierlm̄ vel templū, q̄ nō solum
ab hoib⁹, s̄ a deo fuit derelicta, iuxta illud Math. xiiij,
ca. Relinqut̄ robis dom̄ vestra deserta. Consequenter
octauo vt ostenderet, q̄ licet maior pars t̄ principalior
apud iudeos p̄dicta scelera t̄ penas incurrisse, m̄bilo
minus aliq̄e reliquie parie vt semina ad salutem re-
manerunt, ideo sequitur. Q̄ si dominus reliquisset no-
bis semen, t̄c, vñ glosa. Sic ostendit̄ que & tra iudam et
hierusalē dicta sunt, ad captiuitatē romanorū esse refe-
rentia quādo in apostolis reliquie salue facte sunt, et in
vna die crediderūt tria milia, t̄ in toto v̄be euāgelium
seminatū est, hec in glo. Consequenter nono vt osidat q̄ p̄
dicte reliquie seminales nō erant de maiorib⁹ seu prin-
cipalibus seu in tanta quantitate vt dicerent̄ populus,
ideo subdit. Audite verbum domini principes sodomo-
rum, p̄cipite legē dei vestri populus gomorre, q̄, d. Licet

Estate

dis reliquerit semē ex vobis. adhuc tū principes vestri principes sodomorū sit. et p̄l's cōtēt p̄l's gomōre. vñ glo. in h̄ salinatis reliquis p̄ apl'os ad scribas et phariseos et p̄lm̄ clamantē crucifige. sermo uertit dices. Audite vñbū vñt principes sodomorū tē. sicut enī sodomite publice peccabat. sine verecūdīa dixerūt ad lorb. Educ viros q̄ ingessi sit ad te vt abutamur eis. **B**esi. tr. cap. **D**ic isti imētēciū tē p̄pm̄ diremūt principes. **R**eus est mortis. et p̄ls. **C**rucifige eis. vñ de ipso d̄ infra. Initiatū sūt dñi sodome p̄dicauerūt. vt in. iñ. ca. hec in glo. **C**onse quēter osidit decimo q̄ nō solū p̄dicti principes et p̄l's et ant a deo electi sed etiā ceremonialia et obnūtīe lega les erāt enacuāda post passionē p̄pi. qđ declarat i duob̄ **H**omoī vicūnis et holocausti et alij sacrificiis. et h̄ cit dicit. **Q**uo mibi multitudinē sacrificiorū et victimarū vñas sūt tē. **S**ed in obseruātīs festiuitatū vñte. le. ibi. **N**eo meniam et sabbati tē. **C**irca primū scindit q̄ licet in dīctis q̄rundā p̄phāz inueniātū alij dīta q̄ vidēti sonate et sacrificiū veteris legis nō erant deo accepta. et in psalmo. **N**ō in sacrificiis tuis arguere te tē. et **A**iere. vñ. dicit. **H**olocaustomata vñra addite victimis vñis. et come dñe carnes. nō tñ eripere legunt h̄moī sacrificia p̄hibe ti. sic et non offerent et in h̄ loco. vñbū nō solū **E**saias dīct. **Q**uo mibi multitudinē sacrificiorū et victimarū vñas. In q̄ osidit q̄ de eis nō indigeret. sed etiā supaddit exp̄ressiōnē p̄hibitionē ne vñtra talia offerrent. vñ dicit. Ne offeratis vñtra sacrificiū frustra. In q̄ ostendit manifeste q̄ post p̄ps istud de ñ xp̄b̄eta hic loquit nō erat licitum offerte sacrificia le alia et h̄moī. et sic oportet q̄ h̄ intelligatur de vñtima destructione templi p̄ romanos q̄ si obseruatio legalitū erat mortifera fm̄ dōctores. nō autē de destructione chaldaica q̄ si legalia nō erāt enacuata. vñbū glosa in h̄ loco vñtina tēpli destructionē indicat. Post babylonica enī captiuitatē a zorobabel templū edificatū est. et in eo dī sacrificiū est deo. hec in glo. **C**irca se cundū dī. **N**omeniā et sabbati et festiuitates vñas non ferā tē. osig ibi. Laborauit sustinēs. in q̄ osidit obseruātī arū enacuationē circa festiuitates q̄s non dicit solū fore inutiles. sed et nocuas. vñ de eis dicit. **O**dūit aia mea tē. Et sic p̄t q̄ ista intelligunt post passionē p̄pi et diuulgationē euangeli. q̄ si h̄moī obfūtūe sunt mortifera. **C**onsequēter. iñ. dr. **S**um extenderit manus vñras tē. vñbū no tāndū q̄ nō phibuit eis orare sicut fecit in sacrificiis de eis. **N**ō offerat vñtra. **N**ā orare deū nō ptinet ad cetera mortalia veteris testamēti seu ad ei⁹ obfūtūas. nec fuit determinat⁹ cert⁹ modus seu forma orandi in veteri legi. et sic esset ceremoniale seu figuratiū. sed orare p̄tiet ad p̄ceptū charitatis seu religionis. et iō nō fuit euacuata p̄ nouā legē sicut sacrificia et festiuitates. vñ nō p̄hibet eorū orōnes. sed solū cōmūnat et nō essent impetratīne. vñ dicit. **L**ā multiplicauerit orōne nō erauditā. cuius rōem subdit dīct. **D**an⁹ vñ plēne sanguine sunt. vñbū glosa sanguine p̄phāz tamē dñi eori. **C**ui implete mensurā patrū vñorū. hec in glosa **D**ath. tr. ca. et subditur. **A**temat sup̄ vos ois sanguis inst⁹ q̄ effusus ē ab abel in isto tē. **C**onsequēter duodecimo ponit remēdia ad p̄dicta dicens. Lauamini et mūdi estote. q̄s intelligitur fm̄ glo. de lotione baptismi. p̄ quē nte suscepit̄ oia pecēta mūdant. et q̄ post baptismū oportet facere dignos fruct⁹ pñie. in q̄ p̄mō regr̄t recēdere a malo. idō dicit. **A**uerite malū cogitationū vñtarū ab oculis meis meis tē. vñbū notandū fm̄ glo. et malū nō solū debet afferri a aspectu homī. sed etiā a aspectu dei quē nibil p̄t celari. in q̄ agitū de directo et hypocritū p̄phāzeorū et scribarū. q̄rū malicia tpe passiōnis p̄pi marime vigebat. de q̄bū ip̄e dīct. **D**ath. tr. ca. **S**imia opa sua faciunt et rideant ab homībū. cetera exponant̄. put in postilla vñg ibi. **Q**uta os dñi locutū est. **C**onsequēter tredecimo dicit. **Q**uo fa cta est maneretur ciuitas fidelis. in q̄ smōnē suū dūgit ad ciuitatē sicut dixerat smōnē ad iudā ci dūgit. Audi te verbū dñi principes sodomorū et p̄l's gomōre. et sic vñ detur tenere ordinē suū titulu vñbū dī. **A**usio esiae quā vñ dīt sup̄ iudā et hierālm̄. et p̄edit admiratiue dīct. **Q**uo facta ē meretrī. vñbū glo. no tā coep̄ q̄ mente recēdedō a deo. q̄ qđ recēssus licet possit itelligi p̄ idolatriā. vel alia p̄tā que separat hoīem a deo. q̄ p̄tigent̄ etiam tpe **E**saie. tñ fm̄ glosaz speciali⁹ ad t̄ps incarnationis p̄pi res fert q̄si penit⁹ recesserūt ab ipso p̄po vo deo. et **B**artabān vt liberaret eligendo. filū di interfec̄tūt. qđ marie ad imitationē dignū est. et iō dicit. **Q**uo. Et q̄ iudū scelus p̄cipue p̄cessit a falsa suggestōe sacerdotū seu scribarū vel doctor. iō subdit. Argenti tuū vñlū est in scioraz. p̄ falsas legis interptatioes et traditōes inq̄s vñd̄ eis dicebat ch̄st. **D**ath. tr. ca. **I**ntrū fecit̄s mādatū dei. p̄pter traditiones vñas. **C**etera exponant̄. put in postilla vñg ibi. Et quētā manū mēa et excoquā ad purū scioraz mā. qđ nō intelligit̄ implētū fuīle ut captiuitate babylonica. q̄ ibi p̄l's nō fuit purgat⁹. et p̄t̄ ex supradictis. sed debet intelligi de purgatiōe facta post passionē p̄pi p̄ ignē spūssanci. de q̄ p̄p̄le p̄t̄ diei. Excoquā ad purū sciorā tuā. q̄rū dīcīpuli fuerūt oīno purificari a soī de peccati. qđ p̄ sciorā intelligit̄. vel p̄ statuū argēto mihi. **C**onsequēter decimoq̄to dicit. Et restituāt iudicēs tuos et fuerūt prius. s. et moyses et aaron et iōsue. et in glosa. Et siliarios tuos sicut antiquit̄. Et intelligitur fm̄ glo. q̄ collīa di et secreta pplo aperitūt. qđ p̄p̄le p̄t̄ net ad apostolos. nō autē ad zorobabel nec esdrā et huīusmodi. qui nulla secreta collīa legant̄. aperitūs populo. sed solū legē mosayē plēne legunt̄. **E**quiv decimoq̄to. Post hoc vocaberis ciuitas iusti. vñbs fidelis. q̄ p̄stea p̄dīcta ecclēsia que intelligitur p̄ hierālm̄ vocatū ciuitas iusti. christi. et vñbs fidelis. s. in eius fide fundata. **C**onsequēter decimosexto. **Y**on ī iudicio redimētur et reducit̄ eam in iusticiā. que qđ redemptio nō potest intelligi de babylonica. q̄ nō fuit p̄ iusticiā facta. led p̄ dei misericordiā. vñde **F**ach. i. de redificatione tempi. sedi dī. **D**icit dñs reuertar ad hierālm̄ in misericordiā. domus mea redificabī in ea. **E**ius ratio est. **N**ā Edīte. ir. de pplo iā reducto in hierālm̄ legit̄. **N**ō est separat̄ pp̄l's irael. et sacerdotes. teneute a pp̄lis terras tuas. et de abominationib⁹ eoz. chananeis videlicet et ethēis tē. et ibidē. **J**. Esdra p̄fitēdo peccata populi p̄p̄sacerdici respētī deo dicebat. **I** diebū patrū nōrōt et nos ip̄i peccauim̄ grauit̄ vñq̄ ad diem hanc. **D**alachias enī q̄ fuit de redēptib⁹ a captiuitatē babylonica in primo tpe templi sedi de multis grauib⁹ intēpabat pp̄lm̄ dicens in primo capitulo sacerdotib⁹. **S**acerdotes q̄ despiciunt̄ nōmen dñi. in scbo ca. **G**os autē recēslistis de via et scandalizastis plurimos in lege. et ibidē arguēbat pp̄lm̄ de peccato infidelitatis seu blasphemie dicens eis ca. iñ. in eo q̄ dīct. **D**inis q̄ facit malū bonū ē in aspectu dñi. et tales placent ei. **Q**ue qđ esba manūste derogant diuinē bonitatē et iusticię. quia sūt blasphemie. et quibus et alij sunilib⁹ satis patet q̄ populis nō fuit redemptus a captiuitatē babylonica p̄ vñd̄ iusticie. sed in misericordiō dei vt dictū est. Redēptio autē de q̄ hic agit̄ p̄p̄le intelligēda ē ad lēz de redēptio ecclēs p̄ morte p̄pi. **Q**ue qđ redēptio fuit in iudicio dīcūno. s. discretois. q̄ iudicio iusto licet nobis occulto q̄s elegit vocant̄ tē. fm̄ apl̄m ad **R**. vñj. ca. et de hac p̄p̄le itelligi. **S**pon ī iudicio redimet̄. et q̄rū bec redēptio Lyons. ecclēs p̄ mortem p̄pi fuit facta per iusticiam p̄q̄

Liber

potentia, et in tertio per auctoritatem Augustini declarat, id subdit, et reducit ea in iusticia, quod non potest copere te reduci a captiuitate babylonica, ut dictum est. Unde et alii expositores hebreorum moderni, ut tam *R. David* qd. *Hu*, oia ista applicatur ad ipsos messy, non ad redemptores babylonice captiuitatis. *Locutus* *xvii*, dicit. Et conteret sceleratos, i. celeratos et peccatores filii, et quod derelinquit dominum plumentem, que uba refutavit ad ea quod paucus dicerat circa principium eam, rbi dicit. Ne geti peccatrici et filiis sceleratis et dereliquerunt dominum tecum, et est sensus, sic iudicio dilectionis domine syon redimunt et dictum est, quod intelligitur de electis, sic eodem iudicio terentes sceleratos et plumentem quod dereliquerunt dominum, quod impletum est iudicis iudeis et talibus ipsorum maliciose negantibus quod quidam plumentur, ut et dicitur. *Locutus* *xvii*, dicit *Lotus* dicit enim ei ab idolatria quod sacrificauerunt tecum, quod prava facie videt et predicta expositio, nam et dictum est in templo sedis pro maiori et principali pte non fuerunt idolatrie. Ad quod dicendum quod huius intelligitur falso assertione iudeorum, qui cum interrogantur de causa huius diuturnae captiuitatis in qua sunt, credunt quod causa est idolatria quam comiserunt presbyteri in templo priori, et etiam predicti viri quod fecerunt in oratione, quod est manifeste falsum. *No* enim puniunt de filios per prophetam ultra quartam generationem, et per predictum *Eze*, *xviii*, *ca*, plerumque cum filiis non sunt imitatores paternorum scelerum, ut est in predicto. Inde enim in hac captiuitate existes non sicut idolatrie, sed propter unitam scelerum patrum approbatas occisionem Christi, et hoc est quod dicitur hic. *Lotus* dicit enim ab idolatria quod sacrificauerunt, quod dicitur, hi qui dereliquerunt dominum plumentur, et quod non plumentur, penitentes de his quod per misericordiam dei dereliquerunt, et potius profundunt ab idolatria quod sacrificauerunt, et maliciose fingentes ratione predicationis, et eodem modo intelligendum est quod subdit. Et crudeliter super hostem quod elegerantur. *Locutus* *xix*, dicit. *Lu* fuerit is velut querere defunctoribus foliis, et velut horum ab aliis agit, rbi declarat illud quod dixerat patrum sapientia. *Am* dereliquerunt dominum plumentem, que quidam plumperit fratibus moccis, et duo sunt in hac vita. *Lotus* dicit enim quod si uide in sua malitia per se ueritatem velut querere defunctis foliis, quod statim eorum quod ueritatem conuincit, autem illud *Hebrei*, *viii*, *ca*, quod vetera scripsi iterum est. *Lotus* etiam alio modo velut horum absque aqua sapientia scripsit. *Tertio* modo plumentur statim predictorum finaliter in igne gehennae inextinguibili, de quo dicitur. Et erit fortitudo vera ut ramilla tecum, et exponeat fons primam expoundingem que ponitur in postilla.

Replica.

Circa *Lotus* *ppb*am et primum eius capitulum. *Lu* postillator exponit de iudeis tpe primi templi peccatum, et puniunt per predictis suis, et reducunt ad captiuitatem babylonica. Qualiter etiam scriptus *Lotus* *ca* *l* capitulum exponit. *Burgensis*, immo et plogi sui valde redarguit postillatore, quod sepe dicta scripta *Lotus* declinat, quod tamen ut ipse dicitur igne charitas examinata, et naturalis ratio dictam est multipliciter purgari, tpe hic enim et postillatore redarguit taliter quod eos quod a pleno sensu libe dereliquerunt, per eo quod ut dicit culpa delectio huius descripta fuit idolatria quod in huius capitulo non assignatur. *Loc* et quidam alia mouent ipsum ad expoundingem predictum capitulum de iudeis circa finem scripti scilicet in iudea et biremisale residetur, quod ipsum negantes dereliquerunt dominum blasphemauerunt scriptum irl tecum, put lea sonat et evangelice historie testantur et experientia certificat. Sed huic expoundingem obviabit multa que prior ponent, debet insidetur ipso motu. Quo ad primum prior obviabit, quod dicitur in libro de tpe huius delectio, quod eo tpe oblationes, festiuitates, sabbata et cetera enumerata fuerint deo molestia, electa et reprobat. Tempore autem scidi templi deo fuerunt accepta tanquam grata, ut predicta *ca*, *x*, *Locutio* et infra, et *Esdras*, libro a capitulo *viii*, usque ad finem libri. Et de redeuntibus a captiuitate babylonica exponit ibidem ad item id quod in huius capitulo contineatur.

nenit, videlicet nisi reliquias nobis dominus seminet, quia dicitur capitulo, v. 7, quod oravit esdras dicens. *Et nunc* quanta miseria facta est super nos abs te domino et reliquias radicem neam tecumque in illo capitulo continetur. Similiter in isto capitulo continetur. Conuerterunt manum meam ad te, et exequam ad plenam scoria tuam. Esdras ad litteras exponere videtur de redeuntibus a captiuitate babylonica. Et predictum capitulo ultimum sedi *Esdras*, v. 6, cum *Esdras* nihil reprehensibile in propulo repperisset nisi quod haberet vires alienigenas, ad eius pluinationem dimisit eas cum prole, quod factis et sacrificiis plumentatis dixit esdras. *Ita manducare nunc, sancte* enim hic dies est dominus. *Molite* stristari, dominus enim clarificauit vos. Et quibus patet quod delectio de qua dicit hoc capitulo, fuit victus de captiuitate babylonica et clarificatio de redditu ab ipsa captiuitate. *Ita* reue ra delectio et sacrificio et festiuitatis detestatio put hic enumerans non posset intelligi de tpe scidi templi et circa eius finem, pur *Burgensis*, quia statim ante ipsi nativitatem ceremonialia legis erat accepta deo, et predictum *Lucas*, *i*, de zacha ria patre *Johannis* baptiste, curatio otio tpe uicentis fuit expaudita qui meritum etiam angelum videre, immo et dominus non Jesus Christus tpe templi sed non venit soluere legem sed implore, et ipse uisit discipulos ad die festi ascendere, et ipse ascendit opera legis fecit, pascha manducauit, put in hydraulia euangelica clare ostineat, et apostoli post mortem Christi multa legalia fuerunt, et predictum *Paulus*, *viii*, in actu apolorum, *Ita* est in morte Christi legalia fuerunt mortua, ante publicationem tamen euangeliorum non erant mortifera, put haberet post epistolam ad *Corinthus*, et aliis, Legalia enim toto tpe regni et post mortem Christi valuerunt, assistente ope operante, et fide et deuotione, quo tpe idolatria publica non permittebatur. Detestatio igit legalium de qua in huius capitulo dicitur tpe scidi templi non habuit locum, sed tpe primi templi quoniam reges et populi fuerunt idolatrie deduci, tunc deficientes fide. Secundum quod obviabit expositionem burgensis, trahitur ex hoc capitulo in quo dicitur, *Quoniam* facta es meretrix cunctis fideliis. Hereticus autem et adulterius in scriptura per idolatriam ponitur, que tempore secundi templi locum non habuit, immo presides illius temporis eam ex corde piskebantur. *O*ne autem *Burgensis*, meretricium illud exponit de iudeis negantibus Christum et petentibus barabani non vide rationabile, quia meretrice et adulteria dimisio vero sponso acheret alieno, iudei autem Christo abiecto ex malitia petierunt barabani, non ut ei ex amore adhererent ut adultere confuerunt, et hoc innuit cum dicitur. *Uinitas* fidelium, non enim fidelitatem quia ad deum habere debuerunt ad barabani conuerterunt, cum eum non fidelitate sed malitia salvuarint a morte. Tempore autem primi templi ille passus locum habet, quia tpe David fuit ciuitas fidelis per cultum unius dei veri, sed tempibus multorum aliorum regum facta est meretrice et infidelis defluens ad idola, ideo affligatur per babylonice delectiois culpa et causa. *Tertius* quod obviabit expositionem burgensis, dicitur in huius capitulo. *Et res* statim iudices tuos sicut prius, et postularios tuos sicut antiquitus, quia apostoli de quibus burgensis, exponit non erant tales iudices et populi consiliarii, sed potius a populo reputati aduersarii, qui etiam non fuerunt sicut prius et antiqui, quia populus antiquus postulans in iudices et stetit eorum sententia et dictam, apostolis autem et verbis et factis manifeste tradidit. *Item* iudices antiqui et consiliarii cum populo remanserunt et pro populo quantu[m]que peruerterunt intercesserant, sicut *Doyles* qui dicitur dominio. *Aut* dimittit nostra populo aut dele me, apostoli autem moniti spiritus sancti ab eis recesserunt dicentes. Quia indignos vos fecisti regno dei, ecce uenit unum ad gemitos, *Act*, *viii*. *Non* enim est bonorum iudicium et postula

Estate

rioz bona aditio. eos qd̄ h̄sūlēd̄s̄ est relinq̄t̄. s̄ v̄sq̄ ad morte s̄ulēd̄ nō deficere, ita fecit et docuit ap̄lōz m̄ḡ d̄is īesu. Exponit igit̄ hic passus de hierlm̄ terrestri et iudicib⁹ zorobabel, nemia et ceteri, nā exponere d̄ ecclia put̄ Burg, et glo. ordinaria ē pot̄ lēam mysticarē qd̄ ad lēam sensu exponere t̄. Quo ad scđm r̄idēnā de morte uis Burg. No ei cludit p̄mū ei⁹ motiuū cū dicit cām b̄m̄ delectioñ fore, qd̄ nō cognovit̄ d̄fim, igit̄ nō ydolatria. Illa enī seq̄ntia nō valet, qd̄ potius ex antecedente, infert oppōlitū qd̄ p̄positū, cū cui ds a viatore cognoscitur p̄ fidem, et in l̄a assignat̄ defect⁹ cognitioñ, igit̄ et fidei. Defectus aut̄ fidei reducitur ad ydolatriā, qd̄ nemo latrī colit nisi eū quē d̄eu⁹ fore fide cognoscit. Nihil enī amatū nūl cognitum, quia igit̄ verū deum fide non cognouerunt. Sequit̄ qd̄ nec verū d̄eu⁹ coluerit, et p̄ his ydola qd̄ est p̄positū, veritas h̄u⁹ p̄nit̄ p̄t̄ ex l̄a h̄u⁹ ca- vbi d̄. Confundent̄ ab ydolis qd̄ sacrificauerunt t̄. Et Burg, huius dicit̄ extortā ponit̄ expositionē d̄ic̄t̄, qd̄ in dei cofundunt̄ ab ydolis, nō qd̄ ip̄i sed p̄f̄es eoz sacri- ficauerunt̄ t̄pe p̄mū t̄plū. Ita aut̄ expositio ledit fidei t̄ram, qd̄ fauet̄ uadisimo moderno, qd̄ falsam excusatōem h̄u⁹ extreme ei⁹ et ceteris sumūt̄ ab ydol pat̄ suoy, et etiā Burg, dicit̄. Si enī q̄rit̄ a iudeis cā tamextreme et p̄tan se captiuitas eoz, n̄dēt̄ et Burg, qd̄ est ex culpa pat̄y co- lentiū ydola, sic at se false excusando nō erubescit h̄ glo nāf̄, qd̄ n̄ sit er̄ d̄merit̄ eoz ista captiuitas, et qd̄ p̄suadēt̄ simplicib⁹ qd̄ p̄ patiam sustinuit̄ h̄z captiuitate p̄ p̄c̄is- tio nūl, sed alioz, et sic p̄ falsam excusatōem sibi format̄ vanā sp̄em, cui Burg hic seruit. Nō igit̄ s̄fundunt̄ t̄ erubescit ab ydolis sic expositū, sed pot̄ et dicit̄ est sperat̄ et gloriant̄. Nec valet Burg, scđm motiuū, qd̄ in l̄a Excoquā ad purū sc̄riā tua. Et qd̄ arguit̄, qd̄ iudei i captiuitate babylonica nō fuerit̄ emendati, sed māserit̄ in corrigibiles, ppter h̄ qd̄ d̄ in eodē ca. Sup̄ qd̄ p̄cūtiās v̄lra addentes p̄uariationē. Dicta igit̄ depuratio sc̄rie nō h̄z locū in babylonica captiuitate. R̄ideo hic, qd̄ Burg, hic sic multotiens facit lē tr̄spositōem, illa illib⁹. Sup̄ qd̄ p̄cūtiā ros, p̄tinet̄ ad iudeoz captiuitād̄ incorrigibilitatē, hoc aut̄ qd̄ d̄ in fine ca. Excoquā ad puruz sc̄riā tua, s̄m glo, nihil p̄tinet̄ ad purificationē reductō emi de captiuitate, de qd̄ purificationē allegatiū est supra v̄lrum̄ cap. Esdrē, s̄. Hunc āt̄ nitū Burg, improbat̄ es- mendationē reductor a captiuitate p̄ incorrigibilitez nōdūm captiux, videat̄ Burg, grādip̄sor q̄ntū valet, et mutationē enī tpm̄ cauzā et cūstantiaz sepe in scri- pturis taliter incōsonātia repūni, sicut Dat, tr̄t̄, ca. Statim correpto petro et discipul⁹ qd̄ dormierūt, postea sequit̄. Dormite iam et redescate, et statim sequit̄. Surgite eam. Hec valet replica Burg, qd̄ tpm̄ reducetus nō ruit purgatus sed pot̄ implicat̄ ab omniatib⁹ chanaeoz qd̄ dictū est sup̄, qd̄ ad p̄suasionē Esdrē dimiserit̄ ero- res cū prole, sic clarificati fuerit̄, put̄ d̄ i loco p̄ Bur- gesi, allegato, s̄. Esdrē vlt̄, ca. Illa aut̄ Burgēn, dicit̄ illa purificationē ad ap̄los p̄tinere, nō videt̄ t̄z ad lēaz, qd̄ lēa dicit̄ de purificationē ciuitatis hierlm̄, ideo subdit̄ post purificationē. Ciuitas instat̄, verbis fidelis, cuī ci- uitatis ad lēam ap̄lō nec erant cives nec pars principa- lis nec fortassis integral nec quātitativa. Si dixerit̄ qd̄ ci- uitatis accipit̄ p̄ ecclia ciuius cives et principes erāt̄ ap̄lō non nego s̄m lēnum allegoricū, sed nō ad lēam. Nec va- let tertiu motiuū Burg, sumpt̄ ex hoc ca, cū d̄. Tpm̄ i iudicio redimēt̄, et reducet̄ eam in iusticia, arguendo sic. Captiuitas babylonica nō est reducta p̄ iusticiā, sed pos- t̄sus p̄ misericordiam. R̄ideo qd̄ hoc argumentū fundat̄ sup̄ falsa imaginatione, sonat̄ enī quasi miseria et iusticia in omnib⁹ opib⁹ diuinis nō p̄cūt̄, qd̄ est contra m̄ḡm̄ in iusti, dī, et vi, unde etiā vna videat̄ reliquie in vno effectu alia in alio, manet̄ tū s̄p̄ inseparabili, fm̄ scđm doctoris, misericordiam exhibet sine meritis, iusticia aut̄ p̄ meritis aut̄ demeritis. Nunc igit̄ gen̄ humanū nō meruit̄ redemptiōne p̄ christū facta, ideo dicit̄ ap̄lus ad Lyc. iij. Sc̄m misericordiam suā saluos nos fecit, nō et op̄p̄ iusticie qd̄ fe- cimus nos, male igit̄ nūtūrū pbare burg, qd̄ sit facta per christū iustitia nobis occul̄ta, qd̄ stradicat̄ ap̄lo in mul- tis locis dicenti qd̄ soli fm̄ suā misericordiam. Id igit̄ qd̄ hic dicit̄ fm̄ expolitionē postillatoris pl̄im̄ de babyloni- ca captiuitate in iudicio et iusticia redemptū est vez, in- quanto p̄ sua culpa sustinuit̄ pena debita, concurrente tū misericordia in punitione extra dignū. Et cū Burg, in hac materiā vlt̄mo adducit̄, qd̄ viacuez p̄pls̄ redact̄, a captiuitate babylonica nō fuit unumunus a p̄tō, id: m̄ p̄t̄ argui de ap̄lo et xp̄p̄ redempto in ecclia qd̄ nō fuit li- ne p̄ctus, sicut p̄t̄ de primo redēpto latrone, et hodie in sagena ecclie capiunt̄ pisces boni cū malis admixti, qui omnes sunt p̄ christū sufficenter redempti.

Liber

reducit ad p̄positū n̄m. Ad secundū dicēdū q̄ rōe illius dicit aliq̄ doctores hebrei dixerūt q̄ i adūētu messie m̄os synai i mons thabor i carmeli q̄ sunt p̄pe mōte synon sūt accidēndi diuina v̄tute, i sup illos mons synon d̄z ponit, vt sic impleat qd̄ d̄. Fuit mons domus dñi i v̄nus mons tūc, sed h̄ dictū reprobat Ra. sa, sup locū istū. d̄, q̄ tal̄ elcuas tio no est intelligenda fm̄ loci mutatioez sed p̄ signoz opatioez q̄ maiora signa fierida sunt tūc i mōte syon q̄ i altis trib̄o sunt facta, i in h̄ dicte v̄ritate, h̄ in h̄ defici p̄ dicit futurū qd̄ p̄ iesum nazarenū rūrū factū, qd̄ sic p̄t. **D**al signū faciūt in monte synai fuit datio legis p̄ angelū loquēt̄ in ps̄ona dñi. **A**cūu, vñ.

Huius signū sine cōpatione fuit q̄ p̄s̄erens h̄o verus deus i tēplo docuit legē euāgelicā, in q̄ legī pluries dōcūse, qd̄ quidē templū erat in mōte synon vt frequentiter dicit̄ el, vbi etiā cecos i claudos curauit, i multa alia miracula fecit, vbi etiā ianuas clausis ad discipulos intravit, suā resurrectionē manifestādo, i tibi sup ap̄los alosq̄ discip̄los sp̄inset̄ in die penthecoſes misit, qd̄ fuit maximū miracula, s̄, q̄ hoīes simplices i illiterati oēs scripturas intelligeret̄, i linguis oīm gentiū loquerent̄. Et p̄ h̄ p̄t, q̄ maiora fecit i ianuā nazarenī i monte synon, q̄ enq̄ fuerūt facta in trib̄o mōtū p̄dictis. Et q̄ bus p̄lauit, p̄m eccl̄ie in ps̄ona ielū nazarenī. Ad tertium dicendū q̄ h̄ signū oīs no distribuit p̄ singul̄ generib⁹, sed p̄ generib⁹ singulor⁹, q̄ de oīb⁹ gentib⁹ aliq̄ conuerterūt ad fidē xpi, etiā a tpe ap̄lor̄, sicut diffusū declaratū fuit p̄s̄ xpi, sup illud vñ. In oīm terrā exiunt son̄ eotū, sicut hec ap̄solū vera est. **O**mne aīal fuit i arca noe, q̄z alia induindua de singulis generib⁹ ai aliū fuet̄ ibi. Ad fidē vero xpi, nō solū aliq̄ de gentib⁹ singul̄, s̄, mul̄ti sunt p̄uersi, i q̄z fm̄ expositores cartholicos i hebreos p̄dicta distributio sic est intelligēda, et h̄ s̄cludū ielū nazarenū esse verū christū. Ad quartū dicendū q̄ h̄ hoc qd̄ dicit̄, h̄o exercebūt ultra plū, non habet q̄ post aduentū xpi nullū debeat esse plū, sed q̄ d̄z elemagia p̄t p̄t̄ sui aduentū, i ita fuit, q̄ r̄ps̄ natus fuit tpe celariis augusti subiectis oīb⁹ gentib⁹ romano imperio, i pacatis intantū q̄ sub eo numerat̄ fuit totus orbis, et h̄e lū, h̄, durauit ista pax p̄ magnū spaciū t̄pis, nec pl̄ habet p̄ illā dictione ultra, loco cuī ponit̄ i hebreo od̄, i s̄lit̄, iñ. **R**eg. vi, habem̄, et ultra nō venierūt latrones syni in terrā isrl̄, q̄z cestauerūt venire p̄ aliquā t̄ps̄, t̄i postea plurim̄ venierūt, et p̄t̄ ex. iñ. **R**eg. viii. **B**ch. xxv, dicit̄ ad iacob, Nō vocaberis ultra iacob sed isrl̄, t̄i postea vocat̄ est iacob multoties, Per h̄ s̄cludū ielū nazarenū esse verū xpm̄, q̄z natū tpe maxime pacis i t̄pib⁹ a p̄phetis p̄nācialib⁹. **I**n p̄dictis p̄t̄ s̄ntia būliis partis, t̄i achuc ad maiore intellectū dilucrēdū ē breuitet appli cando ad p̄politū, s̄ de ecclie p̄motioe, i p̄mitit̄ brevis a. **V**erbū qd̄ vidit esaias tc, q̄, d̄, vñ. (p̄fatio cū d̄, qd̄ subdit̄ est notable, q̄ de maxima re, i lo marie atte dendū. **E**t qd̄ sit illud ondit̄ cū d̄. **b** **E**t erit i nouissimis dieb̄, i tpe ḡre, qd̄ d̄ nouissimū, vt p̄dictū est, i h̄ modo dicit̄ prima Job, q̄, Moysiūna hora est.

C **P**ons domus dñi, i ecclia que d̄ hic dom̄ dominum q̄ fundata fuit p̄ p̄dicationē xpi i eius miracula i monte synon vbi erat templū dñi vt p̄dictū est, t̄i q̄ ecclia q̄ est dom̄ dñi dignitate excellit oīm alia p̄gregatiōne a p̄cipio mōti ad dei cultū ordīatā. **d** **E**t tenebit sup colles, i super terre p̄cip̄es qui a tpe st̄stantiū coperat se supponere iugo xpi e. **E**t fluēt ad eum oīs gentes, i, aliq̄ de oīb⁹ gentib⁹ vt predicāt̄ ei, vel p̄t̄ dici q̄ est locutio hyperboli ca ad designatiū multitudinē gentiū q̄ sidez xpi suic̄p̄t̄ iudeis, p̄ malou parte ex cecat̄ in iurielitas, fm̄ illud ad Ro. xi. **L**eūtis ex p̄te contigit in istū, donec ples nitudo gentiū intra docebit nos yrias sua ostam bulabimus in lemitis eius quia de synon exhibit lex: et verbum domini de hierusalem. **E**t iudicabit ḡtes: i arguet populos multos. **E**t p̄tabunt gladios suos in vomerēs: i lāceas suas i falces. **N**on leuabit gens p̄tra gentē gladiū: nec exercitetur yltra ad prelium.

ret sicut d̄. **Q**mēs de ciuitate currūt ad tale spectaculū ad designatiū multitudinē currentiū, licet aliqui maior f. **E**t dicēt venite ascēdam, tc, q̄z illi pars remancat q̄ recipiebat fidē xpi ihortabāt̄ alios ad s̄lt agendum, g. **E**t docebit nos vias suas tc, q̄z aduliti venientes ad fidē xpi ante q̄ baptizarent̄ cathezizabant̄ i instruebāt̄ de his q̄ p̄tinent̄ ad fidē. **b** **Q**uia de synon erat, tc, h̄ no est referēdū ad credētes q̄i sit vñ i p̄z, sed ē vñ esae reddētes cām i modū de dicta multitudine gentiū ad fidē xpi p̄uerēda, q̄ de hierusalem iudea querit ap̄l̄ aliosq̄ discipuli ad p̄dicādū gentib⁹ fidē xpi, p̄pter qd̄ de Actu, viii. **T**obis oportebat p̄mū loq̄ vñbz deil, led q̄ repellit̄ illud iudignos vos iudicas eternē vite, ecce p̄t̄ pertinetur ad gentes, sic enim p̄cepit nobis dominus, i. **E**t iudi, ḡe, iudicio discretois q̄ p̄ p̄dicatois ap̄lois aleq̄s de gentib⁹ vocavit ad fidē alios i iurielitatis dumis, qd̄ qd̄ iudicū iustū est licet nobis occultū. **b** **E**t ariet̄ po mul̄, i infirmitate i alios mal̄ s̄ns, sic p̄t̄ i acti. **E**t p̄tabūt gla, su, tc, abus ap̄lois i legēdis sc̄to: u, h̄, d̄ ad designatiū diuturnitatē pac̄ q̄ fuit vñiq̄hatiūtatis xpi tpe vt p̄dictū ē, i durauit i iudea, de q̄ terra esatis p̄cip̄al̄ loq̄bat̄ a, x, anās i pl̄ aī natūratē xpi vñq̄ post mortē el̄ p̄x, plānos vñ circiter sub dñio romano, vt p̄t̄ colligi ex dicti Josephi i alior̄ h̄istoriographor̄, sed iudeis finaliter rebellātib⁹ romāis destrūctis sunt i captiuati p̄ tytū ann̄, xl̄, a passione xpi. **E**terisile aut̄ est q̄ in pace tālogā cessantib⁹ bellis multa arma i instra bellica fuerūt p̄uersi i instia agricultura apta, sic sensibiliter videfi i terrā vbi p̄ bella seq̄t̄ pac̄ diuturnitatem. **M**ōle, tc, hypbole ē ad designatiū pac̄ diuturnitatē, put̄ cōtēr̄ d̄ aliq̄ negoc̄ qd̄ p̄trahib⁹ ultra modū p̄suetū, astud negoc̄ nūq̄ termiabit̄, licet aliqui termi net̄ iñtra ann̄ vñ iñtra mēsem seu etiā i mōti spacio fm̄ p̄dictoē negoc̄. **E**t h̄ mod̄ loq̄ndā hypbole frequēs ē in Dom̄ iacob, Dic p̄ p̄uerētē gentiliū (in p̄b̄is, ponit̄ p̄uersio iudeor̄, q̄ circa finē mōti recipiet fidē xpi generalē i tpe xpi vñq̄ nūc recipiūt cā aliq̄ particulat̄. **E**t q̄ ad h̄ iducti sūt q̄ doctores p̄uersos ad fidē d̄ genitilitate vñ in se, sicut p̄t̄ de augustino i ambrosio i alios multe, vel in parentib⁹ suis, sicut est de illis doctorib⁹ q̄ nati sunt de parentib⁹ xpianis, i p̄t̄ parētes eorū xpianū vel longinqui fuerunt de gentilib⁹ p̄uersi ad fidē xpi, i p̄sona talium dicitur hic iudeis,

Estate

n. Dom^m Iacob ad i. in lumine fidei xpiane. **o** Pro*teciſti. Aliqui doctores ait hanc līram & ſequētē vſq; ad ſectū capl'm exponūt q̄nt ad p̄cedentē, referēdo eam ad tps ſp̄idicētes q; in iſtis capitul' d̄ſcribūt pena iudeorū ppter mortē ſp̄i, ſed h̄ nō videt mihi, q; hic p̄mitit cul- na nene o d̄ſcribūt.*

talibō interdebat. Scīendū tñ q̄ alij diuinatio p̄ gari-
tū t̄ motū animi est licta, videlicet inqntū se extendit co-
gnitio naturalis. Quies enī t̄ bruta alia cur? sentiunt ins-
murationē aeris. eo q̄ nō habit intellectu dultrahente vim
sensitivā, s̄ fm̄ talē imitacionē incipiūt gartue vel mo-
tueri de loco, ad locum

Dom⁹ iacobyte tambu-
lem⁹ i lumine dei nti⁹ Droie
cisti ei plim tuū domuzia;
cob; qr replete sunt ut olim
et augures habuerunt ut
philistijm: qpuers alienis
adheserunt. Repleta est ter-
ra argento et auro: et non est
finis thesaurorum ei⁹. Et re-
pleta est terra eius equis: et
innumerabiles qdige ei⁹.
Et repleta est terra eius ydo-
lis, Opus manuum suarum

adorauerunt: qd fecerunt di-
git eoꝝ. Et incuruauit se
bꝝ: et humiliatꝝ est vir. Ne et
go dimittas eis. Ingrede
re in petrā: et abscondere i fos
sa humoꝝ a facie timorū dñi
et a gloria maiestat̄ ei. Ocu
li sublimis hominis humiliati
sunt et incuruabitur al
titudo virorum. Exaltabi
tur autē dñs solus i die illa:
qꝝ dies dñi exercituū sup
oem supbū et excelsuꝝ et sup

regni iudee reperata romanis, non ad h[ab]itum q[uod] illa aquila
adoraret, sed solu[m] ad portu[m] d[omi]ni cor[us] et imperatoris honor[is], et
t[em]pi iudei zelo legis accessi dicentes no[n] esse licitu[m] aliqui
imagine quacumq[ue] de causa esse in templo vel circa tem-
plu[m] illu[m] ad terru[m] dei ererunt, scientes t[em]pi q[uod] ex h[ab]itu immi-
bat eis morti periculu[m] sicut et rigit, q[uod] plures rone hu-
aus facti fuerunt ab herode oculi. T[em]p[or]e tyberii sub quo
passus est ip[s]s, pylat[us] indee p[ro]fet[us] imaginis cesari por-
tar[us] fecit in hierosolima q[uod] cu[m] geniu[m] fuisse a iudeis in ma-
gna multitudine veneratur ad pylat[us] rogantes ut illum
auferret, asserentes eis no[n] esse licitu[m] aliquam imaginem es-
se intra ciuitate[rum], et pylat[us] videlicet multos esse paratos
magis mori q[uod] gemitere imagines in cuius[que] te fecit illas
in cesaria depositari ad pacauerit diu[er]sionem populi.
Et simile factu[m] legit[ur] t[em]p[or]e batani q[uod] successit Cybertio, eo q[uod]
petronius iudee p[ro]fet[us] volet[us] imaginis cesari ad h[ab]itu[m]
tusculanu[m] portare, et referrit Josephus libro de iudaico bel-
lo, cido saluo meliori iudicio ibi videtur q[uod] hebrei et se-
quens vsq[ue] ad septuaginta capitulu[m] referenda est ad ip[s]s p[re]-
cedens captiuitate babylonica, que fuit inducta super iudeos mariane propter idolatria q[uod] scilicet eis multa viginti
et patet ex iudeo Regu[m], et al., Paral., q[uod] si hanc sententiam
am leia ista, in qua Elias reuerterunt ad describendam pu-
nitio[n]em regni iudee, quia describere supra incep[er]at et su-
pra dictu[m] est, pruna in duas p[ar]tes diuidit, q[uod] primo ex-
primitur culpa, secundo subditur pena debita ibi, Non
ergo dimittas, Circa p[ar]um dicit propheta.

S Et pueris tē. exrcētes (tūr iudei sicut philistei,
in eis viciū sodomiticiū vt dicunt coiter expositorēs nři.
Rabi salomon bo expoit aliter dicens, q̄ iudei accipie-
bāt viiores alienigenas ydoloz cultrices, sicut dī de Ha-
lomone, ut Reg. ii. **E**t filii q̄ naſcēbāt ex eis feqbāt ido-
latriā matrū, t̄ h̄ iudei faciebāt filios alienos a cultū dī
Repleta est terra argēto t̄ auro tē, in h̄ tangit pecca-
tū auaricie ad qđ iudei semper fūrūt prom. **v** **E**t res-
pleta est terra el' eos tē, in h̄ tangit pctū diffidētē, qz
in defensione p̄ talia p̄tra aduersarios maḡ, p̄fidebāt qz
de diujo auxilio **x** **E**t repleta ē terra el' idol̄ tē. **H**ic
tangit pctū eoz multiplicē idolatrie, t̄ qntū ad idolou
fabricationē, t̄ qntū ad venerationē, t̄ subdit̄, & p̄ ma-
y **E**t incircuauit se (nūm shay adorauerūt, t̄ subdit̄,
homo, idolis incinādo, **D**ia enī ulta pctū multiplicata
fuerūt inter iudeos as̄ captiuitatē babyloniam, et pa-
tet, ut Reg., et maxime tempe manasse, ut Reg. iii.

O Proiecisti enī proprium tuū domū iacob.i,presies, Noqutur enī de futuro pro modū preteri, preter certitudinē propherie qu fuit unpleta qui nabuchodonosor iudeos dominus hie*rusalē* & de iudea eiecat & captiuos in babylone duxit.

b **A** facie tumor̄ dñi.i.ap̄ nabuch, a deo missi ad pri-
niendū pdicta p̄t̄, qui fuit in b flagellum domini.
c **E**t a glia maiestatis eī, la maiestate eī gloriosa, qz
fecit nabuch, vētre cū valde magna & excellēti p̄t̄te cui
null' d regno inde p̄t̄nt resūstere, iō subdit̄ **S**cu-
li sublimis hois, iudechie regis q̄ eleuat̄ in supbia te-
re **I**humiliat̄ sunt, q̄ fuit cap̄ (bellauerat chaldeis,
tus et exoculat̄) vt h̄c.ā*q*. Reg. xv. **f** **E**t incurvabit̄
altitudo viroy, q̄ viri bellatores fuerint oculi & cap̄tua
g **F**ratib̄ asit tē, i, sic apparebit̄ eī potētia i pu, (ti-
niendo p̄t̄ores, ideo subdit̄) **S**ecunda dies domini, q̄
id est tempus rindicte eius, **i** **S**up oēm s̄p̄bū, q̄ ē
co zdg eleuat̄. **k** **E**ccelsiuz, 3, ex ambitoē. **l** **E**t sup-

Liber

omnē arrogante, i. superbe loquentē contra deum, m. Et sup oēs cedros libani rē, i. machinamēta ex tali bus ligatis no petnerūt eos defendere, n. Et su. oēs mon. ccc. l. rē, i. fortalicia in rupib⁹ loc⁹ q̄si iracessibili lib⁹ destruēt p̄ regē babylonis, q̄ntūq; sunt fortia in mūris, ido subdū. Et sup oēm tūrem excel sam. rē.

o. Et sup oēs naues rē, q̄r sedechies, i. pplo suo defecerūt oīno vi ctualia Hieremie. l. h. q̄ celebant apportari i copia p̄ naues thar p. Et sup oīne sis qđ rē, q̄r chaldei ab tuerū de regio uide quicq; erat preciosum, i. pulcrum, q. Et incunabūt rē, id est denieit p̄ capti vitate i mortem.

r. Et eleuabit domi nus rē, exponat vis s. Et idola rē, quia chaldei p̄freguerūt ipa portates secū aurū et argentū i alia metal la. Hieremie. l. h.

t. Et introib⁹ i spe luncas rē, ibi fugientes i se abcedentes a chaldeis ut p̄dictū ē, nam et ip̄e sedechias rex fugit p̄ rīa subter ranā, et dictum huit us. Regi. xvi.

v. I facie formidis

dsi, sic est in hebreo, et exponat vis. r. Cu surrexetie p̄caturē terrā, si iude p̄ nabuchodo. tanq; p̄ suū flagellū,

y. In die illa p̄ficiet rē, q̄ plures de iplo fugientes por

tabant secū talia, sed q̄ p̄pter pond⁹ impediabant ave

locitate fuge, p̄ficerūt ea ne caperent a chaldeis sic p̄fici

untur merces in mari ne homines submergant.

z. Et adoraret talpas rē, i. talibus enī imaginib⁹ p̄ ar-

tē nigromantie fac̄t deinoes aliqui dabat responsa.

a. Et ingredieſ scissuras petrap⁹, exponat vis, q̄ est re-

plicatio cuiusdēsnie ad maiore errorē, b. Quicicte,

hic sequeretur osicū medelā, i. p̄dicta mala pena, sc̄z

cessatione a p̄uocatione ire dimine, mariane p̄ p̄cū ydo-

latrice, et h̄ est qđ dī.

b. Quicicte ḡ ab hoīe, i. a deo

ei, offensionē canēdo, Scriptura enī veteri testamēti sa-

cta freqn̄t loquunt̄ de deo more huāno, i. silt vocat eum

aliqui hoīiem vel virilē, i. mariae q̄r erat humanādus, vñd

dī. Pro. xv. Dīs q̄si vir pugnator, i. hebreo h̄. dīs vir

pugnator, sine quasi, et sicut ibi vocat vir pugnator, ita

hic hō irat, q̄si ad vindictā irat, i. deo subditur.

c. Lui spūs, i. anhelit⁹.

d. In narib⁹ ei est, hō ei

irat, emittit anhelit⁹ sumosū p̄ nares.

e. Quia ex-

cellus rē, ab angel sc̄is q̄ eū sumereuerent, i. multo for-

tius debet timeri, i. reuereri ab hoīib⁹ cauendo ab offen-

sa ip̄i, sīm hebreos līa est ista.

f. uiescite ab hoīe cuius

spūs i. narib⁹ ei est, q̄r in q̄ appreclat⁹ est ip̄e, i. ip̄o

no intelligit de deo h̄ de hoīe mortali, i. nō ē ponēda

spēs in eo h̄ in deo, et h̄ est qđ dī.

Quicicte ḡ ab homie

cu spūs in narib⁹ est, i. q̄ riuit p̄ respirationē acris, et

sic est fragilis, i. mortal, sicut alia aīalia respiratiā, q̄ int̄ q̄ appreclat⁹ est ip̄e, q̄si dicteret in nihil respectu dī. Et ex h̄ subintelligit p̄ achuc idola q̄ sunt ab eo facta sunz in mūr⁹ appreclata, et exponit Ra. sa, i. rōnabilitē q̄ntu ad h̄, q̄ effect⁹ nō excedit suā cām efficiēt, i. maḡ defi cit ab ea.

Additio-

lōsequenter dī, q̄.

ca. Verbū qđ ridet, cē

In q̄ xp̄ba postq; de

scripsit delectiōne u

deoz, post mortē r̄pi

describit electionē ec

clesie r̄pi q̄ eides suc

cessit, et exponat totu

sicut in postilla.

Capl. m. III.

Ece enī dīsas

tor. Hic cōſe

quēter descri

bitur pena cōminata

magis in speciali, Et

primo pp̄ba osicū p̄

politi, sc̄do ad h̄ in-

ducit exemplū para-

bolicū, ca. v. tertio cō

firmat dictū suū cap-

ri. Prima i. duas, q̄r

primo pena describi

tur, sc̄do ab ea p̄ po

puli excipit sequenti

ca. ibi. In die illa erit

germe dīs. Dīa ad-

buc in duas, q̄r p̄

describit pena in setu

virili, sc̄do i mulierib⁹

ibi. Dīat dīs de p̄

eo, Prima adhuc in

duas, quia primo de

scribis pena, sc̄do subdī causa ibi. Kuit enī Hierusalem,

Circa prīmū p̄mittit pena transmigrantiū, i. sc̄do subdī

tur pena remanentiū, ibi. Et dabo pueros rē, Circa p̄mū dī.

a. Ecce enī dīator, q̄ntu ad actū gubernādi,

b. Domin⁹, quantū ad potestatez, c. Exercituum, i.

angelorū, qui sunt executores diuine voluntatis.

d. Auferet, per chaldeos in h̄ sibi ministros, e. Ab

hierusalē i. iuda validi, q̄ntu ad agilitatē membroz,

f. Et fortē, q̄ntu ad robur, g. Omne robur panis

rē, q̄r in hierusalē obessa a chaldeis defecit oīno cibus

i. porus vnde deberet robur bellatorum sustentari,

h. Et iudicem, i. iudices, ad q̄s referebant casus variis

in hierusalē de alijs curavutib⁹, i. Et xp̄ham, i. pp̄bes

tas falsos qui decipiebat sedechies regē i. populū, allere

res q̄r no tradiderent in manu regis babylons, et habet

liere, xxvii, ca. ii. Et ariolū, i. ariolos, q̄ immolan

dō demonib⁹, i. aris diuinabāt, l. Et semen, q̄r chal

dei no deferebant etati aut dignitati, i. deo subditur,

m. Principem rē, i. agibilibus dubijs,

n. Et sapientem de architectis, id est principales in

mechanicis,

o. Et prudentes eloqui mystici, i. doctores magnos q̄

intelligebant legē, i. pp̄betas, nō tm fm sensus literales

sed etiā mysticos, Q̄ autem de omnib⁹ statib⁹ p̄dictis

multi fuerunt ducti in babylonem cu ioachim rege u

da, patet, i. h̄. Regū triuī, capitulu. Et dicitur illa capti

uitas pp̄ne transmigratio, quia Joachim reddidit se re

ga babylonis,

Esaiæ

p Et dabo. Hic dicitur ponit pena remanentium, et primo a transmigratione iacobim usque ad destructiones ciuitatis sub sedecibla, scilicet post destructionem, ibi, Apprehendet. Et ita primus sciens quod tunc populus remanens fuit pessime gubernatus, propter quod in populo surrexerunt portentos et divulgationes et aliae misericordie.

ita quod illi qui ducti fuerant in babylonem inducabant melioris conditionis quam illi qui remanserant, et hoc est quod dicitur.

p Et dabo pueros principes eorum, quod per iacobum regnauit filii eius, regnum, et post illius secessias, regnum annorum, et sic fuerunt inuenientes etate et umores mortibus, prosequentes futurum perditionem.

q Et effemiantur, et quod fuerint ignorantes et mutabiles sicut mulieres, ut ergo enim rebel lauit regi babylonis in malum suum, et toruit et cornet populi populi in petram et miserias, propter defectum regum, quod dicitur Proverbi. ubi si est gubernator populi.

s Vir ad corruet virum, et contra virum adeo subditur, et tumultuabit puer contra senem, subtracta omni reverentia et honore,

v Et ignobilis contra nobilem, subtracto timore ex defectu regentium.

r Apprehendet, hic describit miseria remanentium post ciuitatis destructionem, quod illi qui evaserat per diuersas societas fugiebat ad loca deserta, et erant positi in tanto timore et miseria quod nullus volebat recipere curam regum nisi alienum turme seu societas, et hoc est quod dicitur.

x Apprehendet enim regnum, et sit sub cura et protectione eius, ideo subditur.

y Et dicet, vestimentum tibi est regnum, quod sum obdenudatum in ciuitate enim cecorum monoculus est rex regnum.

z Ruit enim sub manu tua, et sub cura tua sit, nam hec est populus regnum.

b Respodebit, hunc renundo dices, et non sum medicus, et non habeo potest nec sciam vos salvandi.

d Et in domo mea non est panis regnum, et in tanta paupertate sicut et vos, et nolo vobis pesse.

e Ruit enim ponit causa penitentie, licet enim sit superius polita causa, et hoc replicatur et adducitur alia. Causa autem ista fuit multiplicatio peccatorum, inter quod primo ponunt potest contra deum, scilicet primus, ibi.

f Populus meus, hinc primus dicitur, et ruit enim hierusalem, quod

g Eruidas coecidit, et regnum tuum (tum ad ciuitatem et populum, de cuius metropolis erat hierusalem, et subditus causa cui dicitur).

s Quia lingua eorum regnum, per hoc quod dicitur lingua osifit quod erant blasphemus, per hoc autem quod subditur, et ad iniumentos, osificatur quod non peccabat ex passione vel ignorantia, sed studiose et ex certa scientia sive malitia quod erat gravissimum.

h Agni, vultus regnum, ita erit exercitatus in malis quod malitia relucebit in vultibus suis, sicut luxuria meretricum reluet in factice eius, et non solam in eorum vultibus, sed etiam in vobis et generationibus, ideo subditur.

i Et pectorum suum quasi regnum, inuenirecundat et publice peccando, et ante eorum propter culpam et etiam

pena sequetur, ideo subditur.

l Omnes reddita sunt in eis mala, sicut mala pena pro malo culpe, restringuntur quod fuerunt iusti inuenientur tunc babylonios propicios, et propter hierusalem regnum, ideo subditur.

m Dicite iusto quoniam bene sibi erit regnum, et retrahitione bonorum suorum principiat. Etiam retrahitur de ipso cum dicitur.

n Et regnum regnum, et propter sua oportet populus meus hanc postea primum oportet populum (cum dicitur), meus exactores sui, et superiores qui erant tyranni non principes.

p Spoliauerunt, bona et misericordia eius suis licet exactores sunt eis qui utrahebant viros suos ad idolatriam.

r Regnum regnum, et isti erant falsi prophetae pretententes eis prospera, ex quo promisso de populis rebellauit regi babylonis, et sic cum ciuitate periret, et quod hunc statutum fuit iudicio divino ideo subditur.

s Stat ad iudicandum dominum, ad punitionem malorum parat. Et quia ista mala erunt principaliter in superioribus ut dictum est, sequitur.

t Dominus ag iudicium veniet regnum, et iudicet eos de suis regnibus, ideo subditur vobis ipsi dominus ad eos dicens, vos enim de pasto regnum, populus iste qui dicitur vinea domini, et caerulei, cum bona deuorabat principes, et populus remanebat paup et nudus, ideo subditur.

Et rapina paupis in domo regis.

f Quare atteritur populus meus, augurij et iniurij.

g Et facies pauperem comolus, et macie attenuatus, quod intatu rapiebat bona populi, et non remanebat ei sufficientia victus.

h Et dixit dominus, dic oportet describit pena in seni mulieribus, et primo quanto ad subtractio ornamenti, scilicet quanto ad mortem virorum, ibi, pulcherrimi quoque viri, et circa primum permitti.

a Pro eo quod eleuare regnum, et tur insolentia mulierum cui dicitur, latrone mens.

b Et ambulauerunt extero collo, quod est in dictu interioris elationis.

c Et nutibus oculorum ibant, impudice respiciebant.

d Et plaudebant, dissolute ludendo, et ambulabat regnum, curiose et lascivie incedebat (dendo, do, quod propter vobis habentes ad luxuriam, ideo subditur, pena debita cui dicitur).

f Decaluit dominus regnum, auferendo naturale ornamenti, quod crines a natura dari sunt mulieri in ornatum.

g Et dominus crinem eorum nudabit, declarando falsitatem capillorum extraneorum ad compositionem capituli additorum.

Liber

In die illa, s. **dimis**se **punitio**is. **b** **Auf**eret **d**is*s* t*c*
q*r* mulieres sotularib*v* cunosis r*t*ebant*f*. **i** **E**t luni
las, incisio*n* ad modu*m* lune factas i*s* sotularib*v*, et dicit
aliq*z*. **l** **T**u*o* di*s* sit*f*, q*r* lunule etat*f* q*d*a parue bulle auree
dependentes circa collu*s*. **l** **E**t torques, i*o*rnameta*t*
superior pte vestimenteo*r*
ri facta circa collu*s*
descendentia v*s*ig ad
pectus, sic et diuisio
vestu*m* erat in superi
ori parte pectoris.
l **E**t monilia, ad co
unguedi illa diuisio*n*
m **I**t armillas, que
sunt ornamenta bra
chio*r* circa scapulas
io dicunt ab armo.
n **E**t mitras, i*c*ucu
fas, **o** **E**t discr
minalia, i*o* pectues,
p **E**t perichelides,
q*s*unt ornamenta bra
chio*r* v*l*, p*re*manu
q **E**t mures, cum
nulas, q*f*uebat i*f*ini
bus vestimentor*v* con
texte ex diuersis colorib*v*, ideo vocabant*f* murenile.
r **E**t olfactoriola, i*e*asa pua argentea v*l* aurea r*b*i repon
neban*f* redolentia ad mag*z* hoies puocand*f*. **s** **E**t i
aures, i*o*rnameta auris, **t** **E**t anulos, i*o*rnameta du
gitor, **v** **E**t gemas, in fratre pendentes, habebant eni
sera in quibus erant meie posite pendentes in fronte,
x **E**t mutatoria, i*o* diversa vestu*m* partia, **y** **E**t pallio
la, i*o* certiora vestimenta, **z** **E**t linteumina, i*o* interi
a **E**t acus, i*o* specula, i*o* ista sunt cu*m* ora iuxta carne,
q*o*bo mulieres aptabat ornamenta corporib*s* suis, **b** **E**t
fundones, i*o* subtilia velamina, q*o*bo opium humeri terra
illa, **c** **E**t virtus, i*o* peplo, **d** **E**t therista, **E**st autem
theristus vestis linea q*v*itum*f* mulieres in estate, i*o*dr a te
ro*s*, q*r* terunt ut ibi fuit rugae multe i*o* tenues ad curio
sitatem, **e** **E**t erit mulierib*v* p*re*dictis, **f** **P**ro suau
odore fetor, et infirmitate i*o* miseria, i*o* q*r* multe fuerunt
incarcerate in loc*s* fetidis, **g** **E**t p*z*ona funiculus, q*r*
h **E**t p*z*ispate crine caluncula*s*, q*r* ligabant*f* et captiu*m*
trahebant*f* p*z*apillos, i*o* infirmitatibus i*o* misericordi*s* fui
bat capilli de capitib*s* suis, **i** **E**t p*z*ascia pectoralis
vitta tenuis i*o* delicata cu*m* q*v*stringunt mamillae, ne ex sua
grossicie turpitudinez ingerat*f*, o*s* i*o* ista i*o* ista st*z* in libe
tate captiu*m* babylonee, **l** **P**ulcerrimi, Hic si
describir*f* e*z*ay pena ex morte viroz, et primo circa h*o*ndis
pposuit*f*, sedo interf*f* quoddam correlatum*f*, **l** **A**pp*h*edens
Lurca primu*s* dr*z*, **l** **P**ulcerrimi q*r* viri tui, i*o* mulieres
cu*m* q*o*bo mulieres impudice delicabant*f*, **l** **G**ladio ca
mi, **E**t fortis tui in p*z*io, n*o* poter*f* (dent*s*, p*z* chaldeos,
tes se defendere, **n** **E**t merebuit*f* t*c*, s*h*uclum*s* et aliam
cunitatu*s* que dicunt*f* lugere metaporphose*s*, pp*ter* ppl*s* de
structione, sicut prat*s* ridere d*z* q*r* floret,
o **E**t defolata in terra sedebit, quia muri p*z* chaldeos
fuerunt ad terram deiecti.

In ca. ih. vbi d: i postilla. Et pp̄ham. i. pp̄has falsos
q̄d d: h. Et pp̄ham. r fm glo. intel. Additio
Hligis devo pp̄ha. put plane lra sonat. q̄ exponit
fm illud q̄d ponit in psalmo. Iā nō est. pp̄beta.
r nos nō cognoscet ampli. r fm h̄c pp̄hetia q̄ incipi
pit ab illo loco. Ecce dñator dñis. nō ptinet ad statuz ba
bylonice captiuitatis. in q̄ mysti fuerit pp̄he. vt Hacre

Ezechiel. Daniel. et huius, et aspicienti bsi singula q de
hac materia stincenti in b capitulo magis vident pries
re ad statu bni captiuitatis in q nullu robur bsi sevra
litudine, nec ppbham nec arculam, sic de singul hic coten
tio, hec in gloria pprie applicant huic statui eoz hodie
no, et specialiter cu redi
ditur ca hmori pena
ru, cu d. Ruit birelm
et pedit iudas, qz lins
guia eoz et adiuuatio
nes eoz s deuz pprie
videt copetere uide
is modernis, q quo
tidie in suis expositi
onibz et scripturis co
nanit adiuuare aliqui
falla s rpm, similis
ter qd sequitur. Pcm
suum qz sodoma pdcia
uerit no nisi eis pro
prie copetit q publis
ce approbat qntuz ut
eis occulsione rpi, no
al sonde, qz qd
et qz qd

*ta vnde ex pietate in
ria eoz tā in seru virili q̄ feminino statim p̄pharet de se
licitate eoz q̄ salutati sunt de isti abieciis non credibiles, et
h̄ cū dicit in sequentiū s. iiii. In die illa erit germē dñs
in magnificētia et glā r̄ corpora n̄ put in pothilla.*

Thā capitulo.iii. postillator et **R**eplica.
Burgesi, differunt in applicatione, q̄ postillator
applicat ad captiuitatē ba bylonicā, sicut & sanctus
Thomas Burgesi, aut applicat ad captiuitatē indeoꝝ
hodiernā, sed cū postillator exponit prima partē h̄ cap. De
dōus auferet a hieros̄l. fortē validū & pp̄pham. sc̄. falsum in
quo fidere solebat, & fuerit decepti. Burgesi, dicit fin
glo. intelligi debere de h̄ pp̄pha. Et ex h̄ arguit q̄ h̄ capi
tulū in captiuitate babylonica locū non habuit in q̄ eis
plures iei. pp̄he fuerūt. I. Hieremias. Baruch. Ezechiel.
Daniel &c. Solvit h̄ argumētu thomista, q̄ exponit δ̄ ca
ptiuitate babylonica, & cū h̄ de pp̄pha de institutio diuīo
Postillator aut exponit de pp̄pha falso, q̄o argumētu est
stra cū, nūc q̄ntū est de glōla p̄ Burgesi, allegata, quam t̄
Burgenſis & postillator noꝝ reputant autentici.

Capitulum viii.
Apprehendent. **H**ic ex dictis concluditur cor-
relatum. **E**rea quod sciendum q̄ in hebreo nō ut-
cipit hic capitulum, sed litera ista. **E**t apprehen-
dent t̄c; immediate coniungitur cum precedenti abloq; ali-
quo spacio vacuo intermedio, quod est signū alteri sen-
tentie seu capituli apud hebreos, iō est conclusio sequēs
ex p̄dictis. **E**x hoc enī quod dictū est q̄ viri interficien-
tur in p̄lio, sequit̄ q̄ multe remanerent mulieres sine
viris, quia mulieres non sic interficiuntur in p̄lijs, et
hoc est quod dicitur.

a Et apprehendit et querentes eum habere sponsos
et quod ad Ieronimum pertinet prouidere viroribus et filiis de ne-
cessariis, quod est difficile pro tot viroribus, et sic unus
vir renueret pungit tot viroribus, ideo hanc remouetur cum
subditur,

b Panem nostrum comedem⁹ ⁊c id est prouidebū⁹
nobis ⁊ fili⁹ de vict⁹ ⁊ vestitu.
c Unnmodo innoceſ ⁊c s. q̄ sumus uxores tue.
d Aufer ob⁹:ob⁹:um nostrum, scz sterilitatis, et nihil
plus petimus a te,

Esaie

e. In die illa. Hic incipit capitulo in hebreo. qd ibi punitio spacii vacui. Supius ei descripta est punitio malorum et hic est ponit solatio bonorum fienda per ipsum. qd sicut dictum est supra. modus esaie est cum aliis quod tractat simul describere mysticum Christi quod intedit principali. et hebrei resiliunt huius causa referunt ad tempore missie. Quid quod dicitur? In die illa erit germe domini tecum. In translatio chaldaica quod auctor apud hebreos dicitur tunc est autem apud hebreos dicitur. In tempore illo erit messias dominus et expositores latini et exponentes de prophetis spernitate redemtorum de captivitate babylonica magis iudaizant quantum ad hebreos quod hebrei. Tunc enim hanc suam hec terra in duas partes dividuntur. quod primo ponit dicta solatio bonorum quantum ad eorum exaltationem. secundo quantum ad diuinam protectionem. ibi.

Et creavit. Circa primus dies. et in die illa erit. ut tempore que dicitur dies propter claritate notice. ad Romanos. tunc. Non pessimus dies autem propter invenientur. f. Bermen domini. i. xps quod dicitur germe domini. quod non fuit perceptus virum semini sed post. g. In magnificencia in miraculis operarum. (te spiritus sanctus) in sua resurrectione et ascensione. h. Frustra terrena vestigia. de quod dicitur. et perierat terra et germinet saluator. i. Et exultatio his qui salutari fuerint tecum. apostolus et tempore. altius fideli. quod post ipsius resurrectionem viso domino gaudentur. Job. xxviii. et in die penthecostes recepto spiritus sancti. Actu. ii. l. Et ois qui reliqui fuerint in syon tecum. in ecclesia et diebus eius. s. v. ea. sed hoc est intelligendum de illis qui in ecclesia sunt numero et merito. id securus. l. Ois qui scriptus est in vita. et in libro vite. propter quod R. sa. sic glosat in. Si abluerit. dicac. (ois scriptus). s. secundum venturi. p. si p. q. n. Tunc dñe filia syon. Ecclesia in spiritu iudei. quod tempore via multa per nos satisfecit. o. Et spiritus ardoris. quod est ex maximo fervore charitatis. p. Et creavit. Hic p. ponit solatio bonorum quantum ad diuinam protectionem. Circa quod secundum quod in entu de egypto dominus premit filios israel per columnam ignis et nubis. Et dicitur. tunc. Tollenque angelus domini qui procedebat castra filiorum israel. abire post eos. et cum eo piter columnam nubis. Dicitur. Et erat nubes tenebrosa et illuminata nocte. ita quod ad sciamque tota noctis tempore accedere non valerent. Fuit etiam postea columna nubis in protectione est sub solis de die et columna ignis in tenebras de nocte. et huius in figura gressus sanctus et de tempore discipulis in signo visibilium. Actu. ii. q. preter alia ardore propulsione et illuminata in tenebras ignorante. que tanto melior est illa columnam ignis et nubis quam vita est melior. Umbra. et ad quem signum illud tempore apostoli date. habuit speciem ignis lucens non comburens. Potest etiam probabilitate dici quod apparuit ubi nebula lucida in signum diuinum p. special per gloriam. sicut in dedicacione templi Samolomoni. iij. Reg. xiiij. et in erectione tabernaculi. Et dicitur de quod potest exponi quod dicitur. Et impletum tota domus ubi erat sedentes. fuit hoc ignis dicitur. p. Et creavit dominus. id est creavit. loquendo de futuro per modum p. tenui. propter certitudinem prophetie. q. Sup oem locum tecum. et ecclesie ini-

litantis que syon dicitur. et ossium est. s. q. et quod ad Iacob in monte syon fuit multus spiritus sanctus in signo visibili super apostolos in die penthecostes. et dicit Hieronymus in epistola ad paulinum de omnibus sacre scripture libris.

r. Et ubi inuocatur iste. p. l. ubi inuocatur est a fidelibus

quod est locus orationis.

s. Nubem per die tecum.

id est gloriam spiritus sancti.

t. Sup oem ei gloriam

colore ignis et nubibus

datus filius israel.

v. Protectio. spiritus

spiritus sancti. quod excedit

ea. et veritas umbra

x. Et tabernaculum

erit. s. spiritus sanctus

y. In umbra tabernaculorum.

z. Procul p. canticis eius.

Et in securitatem

te. s. superbie.

z. Et a pluvia. catena

lascivie. Et a tur

bine persecutoris qua

no timebant spiritus

et roborati. et a plu

via. prosperitas. trahis

ne per et mollificebo ad viciniam. R. sa. dicit hic. quod turbamen et ignem et humorem intelliguntur gehennae pene. inducens ad hoc illud p. et. pluerunt per pectora laqueos ignis subiungit. spiritus per cellarum tecum. quatum ad hoc concutit mecum. quod gratia spiritus sancti. pregit ab illa pena. et maxime gratia consummata que est ipsa gloria. Capitulo V.

Q. Antabo. Postquam propheteta descripsit punitionem regni per tubum narrarium. hic omnis hoc idem facit per exemplum pabolice. Et dividitur in duas partes. Prior ponit pabolam. Secundo arguit multiplex p. culpa. ibi. Et quod summis. Prior in duas. quod prior sub pabolam vinee describit ingratitude p. pluri. Et secundo dividitur in duas. Et nunc ostendit. Circa primum sciendum quod pabola ista est de rubea cum magno sumptu et diligentia exulta. quod tamen fructus non fecit. sic a deo vinee temptata fuit et derelicta. et per haec vineam intelliguntur populi isti. ut hebrei. et. et. Vineam enim dominum exercitum domum israel est. quia vinea deo excoluit suis beneficiis. et tamen ad prodigiaria declinavit. et sic ea contempta subtrahendo suum auxilium. et persequens tradidit. Lantabo. i. alte. in maiori aduersario. Prior igitur. p. nunciabo. b. Dilecto meo. i. p. dilecto meo. in persona eius. loquens. sicut apparebit. i. et iste dilectus intelligitur deo. quod sic vocat in libro cantico. q. si per totum. c. Cantum patruelis tecum. i. quod catarum de vinea sua. in scriptura aliis qui accipiuntur pabole seu similitudines ex rebus gestis. et i. id est alio. et satis probabiliter. quod quidam patruelis esaie. et filii patrum sui habuerunt vineam cum magno sumptu et labore ex culta et acclivitate. et tamen fuit sterilis. propter quod de ipsa sicut de re insolita fecit dictam. quod vocat hic cantum. quod esas sit locutus est hic de populo israel sub nomine vinee. et subditur. d. Vineam facta est tecum. i. deo quod dicitur dilectus ratione dicta. e. In cornu. i. in loco celso et crenulato. quod hierusalem metropolis in iudea erat in alto loco respectu terre adiacens. sicut enim ad illam p. in quod erat templum et domus regia in monte syon. f. Filio olei. in loco pleno olivis. et quod fructus exprimit oleum. et iuxta hierusalem est mons oliveti sic nominatur a fertilitate olei. et tali modo loquendus dicitur alius filius mortis. quod plenus est scelere per quod dignus est morte. g. Et sepulturam eius mandatis legis et sua angelica pectore.

B. B. 4.

Liber

b Et lapides tc. hananeos cultores lapidis de terra illa desciendo, et h[ab]o libro Iosue. **i** Et plantauit tc. i. pp[er]lm israel quem ad cultu[m] suu[m] p[er] ceteris pp[er]lis elegit in terra p[er]missionis plantauit. **l** Et edificauit turram, et templu[m] ad modum turtis factu[m]. sicut dictu[m] fuit. **u** Reg. vi. ca. qd fuit es dicitur p[er] salomonem in hierlm i medio iudee existente n[on] me tropoli.

l Et torcular tc. i. altare holocaustorum qd dicit hic torcular, eo q[ui] ibi effundebatur sanguis victimar[um] sic in torculari sanguis venum.

m Et expectauit tc. id est opa bona deus **n** Et fe (colendo, cit labruscas), opera iniuria et nocua ad idolatria declinando.

o Sic ergo habitatores hierlm tc. h[ab]itu[re] inducendo pp[er]lm ad p[er]sideratione p[er]sideriorum beneficiorum.

p Quid est qd tc. q. d. nihil defult ex parte mea quin deberet facere optima opera et fecit pessima.

q Et n[on] o[ste]ndat zoster describit rectitudinem diuinu[m] indicu[m], q[ui] p[er]ter ingratitudine debet p[er]tinni, et in manu[m] aduersarioruz dimitti. **i** o subdit.

r Auerfa sepem ei? id est vez legis intel-

lectum, no q[ui] de inducat aliquem ad error[em] seu falsu[m] esti mandu[m], sed q[ui] sacerdotes et legisperiti declinauerunt ad via[m] p[er]petra qd deus iuste retraxit ab eis lumine sue gracie, et sic ex sua defectibilitate ceciderunt in errore cecitate s. Et erit in direptione, q[ui] demones ex h[ab]itu[m] super eos prae[n]tendio sp[irit]ualia bona et dispositiones ad ipsa, bona. **t** Ciru[m] maceriu[m] eius, s. m[od]icu[m] p[re]ctio ne et angelica custodia subtrahendo. **v** Et erit in calculatione, ian depositione a badiuersariis et marine a babylonis, q[ui] terram destruxerunt, et pp[er]lm partim occiderunt. **x** Et ponat ea deserter, a pte, et partim captiuauerunt, etione mea. **y** No putab[us], q[ui] ad yba, pp[er]h[ab]ay noluerunt se corrigere, auferendo mala vite sue. **z** Et no fo dicunt, q[ui] foliorio diuini timoris no fuerunt retracti ab a. Et ascendet tc. i. calamitates p[er]m[od]i iniquitudo suis gentes et miserie, et q[ui] ad l[oc]am pp[er]lo ducto in captivitate exp[er]ies et ipse creuerunt in terra p[er] defectu culture.

b Et nu[m]in]dabo tc. q[ui] in terra illa secuta est siccitas magna. **c** Vineae at do, ac i h[ab]it[us] q[ui] p[er]tinet p[er]dicta intelligit de pp[er]lo isrl, et sic est exposita. **d** Et viri iuda tc. h[ab]it[us] p[er]summe de p[er]f[er]to, q[ui] erat de tribu illa sum carne nasciturus. **e** Et expectauit et faceret iudiciu[m], iustas iniarias p[er]ferendo, qd pertinet ad indices q[ui] est iudicare.

f Et ecce iniq[ua]tas, i. iniusticie inequitas, q[ui] querrebant

in iustia in fauore partis, p[er]pter munera. **g** Et iuste ciam, et opa iusticie in pp[er]lo coi viuedo iuste adiunxit. **h** Et ecce clamor de iniurias vni, h[ab] alter. **i** Ne q[ui] plangit. H[ab]ec sit argut pp[er]li multiplex culpa, et primo pp[er]ha arguit culpam et communat penam, i. iustitia. **j** Edo p[er]sequitur pena separatum, abi

h[ab] irat[us] est. **k** Duma tres, q[ui] primo arguit pp[er]lm de cupiditate, scido de carnalitate, ibi, re qui surgit, **l** tertio de supbie vanitate, ibi, re q[ui] trahit, et in alibet pte comminatur pena, **m** ea primu[m] dicit.

i Ne q[ui] surgit tc. **j** Iudei eni si fuerint ad auariciam p[ro]mota, et i[us] in illo pp[er]lo multi

q[ui] potentia auferentur et possessiones alior[um], et aliq[ui] p[er] fraudulentias

h[ab] i. q[ui]d habitibus tc. q. d. videmini h[ab] q[ui] res re, et in terra fuit das

ra a deo filius isrl co[m]muniter p[er] habitatoe pauper sicut et duni

t[er]tiu[m], et subdit comitatio pene cum dicitur,

l In aurib[us] me, tc. q[ui] exaudit iniuste oppressos ad vindican-
dum, ideo subdit ibi, m. **m** nisi dom[us] multe
deserte fuerint tc. sic
fuerat male acquisite
et h[ab] impletum est q[ui]
pp[er]ls ducus fuit cas-
pius.

n Dececerit iugera

vinearum tc. i. sicut vinee et agri fuerunt male acq[ui]site, ita efficiens steriles in pena, est aut iugis spaciis terre quod par boii in die arare sicut. **o** Ne q[ui] surgit, **p** Hic ei solerit facere illi q[ui] fuerunt ebrit p[re]cedenti vespe, eo q[ui] p[er]

ad ebrietatem sectadu[m] tc. sic de i manu[m] s[er]uitur libidini, decederunt, i. subdit. **q** Et potadu[m] tc. i. q[ui] ex tali potatione calent caro, et inducit ad luxuriam et ad alia mala, sciz ad tiras et ad homicidia et p[er]f[er]ta, i. subdit. **r** Ut vino estuierit, et pot teneri hic ly et vno mo causaliter q[ui] t[er]tiu[m] ad illos q[ui] sic racabat potationem, et ad mala sequentia eent mag[is] apti, et p[ro]mota. Alio mo p[er]secutio, q[ui] talia mala nata s[er]uit et ebrietate, etiam si inebrians se inebriate no-

s Lythara et ly, tc. ad excitadu[m] luxuriam p[er] d[omi]n[u]m (intendat solutionem). **t** Et rimu[m] s. forte et electu[m]. **v** Et opus d[omi]n[u]m tc. nibil agendo ad ei honor[em] sine obsequiis, cfi t[er]tiu[m] ab

x Hic opa ma, tc. s[er]uit p[er] (eo hec) abundanti[er] t[er]tiu[m] mult acriter vicu[m] carnalitas, p[er]pter ipm m[od]um diluvio submersedo, **y** Befi, et q[ui] g[ra]uas ciuitates igne et sulphure succendero, **z** Befi, r[ati]o. Coleq[ue]nt subdit pena cu[m] dicitur.

y Propterea cap. tc. i. duces. **z** Sa, et loq[ue]nt de futuro p[er] modu[m] p[er]tinet, p[er]pter certitudine cu[m] **3** Quia si ha-
sci applicando igennu[m] suu[m] ad d[omi]ni obsequiis, et ad iudicia sua p[er]siderandu[m] in p[er]missione carnalitatu[m], et dictum est,

a Et nobiles ei⁹ interierunt fame te. qz in obsidioe cui
ratio sub sedecchia defecerunt oino virtualia. vt h̄t. iij.
Reg. xx. b Propterea dila. et. i. capacitate sua. et ē
locutio metaphorica. qz infern⁹ nō h̄t aiam. prie. Accipi
tur autē infern⁹ in scriptura dupl. Tho mo. p fossa vbi
ponunt mortuoz ca
davera. Alio mo. p lo
co vbi descendit anie
dānatoy ad purgādē
et generalē illo q nō
admitunt statum ad
glam. et qz tūc nullus
ad eā mittebat qntū
eis iust. io tūc oēs
mortui qntū ad alas
ad infernū descendē
erat. et corpora eoz p̄tū
fuerūt sepulta. et par
tum i fossilis. plecta et
putrefacta. sic infer
nus vtroqz mō h̄t ac
cipit. Letera patent
c Et in (vslg ibi.
cum labilis h̄t. et. i. de
scēt totalis a sua sup
d Et exaltabi (bia
tur et. i. p. h̄t. qz iudici
um p̄dictuz faciet de
p̄toribꝫ manifestabi
tur celeritudo ipsi⁹.
e Et pascēt agni iuxta
comedēt agni filioz
iūt ab hostibꝫ ut ex
ponunt doctores n̄t.

f Et deserta et. ho
stes. i. qz nō solū comedētis babylonis alalia indeorū. h̄t
etia terrenascētia. Ra. sa. ad ūrū sensu exponit istā lēaz
sic. Et pascēt agni. i. iusti. qz filii isrl̄ duci in babylonē
habebat victū sufficiētē fīm ordinē suū. i. fīm sui status
decentiā. h̄t de danièle patz et. sortis ei⁹. Dasi. i. et de zoa
cum rege. uſt. Reg. vlt. et idē est dicēdū s̄ altis iusti sal
te. p. maiori pte. Et deserta i pinguedinē versa. i. domos
p̄torū pingubō plena. Adiūne comedēt. i. iusti de isrl̄
inter getileas et adiūne hitates. Sed meli⁹ vide intel
ligi de filiis isrl̄ reuersis de captiuitate babylōica. et sit
sensus. Deserta i pinguedinē versa. i. fruct⁹ terre israel.
que fuit deserta tpe captiuitat⁹. qz māsi inculta. et iō qz
incipit col. a reuertentibꝫ de captiuitate p̄tulit fructus
r̄boreos et meliores. adiūne comedēt. i. filii isrl̄ de ca
ptiuitate reuersi qz fuerāt adiūne i babylone. g Ve
qz trahitis. Hic p̄t̄ pphā arguit pp̄lm de p̄tō supbie qz
trahit hoīem ad alia p̄tā. fīm qz dr̄. Feci. x. Initū omis
p̄tī supbia. et h̄t qd̄ dr̄. g Ve qz trahit iniqtatē
h̄t in fūniculis vanitas. i. fīm (vobis aggregādo et.
perbie qz est occasio alior p̄tō et dictū est. 1 Et qz
vinculū et. i. pcedēo r̄lteri⁹ ad p̄tā grauora. Vinculū
enī plaustri est grossi⁹ qz fūniculus. sic p̄t̄ hāc silit. u
dūne designat qz supbia p̄mo ē occasio p̄tō minorū.
et postea majorū. et sicerat in pp̄lo regni uide. intantū qz
inciderat in errore circa diuinā p̄udentiam. tenēdo qz
de⁹ nō h̄t. p̄udentiā de iſtis inferioribꝫ. nec p̄tis in
ferre ppter ea qz fiunt hic aliquā pena. ideo subditur.
l² Qui dicitis. diuinā iusticiā deridendo. 1 Festi
net et cito veniat et. pphā enī cōminabat eis pena a deo
inferandā p̄ malis suis. et iō deridendo respondebant
1 Festinet et. i. pena quā cōminamini nobis. quasi di

cat. nō timemus eā. vñ de ip̄s dr̄. Ezech. ir. Dixerūt. de
reliquit dñs terrā et non videt nos. et ex h̄ errore cecide
runt r̄lerius in aliud malū dicentes. qz cult⁹ diuinus
nō erat alicuius valoris homibꝫ. hoc enī seqbaf ex eo qz
ponebat dñs nō h̄t. p̄udentiā de h̄uāis actibꝫ. et eco

trario cultū. y dolorū
dicebat esse bonū. qz
in illis dabant aliqui
refōsa homibꝫ de
agibilibꝫ. et tāqz eset
ibi aliquid tuimini
h̄s p̄udentiam de
actibꝫ humānis. Et h̄
est quod dicit.

m Ve qz dicitis ma
lit. i. cultū ydolor.

n Bonū. i. vnde ho
mibus.

o Et bonū. s. diuinū
cultū. qui est bon⁹

p fm veritatem.

q Daltū. i. esse nulli
us vilitatis.

r Ponentes tene
bras. erroris.

s Lucē. s. veritatis.

t Et lucē. s. fideli.

u Tenebras. ee igno
rantię.

v Ponentes amar
rum. i. ydolatriā que
ducit ad gehēne ama
ritudinem.

x In dulce. tanqz p
eam homo consequa

tur optatum finē. y Et dulce. i. ipam latriā que con
3 In amarū. qz sit ibi labor in. (ungit summo bono.
utilis et expensē. et ex h̄ sequebat qz iſtū sic errantes suā sci
entia p̄severabat noticie. p̄pberay strariū aſſerentiū. iō sub
ditur. 3 Ve qz sapiētes estis. i. cognoscētes dñsā nō
fm veritatē. sed tñ fm opinione v̄ram. ideo subdit.

a In oculis v̄ris. s. i. sicut se estimabat sciētes circa di
uina. ita et circa h̄uāia. falso tñ. iō subdit. b Et corā
et p̄udētia enī est. p̄rie circa agibilita h̄uāia. Ex predi
ctis autē erroribꝫ seqbaf qz absqz v̄lo timore implicaret
se peccatū carnalibꝫ. iō subdit. c Ve qz potētes et. de
h̄t enī locabant se. qz vñ poterat tantū bibere qntū plu
res alij. et sic poterat eos mebrare.

d Qui iustificatis impū. p̄ munētibꝫ et. dādo suā
imiquā. p̄ eo ḡra iustū paupēt. sicut ppter p̄dicta subdit
debita pena cū dr̄. e Sicut deuorat et. in hebreo et li
bris correctis habet. ppter h̄t sicut deuorat stipulam lun
gia ignis. qz enī ignis modici tangit stipula. quasi lā
bendo statim exurit. et sic dicit pphā. qz pena p̄dictorum
peccatiū cito veniet a deo. iō subdit. f Si radit et
id est totaliter extermiabit. sicut arbor. cui⁹ radit est tos
taliter incinerata. g Et germē eoz. et proles eoz.
h̄t puluis ascendet. qz sicut puluis eleuat⁹ in acre
p̄ ventū ad alij locū dispergitur. sic filii eoz extra terrā
suā fuerūt ducti in captiuitatē. cui⁹ causa adhuc repeti
tur in generali cū dr̄. 1 Blasphemauerūt. verba eorum detidendo. fīm qz ba
betur. qz Paral. vltimo.

Liber

in **I**deo irat² est, p[er]turbat p[ro]p[ter]ha cōminat[ur] penā pl[acita] se
paratim. Et p[ro]p[ter]o penā q[uod] p[ro]cessit captivitatē babylonte.
Sed penā hui² captivitat[ur] abū, q[uod] in his oib[us]. Circa pri-
mū d[omi]ni m̄. **I**ro irat² ē t[em]p[or]e, p[ro]pter p[re]cū p[ro]dicta in p[ro]p[ter]l[et]im
l[et]im. **R**egnum inde rbi erat tēplū d[omi]ni n̄. **E**t extendet
manū t[em]p[or]e, multiplit af-
fligendo pl[acita]m & p[ro]n-
cipes p[ro]rees assyrio-
rū & babyloniis aii ca-
p[ro]vinitatē babylonica
vt ptz. u[er]g. **R**egum. t[em]p[or]e.
Paralip.
O **E**t processit eū, s[ecundu]s po-
p[ul]o. **E**t perturbat p[ul]u-
bati t[em]p[or]e, p[ri]ncipes,
nā & manasses rex iu-
da tunc fuit capte² & ca-
thenat². d[omi]nus etra
terrā sūm p[ro]p[ter] regē assy-
rioz, vt hr. q[uod] **P**aral.
q[uod] xxiij, sūl[er] ioathā fi-
li² ozie p[ro]p[ter] regē cgypti
u[er]g. **R**egum. xxiij.
Q **E**t facta sunt t[em]p[or]e **J**es-
thomas rex iuda ruit
occisus, & cadaver eius
extra muros hierosolim
p[ro]iectu[um], sic dicerat hie-
remias de eo xliiij. ca-

Neplatura asini sepelies, et ita fuit de pluribus aliis,
¶ **I**n his oibz. i.e. sic describit pena babylonice ca-
ptivitatis cui dicitur. **I**n his oibz. i.e. ex penis prediciorum ad illas
¶ **N**o est auerius furor ei. qz et pccatis illis pplicatur. **T**uis
no fuit emedatus. s. magis ol. statutum in malo. et patet ex
iustitia Reg. et. **P**aral. ad subdit. **E**d achic manu. **T**e
ad puniendo pplicabitur obstitutionem per exercitum regis babyloni-
ciorum subdit. **V**erum cleua. i. faciet cleuanus. **R**egnum
a. verilius ad. gregoriane bellator. **A**gnizans
In nativo per
cul. qz ex longinquo primo venit ille exercitus per hielim.
¶ **S**ibilabit te. i.e. faciet eum venire. **b** **E**t ecce festi-
nus te. qz ille exercitus qui quis fuerit valde magnus. tui fuit
in brevi tempore gregatus. tato venient ad hielim. qz no fuit
impeditum est in via. qd declarat puer dices. **c** **N**o est de-
ficiens te. et rata ei voluntate veniebat per hielim qz qui non
sentiebat labore. et sicut tollit impeditum la studium.
¶ **N**o dormitabit te. i.e. cu magna sollicitudine festinatio-
nis veniet. et sic tollit impeditum pigritie. **e** **H**ec
solvet angustie eius te. et sic tollit impeditum qd alii
qui pueri in exercitu et dissipatio armorum ad sustinendum
sunt. et impeditum est armorum ad inuidendum est subditur.
¶ **D**agite ei acute te. **S**icut tollit impeditum qd aliqui p-
uerit ex defecatu eorum cu dicitur. **U**nguile eorum cu ut lilex. q. d.
in via no ledent. quis cu festinatio veniat. **f** **E**t ro-
te ei. i. currus ei in quo pugnabat antiquitus.
¶ **C**euus imperi tempestatis. i. terribiles ad modum tem-
pestatis cui no pot resiliunt humana vntute. **h** **R**ugit te
q. d. no fecerit miseria. vni et rex babylonensis filios sede-
chie regis occidi fecit in eius oculis. et postea omnes eius
eruit et nobiles de regio iudea captos occidit. **i**. **R**egis
victi. **S**edecim autem exoculatum dum ligatum in babylone. et
pplicatur terre captiui. vii subditur i. **E**t frenet. qz iracu-
lis. **E**t tenebit prediciorum. i.e. qz nec a deo nec ab homine. **d**icitur.
fuerit de manibz eius salvati. **l** **E**t sonabit super eius
te. qz in tanta destruacione fuit magis clamor. et terribilis tam
ex pueris babyloniorum se ad cedem pplicabitur ei. qz et pse-
mponentibus. et aliorum in captivitate elector. id est suditur.

m Apiciens in terra, p. 2fusione non potentes oculos sursum levare, et associat se, pphba cum eis eo q. erat pars illi^o ppbl. qm̄is mortu^o fuerit diu ante istā captiuitate, s. tempore manasse regis, et dictum est supra, ca. l.
n Et lux obtemperata te, q. tribulatio illius captiu-

eius. Sagitte ei^o acute et
œs arc^o ei^o exteti. Engule
eqn^o ei^o vt silex^r & tote eius
qñ imper^r tempestat^r Ru-
gitus eius vt leonis: rugiet
vt catuli leonii: & frender^r et
tenebit pdaz: & applexabit^r et
no erit q̄ eruat^r & sonabit su-
per eū in die illa sicut soni-
tus maris. **Aspiciemus i-**
terram: & ecce tenebre tribula-
tionis: & lux obtenebrata ē
in caligine eius. **VI.**

Tanno quo mor-
tuus est rex Ozias:
vidi dñm sedente

dam magni viri sedentis, cuius sedile erat in celo, et scabellum pedis eius in templo finitum est. Et iuxta scabellum sedes est, et terra scabellum pedum meorum, et duos angelos stantes in utroque latere eius, et intellexerunt significatio visionis, aliter non esset visio prophetica, sicut Pharaon qui vidit spicas Buci, aliud, et balthazar qui videt manum scribentem in pariete. **D**omi, v. visione imaginaria, ille dominus, alleluia vigilans, neuter tu fuit prophetata, sed Ioseph et daniel qui visiones intellexerunt. **S**i dicitur, quod intellectus genitrix opus est in visione, sicut distillatus dictus fuit in principio libri psalmorum, ubi dicitur fuit de modis et gradibus prophetie tanquam pambulum ad omnes libros prophetarum, et gatur circa istam visionem esai que fuit intellectuavis et imaginaria primo ponit apparitio domini, Secunda angelica, ubi Seraphim, et leva primum primo notat templa. **I**n anno secundum quod dicitur Ra. sa, alleluia non (pus cum dicitur annus mortis) regis, accipiendo morte, et separatio anime a corpore, sed annus quo fuit a deo percussus lepra, eo quod voluntate sibi officium sacerdotale reservatur, ut habeat illud, Paral. xxi, quod ex tunc in modo reputatur fuit mortuus, quod ex tunc habitavit in domo sequestrata, et iustus filius eius regebat palacum, et iudicabat populus terre, ut habeat illud, Reg. xv. et q. Paral. xvi. **L**icet autem dictum Ra. sa, consonat ista sequens in hoc capitulo, et videbitur. **C**onsequenter ponitur ipsa apparitio dei cum dicitur. **b** Unde dicitur, finitum est Ieronimus, iiii, capitulo, celestis hierarchie angelus fuit, tamen dominus nominatur, eo quod ad representandum personam domini apparet, in cuius persona loquebatur, sicut et angelus loquens moysi in monte synai, dominus nominatur, ut patet in Iudeo in pluribus locis. **N**on autem fuerit angelus habet Actu. viii, rebatur dicitur de moysi. **D**icitur est qui fuit in ecclesia in solituadine cum angelo qui loquebatur ei in monte synai, et cum patribus nostris, qui precepta decalogi de dit audiente populo, et habet Iro. ix, capitulo. **c** Sedentem, sedere autem prophetare est iudicantis, illa autem apparitio siebat ad prophetendum suis fratris etram regem Iacobum vocare volebat, et de plus, quod tunc lemma fuit de plus.

Esiae

et dictum est, et terra p̄lm de regno iude de futuro, et vi debis infra, et in illa apparitio fuit in effigie hois sedens, p̄ illā etiā apparitionē in effigie hois sedens, significabat de' humānus in persona filii, et h̄ est qd̄ d̄r̄ Job, p̄s, vbi allegat in scriptura q̄ ponit infra in h̄ ca, Exercita cor p̄pli hui⁹ t̄c, et subdit euāgeliſta, h̄ dicit esias q̄ vidit glāz eius, et locut⁹ ē de eo, d̄ Tūg soli⁹ excelsi⁹, h̄ est supra epoſitum.

e Et plena erat domus, et templū a salō mone edificatum, ibi enī fiebat illa visio,

f A maiestate eius q̄ ab illa effigie videbāt fulgor mirabilis p̄cedere, Sc̄iendum q̄ istud, Et plēa erat domus eius et a maiestate, nō est in hebreo nec libris correctis.

g Et ea que sub ipso erat replebant templū, In hebreo habet, Et ore ei⁹ replebat templū, et accipit hic ore p̄ finib⁹ vestimentorū seu vestimenti sui, Illa enī effigies apparebat q̄i induit ad honestatē, et finis vestimenti delicebat v̄sq̄ ad templū paunētū sic cōf̄it⁹ s̄ de oris vestimenti h̄ Seraphin, Hic q̄st̄ describit torū hoīm sedentū apparitio angelica, cū d̄r̄ h̄ Seraphin stabat, sic enī apparebat tanq̄ parati ad munistrām̄ deo et exequēdā eius imperiū, Sc̄iendū tñ q̄ nō erant de superiori ordine qui dic̄t̄ ordo seraphin, sed erāt de angelis q̄ mittuntur in ministeriū ad extēnora, nominant̄ tñ seraphin ab esse, et ut p̄pter purgationē labior̄ esiae p̄ incendū, sicut dictū est de alio ang. lo q̄ nosiabat dñs, eo q̄ loq̄bat in persona i Sup illud, i, sup templū et dicit̄ expositores eius, nostri, tñ in hebreo habet, C̄elup ei, i, dñs, q̄ stabat sup templū parati ei obsequi, ideo sic apparebat q̄ vñ⁹ erat ad dexterā dei aliis ad sinistrā, l Serale vñ⁹ t̄c, p̄ aliam stēmplatio designatur, et dicit Grego, sup Ezech, ligit p̄ duas alas superius erectas intelligit stēplatio diuinorū que sunt supra naturā angelicā, Per duas p̄tensas inferi⁹ ad cooperiendū corp⁹ et pedes eorū seraphin cognitio coiz que sunt inferiora angelus designatur, p̄ duas medias ad rolandū extensas cognitionē angelicē, l Duabo velabat fa, t̄c, In hebreo nature, iō subdit, habet, Facie s̄nā, s̄ ipso seraphin fm̄ hebreos nō q̄ eēnt extēnse aī facies eorū, sed sup capita q̄si transuersaliter, et sic velabant caput superius, et p̄ sequēs faciez q̄ est p̄ capitū, m Et duabo velabat t̄c, In hebreo h̄, Des̄des suos, L̄p̄oy seraphin, q̄r̄ trānsuerſaliter versus infētria, p̄tendebant, et sic corpora seraphin et pedes velabant, et h̄ ad quād̄ decentiā et honestatē, apparet operā q̄i nuda, n Et duabo, s̄, alis medijs, o Volabat, ad designādū q̄ angeli semp sunt parati ad diuinā ascēdere, et ad inferiora descendere fm̄ vñ⁹ voluntatē, iō volat⁹ in međio loco disponit⁹ quasi ad retruncq̄ paratus, Et ad mensus capiendū posui hic figurā fm̄ intentionē hebreorū, p̄ Et clamabant t̄c, et simul et concorditer, et quia vñ⁹ primo dicebat, et postea idem alius repetebat, sicut duo chorū in ecclēsia aliqui idem dicit̄ alterūtū,

q Sanctus, sanctus, sanctus, Q̄d̄m hebreos dicitur ter sanctus, ad maiore diuīne sanctitatis expressionē,

sicut h̄itter, xii, dicit, Terra, terra, terra, audi verbus dominū ad excitandū maiore attentionē, Q̄d̄m vero catholicos hic dicit̄ ter sanctus, ad designandū in deo p̄sonarū trinitatem, Et subditur,

t Domini⁹ deus exercitūs, ad designandum essentie

vniatatem,

s Plena est omnis terra glāz eius, q̄ in omnib⁹ creaturis res̄luet virtus et bonitas ipsius,

t Et cōmota sit t̄c, q̄ hec r̄sis facta est die p̄secutōnis ozie, et dictū est supra, et tunc fuit mort̄ terris, fm̄ q̄ h̄r̄ Sach, r̄nq̄, Et fugietis sicut fugiūtis a facie terre motus in die ozie regis iuda, q̄ terremot⁹ tractus fuit ad ostendū indignationē dñi extra p̄lūptioēz

ozie, Et illo ast terremotū morti fuerūt parietes templi et p̄ consequens sup̄limaria et cardines ostiorū,

v A voce clamatis, q̄ talia fuit i inferiorib⁹ p̄ anglos

x Et dominus te, Id designandū incendium futurū do

m̄s dñi p̄ chaldeos, et habet, ut, Reg. vltimo

y Et dñs, hic p̄sequēter describit esiae legatio, et primo describit̄ dispositio debita, Secundo legatio sibi inuncta ibi, Et audiui, Dispositio aut̄ ista facta est primo p̄lesiae p̄titione de eo q̄ peccauerat p̄ omissionē, ideo dicit,

z Ue mihi q̄ tacui, a reprehensione vel repressione ozie regis de sua p̄lūptione, erat enī esias de genere regio ut dictū est supra, i, capitulo, et p̄ter hoc magis poterat ad regem accedere, et defectus suos sibi ostendere, q̄i aliis de populo, ideo peccauit hoc omittendo, iō subdit,

a Quia vir te, sicut enī polluit labia loquendo q̄d̄ non decet, ita etiā tacendo quod dici debet,

b Et in medio populi, t̄c, nō soli p̄ omissionē, sed enī p̄ commissionē, q̄i multi de populo illo erāt blasphemari, ut dictum est supra,

c Et regē t̄c, id est angelorū,

d Vidi oculis meis, quasi diceret, ex quo s̄i⁹ peccator ista vñ⁹ nō est mihi ad p̄fectum sed ad interitum, et sic etiā dicerat, Nam ad vñ⁹rēm suā, Judicū, et, Dorte moriemur, q̄r̄ vidimus dominū, Secundo facta est esiae dispositio p̄ angelum purgantē eius peccata, hoc tamen fuit solum instrumentaliter, quia solus dei est purgare peccata principaliter, Dicit̄ igitur,

e Et volavit t̄c, per istum volatum intelligitur velocitas angelica ad exequendum dominū mandatū seu beneplacitum,

f Et in manu eius calcilus, i, carbo ignitus, Calcilus enī plura significat, Uno enī modo signat lapidem partulū, Alio modo numerationē, q̄r̄ antiquitus solebant homines cū lapillis numerare, signat etiā carbonem at dentem, et etiā quedā alia, Unde versus, Calcilus est ratio, numerus sententia carbo, Calcilus est pondus, minimus lapis enīs acutus, Per calcilū aut̄ istū significabatur p̄pheticie donum tunc esiae datum,

g Ue forcie t̄c, s̄ holocaustū vbi erat ignis continuus, et habet Leu, vi, Sciendū tñ q̄ nō accipit̄ hic altare seu carbo materialiter, quia ista fiebant vñ⁹rē imāginaria sicut dictum est, qua videbatur angelus accipere carbonem de altari holocaustū,

Esaiæ

In ea. vi. vbi dicitur in postilla. Posset enim aliquis dicere quod
verbū eius non esset autenticum.

Additio. i.

Esaias in principio sue prophetie dicit. Audite celi
et auribus principem terræ qui dñs locutus est. et nō nullus
posset dicere quod uba illa dixisset spiritu suo
et non spiritu dei nisi taliter
tradiceret sue prophetie. quā quod negaret sile
posset negare presentes
visionē. et nō oportet dicere quod hec visio
ponit ad confirmationē
prediciorum. sed ē visio p
reuelata prophetie.

In eodem capitulo. vbi dicitur in postilla. Sicut hie
terram. xvij. dicitur terra. terra.
terra. terra.

Additio. ii.

Quod legi in hierusalem. terra. terra. terra audiatur
bū dñs. nō oportet intelligi ad exactam maiori
attentionē sicut iudei dicitur. sed ad denotandam
terre cui loquuntur ep̄stolas distinctionē. Erat enim terra cui lo
quuntur tripartita. cuius una pars dicebat terra iudee. alia
galilee. alia vero trans iordanem. et prout in libro quod de canachē
dicitur. vñ ad denotandum talē distinctionē ter nosas terrā. et iō
in hoc loco cui seraphim et sanctus clamabat. ad secundum plane
intelligendum est ad designatam triā distinctionē in diversis
propositis. put fides catholica tradidit. vñ et quilibet istorū
triā nominis in cōcreto significat sanctitatem. et denotat
plurimas suopositorum quod cōcretum intelligunt. Verbum autem
substantium ibi subintellexit in singulari ponit. et esse
vitas intelligit. Et notandum quod quādam expositores hebreorum
attendentes quod in unitate diuina quod summa est piculū
esset iterare nosā quod omnia sunt ēssent. ex quo necesse est ut in
telligeret alius pluralitas. iō aliter interpretari sunt hec di
ctia. ut sanctus qui in primo loco dicitur. et triā sanctū qui in secun
do loco dicitur intelligunt in vocativo casu. sic quod vterque seraphim
clamabat ad alterum dicens. O sancte sancti dñs deus
exercitū te. et hoc audire dicens eo quod in lingua hebraica in
hunc modo nō est differētia casualis. sed hoc nō valeret aspici
enti proprietatem harum distinctionum. put hic ponunt. vñ transla
tio chaldaica ista triā nosā de deo intelligit. et video he
brei expositiores quod postulator ponit non debent intelligi
quod indifferenter solent lēre. sed priā expositio nō est vere
literalis. sed quod a veritate lēre fugitiū. Sed autem catholi
ca et proprie literalis. vñ mīg. in. i. dī. sī. Inter alia testimoniū
trinitatis que in veteri testamento inveniuntur. hanc
auctoritatem tanq; a literali sensu sumptā allegat.

In eodem capitulo. vbi dicitur in postilla. Et dicitur vade ad. argu
endū peccata regni iudee.

Additio. iii.

Iacet esaias in predictis argueret multipliciter
propositum de peccatis eorum nunquam tamen eorum obstruktionē
provinciam. quod obstruunt in hac visione sunt prior
sibi reuelata cum dicitur. Audite et nolite intelligere te. et excusat
cor prophetam hunc. Quia non est necesse dicendum quod hec visio p̄ce
dat alias prophetias predictas. sicut hebrei ministris rationabiliter
dicunt. Hāc in predictis arguerat peccatum et sceleris popu
li de mandato dei. ut dictum est. In hac autem visione sibi in
uenientur est ut execrationē et iniuriationē corū futurā tem
pore aduentus christi eis pronunciat.

In eodem capitulo. vbi dicitur in postilla. Et adhuc decimationis
in ea. quod decime dantur a fidelibus ecclesie.

Additio. iv.

Tibi nos habemus. Et adhuc decimationis in ea. in he
breo hunc quā dictio quod licet derueverit a decē sibi nō su
significat decimationē. sed significat denū. et numerū
denariorū in genere feminino. et est sensus fīm hebreos. quod

a tempore huius visiōis adhuc remanebat decē reges in iudea vñ
quod ad transmigrationē babylonis inclusiū. quod reges as
pud eos sunt ionathan achaz. zechias. manasses. amon.
ozias. ioaz. ioachim. iechonias. sedechias. Porū etiā ali
ter intelligi ille numerus denarii ut referat ad illud quod le

git. Gen. xliii. vbi dicitur.

cessit abrae quod si iudei

nirent in sodomis. et

iusti. parceret toni ci

urati. per eis. vnde in hoc

loco dñs dicebat esas

te quod lucis populus est ita

malum sic populus sodo

moy patet dixerat. i.

ea. Audite vobis vñi

priores sodomorum tamen

adhuc remanebat in

ea. s. in iudea et hierusalem vena. vices. usque quod volebat eos su
rineret. tolerare donec quereretur.

Lapīm. VII

Et factū est. Postquam esias denunciavit regni iudee

punitionē. hic denunciavit ei liberatōne deza p̄secutoe

duorum regū. ut tamē boni samaritanus p̄p̄ vīnū mor

tificatus infundat oleū lenitū. Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. prophetē est denunciare ip̄i adiūtū quod interponitur.

Qui dicitur. Ra. sa. sup. ar. ca. zacha. quod vñi uersi. prophetē nō sit

locuti nisi sup annos redēptionis et ad dies messie. quod ē in

telligēdū de p̄icipali intēto. et iō p̄s ista in tres dividit. quod

p̄p̄o p̄ signū dicte liberatois denunciat ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Sciedū tamen quod p̄cipiāl

intentionē. p̄p̄ prophetē resurreccio est p̄cipiāl ip̄i incarnatione. se

cido ei resurreccio se. ca. tertio ei ascensio. ca. tr.

Liber

i. Et cor pp̄lī ei, p nimio timore. **ii.** Sicut mouent ligna tē, eo ē q̄ fūcū debellati q̄ libz rege p se, et dictū est in cōpo, fūerūt valde territi, credētes q̄ nō possent resistere ambo simul etiā in cūritatib⁹ munis, et sortilichis. **l.** Et dixit dñs, **laic** p̄mūt liberatois beneficiis cū dī, **et dixit** dñs ad esaiā, p psola

tione regi, et p̄p̄t, licet ligna siluaz a facie yēti! **Et** nō meruissit, vt p̄cūm. **Egre** (cum est clere in occursum achaz: tu et q̄ derelict⁹ ē i silub fili⁹ tuus "ad extremuz aq̄duct⁹" p̄isci ne supioris in via agri fullonisi, et dices ad eū "Cide ut sileas." Holi timere: et cor tuū ne formidet a duabus caudis" titionū fumigatiuz istoz in ira furor rasin regi syrie et fili⁹ romelie: eo q̄ cōfiliū inierit ē te syria in malū, et ephraim et filius romelie: dicētes, "Ascedam⁹ ad iudā, et suscitem⁹ eū, et auelam⁹ eū ad nos: et ponam⁹ regē in medio ei⁹ filiū tabe- el." **Hec dicit dñs de⁹.** "Hō habeat nescio, vbi et Ra.sā, aliter exponit

fm interpretationē b⁹ noīs iasub, q̄ interpt̄ta reuersus, et sic dixit dñs. **Iu** et q̄ derelict⁹ est iasub fili⁹ tuus, q.d. do minus, pauci p̄p̄lo iude q̄ reuertens ad me p̄ p̄niāz ad dictū tuū erunt tibi sicut fili⁹ tuus iasub. In scriptura enī sacra ille q̄ p̄ doctrinā suā aliq̄s querit ad dei, dici tu p̄ eoz, et ipi⁹ et fili⁹, fm hūc modū dicit apl̄s. **i.** **Cor** uij. In christo enī iesu p̄ euangelū ego vos genui.

n. Ad extremū aq̄duct⁹ tē, et ē ubi due p̄scine vbi colligebant aq̄, et una erat supior altera, ita q̄ de ipa fūebat aq̄ in altā, sicut frequēter fūr i stagnis. **o.** In via agri filio, et p̄quā itur ad agrā illū vbi fullones p̄nōs ab eis lotos i p̄scina extēdebāt ad deficādūz p̄. **Et** dices ad eū ex pte mea. **q.** Cide ut sileas, et sis in bona pace et q̄ete, o subdit. **Moli timere tē.** Sequitur.

r. Ad duab⁹ cau, et exercitib⁹ reges sc̄ntib⁹. **s.** Eliciōnū fumigan, tē, nicioes fumigat q̄si extinguit̄ flama, et q̄ gla regi syrie et regi isrl̄ erat extinguedā, sic denunciat p̄p̄ba in b̄ ca, io equipat eos ticiomib⁹ fumigantibus.

t. In ira furoris tē, et regni ei⁹. **v.** Et fili⁹ romelie, et regis et regni isrl̄ supple i ira istoz ē te. Holi timere, eo q̄ p̄filii inierit ē te syria i malū et ephraim, et regū i isrl̄.

x. Et fili⁹ romelie, et rex ei⁹. **y.** Dicētes, Ascedamus ad iudā, sil, et p̄orditer, et dicit **z.** Ascedam⁹, eo q̄ regnū iuda est i eminētori loco q̄ regna syrie et israel.

a. Et suscitem⁹ iū, et sua q̄ete ipm̄ ipugnando.

b. Et auellam⁹ eū ad nos, et auferam⁹, et dītōlīne subſciām⁹.

c. Et ponam⁹ tē, et romelie q̄ vocat̄ b̄ tabeel, et dicit ra.

fa. **d.** **Hec dicit dñs de⁹,** cui⁹ vbi nō p̄t esse fallūm.

e. Nō stabit, et silii⁹ eoz nō habēt effectū.

f. Et non erit istud, q̄ trāsserat ad eos regnū tuū.

g. **Hed** caput, et nō hierlin.

h. Et caput damasci rasin, q.d. nō

erit caput seu dñs hierlin, vbi subdit **i.** Et adhuc, lxx.

annī tē, regnū decē tribūnū **ii.** Esse pp̄lī tē, et samar-

ria definit esse metropolī in regno ephraim. **l.** Et eas put samarie tē, et fili⁹ romelie definit esse caput in regno ephraim, q̄ in fū. lxx. annoz osee rex isrl̄ sar̄ cito fuit cas- prius, et i captiuitatē duxit, cū pp̄lī suo p salmanasar res- ge assyrioz, et h̄e, uij. Regū. xxiij. **et** ciendū tē q̄ isti, lxx.

anni nō sunt numerādi ab illo āno q̄ esaiā as loqbat ista, quia a principio regni achaz cū loqbat fūrebat tē, xii. annī. Achaz ei te gnat, xvi. annī tē, vi. v. et h̄e, uij. Regū. xvi. cui successit ezechias in eius āno, viii. cas- ptus fuit osee, et h̄e, uij. Regū. xvi. At id dicit ra. sa, q̄ numerādi sunt a tpe q̄ annos ceperit p̄phetare, q̄ p̄phetizauit ē regnū syrie, et ē regnū isrl̄, et ce- pit p̄phetare p̄ duos ānos aī terremotūz, q̄si ozias voluit ihu- rūcare et dictū ē s, et sic p̄phetizauit duob⁹ annī aī, q̄si ozias p̄- citeret lepros. **xv.** annī nō cui succedit Jos- nathan fili⁹ ei⁹ in re- gno, xvi. annī, et post

ipm̄ achaz, xvi, et ezechias sex annī aī captionē samarie que simul iuncti faciūt, lxx. annos. **Alij** vō dicitur annī sunt numerādi a tpe q̄ ozias fuit lepros p̄cūlūs, eo q̄ ero- tic reges israel et syrie accepit fronte infestādi regnū iuda, eo q̄ rex esset p̄cūlūs lepros, sed dicit eū virtute le- prosum, xxiij. annī, et sic in idē redit q̄ntū ad numerū annoz, et aī filius romelie fuerat occisus ab ozeo, et sic de- m. **Si** nō crediderit, tē, s. in sierat esse caput samarie veritate, b̄ dicit Esatas, q̄ sciebat achaz ydolatria pessi- mū, vbi suis nō creditur, q̄d p̄t in b̄, q̄d de duio au- xilio diffusis refugit ad auxiliū regi assyrioz, et h̄e, uij. **n.** Et adiecit, Hic dicit liberationis ponit. **Regū. xvi.** signū, et dividit in duas ptes, q̄ p̄io ponit signū libera- tionis ab hostib⁹ tpe achaz. **Ecclō** tempe fili⁹ sui ezechie ibi. Adducet dñs, Prima i duas, q̄ p̄io p̄mitit signū. Secundo dat abi. Ecce virgo. Circa primū dicitur.

n. Et adiecit tē, q̄ esaiām, o. **Dicens**, pete tibi sig- nū liberationis meae et pp̄lī tui, et predici. **p.** **A** dō deo tuo, et nō ab ydolis q̄ tu colis. **q.** In p̄fundū inferni fm̄ Ra.sā, hic accipit inferni, p̄ fossa siue sepulchro, et pete tibi signū p̄ resurrectionē alicui mortui. **r.** **S**ic ue in excelsum supra, sicut faciūt fuit tpe iōsue q̄ statioez s. **s.** Et dixit achaz tē. Et fm̄ q̄ dicit ra. (solis, Iosue, x. sa, cū esset ydolatria pessimus signū renuit, nolens q̄ alio quid ad dei gloriā monstraret, ideo subdit. **t.** Et non trātabo dñm, fuit excusatio facta ad coopiendū malum sūlū, ppter q̄d esaias intulit dices. **v.** Nunq̄ patum tē, et p̄phetis, quos se p̄molesbat deridēdo, affigendo et aliqui occidendo, et patet, uij. **Regū. x. t.** **Paral.** in pluri- p. **u.** Quia molesti estis tē. **v.** Signum ab eo (bus locis, oblatū renuendo ne nomen eius glorificetur.

w. Propter hoc, id est ad declarationē noīs sui princi- paliter, **y.** Dabit dñs ip̄e vobis signū, s. liberationis

Esate

vte. dicit q̄uis sitis ingrati. q̄ de' multa bona facit igra
 tis et inuiti. vñ dī. Math. v. Datus vñ celestis solē suum
 orbi facit sup bonos et malos. 3 Ecce v̄go. Hic dicit
 ponit signū. q̄ scriptura ista multipli querit audez
 is intendo hic aliquantū ignorari. sic pcedā. q̄ p̄io po
 nā obiectōes q̄b̄ ni
 tunf̄ osidere q̄ n̄ pos
 sit intelligi de r̄o ad 1dabit dñs ip̄e vobis signū
 lēam. Ecco pona fal 2 Ecce virgo accipiet: et pati
 tas expositiones eorū
 teas excludā. Tertio
 pōnā expositionē ca
 tholica et vera. Quar
 to obiectōes uideor
 soluā. Circa p̄mū arguit et h̄ qd̄ dī. hic dñs ip̄e
 vobis lignū. liberatois achaz p̄p̄li sui a duob̄ regib̄
 regnū eī destituere volētib̄. et dictū est. Iesu aut̄ naz
 tenus nat̄ fuit post t̄ps achaz p̄q̄ḡt̄ annos tam
 plū. et possit defacili oſdi p̄tp̄ regnō. sed dimittit pro
 p̄ter p̄lītātē vitandā. et q̄ hoc p̄cedit ab oſb̄ ip̄ani.
 3 Accipio sūt natūtātē. Iesu nazarenū nullo mō rūt si
 gnū dicte liberatois. 3 te ex h̄ qd̄ dī. Ecce v̄go te. arguit
 q̄ de mādato dñi dicit elias. Petet tibi signū a dñs
 dco tuo in p̄fundū inferni. et q̄ resurrectōem mortuū. et
 p̄ aliquā mutatōne notabilē et iūnaturālē in cursu ee
 lesti. et dicitū est s. et idē dicit ra. sa. et sic illud signū debit
 it esse aliqd̄ valde magnū. et excedēs rotā creature facul
 tate. cuiusmodi nō est tal̄ denunciatio. qm̄ aliq̄ medice
 expti et aliq̄ signa et experientia p̄ognocēt̄ sexū puer na
 scitū. et si dicat q̄ no cognoscit̄ p̄ certitudinē. tñ negas
 n̄ p̄t qm̄ demōs p̄noic̄ certitudinaliter. cu ad h̄ se
 extēdat eoz noticia naturalē. q̄ remāst̄ integrā in eis. et p̄
 sūs tale signū p̄t certitudinaliter pdici a diaboli. Item
 iii. Reg. xvii. dī. q̄ oſee filī b̄la regnare cepit anno. tñ.
 achaz. et h̄ p̄ace filī romelie virūt̄ vñs ad. xli. annū
 achaz. et sic fallūm vides qd̄ dicit ra. sa. ip̄m interfictū ab
 oſee eodē anno q̄ nat̄ fuit emanuel. q̄ fin eū nat̄ fuit an
 no achaz. utq̄. vel. v. ad tardī. 3 te ca. viii. dī. Anteq̄ sc̄i
 at puer vocare p̄em et m̄em auferet̄ fortitudo damasc̄
 et spolia samarie corā rege assyriop̄. sed no legit̄ samaria
 spoliata a rege assyriop̄ aliā. annū regni oſee. in q̄ fuit
 capta a salmanasar rege assyriop̄. et h̄. iii. Reg. xvii. lic̄
 oſee aliā fuerit tributarus reg assyriop̄. et sic a natūtātē
 puer de q̄ est hic fino q̄ fuit filī esate. fin dictū ra. sal.
 vñs ad captiōē samarie fluxerūt̄ anni. xviij. s. octo de re
 gno achaz. tñ. de oſee. et p̄t p̄ pdicta. q̄ fuit nat̄. utq̄.
 anno achaz vel. v. ad plus. et oſee cepit regnare. tñ. anno
 achaz et dictū ē. an̄ vñ. vñ. puer sc̄i vocare p̄em
 et m̄em. 3 tñ aut̄ dicat q̄ oſee cepit regnare q̄rto anno achaz
 et dicunt aliq̄ adhuc sequit̄ q̄ puer in spoliatiōē samarie
 habuit. ut. años an̄ q̄s puer sc̄i vocare patrē et m̄em ad
 tardī. 3 te q̄ assumit ad p̄firmationē sūi. p̄positi cu dī.
 Et accessi ad p̄phetissam. et maḡ est ad oſop̄itū. et oſe
 det ea se. Circa terrū accipieđū ē qd̄ dicit Dat. i. Nōc
 aut̄ totū factū est et adimpleređū qd̄ dictū est a dñs p̄ p̄
 phetā dicēt̄. Ecce v̄go hēbit̄ i vtero et pariter filiū et vo
 cabil̄ nomē eī emanuel. ex h̄ p̄t q̄ ista scriptura esate
 loquit̄ de dñs iſeu. xpo. cu. Mattheus apls et euā gelūta
 sp̄sc̄t̄ plen̄ maḡ q̄ fuit̄ p̄p̄he v̄te. te. dicit eī. vñs
 se impletā in natūtātē r̄p̄. et fin h̄ sic exponit̄ a doctori
 3 Ecce v̄go te. i. beata v̄go maria a. bus catholicis.
 p̄ph̄is denūciata. q̄ p̄cepit et p̄epit manēs v̄go. 3 Et
 vocabis t̄c. q̄ vocar̄ est ips. qd̄ est nomē significās du
 plēc naturā in vno supposito. diuinā. s. et huānā. et h̄ idē
 signat emanuel qd̄ est interpretātū nobiscum deus.
 a Butyrū et mel comedet̄. h̄ dī. ad denotādūverā eius
 p̄sianitatē q̄ talib̄ nutrit̄. mariae in pueritā. b Et
 sc̄i. et reprobare malū. t̄c. ly. vt nō tenet̄ causaliter. h̄. sc̄i
 cutine. q̄. ab infantia sua habuit plenitūdū sc̄i ad te
 probādū malū et eligēdū bonū. loquēdo de sc̄i humana
 et q̄ istam habuit ab instāt̄ p̄ceptōis et nō ante. iō sub
 ditur. c Quia anteq̄ sc̄i puer reprobare malū. t̄c.

ad p̄phetissam et p̄cepit et p̄epit filiū. Et q̄ p̄t q̄ ista ad
 leſcentula de cuī coceptu et partu fit hic fino fuit v̄x
 esate ad quā accessit maritali affectu et puer p̄cepit et na
 tus de ea fuit filī eius. sed ista expositiō nō pot stare.
 q̄ ea se. dī. de puero nato. Et erit effectio alaz et. i. exer
 citus reḡ assyriorū
 umplēs latitudinem
 terre meo emmanuel. et
 loquit̄ ibi de terra re
 gni uide. cu. nūq̄ fu
 it dñs claias nec rili
 eius. et sic emmanuel d
 cu. p̄ceptio et natura
 tate fit hic fino nō tu
 st filius esate. 3 te q̄ dicit denūciationē natūtātē pue
 ri in seu masculino esse signū a dño paulum. vides fal
 sus. q̄ de mādato dñi dicit elias. Pete tibi signū a dñs
 dco tuo in p̄fundū inferni. et q̄ resurrectōem mortuū. et
 p̄ aliquā mutatōne notabilē et iūnaturālē in cursu ee
 lesti. et dicitū est s. et idē dicit ra. sa. et sic illud signū debit
 it esse aliqd̄ valde magnū. et excedēs rotā creature facul
 tate. cuiusmodi nō est tal̄ denunciatio. qm̄ aliq̄ medice
 expti et aliq̄ signa et experientia p̄ognocēt̄ sexū puer na
 scitū. et si dicat q̄ no cognoscit̄ p̄ certitudinē. tñ negas
 n̄ p̄t qm̄ demōs p̄noic̄ certitudinaliter. cu ad h̄ se
 extēdat eoz noticia naturalē. q̄ remāst̄ integrā in eis. et p̄
 sūs tale signū p̄t certitudinaliter pdici a diaboli. Item
 iii. Reg. xvii. dī. q̄ oſee filī b̄la regnare cepit anno. tñ.
 achaz. et h̄ p̄ace filī romelie virūt̄ vñs ad. xli. annū
 achaz. et sic fallūm vides qd̄ dicit ra. sa. ip̄m interfictū ab
 oſee eodē anno q̄ nat̄ fuit emanuel. q̄ fin eū nat̄ fuit an
 no achaz. utq̄. vel. v. ad tardī. 3 te ca. viii. dī. Anteq̄ sc̄i
 at puer vocare p̄em et m̄em auferet̄ fortitudo damasc̄
 et spolia samarie corā rege assyriop̄. sed no legit̄ samaria
 spoliata a rege assyriop̄ aliā. annū regni oſee. in q̄ fuit
 capta a salmanasar rege assyriop̄. et h̄. iii. Reg. xvii. lic̄
 oſee aliā fuerit tributarus reg assyriop̄. et sic a natūtātē
 puer de q̄ est hic fino q̄ fuit filī esate. fin dictū ra. sal.
 vñs ad captiōē samarie fluxerūt̄ anni. xviij. s. octo de re
 gno achaz. tñ. de oſee. et p̄t p̄ pdicta. q̄ fuit nat̄. utq̄.
 anno achaz vel. v. ad plus. et oſee cepit regnare. tñ. anno
 achaz et dictū ē. an̄ vñ. vñ. puer sc̄i vocare p̄em
 et m̄em. 3 tñ aut̄ dicat q̄ oſee cepit regnare q̄rto anno achaz
 et dicunt aliq̄ adhuc sequit̄ q̄ puer in spoliatiōē samarie
 habuit. ut. años an̄ q̄s puer sc̄i vocare patrē et m̄em ad
 tardī. 3 te q̄ assumit ad p̄firmationē sūi. p̄positi cu dī.
 Et accessi ad p̄phetissam. et maḡ est ad oſop̄itū. et oſe
 det ea se. Circa terrū accipieđū ē qd̄ dicit Dat. i. Nōc
 aut̄ totū factū est et adimpleređū qd̄ dictū est a dñs p̄ p̄
 phetā dicēt̄. Ecce v̄go hēbit̄ i vtero et pariter filiū et vo
 cabil̄ nomē eī emanuel. ex h̄ p̄t q̄ ista scriptura esate
 loquit̄ de dñs iſeu. xpo. cu. Mattheus apls et euā gelūta
 sp̄sc̄t̄ plen̄ maḡ q̄ fuit̄ p̄p̄he v̄te. te. dicit eī. vñs
 se impletā in natūtātē r̄p̄. et fin h̄ sic exponit̄ a doctori
 3 Ecce v̄go te. i. beata v̄go maria a. bus catholicis.
 p̄ph̄is denūciata. q̄ p̄cepit et p̄epit manēs v̄go. 3 Et
 vocabis t̄c. q̄ vocar̄ est ips. qd̄ est nomē significās du
 plēc naturā in vno supposito. diuinā. s. et huānā. et h̄ idē
 signat emanuel qd̄ est interpretātū nobiscum deus.
 a Butyrū et mel comedet̄. h̄ dī. ad denotādūverā eius
 p̄sianitatē q̄ talib̄ nutrit̄. mariae in pueritā. b Et
 sc̄i. et reprobare malū. t̄c. ly. vt nō tenet̄ causaliter. h̄. sc̄i
 cutine. q̄. ab infantia sua habuit plenitūdū sc̄i ad te
 probādū malū et eligēdū bonū. loquēdo de sc̄i humana
 et q̄ istam habuit ab instāt̄ p̄ceptōis et nō ante. iō sub
 ditur. c Quia anteq̄ sc̄i puer reprobare malū. t̄c.

Liber

derelinqueſ terra tēl. odio hēs tanq̄z tibi noctū. ster-
rā ist̄ i terrā syrie. d **A** facie duoz regū suoz. q̄ rex
assyrioz regē syrie interfecit & p̄lm ei' trāstulit i c̄renē
et dictū est s. & postea oze regem ist̄ cepit. & p̄lm eius
trāstulit in assyrios. et h̄. u. Reg. xviiij. **L**urca q̄tuz di-
cendū. **A**d prūnū q̄ i
sacra scriptura ponit
duplex signū alioꝝ
enent'. **T**ānu p̄noſti
cū qd̄ est indicatiū
effecit futuri. sic Iu-
di. vi. datū fuit signū
gedcomi in velleto in
dicatiū sue victorie
future. & tale signum
frequēt' daf in scri-
ptura. **A**liud ē signū
remēoratiū effecit
preriti. sicut Gro. u.
dixit dñs mōſi. **H**oc
habebis signū & miseriū te. cū edureſ p̄lm meum de
egyptio. imolabis deo sup monte istū. i. imolabis deo de
uta missione q̄ tibi imponit ad liberatōem p̄li reddi-
do ḡas deo. & sic p̄t̄ q̄ istud fuit signū remēoratiū
millioꝝ p̄terite. nec obstat magna distāria p̄li. q̄ signū
remēoratiū ita respicit p̄teritū in magna distāria ficut
in qua. sicut & signū p̄noltic respectu futuri. & c̄tendū
etia q̄ liberatō regni iudea p̄secutorib⁹ fuit signū figu-
tarū saluatiōis mūdi fidei p̄p̄m. & q̄ achaz erat in
credul' p̄bo xp̄be. et dictū est s. queniet' fuit sibi da-
te signū remēoratiū futurū longinquū. et ip̄e in p̄p̄ia
psona nō riceret. sic in enētē nō credebat. illi tñ q̄ desce-
dunt de eo riceret. et maria & ioseph. i. signat̄ xp̄ba
nō dicerit p̄bū ad achaz dices. audi achaz. sed ad domū
dō dices. **H**abide q̄ dom' dō. de q̄ domo fuerit ioseph &
maria. nō tñ ad ecs referit q̄ ibi dō. **M**ūnd p̄z vobis ē
q̄ sed illud q̄ subdit. **H**abit dñs vobis signū. **A**d secundū
dicendū q̄ almūch in heb. signat absconditione. & inde dō
alma abscondit̄. q̄ signat iuueniū aspectib⁹ hoīm ab-
scundit̄. ita q̄ de el' pudicia & integrat̄ nō dubitat̄.
marie q̄ p̄ponit̄ lēa he. tūc sic sonat̄ baalma. nec iuueni-
unt in tota sacra scriptura aliq̄ sic scripte. nisi tñ tres. s.
rebecca. **B**esi. xxiij. rbi dō ea. **P**uella decora numis. vir-
go pulcherrima. & incognita viro. **E**t sequit̄ ibidē. **P**uel-
la q̄ egrediet̄ ad hauriēdā aquā. in heb. h̄. **B**aalma que
egrediet̄ &c. & maria soror moysi. **E**xod. q̄. rbi dō de ea. Et
iuit puella & vocavit m̄fem pueri in heb. h̄. **J**uit baal-
ma &c. & ista q̄ scribit̄ in h̄ ca. & iō cū due p̄t̄ne fuerit p̄b-
gines purissime q̄ noīate fuerit noīe baalma. idē tene-
dū est de ista. **A**d tertū dicendū q̄ dupler ē nomē ali-
cui'. simpositiōis & nature. sic sortes est nomē imposi-
tionis ho. & l̄ b̄ nomē ho nomē nature. **J**esus fuit nomē
impositū ip̄i xp̄o. et p̄t̄ **L**u. u. **E**manuel aut̄ ē nomē na-
ture seu xp̄ietat̄. signat̄. n. nobiscū de'. & dictū est s. et
h̄ est xp̄iu nome ip̄i xp̄i in q̄ diuīa natura & blāna sūt
piuncte in codē supposito. & b̄ mō vocat̄ est p̄libo alīs
noīib⁹ xp̄ietatib⁹. sic vocat̄ ē lapis. **D**aniel. u. & **D**avid. **S**ee. u. et nomē dñi thetragramaton.
Biere. xxiij. Et h̄ est nome q̄d̄ vocabūtē dñs iſl̄ n̄.
rbi habem̄ dñs. in heb. h̄. nome dñi thetragramaton.
& plurib⁹ alīs noīib⁹ p̄sl̄ noīat̄ in scripture. **A**d q̄t̄
tū. aā solutū est ex his q̄ dicta sunt. q̄ līcer in xp̄o nō fue-
rit alīq̄ ignorāria. tñ fact̄ est h̄o in tpe. & sic habuit sc̄iaꝝ
infusam in tpe. & aīq̄ illā h̄et liberatio p̄li p̄ficiat̄ de-
nūciata fuit ip̄leta. **E** Adducet dñs. **C**iedūm q̄ ps
ista ad finē ca. multipl̄t̄ exponit̄ a diuersis. h̄ vñ tñ ex-
positione int̄edo. p̄seq̄. q̄ erat rōnabilit̄ mihi videt̄ et

ea. p̄sequit̄ **K**a. sa. vīc. q̄ i hac p̄e describit̄ signi libera-
tionis a dō facte tpe ezechie filij achaz. q̄ rex assyrioz
cū maḡ exercitū veit̄ s̄ eu. cui ezechias t̄listere si potuit
via huīana. & iō querit̄ se ad dñm amulū iplorādū. & iō
misit dñs āgelū suū q̄vna nocte p̄cessit i exercitu reḡ as-

syrioz. clxxv. milia
bellatorū. qd̄ videns
rex māe terrā v̄ful'
fugit ad terrā suā cuī
pauc. & ibi iſterit̄
fuit a filiis suis. u. **R**eg. xiij. igif̄ h̄. re-
siduū h̄. ca. i duas p̄
tcs dwidit̄. q̄ primo
tagi h̄ factū i genera-
li. **F**edo explicādo p̄
tes ei' i specialib⁹
& erit. **L**urca p̄num
d̄ iō achaz.

e Adducet dñs sus

perte. q̄ theglatphalassat rex assyrioz vastauit terrā ei'
nullo resistete. & cū afflit̄. et h̄. u. **P**aral. xviii. f **E** &
sup domū p̄t̄ tu. i. sup ezechia filii tuum & ei' p̄lm.
Ezechias ei fuit iſl̄. & bon'. & iō maḡ designat̄ h̄ p̄ aut̄
suū ioathā q̄ fuit iſl̄. q̄ p̄ achaz p̄t̄n suū q̄ fuit p̄fū
m̄. & iō dō. **E**ug domū p̄t̄ tu. i. ioathā de q̄ domo erit
ḡ. **D**ies q̄ n̄ venerit̄ & c̄. ista sepa. (ezechia fili' tu').
ratio fuit facta tpe roboā. et h̄. u. **R**eg. xij. & tpe illoſ
q̄ ad ipsi ezechia n̄ venit̄ dies ita terribiles & cosolabi-
les dwierit̄ respectib⁹. sic venit̄ tpe ezechie q̄i senna-
cherib̄ veit̄ v̄l̄io ad deſtrūdū ei' regnū. ideo subdiſ.
h̄. **C**ū rege al. qm̄ i aduētu ei' ad h̄uīm fuit̄ illi dies
rone ei' & formidabilis exercit̄. & rabiac̄ blasphematoib⁹
fuerit̄ terribiles & tristabiles. h̄. rōe miraculose liberati
i. **E**t erit. **N**ōc̄ describit̄ factū p̄. (omis fuit̄ solabiles
p̄tes i spāl. & p̄t̄ q̄t̄ ad aduētu exercit̄). sc̄o q̄t̄ ad
p̄cussionē ip̄i. ibi. **I**n die illa radet. tertio q̄t̄ ad xviij
one vīc' ezechie i p̄li eius. ibi. **F**erit. **L**urca p̄num.
l. **I**n die il. i. i tpe illo. q̄ ḡregatio tāti exercit̄ nō po-
tuit fieri vno die. **I** **H**ibilabit dñs. i. iſpirabit volū-
tate venit̄ i ezechia. m. **H**abice q̄ tc. p̄ multā itel-
ligit̄ h̄ p̄p̄s egypti q̄ cū magna turba veit̄ cū sennacheri-
b̄. et dicit̄ aliq̄. h̄. v̄de falsum. q̄ rabsaces
tūc vōles terre ezechia & p̄lm ei' dicit̄. u. **R**eg. xivij.
In q̄ fidis vt audeas rebellare. an ipas i baculo atūc
neo atq̄ ſtracto egyptio. h̄ aut̄ si dirilſer si p̄p̄s egypti
eserit in exercitu cū sennacherib̄ i ezechia. & iō alī erpo-
nit̄ de rege egypti q̄ alio tpe venit̄ i iudeā. s. tpe ioachā
filij iōſie quē vīrit̄ & ip̄olit̄ terre centū talēta argēt̄ &
talentū auri. u. **R**eg. xij. **S**ed vīdet̄ mībi q̄ meli' p̄t̄
exponi de p̄lo libye. q̄ erat ſubiect̄ regi assyrioz. & iō ve-
nit̄ ad ei' exercitū. vñ nō dō hic. **H**ibilabit dñs mūſee q̄ē
in egypto. h̄. q̄ est i extremo fluminū egypti. **E**t vocat̄ ille
p̄p̄s musca. ad dīgnādū q̄ veit̄ cū magna turba ſic mu-
ſee. **H**ē aut̄ h̄ fluminū egypti. q̄ i egypto raro pluī. ſed
terra utrigā p̄ irrigatōes nīlī q̄ ad h̄ ab incol' p̄ mīlos de-
n. **E**t ap̄i tc. **V**ocat̄ ille. vīdit̄ riuos. et h̄. **D**entro. s.
p̄p̄s assyrioz ap̄is nō a dulcedine mellis. h̄ ab aculeo.
& ille p̄p̄s pupugit̄ alias natōes in circuitū eas p̄ſ-
quēdo. et h̄. u. **R**eg. xij. o **E**t venit̄ & redēſcent
oēs in tor. tc. p̄ hoc designat̄ q̄ eſſent̄ occupatū i dea
ſtaturi oīa loca regni iudea. ſicut factū fuit tpe ezechie ex-
cepta h̄ierlin quā sennacherib̄ nō cept̄. deo exercitu ei'
perutiente. p̄. **I**n die illa. **N**ōc̄ p̄ſit̄ describit̄ iſta p̄ſ-
ſio. q̄ domū mīlit angelum & p̄cessit in caſtris assyri-
oz. clxxv. milia. ita q̄ corpora redacta fuerit in cine-
res utratis vestib⁹ & annis. q̄ viſo rex sennacherib̄ fu-

Esate

git diuino iudicio in terra sua gladio filiorum suorum interfecit fuit. *Reg. ix.* Et hoc est quod dicitur hic. *p.* In die illa cum tunc seminacherib veniet in hierusalem et destruet eam quod Radet dominus tecum acutus quod acutus super cor te de-ducit. *p.* nouacula acuta quod velociter scandit multitudinem pilorum intelligit dumna poterit. *p.* quia res locis cecidit rex seminacherib et exercitus eius. *r.* In his quod reges. *c.* et secupraten. ultra quod erat terra assyriorum respectu hierusalem.

s. In rege assyriorum sed ad recipiendum alios populos qui habita- bat ultra euphratens. non venerat ei seminacherib ad destruendum iudicium.

t. Caput. i. reges quod a multis suis interficiuntur. et dictum est.

v. Et pilos pedum. i. pedites de suo exercitu. *r.* Et barbae vniuersitatem. i. leges quod erat circa regem adherentes ei sicut barba capiti. *y.* Et erit hunc describitur puerus virtus circa ezechiam et plenum eius. quod licet exercitus seminacherib terrae indee in circuitu hierusalem destruxerit. et bona partum vastauerit et partum rapuerit. si dominus devictus est chiesa et populo suo puerit. et dictum fuit. *Reg. ix.* exponit de illud. Hoc erit signum. comedere hunc anno quod repugnat regi et quantu ad hunc regem. *y.* Et erit in die illa. ut pte post de- vastationem per seminacherib. *z.* Nutriet hunc regem. vacas enim sibi remanentes de magno armamento bonorum. i. ceteris raptis et consumptis ab exercitibus seminacherib.

a. Et duas oves. sibi remanentes de magno grege omnium ceteris plumperibus ab assyriis. *b.* Et per ebrietatem regis. quod dominus dabit benedictionem suam. et sic habebunt tantum de lacte quod sufficiet ei ad sustentationem domini sue. intantum quod non soli comedet lac. sed pinguedinem lacticem quod colligatur butyro. Aliq autem exponitur ad oppositum dicentes. quod per hoc exprimitur defectus virtus illo tempore post vastationem terre sic exponentes. Comedet butyro. propter panis defectum. *c.* Et per ebrietatem. sicut subiectus. *d.* Butyro et mel comedet. vel manducat. quoniam cum dicitur. vobis enim ista domus in scriptura. signat abundantiam bonorum terre. vnde et terra promissa ad suu commendationem frequenter dicitur in veritate. fluens lacte et melle. *e.* Omnis hunc regem. boves iusti viventes vita humana et non bestialis. sicut fuerit relicti in medio terre uidere euadentes gladiis seminacherib. sed malum quod erat in pectoris obstinatus fuerit per eum exterminari. et illis iusti remanentibus fuit sufficienter puerum de virtute. *f.* Et erit in die regis. valentes mille argenteos. *g.* Et in spinas regem. propter defectum concilium. quod dictum est. multi pierent per exercitum assyriorum. *h.* Rasa. alter exponit dicitur. quod tempore exercitus post mirabile liberatio ab exercitu seminacherib et predictus est. ezechias tradidit plenum ad legem studium. et ut magis possent in hunc pfecte abstraherent se a viro. ita quod pax aut nihil bibebant. *i.* Et sagittis regis. propter ferre. et sic remanentes vinee incultas et serpentes ibi latentes interfracta ibidem crescentia. *j.* Subditur. *k.* Cepres et spine regis. *l.* Et oes mons regis. spinis et reprobis purgabuntur. ad hunc quod possit ibi blandus servari. *m.* Non veniet regis. quod de facie sua fructus bonorum et multis. *n.* Subditur. *o.* Et erit in pascua bonis regis. ita erit fertilis in fructu

quod non soli sufficiet ad sustentationes hominum sed etiam animalium do-
In capitulo viii. ubi dicitur in postilla. Et *m*estor. *n.* dicitur achaz. Non petam. *o.* Additio. *p.*

*L*et hac milione achaz recte intellecta non recusat ut petere signum. tunis ne aliquod ad dei gloriam mox trahat. et rati. sa. dicatur. potius et ei esayas virtute divina ostendere alicuius signum etiam achaz nolente. sed hec misericordia erponi potest et placuisse. Pro quod scientiam et aliquid querunt a deo signa non tentando quod dubitantes de divina potentia. sed ut firmetur. *q.* Vnde diuinitas adhaeret et prius de *R*edeone *audi. vi. c.* et ex eius *cap. i. xviii. c.* et de multis iustis. Aliquod vos signum quod si volentes experientiam lumine-

de divina potentia. de quod dubitat. et hoc est. quod tentare debet. sicut legitur de israelitis. *Num. xiiii. c.* tentauerunt me deciles. Aliquod vero in tanta infidelitate sunt excecati. quod nolunt tentare deum. sed hunc non requirent tentatio. sicut nullus sensus certificatur de importunitate seu imprudentia deum. credunt quod deus non requirit tentatio. sicut nullus sensus tentat an ignis calcificari. cum sit certus deus. et isto modo achaz pessimum tanquam non soli dubius de fide. sed tanquam certus de oppositio. dicitur. non petat et non tentabo deum. quod dicitur prior modo quod est petere signum. nec scito modo quod est tentare. ego volo signum. in quo manifeste ostendebat nullum habere fidem nec pietatem. non erat deus suus. *s. ach. i.* et quod ei esayas dixerat sibi. Petere tibi signum a deo tuo. correspondet de buco. et dicere. Non petat et non tentabo deum deum meum. et in sua visione pessima rescindit deum meum. et manifeste ostendit. quod dominus de quod esayas loquitur. non erat deus suus. *s. ach. i.* et quod esayas significat intulit. *M*uniquid pax vobis regis. *q.* Infidelitas enim quam achaz ostendebat in predicta visione maxima ostendit. *r.* In eodem capitulo viii. ubi dicitur in postilla. Et *s*ensu deo erat. si dicas quod non cognoscunt per certitudinem. *t.* Additio. *q.* Olio et demones per cognoscunt certitudiniter dicitur. *u.* Aliquod muliere pignata. an sit paritura masculum vel feminam. et eorum noticia naturali quod integrum in eius remansit et postillator dicit. adhuc potest negari. quod de muliere que nodumcepit. demones ex sua noticia naturalem per cognoscant. an percepta sit et partitura. cum demonum cognitio naturalis non se extendit ad futura mire. attingentia. et ideo cum in positivo esayas loqueretur de virginine quod non dicitur coepit sed percepta erat. Non enim dicitur. Ecce virgo concipit seu cocepit. sed cocepit. *v.* Non obstante ratione postillatoris. adhuc rideat canillatio iudeorum in suo virginere. ad quam euacuadam rideat aliter dicendum. Pro quod attrectus est quod ex circumstancia que eum dicitur ad virginem peruenire se habere. non potest summi rationabiliter certificatio alicuius apostoli dubius. etiam si ab aliquo antea perungat pronosticetur. verbi gratia. Si aliquis dicat alicui de aliqua re dubitanti. crede mihi hanc rem tibi dubiam. in cuius signum dominus semel punctionas tenuillos. et in illa electioe unica tua puncta erunt paria. manifestum est. quod positivo per paria electioe non dubitatis si sit discretus. non certificabit de dubio suo quod ad talis pronosticatione non requirit aliquod supernaturalis cognitio. sed potest rationabiliter elutum. quod fuit casualiter facta in positivo per mulieres certe parit masculos vel feminas. casualiter posset quod vera per predictum sine hoc quod

Liber

sibi credat in alios dicendis, et ridiculus videat in matre
tua sciamta dubia tale signum offerret ad certificationem.

In eodem ca. rbi dicitur in postilla. Ut sciat reprobare malum.

Et tandem quod in hoc quod dicitur hic. Ut addito ali.

Ansciat reprobare malum et eligere bonum, videt prophetam
bonum et malum, primum enim adhuc sciambam et mali illicite ap-
petuit, sed et esset sic deus, et tunc ibidem dicitur, et tunc sicut dicitur
enim bonum et malum, et sic lapsus est in pectus supbie, coles
se adeoque deo. Hoc autem adhuc semper emmanuel de quod hic agit non
habens sciambam bonum et malum, nisi ut sciret reprobare malum et
eligere bonum, quod licet iste filius regnus de quod loquitur butyrum
et mel comedet tanquam regis hoc, in hoc tamen differt a priori homine
quod ille bonum et malum scire appetuit, et regere deo, iste vero
ut sciret reprobare malum et eligere bonum, quod intelligit de
malo culpe quod est simplicitate vere malum, malum vero esse est
malum secundum quod non est.

Et notandum quod si scire intelligat hic de scia
excommunicationis, sic in predictis verbis innuit impeccabilitas
christi secundum finem humanae naturae. Isto enim modo non sciret christus
malum, quod per nos fecerunt, nec invenit est dolus in ore eius, sed
lumen, sed tamen sciret reprobare malum culpe. Ita notandum quod
rbi nos habemus. Ut sciat reprobare malum et hebreica
littera huius, quod sicut vel eo quod sicut secundum quod scia eligendi
bonum et reprobandi malum fuit in ipso emmanuel antebutyrum
tum et mel comedenter, sed a naturitate sua, sicut etiam precepsit
effectus, et sic virtute huius habebat, quod ante naturitatem suam
am habuit scientiam reprobandi malum et eligendi bonum
quod non competit aliis puro homini.

In eodem ca. rbi dicitur in postilla. Circa quod dicendum ad
primum, et in sacra scriptura ponit duplicitatem signum.

Signum indicatur aliqui effectus. Additio. iiii.

Dupliciter dat scriptura, uno modo cum signum dat in
predicto, et aliquid credat, et fieri in futuro, et de
signo dato gedeni et simili, vel in factus in predicto, sicut
apertio terra deglumentis dathan et abyron fuit signum ut
prophetas ut crederet, et de miserat moyses ad prophetam et gu-
bernandum populum. Tunc, xxi. Alio modo cum signum dat in fu-
turo, et quod in futuro veniret credat, xvi. Job, xiiii. ca. Et
nunc duri robis alicuius fiat, et cum factum fuerit credatur, et
isto scito modo intelligit hoc quod dicitur hic. Ecce dabit dominus ipse si-
gnum. Hoc enim istud signum dabat in predicto, nec predicto, sed fu-
turus de domo dauid, quod hoc signum innotescit, sed breve regnum
et ioseph, et sic non regnum et hoc signum dicunt memoratiui, sed
vere propostum. Sed hoc dicitur uidetur, quod hoc signum imprimen-
ter seu iniuriter ponitur in hoc loco, cum solu in futuro in ma-
gna distincione ipsius erat dauid, nec est rememoratus predicto
de domino dauid, quod hoc signum innotescit, sed breve regnum
et ioseph, et sic non regnum et hoc signum dicunt memoratiui, sed
vere propostum. Sed hoc dicitur uidetur, quod hoc signum imprimen-
ter seu iniuriter ponitur in hoc loco, cum solu in futuro in ma-
gna distincione ipsius erat dauid, nec est rememoratus predicto
de domino dauid, quod hoc signum innotescit, sed breve regnum
et ioseph, et sic non regnum et hoc signum dicunt memoratiui, sed
vere propostum. Sed hoc dicitur uidetur, quod hoc signum imprimen-
ter seu iniuriter ponitur in hoc loco, cum solu in futuro in ma-

gna distincione ipsius erat dauid, nec est rememoratus predicto
de domino dauid, quod hoc signum innotescit, sed breve regnum
et ioseph, et sic non regnum et hoc signum dicunt memoratiui, sed
vere propostum.

In eodem ca. rbi dicitur in postilla. Ad secundum dicendum, Ali-

ma significat absconsionem. Additio. v.

Circa hoc quod dicitur in hebreo haalma. Attendenda
est quod alma significat regnum absconditum, et dicitur in
postilla, sed hoc quod additum habet quod dicitur synecathesis
tema notarum quod regnum illud de quod agit alio nomine est notior ce-
teris prophetis aliquam promissionem, et quod de ea tamen facta est men-
tio purius psalterium in additionibus supra predictum, viii, largior
est expositum. Et quod aliquis difficultas in predicto videt emer-
gere circa significacionem prophetarum huius haalma. Hic
est aduersarii quod tunc estate non erat nota beatissima regnum, cum non
dicitur in terrena natura, nec de ea tamen est facta aliquis mentio
in scripturis sanctis, et non de illa propterea potest intelligi regnum
haalma, sed de alia tunc estate apud eos quod loquuntur nota,
sive cetera notior. Ad quod respondendum secundum Raymuntum in pu-
gione in terra pte di. lxx. ca. viii, et tamen longe a se estiam. Sa-
lomon de cuius stirpe nascitura erat, expositum de ipso fecit
mentionem, sicut Ponter. xx. rbi dicitur. Quia hunc mihi difficultas
regnum penitus ignoramus. Quia aquile in celo tamen et via regum in al-
ma, et in regno abscondita seu secreta. rbi predictus auctor
predictus quantum vias applicat quantum regnum Christi, ascensionis
via aquile, via quod Christus de cruce ad sepulchrum quod erat excisum
in petra, de quod ferme die resurrexit via columbi supra
petram applicat. Quia etiam Christus per tempestates et fluctuationes
huius mundi transiit via nauis in medio mari applicat.
Quia vero Christus in regno regnum incarnata via regum in alma,
quod via regnum dicitur penitus ignoramus, sicut abs
quod haalma semine regnum possit accipere perfectum deum et hominem.
viii. Elias non dixit. Ecce alma accipiet, sicut haalma regnum de
uota, de quod salomon loquente fecerat mentionem, loqueretur.
Sed ex hac expositione licet etiam et rationabili inde simunt
occasione subfannatio seu blasphematio de puritate intellectu
regnum glorie. Dicit enim sic legatus series tertius putat iacet
in libro Ponter. xx. et ibi inuenit quod cum dixisset sapientem, vias
regum in alma, statim sequitur. Quia via milierum adulterorum, qui come-
dit tergum suis, et non feci iniuriam, ecce inquit ostendit
dicitur maistre et alma in hoc loco non potest esse nisi corrupta,
eo quod milierum adulterorum copias. Ad quam objectionem predictus
auctor respondet, quod regnum salomonis in dicto libro pabolice in-
tellegi debet, sic ipse liber Parabole salomonis intitulat,
qui frequenter videt regnum prendere, et aliud intendere, et pri-
mer ad pabolicam locutionem. Si via milierum adulterorum intel-
ligi dicitur hoc si feminam adulterorum, sed plebs iudaica, de quod
Ela. lxii. Accedit hoc filius auguratus semper adulterorum et
fornicarii. Et quod et aliis similiter per regnum milierum adulterorum in sacra
scriptura sepe accipit, per synagogam iudaicam, quod ex multis
ratioibz predictus auctor ibide firmat. Si queadmodum via
regnum distinguitur ab intellectu eius, sic fuit apud eum mirabilis
et valde distinguitur a ratione via regnum adulterorum nequam, et syna-
goge, non ei salomonis ratio debuit aut potuit capere malicie
impenitentie, ampietas, profunditas, et proficie punitatatem quod
hunc adulterorum regnum messia regnum dicitur innocentem adenaret et
barbarum seditionem et homicidium peteret, quod etiam fatuitate
seu insania, vel qua iniuria diabolica stimulata potuit
messiam repellere, cecos illius, et claudos curante mortuos
os resuscitare, et inuerabilia miracula facientes, barbarum
et nihil tale regnum fecit, per messiam suscepit, bene regnus salo-
mon celitudinem superdictorum quattuor, et profunditatem et invenientiam fatuitatibus huic adulterorum considerat.

Clare

ans, et hemeret admirat? subiunxit. Sic est via mulier adultere, sic, si admiranda et ad intelligendis difficultis et ultra modum stupenda, que panem tot mendacior comedit, et comedere trahide non definit. Et tamen quod terges eos suos suos, ac si nihil insante vel iniuriantis fuit opata erubescere ne scit, vnde Iohannes, iij. et dicit, frons mulieris meretricis facta est tibi, remissi erubescere quod alia ad hec putentia largi us ponunt a predicto auctore, lxx, q. d. vbi supra.

In codice ca. viii. dicitur in postil. Et erit in die illa ois loc' ubi fuerint mille vites.

Additio. vi.

Ad intelligentiam huiusmodi dicitur. Et erit in die illa ois loc' ubi fuerint mille vites mille argenteis. Tunc attendendum quod in vastatione facta per exercitus senachetur, fuerint vinee decise intatae quod non poterant incollere ab eis breue fructus usque ad longum tempus, et id dimittitur in culmine, et sic crescebat in eis spine et vepres et fere silvam quod in eis degebat, et hoc est quod dicitur. Ois loc' ubi fuerint mille vites mille argenteis, dato quod vites fuerint ita bone, quod alios valerent mille argenteos, tamen ex defectu culture in spinas et vepres erunt, quod rone cum sagittis et arcibus ingredi entur illuc, tumore ferap. Et quod hunc non tam erat in vineis, sed etiam in oībō locis plantis terreaō dicitur. Vepres ei et spine erunt in vniuersitate terra, planas, quod multi tpe bellire licet et pestiblo metu hostium ad motu fugerent et aspera montuū, prout manū excolebat, iohannes in his locis, montuosis in primis refugit habuerunt seminādi bladum et pascens animalia, eo quod illi loca alta erant et culta etiam tpe belli. sic quod non erant spine ibi et vepres, et hoc est quod dicitur. Et oīes mon tes qui in sarculo latient novenies illuc terror spinae et vepriū rone iam dicta, et erit in passuā bonis tunc.

Replica.

In ca. viii. cū postil. illud passum, non petat et non tentabat dñm tunc, expoit sicut coiter exponit. Burges, tanq; ylmael et oīes exponit quod achaz ipso petere non luit, quod per certos tenuit deū illū nihil posse. Hoc illa expositorio non videt versūs. Nam aūus et p̄tachaz oīas et iohannā fuerāt bōi cultores dei, ut h̄c. iij. Reg. xv. Et achaz p̄t. anno regnū erat asīq; p̄t ei morere, et fortalitie achuz vnebat oīa aūus achaz qui fuit a dñi leprosa p̄cussus, quod etiam achaz latere non potuit. Et iij. anno regnū achaz hec recusatio signi oblati facta est. ut p̄t. non est igit verulile quod inter tābieus tpe de noticia dei et ei potētia p̄ p̄cūm, perculubio i strucit, quod dñs boni, iij. Reg. xv. potuerit trasire ad illā certitudinem impotētiae dei quā burg, describit in achaz fuisse. Stat enim ydolatrie deditos deū bonitate potentia et aurilio diffidere, immo et desperare sine tali certitudine. Non enim potest in intellectu quantūque depravato talis poni certitudine sine rone manifesta vel auctoritate, quod inposito assignari non possit, certū enim est quod achaz ydolatria habuit affectū depravatū, sed non intellectū, quod nulla rō eū ad ydolatriā mouit, sed sola malitia quod est prauitas volūtatis et dictamē recte rōnis, iohannes dñs ipso, iij. Reg. xv. et ambulauit in vīs regū isti quod quis est ydolatria latte h̄c non p̄cessit ex rōnis prauitate, sed affectionis, quod fecerūt vītulos colēdos ne p̄p̄ls iret hierālm ad cultūverū dei, et rediret sic per assuefactionē ad regnū domini regis dauid, p̄t h̄c, iij. Reg. xv. immo et iorā filiū achab cū esset cultor ydoloz scūt tñ dñm et ei potētia, quē tñ non coluit vñ dñt heu heu heu. Congregauit nos dñs tres reges et tradiceret in manū moab, p̄t dñs, iij. Reg. xv. Dodicū igit̄ valer quod Burg, hic exponit. Sed nihil probat.

Et dux dñs tunc. Anteīs Capitulum. VIII. descendā ad divisionē h̄c ca. et ei expositionē p̄ partes. Primo vidēdū est quod sit tenēdū de quod fit sermo in h̄c ca. cū dñs. Et accessit ad prophetiam et concepit filium tunc. Et dixerūt aliqui quod iste fuit filius. Sicut de sua vīore quod vocat hic prophetia, et vide se h̄c. de aqua in quādā

postilla quod sibi attributus fāc̄t et ei dictis reportata, vbi soluunt argumenta quod solē fieri ad lēam. Ad quod prius argumentum quod illud quod dñs hic. Dicit enim hic. Ad hibum mihi testes et accessi ad prophetiam tunc. Isaías asistit cui esset honestus et scriptus nullo modo induxit, sed testes sui credidit cum vīore. Tunc p̄ h̄c quod dñs. Ad hibum mihi testes fideles vias sacerdotem tunc. Iste enim vias fuit ydolatria, quod fecit altare ad sacerdotum altaris quod erat in damasco ad cultū ydolis et super istud offerebat holocausta et victimas, et b̄c. iij. Reg. xvi. et sic non potest ad lēam dici testis fidelis, tunc quod subdit. Et zacchariā filiū barachie, qui fuit in duodecim prophētis undecim, et nondū erat natus, quod prophetatus tpe darij regis persarū, cuius tpe summātū est templū, ut h̄c. Et dñe. vi. Et quanto autem anno regnū achaz in quod dicta fuit ista prophetia vel cito p̄ usque ad illud tempus fluenter annū, cclxvij et sic nullo modo in tpe elate potuit induci testis, et assūptū declarat sicut quod achaz regnauit, xvi. annū iij. Reg. xvi. et sic a tpe h̄c prophetie de regno ei remanebat, iij. annū. Tunc successit ezechias regnans, xxi. annū. Reg. xxi. Post quē manasses regnauit, lv. annū, iij. Reg. xli. Post quē amon dñobus, iij. Reg. xli. Post quē ozias, xlii. annū. Reg. xli. Post quē ioachim, xli. annū. Reg. xlii. Post quē sedes chias, xlii. annū. Reg. xliii. Postea secundū est tempus captiuitatis babylonice, ier. annō, finē cōputationē usque ad annū primum cyri, a quod etiam usque ad summationē tēpli post rediū captiuitatis babylonice fluenter anni, xlvi. Job. iij. xl. et vi. annū edificati est tēplū h̄c tunc, quod simul iuncti faciunt numerū p̄dictū. Et quod arguit quod non potuit esaias ipsum adducere in testimonium, sed cōm̄ ait cōputationē hebreos, dñs quā frequenter fecerit sumū fluenter p̄sūctores annū, sed p̄ h̄c non infrangit argumentū, quod finē bēniōrē cōputationē a tpe quod esaias dixit. Et adhibui mihi testes tunc, usque ad zacchariā filiū barachie fluenter, cc. annū et plus, nec potest dic quod zacchariā filiū iohannes, quod matth. xlii. dñs filiū barachie fuit ille testis, quod aī moritur erat p̄t, et annos et amplius, quod p̄t sic, quod post iohannes quod interfecit h̄c zacchariā regnauit amasias filiū eius, xlii. annū, iij. Reg. xlii. Et potest euī ozias, li. annū, iij. Reg. xli. Post euī ioathan, xlii. annū. Reg. xli. et dñs, xvi. Post euī achas quattuor annos anteīs esatas diceret prophetia ista, et dictū est supra. Quod annū simul iuncti faciunt annos, cī. tunc arguit p̄ h̄c quod subdit. Anteīs sciat p̄t et vocare p̄cūm et mīfēm tunc, et p̄t p̄pter ista tenet doctores catholici coiter, quod illud quod dñs in h̄c ca. de puerō p̄dicto non sit intelligendū ad lēam de filio esate. Sed h̄c soluit thos. sic. Ad primum dicitur quod inductio testis non fuit ad vindicandū p̄cūbitū esa, sed scripturā eius, quod dictū fuit sibi a dñs. Tunc tibi libet grande et scribe ī eo tunc. Ad secundū dicitur quod vias sacerdos fuit testis fidelis non rōne vīore, sed officiū dignitate, et quod a rege achaz fidelis reputabatur quod similiter erat ydolatria. Ad tertium dicitur quod iste zaccharias neuter fuit illo quod allegati sunt, sed aliū illi tpe quod sic noīas batur. Cū rō potuit esse duplex, et dicitur, una quod fuit sū generē zaccharias prophetia, quē interfecit iohannes rex iuda, et h̄c. Paral. xiiii. quod dicit filius barachie. Matth. xlii. et sic iste qui fuit tempore achaz fuit nominat̄ eodem nomine, quod consuetudo fuit apud hebreos nominib⁹ eorum quod fuerūt autentici in illo genere pueros nominare. Alioquin quia iste zaccharias fuit similis in sanctitate et auctoritate illi quē interfecit iohannes, et sic appellat̄ est nōs illi, quod haibuerit aliud nōmē p̄p̄nū, sicut in euangelio Ioh. baptiz

Liber

Ita vocat helyas ppter silitudinem officij, qz iobes puenit
xpi prunum aduentum. Sicut helyas puenit secundum. Ad qrtu
dicit, qz ista spoliatio samarie de q hic agit. non fuit illa q
facta fuit nono anno osee. t. vi. ezechie. Et illa q facta fuit
p rheglatphalassar q pcessit illa. qz fuit facta in diebus
phacee. fm qz d. iii. Regu. xv. In diebus phacee regi usq
venit rheglatphalassar rex assur et cepit abrion. Et h fuit
ante eis puerus sciret vocare ptem et mitem. Hoc di
ctu videt numerus fauere error hebreorum. q dicunt qz in illis
tribus ca. s. vii. viii. t. ix. non fuit metus de christo. Ad exclus
dendis vero hoc falsitate et ad declarandu virtutem. pto po
nenda est hic translatione chaldaica. q apud hebreos dicit
thargu. et est tante auctoritas apud eos q nullus fuit ei
autus tradicere. est etiam in passibus obscuris. qlis est iste
declaratus virtutis hebreus. Scindit igit rbi nos ha
bemus hic. Et adhibui mihi testes fideles. viiia sacerdos
te et zacharia filius barachie. et accessi ad prophetissas tecum. Il
la translatione sic hz. Et testas sum ex pte mea testimoni
ones malas qz dixi venturas in prophetia vrie sacerdotis.
Ecce futurum est quoqz sic oem solitatem quia dixi ventu
ram in prophetia zacharie filii barachie ego adductus sum
et accessi ad prophetissas et cepit tecum. Et illa translatione pte qz
non est vbi esiae. cu in prophetis istorum duorum testium nibil di
xerit vel fecerit. nec in impletione eoz. sed ipse deus q illo
strandis metes prophetas ostinuit. pdicta ab eis impleti fa
citur. et p sequens illud qd loco illi habemus. Et adhibui
mihi testes fideles. viiia tecum. non est vbi esiae ad suam vrorem
carnaliter accedens. Et ipse deus q sicut prophetas illustrando
testes suos ostinuit. ita sua gra viginem secundauit. et pte
lucce. i. Hoc ex thargu pdicto pte. q vias q hic teles in
ducit. non est ille vias sacerdos q fuit tpe achaz. qz fuit
peccatum idolatria. iste autem deus hic dñi. prophetas et h coedit
Ra. sa. sup loci isti de. q iste vias q hic testis inducit
fuit vias filii semiei. q prophetauit in noce dñi tpe iochani
filii iohise. et h pte. xxi. Dicit etiaz qz zacharias q in
ducit hic testis secundum ille q in duodecim prophetis est
vndeclim. de qz testimonitis postea dicit. Sed ex dictis
sequitur. qz induitio testium non est corporis nec in pfecti
facta. sed spfialis et futuro in longinquum. qz a quanto an
no regni achaz in qz salas dicit illa q ponunt in h cap.
et pcedentibus. dictum est. vsq ad principium regni iochani
sub qz vias prophetauit. et pdictum est. fluerunt anni. cxxix.
vt potest rideri p ipsa regi supposito in h ca. et multo plu
res fluerunt vias ad ipsa secunda testis. s. zacharie filius bar
achie. s. anni. clvii. fm coem coputatione. et fm breviorē
ca. anni. et plus vsq declaratur eli. et p sis cu testes debe
ant rfidere rei testificate accessus ad prophetissas non fuit
corporis nec de pfecti. sed spfialis et futuro in longinquum
fm qz h. i. Spfialis supponit in te. et vtus altissimi
mi obumbrabit tibi. Q. autem beata vgo maria. prophetissa
fuerit. pte lu. i. rbi. prophetauit de sua veneratio futura
dicente. Beata me dicet oes generationes. qz de oibz gen
tibus sunt aliqui xpiani dicentes ea beata. et non soli a christis
anis de beata. sed etiam a saracenis. Scriptum est eni in al
chorono machometi. Dixerunt angeli o maria vtus deus
elegit te. et purificaret te. et elegit te clarum sup mulieres
seculorum. Et ibidem. Dixerunt angeli o maria de annunciet
tibi vbi. et ipso nomine ei iesus filius marie. et erit honorabilis
in h seculo et in futuro. Et ibidem. Dixit ipsa de me
quod erit mihi filius. et non tenet me ho. dixit. sicut deus cre
at qd vult. cu decrevit vias acqraf. dicit eni esto. et erit.
et h modicu gabriel marie lu. i. Non erit impossibile apud

deum omne vbi. Atque in eodem cantico prophetauit maria de fu
mira probatione iudeorum. et vocatio gentium de. depositum
potentes de sede. et eraltauit huius. et sic pte ea fuisse p
phetissas. Sic videnda sunt testimonia testium supra indu
ctorum. et qz prophetia vrie non habemus scripta explicite. sicut
nec de multis alijs p
phetis. ut patet ex de
cursu libri Regum. ibidem
recurrerunt est ad illud
qz de eo de Mierem.
xvi. fuit qz vir prophet
ans in nomine domini vnu
as filius semiei. et prophet
auit aduersus cuius
ratem ista. et aduersus terram hanc iuxta vniuersa verba
remie. Et qz h prophetauit destructiones ciuitatis brylin
et iudeorum p chaldeos futurae sicut et Hiero. Et h est qz de in
translatione chaldaica superposita. et testas sum ex parte
mea testimoniaciones malas qz dixi venturas in prophetia vrie
sacerdotis. prophetia autem zacharie filii barachie habemus in
libro. xii. prophetas in qz Fach. ii. d. x. Multa satis filia syon.
ubila filia brylin. ecce rex tuus venit tibi iustus et salvator
ipse paup et alcendes sup aliam tecum. qd intelligitur de ipso
enam fm hebreos ut plenus ostendit qz ad locum illud denene
tim. dñs procedet. et h est qz de in translatione chaldaica
super allegata. Ecce futurum est qz oem solitatem quia dixi
venturas in prophetia zacharie filii barachie ego adductus
sum. qz solitudo implenda de in aduentu messie. ab ipso
zacharie ut dictum est. i. statu subdit de aduentu eius in mun
dum. et accessus ad prophetissas. beata viginem et peperit et pe
nit filium. et ex dictis pte. qz impletio prophetie vrie de
structione ciuitatis fuit certum signum de impletione prophetie
zacharie futura p ipso aduentu. Dis igit pdictis pte. qz so
lutiones thome ad rones supra inductas ad pbandum qz
la h. ea. non posset de filio esiae intelligi non valeret. qz fal
sum assumunt. discurrendu tamen est p singulos ad maiorem decla
rationem virtutis. cu eni de in pia p testes fuerunt indu
cti ad videndum scripturam. pte fallum. qz nodum erat natu
nec fuerunt vscgad tps post valde longum. Itē si fuisse
psites. adhuc non valeret. qz postquam dixerat. Adhibui mi
hi testes vias tecum. non dixit et scripsi. sed accessus ad prophetis
sam tecum. Sicut cu de in seda. qz vias fuit testis fidelitas rone
officii et reputatio regis. qz ille vias non ponit h testis.
et pte p pdicta. et sic fallum assumit. nec fidelitas quaz
allegat est fm vitate h fm falsam hominum estimatiomem. q
a prophetis licet non reputat. Q. sicut in terra de tpe achaz
fuisse quedam prophetam nomine zachariam filium barachie. rideat
fictum. qz de scripturis non hz auctoritate. et i. eadem faci
litate ostendit quia prophetas. et dato qz tal tunc fuisse. tamen non fuit
ille qz hic testis inducit. et pte p pdicta. Sicut qz in vita de
Rheglatphalassar spolia samariae. Ad qd pbandum alle
gar. xv. ca. iii. Reg. Et eodem loco apparet falsitas hz dicit
qz ibidem de. qz cepit aliquis ciuitates in extremitatibus re
gni isti eritis. sed ad samariam q erat metropol. non accessit
nec p sis spoliavit. Dis pibas ad expositionem hz ca.
accedam in qz vias. dictum est. denuncia ipse resurrectio futu
ra ad spoliatores inferni principali. et p sis ad significan
dum tamqz p signum remoratum spoliacione duorum regnorum.
sed isti et syria. Et dividit in duas partes. qz pio ponit de
ficiatio signi. sed occultatio mysterii. ibi. Liga testimoni
um. Prima adhuc in duas. qz pio ponit signum denuncia
tio. sed ad ppositum applicatio. ibi. Et dicit. Circa pri
ma. Et dicit dis et in hebreo hz. Ro. i. m. dicit Esaias.
tulit gradus. qz de gradis. qz ibi scribendum erat mysterium
ipse resurgentis. qz est maximus. b. Et scribe in eo stilo
hominis. claret plane ita q libet hz etiam pax letat possit.

legere et intelligere, et in translatione chaldaica hec. Scribi in eo exposte. Scindit tamen quod hunc non intelligi quoniam ad mysterium resurrectionis Christi. quod quantum ad hunc ponit hic breuiter et zelate, sed non quantum ad captiuum, ratione et spoliationem regum Israel et Syria que clare et lucide ponuntur, et eodem capitulo licet enim dictum est capitulo precedentem hunc decens fuit ut regi achaean incredulo daret signum cui non intelligeret principale intentionem, et tamen cum hoc ex dei liberalitate pepereret de proprio liberations sue effectu, quod secreta fidei incredulitas sunt celandia, vnde dicitur salvator. **H**ab. vii. **N**olite sanctum dare canibus vestrum.

Celociter spolia detrahe, istud puerit pro resurgentem quod tunc celebreretur spolia uite infernali, et in hunc fuit signum temerarii spolia rationis duorum regum, et econuerso hec spolia non sicut signum pronosticium spoliacionis tamen de prophecietum.

d **E**t adhibuit mihi testes fideles, verbum est ipse deus, et predictum est, de fidelitate et testimonio ipsorum testium dictum est.

e **E**t accessit ad prophetam, id est genitrix maria,

et predictum est.

f **E**t dicit dominus tecum. Hic postponit signum adaptatio, et scilicet subdit ratione ubi. **E**t addebet. Circa primum dominum.

g **E**ccl. nomen eius, pueri nam loquitur tamen hic scriptura de futuro per modum presentis, propter certitudinem prophetie et frequentius dictum est.

h **A**ccelerat spolia detrahe tecum, quod hec prophetas coperit regno et dictum est.

i **S**icut antea sciat puer vocare te, scientia creata et dictum est ea, predictum, vnde id est ac si diceret. **T**unc fiat hoc.

j **A**uferet fortitudo Damasci, que est ciuitas metropolis in regno Syriae.

k **E**t spolia Samarie coram rege assyriorum, quod cito post interfecit Iacob regem Syriae, et postea cepit osce regem Israhel, Samaria, et dictum est in ea, predictum,

m **E**t addebet. **H**ic postponit ratione ubi, videlicet quod regnum Israhel fuit ita vastum, et primo post destruptionem Israhel, scilicet regni iudee recesserat a regno iudee, et a dei cultu, colena oritur auctos, et diffendo in regno syrii idolatria, et Syriae, et hoc est in

n **P**ro eo quod abiecit prophetas ulte, prophetas Israhel, quod dicitur.

o **I**quas syloes tecum, regnum regni iudee, et dei cultu, que erat ut magis in gente et misericordia marie tamen regum bonorum et dauid salomonis et similium.

p **E**t assumptio magis Iacob regis Syriae.

q **E**t filius romelie, de pectio-

r **D**icitur hunc tecum, id est aduersarios cum fortitudine et imperio venientes, propter hoc subdito exponendo.

s **R**egnum assyriorum tecum, et poten-

tiam exercitus eius.

t **E**t ascendet super omnes tuos eius.

u **I**nductus totum regnum Israhel, sicut inundatio aqua destruit.

v **E**t ibi. **H**ic postponit regnum iudee, ut omnia quae inuenientur de afflictione per redundantiam cum domino.

w **E**t ibi per iudeam inundantur quod exercitus assyriorum quod deest, ut per lamariam in regno iudee multa vastata, quasi per

quandam redundantiam.

x **E**t tristes res regis tecum, id est in tantum affligit regnum iudea quod regnum potest, ut sustinere, quod iudea cuius incepit Ezechiel.

y **E**t erit tecum exercitus iudei, qui ad iudeam cohortes pugnatorum vocantur ales.

z **I**mplens latitudinem terrae iudeae quam assyrii vastaverunt.

aa **E**manuel, et a prophetice predictum est ea, predictum, cuius dominus illa terra specialiter, quod ibi fuit iudea, et uersat, ei passus, et quod sennacherib rex assyriorum cum suo exercitu iudeam dimicatus debellat, et dictum est iudeo iudeum.

ab **L**eggregamus tecum, quod sennacherib populos multos adduxit secum, qui fuerint deinceps per angelum.

bc **E**t audite tecum, quod lud enim factum tamquam valde mirabile fuit.

dd **D**ivulgatum valde longe confortamini, fidientes in virtute regiae, et fortitudinis, quod prophetam non induxit eos ad presumptionem de sua virtute, sed eam prodidit futuram.

ee **E**t vincemini, virtute divina, et vincendum fini estimatione regiae.

ff **E**t vincemini, fini veritatem.

gg **I**ntra osilium, de captiōe hierosolimae.

hh **E**t dissipabis, et osilium rem a deo cuiusdam subdidi.

ii **Q**uia nobiscum deus, adiutorium nostrum vos debellatis per angelum suum.

jj **H**ec enim postponit ueritas monitor idelicet prophetarum iudee non timeat ab humana persecutio, sed solu dictum est quod dominus.

kk **H**ec enim tecum, conforta me fortitudine tua, quia potest pregeret omnem hominem in te fiduciem.

ll **N**on timeas in via tecum, timido aduentu duorum regum sicut prophetas regni iudee timunt valde, non dictum est ea, predictum, de achaean et prophetam eius.

mm **E**t comotus est cor eius et cor prophetarum eius sic mouent ligna a facie venti.

nn **D**icens dominus, non diccas confitatio, non timeas a confitacio regum Israhel et Syriae per nos.

oo **E**t haec ei tecum, prophetas iudee per nos iuratio est, et multum loquitur de iuratio duorum regum contra te, sicut homines multum timentes de picculo aliquo super se venturo, sicut tunu loquuntur de ipso, et quod iste tumor erat manus, et subdit.

pp **E**t tumor ei, nullius iuratio.

qq **P**er timeatis, sed quod sit timendum ostendit cum subditur.

rr **O**sum exercituum, et angelorum, et spiritum sanctificate, ei serviendo.

ss **P**ropter hunc te, id est aduersarios cum fortitudine et impetu venientes, propter hoc subdito exponendo.

tt **E**t erit uobis in sanctificatione, prophetas confirmando in bono si ei creditis.

Liber

v In lapides autem regis iusto iudicio fecit ruere, et iste
 due domum fuerat domus phacee filii romelie, quā fecit ru-
 ere per os eum filium belam. ut Reg. xxv. et dominus os eum filium belam
 quā cū fato regno israel fecit ruere per salutem. maior regē assy-
 riō. ut Reg. xviii. et quā in regno iudee erant alio mali et
 increduli quā ruerunt gladio sennacherib
 ex dino iudicio. ideo
 s Et in laetitia subdit,
 quem et in ruinā hītan-
 tib⁹ hīlīm. quā tñ boni
 remāscet salutē tempe-
 ezechie. ideo subdit.
 s Et offendit ex eis
 plūmī nō dicit os qz
 sicurū est bōi sūt
 a. Liga te saluati-
 moniū. Hoc ponit
 occultatio mīst̄rii xp̄i
 in principio h̄ ea. u-
 politi. Et p̄rō p̄cipit
 ista occulta. sed o-
 pbibet sup̄st̄tioſa in
 q̄ntio. ubi. Et cū dire-
 cūt. Circa primū dī-
 esa. dīo. Liga testi-
 moniū. L. in uolue pro-
 p̄fetā obſcuritatib⁹
 p̄pter incredulos q̄b⁹
 talia sunt celanda. ut
 dictum est supra.

b Signa legē tē. i. designa legē euāgelicā vāndā disci-
 pulis meis. i. ap̄lis alijq̄s xp̄i discipulis. q̄ p̄dicādo legē
 euāgelicā obſcuritatib⁹ p̄phetarū aperuerunt et declarauen-
 tur. obſcidentias eas in xp̄o impletas. vt p̄t̄ i actib⁹ apo-
 stolorū sicut fuerat a deo p̄ordinatū. tñ mo fuit dictū da-
 niel. ut. ca. Vide daniel. q̄ clausi sunt signa q̄s finōes
 c Expectabo dñm tē. vbi ē esate. vñg ad p̄finitū tps
 rsidenti. Expectabo dñm. s. i. esum. tpm in carnē ventur.
 d Qui abſcōdit tē. a domo iacob. i. a pp̄lo iudaico de-
 scendente a iacob. q̄ in adūētū er̄ pp̄le ille pro maiori
 pte fuit cecat. p̄ infidelitatem. fin. q̄ dī. R. o. ii. Eccl̄as ex-
 pte. rigit isrl̄ tē. e Et p̄festo labor eius. i. patiēter ex-
 pectabat eius adūētū. licet differat in temp⁹ longū.
 f Ecce ego tē. Alioq̄ exponit hoc de duob⁹ fūt̄is esiae. s.
 de lasib⁹ et de eo q̄ vocatus est accelerata spolia derubare in
 p̄ncipio h̄i. ca. quē dicit fuisse filium esiae. sed istud
 ostēnū est esse falso. gr̄ē isti magis uideat in hoc q̄s
 R. a. sa. hebreus q̄ dicit h̄ esse intelligendū de discipulis
 p̄phetarū. q̄ dicunt eoz p̄ueri seu filii. q̄ sunt ab eis in le-
 gē diuina instructi. tñ talē modū dicit ap̄ls. i. L. o. v. iii.
 in chisto esu p̄ euāgelium ego vos genui. tñ fin. h̄ h̄ dicit
 esiae. f Ecce ego et p̄ueri mei. id. discipuli quorū alioq̄
 habuerunt spiritū p̄phetandi. ideo subditur.
 g Quos dedit mihi dñs. a quo est p̄pheticus spiritus.
 h In signū et portentū. fuerūt enī pp̄be tempti et vis-
 lūpētū. et multi eoz occisi. de quorū uero fuit esiae. i si-
 gnū christi passūri cui erat mīcti. i Adūēto exercitu-
 um. i. angelorū. k Qui habitat in ibi enī tñc erat re-
 plū q̄ erat p̄p̄citorū qd̄ sedes dei dicebat. vt dictū
 fuit R. o. xv. et inde diuina risa dabant. l Et cū dire-
 cūt. hic p̄fiteri sup̄st̄tioſa in q̄ntio pbibet. cū dī. Et cum
 dixerint ad vos. i. homines ydolatre et sup̄st̄tiosi.
 m Querentea pbitonib⁹ et diuinis misericordiis de occūltis
 et futuris. Dicunt autem pbitonib⁹ q̄ diuinā qdā mō speci
 alis. p̄ apparentē ſuſcitatōne alicui mortui. si. ut dictū

fuit diffusus. i. Reg. xxvii. Dicunt. autē diuinā generalē
 diuinatores sup̄st̄tiosi. n Qui stridet tē. q̄r etūtū
 q̄busdā noīb⁹ et vbiſ ignoris. et subdit tristis p̄p̄lī fideliſ.
 o Nunq̄d tē. q̄. d. sic tristebit talib⁹ malis p̄fasiōib⁹.
 Nunq̄d nō tē. q̄. d. sic. q̄r infideles reūtūt hoc a deo suo
 falſo. et ſic debet fides
 les querere a deo ſuo
 vero. ideo ſubditur.
 p Ad legē magis. cē.
 id est ad legē diuinis
 tūs dataz. et ad teſtū
 moniū p̄phetarū a do-
 inspirator magis est
 recurrēdī q̄ ad phi-
 tones et diuinos.
 q. O si nō dixerint
 id est fecerint.
 r. Iuxta vbiſ b. res
 currendo. s. ad phi-
 tones et diuinos h̄ vbiſ b
 s. Nō erit eis ma-
 tutina lux. i. vera dei
 cognitio et diuina coſo-
 latio ſicut accidit tpe
 regis ſedechie. iō ſub
 t. Et cū clariſſ (dif-
 ficiūt iraſef. q̄r tunc p̄-
 pter obſidione longa
 ſennacherib ſqualiſ
 famēs in ciuitates.
 ut Reg. xxv.

v Et maledicent tē. q̄r multi valde de pp̄lo iuda ducti
 impatiētia maledicebat ſedechie ſub q̄ venerat eis iſta
 mīſeria. et etiā dimittendo legē ei⁹. ad titū ſētilūz trans-
 x Et ſuſpiciet ſursum. q̄r q̄rēt a deo auxiliū. ſeundo.
 neceſſitate cōpulsis. tñ dī p̄ pp̄lo q̄ cū ſedechia reman-
 fit in ciuitate et in lege. y Et ad terrā inruerit. p̄ ſu-
 ſione et desperatione. io ſubdit.
 z Et ecce tribulatio.
 a Et tenebre. q̄tū ad deo. q̄tū ed afflictionē corpor-
 irectionē mentis. b Et diſſolutio. vniuum ex timore.
 c Et angustia. ſ. metis. co q̄r nō apparetat via euāglis
 d Et caligo p̄sequēs. q̄ ſedechias et viti bellatores de
 nocte ſugierit. et chaldei eos inſecuti ſunt. e Et non
 poterit auolare. q̄ ſedechia cōp̄henderit. ut Reg. xxv.
 f In ea. vbi dicit in poſtūl. Hoc dicit ſuſtēt fauere
 nimis error hebreorū. Additio. i.
 E A que ſtūmen in poſtilla ſeti Tho. vel q̄ ei attri-
 buunt nō vident fauere errori hebreorū in aliquo.
 Mā in h̄ loco poſtūl poſuit expoſitionē hebreorū
 intelligentiū q̄ iſte puer q̄ vocat. Accelera ſpolia deſtra
 he tē. intelligit fuisse filiū eliae. Loſeq̄nter ponit ſe eos
 obiectiones q̄ in hac poſtilla ſtūmen. poſtea ponit expo-
 ſitionē gloſe cōis. ſ. q̄ h̄ intelligit de xp̄o. qua poſita ſub
 iunxit hec vba. Hoc autē expoſitionē nō eſt tātē auctoritatē
 ſicut ſup̄ior q̄ ſunt ſup̄ia ca. vñ. de alio ſigno. q̄ magis ex-
 torta eſt et er ſcriptū nō habet auctoritatē. vñ qdām di-
 cūt nō eſſe incōueniēt ſi h̄ intelligit ad lēaz de filio esiae
 ita tñ q̄ puer ille ſit figura xp̄i. Hoc ille. Et q̄b⁹ vbiſ p̄z
 manifeste q̄ ip̄e nō improbat illā expoſitionē q̄ dicit iſta
 intelligi de xp̄o ad lēam. ſe dicit q̄ nō eſt tātē auctoritatē
 tis ſicut ſup̄ior. cui rōne reddit manifestā. nā p̄zia habet
 auctoritatē ex euāgelio. Hoc. i. h̄ totū factū eſt et unple-
 ſer qd̄ dictū eſt p̄ p̄phetū. Ecce vgo ſeipſt. ſe expoſitionē
 h̄ nō h̄ ſātā auctoritatē. cū in ſacra ſcriptura nō ſtūmen
 ſur. q̄ h̄ qd̄ dī ſe. accedit ad p̄phetissas. intelligit de brā v-
 gine. et ſic maſtētū ſe nō eſt tātē auctoritatē ſicut

Esaiæ

Perdens. **I**te principale fundamētū qd̄ ponit postilla; ad fūmādū hāc expositiōnē, est illud qd̄ stinef i trālatione chaldaica, et qd̄ excludit i bñ qd̄ hoc qd̄ dī hic. **E**cce tēstī ad p̄phetissā, nō est vñi esaiæ, s̄ ip̄i deū, et qd̄ hā fundamentū licet sit vñi nō est tātē auctoritas, sicut si ī lēa stineret, iō vñi sc̄i. **A**bo, pd̄icta vel eidem attributa sunt manifeste rorabilia, nec in hā fauē errori hebreoū. **M**ā illa qd̄ stinenf in vñi, et in ca, necesse est ut intelligant de christo ad lēam, sed ea qd̄ stinenf in hoc ca, vñi, nō habentur ex necessitate lēe ut intelligant de christo ad lūtā, s̄ auctoritate chaldaice trālationis, et dictū est.

In eodē ca, vbi dī in postilla. **S**imiliter qd̄ in vñi, Reg. dīcū. **T**heglatphalassar spoliasset samariā, et in vñi, Reg. gūm dicitur.

Additio. ii.

Licet theglatphalassar nō spoliasset samariā, qd̄ tñ alia s̄ ciuitates regni isrl̄ cur̄ samaria est metropolis cepit, satis vñ posset dici qd̄ spoliasset samariā, licet nō totū nec totū regni spoliasset, sicut qd̄ spoliasset aliquē de aliq̄ bonis suis, dī ip̄m spoliasset, qd̄ quis nō est ex toto.

In eodē ca, vbi dī in postilla. **I**n q̄rīs, dictū est denūciat chāristi resurrectio futura.

Additio. iii.

Et que stinenf in hā ca, non vident p̄tinere ad sūgnū indicatiū nec rememoratiū, nō ei in hā ca, dī, dabit vobis signū sicut in p̄cedēti, et p̄t̄z differtenf lāz, et ideo licet expoliatio duorum regū fuit figura expoliatiōis infernū p̄ rpm̄ fiende, sic hystorie ve, te, fuerūt figure eorū qd̄ stigerūt i nouo, nō tñ ex hā dicunt fūisse data tanq̄ signa indicatiū seu rememoratiū.

In eodem ca, vbi dīcīt in postilla. **E**t erit vobis i sanctificationem.

Additio. iv.

Dic qd̄ dī hic. **E**t erit vobis in sanctificatione, et in laqueū, et p̄rie videt referendū ad r̄ps adūtētus xp̄i in carnē in qd̄ tpe fuit r̄ps in sanctificatiōem credētib, et in lapidē offensiōis, et p̄ter scādali duab̄ do mībō isrl̄, s̄ regali, et sacerdotali, s̄ ppter suā incredulitatē iusto iudicio fecit ruere, et vñraq̄ eaz s̄luerūt dici domus in scriptura. **V**nū in p̄cedēti ca, **A**udite nūc domus dāvid, qd̄ intelligit de domo regali, et in psal. **D**om̄ aaron b̄ficiētis vñ, intelligit de domo sacerdotali. **D**icere aut̄ qd̄ iste dī dom̄ intelligit de domo phāceē fullō melie, et de ozea filio bēla, qd̄ fuerūt reges isrl̄ nō vident cōuenienter dictū, nā sicut in regno iuda licet fuerūt multi reges successiū, nō tñ ppter hā dicunt multe dom̄, s̄ domus dāvid tñ, sic dicendū est de regibō isrl̄. **S**equit̄. **E**t in laqueū, et ruinā habitātib̄ hierlm̄, qd̄ in ciuitate hierlm̄, vbi p̄ps passus fuit multi ruerūt p̄ infidelitatē, et non tñ oēs, et iō seq̄t̄. **E**t offēdet ex eis plūm̄, i, nō oēs fū iusta expositione, p̄rie sequit̄ imēdiate. **V**ga testimoniū tē qd̄ intelligit de occultatiōe mysteriū xp̄i, de qd̄ statim i p̄cedētib̄ agit, et exponatur sicut in postilla.

In eodem ca, vñi, vbi dī in postilla. **N**on erit eis matutina lux.

Additio. v.

Rōm̄ glosam qd̄ dī hic, matutina lux, intelligitur tpe r̄ps, et hā est p̄rie dictū. **M**ā r̄ps ē lux vñ qd̄ iluminat oēm hoīem, **V**o. i. **E**t dī matutina, qd̄ aīm̄ lūcē c̄reata. **V**ñi hic xp̄ha reuerūt ac declarationem eorū qd̄, d̄rerat. **E**rit in sanctificatione, s̄, credētib, et in lapidē offensiōis, s̄, nō credētib, **E**t p̄t̄o agit de sedo vñq̄ ad finē, sedo vñ de p̄t̄o a p̄cipio seq̄nt̄ ca, vñq̄ ibi. **E**lus dī faciet hā. **V**ñi circa prūm̄ cuī dirūt̄. **N**on erit ei sc̄s p̄plo nō credēt̄. **D**atur matutina lux, i, r̄ps, ne forte qd̄ estis maret qd̄ hā stingeret illi p̄plo incredulo, eo qd̄ nō habuīs. **F**uit p̄t̄a p̄cie lux, iō dīcīt. **T**rasibūt p̄ eaz, vñi **L**u, vñi, ca. **J**esus trāsiens p̄ mediū illoꝝ ibat, et hā qd̄ dī, p̄ eaz intelligit iudea vel hierlm̄ de qd̄ dīcīt. **E**t coruget et es̄yret,

qd̄ p̄t̄ intelligi ad lēam de tpe obsidiōnis hierlm̄ p̄ rōmanos, et seq̄t̄. **E**t cum elūt̄ irasceret et maledicet et gi suo et deo suo, qd̄ p̄rie intelligit de xp̄o cuī maledicebat sicut et hodie, et seq̄t̄. **A**spicet sursum, i, p̄ auxilio dīno seu celesti. **E**t ad terrā intuebit, p̄ subsidio terreno. **E**t qd̄ neut̄ inueniebat, iō seq̄t̄. **E**t ecce tribulatio et tenebre sc̄s ignoratiōe et infidelitatē. **E**t dissolutio, s̄ virū seu virtutē, et angustia, p̄cupitatiōis seu pplexitatiōis. **E**t caligo, p̄se quens, s̄, cecitas indurati cordis. **E**t nō poterit auolare de angustia, quocūq̄ remedio, et sic pp̄ha declarat illud qd̄ dīcerat de christo. **P**ro erit in lapidē offensiōis et i peccati scandali habitātib̄ hierlm̄, et supra. **E**t seq̄t̄ in iestētī ca, **P**rimo tpe alleluia est tē, un qd̄ declarat primū qd̄ dīcerat, s̄. **E**t erit in sc̄tificationē, s̄, credētib̄ qd̄ p̄ op̄ posuit dīcīt. **A**lterūt̄ lūcē magnā, et lux ortā ē eis, et incipit a tpe p̄dicatiōis xp̄i et ab initio miraculorū ei, de qd̄ dīcīt. **P**ro tpe alleluia est tē, et exponat sic in postilla tē.

Lūca, vñi, cuī postillator amore **R**eplīca, veritas fidei chāristiane p̄mor̄ dīceret san. **A**bo,

numis fauere errori iudeoz exponēdo, p̄incipiū b̄ ca, de filio esaiæ quādmodū iudei faciūt̄. qd̄ tñ vere exponi debet de christo spoliare infernū tē. **B**urg, assūt̄ mit certātē p̄ setō thoma aſſerēs qd̄ in nullo fāuet iudeorū fāle expōtōi, qd̄ q̄yūt̄ sit p̄t̄z ex hā, p̄t̄o qd̄ frīuot̄ et fallis aſſertōib̄ nitit soluere argumēta catholicorū qd̄ fieri p̄sueuerūt̄ i illū iudeoz erroē. **E**ccl̄o qd̄ nō robosauit argumēta catholicorū nec aliqd̄ facit p̄ vñ chāristi, norū expōtōe, sed lēam p̄t̄em diuidit, exponit, p̄ordat qntū pot̄ p̄ pfidia iudeoz. **E**ccl̄o qd̄ dīcit catholicā expōtōe extortā, demū qd̄ dīcit eā nō esse tātē auctoritas sicut illā supra ca, vñi, vbi ille passus. **S**ece vñgo, cōcipiet, exponit̄ de xp̄o auctoritate enāgelistē. **E**d qd̄o, ista auctoritas quā p̄fert an sit apud iudeos antētīca magi aut apud chāristianos, s̄ certū est qd̄ nō apud iudeos, qd̄ trālatō chaldaica cui innitūt̄ expōtōi b̄ lēe est apud iudeos marie auctoritas. **E**xpēlī aut̄ cui innitūt̄, vñi, ca, expōtōi nullūt̄ auctoritas est apud hebreos, iigīt̄ majorū auctoritatis est apud iudeos expōtōi b̄ loci qd̄, vñi, capi. **A**d faciendū et i fidei infidelib̄ p̄ enāgeliū qd̄ nō recipisunt iūbūt̄ excludit̄, mīlī cuī hā inuitātur eorū fundamētū qd̄ negare nō p̄sueuerūt̄. **H**ec valet qd̄ Burg, ponit̄ s̄ res p̄plicā postil, de spolio facto p̄ theglatphalassar, qd̄ p̄ hoc spoliū nō est ablata fortitudiō damasci, et samarie, p̄t̄ in iūt̄ in hā s̄ fuit p̄ticularū iūt̄atio facta tpe oīzē et iōathā. **D**uid aut̄ hā p̄t̄er ad filium esaiæ de qd̄ iudei fāle expōtōi et sancti tho, approbat. **V**ñi qd̄ postil, hic expōtōne san. tho, p̄t̄o, hic expōtōne necit in hā capi, pacifice loq̄, qd̄ necit tolerate theologī modū loqndī postil, qd̄ dīcit destruciōne duorum regūoꝝ fore signū p̄notūt̄, iūt̄ici destruciōis et spoliatiōis infernū. **S**poliatiōne aut̄ inferni fore signū rememoratiū spoliatiōis de qd̄ hā hā dī in lēam, qd̄ egrefēt̄ burg, facit argumētū sui cōntūtū a modernis heretiꝝ receptū. **S**ed non ponit̄ s̄ in tertū, iūt̄ nō est tē, qd̄ vt inquirit de signo nulla fit méto. **C**ūt̄ uis aut̄ in lēa etiā nō fit méto de figura, dīcit tñ Burg, **P**vna spoliatio est figura alteri. **M**ic aut̄ figura est s̄ significatiōnū aut̄ et signū qntū dīstant dicat burg, grādi p̄sonor. **L**aplin, IX.

Dicūt̄ qd̄ iudei et aliq̄ expōtōres catholicū i hā eos nimis seq̄tes exponit̄ p̄incipiū b̄ ca, ad lēam de captiuitate duplixi filiorū isrl̄. **P**ria aut̄ fuit facta p̄ theglatphalassar regē assyriorū, qd̄ captiuauit duas tribū elīra iordanē, et trāsiens iordanem captiuauit multos de terra zabilon, et neptalum, et hā, vñi, Reg. xv, et de hā exponit̄ qd̄ dī in p̄cipio b̄ ca, **P**rimo tpe, i, p̄ prima captiuitate,

LL 4

Liber

Alleluia est terra zabolon et terra naptalim. s. a ponde
re pectorum hitatoribus suis in captivitate ductis. postea ve
ro salmanasat rex assyriorum cepit osee regem israel. et residuum
populi quod remanserat transiit in assyrios. et hoc auctus. Regum
xviij. et de his exponit quod subditur. Et nouissimum aggrauata
est via maris trax ior
danem galilee gentium.
quod aggrauata fuit tota terra per dñm flagella
Primo tpe al. **IX**
leuata est terra za
bulon et terra neptalim. et
nouissimum aggrauata est via
maris trax iordanem galilee
gentium. **D**ps qd abulabat
in tenebris vidit lucez mag
nitudinem. huiusq; in regione ym
bre mortis lux orta est eis.
Multiplicasti gemitum: non ma
gnificasti leticiam. **L**etabu
tur cora te sicut quod letantur
in messa sic exultant victores
capta per dñm qui dividunt spo
lia. **J**ugum enim oneris ei: et
virga humeri ei: et scepter
exactores eius superasti li
cut in die madian. **Q**uia
omnis violenta predatio cum
tumultu: et vestimentum
mixtum sanguinem erit in com
bustionem: et cibis ignis.

zabolon et neptalim. Et postea subditus de caphtarnam.
vbi ipse hitauit circa predicatoris sue principium. vix dictum
est. Et tu caphtarnum nundus exaltaberis usque ad celum et
res in infernum descendes. quod per predicatorum ipsi pio fuit di
posita ad secundum beatitudinis credendo. et postea des
pissim per dementium damnationis ad vomitum re
decundo. sic dictum fuit
pletum super **D**athan
Galilee gentium.
Salomoni ei dedit hy
ra regi tyri. xx. opposi
da in galilee. iii. Regis
iur. et illa ipsa voca
ta est galilee gentium.
quod byrra erat gentilis
e **D**ps t. ignoran
tie et erroris.
F Videl lucem mas
gnitudinem qui est lux
mundi per predicationem et
miracula propria virtus
te faciente.

G Habitabitis re. erroris et ignorantia sunt qui moriunt
ur. Lux orta est eis. scilicet vita euangelica. vel potius **B**ra
kia referri ad prius detentos in limbo inferni. quod lux or
ta fuit. nisi ipse ad eos descendit post passionem suam.
I Multiplicasti re. sed referri ad illos qui ipso predicante prolo
crediderunt. et postea ad vomitum reuersi sunt. ut predicati es.
et non ex eis non fuit materia leticie. Et fuit subditus de credere
tibi et in fide permanenter. **L** Letabuntur cora te. Des
fores enim in plenitudine messis. et victores in spoliis diuinis
dendis valde letantur. Et ita fuit de discipulis ipsi. qui in die
penthecostes receperunt plenitudinem spiritus sancti alta voce.
a variis linguis loquentes magnitudo dei. **C**et qd. **E**t h^o letat
L **J**ugum enim oneris ei. et veteris leprosis subditus rocius de
gisis. de quod onore de **C**et. **V** et h^o est onus quod necnos nec pa
tres nisi portare potuimus. **m** **E**t erga huius ei. et scri
bari et phariseos qui sumus onus legi addebant ordinaciones
proprio genere finis quod de **C**et. **xvij**. Alligat enim onera gravi
a et importunitate. et imponit ea super humeros hominum. dis
cuto autem non nolam ea mouere. **A**b istis autem oneribus fuit
liberatus fidelis populus per libertatem spiritus sancti qui est in lege nova.
N **E**t secessit re. fuit et dicit iosephus **H** de iudeaco bello
post ascensionem Christi iudea fuit multis dissensionibus intrane
ta dissipata. et erat ibi aliquid tyrannorum qui perplacit verabant multa
multipliciter et rebus suis spoliabantur. et marie placentem credentes in
ipsius et pater in actibus apostolorum a quibus fidelis populus fuit libera
tus per exercitum romanum venientem in iudeam. quod tunc admone
tus fuit per angelum. ut transiret in regnum agrippae quod erat con
federatus romanis. et hoc in ecclesiastica historia. et tactos
predicandi fuerunt destructi. et ciuitates eorum successore igni.
O **E**cce enim in die mediana iudea fuit victoria gedeonis. de quod he
reditate. **vij**. qui fuit sibi praenuntiata per angelum sic et fidelis populus
liberatus fuit per denunciatores angelorum in regno agrippae et de
eis est. et exactores eorum occisi per exercitum romanorum et ciuita
tes eorum successore bona eorum. **i** subditus. **p** **E**qua oī
et acquisita cum clamore et rapina. **q** **E**t vestimentum re
et vestimentum occidentis et occisi. quod si soli vestimenta occidentis
iniquam sanguinem. **L** **E**t cum eis habuit vestimenta occidentis.
R **E**cce in combustionem re. quod romani incendiatis herculum et az
ilia loca vbi erant predicatorum exactores et tyrannorum silicibus
vestimenta illos et tyrannorum et ea quod rapuerunt ab aliis. quod mul
tos interficerent. ut hoc sit de iudeaco bello. **E**t hoc sit quod de
hunc. **E**t erit in combustionem et cibis ignis. **I**lli qui exponunt his
passim de exercitu iennachens ab angelo percussio. ut

Esiae

supradictis est. vñ. ca. videt̄ dicit̄ te t̄ctui. dicunt enim
angel⁹ p̄missit exercitu plaga ignea sc̄ti q̄ corpora bellato-
rū erat incinctata. arma tu spolia remanserūt intacta.
ita q̄ pp̄ls ezechie ep̄iens ad colligendū spolia valde faci-
liter accipiebat ea remanētib⁹ cunctis. Illud aut̄ qd̄ co-
būt̄ est cito. ignis si

tū remanet intactus.
sed uertit̄ in igne si
cūt cibis in cibatu.

Piruul⁹ eff̄ nat⁹ enob⁹ r̄
cūt cibis in cibatu.
S Paulus. **D**ic
p̄fiter ponit̄ exaltatio-
r̄pi fm̄ būtanitatē in
sua ascensione. Sc̄iendū
tū q̄ ra. sa. tūndē mo-
dēm seq̄nt̄ ip̄m ex
ponit̄ hūt̄ passus de
ezechia rege iuda lice-
tā corrūpendo. **D**icit
enim q̄ hec ē lēa he-

braica. infans nat⁹ est nobis. fil⁹ dat⁹ est nobis. et enī
principat̄ sup̄ humerū ei⁹. et vocabit̄ nomē ei⁹ admirabi-
lis. s̄iliatus. de⁹ fortis. p̄ sempitern⁹. principē pacis. et
tal⁹ corruptio p̄ defacili fieri in hebreo. q̄ hec dictio
victare. q̄ signat̄ et vocabit̄. vagitra. q̄ signat̄ et vocabit̄
eisdēlēs penit⁹ scribunt̄ in hebreo. s̄ varie sonat̄ ppter
alii et alia punctuationes. **I**te sūt̄. q̄ dicit̄ principē paci⁹ i
accusatio⁹ p̄ noīatūto facit̄ in hebr. q̄ noīa sūt̄ apud
eos indeclinabilit̄ sic apud latinos cornu et gelu. igit̄ sic
exponit̄ auētē p̄dictā. **I**nfans nat⁹ ē nobis. et fil⁹ dat⁹
est nobis. q. d. p̄pha. licet achaz sit̄ ydolatria pessim⁹. tñ fi-
li⁹ ei⁹ ezechias q̄ est rex nr̄ post̄ ei⁹ erit bon⁹ et iust⁹. **E**t
vocabit̄ nomē ei⁹ admirab⁹. t̄c. l. ds. nr̄ q̄ est admirab⁹. s̄ili-
ari. de⁹ fortis. p̄ sempitern⁹. vocabit̄. s̄. ezechia p̄inci-
pē pacis. q̄ faciet pacē in t̄c. b. suis. ita q̄ noīa deitate
exprimit̄ nō referunt̄ ad puey natū. s̄. q̄ iste corruptio
lēam ponēdo vocabit̄ p̄ vocabit̄. p̄t̄ er. trāstionē. ltr.
interpret̄ q̄ fuerit hebrei et valde literati. q̄ p̄ trāstionē tal⁹
est. **S**uer nat⁹ ē nobis et fil⁹ dat⁹ est nobis. cui⁹ im-
periū sup̄ hūterū eius. et vocabit̄ nomē ei⁹ magni cōsūl⁹ an-
gelus. ita q̄ p̄ istis dictiōib⁹. admirab⁹. s̄iliari. de⁹
fortis. p̄ futuri seculi. p̄inceps paci⁹. posuit̄ h̄ solū. ma-
gn⁹ s̄ili⁹ angel⁹. cui⁹ cā fuit fm̄ q̄ biero. dicit̄ in hebr. ad
desideri⁹. que p̄ponit̄ in biblīs principio. **B**esi. q̄ trā-
stulerat̄ libros yete. et. p̄tolomeo regi q̄ erat p̄bs. venus
dei cultor. **I**o. vbi in hebr. fit mētio de deitate r̄pi sic fit
in h̄ loco tacuerit̄ vel aliter trāstulerūt̄. ne p̄tolomeo cre-
deret eos ponere duplē deitate. et secrētū fidei non
aperiēt̄ gētū. p̄t̄ tñ ex eoz trāstionē q̄ in hebr. b. t̄. v̄o-
cabit̄ et̄ vocabit̄. **E**t p̄ illud qd̄ seq̄tur. Admirab⁹. s̄ili-
ari. de⁹ fortis. t̄c. t̄c. t̄c. ad puey natū. et̄ q̄ in fine auto-
ritas nō h̄ principē pacis i accusatio⁹. s̄. p̄inceps pa-
cis in noīatūto. q̄ loco oīm isla. dictiōnū ponit̄ in trā-
stionē. ltr. magi⁹. s̄ili⁹ angelos i noīatūto. **I**te h̄ idem
p̄ trāstionē chaldaicā. q̄ autētē ē apud hebreos.
et̄ dictio⁹ est s̄. p̄cedēt̄ ca. que tal⁹ est. **I**nfans nat⁹ est no-
bis. et̄ fil⁹ dat⁹ est nobis. et̄ recipiet̄ sup̄ se legē ad fuādū
et̄ et̄ vocabit̄ nomē ei⁹ abante mirabil⁹ s̄ilio. de⁹ fortis
p̄manēs in secula seculor. messias i cui⁹ dieb⁹ multipli-
cabit̄ p̄ sup̄ nos. **E**t h̄ p̄t̄ manifeste q̄ passus iste lo-
git̄ ad lēam de xpo q̄ expectabāt̄ in lege. p̄ph̄is ad salu-
tē mūdi venit̄. Qd̄ aut̄ in hac trāstionē ponit̄. **E**t re-
cipiet̄ sup̄ se legē ad fuādū et̄. loco cui⁹ in hebreo p̄t̄. **E**t
erit̄ principat̄ sup̄ b̄s̄ez ei⁹. uenit̄ ip̄ xpo q̄ fac̄ ē sub
lege. et̄ dicti⁹ ē ad Gal. iiii. et̄ q̄ dicit̄ de seipo. **D**at. v. **N**ō
veni soluere legē. sed adimplere. **O** et̄ etiā in ea d̄. **E**t vo-
abit̄ nomē eius abante mirabil⁹ t̄c. uenit̄ christo q̄

vocatus fuit ab angelo. **J**esus asic̄ in et̄ero sc̄iperetur
et̄ d̄. **L**u. q̄. an q̄ nōle qd̄ salus interpret̄. oēs. editiōnes
huc tacte implique x̄inent̄. **I**git̄ remota falsa expositiōne
accedam̄ ad verā que ē de diō jesus xpo. cūp̄ hic intro-
citur principat̄. verū p̄mittit̄ ut et̄ nāgūtas cū d̄.

S Paulus el̄ t̄c.

q̄ vere fuit paulus
in būtanitate. et̄ loqui-
tur hū p̄pha de futu-
ro p̄ modū p̄tent̄. p̄
pter certitudinē pro-
phetie. et̄ subditur ei⁹
magritudo i deitate
t̄. **E**t fil⁹ s̄. natural⁹
ip̄ius dei p̄ris. et̄ p̄ co-
sequēs sibi eq̄los.

Verbi⁹ misit dominus in
iacob. **E**t cecidit in israel.
q̄ d̄. **J**ob. iii. **S**ic de⁹
dilexit mūdū. et̄ filii

sūt̄ vñgenitū daret̄ te. **E**t fac̄ est principat̄ t̄c.
trūce sibi baūlādo. et̄ d̄. **J**o. ix. p̄ quā p̄ates aereas de-
bellauit̄. et̄ regnū suū potēt̄ intravit̄. **L**u. vlt. **S**portus
pari p̄t̄. et̄ resurgere a mortis. et̄ ita intrare gloria suā.
Et vocabit̄ ic̄. miracula faciendo. **L**osilian⁹. s̄. si-
lia euāgelica p̄cepti. decalogi sup̄addēdo. a. **H**e⁹ for-
tis. infētū spoliādo. **b** p̄ futuri seculi. electos ad
ciuitatē celestē adiutēdo. **c** p̄inceps pacis. s̄. i n̄
terne qntū ad sc̄iam. et̄ sup̄neq̄nt̄ ad celestē ḡlam. p̄
pter qd̄ in et̄ natūrātē angeli cantauerūt̄. **G**lia i aliis
mis̄ deo. et̄ t̄rta p̄ boīb̄ bone volūtatis. **L**u. ii.

Dultiplicabif̄ et̄ impū. vñ dixit. **D**at. vlt. **D**ata ē
mibi oīs p̄t̄s i celo. et̄ in terra. **E**t pac̄ t̄c. s̄. pac̄ ce-
lestis ab eo date. q̄ est eterna. Et er h̄ p̄t̄. q̄ hec lēa n̄ p̄t̄
intelligi de ezechia rege iuda. q̄ p̄x p̄z durant̄ sub eo
sc̄ p̄x annos vel circiter. q̄ manasles fil⁹ ei⁹ fuit p̄s-
simus in principio regnū sui. ppter qd̄ turbata fuit pag-
regni. et̄ ip̄e fuit in captiuitate duc̄. et̄ h̄. q̄. **P**aralip.
pt̄. **E**sciendū aut̄ q̄ r̄bi d̄. hic. multiplicabif̄ et̄ impe-
riū. et̄. in hebr. b. f. lemarbe. qd̄ significat ad multiplicans
dū. et̄ ponit̄ ibi lēa mem clausa in medio dictiōis s̄ natu-
rā suā. q̄ semp̄ ponit̄ in fine dictiōis. et̄ nūq̄ i medio nec
in principio. et̄ ad denotādū q̄ p̄ps de q̄ scriptura h̄ loq̄
tur. natus fuit contra cursum nature de vñgne clausa.

ESup̄ solū dauid. et̄ sup̄ t̄c. videlicet celeste figurati⁹ p̄
solū d̄. **A**el. f. **E**Sup̄ solū d̄. i. sup̄ eccliam miluātē
p̄ regnū d̄. uid̄ figurata. **g** **A**lt̄ p̄firmet̄ illud t̄c. **E**x h̄
p̄t̄. q̄ nō est hic sermo de regno dauid nec de regno ezechia
ad lēam. q̄. illud regnum nō fuit confirmat̄.

b **I**n iudicio et̄ iusticia amodo et̄ vñḡ t̄c. s̄. ecclia sic est
a xpo p̄firmita nō solū triumphās. s̄. etiā militis. ppter
qd̄ dicit̄. ps. **D**at. vlt. **E**cce ego rōbiscū sum oībo dieb⁹.

i **Z**elus dñi t̄c. zelus est amor. vñḡ ad finem seculi.
singularis. et̄ amore aut̄ singulari ip̄ius dei ad gen⁹ hu-
manū impletū est christi mysterium. ppter qd̄ d̄ ad he-
breos. q̄. **M**usiq̄ angelos app̄hendit̄. sed semen abrae.

l **V**erbū milit. **D**escripta christi exaltatione. hic cōfes-
querter liberatio ponit̄ regni inde a regib⁹ israel et̄ syrie
ip̄m p̄sequentiib⁹ et̄ destruere. volentib⁹ et̄ supra dictum
est capitulo. vii. **A**temouit̄ hic p̄ph̄eta t̄ta in q̄bus cō-
fidebant illi reges. sc̄i primo eoz adiuvicem p̄federati-
onem. et̄ secundo ḡsonarum reputatiōnem. ibi. **E**t disper-
det. tertio populi multiplicationem. ibi. **S**uccensa est.
Lrica p̄ unum dicitur. **l** **V**erbū misit̄ t̄c. d̄ h̄ verbū
intelligit̄ p̄ph̄eta esiae contra regnū israel. et̄ q̄ iacob
vocatus fuit israel. ideo subditur.

L **C.** 11

Liber

m Et sciet p experientia sue delectiois. n Ois populus ephraim. i. regni isrl q sic nominat eo q prim rex hieroboi fuit de tribu ephraim. o Et habitates famari. q erat metropol in illo regno quā cepit salmanasar et pplm captiuauit. u Reg. viii. p In superbia tc. anteq p salmanasar capentur.

q Lateres cediderunt.

p lateres hic intellis-

gunt reges isrl. sub q

bis regni fuerat at-

trum. videlicet ipse ioa-

chaz. i. an. fs q d. u. t.

Reg. viii. Atriverat

eos rex syrie. et h pdi-

terat helyse. u. Reg. viii. Re-

viii. dicens Israheli.

Sic q faciūt sis fi-

lles isrl mala. ciuita-

tes eoz multas igne

sucendes. et iuuenes

ez sterficies gladio

et partibus eorū eli-

des. et pgnantes dum

t. Sed qd is (des

tc. i. reges forniores

habebim). sicut mu-

tus de lapidibz quas

dix fortor est qz la-

tent. qd dicebat de

phace. et filio ei? que

intendebat facere re-

ges in regno iuda. et

dictu est s. viii. ca. Et

idez significat. quod

subdit. s. Syco-

mores succiderat. id

est reges parui valo-

nis transierunt.

t. Sed cedros imu-

tabim. i. altiores et

poteriores statuerunt.

Intendebat enī sibi subiungare regni iuda. et dicti ē su-

pra. et qz talia psumebat ex pfectientia rasu regi syrie qui

erat eis pfecterat. id hanc pfectientiam remouet ppbera di-

v. Et eleuabat dñs hostes tc. s. assyrios q in

(cens. terfecerunt ei. et h. u. Reg. xvi. j. Et inimicos ei? i

tumultu vetter. h est in plū tra ei qd comittit cuz clau-

more et tumultu. et qz capta syria assyrioz rex adduxit in

de bellatores ptra regnū isrl io subdit. y Syriaz ab

orient. sup. faciet dñs venire. et dicit ab oriente. qz syria ē

in pte orientali respectu regni isrl. z Et philistim ab

occidente. qz terra philistinopexis sup mare mediter-

rantez est in pte occidentali respectu dicti regni. a Et

deuorabunt tc. i. destruunt ipm toto affectu et conatu

b. In his oibz. s. pcessione regni isrl. c Nō ē au-

sus furor ei? s. dñs

d. h adhuc tc. ad ampli pñien

dñ. s. p salmanasar regē q postea captiuauit regnū isrl

isrl. Reg. xvi. e Et pplm. s. isrl. f Nō ē reuers?

g. Ad pacientē se. s. ad dñm (p pñiam et emēdationē.

cñr volūtate et pñissionē siebat puniū illa. h Et

dispdet. h. s. s. p. p. cludit s. dñm de qz cōfidebant.

s. p. p. p. reputationē. qz cōfidebant de pñcipibz et mil-

tibz. p. p. etate et foribz armis. qd excludit cum dñ. Et

dispdet dñs ab isrl caput. Hedo etiā cōfidebant in ppberz

falsis. qz ppter questū seq̄ban pñcipibz et milites falso

eis pñspera pñmittēdo. qd excludit cñ dñ. l Et caudas
z. Hicunū aut pñbe falsi cauda. qz ppter lucz pñcipibz
adherebat sic vulgariter adhæretes aliū ui pñcipi dies
tur eius cauda. et ista cauda pñ medacia sua incursabat
eos a rectitudine iusticiæ. et refrenabat eos a dei reuten-

tia et timore.

lz Et erat qz te. s. p.
pñphe falsi pñmitten-
tes eis pñspera.

l. Et qz bñficanz pñ-
pitati. qz rterez fuerit
captivati in Dñ
pter h. tc. qz asf eratē
adulta fuerunt pñm
occisi. pñ captivati
n. Et pupillarū. tc.
et multorum aliorū.
qz isrl ppter debilita-
tē et impotentiā esset
magis parendū.

o Enī omis. s. de-
plo israel. p By
poerita tc. p inistre
simulacrum. qz fm q
dicat hiero. Simula-
ta scitas dupler est
iniquitas. Et dñe pñba.
Ois tc. qz licet i pñlo
illo essent alio boni,
et thobias et siles et
ti erat ita pauci qz si
cōputant. qz illud qd
modicū est nō repu-
ta. et h. s. pñblicoz
q. In omnibz his te.
exponat ut supra.

r Succesa ē tc. Et
excludit terrum de q
cōfidebant. s. pñli multe
tudine. cñ dñ. Succen-
sa est ei qz ignis im-
pietas. i. impietas pñli

israel. pñocauit iram dei ptra se quasi ignem ardente.

s. Eprem tc. i. pplm oem. l Et succedet in densi-
tate saltus. q. dñ. denistras multitudinis eis nō valebit.

v. Et quoluez tc. i. maiores de pplm in fumo superbie la-
borantes sumi pñmenit cñ pñlo. et qz nō soluz imminebat
eis malū ab aduersariis extinxit. sed etiā ex dissensiō-
nibz intrinsecz que sunt magis piculose. idem subdit.

x. In ira dñs exercitū turbata ē terra. in seipz.

y. Et erit pplm tc. i. materia dñe vltiois. z Vir fra-

tri suo nō parcer. ppter intrinsecā dissensionē. a Et
declinabit tc. in h cōmunitat cñ pñba malū famis qd ali
qz magis nocet qz gladi. et dicit Tegetius libro de re
b. Unusqz tc. i. illū de qz prius cōfidebat. (militari.
sicut de brachio. et h. ppter dissensionē intrinsecā. i. sub-
ditur. c Danasses ephraim. usque enī due tribu desce-
derunt de psob fili⁹ ioseph. Letera patent ex dictis.

•

In ea. i. vbi dñ in postilla. Item h idē patet p trāfia-

nō chaldaicā. Additio.

Rabi moyses egypti in qdā sua cplā in qua tra-

ctar de messia dicit qz fer noia hic qz ponunt. fz

admirabil. pñiliator. tc. sunt noia pueri natūrā dē-

fenit. Rabi abemazar in sua expositiōne dicit postea ex-

orte refutat significata horū nōm ad ezechiam.

Esaiæ

Carea principis ira, vel fin aliquis
bibitas circa finem, vix, ca, circa illa passum, pri-
mo tpe alleuata est terra sabalon. **B**urg, fortas-
sis p: sa duxit, vel in defensione iudaismoz attediat,
comendat pter, amo etra suu more expositio postul, et
ad eum dirigat, non ob-
stante q: possit, in ea
pte sancus Lho, sat
repndit.

Laplm. xx.

Tu q: condunt
hic p: pp:ha
excludit ex p:di
etis scclusiones, pp:li
israel exterminationes
pter qd ista lea in a-
liquo biblijs antiquis
est deca, x, in q: pp:ha
primo rememoratur
principum israel ma-
liciam dicens.

a **E**te q: condit te,
eas instituendo.

b **E**t scribentes eas
in posteru p:sumando
et hoc ad depulsionem
subiectoz qd est, p:ri-
um tyrannoz, o sub-
ditur. **c** **E**t oppri-
merent te, et patet lea
resq: ibi.

d Quid facier, rbi
venientia penam debi-
tam,

e In die visitatiois
q: dies visitab p:cti
vestra ea per assyrios
puniendo, o subdi-

f Et calamitaz te,

q: exercit assyrioz

venit de longe contra

regnum israel.

g Ad cui te, ad evadendu assyriorum
h Et vbi dereliqueris te, p: modi custodie (gladii,
et depositi, et salutatiois).

i Ne incuruemini te, duci i

captiuitate vincula alligati.

k Et cuz inter, cad, qz

pp:li israel ab assyriis partum

captiuatus fuit et partum

occisus, et dicit, pp:ha.

l Ad cui fugier, auxiliu te, q: d,

nullus poterit vos liberare ab istis malis, q: de sic de-
cruit.

m Sup oib: his te, s: dei contra vos.

n Sed achic te, ad exteriori p:unitione, q: x, tribu in

captivitate ducte ibi fuerit i magna afflictione, nec inde

postea redie, ut ad terram suu et dicunt iudei,

o Ne assur, ibi fin aliquis incipi ca, x, in q: pp:ha inci-

pit describere p:unitione extraneo.

p Et primo assyrioz

q: captiuauerunt regnum isrl,

q Secdo babylomoz q: captiuau-
erunt regnum iuda, xiiij, ca.

r tertio alioz de afflictione iude

ori gauetiu, xiiij, ca, ibi.

s In anno q: Prima in duas, qz

primo pp:ha describit assyrioz exterminu, sed reuertit

ad describendu tpi mysteriu, qd erat suu principale m-

tenti, ca, se.

t Prima in duas, qz p:ro describit assyrioz

p:unitione, sed p:li iude p:fortatione, ibi.

u Propter h: di-

cit dicit.

v Prima adhuc in duas, qz primo describit assyri-

oz culpa, et sed p:eta, ibi, p:pter h: mitet.

w Circa primuz

scindu q: culpa assyrioz fuit in h: q: p:ate a deo subi co-

cessa ad puniendu p:li isrl, et eti: alioz peccata abusi fu-

erunt dupliciter, rno mo attribuendo victorias illas vic-

tuti sue, et no divine. **S**ed o quia illa p:ate vteban: cum
magna crudelitate. **P**rimo ergo describit causa vice po-
tutaris a deo, an cui p:sona de. **n** **A**le assur te, quia
instrumentu fuit dci ad puniendu illos qui q: p:cti sua es
normia provocaverunt ura dei, o

A Ad fallace gentem, L
ac plim ur, rbi ei: falli, x p:he decipiens
tes principes, et pri-
ripes deraudabant
inferiores p: unq:as
leges et p:dictu est,

p **V**irtu eui, et pu-

nat eui spoliando bo-

ns et rannihilando, id

subditur.

q **E**t ponat illu te,

qd sine resistentia co-

culcat, Et oleq:tan-

g: abusus hui pote-

statis cum dief,

r **I**pse aut no sic ar-

bitrabit q: sua victo-

ria sit virtute mea,

s **E**d ad p:recauz

erit cor ei: et abuten-

do sibi p:cessa potesta-

te ex numia crudelita-

te. Et sedo h: attribu-

ctio potestati sueao

subditur.

t **D**icer eni corde t

ore factando,

u **N**unq: no princi-

pes, et eccl:es regib:

et maiores, vi duc-

rabsaces eze bie regi-

ui. Regu, xvij. **E**uo-

poteschia resisteret an-

te vnu satrapa de sec-

uis dñi mei minimus

x **N**unq: no et cat-

chamis te, noia sit ciuitati regalii q: seperat rex assy-

y. Quomo inuenit man' mea te, ea mihi sub- (toru,

uiciendo, **z** Sic et simulachra eo: de hierusal: te, **z** Ha-

in hierusal: tpe ezechie no erant simulachra fm veritas-

tem, quia ezechias eas abstulerat, sed tm fm reputatio-

ne regis assur, quia idē reputabat cultu q: siebat in tem-

plu domini, et cultum ydolor in altis terris,

z **N**unq: no sicut feci samarie et ydolis ei:, quia ia es

destruxerat, et inde simulachra aurea abstulerat,

a **S**ic facia hic tlm, quā pponebat destruere et templū

dsi, sed quia frustrat fuit ab intento, et habef, iiii. Regu,

xix, ideo subdit, pp:ha,

b **E**t erit, saliter q: cogite

c **L**u impleuerit dñs cuncta opa sua in monte syon, te

affligendo, ppter aliq p:cti,

d **U**litrabo sup fructuz

id est opa mala,

e **D**agnifici cordis, id est supbi,

f **R**egis assur, p:uniendo ei de malicia sua, et mutat hic

pp:ha medu loquendi de p:sona, pp:ia ad dñm, qd fre-

quenter fit in pp:hetis, quia a deo inspirati loquebatur

g **E**t ideo locutio pp:hetu est locutio diuina, sicut opera-

to instrumenti est etiam operatio artificis,

h **E**t sup gloriam te, hoc dicit quia superbia citius et mag-

apparet in o:ulis q: in altis partibus corporis,

i **D**ixit eni, ex superbia corois,

j **In fortitudine te,**

et non diuine,

k **F**eci, s: victorias pdicas,

l **E**t in sapia mea intellexi, q:liter talia essent agenda,

Liber

m Et abstuli tē adūgēdo regno meo n Et detraci
q̄si potes, i. ppria potētia captiui. o In sublimi
residētēs, i. in solio regali. p Et iuuenit tē, ita faci
liter eos debellau. sicut puli existētes in mōdo capiū.
q Et sic colligunt tē, s. a mōte souete, q̄ colligunt absq̄
difficultate.

r Sic vniuersas tē,
id est b̄itatores et dī
uitias vniuerse terre
s Et nō fuit tē, id ē
manū ī me, p̄sequitur
metaphora lūa d̄ am
culis innēs, in mōdo,
t Et apert os, ad
pradicendum.
v Et gannireta, cō
queri auderet. Lōse
quēter arguit eius su
perbia cū dicit.
x Munq̄a gloriabit
secutis tē, attribuen
do sibi sectionē, t nō
artifici monētā, q̄i
diceret, sic est in apō
stolo, rex enī assur at
tribuebat sibi victori
as diuina virtute fa
ctas, cū tē ipē nō es̄
nisi solū instrumentuz
dei vt supra dicit̄ est
y Propter h̄, p̄mis
fa assyrioz culp̄, hic
p̄fiter denūciat pena
cū dī, y Propter
hoc, p̄pter supbz p̄
dictam t̄ gloriationez
falsam.

z Ditter dñator tē
id est angeloz, t p̄sequēs nullus p̄t ei resistere, cum
etiam angeli sibi seruant. z In pinguisbus eius, id
est principibz suis t̄ bellatoribz robustis.
a Lenitatem, i. defectū roboris p̄ angelā suū q̄ vna no
cte interfecit in castro assyrioz, dxxv. milia bellatoroz, vt
h̄. iiiij. Reg. xii. b Et subl̄t gloriā ei, i. sub armis et
vestibz, c Succensa ardebit tē, q̄r eoz corpora sic cōbu
sta fuerūt q̄i cineres fuerūt redacta intactis armis et
vestibz fini aliquis, et dictū est s. cap. vii. d Et erit lu
men isrl, i. angelus custodie illi p̄pli deputat̄ q̄ dī fū
e In igne, i. in peccatione assy, (use michael, Daf, ih
tiaz p ignē modo dicto. f Et scitis et, i. idē angel,
g In flama, i. flama eos interficiet. h Et succen
sabit et deuorabit spina ei, i. maiores sui exercitū.
i Et vepres, a. minores. k In die vna, i. simul, illa
enī p̄cessio fuit de nocte, q̄r tē est ps̄ dei natural dicit
hic. In die vna l Et gl̄ia salt̄ ei, i. principes sui ex
ercitū. m Et carmeli ei, i. acies bellatoroz. n Ab
ania v̄sq̄ ad carnē s̄simef̄, q̄r anie corp̄ descendētūt ad
ignē gehenne, et carnes fuerūt incinerate q̄r tē restes re
o V̄sq̄ ad carnē, i. inclu (manferūt intacte, i. dī hic,
fine, q̄r cōbustio illa nō p̄cessit v̄sq̄ ad restes et armis.
p Et erit terrorē p̄fuḡ, q̄r sennacherib̄ videns in ma
ne plagā illā territ̄ fugit ad terrā suā cū paucis, i. sub
ditur. q Et relique tē, i. residui de suo exercitu qui
nō fuerūt p̄cessi. r Preparare inuenabunt̄, cito
et defacili, i. subditur. s Et puer scribet eos, i. scribere
poterit, q̄r p̄t facere vnu modicū simplicē tractuz cui?

figure est lka Job apud hebreos q̄ in scriptis signat, x. as
pud eos, t̄ tot euaserūt cū sennacherib, t Et erit in
die illa, i. in tpe illo sennacherib fugato. v Nō adūce
et tē, i. illi q̄ euaserāt manū salmanasar q̄i cepit samaris
am, t̄ regē isrl, t̄ nō audebat intrare regnum iuda p̄p̄t
immiticias q̄ fuerāt

inter regnū israel et

iuda, s. post recessum
sennacherib ezechias
asscurauit eos p̄ ep̄i
stolas, t̄ sic venēt in
hierlin i. dō fidētēs
p̄pet p̄cussionē predi
cta. El aliter, t̄ meli
us vt credo exponit h̄
de regno iude q̄tum
ad cūntates alias a
hierlin, v̄i b̄itatores
fugerāt timore senna
cherib, t̄ plures corū
nō fuerāt ausi vēre i
hierlin, vel nō potes
tāt, t̄ sic alibi latebat
sed fugato sennacherib
redierunt ad loca
sua de dñs cōfidētēs
auaria miraculo.

x Innū sup eo tē,
id ē lyp̄ regē assyrioz
in q̄ tpe achaz t̄ p̄lī
iuda fine p̄fūsūt cād
petitionē achaz regē
syne interfecit, et res
gnū isrl in tpe spolia
uit, vt h̄. iiiij. Reg. xv.
sed postea de amico
fact̄ inimic̄ inuasit
regnū iuda tpe senna

cherib. y Sed innītēt tē, q̄r v̄sa mirabilē p̄cussionē
sennacherib, et ūcū firmiter p̄fūsūt cād deo q̄ sc̄ifī
cat isrl, i. subditur. z In vīrate tē, q̄r iudei q̄ remane
a Enī fuerit tē, i. in (rāt ad dñs vaciter p̄uerisūt sunt
magna multitudine. b Reliq̄e p̄uerisūt ex eo q̄r pas
ci remanebūt, s. ad dñs vere p̄uerisūt, q̄r p̄ captiuitatez re
gnū isrl p̄ salmanasar regē assyrioz, t̄ post vastationē re
gnū iude p̄ sennacherib remālerūt pauci uidei respectus
multitudinis eoz q̄r fuerat t̄p̄ibz p̄teris. c Cōsumma
tio abbreviata tē, q̄r exterminatio exercitū sennacherib q̄
facta est i. breui tpe, s. in vna nocte fecit inundare, i. abu
dere iusticiā in iudeis, q̄r v̄sa miraculo laudauerūt de
um fidelis, t̄ ex corde. Alij v̄o libri h̄is mūdabit, et false
ex vicio scriptor, p̄pter s̄l studinē lēpar. Et q̄r illa extermin
atio facta fuit v̄tute diuina, et p̄dictū est, i. subditur.

d Cōsummatiō enī tē, i. in iudea q̄ est in q̄rto clima
te terre habitabil, q̄r diuidit in septē climata, t̄ ibi fuit p̄
cūsūs exercitū sennacherib ex diuina iusticia, sicut enī p̄
p̄ius castigato filio p̄fūt virgā in ignē, sic p̄mūscōdātū
deus sennacherib cū suo exercitu q̄ erat v̄go dñi ad cast
gāndū p̄lī suū t̄ p̄dictū est, facta debita castigatio fū
t̄ p̄fectus in ignē materialē, t̄ in ignē gehenne, t̄ predi
ctum est, sennacherib t̄ in persona p̄p̄ia non fuit cōbust̄
corpaliter, sed fugiens ad terrā suā ibi interfectus fuit a
filis suis miserabiliter. iiiij. Reg. xii.

e Propter hoc, Posita assyrioz punitione, hic p̄fir po
nit ezechie t̄ p̄lī s̄l p̄solatio, scđo ponit redditus senna
cherib in iudea, t̄ sui exercitū p̄cessio, ibi, Veniet, Circa

Esate

primitus dicitur. e Propter hanc punitio assyriorum a deo predictam. f Dic dicit dominus tecum? verbū est infallibilis. Noli timere tecum quod ibi regnabat diuinus. libenter verius. ideo specialiter dicit deus prophetas. b Ab assur. a rege assyriorum et eius virtute i In via enim percutier te. et mea ordinatio ad tuā castigationē. et non ad deletionē.

b Et baculum suum tecum id est sine hierusalē. l In via egypti. sennacherib enim cū esset in iudea eā deuastātā audiuit nūcū de thā racha rege ethiopum. q egyptius erat d̄ terra sua ad pugnādām p̄tra eū. et bī. nū. Re gū. et tūc recelit d̄ iudea. et uerū obuiam ei. et sic via sua erat v̄sus egyptū. et tūc misit mūndos. et leas q̄bō cōminabat ezechie et p̄plo ei de destruciōne eorū in suo redi tū. hoc est qđ dicit. b Et baculum suum le uabit sup te i via egypti. et exultes in via v̄sus egyptū cōminabitur tibi. verū qđ il la cōminatio non habuit effectū. quia in illa reditu exercitū sennacherib fuit p̄cessus p̄ angelū. et habeb̄ ista. ideo dicit. Lenabit baculum suum. et non dicit percutier. qđ illa cōminatio non habuit effectū. Adhuc enim tecum post paucos (effectū). ideo subdit annos redi sennacherib. s. post duos ut dictū fuit. iiii. Regū. xii. et tūc fuit p̄cessus eius exercitū. ideo subdit. n Et p̄summabit indignatio mea. i. vindicta. o Et furore meo tecum sennacherib sui exercitū. p Et suscitabit tecum angelū percutiē ipm. q Juxta plagā mas dian tecum p̄cessus exercitū sennacherib fuit miraculosa. sicut et p̄cessus madianus. q̄a habeb̄ iudic. vi. Et p̄cessus egyptiorum in mari rubro. de q̄ habeb̄ ero. iiii. ideo subdit. r Et lenabit eā in via egypti. hoc est sicut lenuit potentia sua ad percutiē egyptios p̄sequentes hebreos in via maris rubri. exētū de egypto. et h̄e Ego. xii. t In die illa. s. p̄summabit exercitū sennacherib. v Auferet onus tecum. et genuamina que tibi inficerat. x Et copurtescet tecum diuine misericordie quā dñs descendens exētū interficiat exercitū sennacherib p̄ angelum et ipm sennacherib p̄ filios suos. et dictum est supra. y Veniet in aiorb̄. hoc describit redi sennacherib iudea vbi tūc fuit ei exercitū p̄cessus cū dñs. z Veniet et in aiorb̄ tecum. noīa sunt ciuitatū p̄ quas veniebat contra. 3 Apud magnas cōmēdias. bī rasa sua. abi Hierusalē. enī in quodā fortalicio reposuit partē suppelliculis suis. ut expeditus v̄curet ad destruēdā hieralim. ideo dicitur. 3 Transierat cursum. qđ festinatē ibat versus hieralim. a Babee sedes nostra. i. illic poterimus venire ad fīgūdū tentoria. hoc dicebat sennacherib ad incitandum exercitū de festinatione contra hieralim. b Obstupuit rama. i. habitatores ei audientes aduentū sennacherib. qđ rama est ciuitas p̄ gabaa. c Gabaa saulis fugit. id est habitatores ei noīdentes expectare aduentū.

sennacherib. Et dicit gabaa saulis. qđ saul eā inhabitante ut habeb̄. i. Reg. xii. et tpe ei fuit ibi sedes regia. d Hūni voce tua. i. gemē p̄ aueritate ex aquentū sensu nacherib et filia gal. gallum est mōs in q̄ est ciuitas qđ filia montis illius. eo qđ est ibi fortalicio. vī ciuitas illa defendit sicut filia per matrem.

f Attende laisa. sc̄ aduetus sennacherib ut tibi caueas.

g Paupercula anima thor. ciuitas est vīdū fuit hieremias pp̄ba que dī paupercula. qđ tuuit ab exercitu. Sen nacherib spoliarū. h Digravit medea. et fugerunt p̄ timore sennacherib.

i Habitatores eḡbin. similitet fugerunt qđ aut sequit̄ dī in p̄sona sennacherib testūntē vīsus hieralim dicēt̄ exercitū suo. l Confortamini tecum. talis cū mutatio in modo loquēti ut fre quēter in pp̄ba. Et aut nob̄ locū prope hieralim ad quās euēs tenēdā festinabat. idō

subdit. l Agitabit manū suā. et sui exercitū virtutem. m Vix monte tecum quod ciuitatē et templū intendebat de struere quod erat in monte syon. sed quia fuit defraudatus ab intento et ex p̄cussione sui exercitū p̄ angelū. et iāz ante eū obserderet hieralim. ut dictū fuit. iiii. Reg. xii. id subditur. n Ecce dñs exercitū tecum. i. exercitū sennacherib virtus tem. Laguncula enim fuit de terra. et significat humana corpora que a dño sunt de terra. corpora vero bellatorū sennacherib fuerūt in cineres redacta. o In terrore. quia sennacherib manus p̄lurgens. et tritione sui exercitū visus.

p Et excelsi statura. principes sui (dens territ̄) fugit exercitus. q Succidit. i. interficiens ab angelo nīcē arbor que succidit. r Et sublimes humiliatū. id ē subi. qđ sennacherib cū paucis fugit. et sua supbia deiecit. Et subuerterit. id est multitudine sui exercitū. et cūtus. cūtus destruet virtute angelī. que hic dī ferrū metaphoris. qđ ferrū domat oīa. ut habet Dan. q. ca. Et nullavīt̄ tus humana potest resistere vītū angelice.

t Et libanūs tecum. id est sennacherib cū principib⁹ suis. fugiens enim ad terrā suā interfictus fuit ibidem.

u In capitulo. x. vbi dicitur in postilla. Quod autē se quirit̄.

Additio.

Hoc qđ dicit. Confortamini adhuc dies eccl. Filii pot intelligi i p̄sona esate fuisse dictū sic et p̄cedēt̄. s. et sequēria vīsc̄ ad finem ea. Ad qđ scienduz qđ post p̄pheta denūciavit rediū sennacherib in iudeam nominando ciuitates per q̄s venebat contra hieralim dī. Veniet i aiorb̄. et ostendit quō ciuitates obstupebant et alij fugiebāt p̄ timore suorū. et cū dicit. obstupuit rama gabaa. i. rama fugit migravit medemēa. silt et habitatores gabaa. s. fugerunt p̄t in postula. Losquēter reuertit̄ p̄phā ad p̄fortandū eos. silt ad p̄solandū a p̄dicto timore et fuga dicens. Confortamini adhuc dies est et in nob̄ stei.

Liber

et est sensus. Nolite timere tumultum huius inimici sennache
rib. qd adhuc est dies. s. in p[ro]p[ri]etate. vt i[n] nobis. qd est qd villa
parva qd erat sacerdotum. Et sic securi sine fuga subla-
to timore. et quod si fiat declarat subdes. Agit manu su-
am. s. d[omi]n[u]s de[us]. sup motu filii syon et colle humi. s. ad p[re]te-
gendi eam. et aliter hec
precio siat osidit dicens. Ecce divisor dos
m[er]itorum exercituum scribi et finge
laguncula. s. exer-
citum sennacherib. et ex-
ponant cetera sicut i-
posilla.

Capitulum XI.

Elegredies v. XI
Ega de radice iesse et
flos de radice ei ascendet et
reqescet super eum spiritus domini
spiritus sapientie et intellectus: spi-
ritus gl[ori]e et fortitudinis:
spiritus scientie et pietatis
et repletebit eum spiritus timo-
ris domini. Non enim visionem oculorum iudicabit:
et dividitur in duas partes
qd primo ponit huius
mysteriorum descriptio. Secundo subdivis glorificatio per tanto b[ea]tis-
ficio ea. sequenti. Prima in tres. qd primo describit ipsi
xpi naturam. Secundo ei[us] seitas. ibi. et requiescer. Tertio
sublimitas. ibi. In die illa. Circa primam scientiam. qd isto
ea. exponit ad iram dei ipso a doctoribus hebreis et catholi-
cis. et in translatio chaldaica sic b[ea]t. exhibet rex de filiis
Isai. et messias de filiis filiorum eius. Et iudicatur h[ab]e[re]t expectant
tutum. et p[ro]p[ri]etatem. et h[ab]e[re]t esse impletum in iesu nazareno. et
a Elegredies et ga. et ergo maria. que dicitur ga. Enim h[ab]e[re]t hic.
gracilis pauprata et humiliata. flexibilis pietate. b[ea]t. Et
flos de radice ei ascendet. i. christus qd de flos rone purita-
nis. qm nullum p[er]petuum actuale seu originale habuit i eo lo-
cum. et qd p[er]petuum fructus nre salutis. Hebrei autem exponunt
etrius de christo qd de hic erga p[ro]pter regiam dignitatem. et
flos p[ro]pter rite puritate. Et de ascensione de radice iesse. qd
p[er] dauid vocari fuit Isai et iesse. christus autem descendit de da-
e. Et reqescet. Hic autem describit ipsi xpi. Unde enim eos
sanctitas. et primo in seipso. scido in corpe ei mystico. ibi
Et erit iusticia. Circa primum dicitur. c Et req[ue]st[us] super eum spi-
ritus domini. qd in baptismo ei apparuit spiritus sanctus in specie co-
lumbe super eum. Dat. iiii. ad designandum plenitudinem ois grec-
i in eo. i. iubilans. d Spiritus sapientiae. i. dator sapientie vel spi-
rite. Et in. (ut) qd est sapientia. et intelligens de aliis cuius deo-
telle[re]t. et enumerat. Et hic septem dona spiritus sancti. qd suf-
ficiencia sic accipit. Dona enim spiritus sancti p[ro]ficiunt alia. ad
h[ab]e[re]t. qd sit b[ea]tis in instinctu ipsius dei tangere a qdā mo-
tuuo principio superiori. Enim illud. K. viii. Quicquid ei spu-
dei agunt. hi filii dei sunt. et i. dona sunt in ratione et volu-
tate. Ratio vero speculativa est. et practica. et in virtutibus cosi-
derant apphensione virtutis que pertinet ad intentionem. et iudi-
ciam de virtute. Id apphensione ligat virtutis p[ro]ficiens specula-
tiva. et p[ro]p[ri]etatis. p[ro]p[ri]etatis p[ro]ficiens p[ro]p[ri]etatis. Et
recte vero iudicandus speculativa ratione p[ro]ficiens p[ro]p[ri]etatis sapientia.
practica vero p[ro]p[ri]etatis. Voluntas autem in his qd sunt ad al-
terum p[ro]ficiens p[ro]p[ri]etatis p[er]petua. In his autem que sunt ad se-
ipsum p[ro]ficiens p[ro]p[ri]etatis fortitudinis et ratione p[ro]p[ri]etatis.
contra occupacionem vero inordinata delectabilium. p[ro]ficiens p[ro]p[ri]etatis
timoris. Enim illud. Prover. xvi. In timore domini declina-
tur a malo. et sic p[ro]p[ri]etatis qd dona se extendunt ad oiam ad qd se ex-
tendunt virtutes intellectuales et morales. Ista autem dona
perfictissime fuerunt in anima christi. qd fuit perfectissima in omnibus
donis et charismatibus spiritus sancti.

f Non enim visionem oculorum. s. corporalium. g Iudicabit.
qd exponit et iudicabit p[ro]p[ri]etatem scientiam

dei in eo existente. p[ro]p[ri]etatem cognoscet qd sit innocens. et qd
reus. et in hoc bene dicit. Sed enim catholicos ista scientia
dei existens in christo duplex est. una increata que pertinet
et in iniquitate de. de qua dicitur Reg. xxi. Homo videt ea qd
patent. de autem intuetur cor. Alio

etata que ei copet in

quantum habet dominus

tum ei data. et ista scientia

se extendit ad oiam

que cognoscit de scientia

et in aliis. s. ad oiam

que sunt fuerunt vel

erunt. Enim quacunq[ue]

differentia tuis qd

tuncq[ue] sunt occulta. et

sic de utriusq[ue] scientia reu-

ta in christo. qd per

scientiam dei in eo laten-

tem cognoscit cordium

occulta. et ad id refec-

tur qd subditur.

h Neque enim auditum

est. non indiget ead[em]

ceri de veritate ab aliquo. qd p[ro]p[ri]etatem cognoscet. et b[ea]tum imple-

tum fuisse in christo dicitur Job. qd Opus ei non erat et quis

testimonium phiberet de ho[mo]ne. p[ro]p[ri]etatem ei sciebat qd esset in ho-

i. Sed iudicabit etiam euangelicos iudicantes. (minu-

eros duorum celestium dignos. Matth. v. Beati pauperes

spiritu. quoniam ipsorum est regnum celorum.

i Et argueretur. qd fuit impletus. qui phariseos arguit

p[ro]p[ri]etatem apostolis. qd falso notabatur de transgressione sabbati.

Matth. xi. ca. l Et percutiet terram. i. ho[mo]nes terrenos.

m Virga oris sui. i. doctrina sua arguendo eorum p[ro]p[ri]etatum.

n Et spirito labiorum suorum interficiet impium.

ad est antichristus. Enim qd dicitur. qd Thessalon. iij. Tunc re-

uelabitur ille iniquus quem dominus Jesus interficiat.

et spiritu oris sui. Et destruet illustratione aduentus sui.

o Et erit. Hic consequenter describit sanctitas in chri-

sti corpore mystico. cum dicitur. Et erit iusticia cinguluz

lumborum eius.

p Et fides cinctorum et ad est iusti et fideles adhene-

bunt sibi sicut cingulum et lumbare adherentes homini. et

translatio chaldaica hic haberet.

Et erunt iusti circumsuta-

et agentes fideliter appropinquantes ei. et b[ea]t patet im-

pletum in apostolis aliisq[ue] discipulis et fidelibus sibi per

fidem et charitatem adherentibus.

q Haberet lupus cui agno et.

Ex hoc enim et sequen-

tibus dicunt hebrei qd in aduentu messie sive christi ani-

malia quatuorq[ue] ferocia sic domesticabuntur qd non nos

cebunt adiuvare nec etiam ho[mo]nes. et h[ab]e[re]t arguit ius na-

zarenus non fuit christus in lege et prophetis promissus. qd ista

domesticatio non est adimplenta temporibus eius.

r Et rabi Doy. istud dictum improbat quantu[m] ad domesticationem animalium dicens.

Non ascendat supra cor qd in

diebus messie deficiebat aliquid de via b[ea]tus seculi. et

innovet aliquid de operibus seruorum. sed ibit mun-

dus iuxta solitam viam. et per sequens animalia remane-

bunt in conditionibus suis naturalibus. et sic eradicato-

ra. Doy. patet defectus argumenti. Similiter pas-

ter et tertu. quia principio b[ea]tus capituli loquitur me-

aphorice cum dicitur. Elegredies virga de radice iesse.

et flos de radice eius ascendet et b[ea]t dicunt hebrei. Et

bottus de radice eius ascendet. et b[ea]t eos messias ibi no-

minatur virga et bottus metaphorice. Similiter qd dici-

tur. Et erit iusticia cingulum lumbarum eius. et fides cinc-

trum tenum eius. Enim hebreos. iusti et fideles messie adhes-

entes dicunt metaphorice et ei cingulum et cinctorum.

Esate

et allegata est supra p translationē chaldaicā, et eadē rōne qd immediate sequit. **A**dibarabit lup⁹ cū agno tc. ē metas phorica locurio, p quā intelligit pacifica uersatio et cohabitatio fidelium in primitua ecclia. **F**in p dī Actu. aū. **D**icitudis āt credētū erat eorū vnuū et alia vna, nec qd̄ eoz q possidebat ali⁹

qd suū esse dicebat. **S**erant illis oia cōia, et **L**upus cū agno: "zpard⁹ cū hēdo accubabit." **C**titul⁹ et leo et ouis simul morabūt: "z puer pūul⁹ minabit eos." **C**titul⁹ et vrusus pascēt "sūt reqescēt catuli eoz." **T**leo q̄i bos comedet paleas. **E**t delectabitur infans ab ybere "sup foranū aspidis: et in cauernā reguli q̄ ablactat" fuerit manū suam mitget. **N**ō nocebūt et nō occident in yniūlo monte sc̄to meo: "qr repleta est terra sciētia"

Habitabit lup⁹. id est ēste q̄ prius fuit raptor seuerus. **L**ū agno. i.ca ino cente et mālūto, pōr etiā h̄ exponi sp̄eciet te de paulo q̄ fuit de tribu beniamini. **P**hi lup⁹. beniamini vero vocat lup⁹. **B**si. xl. **B**eniamini lupus rapax tc. et paul⁹ post questionē suā h̄itauit q̄ete cū ana ma simplice et inoçēte. **Q**ueni hoies noīnē noīb⁹ ani malū p̄t. **B**si. xl. xvi. vbi uidas vocaf leo, dan coluber, et beniamini lup⁹. **H** etiā p̄t ex cōi mō loquidi holm. q̄ raptor vocat lupus, arachidus canis, et mitis agn⁹, et sic de s pārdus, libris macu⁹ (alit⁹ fm diversas p̄tōes, las diversas ex diuersis errobo). **L**ū bedo, i. cum simplici fideli. **V** Accubabit i. cōmorabit pacifice p̄ suā questionē ad fidē xpi, et sic intelligit de sequitur cū dī. **E** Titulus. i. hō p̄t petulans et dissolut⁹. **E** Et leo, id ē p̄t supb⁹. **Z** Et ouis i. innoçēs. **A** Et puer pāruul⁹ tc. i. ps q̄ supra. i.e. ea. vocaf paulus, ducet eos ad voluntatē suā qd̄ ad impletū ē i. illis q̄ obediūt ei p̄ fidem. **B** Titulus. i. petulans et dictū est. **C** Et vrusus i. ille qui prius fuit gulosus, et post fidē sobrius.

D Descendit, uniformiter yniēdo, qr̄ sic dictū ē in primi tina ecclia, oia erat illis cōia. **E** Simul rehēscēt catuli eoz. i. filii, et familiē ipso⁹. **F** Et leo tc. i. supb⁹ prius et delict⁹, cū rusticanō fideli victu simplici erit stent⁹, qd̄ impletū fuit in primitua ecclia, et dictū ē, et quidie impletū in religiōib⁹ vbi nobiles et ignobiles, letati et illiterati victu simplici uniformiter sūt cōtentī. **G** Et delectabit te, i. de nouo renat⁹ p̄ baptisimū. **H** Sup foramina aspidis, i. supb⁹ psonas a demōib⁹ obiessas in dēmōes et ielēdo, fm q̄ dī. **D**ar. xlii. **S**igna aut̄ eos qui crediderint hec sequent. in noī meo demonia etiāt, linguis loquuntur nomis, serpētes tollēt. **I** Et i cāuerna reguli tc. Repetitio ē eiusdē snie p̄ alia⁹ ba. qr̄ demon q̄ p̄t vocabat ap̄is h̄ iā vocat regulis q̄ est serpens re. **L** Nō nocebūt tc. i. in ecclia que dī mons (nenosus, sc̄tis), et dictū est s. t. c. In primitua ei ecclia credētū dabant p̄t̄as sup demonia sicut dictum est, et q̄ ista p̄cēles bāt et receptore fidei ad p̄dicatiōe; ap̄lo⁹ p̄ orbē, tō subditur. **I** Quia repleta est tc. i. euangelio christi.

M Sicut aque mar⁹ operient̄, qr̄ tpe ap̄lo⁹ fuit publi

cata fides catholica p̄ orbē vniuersum, sicut declaratus

fuit psal. xxi. sup illud. **I**n oēm terrā exiuit son⁹ eoz tc.

N In die illa, **H**ic p̄ter describitur sublimitas christi

ad quā p̄uenit inqntū hō p̄ suā benedictā passionē, fm

q̄ dī. **P**hilip. ii. **B**āli auit semetiōm fact⁹ obedīes vscg ad mortē, mortē aut̄ cruci, ppter qd̄ i. de exaltavit illū, et dedū illi nomē qd̄ est sup om̄e nomē tc. et descnbis p̄mo ei⁹ exaltatio, sc̄do exaltatiois diuulgatio, ibi. **E**t erit

Exulta p̄mū dī. **N** In die illa radix iesse, i. ips⁹ egres

diens de radice iesse vt dictū est in p̄t. b⁹

ca. **E**t ad h̄ denotādīs vbi trāslato, fm pro

prietatem grāmatice debuit dicere q̄ in fes

minino, dirit q̄ i mas

sculino, qr̄ christ⁹ na

tura bāana accepit i

sexū pfecto, tō subdit,

O Qui stat in signū

pplo⁹, i. in signū lamen

ris gentiū, et b̄ fuit in

sta passiōe impletū,

qr̄ fuit clēnar⁹ in era

ce, ppter qd̄ dicit salva

nator Job. xij. **S**icut

exaltavit moyses sero

pentē in heremo i lis

gno, ita oportet exal

tati filiū hoīs, vt oīs

q̄ erigit in eū non pe

reat, sed habeat vīta eternā. **H**e exaltatiōe aut̄ serpētis

a moysē dī. **M**u. xxi. **S**ac serpētē enēū, et pōne eū p signo

et q̄ p̄cūllus apererit eū rūet, q̄ serpētē enēū fuit figu

ra christi passiōi, qm̄ sicut p aspectū illius serpētē s̄al

uabānū homiēs a mōsib⁹ serpētū, sic q̄ fide int̄uentur

mōtē christi sanātā a mōsib⁹ p̄torū, sicut dicitū fuit

p. **I**pm̄ gentes dep̄cūbūt. **C**lem̄. **M**u. xii. et **J**ob. xij.

qr̄ p̄t̄ christi resurrectiōē et ascensiōē gentiles cōuersi

ad fidē p̄dicationē ap̄lo⁹ depecati sunt ip̄ia denote.

Q Et erit sepulchro tc. tum qr̄ licet mōs christi fuent

st̄emptibilis, sepultura nī cūs fuit honorabilis, tum qr̄

in sepulchro nouo lapideo et cū lintheamīb⁹ et aromati

biō p̄cōsis, et habet **J**ob. xii. tum qr̄ fideles p̄ orbē

existentes, etiā magni et nobiles vadit ad eī sepulchro

R Et erit in die illa, **H**ic p̄ter describit (venerandū,

dicte exaltatiōe diuulgatio, qr̄ facta est p̄ p̄dicationē apo

stoloz alioz q̄ christi discipuloz p̄ orbē cū dī

S Ac̄a sc̄t̄ dīs sc̄do, qr̄ p̄io p̄dicauerat p̄ seip̄m̄, et sc̄do p̄dicas

uit p̄ ap̄los siuos alioz discipuloz.

T Dāni suaz, id ēt vītē suā p̄dicationē istā firmādo miraculis, fm

q̄ dicit **D**ar. viii. Illi aut̄ p̄fecti sunt p̄dicauerūt vbiqz

dīo coopante et sermonē p̄fīmantē sequētib⁹ signis.

V Ad possidētū, p̄ fidē et charitate.

W Relicuum p̄pli sui, i. electos q̄ sunt pauci respectu alioz,

X Re linqueb⁹ ab assyrib⁹ et ab egypto tc. nomiā fuit diuersanz

terrāz et locoz, et q̄b⁹ p̄dicationē ap̄lo⁹ aliq̄ sunt voca

ti ad fidēm̄ christi, et q̄ ista intelligunt̄ alia loca que non

exprimunt̄, ad que p̄uenit p̄dicatio eoz.

Y Hebrei vero expōnūt h̄ de congregatiōe in iudea tpe messe quē expectat̄,

sed huic expōsitiō q̄ falso innitit fundamēto est aduert̄

xpi trāsient in p̄t̄ repugnat text⁹, p̄io p̄ b̄ qd̄ dicit

b̄ie, Ad̄ciet dīs ledo tc. q̄ p̄mo uidet fieriūt adduci

in iudea de egypto, et sc̄do de babylōne.

Z Si aut̄ reducerēt̄

tertio, sc̄do qr̄ ista dispersiō in q̄ fuit p̄t̄

facta fuit p̄t̄ romanos

q̄t̄ nō numerant̄ hic inter pplo⁹ cū dī.

Ub̄ assyrib⁹ et egypto, principalē ei tūc noīarent̄ romanī.

V Et lena

bit dīs tc. i. vītē crucis faciet p̄dicari p̄ ap̄los alioz

discipuloz, quā p̄dicatiōe etiā signis p̄firmabit, qd̄ tā est

Liber

impleri et dicti sunt. **a** Et congregabit profugos tecum illos qui fuerint prius fideli, professi et postea facti, profugi a cultu dei, et dispersi per varios errores colligeret in unitate fidei catholicae. **b** Agit quo plagiis terrena, et omni parte terrena. **c** Et (ce) auferet zelum ephraim tecum, quod intelligi in iusta concordia ex amicicia ipsorum, maius in primis ecclesia, ut dictum est. **d** Et volabunt tecum. Post resurrectionem eius Christi et ascensionis eius in gloriam philippus predicatorum in civitate ephraim et hys phylistinorum, et transiens euangelizabat civitatem ephraim. **e** Et volabunt in humeros philistinorum per mare simul per dabunt filios orientis. **f** Idu-

natiōes: **g** Et congregabit profugos israel: et dispersos iuda colliget a quatuor plagis terrae et auferet zelum ephraim et hys stites iuda pibunt. **h** Ephraim non emulabitur iuda: et iudas non pugnabit contra ephraim. **i** Et volabunt in humeros philistinorum per mare simul per dabunt filios orientis. **j** Idu-

meas et moab tecum, quod in istis temporibus ad predicationem apostolorum alii crediderunt ad obedientiam fidei venientes. **k** Et desolabit dominus tecum, nullum quod ingrediatur mare mediterraneum transiēs per egyptum, et subdit quod expostum. **l** Et leuabit tecum et accipiet hic per id est, ita quod illud quod per dictum est. **m** Desolatio lingue maris, et hic pessimum flumen. **n** In fortitudine tecum, quod dedit virtutem habendi quod subdit. **o** Et pectiet enim tecum. Altera enim magna pars post easam et per aliqd tempora a Christi adventu et facili, cum exercitu suo accesseret ad alexandriam et ad alias alias ciuitates egypti, fecit dividit nullum in septe portiones intra mare mediterraneum. **p** Ita et tecum, per ipsum possunt homines separatum cadentes, menses transire facili, et istud fuit prouosticus et predicatorum euangelium transire per orbem remoto impedimentis virtute divina quod per te et per achille viuente bento petro fides catholicam divulga est. **q** Iesus occidente visus ad mare oceanum, quod patet ex te et misericordia bento petro ad predicationem fundauerunt ecclesiam senoniam, quod tunc erat metropolitana francie in honore benti pecti eius. **r** Igitur apostoli aliique discipuli exierunt de hierusalem ad predicationem per orbem quod est in quarto clima, et sic in medio terrae habitabiliter, sicut tunc viuente petro divulgata est fides catholicam Iesum occidente visum ad oceanum quod est terminus terrae habitabiliter, ita tenetum est etiam fusile sicut divulgata ad alias tres orbis, et propter velocitatem per diuulgationem dicitur. **s** Et erit via et electio mea ad fidem vocandis. **t** Qui relinqueret ab assyriis, et a demonibus eum per nos sidentibus. **u** Sicut fuit israeli tecum, sic divina virtute remota sit erit spedimenta et ut israel de egypto, sic divina virtute remota sit et ut in impedimenta ab electis excedendo de iustitia et errorum tenebris, quod impletum est in predicatione apostolorum alios trahit Christi discipulos, et visum est. Altera exponitur ab illo loco et velolabitur tecum per linguam maris egypti intelligi ipsa egyptus, quod est pro parte mare, et sic linguit ipsum. Per flumen praes regia quod fuit torus et magna, propter quod celat augustus sub quam fuit Christus, diluvium eam in septem principiat, et sic fuit mul-

ti diminuta ne possent rebellare, et talis subingangatio regni et aliorum impiorum fuit quod disposuit ad hunc predicationem euangelium fieret libere per orbem. **vii** dicit leo papa in epistola ad Petrum et paulum. Dispositio diuinorum opis maxime pregruebat, ut multa regna uno federarentur inter se, et cito petuios habet populos predicationis generalis quod enim res nebat regime ciuitatis, et subiectis. **Et** erit via residuo tecum exposuimus etiam in mari suum, et in impletum tibi perstantini quod volunt per orbem ecclesiastice liceat fabricari, et in fidem Christi predicari. **ix** In capitulo xii, ubi dicitur in postilla. **Et** egredietur. **additio.** **i.**

II Hec materia secundum b. capitulo q. est de mysterio Christi. **Et** tunaf tibi in terra per interpretationem huius initio copulatim et cetero dicitur. **Et** egredietur, non enim dicitur soldi. **Et** egredietur ergo, sed cetero additio dicitur. **Et** egredietur, et huius copulatim supradictis aliquibus rationibus ostendenda quod videlicet talis esse, nam in predicto capitulo pronosticabatur ipso liberationem a seminachera et exercitu suo per quam habituri erat pacem et tranquillitatem, quod licet esset valde grata et miraculosa, non tamen erat excellens nec fructuosa sicut liberatio fienda per ipsum in qua perpetua et spumalis danda erat, et non proha postquam descripsit primam liberationem addiungit secundum quod dicitur hec liberatio a seminachera ligata magna, ad modicem tamen reputat respectu alterius liberationis per Christum fiende, de quod dicitur. **Et** egredietur tecum, eo modo quod Christus dicitur discipulis et apostolis. **Lu. x.** Ecce dedi vobis potestatem tecum, sed in hoc nolite gaudere tecum gratias factio[n]em in sequenti capitulo subdit pro hoc ultimo beneficio.

In eodem capitulo ubi dicitur in postilla, Et enumerauntur hic septem dona spiritus sancti.

additio. **ii.** Efficientia donorum sanctorum spiritus sancti postillatorum hic ponit est vera et propria, et ponit sub eiusdem verbis in prima sede, quod ibidem annuntiatur, et in quod hinc dona se extendunt ad oiam ad que se extendunt virtutes intelligentiales et morales, put dicitur in postilla. Sed statim autem pulsat quodam inquisitorum questiones, scilicet talis, cur non ponuntur aliqua pertinentia ad theologicas virtutes, nam virtutes theologicae maxime ordinant nos ad deum. Ad quod dicendum finis. **Thos.** Ibidem et virtutes theologicae presupponuntur ad dona sicut radices quedam donorum, non enim mouet animus a spiritu sancto, nisi et finis aliquem modum eniat, sicut instrumentum non mouet ab artifice nisi per operationem eius, et aliquam aliam rationem, prima autem ratione ad deum est per fidem, spem, et charitatem, et omnia dona pertinet ad has tres virtutes, tanquam ab eis derivata. **C** osequitur circa hunc quod dicitur postillator, quod ista dona perfectissime fuerunt in anima christi tecum, videtur querendus quod licet hunc sit verissimum, quod tamen posset ostendendi per sacramentum, cum de quilibet viatore in gratia existente verificaretur et reprobaretur super eum spiritus domini sapientie et intelligentiae eius. **Ad** quod videtur dicendum et plenitudo horum donorum in christo ex hoc consideratur et ab ipso gratia spiritus sancti derivantur in membris suis, scilicet in corpore suo mystico, et non est Job, qui dicitur de eo, plenius gratia et intelligentia, subiicitur. Et

Esiae

de plenitudine eorum oes accepimus. **I**o. i. quia quidem plenitudo dei proba ostendit. **E**t iusticia cingulata laborum est ei. **T**unc quod exponit de iustis et fidelibus adhuc etiam ipso sic cingulata et labore adhuc bonum. **E**t est metaphora satis parva quod omnes vesti seu fideles habent virtutem fidei et iusticie et alia homini et adhuc tanta ad ipsum. **E**t quod patet intentus est ista habere ipsius plenitatem ut ab ipso in aliis deriuatur. **C**onsequenter videtur quereretur quod sex dona haec primo ensuetar ponuntur. **N**on enim dicitur nisi ei dicit spissus sapientia et spissus intellectus sed spissus sapientie et intellectus. **P**rimo non dicitur spissus sapientia et spissus fortitudinis sed spissus sapientia et fortitudinis et sic de aliis duobus. **A**d quod dieundam quod in abundantia innuitur proximo do-

noz adiunxitur et modo quod virtutes cardinales. **E**ntra vero modo probantur et hoc quod una eaz quidam per aliam proficit. **V**isi Grego in primo moralium de hominibus donis spissitudi locum dicit. **D**ominus est sapientia in intellectu careat et valde inutilis est intellectus si sapientia non subsistit. **T**unc est similis cui opus fortitudinis deest et valde fortitudo destruitur. nisi per similitudinem nullum etiam est scia si utilitas pietatis non habetur et valde inutilis est pietas si scia discretio careat. **T**imor quoque ipsius si non has virtutes habuerit ad nullum opus bona actionis surgit hec illa.

In eodem ubi de in postilla. **E**t auferetur zelus ephraim. **E**xemplificat propheta mutuam additio. **V**erbi qd dicuntur. **E**cordia seu amicitia christianorum adiunxit per hoc quod dicitur. **A**uferetur zelus ephraim. quod sum gloria quae esias hoc predicebat. inter duas et decem tribus discordia exacerabilis erat. credentes aut pacifici sunt in christi fidei et unitate charitatis per patrem in primitiva ecclesia. quae multitudinem credentium erat cor unum et anima una. **A**ctuum. **U**ni. **C**api. **L**apitulum. **XII**.

Et dices. **D**escriptio christi mysterio hic postea de scribit gratiarum actio per tanto beneficio cum dicitur. **E**t dices in die illa. **I**te gaudi christi reuelata. quod ipsius vocari dies. **R**o. xii. **M**or pccatur. dies autem aperte. **C**onfitebor tibi die confessione laus (propinquum) et glorificationis. **C**um ita est impius. propter peccata mea me puniendo in captiuitate babylonica. in pecunione antiochii illustris et pluribus regionibus. **S**onitus est te in misericordia. **E**t solus est me. per tuam benedictionem incarnationem. **I**o subdit. **F**acce de te. visibiliter apparet in carne assumpta. fiducialiter agaz et non timebo amplius retardari a vita beata quod per ipsum fuit aperta. **H**ic enim ostebat primitiva ecclesia sub apostolis in hierusalem congregata. quod per maior parte erat de gente iudeorum. et quia fortitudinem mea. **I**llo dicens (patet in actu apostolorum) mihi fortitudinem in aduersis. **E**t laus mea domini. quia virtute divina in primitiva ecclesia fideles non soli pati enter sustinebant tormenta. sed gaudenter et cum laudibus dominis. **I** Et factum est te. quod immediate transibat ad vitam ceteram. quod non fiebat sanctis veteris testamenti.

Iuris. **H**aurietis aquas te. vos catholicci haurietis dona spissanci de sacramentis non legi. in quibus coheret gaudi quod non fiebat in sanctis verbis. **I** Et dices. te. exhortando vos

mutuo ad laudem dimitur. **M**ostremini deo. **O** beneficiis recognoscendo. **N**on invocate tecum deum laudando. **O** portas facite in populis. **I**n omnibus getibz per predicationem euangelice veritatis. **P**romulgaties ei. id modos mirabiles humanae salutis. **S**ed adiunxit dicit sapiencia in filio dei in carnatione. predicatione. passione. resurrectione et ascensione.

Quod dementote quod excellitur est te. **P**rocul. **U**erba. **D**icit illinomene quod est super omnem nomine. et in nomine illo sicut est omnem genum celestium terrae strum et infernum. et omnis lingua perficeat quod dicitur ne Jesus Christus in gloria est dei patris. **C**antate domino perponendo naturam humana in Christo ad prius decessit. **S**anctificatus te. quod impletus est per predicationem apostolorum aliorumque regum discipulorum per orbem terrarum. **E**rlulta in corde. **V**erbum. **H**abitatione syon. **E**cclisia quod vocatur syon. **H**abre. **U**ni. **T**e. **C**elum ad syon motu et curitate dei virum celestem habendum. **Y**ouia magnus in medio tui sancti Israhel. **I**psius sanctus fidele polis nomine appellatus. ut frequenter dicitur est. **P**otest etiam hec lira referri ad montem syon in quo erat templo. ubi legitur ipsius frequenter predicasse et miracula fecisse. ibi etiam apostoli iuncta resurrectio manifestavit. et super eos spiritus sanctus in signo visibili misit. et dicitur Piero. in epistola ad paulinum de omnibus sacra scriptura libris.

Gin capitulo. ubi de in postilla. **H**aurietis aqas de fontibus saluatoris. **A**dditio. **D**icit quod de. **H**aurietis aqas cum gaudi de fontibus saluatoris. posset exponi magis proprie ad Iesum de aqua baptismi que est iuncta sacramentorum in qua gaudi saluatoris sunt. et dona spissanci dantur. **R**eplica. **M**ea. **C**apitulo. **E**bri postul. exponit illi passus. **H**aurietis aqas de fontibus saluatoris. de gloria spissanti et dominis qui in evangelio dicuntur aqua vina quod hauriuntur de fontibus sacris quod fontes saluatoris sunt dicuntur. **B**urg. dicit quod magis ipsius est expositor de aqua baptismi qui est iuncta sacramenta. **S**ed expositor burgi quod dicit magis proprium possit dicere magis extorta ratione illi termini aqas nam non refert an aqua baptismi hauriatur ex fontibus vel flumibus. **E**t quod vult suaz expositionem fore magis proprium cum dicit baptismum fore iunctam sacramentorum idcirco sensus esset haurietis iuncta ex fontibus aqua sit homini expositoris prietas per etiam per intelligentiam. **E**t enim oes coiter catholicci exponant hanc fontibus saluatoris per sacramenta unipropterea iuncta est burgi expositor. haurietis aqua. baptisimus ex fontibus saluatoris. **A**spergim. quia ratione enim baptismi hauriri deberet ex aliis sacramentis. eadē ratione et fortiori alia sacramenta hauriri deberent ex baptismis. quod oia alia sacra rite suscepit baptismum per impositionem. cum baptismi est enim de fontibus sacramentis. unipropterea iuncta videtur expositor burgi. que significatur haurietis fonte ex fontibus sacramentis. sic iuncta burgi. sepe moqueretur lana caprina. **L**apitulum. **XIII**

Omnis babylonius. Postquam proba denunciavit per uitio ne assyriorum quod captiuerunt decem tribus. hic postea denunciavit punitionem babyloniorum quod captiuerunt regnum duarum tribus. **E**t prior denunciavit babyloniorum destructionem.

Liber

sedo iudeor̄ solatōez ei se. **b** ſia in tres ptes. q̄ primo defet. b̄iſ vastam̄ exercit̄ conuictio. ſed o babylonior̄ aſſicio. ibi. **U**lulate. tertio lequēs defolati. ibi. **E**t erit. Circa primum dñi. a Onus babylonis. amicaria eā op̄ pūnes qđ vidit eſaias. i. p̄uidit i ſpū futurū. b Sup̄ monte. i. b abyloneſ tumore ſup̄bie cluas.

c Caliginosus. tā. a errorib⁹ obnebra
d Lenate ſignū. tā. ſez verillū pcedēs ex.
e Eraltate. cencitū voce. exhortando ad
f Leuate ma. plū nū. in ſignū pſidet. vctōe obtinēde. iō ſubdit. g Et igre diant̄ portas. s. baby- lonis tanq̄ vctōes.
h Lucee. ſ. medorū. ppteray. q̄ cyrus rex perſay. i. dani rex me doū. cū ſuis exerci- bus abyloneſ cepe- rūt. et habet Dali. v.
i Agomandū. tē. hebrei dicit. citatis meis. dicio i. hebrei ea q̄ ponit hic cōno- ea est ad citationes et ſcificationes. hebrei tñ rident̄ hic melius dicere. q̄ ei ponētes trāſt. tione noſtrā di- cūt. **D**ādām ſcifica- tis meis. i. mīnistris meis. inpirauit enī dñs volitatem. t auda clam perſis. t medis pugnādi. b abyloneſ.
k Et vocauit fo- tes meos. dādo eis fortis- tudinē.

l In ira mea. i. ad erequēdū punitiōnem a m. fructates in glia mea. i. in victoria (me diſpoſitiō. glorioſa a me excedenda. v. q̄ cyr̄ rex perſay illa victoriaz attribuit ḡdūiſe. et b̄iſ vlti. Paral. t. ſd̄. i. Hec di- c̄t cyrus t. t. plari omnia regna terre dedit mihi dñs. t. **m** Vor multitudine. i. maximū exercit̄. b abyloneſ venientis. o Vor ſonit̄ regū. t. cyri reḡ perſay. t dani regis medor. t q̄ forte iſi aliq̄s alios reges adduxerūt p̄. **n** His exercitūz. t. q̄ militib⁹. t bellatorib⁹. ſecū. inſpirauit volitatem. t audaciā. vniēdi. tra abyloneſ. q̄ De terra longuq̄ al's. pcul. nō abhorretes labore in- teris. t q̄ nō ſolū boſis fuerūt exercitores. dñe iuſticie. b abyloneſ. ſangli. iō ſubdit. t A ſumitate celi do- minū. t. vafa furoris ei. **o** Langeli q̄ ſunt q̄dā inſtrumenta ad erequēdū diuina iudicia. **s** Ut diſpatdat oēm terrā ſes abyloneſ. Et eſt locutio hypbolica ad denotādū ma- gnitudinē cūtati abyloneſ. t. pp̄li multitudinē. ſicut alioſi dñi parisiſ. eſt tor̄ mīndus. **t** Ululate. **u**lic ſit deſcribit abyloneſ affiſcio. Et p̄lo q̄ntū ad eorū an- pietatē. ſed o q̄ntū ad eorū pene acerbitatez. ibi. Eſte dñs dñi. tertio q̄ntū ad aduerſarioz ferocitatē. ibi. **v** Ce ego Circa primum dñi. t. Ululate. ſ. o vos abyloneſ. vlu- tis q̄ eſt clamor. ſuſus in diciū eſt magni tumoř. phi- bentiſ ſormate voce diſtinctā. **w** Quia prope eſt. t

id eſt punitiōnis ei ſup̄ vos. **r** Propter h̄ tc. a ſua vture p̄ cordis timore. q̄ timor retrahit ſpūm et calorez a mēbris extero. ibi. ſic remanēt frigida et trementa. t p̄ ſis inuallida. **y** Et om̄e eorū homiſ tab. t p̄ id eſt. Conterit. p̄t. iſtia. **z** Torſiones t. i. abyloneſ affi- genſ p̄ anguſtia. ſicut illi q̄ patiuntſ talia.

z Unusq̄ ſez. t. non potes eſt iuware nec ab eo iuvari. **a** Facies combuſte vult̄ eorū. q̄ perse et medi incenderūt abyloneſ. t. multi fuēt ibi combuſti. **b** Ecce dies dñi. ſic co- ſequēter deſcribitaſ ſuctio abyloneſ ex pene acerbitate. q̄ dñ. **b** Ecce dies dñi. id eſt punitiōnis eius. **c** Veneri crudel. ip̄ ſi abyloneſ p̄ acerbitate punitiōnis ad qđ de- ſignanciā ſubduiſ. **d** Indignatiōis ple- nus. t. ad hoc ei po- runf tot ſha q̄ ſi idez ſignificantia t. deſi- gnat majorē exagge ratione pene ad pu- niendū terraſ. b. baby- lonis. **e** In ſolituſ. (lonis diuine. occiſis incolis. **f** Quoniam ſtelle ce- li. i. p̄cipes magiui. **g** Et ſplēdor earū. ſapia eorum. **h** Nō expandēt lu- men ſuū. q̄ fugiet ab eis mens. t ſiluſ. **z** imminens periculuſ.

i Obtenebrat̄ eſt ſol. t. i. balthasar rex q̄ oculis fuit. Dasi. v. t. tñ adhuc erat. ppe principiū regni ſui. **k** Et luna. t. i. regina nō pcedet riferi. in apparatu regio. **l** Et visitabo. ſ. dñ. in pſona dñi. **m** Sup̄ orbis ma- la. i. abyloneſ. t. ppter h̄ aliq̄ dicunt hic vrbis t male. q̄ in hebreo eſt orbis. t. dñ de abylone hypbolice. ſicut parisiſ ſi tor̄ mīndus. q̄ abylone erat valde magna. vnde dicit pbs i libro politico. q̄ erat maḡ regio clau- ſa muris q̄cuitas. eo q̄ exēdebat notabiliter magnitu- dinē cūtati. d. cit eniſ. h̄c. q̄ muri erāt in q̄dō edifi- cari. t quodlibet lat̄ habebat. v. t. miliaria q̄ facuit octo. **n** Et reſcere. t. q̄ abyloneſ erāt idolatrie. (leucas. v. p̄z in Daniel. **o** Et arrogantiā. t. iactabant enī ſe de fortitudine. **p** Preciſior erit vir auro. i. ratiō. eo mō loquēdi q̄ dñ om̄e raruſ p̄ciotum. q̄ valde pauci de abyloneſ remaſerūt vtri. **q** Et ho mīndo obriſ. ſi eſt autopuro. t. rūlate. t. dñ obriſum ab ob. t. radio ra- r̄. Sup̄ hoc celū turbabo. t. locutio eſt hypbo. (dias- lica ad designādū magnitudinē ire dei. tra abyloneſ. **s** Et eſt q̄ ſi damula fugiens leonē. ſez exercit̄ qui re- nerat aluinde ad auxilium Balthasar. **t** Et q̄ ſi ouis. fugiens lupū. **v** Et nō eſt q̄ agreget ad reducendū eos in abyloneſ aurulū. ideo ſubciſ. **z** Unusq̄ ſez ad pp̄l ſuū ſuerteſ. t. q̄ tumore pteſtit

Esaiæ

fugeret ad loca sua unde venerat. **v** **O**is q̄ inuenit
fuerit remanēs cū babyloniū occidēt à persis & medis,
z **A**t oīs q̄ supuenerit vt babylōis adiuuet a **F**a-
det in gladio, aduersarior. **b** **I**nstantes eorū s. baby-
lonior. **c** **E**llident, panietes. **d** **I**n oculū eoru,
qđ videre est grauiſſi

e **D**iripiens (mū.
domus eorū, lopes &
vtenſilia domoru.

f **E**cce ego, b deseri-
bis afflictio babyloni-
oru ex pseqnū fer-
itate cū dī. **E**cce ego
fusciab⁹ ſug eos, id
est babylomos.

g **D**edos q̄ argēti
nō qrāt tē, ita q̄ p̄ de-
ſiderio occidēt re-
tardabunt p̄dari, id
subdit. **h** **S**ed sa-
gittis puulos interri-
cient tē, & tī talib⁹ p̄-
ſonis ad ſe defenden-
dū iuālidis ſolet par-
ci in bellis, et p̄ h ar-
guit maior crudeli-
tas ſ̄ viros defende-
re ſe potentes.

i **E**t erit, **D**ic p̄ oc-
cione babyloniouſ
deſcribiſ ciuitas, de-
ſtructio totalis abſq̄

ſpe reediſatiois cū dī. **i** **E**t erit babylon te, q̄ rozea
gloria b̄abyloniū ppter mūrō fortitudinē & popu-
l **I**n regniſ inclyta, nō iſoata ppter (li multitudinez,
nobilitate ſuā in oīb regniſ. **l** **I**n ſupbia chaldeorū
q̄ de ip̄a ſe iactabāt. **m** **S**ubueria, deſtructa & deie-
cta a ſatu ſuo. **n** **S**icut ſubuerit dñs ſodoma et go-
morā, arrepabiliter, id ſubdit. **o** **N**ō habitabif, ab
hominiſ. **p** **E**t nō fundabif, ad ſuā reediſionēz,
q̄ **N**ec ponet ibi tē. **Arabes** tūc t̄pis habitabāt i taber-
naculis frequenter mutatē loca p̄ paſtu atalū, p̄ h ergo
qđ dicit. **N**ec ponet tē, deſignat deſtructio babylōis ta-
liter, q̄ ſicut erit inepta habitatio hoīm, ita & paſcūs
domesticorū atalū, id ſubdit. **r** **S**ed reqeſcent ibi be-
ſteſ, feroces, & moſtruofe, id ſubditur.

s **E**t replebunt tē, auies ſunt magne ſolitudinē aman-
tes. **t** **E**t pilosi saltabūt ibi, i. vñpes, lupi, vt dicūt
aliq. **A**lij vo dicūt q̄ pilosi hic accipiunt p̄ qbusdā aīa-
lib⁹ moſtruofis, q̄ in pte h̄ſt effigie hoīs i in pte bestie.
Alij vo dicūt q̄ pilosi hic accipiunt p̄ hoīb ſilueſtris,
q̄b multitudinē & magnitudinē piloz est, p̄ indumentis.
Alij vo dicūt q̄ pilosi hic accipiunt p̄ demonib⁹ incubis, ſz
iſtud nō eſt veriſimile, cū locus ille ſit inhabitabilis na-
tūre humane, vt p̄dictū eſt, demones aut nō habitat inter
belitas que peccate nō pſit, ſed inter hoīes eos ad pec-
v **E**t ridebūt tē, auies ſunt (catū p̄trahere nitentes,
magnitudinis coruine, ſz macl̄ ſerpeſtes, q̄ ſuro i palu-
de roſtro ſtridēt hoīredē, id dicūt vñle ab vñlūlū dicit
f **E**t Syrene, dicit **H**iero, q̄ ſunt ſerpētes alati & crista-
ti. **A**lij vo dicūt q̄ ſunt piſces marini in forma muliebri
in pte ſupiori apparetēs. **g** q̄d ſit de talib⁹ piſcib⁹, ſi
nō accipiunt hic Syrene p̄ eis, q̄ ſi ſint tales piſces ha-
bitat iuari, & nō in ciuitatib⁹ deſtructis. **y** **I**n de-
lubris voluptatis, i. in tēplo ydolorū in q̄b gentiles exer-
cebat voluptatē carnis, vt in templo priapi & vencris,

3 **In** capitulo, rīſ, vbi dī in poſtilla, **E**t pilosi ſaltabūt
ibi, ad eſt vulpes & lupi. **Additio.**
Habeb̄o ponit quedā dictio q̄ ſonat cohīrum,
qđ eſt plurale hui⁹ noīs cohīr, & habet multipli-
cem ſignificationē, eno mō ſignificat piloſum, vñ **B**eni-
p̄x̄, de eſau qui erat
vñ piloſus, in hebreo
dī cohīr, Alio mō ſi-
gnificat idem qđ hīc
eſt capraz, vñ **A**eni-
rei, vbi dī. **A**t a multe
tudine filiorū iſrl acci-
piet hīcos, vbi in he-
breo habet cohīr, Alio mō ſignificat de-
monē **L**euiti, vñ, vbi
dī. **N**ō imolabunt el-
tra victimas demo-
nib⁹, in hebreo dī co-
hīrum. **I**n b̄ vo loco
dī cohīrum ſaltabunt
ibi, q̄ fm trāſlatiōem
līt, interptum intelli-
gunt, tertio mō, ſe-
moneſ idē fm trāſla-
tionē chaldaicā, idem
etī ſuā oēs eropito-
res hebreorū. **N**ec ob-
ſtat qđ obſeruit poſtil-
lator dicens q̄ cū ille
locus ſit inhabitabilis
nature huāne, demo-
nē ſicut ciuitas babyloniū fu-
erit penit̄ deſtructa, put habet in b̄ ca, terra, tñ ſennaar
vbi ſita erat babylon nō leḡ hic deſtrīda ūmo fuit ba-
bitata a multis hoīb, ſpecialiter a iudeis q̄ remaſerūt
ibi poſt captiuitatē babyloniū, et etiā q̄ ibi redierūt p̄
paſſionē xp̄i, & ibidē fabricauerūt illud opus catholicē ſi-
deli inimicū, ſ. talmud babyloniū, put plent̄ dñs, conce-
dente declarabit **F**ach, v, vbi de b̄ ad tēam agit, & q̄ ille
lud opus fuit maxime diabolici, id cōgnoe dicit **S**þbeta
q̄ iu illa regione babyloniū demones ſaltabūt, ſ. p̄curā-
tes fieri illud p̄nicioſum opus. **Replica**

T **I**n ca, i. q̄ piloſos expoſit **B**urg, ſaltates i terra
ſennaar, p̄ demonib⁹ habitatib⁹ ibi, vbi et dicit
fabricati ſt opus diabolici thalmud babyloniū
cū trāſeat illud ſtra iudeos. **C**aplin, XIII,

Dope eſt, **P**lic oſter, ap̄ha deuiciat iudeoz cōſo-
ſationem. **C**irca qđ primo mūniciā eorū liberatio
de captiuitatē babyloniū, ſed ō ſtra hostes in-
ſultatio, ibi. **E**t erit tertio inſultatiois ſtūrmatio, ibi. **N**ō
vocabif, ſ. uca prūmū dicit. **a** **P**rope eſt tē, i. liberati-
onis iudeoz de babylone que facta eſt in p̄cipio regni
cyri, et patet **E**ſtre, i. ſed q̄ b̄ fuit cyro inſpiratū a deo,
et ibidē dī. **S**uſcitauit dñs ſuūmū cyri regis perſarū tē,
ideo ſubdit. **b** **D**ifererib⁹ eni mīs iacob, i. ip̄li regni
c **E**ligit adhuc de israel (inde deſcendēris a iacob,
panicos de regno iſrael cum zorobabel reducendo, capta-
nam ſamaria & translatu iudee populo per ſalmanazar,
aliqui euadentes manūm cuius intrauerunt regnum in
de ibidē habitantes vñq̄ ad captiuitatem babyloniū
& ſic cum illis de regno iudee fuerunt captiuitati, & cum re-
deuntibus de captiuitate redierunt.

d **R**equieſceret eos faciet tē, tempre zorobabel, ſedre
neemie & machabeorum,

e **A**diungetur adyena ad eos, q̄ aliqui de gentilib⁹

Liber

uerterebant ad iudicium p rni dei cultu, et isti dicebant aduenire, f Et tenebunt eos ppli, i. dabit eis i via secutore, g Et adducet eos in locu suu, qz cpr dedit eis pductu, h Et possidet eos te, i. in iudea q erat diuino cultu deo urata, i In fuos, ancillas hz dñi qn tu ad pauperes getiles q iuici sunt eis ad fuis,

k Et erit (enduz, capientes eos q se ce perat te, l doc fuit impletu tpe machabeo, tu q regnuz iudee recuperauerunt a grecis multis eoz occulis, t capris aliquo eoz i fuitute redacti, et pth, i. Machabe, n.

l Et erit, hic conse quenter ponit insultatio hostes, Et prior insultatio viuor, t se cito morior, ibi, m. Infern, t uca primu dñi, l Et erit i die illa, i. tpe reductio captiuarum babylone m. Cui requie te, scz uniteris qsi duct fuit in babylonem,

n Et a cussione tua q captiu ducitur impelleo t cuncteodo, o Et a fuitute te, s. in babylone,

p Humes parabolā istā q sequntur 5 regē babylōis, t dicit regē indefinite, qz alio de his q sequuntur verificantur de uno rege, t alio de altero, q Quo cessauit exactor qz rex babylonis p violentia bona alior rapiebat,

r Quienit tribuū, qd imposnerat sup alias gētes t regna, t fuit potissimum tpe nabuchi, q fuit potēssim inter reges babylōis, s

t Impioz, i. babylomor, t b fuit impletu in balibasur que dñs p cyru tdam expugnauit t occidit, p. s. v.

v Virgā dñiantu, i. sceptri babylōiz q dñabani multus gentib, x Cedente pplos te, t. supbe, y Pla

ga insanabil, qz no poterat ei resistere, z Substien te in furore gen, te, qz rictoris sibi a deo pccatis abutet, a Conquerit t siluit ois (ban) in crudelitate nimia, ter, i. hiratores ois terre hitauerit in pace regno babylonis dejecto, b Bausa est in corde, Et eruitur in signo exteriori, Eultatio eni dñi qsi extra saltatio,

c Abietes qz, i. principes magni terre, d Letate sunt sup te, i. ex tua delectio dicentes, e qz dormisti, somno morti, f No ascēdit q succidat nos, i. impugnet,

pleqtur ei parabolā de arborib, magnis principes signifi g. Infern, h. sic ponit insul (cantub), et dictu est, tatio mortuor, Et prior i aia, scdo qntu ad corporis sepulchra, abi, g. iis reges als principes, Prima in duas, qz primo ponit insultatio 5 regē babylonis, sed occasione pui, t trasit ad casum demois, abi, Quo corrishi, als cecidisti, Uca primu sciendi q hebrei t alio expositores catholici exponit locu istu de aia nabuchi, descendente ad penas dñanator, Sed saluo meliori iudicio, i. stud si videf mihi quemeter dictum, qz Dafsi, ut, nabuchi, reuerlus de amentia videf extac rixisse in confessio laudis dñi ne, r. s. v. id est dñi, i. g. post finē diez ego nabuchi, oclos me

os ad celū leuani t sensus me redditus est mihi, t alius sumo benedixi, t postea subdit in fine ca, Auocatur ego nabuchi, laudo t glorificabo magnifico regē celi, qz opa ei, vera, t om̄s vie eius iudicia, t gradientes in supbia pot humiliare, t sic videf vitā sua in bono terminasse, qz vltrem no fit mentio

de recidivo ad malū vñ et in decres, xiiij, q, ut, c. nabuchi, dñ pfectit pñiam fructuosam, t io dicendum est, qz hoc referit ad balsasat nepotez sua, q in ptemptus dei fecit aportari rasa secreta diuino cultui, t bisbit in eis, t principes eius exores t coquine, ppter qd iterfecit fuit eadē nocte, Dasniel, v, t fm hoc dñ, g. Infern, i, diabolus qui p̄st in inferno, h. Subter, qz ifern, dñ esse i terre pñundo i. Conturbat est tē id est cōmor t intenus, eo mo loquedi q cōter dñ qsi aliqz magi t pessim ho moritur, q demones sūt multū occupati circa receptionem t deducctiones aie eius, pro-

phete eni aliqui vtebant modis istis cōbus loquendi, l. suscitauit tibi gigantes, i. anias gigantū in iferno existentes, q fuetū mali hoies, Besi, vi, ad insultandu tibi, l Omnes principes terre, s. defuncti,

m Surrexerūt de solis suis, i. de locis in inferno sibi deputatis, t eodes modo exponit qd subditur, Omnes principes nationū, n. Et dicent tibi insultando,

o Et tu vulnerat te, i. delectus in infernu ab honore tuo mundano, p. Concidit cadauer tuu p morte cor,

q Subter te sternetur linea te, qz cadauer ho (pons), minis mortui vermiculat circulicirca, Eliqui tñ referit h ad vermen cōscientie, q cotinue remanet in dñanatis, Sē aut aliquis vellet exponere predicta ad lēam de anima nabuchi, Dicendum estet q ista ppheta Esiae no fuit pdes stinationis que semp impletur, sed cōminatiois q no semp implet, sicut zone, iij, dñ, Adhuc, i. dies et nūnū subuertetur que tñ non fuit subuersa, talis eni ppheta no denunciatur, ppter est in diuina pscientia q est immutabilis, sed fm merita vñ demerita hoīm, que mutabilia sūt, fm eni dementia nūnūtarū nūnū erat subuertēda, sed quia egerunt penitentia ad pdcationes Zone, non fuit impleta cōminatio subversionis dicte, sicut in pposito, na bucho, eni anteqz, ppter peccata sua ppter et amentia meruerat pena gehenne, t qz sibi fieret talis insultatio a dñanatis, Verūt qz post amentia recognovit dei potestiam t egit penitentia fructuosam, t dictu est supra, tō pena p Esaiā cōminata no fuit impleta, t licet sic posset dici, videf tñ mihi qz p̄ia expositio melior est, t mag cōr, Quo cecidisti, qz ppter occasione re (sona textu,

gis babylonis agitur de casu demonis fm regulaz exposendi sacramscripturam que dicitur de diabolo et eius corpore, quaz inter alias ponit Augusti, iij, de doctrin

Esiae

christiana. **i** Sidonus de summo honore cap. illas ergo possum ut principio hec p. expositioe toti scripture ista ut regla q. hic vtedu est intelligit p. b. q. diabolus est caput omni unq. fm q. dicit Grego. omelia. et i. ppter ratione capis ad membra et econverso. scripture sacra aliqui sub uno eterno s. uno translati ad aliud et econverso. et b. moesias b. loquens de rege babylonis q. erat diaboli me brui simpliciter q. stum ad ipz balthasar et ad tps q. stum ad ipsum natus. translati ad loquendus de demonie dicens.

r Quo cecidisti s. celo. sempyreco. s. Lucifer. et pulchrior inter angelos sic lucifer q. est stella maturitas pulchrior est inter stellas. id alio nomine vocat venia renuntate. et Qui mane orebas. q. iter creatione ei. q. d. hic

ortus et lapsum fuit tps modicu. **v** Corruisti i terram. q. pietr fuit in b. aere caliginoso. **t** Qui vulnerabas getes. i. angelos alios q. ipse fuit occasio cadendi. angeli enim homini malo frequenter apparuerunt in specie humana. et i. nole gentium et hominum noian. sicut Actuum 1. de duobus scitis angelis dr. Et ce duo viri asturuit iusta illos in vestitu albis. et de diabolo dicit salvator math. xiiij. Numicus h. supsemianuit zizamam in medio tritici. **y** Qui dicebas i corde tuo. superbiendo. **z** In celum ascendam super astra celi tc. i. super alios angelos. sic enim volunt pessime alios angelos indebet. et vt libi exhiberent honore soli deo debet. et nulli subesse. non sumptu cui se ret se non posse esse ab aliis dei manutenebit. sed q. tu ad regulam agendor. **a** Sedebo in more testamenti. i. in celo empyreo vii. peedit oia q. in terris fuit tam de aqua sumi imperatoris. **b** In laterib. aq. lonis. q. licet fm p. b. m. altitudo mundi sit in polo antartico. non fm apparentia homini est in polo opposito. s. articulo. q. iste populus est nobis sp manifestus. i. sup nemem emisperium elephas. et circa ipsum videtur moueri stelle. **p** ol. aut antarticus est s. q. nobis occultus. vel aliter. **a** Sedebo in monte testamenti. i. sup ecclesia q. dr. mons. supra. et sic et sic dr. mons. noui testamenti. Sup psonas enim ecclesiasticas appetit diabolus maxime dominari. **b** In laterib. aq. lonis. i. in cordibu frigidis ex defectu charitas. **c** Ascendam super altitudinem nubium. i. angelorum q. dicunt nubes metaphorce. ppter velocitate motu sicut et supra dicunt astra. ppter claritate naturalis itellectus. **d** Si milis ero altissimum. et appetit enim similitudinem diuinam. et predictum est. **e** Teruntur ad infernum. et q. sicut culpa ei. fuit gravior. ita pena maior. **f** Qui te viderunt. a. angelii scit q. viderunt eum cadente et videt ei. d. natio. ne. **g** Ad te inclinabunt. p. consideratione diuine iusticie dicentes. **h** Numquid est tc. i. celum empyreum. q. d. terra viventi. **i** Qui sculit regna. i. ordines angelorum. q. de oibz ordinibus aliqui ceciderunt cu eo. Angelii vero in scriptura dicunt reges. q. p. eos regit tota corporalis creatura. et p. suis ordines angelorum dicunt regna. vel potius istud intelligi de terra habitatio hominum deputata. cu ius pacis diabolus non perturbare. et frequenter perturbat. **k** Qui posuit orbem desertum. q. ait morte christi omnes

decedentes trahebat ad infernum. **l** At urbes et destruunt. i. loca diuini culti. q. frequenter destruit a deo promissi. **m** Vinctis ei. non aperit carcere. i. eos detinunt. q. aut inde aliqui sunt amoti i. resurrectio christi fuit pro ei voluntate. Alii vero expositores expoununt de rege babylonis ad leas

dicentes sic. Quo cecidi Lucifer. a. tu rex babylonis gloriolior regibus alios sicut lucifer alios stell. Qui mane orebat q. licet regnum babylonie fuit valde gloriolus. fm i. hac gloria durauit tps modi cu. q. primus rex glorio sus. l. q. fuisse nabuchodonosor. cui luccesit et uilmerodach filii ei. et isti successus balthasar et filii et delaratus fuit diffusus. **n** Pau. q. et isto defecit regnum babylonie. et translatus fuit ad medos et plas

o Dan. v. Corruisti i ter-

ram deiectus a regni dignitate. Qui vulnerabas gentes ex numia crudelitate. Qui dicebas i corde tuo in celum ascendam. **p** Opino enim erat getilium q. p. dignitate regni in vita p. sti. transferrebat ad celum. fm q. dr. q. mach. xi. p. p. nro inter deos translati. Sedebo in more testamenti. i. i. sup hierusalem excedam regnum meum. sicut et factum est q. sepius sedebo. In laterib. aq. lonis. q. hierusalem. dr esse i latere aq. lonati mons syon. Ascendam super altitudinem nubium. i. p. b. a. s. et s. ero altissimum. i. monarcha in mundo sicut ipse est in celo. veritatis ad infernum destruet inuidus in p. fundam laci. q. plus se exaltat p. superbia. magis defecit p. penit. q. d. impletu fuit in balthasar. et supra dictu est. Qui te videbit ad te inclinabunt q. si diceret ita p. funde deinceps. q. q. te voluerit videre oportebit se i. clunare. Numquid est iste q. turbavit terram. i. habitatores terre. Qui sculit regna subsciendo ea violenter suo impio. Rex et babylonis multa regna impio libi subiecit armis. et violenta. Qui posuit orbem desertum p. magna pte iterfectus incolis et urbes et destruxit. sicut patet d. b. u. et de multis aliis q. destruxit rex babylonis. **V**incit eius id est ab eo non aperit carcere dum itercedo eos etiam p. longum maceerationem. et fm ista expositione lea ista dicitur de demone figuraliter tm. Prima tm expositione mag. consonat dictis ictor. **n** Eres reges. **o** Ite ponit iniulta tua regi babylonis q. ad sepulturam. Et intelligitur p. ista de nabuchodonosor de q. dicitur hebrei. q. ipso mortuo euilmerodach filii quem incarcerauerat propter mala q. tpe amentem p. fecerat tunc ne resurgeret a morte sicut redierat de ametia. **s** Silio ioachim fecit eum de sepulchro extrahi et particulatum etiam dividit et vultu rido dani. et sic ipsi exsolantibus partes non possent iterum congregari. et fm b. dicitur. **n** Omnes reges gentium tc. domino mortis. **o** In glia. i. honorifice sepultri. **p** Tu autem pietus tc. modo p. d. **q** Quasi stirps inutilis. q. ad nihil est utilis. **r** Pollutus. sc. latie. q. cadavera sic extracta sanie sunt polluta. **s** Cum his q. interficiuntur gladio q. r. cadavera remanent insepulta. et sica bestiis et ambu devorant. **t** Descedentesq. ad fundameta laci. q. carnis devoratis ossa remanentia p. inundantia pumice trahunt ad lacum et paludes et descendunt ad fundum. **u** Cetera patet ex dicitur.

Liber

e. In enī. Posita insultatioē p̄ regē babylomis. hic cō
sequēt̄ ponitur insultatioē p̄ firmatio p̄ h̄ qd̄ dei: un
ciatur terminatio regni. et p̄io p̄ firmatur vbo. scđo exē
plo ibi. Jurauit dñs. Circa primū dñ. e. In enī ter
ra r̄c. i. ei' p̄ditionē meruisti. et sūt exponitur qd̄ subdit

Lu. populū tuū tē

r. Non vocabitur in
eternū. s. regnū baby
lonicū saltem q̄tā ad
pgenē nabuchodo.
ideo subditur.

r. Prepare filios ei'
occasio. q̄ boltbasat
fuit interfecus: et tota
cognatio eius. et trāsla
ti suū regnū vt predi
ctum est. et sic patet lit
tera vñq̄ ibi.

z. Et ponam eam. id

est babylonem.

a. In possessionē he
rich. q̄ facta ē in habi
tabil' hoibz. et c̄ heri
cū aial spinosum.

b. Et scopabo eā au
ferēdo. p̄fōres de ea

sicut de domo auferē
tur sordes cū scoba.

c. Jurauit. Hic. p̄he
tie vñtas de destructi
one babylonica cōfir
mat exemplō. s. regis

assirior quē de' d̄ltru
xit aī destructione re
gn̄ babylonis. vñtra
q̄ destructionē p̄dixit

Esaias u. pl̄bō locis.
Et hic delectio regis

assiriori ponit ab eo. p̄ia insigniū certuz destrucciónis

babylonice future. q̄ si dicret. Cū viderū dictū meum

implētū de rege assirior sciat. ipm certitudinaliter

implendū de regno babylonior. et fm̄ hoc dicit.

c. Jurauit dñs. i. firmūt̄ statuit. d. Si nō vt pu
tau. i. in p̄sciētia mea disposui. e. Hic euēit. Et qd̄

sit illud subdit. f. At vñterā assiriu in terra mea. i. i

udea vñb̄ vñgeb̄ diuin' cult'. et io dñ terra dei sp̄lāter

g. Et in motibz meis. q̄ iudea est terra montuosa.

h. Lonculē cū. q̄ angel' dñi de exercitu assirior ex
eunte i iudea pcusit. clxxv. milia bellator. et pater. uñj

Re. xix. i. Et auferet ab eis vñgu eius. s. ab ezechia et

l. Hoc z̄silu qd̄ cogitau sup oēm terrā. (iplo ipi'. sc̄ ab assirio de p̄ssam et granatā q̄ ab eo auferat vñgu

assirior. et p̄ h̄ qd̄ dñ. Hoc z̄silu qd̄ cogitau. ptz q̄ ē hic

p̄phetia p̄destinatiois. et p̄ his infallibiliter implenda

rt ptz et pdictis.

l. Et hec man'. i. virtus dominū.

m. Extenta sup oēs gentes. ad liberatiū eas de expre
sionē. Postq̄ sione assirior. Setera patent.

p̄phā denūciat p̄nititionē assirior q̄ captiuauerūt re
gnū isrl' et babylonior q̄ captiuauerūt regnū iudea.

h. Ic p̄nt̄ denūciat p̄nititionē aliaz ēḡtū de afflictio vñtrū

q̄ regni gaudēnū et affligētes adiuvatiū. et p̄io denūci
at p̄nititionē phylustinor. et scđo alioz caplo sequēti. et

vñtra. put patebit p̄sequēdo. Circa primū sc̄idū q̄ tpe

achaz fortūtio regni iude fuit multū debilitata. ppter

ei' maliciā. q̄ phacee fili' romelie occidit de regno iude
da. cxx. milia. ppter hoc phylustini intrauerūt regnū iudea.

da. et accepēt̄ plures ciuitates et habitauerūt in eis.
f. Paral. xxvii. i. de h̄ letabant. Fed mortuo achaz eze
chias fili' eius q̄ fuit bon' et iust' fortificauit regnū et
p̄naliuit aduersus phylusteos. fm̄ qd̄ dñ. aii. Reg. xvii.
ipe enī pcusit̄ phylusteos vñq̄ ad ḡzam. et oēs terminu

nos eoy a turre custo
dū vñq̄ ciuitatē muni
ta. Et h̄ denūciat h̄ p̄

pheta futurū ad poli
uide solatōes et phyl
ustinoz desolationes.

Et p̄io norat tps di
n. In anno tc. c̄s

id est año p̄io ezechie
q̄ mortuo achaz regna
vit immediate.

o. Factū est on' isto
i. facta est revelatio
elae de phylustinoz
punitio. et subduit.

p. He letet̄ phyl
ustea ois tu. i. mylla cu
uras tua letet̄. q̄ ois

nō et nullus expollit
vñ qd̄ dñ. hic ois cun
tas nō letet̄ fm̄ ordi
nē p̄structiois id est.

ac si dicere. nulla cu
utas phylustinoz le
tentur. s. de h̄ qd̄ subdi

q. Qm̄ cōmūta est
virga. i. poter̄ia.

r. Percussoriū tui. i.
reg. i. iude. qd̄ aī tēp̄

achaz p̄suerit te cu
tere et libescere. sic pa
tet tpe dñuid. q. Reg.

v. Et zie. et habef. q.

Paral. xxi. vñb̄ de Ozia. Egressus est et p̄gnauit co
stra phylustim. et destruit murū Beth. et murū Jamnia

murū azotii. ita ppter maliciā Achaz tpe el' dimini
ta fuit potētia regi. sed itez fortificata tpe ezechie. id o
subditur.

s. He radice enī colubri. i. de īpo dñuid et

t. Egredieb̄. nō nascendo (aliorū regum potentū.

q̄ iā erat in primo año regni sui. sed ad bellandū p̄tra
ros o phylustei.

v. Regulus. i. ezechias q̄ plus noce
bit vñb̄ q̄ pcedētes. sicut regulus q̄ idez est q̄ basili
scus. q̄ si rex serpentū. a basileos grece qd̄ rex latine pl̄

nocet q̄ alij serpentes. q̄ interficit flatu et vñ. nec mē
randū est. q̄ dñuid setus et ezechias denot̄. nōnāt̄ colu
bi et reguli noibz. q̄ h̄ est ppter nocumēta q̄ fecerūt in
fidelibz. sicut et samson q̄ in cathalogo setorū ponit̄. De
breor. et nosāt̄ coluber et cerastes. Ben. ill. fm̄ oēs et

x. Et semen el' absorber̄ volucr̄. i. de (positores.

primens phylustinoz supbia penitus eleuataz et victo

y. Et p̄scen̄ primogenitū (ria tempe achaz habita
paupcz. i. uide tpe achaz depaupati retevabuntur tem

z. Et pauges fiducialiter requiescēt. (pore ezechie
interfecto exercitu semacherib p angelū. et phylusteois p

Ezechia depresso. ideo subdit̄ a. Et interire faciā tc.

i. viutē phylustinoz in obsidiō ppter defectū virtualū

b. Glula porta clama ciuitas tē. id est custodes por
tanū et habitorū ciuitatū ppter miseriā in robis fu
tura. Ab aquilone enī sum' veneti. et exercitus ezechie
tendens ad terrā phylustinoz. q̄ geth et alie ciuitates

phylustinoz supia posite quas destruxit ezechias. des

Esaie

clinant versus australē partē respectu biensalē. unde monit se exercitus ezechie, et dicit Ra. sal. Aliq vero exponit de exercitu assyriorū et babyloniorū q̄ venerunt a pte aglomari ad desti uendū terrā iudeorū. sed prima expositio magis psonat pcedentib⁹ et subsequētib⁹, unde subditur.

c. Et qd̄ r̄idebis n̄is
eis et gentiſ. i. nūn
eis ezechie et principi
eius q̄ diſcurrentes p
iudea p̄dicabant dicē
tes Reuertim ad dñs
dñ abraam et isaac et
israel, et reuertet ad reliquias q̄ effugierit manus regis
assyriorū et q̄. Paral. xiiij. et subditur respōsio.

d. Quia dñs fuit datus syon, eligens locū illū ad suū
e. Et in ipso sperabunt paupes p̄li eius. (culum
q̄ nō solū illi de regno iude. sed etiā multi de regno iſ
rael venerūt ad ezechiam in h̄c iysaiē p̄fidentes de vi
tua p̄tectione, et ibidē subdit, sic exponit Ra. sa. Aliq
vero expositores n̄i exponit de munichs lenachend
q̄ misit in h̄c iude ad terrendū ezechiaz et p̄lm el⁹, et
habet q̄. Paral. xxiij. et risum fuit eis q̄ nō tradiderit se
regi assyriorū. sed magis p̄fiderent de diuina p̄tectione
p̄tra eū. Ezechia ad h̄ adhortante populu et h̄c iudei.

In capitulo. xiiij. rbi dicit in postilla. Qui mane or
ebatis, quia inter creationem eius.

Additio prima.

D. Uplex est opinio circa h̄. an aliqua mora fuit
inter creationē et lapis angli. p̄babulorū tñ est
et magis sc̄r̄o dictis p̄sona q̄ statim post pri
mū instans sue creatiōis diabolus peccauit, et nō de eo
Job. xij. dicit q̄ in veritate nō stetit. Nec obstat q̄ in
ter qlibet duo instantia tempoz est dare ips⁹ meaui p
ut p̄ba in sexto physicoz. H̄a hoc habet veritatem de
tpe p̄iuuo, in angelis tñ q̄ nō sunt subjecti celesti mo
rū q̄ primo p̄ temp⁹ et tñnuū mensurā, tempus accipit
p̄ ipa successione oportiōi intellect⁹ seu affectus, et iō
inter opatiōes tales licet nō sint simul non req̄rit dare
temp⁹ mediū, et in prima pre. q. lxij. articulo. vi. in re
spōsione ad ultimū argumentū.

C. In eodē capitulo, rbi dicit in postilla. Sic enim vo
luit p̄cessere aliq̄ angelis.

Additio secunda.

I. Iacet angel⁹ malus sc̄ret se non posse esse absq̄
dei manutenētia, n̄ib⁹ tñ prohibet ut ip̄e vellat
nulli subesse simpli. Voluntas eni q̄siq̄ est im
possibilis, p̄certim voluntas dñnata, sicut in diabolo.
C. In eodē capitulo rbi dicit in postilla. Aliq̄ vero ex
positores exponit de rege babylonis.

Additio tertia.

H. Qd̄ dicit. Quo cecidisti lucifer, magis p̄rie
ridet exponendum de angelo lupo q̄ de nabu
cho, cur rō est, nā nabuch, put dicit historie fu
it p̄mo h̄ infunē p̄dictiōis, et ideo numerū si post suaz
magnā exaltationē cecidisset, cū res faciliter p̄uerunt
enī naturā suā, p̄certim cū bona fortune sunt valde mu
tabilis fm p̄m. unde nō ridef digna tante admiratio
nis q̄ cecidisset, et de eo diceret. Quo cecidisti lucifer,
sed pot̄ esset admittandū q̄no ascendisset ad tantā sub
lumitatem, sed de angelo primo peccāte valde p̄rie cōue
nit admirari, q̄ fuit in tanta puritate nature q̄ ceteras
creaturas excedebat, p̄certim cū fm quosdā in gratia fu
it creatus, et de eo legit̄. Zech. cap. xxvij. Tu signaculū
dei fūisti tē. De tali igit merito admirat̄, p̄pha dicens.
Quomō cecidisti lucifer, nō enī est modice admiratio-

nis et creature tam pura in naturalib⁹ et enī in gratia
creata que nullū habebat impedimentū nec stratum
sic cecidisset ab altissimo loco in profundissimum, sed de
nabuch, cōnabilitet st̄git p̄ oppositū admirari. Alii de
eo p̄rie intelligē illud qd̄ in ista dicit, nūqđ ite est vre
q̄ conurbavit terra, q̄
sc̄us regna tē, q̄li de
ceret, non modice ad
miratiois est p̄ natu
ra tamcotempib⁹ at
tingeret ad faciendū
tam magna et insolita
que quidē admiratio

est oposita admirationi predicti.

Replica.

I. In capitulo. xiiij. Burgesi, circa calum et ortū la
ciferi voluit aliqd dicere cum suo auctore quo
statim post p̄mū instans sue creatiōis pecca
uit q̄i mor⁹ spirituū mensurē tē, in euo enī nō ponit
comūnter p̄ius et posteri instās, n̄i nature p̄fectio
nis vel originis nō successiōis, q̄ eadē est mensura ope
rationis rei q̄ est nature, cū igit natura ai geli fm else
sit indubib⁹, etiā in dubiib⁹ fm ogari, q̄ ad
mensura luceſtuā q̄ indubius ilis est et ex dubiib⁹
esse non pot̄. Donēc igit morulas aut duas aut tres
aut quatuor inter creationē et lapsū angelī, oportet ha
bete respectū ad ordinē nature q̄ est ordo p̄manentūz,
q̄ fm illū ordine p̄ius est esse q̄ bene esse, nā nō cons
uetur subsistēti sequētia, ita nō est apud intelligē
genre terminos capabile angelū fuisse bonū vel malum
nisi p̄intelligā fuisse. Et igit accipit illa bonitas et ma
litia tanq̄ moral, tē cū solū bonū vel malus r̄sus libe
ri arbitrii, et sic habem⁹ duas morulas ante appositiōes
vel negationē gratie, qua apposita v̄l negata oportet po
nere tertia, q̄ nō potest intelligi aliquē esse bonū bo
nitare gratuita n̄i p̄intelligat bonus bonitate natura
li, sic d̄ malitia, q̄n bacauit terra morula oēs tam bo
ni q̄ mali fuerūt in via, q̄ in statu merēdi et demerēdi,
q̄ meritū beatitudinis non est sine gratia, oportet igit
assignare quartā morulā in qua fuerūt in termino me
ritū vel d̄ meriti, q̄ nō est intelligibile stante lege ordi
nata q̄ q̄s sit in termino premij n̄i p̄mis fuerūt in via
meriti, illi q̄s cū hugo, et magistro relit di ere in angel
premiū p̄cessisse mentū, sed in hoc magistri illi non te
nentur, de q̄ ride circa quartā. d. q. libri sententiarum.
Illas autē oēs morulas possibile est esse in eode instā
tū tps, etiā si plures ponenter fm ordinē nature p̄fecti
onis vel originis. Sed de angeloz motib⁹ et operationib⁹
p̄ temp⁹ et loca, dicendū q̄ nō in ensurarent successiōib⁹,
sed solū coexistēti et p̄tentis, sicut fluvius aquaz circa
palū et mor⁹ spēciū in plano, vide Scotū circa di. viij. et
v. li. ii. et cū postillis, vult luciferū sic supbisse, q̄ nullivo
luit subesse h̄ intelligendū esse nō simpliciter, q̄ sciuit
se sine dei manutenētia esse nō posse. Burgesi aut̄ dicit
q̄ voluit simpliciter ex h̄ medio, q̄ voluntas est impossib⁹
lū. Ad hoc mediuū r̄sidet postill. q̄ p̄t esse verum in
ordine agendi sed nō essendi, sciens enī mūdū essendi
fm ordines essentialis dependētē qui immutabilis es.
ille seu fore ens p̄hibitū et in illo ordine nolit subesse
Non est igit ad illud voluntas sed in ordine agendorū
sunt multa impossib⁹ia nō simpliciter sed sibi, et ad ea
bene feri p̄sumptio voluntatis q̄lis fuit in p̄posito tē.
In locis medius r̄sq; ad cap. xvi. multa dicit Burgesi,
q̄ q̄uis sint alie applicatioes, nō tñ p̄tra postill. q̄ eas
dem fēa varijs expositionib⁹ sunt absurditate applica
ti varie potest,

Capitulū. XV.

Liber

Onus moab. **D**ic p' dñsclatōe punitōis phy
lissimoz pp̄la denūciat punitōne moabitaz q
descēdet a loth cū abraā p' iudeoz fecit mīta
bona educēdo eū de harā. **i**nde ducēdo eū in egyptū.
et reducēdo. **B**esi. **t**. et liberādo cū de manū amraphel. q
dūcerat cū captiūm.

Besi. **p**. et p' p̄ces sū
as liberādo cū de sub
uersōe sodomz. **B**es
nef. **r**ein. et iō moabi
re debebant filios ist
diligere. h̄ ipi ecotra
ito taq̄ redētes ma
lū. p' bono. gāydeband
de eoz afflōibz. et fa
uebat eoz. a factoribz
et iō pp̄ha hic denūci
at eoz vastatione. et
circa h̄ p'io vastatione
cordenūciare incipit.
scđo cāz cuius dā di. ti
smi readi in principio
teqñs capl. tertio ad
xps. tūm reat ibi.
Anciūm. **L**ita pri
ma incipit v'niūciare
ez' vastatione dupli
cē. p'io p' assyrios. le
cūdo p' babylōios. ibi
Ad torrentem. **L**ica pri
mu dicit.
a **O**nus moab. **c** vestiatio mihi reue
lata suprā est q' seqñt

b **Q**uia nocte vastata est ar. nomē est ciuitatis regie
in regno illo moab. **c** **L**ocutus. tñq' p'fuso nō pot
eris r'bellare. et accepit hic moab. p' p̄lo moabitaz.
d **Q**uia nocte vastata est mar. et fractus ab assyrijs.
eo q' instodes muri nō poterāt ita defendere de nocte
si. ut de die. **e** **A**scēdit dom' regia. i. regis familia.
f **E**st dybon. abitatoris dybon. **g** **A**d excelsa. rbi
erat eoz idola. **h** **I**n planctū. q. d. nō ad sacrifican
di. p' victoria. h̄ ad flēndū p' delectio sua. **i** **I**uper
nabo et sup medaba. noīa sunt ciuitatum ab aduersa. q' s
captar. **l** **M**oab v'lulabit. p' dolore emittēs. s. sonū
p'ssum. **l** **I**n ciuitis capitibz c' caluntū. tē. q' s
ignū tristie deponebant capilli. et barba sic d' de Job.
Lono capite corrut in terra. vel q' antiq'us capita et
barbe captiuoz radebanz. vñ d' Deute. xxxi. De cruce
ocelop' de captiuitate rūdati inimicuoz capiti.
m **I**n triujs c' accineti sunt sacco. in signū tristie
vel captiuitatis. sic dictu est de capillis. q' cū hoīes in
signū tristie induerēt se sacco. p'z Hester. iij. rbi d'.
Que cū audislet mardoche' sc̄lēt vestimenta sua et idu
tus est sacco. et in pl' bo alii locis. sūle sacco vestiebant
captiu. hoīes vestibz p' plati. **n** **S**up tecta eius tē.
In h̄ tang' magnitudo doloris et magnitudo clamor
ris. o **E**tsq' lasa. que est ciuitas in extremitate regni
moab. p' **E**up h̄ expediti moab v'lulabit. Et dicunt
hic expediti uiuēces fortes caretes exoribz. et liberi. et
et clamore istoz itellēc̄t maior clamor alior. q' **S**or
meū ad moab clamabut. vñbū est pp̄he cōpaciens ei' mi
serie. cui' cā dicec caplo seqñt. **r** **V**ectes eius s' q'
ad segor. et fortes illi' p̄li q' deberent cſe clausura et de
fensio alii fugerūt vñq' sa segor vñlaz. ppter luxurie
vñlaz. Et d' vñlaz in feminino. q' seu masculino

vñlaz habitatores ei' p' feminino infecti. vicio sodomi
tico. **s** **L**ostermane. q' terremotu coruit i' subversi
one sodomz. hebrei dicit. **T**utulabaromissam. et dicit Ra
fa. q' eū ciuitas foris in terra moab. ppter q' d' baromis
la. ad quā moabite ingebat. ppter ei' fortunā inē. et h̄
ridet veri' q' alti se
gor erat subuersa.

t **P**er aſeūz cū lñris
nomē est mos ad quē
fugit ps p̄li moab.
v **I**n via oronam.
nomē est loci p' quem
meedelat fūgientes et
clamat. **x** **A**que
cū nērum. nomē ē ter
ritorū abūdāter i' fons
tibz. et p' p̄s bñ bita
bulis. y **E**t e' erit
ab'bitatibz inde fūgi
emibz. q.d. multorū
tūs alia loca remane
bit defacta. et subā cā.
z **Q**uia aruit herba
defecit germe. tē. u
uēces fortes et robusti
de meab petierunt.
a **S**cdm. magnituz
dūm opis. t. malicie
ez' p' culpam.
b **E**t visitatio eornz
sz p' pena exundeta
vñna q' corepōdet
malicie. **c** **A**d tor
rente. **D**ic sūter de
nūcia ē vastatio moabitaz p' babylōios cū vñcī.

c **A**d torrentē salicibz. i. ad terrā babylōis q' vñdat su
mū ibz. et salicibz sūm q' d' p̄. exxvi. Sup sumia baby
lōis tē. **d** **E**quit. qm salicibz i' mediū et' tē. **v** **E**u
cent eoz. s. babylōis. **e** **Q**m eū. sūbit clamor tē. q.
d. in tota terra moab erit clamor p'rum morientū. p'rum
fugientia. io subdit. **f** **Q**uia q' dybon. nomē est su
minus inst. tra moab. **g** **R**eplete sunt sanguine iteri
f'ctor. **h** **P**onā eni sup dybon additamēta. sz san
guinis. q' p' effusioz sā guis p' assyrios additta ē effus
io p' babylōis. io subdit. **i** **L**eone. tē. i. nabuch. q'
voca f'leo. **H**iere. iij. **A**scēdit leo de cubilitho. et h̄ pro
pter crudelitatem ei' et audacia. et q' forsitan portabat le
one in armis suis. depicta. sic rex romanorū ac u. i. lā

E **D**ire. **H**ic sūter reddif'ro. **L**apl'm. xvi
ciuīsda dīc in ea p'cedēt. **H**icerat ei' **I**saías
or meū ad moab clamabut. s. p' copassione. et iō
bie reddit copassioz causaz. s. ppter chrl̄tū q' pphē
ta videbat nascitarii de p'pl' moab p' ruth moabitaz
quā a. c. pat booz in exore. ex qua genit' obeth et' obe
isse sue psal. q' fuit p' dauid. **K**ub vñt de q' descēdēt
chrl̄t. igif' ei' ea hunc. **I**saías primo denūciat p'p' nati
uitatē. et ledo ei' regū dignitatē ibi. Et p'parabit. **P**ri
a in duas. q' pphēta primo facit q' dictu est. sedo quod
dam coriātū infet ibi. Et erit. **L**ica primū sciendū
q' antiqui patres multū desiderabat chrl̄t adiūcūz.
ideo pphēta denūciat p'pm p' mediū depeccantis dices.
a **E**mitte agnū dñs tē. i. o' tu dñe pater emite chrl̄t
q' d' c'gn' Job. i. **F**ece agn' dei tē. **b** **S**ūtatoz terre
pter q' d' dñs. **D**ath. viii. **D**ata est mihi oīs p'ras in ce
lo et in terra.
c **D**e petra deserti locus est in terra moab ve q' fuit

Elaie

ruth. **G**ui dicit **N**icetomus in ep̄la ad paulinū de oīb̄ sacre scripture libris, ruth moabitis Eliae explet variā nū dicetis. **E**mitte agnū dñe terre. **d** Ad monte filie syon, ad hierlm in q̄ erat templū in mōte syon vbi beata & go obtulit filiū syū. **L**uc. q. **e** Et enī. **N**ic propheta ex dictis inferret correlatinz, vñc q̄ sic ip̄e copiabat popu lo moabitay p̄t ch̄i stū, ita cœuorū p̄plus moab debebat copati p̄plo indecoreret q̄ de scēdit christ⁹ p̄ boos si cut & ex moab p̄ ruth, vt dictū ē. **A**ddit ctiā pp̄ha alia rocm cōpa tiendi, s. ppter quam angustia moabitē erat passu. **A**fflīcti enī solent alios afflīctis cō pati, & hanc rationem p̄mutū dicens.

e Et enī sic ausi fū giens tē, s. timore ne capiatur.
f **S**icut etur, t̄ filiū mo ab, s. fugiētes ne capiant ab assyriis & babylonis.

g In trāscēsu arnon, Ruthius q̄ est in finib⁹ moabita rū. **b** **I**nī p̄silū, cū sapientib⁹ moab. **i** Loge con cilii, s. gregā in loco secreto ad vidēdū quō possis effū gere man⁹ vastatoris, & s̄fiter dat modū dicens.

h **P**one q̄si nocte tē, i. fac lantula in q̄bo possis fili os Israel fugiētes abscondere in mendie, ita q̄ ibi lateat ac si esset tps noctis, & t̄o subdit. **l** Abscōdere fugiē tes, eis copatiendo. **m** Et vagos ne pdas, s. pleci torib⁹ tradēdo, & q̄ de filiis v̄l̄ intelligat subdit.

n **H**abitabūt apud te pfugi mei, i. fugiētes de populo meo timore sennacherib⁹, q̄ licet nō cept̄ hierlm, tū vastauit alias ciuitates iudee, vt habeat, uij. **N**eg. xvij, & de illis multi fugerūt ad terrā moab. **E**t vlt̄ denu ciat pp̄heta casum sennacherib⁹ de p̄p̄n futurū, vt mo abite nō retrabāt a recepc̄ iōc̄ sp̄li v̄l̄ timore sennacherib⁹. **o** **F**initus est enī puluis, i. u. pp̄n q̄ (rib⁹ dicens, est exercit⁹ sennacherib⁹ terminatū q̄ dicit hic puluis eo & corpora bellatoraz fuerūt redacta in cinere, vt dictum est supra. **p** **C**olummat⁹ est miser, i. sennacherib⁹ est in prouino occidens a filiis suis in terra sua.

q **D**efecit q̄ cōculabat terrā, s. sennacherib⁹ q̄ subfici bat sibi habitatores terre. **r** **E**t p̄parabūt, ut decri butur ipsi⁹ ch̄: isti regia pt̄as cū dicit. **E**t p̄parabit in misericordia solū, q̄ post re. unctionē tps ascēdit in celū, t̄ sedet ad dexteraz p̄s, vt habeat. **D**ari vlt̄, cū regnū est in dulcore n. t̄c̄ dñe r̄sq̄ ad iudicū extēnum, in q̄ erit tps iustici, iō sequit. **s** **J**udicās & q̄rens iudicū, s. extēnum. **t** **V**elociter reddēs q̄d iustū est, q̄ in breui tpe dabit̄ s̄ia p̄ iustis. **C**ente benefici tē & tra iniustos, **t̄** maledicti. **c** **D**arib⁹, t̄c̄, ca, v̄sib⁹lus **D**oris vel vice bene v̄l̄z ite venite. **D**icet reprobis ite, v̄i te probis. **L**otū autē istud de capitulo p̄t̄ exponit **R**a, s. de moab ad h̄i tera p̄tinuādo capitulo p̄z denti, ad cui⁹ intellect⁹ sciēdū q̄ metu rex moab soluebat p̄ tributo & regi v̄l̄ centū milia agnoꝝ, et h̄i, uij. **R**egū alia postea moruo achaz negauit, & q̄ exūc p̄plus moab erexit se in sup̄bia, de q̄ d̄i in p̄t̄ sequēti. **E**ndui mis sup̄biaz moab, sup̄bi est valde. **iō** **E**liaas volēs ei⁹ sup̄bia repellere unproperet ei tributum istud dicens,

Emitte agnū dñe dñatorē terre, noīa, n. hebreia sūr inde dinabilita, iō defacili dici pot̄ dñator, p̄ dñator, sic hec noīa cornu & gelū indifferēter accipiunt in casu accusa tūo & nomiatiō apud latīnos, & est sensus fm **R**a, s. **E**mitte agnū, q. d. pp̄ha qd sup̄bis p̄ple moab p̄ regiūz uida p̄tēdo, quia ul̄ le q̄ fuit dñator, & dñs i terra v̄a, s. rex v̄ ali q̄i misit p̄ tributo re gi isrl̄. **A**gnū, lagnos accipiendo singulare, p̄ plūrali, sicut **t̄** ro, v̄ij **E**nit musca etamū ma, i. multitudi mulca rū, **D**e pēta desertū, & de taluoco terre mo abv̄i mitteban̄ gam p̄dici. **A**d mōte rilie syon, i. ad samariaz q̄ edificata fuit in mōte empro a lomer, uij. **R**egū, vii, et etat metro polis in regio isrl̄, et dicit mons rilie syon, q̄ oēs ciuitates ton̄ uide fuit sub hie

rusalē in q̄ est mons syon r̄sq̄ ad diuīsionē regni tpe roboam. **E**t erit ppter sup̄bia moab. **E**icut ausi fugies tē, q̄ vastatio hec fuit eis iūs̄cta, p̄ sup̄bia sua cū alijs malis, & oīc̄nter os̄dit pp̄ha modū cuadēdi hāc penā s̄z p̄ cōp̄ationē, s. ad filios v̄l̄ dices. **I**n p̄silū tē, expo natūr et sup̄a v̄l̄ ibi. **S**inū est enī puluis, cōsumat⁹ est miser, defecit q̄ cōculabat terrā, v̄l̄ **R**a, s. **d**icit q̄ hec est lēa hebraica, **D**efecit suictio, cōsumata est māmilla, defecerūt mobilia de terra, quā lēam sic exponit. **D**efecit suictio, i. aīsi abēdabāt in terra moab nō sus gent ampli⁹ lac matrū suay, cōsumata est māmilla, id est defecit lac de māmilla aīalū, v̄i moabite in lacre & butyro solebat abūdare. **D**efecerūt mobilia de terra, i. aīalia q̄ gradūn̄ sup̄ terrā, q̄ hostes deduxerunt ea p̄ predā, hanc enī penā cōmūnat eis Eliaas, & tūc oūtū se ad nūciandu fortificationē regni iude tpe **E**zechie dicens. **E**t pp̄abif̄ in misericordia solū, q̄ ex dī misericordia exercit⁹ sennacherib⁹ ab angelo p̄cūlūs fuit, & ip̄e fugiens ad terrā suā il̄ i intent, & tūc ezechias i pace & glo ria regnauit, vt h̄i, q̄. **P**aral. xij, **E**t scēdebit sup̄ illua in veritate, v̄i dicit. **S**iat par & veritas in dieb⁹ mis, uij. **R**eg. xl. **I**n tabernaculo dauid, i. in cūtate quā edifica uit dauid, indicans & q̄rons iudicū tē, q̄ ip̄e fuit iūs̄ v̄ **Z**audiuim⁹, q̄ fm ex. (t̄ in alīs iusticiā seruant, positorē hebraicos & latīnos moabite nō fecerunt fm monitionē. **E**liaas de p̄fūando fugitivis de p̄plo isrl̄, idō nō euaserūt penā cōmūnatā, & ad h̄i designandū reuerit, & hic, pp̄ha ad describendū eoz penā & culpā, & p̄ uno p̄dicit extēnum, scđo excludit eoz remedū, v̄l̄. **E**t erit Līcā primū dicit, v̄ **Z**audiuim⁹ sup̄bia moab, p̄ fas mam volante, x. **S**up̄bia eius in factis, y. **E**t ar regantia, u. v̄bis, z. **E**t indignatio eius, an extēno, a. **P**lusq̄ fortitudo ei⁹. **E**st enī mod⁹ (tib⁹ signis, sup̄bi plus estimare de se q̄ sit in veritate, b. **I**ds circa, ppter istā sup̄bia, c. **E**ul̄abit moab tē, que tentes abūnūc̄ aurilū & nō inuenient.

d **H**is q̄ letant sup̄ niuros tē, tales enī muri fiebant antiqui, s. de laterib⁹ coctis & in fortitudine talū mu

ro gloriabant⁹ moabite, e. **P**oquimini ō vos pp̄he te, f. **P**lagas suas, i. miseriaz eis sup̄uenturas,

Liber

g *Q*m̄ suburbana ezebon, nōm̄ est cūitas famose in terra illa. **h** *D*eserta sunt a suis habitatoribꝫ inde fugientibꝫ. **i** *E*t vineaz sabama, cūitas erat in moab abūdās in vineis. **j** *O*ssi gētū excederunt, i.e. alij p̄ primo, et postea babylōnī, et dicit v̄t̄q̄ dñi gentuz, q̄ sp̄ibꝫ suis multas ḡtes subiecerūt domi.

k *F*agel (m̄s suis) suis s̄lta et palmites que vulgariter vocant s̄lagelia, sicē in hebreo, t̄ accipiant hic palmites methaphorice, p̄ pplo illi? curias q̄ abūdabat i vineis ut dicisti est. **m** *A*sq ad lazer p̄uenierunt fūgendo acuersarios. **n** Errauerūt i deser to, hoies enī p timore fugietes defacili errat ppter mēs p̄urbatio. **o** Propagines (nē ei? i. viri fortes). **p** Relictes sunt, scz a deo tanq̄ inviles. **q** Erakerūt mare, i.e. euphraten ducti in ea primitate ad terrā alienā, et vocaf hic flum̄ euphrates mare propter ei magnitudinē fin morē hebraici smōis, q̄ cogre gatio aq̄ r̄i mare vocat, fin illud. **R**ei. i. Cōgregatōeis q̄rū appellauit maria. **r** *S*up b̄ plorabo, h dicit, p̄ pheta, copatiēs pplo moab ratione supradicta.

s *I*n fieri, i.e. veraciter et nō ficte cōpatiēs et Jazer est nōm̄ cūitas in moab. **v** *E*t vineaz sabama, i.su per sabama cūitatē vineis abūdante, q̄ ille cūitates fuerūt destrucite, et codē mō exponit qd̄ subduuit.

t *I*nebrubo te te, ezebon enī et eleale sunt noīa cuius rata in moab, et cām̄ sue copatiōis subdit. **y** *Q*m̄ sup vindemiam r̄c, v̄ debelas v̄ltere. **z** *G*orcalcania. **Et** asperet leti (tū irrat, s̄. boſiū sibi, rapiētū, cia r̄c. **Loc** est in moab fertili i vino et blado. **b** *E*t in vineis nō exultabit r̄c, Q̄ si enī vindemiam ē abūdās et meis colligat pacifice, hoies exultat et cantat, i.o q̄ ab aduersariis p̄im occidunt et p̄im fugant, et missis et vindemiam ab aduersariis capi, et sic habet materia tristie et plorat. **c** *S*up b̄ venter me, i.mens mea, eo mō loquēdo q̄ dī de aliq̄ par l̄fato, par h̄z in ventre.

d *A*d moab q̄si cythara sonabit, emittēdo voce lugubre gemit, sicut in fieri mortuoy aliqui cantabat carmen lugubre i cythara. **e** *E*t viscera mea, mouebūt p̄ copatiōe. **f** *A*d murā cocti lateris, i.ad moabis q̄ habitabāt in cūitatibꝫ clausis talibꝫ mur, et supra dictū est.

g *E*t eru. **H**ic p̄siter pplo excludit res medii di. **g** *E*t erit cū appariēt qd̄ laborauit moab, s̄. inuanū ad defendendū. **h** *S*up excelsis r̄c, id est ad idola in mōtibꝫ posita, q̄ reputauit sc̄tā, i.o dī hic sc̄tā sua, nō simpliciter et absolute, sed cī determinatiōe ei? qd̄ est sua. **i** *E*t obsecret, pro sua liberatiōe.

l *E*t non valebit, q̄ idola nullā h̄sit v̄tē adiuuādi. **l** *D*oc v̄bum r̄c, i.de puniōe moab absq̄ retractioe. **m** *A*ttic, i.ab eterno, q̄ extūc omia futura dispositū. **R**ei. sa. exponit. **L**itūc, i, ex tpe q̄ moabite adūerūt balaā ad maleficēdū pplo isrl. **N**um. xxii. *D*ispositū de' hāc pena sup̄moabitas futuriā, non t̄i intelligit. **p** *E*t aliq̄

nouitas sit in deo, sed q̄ illud factū fuit dispositūm seu meritorum respectu pene q̄ hic describit. **n** *E*t nū locut̄, est dñs, s̄. p̄ me, ppham suū dicens, o *I*n tribō annis r̄c. Aliq̄ nuncrāt istos tres annos a morte achaz, sed b̄ nō videtur rex, qm̄ vastatio moabitay fuit

post destructionē res

gn̄ isrl, et patz et su p̄adici.

*S*amaria vō metropolis i regio israel fuit capta et ppl's captiuat̄ s̄. t̄to anno

*E*zechie, vii. *R*eg. xvii.

et p̄ sis sexto anno p̄ morte achaz, i. id o alt numerāt a captiuitate regni isrl. Aliq̄ a cas

piuitate regni uide.

*R*ei. sa. aut̄ exponit alt

ter dices q̄ salmanas

far tribō annis pugna

vit i samaria, et tandem

ca cepit, iiii. *R*eg. xvii

et in suo exercito erat

moabite stipendiarij,

et sic exponit qd̄ dī b.

O In tribō annis, i.p̄ tribō annis quibus

moabite cū salmanas

far impugnauerūt fi

lios israel.

p *Q*uasi anni mēs

cenarij, i. anni q̄ fuerūt moabitio q̄si mercenarij, eo q̄ p̄ q̄ *A*uferef gl̄ia moab, p̄ vasta (stipendijs erant ibi.

tionē terre sue, q̄si diceret illud factū eoz in tribō annis dictū fuit cā punitiois sue a deo, et sic p̄ b̄ qd̄ dicit hic i

tribō annis nō p̄figit tps sue punitiois, sed assignature ei? cā partial, q̄ p̄dictio balaā p̄dicta, et ista impugna

tio ppl's isrl p̄currit ad b̄, et etiā moabitay supbia, et dictū est.

r *E*t relinquet r̄c, q̄ pauci de moabibꝫ es̄ fūgerūt man̄' vastator, vel q̄ aliq̄ pauci vel paupes a

vastatoribꝫ fūerunt dimissi, p cultura terre, sicut nabu

sardā destructa hierim duxit pp̄lm reputatiōis i baly

lonē, et de paupibꝫ terre reliquit vintores tagicolas, et habeat h̄iere, elti.

*E*n caplo. xxi, rbi dī in postilla, Extūc, i.ab eterno, q̄ extūc oia futura dispositū.

Additio.

*E*xpositio *R*ei. sa. videt irrōabilis, sū q̄ de' r̄s

q̄ ad tertiu et q̄rtā generationē punit p̄tā patz

in filios, et p̄t̄ *E*po, xii, et i.o iā trāsuerat multo

plures generatiōes a tpe adūtōis balaā et manife

stiū est, tu q̄r̄ alia p̄tā h̄ exp̄sa sufficiūt ad p̄merēdā tālē

punitioe. *S*pugnatio filiorū isrl fugientiā, et etiā sup̄

bia ipsi? moab q̄ maximiū p̄tām̄ est, v̄i qd̄ dī Extūc, me

lius exponit fin postil, s̄. ab eterno, s̄. fin diuinā p̄sciētū.

O *P*unirū syrorū pp̄lm isrl ad p̄tām̄ inducēdū, q̄r̄

phacee rex isrl fuit p̄federat̄ r̄chi syrie, et dicitū

est supra ca. v̄i, et sicut cōcauit ei in amicitia, ita in ido

latrā. *S*ur'achaz rex iuda fecit sibi st̄t altare holocan

thoz in hierim ad similitudinē altaris qd̄ erat damasco,

et habeat, iiii. *R*eg. xvi. *D*ividit aut̄ p̄t̄s cap̄lm in tres

partes, q̄r̄ primo describit p̄nitio syrorū filiorū isrl ad

p̄tām̄ trahentū, sed o filiorū isrl in ipis p̄fidentiū, ibi.

Et erit, et tertio assyriorū v̄t̄q̄ vastantū, ibi. *E*t mul

titudini. Circa primā dicit. **a** *D*omus damasci, i.p̄s

nitio syrie a deo preuisa, q̄r̄ damascus erat metropolis

in syria, Ecce damascus desinit esse cūitas, s̄. notabilis

Eliae

et exponunt aliqui eo q̄ regalatphalassat q̄ interfecit ras-
sim regē syrie no legit eam destruise, sed illud qd subdi-
tur viuet repugnare, et erit sicut acerius lapis in rui-
na, et dico dū q̄ damascus fuit destrueta p̄ regalatpha-
lassat vel alii sibi succedente, et postea reedificata sic de-
hierlm legitur q̄ fuit
bis obstructa, et bis re-
edificata.

b **D**erelicta cūta-
tes aroer, nōmē est re-
gionis in regio syrie
in qua sunt plures ci-
uitates. Aroer aut p̄
ut est nōmē vni? cuius-
tans est in iudea.

c **S**gregib⁹ erunt se-
gregib⁹ aduersariū.
d **E**t reediscerent ibi, et
nō erit q̄ exterreat, lez
de syris, q̄ p̄l's syrie
fuit trāstāt⁹ crenem,
et habetur Amos. 1, et
q̄ syri erat cōfederati
regio iherl, et dicūt et
vñ. ca, ideo subdit.

e **E**t cessabit adiuto-
riū ab ephraim: et regnū

ab ephraim: et reliquie syrie

fuit trāstāt⁹ crenem,

et habetur Amos. 1, et

q̄ syri erat cōfederati

regio iherl, et dicūt et

vñ. ca, ideo subdit.

g **E**t reliquie syrie tē
id est isti et illi capi-
tabunt paucis euadē-
tib⁹ fugiendo, et sic fa-
ctū est, q̄ sic regalat-
phalassat captiuauit

p̄l's syrie, sic salmanasar regnū iherl, et habef. uñ. Reg.

h **E**rit. **H**ic p̄siter describit⁹ puniū regni iherl, et regis datū

et p̄fidebat de adiutoriū syrorū plus q̄ deo, et ad eoy ido-
latrā trahebat. Et dividit in tres pres, q̄ primo p̄pha
denūciat puniū effectū, sc̄bo ei⁹ fructū ibi. **I**n die illa
inclinabit hō ad factore suū
zoculi ei⁹ ad sc̄m̄ iherl respi-

ndictis. **P** In die illa, **H**ic redit p̄pha ad denūciā-
dū destructionem regni israel dicens. **P** In die illa
erunt tē, sc̄z lamaria et alle ciuitates mūnta.
q̄ Erunt derelicta ab habitatorib⁹ suis in captiuitatē
ductis. **R** Sic ut aratra et segetes, q̄ sicut fuū illi nō
potuerunt defendere

ea q̄ erat in capis, ut a-
ne seipos in ciuitati-
bus mūntis. Et h̄ des-
tructiois cū iherl. **S** Et eris dilecta, q̄
oblitia es dei salvato-
ris tuū ic̄.

T Propterea plāta-
bis plantationē tides-
lez fm̄ expositores nō
sitos p̄pha iherl. **B** dicit, eo q̄ subdit.

V Et germe alienū, s.
a fide et moribus.

P Seminabis, et ad h̄
cōcordat q̄ subdit.

Y In die plantatio-

nis tue labores, io ē
tē, et p̄ ista designatione

p̄pli iherl malitia. Ra-
sa, aliter expoit dices

q̄ p̄pha b̄ lequit d̄ p̄
terito p̄ modū futuri

cū d̄. **P**ropterea plā-
tabis plantationē ride-
lem, q̄ p̄pli iherl fuit

plantat̄ in sanctis pa-
triarchis, s̄ postea de-
cūnāt ad uolatriaz

iherl subdit. **E**t germe
aliū seminabis. **I**n

die plantationis tue
id est receptiois legi

dīmine in morte synai.

q̄ dīsis plantavit iherl tanq̄ ritē spēcialē p̄ legis datū

ita q̄ plantatio h̄ accipit aliter q̄ primo, Labula, quia

z Et manē tūfū flo (tūc fecit sibī titulū etatilē,
rebit i amē tēs debitis, et sic f. uetū ca. ebit. h̄ mō p̄plis

israel glorūs de fidēia syrorū incōmēter effō: ut, et
ideo pena secuta fuit, et p̄dictū est, ideo subditur.

a **A**blata est messis, salī ab assyriis. **b** In die he-
reditatis, Debet dicunt, in die u. firmatas, q̄ vius no-
puli iherl tūc fuit infirmata et adnibilata, ideo subdit. Et

dolebit grauiter, salī ex malis sibi illatis, causa astū dīver-
sitatū h̄lē est, q̄ dictio habraica q̄ ponit h̄c, et
h̄bela equoca est ad infirmitatē et hereditatem.

D E multitudinē. **H**ic describit⁹ puniū assyrioz regia israel

et syrie vastantū cū d̄. **E** Multitudinē populorū multo
rū, q̄ venerunt cū sennacherib̄ etra hierlm, et ponit ve-
nire, q̄ idē importat in p̄posito.

E At multitudinē
maris sonatū tē, in p̄cessu ei⁹ exercit⁹ fit magn⁹ tumultus,
ex collisione armoz, et motu currū, et sonitu buccina-
rū, marie q̄s exercit⁹ est valde magn⁹, aliis erat exercitus
sennacherib̄.

F Incepit ei⁹ p̄ angelū tuū peccati
do ei⁹ exercit⁹, uñ. Reg. xviij. **G** Et fugiet p̄cul, quia

sennacherib̄ vīla plaga cū paucis fugit ad terrā suā re-

Esate

I Defecf mur*s*, i. rasa a cyro remissa. et dictu*e*. et enā q*r* inde remanētes in babylone miseris ad locū dūmū cult*p* indeos illuc redūtes munera plūma. et h*p* p*ro* f*est* d*a*. Et ap*l*o. s*er* regni iude*s*. I. P*ro*ulso t*ra* cerato modo sup*ra* exposito.

L in capitulo, c*vii*.
vbi d*r* in postilla. L*ur* ca p*ri*mu*s* d*r*. De terre sc*egypti*.

Addit*io*.

D e capitulo
p*ri* v*ii*. p*ro* inc*is*
p*u*t. De terre cymbalo alay vide*p*

p*re* exponē*d* de filiis i*s* q*f*uerūt trāsmigrati per salmanas regē assyrioz. vt h*e*. u*n*. Reg. x*vii*. d*r*. Et trās tulit i*ra*c*l* in assyrios. posuitq*z* eos in h*aylā* t*in* habor i*ra*ct*u* flum*ia* go*l*am in ciuitatē medoy q*r* t*pe* alexandri magni reclūs fuerūt miraculo*s* ad orōne i*sp* i*alexandr*. Et narrat i*osephus*. ita q*z* loc*s* in q*s* sunt est i*mēabul*. egredient*t* circa tun*e* mūdi magnā ho*m* strage facturi. p*o* ut h*e* in historia scholastica. v*n* de i*s* videt agere xp*ba* in h*caplo* c*u* d*c*it. De terre cymbalo alay. De gente en*s* eu terra q*z* est i valde remo*s* seu i locis co*l*er intr*as* lib*n* h*e* noti*s* nisi ex son*o* cymbali. q*z* de longu*q* sen*t*itur. t*q* si q*s* ex illa p*te* longu*q* v*en*i*s* q*z* et*u* volare d*r*. v*n* Deute. xv*vii*. c*h*. d*r*. Addit*o* d*r* sup*z* t*o* gentē de longu*q* in siliudine aq*le* volatis. t*h* est q*z* d*c*it. De terre cymbalo alay. i. de terre ita remote t*re*cluse a p*u*er*ta* t*ion* ho*m* col*s* q*z* q*s* cymbalo son*o* eius evenit p*o* vola*t*u*s* alay. Et seq*f*. q*z* est tr*as* flum*ia* ethiopie alludedo ad ill*o* q*z* d*o* caplo sup*radicto*. u*n*. Reg. x*vii*. q*z* fuetr*as* m*igrati* tr*as* flum*ia* go*l*am q*b*videt vocari flum*ia* ethiopie. v*n* xp*ba* hic n*o* no*l*at p*ro* no*l*e terraz nec ciuitates in q*b* erant. sicut nec fuerūt no*l*ia i*ppia* historia sue tr*as* migratiō*s* sup*z* dicta. Et seq*f*. Que mut*u* in mari legatos t*in* valis pap*y*reis sup*aq*s. P*ro* q*z* sciend*u* q*z* il*l* de dece tribub*o* sic exterminati t*re*clusi veni*l* credi*t*ur q*z* desiderat*u* scire ea que geru*s* circa illos. qui i his partib*o* rem*is*serūt in iudea. t*u* q*z* multi de illis dece tribub*o* rem*is*serūt in iudea t*in* alijs dil*ps* p*ri*to*s* fugientes a rege assyrioz. vt p*z* de thobia q*z* erat de tribu neptali*s*. t*z* sic de alijs. t*u* q*z* illi licet. p*o* maiori p*te* fuerūt idolatre*s* t*z* spectab*at* saluator*o* seu mes*u* sicut t*alj* de g*ne* et*la* cod*s*. t*o* aliqu*s* mutte*b*at n*ac*ios verius hier*lm* et aliqu*s* fecerent ex p*idicis*. sed q*z* h*e* no*l* poterat facere p*o* terr*u* propter reclusionē n*ac*eb*an* h*e* facere p*o* aliqu*s* aquas subterraneas seu occultas. Et in valis pap*y*reis. i. in fiscellis sc*av*ies. Dictione en*s* hebraica que h*e* ponit non p*sonat* in aliqu*s* dictione q*z* ponit. Besi. vi. c*u* d*r*. Fracti*b*ib*l* arc*an* de lignis leu*gatis*. ib*l* en*s* d*r* de lignis go*ff*er. hic aut*u* de lignis gone*s*. t*z* est dictione eadē o*no* ei que ponit. x*ro*. u*n*. v*b* d*c*it. Hec fiscella sc*repa* t*liniut* el. Et dictione go*me* que h*e* t*bi* in x*ro*. ponit significat un*ci*. sunt en*s* aliqu*s* iunc*u* marini ita duri q*z* possent ex eis fieri aliqu*s* va*sa* ad namigādū p*o* flum*ia*. Et q*z* h*mō* iunc*u* licet duri no*l* t*bi* h*ut* virut*u* lignoz t*z* ex q*b*o namig*ia* fuit. t*o* dicit h*e* bre*g* a*rt*ut*u* namig*ia* in eis p*o* aliqu*s* ripas fluminuz eo q*z* no*l* ita citofragunt. q*z* q*s* q*z* edet tang*et*. t*o* talib*o* i*mag*is mutte*b*at legatos suos t*z* secur*u* p*o* loca subterranea seu occulta tr*as*ire possent. Doc*a*ut*u* q*z* d*r* i mar*s*. intelligē*d* est de congregatiō*s* aq*le* put*se* p*u*er*tu* d*c*it*u* in scriptura. q*z* ar*deberet* facere isti mūch*u* subdit*u* c*u* d*c*it. It*e* ad gente con*u*l*sa* t*z* dilacerat*u*. i. ad gente iudeoz put*z* i postilla declarat*u*. Et seq*f*. Ad ap*l*m terribilē. Dens. n*u*. iudeoz h*ic* ap*l*ia p*ri*ate si eet terribilior alij*s*. p*ri*ate t*in* dīna

frequenter mirabilia p*o* eis ozante terrib*u* er*et*. vt p*z* 30 sue. a*j*. c*d* i*rab* dicere exploratorib*o* q*o* es bitato*o* i*terre* chanaan tuncbat eos p*o* ter trālit*u* iordanis t*z* h*inc*o. Et i*o* dicit. P*o* que n*o* e*alt*. i*terribilior* i*signis* t*z* pdigh*s*. Et sequi*s*. Bent*e* spectat*u*. i*saluato* i*et* redempt*o*z. Et

peculat*u* cui*s* diripue*r*at flum*ia* terr*u* eius. q*z* d*q*nt*u*c*l*ng peculat*u* ta est ab sp*er*u aduersario*s* h*e* et sp*ectans* sua liberationē a deo. t*z* et ostendat in q*z* terra esset illa gens con*u*l*sa* t*z* dilacerata t*z* spectas

subdit*u*. Ad locū mōis d*ss* exercitu*s* monte syon. In illo en*s* loco v*b* i*nuocatū* nomi*s* d*ss* bitato*o* illa ges ad q*mi* mutte*b*at illi q*z* tr*as* flum*ia* ethiopie reclu*ed*ā*s*. Et seq*f*. O*es* bitato*o* orbis q*z* moram*u* i*terra* te. Que q*de*v*ba* fin*o* es expo*to*res intellig*u* esse dicta p*o* p*ba* i*psona* d*ss*. Ad q*z* declaratio*s* attēdē*d* q*z* u*h* i*s* q*z* dicta sunt exprimit*o* h*e* legatio*s*. Dicit. n*u*. It*e* angeli veloci*s* ad gente con*u*l*sa*. no*l* aut*u* dicit q*z* illi ang*l* seu nunc*u* debe*b*at n*u*ciare illi genti cui*s* mutte*b*ant. vel q*z* ab eis debe*b*at scire. s*z* h*e* aliquid i*men* in h*e* q*z* d*ir*it supra. Ad gente spectat*u*. q*z* d*sc*iat*u* ab eis si ill*o* q*z* spectat*u* a deo has beat*u* in te vt i*nos* p*ri* p*em* eoz redempt*o*z. Ad q*z* ri*nd* in p*sona* dei. O*es* bitato*o* orbis q*z* moram*u* i*ter*ra*s* eleu*at* fuit sign*u* in motib*o* vide*b*is t*z* clangore tube audie*t*. L*ur* sensu*s* e*z* q*z* redēptorveri messie. i*l* p*ri* q*na* o*es* ride*les* expectab*at* ostendē*d* era*t* publice o*b*ibus bitato*o* orbis i*duob*o p*ri*ncipal*o*. p*ri*o. n*u*. i*lenatiōe* suis crucis. v*n*. Si exalt*u* furo*ra* terra o*ia* trah*u* ad me ip*m*. Job. x*vii*. sedo i*l* p*dicato*re v*niu*er*ali* ap*l*or*s* t*z* discip*u*lo*s* ip*m* p*o* orb*e* diuulgari. de q*z* d*c*it. Et clangore tube audie*t*. q*z* d*u*icit*u* m*ill*is p*ri*ncipal*o*. si oportet vos mutte*re* ad in*qu*red*u* de t*pe* spectato*s* redēptois v*re*. q*z* h*e* publicabit*o* comoratu*s* i*terra* p*ri*dict*u* duob*o* modis. P*o* et refer*u* h*e* q*z* d*r*. L*u* eleu*at* tu*s* er*it* sign*u* i*motib*o vide*b*is ad exaltato*s* cruc*p* r*ict*o. i*l* statu*s* ip*arons*. q*z* p*o* tu*s* orb*e* salu*te* fuit diuulgari. t*z* luc*u* h*e* q*z* d*r*. Om*es* bitato*o* orbis t*z* ostend*u* q*z* saluator*o* no*l* era*t* sic expect*u* dus vt circu*at* p*o* orb*e* ad salu*at* eos q*z* salu*at* er*ant* p*u*ut*q* i*l* hebreo*s* erronee putab*at*. s*z* p*o* eleu*at* sign*u* t*z* and*u* clāgoris tube sup*radic*u*s*. sal*u* e*z* at q*z* orb*e* te*re* ad reclusos p*ri*dictos extēdē*d*. Ali*s* q*z* ap*l*i d*claradē*d** sub*dit*. Quia hec d*c*it. ut d*r*is ad me q*se*ci*z* p*si*derab*o* in loc*m*eo. Et e*s* sensu*s*. q*z* post*z* passio ip*m* fuit celebrata non oportebat vt r*ps* p*o* m*u*nd*u* discurre*re*. s*z* vt i*l* q*se*ceret t*z* laborib*o*. de q*z* d*c*it. Qui*s*cam*z* p*si*derab*o*. i*l* q*z* p*u*ideret sue eccl*ia* ip*o* furs*u* in loco suo ad d*ter*ra*s* pris existē*re*. de q*z* d*c*it. Et p*si*derab*o* i*l* loco meo. Et q*z* hec p*si*deratio seu p*u*lio*s* fit mediata lumen*s* fidei t*z* feru*o* charit*u* ab ip*o* deo infus*u*. i*l* sub*dit*. Sic ut luc*u* clara e*z* t*z* meridiaria vt p*l* q*z* d*r*. Luc*u* clara. intellig*u* lumen*s* fidei. t*z* p*l* q*z* d*c*icē sole existē*re* i*meridie*. Et q*z* ex istis virtutib*o* q*z* a d*o* q*se*ci*z* t*z* p*si*derat*u* i*l* suo loco i*l* eccl*ia* infund*u* deriu*at*. i*l* sub*dit*. Et sic ut nubes roris in die messis. Et seq*f*. Ali*s* messes en*s* top*z* efflor*u*nt. i*l* q*z* xp*ba* ini*u*at i*l* tr*as* flum*ia* ethiopie exit*u* q*z* t*pe* i*mo* ad r*pm* accessu*re*nt. t*z* h*e* er*at* suis p*ri*cipale inter*u*. q*z* q*de*v*ba* ips*u* er*it* circa finē mūdi*s* dictu*s* est. Fin*u* en*s* mūdi*s* d*r* messis. Bath. vi*vii*. Un*te* v*tra*q*z* cre*scere* v*ro*g*z* ad messem. Et e*s* sensu*s*. Ali*s* messes. i*l* ante fin*u* le i*udi*ci*u* ille pp*l*s floreb*it*. i*l* tendet ad fructificā*re* in bonis op*ib*o*s* t*z* cultu*s* dei. s*z* s*l*ct*u* flos t*ed*it in fructu*s* t*z* dic*it*

Liber

essoruit pteritus p futuro, et ne cō dī totū istell' gā p toto illo plo nemine deficiētū subdu. Et imatura pfectio germianit, qz nō oēs veniet ad maturitas pfectio. m.

Precidet rāmūculi ei' falcis tē, qz illi rāmūculi q

sunt q̄ inimiles pfectus, et q̄ derelicta sunt abscident.

a corpe ecclie, et ecuri

ent. de terra sua in q

sunt reclusi. Et sequit

relinquent sūl aut

bus mortū vīq̄ ibi iū

per eū hyemabūt i q

pdi. et strages et morti

cima q̄ debet fieri in

lūa exūsione pūt di-

cū fūt in p̄cipio. b

expositio. et q̄ tā de

exultatio q̄ de obui-

tib⁹ erāt mūl mortui.

to dicit. Heretiq̄ in q̄

līl. s. ab vīraq̄ pte pu-

gnarū. sequit. qn tpe

ulo desir. tñmūnus tē

in q̄ p̄pha p̄dīt

modū lūe egriūo;

nis lūe exūsionis sub-

dit ipsi lūe puerios

ad p̄pū dīcēs. In tpe

illo. s. an meses vīq̄

positū fūt dēteretur

mūn⁹ dīo exercitū,

sc̄ p̄ lāttie cultu. n.

A p̄pū dīuillo. dīlace. a

to tē. reliqui s. p̄pī

udeoz. et etiā ab iūs

q̄ exercitū dīnt a tē;

ra trās flūmia ethiopie supradicta. de vīrisq̄ ei p̄fīt. p̄

p̄pī poni illa q̄ h̄ tradūt. nā tam illi de dēcē trīl ubi q̄

extra humia pāicta existit. et est dictu. q̄ illi de duab⁹

tribub⁹. p̄pī p̄t dīci gens zuulsa. et dulacerata spēctas

et h̄mōi. et p̄t vīl u. nā. Et sequit. Ad locū noīs dīl i sy

on. s. ad eccliam. p̄cordat aut̄ huic finē seu exponi i nī q̄d

legitur Sophonie. m. vīl sic extra flūmia ethiopie inde

suplices mei filii dīspīoz meoz dēferēt mun⁹ mīhi. Ad

qd sc̄iendū q̄ ibi loquītū statū finali. quō oēs gentes

reducēde sunt ad vīl cultū dīmūn⁹. vīl immediate ante dī

Lunc redītā p̄pī labū electū et roct̄ oēs in noīs dīl

et seruāt ei humero vno. Et ibidē vocat illos q̄ sunt ex-

tra flūmia ethiopie. s. illos de dēcē tribub⁹ p̄dictis sup-

plies dei in q̄ntū ei h̄mīlabūn p̄pniam de p̄teritis. dī

iut euā eos filios dīspīoz meoz. eo q̄ descendit ab illis

q̄ dīspī fūctūt p̄ assīfīos ex finā dīmūn⁹. de q̄b̄ cōclūdit

q̄ dēferēt deo munera parīfīma sicut h̄ dī. qn illo tpe

dēferēt mun⁹ dīo exercitū a p̄pū dīuillo. tē.

Ōius egypti. dīc p̄siter Capitulū. XI. X

Ō denūciat pūntio egyptior̄ p̄ romanos. et primo

dicta pūntio. sc̄o iudeoz. s. ol. atio. ibi. qn die il

la erit. Circa primū sciendū q̄ antoniu. collegi augusti

cesaris sub q̄ nat⁹ fūt ipsi amore cleopatre regine egypti cap̄t̄. repudiat̄ ip̄oz̄ suā augusti sorores. et cleopatra accepit. et augusto bellū indixit. a q̄ tī fūt dellat̄. et

capta egyptus. et q̄ tpe augusti ch̄rist̄ fūt nat⁹. et in egyptum portatus. idco ad hoc incipit app̄beta dīcēs.

Eccō dīs ase. uidet sup̄ nubes leue. astūmēgo sibi cat-

nem humānā. que dī nubes. q̄ formata fūt spūssanci

stut. sicut nubes sursum generant in aere virtute solis

Et leuis. q̄. no fūt aggrāpata pondere peccati originalis.

c. Et ingreditur egypti. fugiēs p̄secutiones herodis. Dath. q. d. Et mouebuntur simulacra egypti a facie ei'. q̄ eo ingrediente egyptuz simulacra corrūtūt. et dī in scholastica historia ii. signū destrūtiōis idolatrie p̄ p̄dicatiōne enāgāly destruende. e. Et cor egypti. tē.

b referit ad antoniu.

regē et cleopatra regi-

na. q̄ sicut cor meuet

alia mēbra. sic popu-

lum egypti mouebat

rex et regina. et bene dī

f. Labescet i medio

ei'. q̄ exercitu egypti

debellato antoniu tu-

giens se ip̄s interfecit.

ne caperet ab augusto

et sūl cleopatra excita

nit serpētē venenosū

ad se mordendū. et sic

morsu serpētē iterat

g. Et p̄currere faciā egyptios. tē. q̄ aliqui

cor tunentes augilli

prātē unperūt se ei. et

lic pugnabat p̄ alios

egyptios q̄ erant cum

antonio.

h. Et dītūmp̄. f. spiri-

tus egypti. tē. s. fortu-

tudo eius. i. Et cos-

siliū eius. tē. q̄ antoniu

intēdēbat augu-

stum deīcere ab impe-

rio. et accidit econtra-

rio.

j. Et interrogibunt simulacra sua. q̄ antonius et cleo-
patra in talib⁹ confidebant. l. Et tradam egyptū tē.
q̄ multi egypti in illo bello fuerūt occisi. Let quā capta
egyptio a romanis fuerunt ibi positi p̄fecti romanorū.
qui super eos ponebant graue iugum.

m. Et ret fortis dominabis corū. s. augustus qui impe-
rator fuit potētissim⁹. n. Et arescit aqua tē. p̄ hoc
intell. gitur desolatio terre egypti. que ex vīa parte ē su-
pra mare. et alia sup̄ nūlū. o. Calamus et uncus
marescet tē. p̄ hoc et ignatū et giudicū et leticia defici-
ent de egypto. quā vīo. uncī. calami leticiā signifi-
cat. vnde prātūm̄ vītēs cōmūter dic̄t ridere.

p. Et merebunt p̄scatores tē. multi cūm̄ illūs artis
eānt in egypto. eo q̄ abundat aqua. habet enī mare ex
vīa parte. et nūlū ex altera q̄. l. Cōfundant̄ tē. id est
qui faciebant opera subtilia de lino.

r. Et erit irrigua ei' tē. id est arenaria. s. Omnes q̄
facebant lacunas. id est vīarii. p̄ ista que dicta fūt in-
telligit̄ q̄ omnes artīcēs egypti p̄ romanos spolias-
tentur et vastarentur. Et consequēt̄ idem ostendit de
principibus et maioribus cūm̄ dīcītur.

t. Eāntī principes thaneos. dicta thanis ciuitate
egypti valde nobili.

v. Sapientes consiliarii pharaonis. Antonium vocat
pharaonem. quā omnes reges egypti ab antiquo et tem-
pore esae vocabant pharaones.

x. Vederunt consiliū inspiens. s. antonio de mouendo
preliū eōtra augustū. y. Quō dīcīt̄ tē. allegabat ei'
q̄ in egypto riguerat sapientia ab antiquo. et haberet
primo metu. et q̄ illud regnum erat valde antiquū. et antiquus
satis q̄ regnum romanū q̄d incepit tempē achās

Esaie

regis inde, et h̄e in historia scholastica, et sic dicebant q̄ nomine monarchie ibi ponere, et q̄ accidit ḥru, id subdi tur.

v Abi nūc t̄, q̄l̄ dicit apparet eoz insipiētia, et Annūciēt n̄bi t̄, q̄, nō poterūt, et p̄z̄l̄ta r̄sq̄ ibi.

y Decepserūt egyptū, s̄, p̄stūl̄t̄ p̄dicti, et subdit̄ mod̄

deceptionis.

z An ḡl̄ p̄l̄or̄ ei, angul̄
q̄ duab̄ luncis p̄currē
tib⁹ efficiſ. Hic d̄r̄ con
iunctio antonij et cleo
patre, et sic est sensus,
et decipiendo cleopa
tre et antoniu decepe
rūt p̄s̄ totū egyptū
a p̄s̄ mūscū t̄, i.
pt̄roherst̄ et error, b
enī fecidūt p̄missiue
pter mala egyptiorū
b Et non p̄mūeda
erit egypto opus t̄, i.
p̄plus egypti nō habe
bit se intronitare de
rege p̄ficeō, qui p̄ca
put designat, nec d̄ fa
mula eū sequēt̄ q̄ di
cunt cauda, nec de in
dicib⁹ t̄ p̄fectis p̄lm̄
gubernib⁹ eū reſte
nando ab inuris in
ferendis, et p̄t̄s i u
rogando pro illatis, quia capta egypto p̄ augustum, gu
bernatio egypti devoluta est ad imperium romanum,
et ponebat ibi p̄fectos et iudices.

c In die illa t̄, i. egypti erit totaliter subiecti roma
nis, sicut milices virtutis. d Et timebūt t̄, i. p̄t̄s ei
quā tribuit angusto ē egyptū, q̄ oīs p̄t̄s a deo est.

e Et erit terra iuda t̄, impuritudo vastatione sua eue
nisse ppter mala q̄ fecerat antonius i terra iuda, q̄ an
tigoniū descendēt̄ a machabeis interfecit, et herodē ali
enigenā t̄, ḡ iudee instituit, et h̄e in scholastica histo,

f Omnis q̄ reor̄ dat̄ fuerit, de malis q̄ fecit antonius
i iudea, de illis q̄ ppter h̄ venerūt̄ i egypto. g Pas
nebūt a facie t̄, timens eius iudicia. h In die illa,

i Hic s̄iter describit̄ egyptior̄ reuelatiōn̄ susceptionē fi
dei et cultū dñini, q̄ p̄ualet̄ oīb̄ t̄galib⁹ bonis. Et dñi
dir̄ i duas, q̄ p̄uo describit̄ ista receptio fidei egypti,
scđ ab assyriis ibi. In die illa, Circa p̄mū sciendūs q̄
aliq̄ hebrei et s̄lt̄ aliq̄ catholici in h̄ eos sequentes expo
nūt partē illā de omni sacerdoti, q̄ de iudea ex pluribus
alib⁹ intrant egyptū dicēs se velle implere p̄phetiam

Esaie q̄ ponit̄ hic, et cū rei egypti honorifice eu recepis
ser, et ciuitatē ad habitādū p̄cellis̄set, erexit ibi altare dñi
hostias et oblatiōes offerēt̄ sup̄ illud, sed h̄ nō videſ ve
rū, p̄mo q̄ d̄r̄ hic. Erūt q̄nḡ ciuitates t̄, Onie vo nō
legit nisi vna t̄m̄ ciuitas assignata. Edo q̄ illō factuz
omne nō fuit laudabile, sed maḡ vituperabile. fin q̄ d̄r̄

Dasi, i. Filij q̄ p̄uicatoriū pl̄i t̄m̄ extollent̄, et imple
ant vītōne et coruēt̄, q̄d exponit̄ de h̄ facto omie, nō c̄
līcebat iudeis erigere altare et sacrificare, nisi in h̄ierūl̄i
et maxime post templi salomonis edificationē, factum
asit q̄d hic d̄r̄ comēdabile est et deo acceptū, et patebit
lēam p̄sequeō. Ra, sa, alia expositionē ponit̄ dicens, q̄
sennacherib̄ ultimo veniēt̄ etra hierūl̄ addūrit̄ secum
aliq̄ p̄incipes de egypto q̄s cept̄ in bello contra thar
atham regē ethiopicē quē iunabāt̄, de q̄ bello habef, usq̄

Keg, p̄t̄, et illos p̄incipes addaȳit̄ secum copeditos, vt

offereret eos ezechie t̄p̄lo eius ad terrendū eos, sed q̄si
exercitus sennacherib̄ nūt̄ p̄cessus ab angelo ipsi fues
rūt̄ saluati, et p̄ ezechiam a vinculis liberati, et sic reuer
tentis in terrā suā fecerūt̄ altaria ad colendum deum
israel qui eos liberaverat de manū sennacherib̄, et sic ex
ponit̄ litterā istam.

i Erunt q̄nḡ ciuita
tes in terra egypti, t̄c
sed etra h̄ est q̄d sub
ditū. Loquentes ling
guā chanaan t̄, id est
hebraicā, q̄ terra cha
naan tunc et a logo tē
pore ante ab hebreis
habitabatur, si aut̄ di
ctum Ra, sa, esset ver,
p̄pheta diceret. Loque
tes lingua egyptiacā.
z, si aut̄ dicat q̄ dū
pernit̄ secum hebreos
ad faciendū dūminū
officiū in egypto, non
valet, q̄ nō erat eis li
citi ibi erigere altare
et dictū est, et sic facit
ez̄ esset vituperabile

Milla etiā scriptura
canonica nec historia
famosa de hoc aliqd
dicit, et ideo illud dis
cētum videſ esse ficticium. Propter q̄d pars ista expo
nit̄ de receptiōe fidei christiane ab egyptis, quā bea
tus symon apl̄us p̄dicauit in egypto q̄ ei forte adueit,
et habef in legenda sua, et similiter Marcus euāgelista
fin q̄ dicit Hiero, libro illustrum viror̄, et tūc ipl̄ ordi
nauerūt ibi ecclesias, et ereterūt altaria in noīe dñi iesu
christi. Et fin hoc dicit̄ hic. In die illa, id est t̄pe chri
sti qui nat̄ fuit sub augustō.

i Erunt q̄nḡ ciuitates t̄, i. hebraicā. In egypto enī
erant multi iudei, qui fuerūt̄ dispersi t̄pe machabeorūz
et ante, q̄ credēt̄ ad p̄dicationē symonis apl̄i et marci
euāgeliste fuerūt̄ ab eis orinat̄, et dispositi ad regimē
et doctrinā egyptior̄ in christū credentū, et ad celebran
dū dūminū officiū in lingua hebraica. Potest etiā dici q̄
egypti ad fidē cōuersi dñi laudabant hebraica singula
q̄ in primis ua ecclēsia baptizatis p̄ impositionē mā
nuū apostolorū dabat sp̄s sanctus in signo eisibili, et
loq̄banē variis linguis, et habef Actuum, viii, t̄, ix. Sic
aut̄ hic mentio magis in speciali de lingua hebraica q̄
de alijs, q̄ illa est lingua prima, et fuit omib⁹ cōmūnis
usq̄ ad edificationes turris babel, et habef Gen, xi. Et
exprimunt̄ hic q̄nḡ ciuitates tanq̄ p̄incipales in qui
bus euāgelū p̄dicat̄ est in egypto, licet i plurib⁹ alib⁹
locis euidē regni p̄dicat̄ fuerūt̄ tempe apl̄o.

k Ciuitas solis vocabit̄ vna. Dicit̄ aliqui q̄ h̄e ē
alexandria, que dicit̄ ciuitas solis, i. christi q̄ est sol iu
sticie, eo q̄ fides xpi ibi vigut t̄pe marci euāgeliste sub
quo fideles viuebat in alexandria, h̄sites oīa communia
eo mō quo legunt̄ viueſt̄ sub petro in h̄ierūl̄. Actuum
iū, ppter q̄d philo disertissimus iudeorū libri coposuit
ad commendationē ritū ipsoīum, et dicit̄ Hiero, in libro
illustrum viror̄, Alij vo dicit̄ q̄ ciuitas solis hic dicit̄
elyopolis que est ciuitas i egypto. Et dicit̄ ab elios q̄d
est sol, et polis q̄d est ciuitas, et de hac hic fit speciali mē
tio, eo q̄ sacerdotes ibi mālerunt ab antiqu, et h̄e Gen,
xli. l In die illa erit altare t̄, dedicatū i honore xpi.

Liber

Ideo subdit. m. Et erit titulus illud pot referri ad xpm ita q iste titul' sit iesus nazaren' rex iudeor. q in termio rite xpi passibil' fuit posse sup crucem signum aut crucis ponit in altariis et locis xpi nomine dedicatis pot etia referri ad terram egypti. et sit sensus q fides christi fuerit predicata per totas egypti usq ad terminum.

Clama nos ei. bunt enim ad dominum. s. egypti pti. o facientur bulantur. s. demonis. p. Et mittet eis salvatorem riz iesus xpm ab eis receptum per veram fidem ab apostolis ab eo misericordia predicata. q Qui liberet eos de tenebris erroris et pro testate demonis. ideoq subditur.

Et cognoscet dominus tecum hostia noui testamenti est eucharistia qd hic hostie in pluribus. q succedit ob hystis et sacrificiis veteris testamenti. pot etiam pot referri non solum ad eucharistiam sed ad orationes et suffragia ecclie q dicunt hostie. psalmus. sacrificium laudis honorificabit me tecum. s. Et penitentem. s. tenebunt pena ut dicitur est ad eum castigatio ne. Et sanabit eum. o vera fide. v. Et revertent ad dominum veraciter et perfecte. ideo subditur. p. Et placabit uer eis. q In die illa critria de egypto in assyrios tecum. q predicatorum euangelii de una terra dilatetur ad alia et cetero verso. ut pte in actu apolorum in pluribus locis.

Et scribit egypti assyrios. ex mutua charitate. q in primaria ecclie fideles vindictos essent nisi puniebant ad iniurias. vndebat in misericordia. et pte. Et iustus. et ad h referit qd subditur. a In die illa erit iste tertius. q apl fuerit de israel. et p predicatione euangelii pte. venient diuersos populos. adiunxit mutua charitate. ideo subditur. b Bifidio in medio terre. q bifidio dei dat existere in charitate. et his dicitur pte. sive sequitur.

In capitulo. pte. ubi dicitur in postilla. dicitur miscutum in medio eius spiritu rettingis. Additio.

Tertigo. put in h loco coperit significat prouolutus. tone leu. q. autem. q. q. sit in cerebro a morte sic in terra sit a vento. put medica tradidit. et si q. tale morte. patitur non pot recte iudicare de agere. sed erat sicut ebrius. put dicitur in lea. Caplin. xx

Tu anno. hic psequenter ponit punitio egyptiorum facta per assyrios. Et dividit in duas ptes. qd pri mo ponit punitio egyptiorum. scilicet ex h sequens. Superfactio iudeorum. ibi. Et timebunt. Curca primum punit-

tur. tps revelationis facte de ista punitio ei dicitur.

a In anno tecum est curia phylistinorum quae cepit iste tarshish princeps militie regis assyriorum. b In tempore tecum de punitione egyptiorum. c Vade et soli facias tecum prophete enim aliqui denunciat prophetiam suam non soli verbis. sed etiam sensibiliibus signis. sicut lumen re. poluit catenas collatum suo ad designandum qd sic ducentur portantes. nati illi qd propheta bat hieros. Et sic etiam sicut nudus et discalciatus ad deligantur cum qd egypti ethiopum in captivitate pedibus tuis. Et fecit sic. videntis nudus et discalciatus.

Et dixit dominus Hic ut ambulauit seruus meus esaias nudus et discalciatus. trius annorum signum et portentum erit super egyptum et super ethiopiam. sic minabit rex assyriorum castanabit eos. In die illa erit via de egypto in assyriis et intrabit assyrii egyptum. et egypti in assyriis. et quiet egypti assur. In die illa erit israel tertius. egyptio et assyrio. b Benedictio in medio terre. cui benedicit dominus exercitum dices. Benedic populus meus egypti. et opus manuum mearum assyrii. hereditas eum temea israel. xx

"In anno qd ingressus est thartani azotum.

tus. sed hoc non est verisimile. qd dicitur tam diu faceret eum incedere taliter. maxime cum esset de stirpe regia. tio alii expositores dicunt. qd ut sic tam tribus diebus in signum trium annorum dictorum. sicut dicitur zedekiah. Et in primo anno dedi tibi.

e Et timebatur. hic psequenter ponit superfactio iudeorum qui confidebant in adiutorio regum egypti et ethiopum contra regem assyriorum. et ideo quando seuerunt eos captiuos a rege assyricum fuerunt territi. et suscepserunt. et hoc est quod dicitur. e Et timebunt et pasci dentur. scilicet iudei.

f Ab ethiopia spes sua. id est de tribus auxilio sperabat g. Et ab egypto gloria sua. id est de eius auxilio glorificabatur. h Et dicitur tecum. id est populus regni iudei. qd dicatur insula. eo qd est inter duo maria. scilicet mare mortuum ab oriente. et mare mediterraneum ab occidente. Dicunt tamen aliqui qd dicitur insula. eo qd concubebatur hinc et inde tribulationibus. sicut insula fluctibus. sed prima expositio est magis litteralis. Letera patet ex dictis.

Estate

Onus deserti mari⁹. P̄sis ea⁹ Cap̄im. XXI.
pirulū in tres p̄es diuidit. q̄ pp̄ha p̄io loq̄
⁹ babylonios. scđo ⁹ idumeos. ibi. **N**⁹ dum⁹
ter⁹ aḡ regnos. ibi. **O**n⁹ in arabia. Circa primū sc̄i-
enū q̄ ipsū pp̄hetie nō s̄p adeſt. pp̄bis. ⁊ q̄n t̄ḡit m̄e-
rē pp̄he de aliq̄ nego-
cio futuro. nō sp̄ teue-
lat. oēs ²ditōes. sicut
plani⁹ dictūs sūt i p̄s
cipio libri plamorū
eu agere⁹ de vario ta-
ctu pp̄fetti circa men-
tas pp̄hanū. ⁊ inde est
q̄ d̄ codē negoio plu-
rū vīcib⁹ t̄ḡit aliq̄n
mētes pp̄haz t̄uelan-
do vna rīce qd̄ n̄ erat
in alia i exclatū. ⁊ sic
xp̄he fr̄quenter idē re-
peut addēdo ad ea q̄
pr̄ dixerāt. v̄l magis
explicando q̄ p̄uis fe-
cerāt. ⁊ sic est in apōsi-
to. **G**uipua enī claraas
destrucciónē babylōis
denūciaverat. xii. ca. t̄. xiiij. ⁊ b̄ eandē destructionē res-
petū explicando aliqua q̄ nō fūciant pr̄ taliter expli-
cata. Et diuidit in duas p̄es. fin duo que hic expli- an-
tur. Secundū ponit ibi. Babylon dilecta. p̄uma in du-
as. q̄ prima ponit dicta explicatio. secundū. pp̄hetie com-
passio. ibi. **P**roperea. Circa primū dicitur.
a. **O**nus deserti mari⁹. i. babylon. s. xt p̄z ex seq̄ntib⁹
⁊ fm̄ aliq̄s d̄ hic mare. pp̄ter pp̄li i ea cūlūtē multa
tudine. ⁊ mare deftū. eo q̄ pp̄ha denūciabat eā deie-
tendā a suis b̄itatorib⁹. **S**imihi videt mel. **b** dic. de-
sertū mari⁹. v̄l mare deftū ad explicatiū modū captiuis
babylonice. q̄ nō fūciat sup̄i⁹ ecpli. at⁹. **D**icre ei t̄nedi
obſcūtēs babylōne. ⁊ nō potētes eā cap̄e. pp̄ter mūro-
tu altitudinē. q̄ pp̄stitudinē lōge a ciuitate dū. **s**erū tu-
ui⁹ eup̄hatē. q̄ p̄arc⁹ trālitab p̄ mediā ciuitatē in mul-
tos riuos. ita q̄ intraveit ciuitatē p̄ arc⁹ illos. ⁊ sic de
babylon deftū mare. pp̄ter attenuationē eup̄hat⁹. q̄ est
mag⁹ fluui⁹. pp̄ter qd̄ d̄ hic mare mox hebraici rimo-
nis. q̄ aggregatio magna q̄ mare vocat. fin illud. **S**ci. a
Lōgregatioq̄ aqua appellante maria. **b** **S**ic turbi-
nes ab aphrico veniunt. **A**ph. i.⁹ est vent⁹ lateral⁹ i. ter-
meridi⁹ ⁊ occidente. ⁊ dicunt hic aliq̄ expoſtores q̄ pe-
ſe ⁊ medit et illa pte venerūt ⁊ babylōne. sed h̄ nō videt
ver. q̄ regiōes medie ⁊ perſidis mag⁹ declinat ad op̄-
polita pte. ⁊ i. p̄ b̄ qd̄ d̄ hic. **c** **A**b aphrico t̄. noī
designat termin⁹ seu plaga v̄l venit exercit⁹ ⁊ babylō-
ne. h̄ mag⁹ designat mod⁹ remedi⁹. q̄ aphricus ē v̄ci-
tus tēpetiuſus generās turbines fulgara ⁊ tonitrua.
q̄ sunt valde terribilia. ⁊ ex hoc pte. ⁊ medi veneuit ⁊
babylōne quā deſtruerūt. ⁊ ipsū occiderūt. et p̄diciūt ē
d̄. **D**e desertō venit. q̄i inter babylōne. **S**up̄a ca. xiiij.
nē ⁊ locū v̄l venit exercit⁹ erat qd̄a desertū p̄ qd̄ tran-
ſit. **e** **D**e terra horribilia. de media ⁊ p̄side q̄ erant
horrede babylōnij.
f **V**isio dura. ⁊ babylōnios.

g. *Auctorata est mibi, et quod sit illa subdit. Qui incredulus est infidelis agit, et qui depopulator est vastat in hebreo habet. Cotenebris preterit, vel decipiens decipiet, deuastans deuastans, quod expoit **Rasam**, de regno babylonis et regno persiarum post regnum babylonie quod percepit seu de caput et deuastatur militias provincias, surrexit rex persiarum sub cyro qui sibi libet regnum babylonie et deuastabit, finis g.*

6 infra. xix. **T**e d spemis, nōne t p spemis, **A**e d
p̄dabis, nōne t p̄daberis. **t**c ad eude ix̄luz redūct
b **Q**ui incredal est infideliter agit. (translatio n̄l.
hoc d̄r de b. l̄thazar rege babylonis q̄ uit idolatra pessi
muis, et h̄t Dan, v. t sic fuit incredulus, vel q̄ dictu. i
hīere, p̄x, d̄c. t ḡi in
d̄cēmatioe eccl. d. t
eſe falsu. , p̄t, t q̄d se
et illud p̄uāum mi
ḡiū Dan. x. Eg t etia. u
niacit, q̄r v̄ia v̄ii
no cultu. d̄dicata ap
pli cant v̄ib⁹ coruus
i. **A**t in uo p̄uāo
q̄ depopulator est v̄a
stat, q̄d inclugit d cy
ro q̄ babylonis mias
alias, p̄uāas depo
pulaunt v̄alant.
b **A**ccēd. clā, reg. o
est p̄uāas cu. d̄l. aro
tes cu cyro akedore. s
babylone. **v** **p̄t** s̄t

Pede, qui perse et medi obsedebat batrione in eum
ne i gemini te, facia de pping, eo q babylonis a robis
capit no audiat cora roris qui p nuncio timore et des-
presione. **n** Propterea, sic sibi ponit pide copias
suo, q licet edite babylomoy malicie, diligebat in na-
turam, tio copiebat misericordia, ppter h dicit ppha, Propterea replete sunt libi in ad-
lore te, Et ptra vlo vlo, o Leae bre stuperebet
me, id est misericordie tute super babylonem imperiecerunt
me p admirato, p Babylonis, hic ponit idem expli-
cans capitois babylone modum, prius de morte balthasari regis, sedo qm ad modum exercitii p ei venten, i-
vo, Hec enim dicit, Circa primu d, q pone mensa, q
in h alloquitur balthasar q fecit grande eouium, **D**icitur
Dicit enim aliq q cyrus, "dari" fuerit in h primo uni-
tati a balthalar, eo q doles simulacrum se velle paci-
cate cu eo, si crederetere cu amicis t, d, re, ppter qd bal-
thasar f cu eis pniu, sed hoc nro videt ver, q **D**icitur,
dicit, Balthasar rex fecit grande pniu optimatus mili-
mille, si aut secutus illud pniu cyro t dari regio, pri-
cipaliter fuisse ei pisa eoz noia, ppter qd tuit hebrei
q fecit illud eouium suis principiis, etiamnam dicunt
hre, fuisse falsum de terminat ore regni sui q terminata
posita hre, xxi, credidit esse trilactu, ppter qd in dei
tempri fecit apportari vasa dei in illo pniu, et qd
metuit a deo codemnari, vt ibide dicit, id est sequit.
r Contemplare in sp, cilia, manu scribente intaz d, t
z, ptra cadelabz i suprise parat aule regi, cuius ier-
ptura et expositio diffuse ponunt **D**icitur, v, **s** Comedie
tes et bibentes surgite principes te, qd dicter, ppha non e
ips festivadi, sed magis vos defendedi, qd eaen no re
perse et medi intrauerunt ciuitate mo supradicto, et ter-
fectus fuit balthasar cu plo suo, **D**icitur, v, **t** Hec enim
dixi mihi te, **D**icitur, ppha explat modis venienti per-
fari et medoz ptra babylonem d, cu, **z** Hec enim dicit mihi
dix, cu vbu no potest esse falsum, **v** Vide et pone
speculatori te, **D**icitur hebrei q fuit Abachus ppha eo
q subief infra, **z** Iug specula dñi ego sum stans te, **L**et
lententia ponit Abacu, q, et dicta persona ipsius, sed
melius intelligi de ipsomet Esai, vt habetur ex fine
huius partis, **z** Cigitur exponitur **v** Vide et pone
speculatori scilicet te ipsum ad videndis et nunciandis

Liber

pplo suo q̄ rētura sūt sep babylone. Et r̄dit. loq̄ de seipo q̄li de altero. et h̄ moa loquēdi frequēs est in ppblis. et etiā in euāgeliis. Lurū duor equitū. i. qn reḡ plaz et dñm reḡ medoz. q̄ erat uici q̄li due ro te l vno cūm ad currēdū sup babylone. Alcelos tē asini. Et r̄dit. n. vi sione imaginaria du os eōtes. q̄ p̄n̄ eq̄ta bat asinū et alter came lū. et itellerū q̄ eq̄tā asinū significabat cy tu p̄sidentē regno gla tu. qd v̄sq̄ ad r̄ps eq̄ti fuerat hūle et suble trū. et ascēsor cameli qd ē aīal nobile et ma ḡificum significabat barū p̄siderem regno medorū qd ē lōgo ip̄e fuerat nobile et ma s. Et p̄ep̄lat (gn̄a est diligēter ad p̄p̄ie dū reuelationē dūias sicut bon̄ discipulus ad intelligēdū m̄ḡri sui doctriu. et dicit unīa. l. ca. Et anē en̄git m̄bi aurē et audi am ēi quāl m̄ḡm.

b. Et clamauit vt leo q̄ sicut rugit leonis est tēribil. sic pp̄pheta sua erat terribil babyloni. c. Sup̄ specula dñi ego sum stās tē. parat ad vidēdū. illud qd m̄bi oſidit. d. Et sup̄ custodiā meā. et p̄ defectū seu p̄cīm meū diuīis reuelatioib⁹ nō ponam impedimentū. Et subdit v̄sio sibi oſia. e. Ecce iste neutrū. etra babylone. f. Alcelos vir tē. q̄l in p̄cio acc̄ptur sup̄ duo regno dominii. et aliter f. Ascēsor vir. l. etiā ascēsores. accipiendo singulare p̄ plurali. sicut Pro. etiā. Venit musca grauissima. etiā v̄ri sūt cy tus et darius. ita q̄ p̄ biga eq̄tū idē intelligit qd supra g. Et r̄fidit. et dicit. Elias p̄. (p̄ currū t̄noz eq̄tū. p̄pheta q̄ noīat) est h̄ speculator. et dictū est. h. Le cīcīt cecidit babylon. et duplīcat cecidit ad maiore affir mationē et coiter exponit. K. a. sal. dicit q̄ duplīcat ad significādū duplīcē babyloniē casuz. vñu a cyro et dario et qd capta fuit et incēsa. aliū a dñio. et q̄ postea subuertsa est taliter q̄ est inhabitabil facta. et dictū est supra. i. Ut babylon subuersa. sic subuertit dñs sodomā et go. i. Et oia tē. q̄ perse et medi ea 2fringētes. (m̄orā. aurū et argētū alporauerūt. et dēlequeret esaias. queritur se ad loquēdū regno iudeicēs. l. Tritura m̄ca tē. In hebre. hēr fili idē tē significat v̄trog vocabulo. p̄pheta enī p̄lm̄ regni iudei vocat tritura suā. et filiū seu filiā arec sue. qd intelligit granū purū a palea excussum. Intentio enī ei erat excutere a pplo illo oēs maliciā et castigare eos p̄ alioz flagellationē ab eo dentūcata. i. o subdit. l. Que audiū tē. q̄ fallere nō pot nec m. Annūciati robis. in sitate p̄ v̄ra correctō. (fallit Et p̄ h̄ p̄t̄z q̄ tota ps̄ ista a loco illo. Wade et pone speculatorē tē. intelligit de esaias et nō de alio pp̄pha. n. Onus duma. Dic. pp̄pha scribit idūmēos q̄ p̄ captiuitatē regni iudei fuerunt captiuati a nabuch. et postea liberari iudeis p̄ cytū ip̄i no fuerūt liberati. ppter qd s̄q̄rebanfēi descedens deysaac p̄ esau. sic filiū isti p̄ jacob. sed h̄ nō valebat. q̄ nō fuerūt ita penitentes et

querisi ad dñm sic iudei. et h̄ qd dñ. n. Onus duma. i. edom. noīa enī hebraica aliquā variant a pte p̄cipiū. et a pte fūis sic et latīna. etiā sicut idē nome ē colin. et nō colaus. sic edom. duma o. Ad me clamat ex seīt. et plus idūmēos i. captiuitate detent⁹. Idōm enī et seīt

noīa sunt eiusdē terre

o. Ad me clamat p̄ sua liberatio. K. a. sal.

dicit q̄ iste clamor intellīgit oto angelū p̄s̄

dētis pplo iūmēorū. Angelū ei scīt dñi de p̄canī p̄ pp̄lis q̄d cu

stodie sūt p̄fecū. et h̄ p̄

Lustos. (P. a. s. id est dñi q̄ es custos oīm. fm illū p̄. cxvi)

Vñi dñs custodierū q̄ Quid (cūtātē tē de nocte. i. q̄tū rema

net nobis de nocte) p̄

r. Di (captiuitatis tē custos. i. dominus loquēs p̄ esatam.)

s. Gent manē. nor id ē manē p̄o. a. dīs. et nor tribulatio. indu

cunt a deo fm emerita et deime. ita hoīz q̄i

diceret. s. vñt ex re d

captiuitatis nocte.

t. P̄uerūtū ad me veraciter et ex corde. i. o subdit. Pi q̄ritis q̄rite tē. v. Onus i. arabia. Dic. pp̄pha scribit s̄ agarenor q̄ mag. pp̄n̄. sic noīanf q̄ saracē. eo q̄ de scederūt ab abraā p̄ysimaelē ancille agar filiū. s̄ ip̄i vñt parūt sibi nomē a sara q̄ sūt libera. ip̄e ēi q̄ nabuchs. va

ltauit iudea multi de iudeis fugerūt vñs arabia vñi habitat agaren. credētes se ibi h̄e aliq̄d refugū. eo q̄

descenderūt ab abraā sicut et ip̄i. sed ip̄i ecotriā fuīt eis duri. ppter qd pp̄ha denūciat eorū p̄nitionem di

v. Onus i. arabia. L. i. ca q̄d sc̄endū q̄d duplēz (cens. est arabia. s. sup̄ior et inferior. aut p̄pn̄q est iudee. ad quā fuge. sit iudei. illa fuit captiuata a nabu

chodonosor. ppter duricā p̄dirtā. et nō alia. et ad h̄ de notandū b̄t̄ hic. v. Onus i. arabia. i. in vna pte ara

bie. et nō i. tota. et nō dicit onus arabie sicut onus babylonia et aliay. L. osequēt̄r deserbit fuga iudeorū dicens.

x. In sa. tu ad respe. tē dormietis ppter defectum ho sp̄tū. q̄r nō recipiēt vos agaren. v. In seūtis do

danū. nomē est loc. ad quem est r̄ia p̄ saltū illum.

z. Occurrentes sūtē tē. i. o vos agaren q̄ habitat in

plaga australi respectu iudee. occurritte misericorditer iudeis fugiētib⁹. q̄ sunt cognati vñi.

3. A facie enim gladioz fugerūt tē. q̄ si diceret ista fuga nō p̄cedit et pu

llanūtate. sed ex necessitate. ppter qd debet̄ eis mā

gis copati. et q̄ h̄ nō fecisti. i. o subdit pena vñi cu sub

a. Quoniam hec dicit dñs. cui? dictū nou p̄t̄ (dūt̄. esse falsum. b. Adhuc in vno anno. id est captiuita

ten iudeorū p̄ vñi annū tñm stabitis i. ḡa et p̄tātē vñi.

e. Quasi mercenarij. id est sicut mercenarius. cōsidēt finem anni in quo locutus est ad seruēdū et re

cipiendum premium. sic ego considero reddere robis penam pro vñstra duritia et nequicia statim illo anno transacto. ideo subditur.

v. Et auferetur omnis gloria cedar. i. terra agarenos

ym sic nominata a cedar filio p̄ysimelis p̄ vñi annum.

Esaiæ

et post captiuitatem et quod inde captiuauit eos nabuchi.
e Et reliquie nueri sagittariorum fortium te. erat ei agare
in exercitatu i atque sagittandi. si est Iesu[m]ael eorum p[ro]p[ter]e. ut dicit[ur].
f Factus est utremus sagittarii. f D[omi]n[u]s enim
de te. cuius uerba est stabile et firmum. et in h[ab]itu ostendit prophetam.
g hec est prophetia p[ro]p[ter]e
stabilitatis. q[ui] infallibilis
liter ad ple[re]m[um] XXII.

Opus vallis p[ro]p[ter]e
v inter punitio[n]em
nes alia gen[er]is
tum resumit prophetam p[ro]p[ter]e
nitionem regni iudee ad
dendo aliquem qui non fuerit
superdicta. Et duidit
in duas p[re]ces. q[ui] prior
prophetam loquitur de regni us
scd[er]o secundum sacerdotium ab[raham].
Iude dicte d[omi]ne. Propterea in
duas. q[ui] prior describi
t regnum iudee p[ro]p[ter]e
scd[er]o subdil[ig]it punitio[n]em
r[es]ibi. Et reuelabitur
Prima adhuc in duas
q[ui] primo ponit denunciatio[n]em
penitentia. scd[er]o subdit
cor passio prophetam
ibi. Propterea dixi. Lura
ca primul[us]. a D[omi]n[u]s
vallis. locutus eni[m] hierusalem
q[ui] est ad vnu partem sit
in more. tunc vna p[ro]p[ter]e
est in valle. et q[ui] prophetam
hic denunciat futuram
et deiectionem p[ro]p[ter]e na
bucho. regem. non potius
no[n]at ea no[n]e vallis q[ui]
montis. b Visionis. q[ui] multi prophetae visio[n]es habue
runt de eius destructione. c Quidam tibi q[ui] est. q[ui] de
causa. d Quia ascendi te. ad sacrificandus ydolos
sup tecta domorum. et diebus coiter expositores n[ost]ri. et in his
tangis culpa ciuitatis p[ro]pter quam destruta sunt. sydola
tria. Ra. sa. exponit q[ui] appropinquate exercitu[n]e nabuchi.
ad hierusalem hoies ascendebat sup tecta domorum q[ui] sunt pla
na in terra illa ad siderandum inde magnitudinem exercitu[n]e.
et ad p[ro]p[ter]e iudea adversarios lapides et spi
cula cum machina ad h[ab]i[ti]b[us] dispositis. e Clamoris
plena. q[ui] i talibus prepartio[n]e fit clamor prophetam. f Urbs fre
quens te. q[ui] prius fuit exultans et frequentia prophetam i te
habitantis. g Interfecti tui. ut p[ro]p[ter]e tuo non inter
recti gladio. q[ui] est mors brevis sed fama q[ui] est mors du
turnior. sicut q[ui] dicitur. Reg. vlti. p[ro]uincia famae in ciuitate
i. Lucti principes te. s. sedechias et virtus bellatores.
et habeb[us] ibidem. h Dureqq ligati sunt. q[ui] exercitus re
gis babylonis comprehendit sedechiam et eos q[ui] erat cum eo
l. Propterea d[omi]n[u]s. hic p[onit] copassio esaiæ p[ro]pter
malum q[ui] ridebat futurum geti sue. cu[m] d[omi]n[u]s. Propterea dixi
recedite a me. q[ui] d[omi]n[u]s nolo p[ro]tectione humana. et patet lea
usq[ue] ibi. n D[omi]n[u]s deo exercitu[n]e. a d[omi]n[u]s deo exercitu[n]e.
um ordinata est. m Dies intersectio[n]is prophetam metu[n]t.
o Scrutatis muris. s. d[omi]n[u]s faciens scrutari p[ro]pter chaldeos et
destru. p Et magnificus sup montes. s. syon r[es]ibi erat
templo[s] et domo regia cum magnis sumptibus et laboribus
edificata. q[ui] omnia in momento destruta fuerunt a chalde
is. magis virtute diuina q[ui] humana. p[ro]pter ydolatrie pec
cata. Ra. sa. dicit q[ui] ab illo loco. Propterea dixi te. yba

sunt ipsius dei copatietas p[ro]p[ter]e suo in afflictione positi
to. et in libro q[ui] apud hebreos dicitur b[ea]tus dictu[m] q[ui] dicitur
omni diafragma q[ui] dicitur recordat de destru[ct]ione templi et ca
priuatione uideorum flet. et lachryme eius cadunt in mar[is]e. sed hoc dictum falsum est et puerile.

q Et elam sumpsit
pharetram. et elamite q[ui]
sunt optimi sagittarii
sumplerunt pharetras
ad ventendum cum nabu
cho contra hierusalem.

r Curtum. et currus
ad portandum arma et
alia necessaria exercit[us].
s Et parietem te. et
clypeos pedetes ad pa
rietem inde fuerunt as
sumpti a bellatoribus
nabicho. et venirent
ad bellandum protra hies
rusalem.

t Et erunt te. ianqui
bus crecerat triticus
et vini in abundantia.
v Plene quadrigas
omnia terrena sentia
conterentium.

x Et equites te. et
stodias suas.

y In porta. ianqui por
cis hierusalem. ita q[ui]
nullus posset ingredi
ad auxiliandum ne ex
ire ad altis significan
digni alias fugiendis.
z Et reuelabis. p[ro]p[ter]
ponitur destru[ct]io[n]is

b[ea]tum ratio duplex. scda ponit ibi. Et vocauit prima
ratio fuit. q[ui] non confidebant deo. sed magis de propria
virtute et industria ad resistendum nabicho. ib[us] est q[ui] dicitur.
3. Et reuelabitur te. et templum q[ui] p[ro]pter sanctitatem sui
se erat opertum. q[ui] soli sacerdotes intrabant. sed tunc
fecerunt inde fortalicium. a Et videbitur in diebus
la armamentarium. locum r[es]ibi reponebantur arma a tpe
salomonis. et illis te munias contra chaldeos.

b Et scissuras ciuitatis dauid ad reparandum et ponens
dum ibi defensores contra chaldeos p[ro]pter loci debilita
c Et congregabis te. ad p[ro]videndum homini tem
bus et iumentis de potu in tempore ob[si]ditionis.

d Et domos te. et ad sciendum quot essent ibi p[ro]pone[re] et
qualiter possent eis viualia sufficere.

e Et destru[ct]is te. ianqui muros hierusalem ad fortificandum
eos de lapidibus et lignis inde assumptris. et etiam ne ho
stes possent ibi habere latibula. loquitur tunc hic de do
mibus q[ui] erant in suburbis. que solent destru[ct]i p[ro]pter ad
uentum adversariorum ne sint ciuitati obesse in nocturno mitem.
f Et lacum fecisti. ianqui fossam in qua aqua curreret.

g Inter duos muros. ad muros maiorem fortitudinem.
ciuitas enim dupla erat triplici muro.

h Et aquam piscine veteris. ianqui statu p[ro]sternit res
stituisti. in ob[si]dione enim plus indiger ciuitatis aqua
eo q[ui] plures uenient ibi ad defensionem ciuitatis. et id o
quedam piscina que alio tpe non erat necessaria. p[ro]pter q[ui]
fuerat derelicta immunitate ob[si]dione fuit reparata.

i Et non suspergisti te. et hierusalem.

l Et opatorem eius delonge. q[ui] ab eterno p[ro]ordina

Liber

uit ibi potere tēplū suo nō dedicatū. I. Nō vidist̄ ad eī auxiliū recurrendo, b ponit ad osidendū q̄ als tal' prepatio pugne esset licita & bona. sicut ezechias diligenter se p̄panit ad resistēdū sennacherib, vt habeat. uñ. Ne gū, & q̄. Paral. q̄; principaliter de deo p̄fidit, & illud q̄ erat buiane puidētie n̄ omisit. sed isti dūnū auñi liuz totaliter neglexerāt in sua vntate ac p̄uidētia confidentes.

m Et vocabit. Hic ponit scđa cā d̄structi onis b̄l̄m. s. t̄ps vbi dūnū p̄pp̄bas eis di eti, & hoc est q̄ dicif. m Et vocabit dñs. s. per pp̄bas. n In die illa. s. si destruci onē b̄l̄m. o Ad fletū & plāctū. t̄c. i. de būtā p̄titionē & sati fractionem de pctis vt cūtare p̄ pena dūnēr tioms. p Et ecce gaudiū & leticia. p co trariū in t̄ceptū vbi p̄p̄berat̄ eos ad pe nitentiaz renocantū. q Comedam? t̄c. b enī inter epulas deri sole dicebat. eo q̄ p̄ p̄b̄te cōmītabāt̄ eis captiuitatez & mortez nūli penitentē. & q̄ tal' p̄tempt' malū eoz ag grauabat supra modū ideo subdit. r Et reuelata est t̄c. puoca tip̄ talem t̄ceptum. s Quid tu hic aut q̄si q̄s h. t̄c. i. nō dūnū. f accipieō si. p non. t Donec moriemini nō solū corporis morte. sed etiā gehēne. & accipit̄ hic donec absq̄ t̄pis determinatiōe. sicut p̄s. cir. Donec ponā inūnicoz tuos scabelluz pedū tuor. v Hec dicit. h̄c s̄it loquī. pp̄ba otrā sacerdotiū. & p̄t̄o otrā sobnā in spāli. scđo 5 alios magis in generali. ibi. In die illa. D̄rina i. duas. q̄ primo ponit ipi. sobnā d̄iectio. scđo eliacum substirio. ibi. Et erit. Circa prūmū sc̄edū q̄ iste sobnā & ei adherētes suadebāt̄ ezechie q̄ redderet se & ciuitatē sennacherib. vt dicūt̄ heb. esaias ait p̄suadebat̄ h̄riū. & q̄ sobne non fuit factū h̄riū. iō partum mor̄ indignatiōe. partum timore ne sennacherib et magnitudine potētie t̄palis ciuitatē caper armis. finaliter cū suis occulte eruit & se redidit̄ assyriis. & inde ducit̄ in eoz terrā ibi mortuus fuit. & b̄ est q̄d p̄dicū b̄ esaias a dñs. r Vade ad sobnā p̄positū t̄pli. i. sumnum sacerdotez. & dicūt̄ aliq̄ hebrei. Alij vo dicūt̄ q̄ erat thesaurari? & custos vasor templi dñs. primi t̄pi vident̄ mel̄ dicere. q̄ infra d̄r̄ q̄ eliacum filī ezechie fuit substirio loco eī. q̄ eliacum fuit sacerdos sūmū t̄pe ezechie. vt dicūt̄ b̄ Ra. sa. & scripta b̄ satis innuit in b̄ ca. t. uñ. Reg. i. ca. y Quid tu b̄. sagis in t̄plo dei in dignemistrando. z Aut q̄si q̄s h. q. d. factō te osidis ac si eses de genere reg' dñvid. iō subdit̄.

a Quia excidisti tibi sepulchry hic t̄c. Edificauerat ei sibi sepulchry notable i ciuitate d̄o iter sepulchra regia vt p̄ morte eēt in mēoria celebris. sicut iorada summ̄ sa terdos fuerat ibidē sepulchry ppter bonitatē īp̄. vt b̄. q̄. Paral. xxiij. sed nō erat silē de isto. ppter q̄d p̄pnat̄ fuit iñrēto. ideo subdit̄.

b Ecce dñs t̄c. ab as syris. c Sic asporat̄ t̄c. a. p̄ castracionē i pusillanimitatē galli ne reduce. & in b̄ designat̄ pp̄ba q̄ p̄m e rat ex tioze se assyris reddit̄. d Et q̄ amiciū t̄c. i. faciliter sine resistētia. e Lonrās t̄c. i. vndiq̄ suscībit tibi tribulati ones sic corona caput circūdat. f Quasi pilā mittet t̄c. q̄ a lu dentib⁹ p̄scū de māu ad manū. q̄ iste sobna p̄rio reddit̄ manib⁹ maior̄ fuit posit̄ ad man⁹ minor̄. q̄ du cerēt̄ cū ad terrā assyrior̄. g Ibi morieris & nō b̄ vbi statuisti tibi sepulcrum. h Ibi erit t̄c. i. uersus in ignominiā. i. Et ignominia t̄c. q̄ eī ignominia redū dabat i tēplū dñs cui fuerat prepositus. k Et expellā t̄c. i. de dignitate sacerdotali in q̄ credis stabiliū. l Erit. Hic sit d̄c̄r̄ t̄b̄ ipsi eliacum sub stitio. cū d̄c̄ur̄. m Vocabo ierūm̄ t̄c id est mihi fidelis fui ent̄. n Et induā t̄c. i. tunica sacerdotali hyacinthi na. o Et cingulo tuo. de p̄coſtrato materie t̄specio ſitare form. istor̄ ornamētōr̄ sumi sacerdos. dictū iuit diffuse t̄po. xxvij. p Et erit t̄c. i. his curā de cis pa ſtoralē. q Et dabo t̄c. i. t̄pli q̄d d̄r̄ b̄ dom̄ d̄d. eo q̄ p̄cepit ipm̄ fieri p̄ salomonē filiū fuit. & p̄panit expēſas p̄ magna pte. & tradidit salomoni deſcriptioz t̄pli. & ediſicioz circa ipm̄. vt b̄. i. Paral. xxvij. r Sup humerū eī. q̄. his on̄ cure t̄pli. & totū pp̄li. s Et ape riet t̄c. b̄ d̄r̄ ad osidendū ſupioritatē eī ad diſponēdū de ingressu t̄pli. & mīſteriū iwidem exercendi. ex q̄ ſatis ſedit̄ q̄ fuit in ſumō ſacerdotio ſtūt̄. t Et figaz t̄c. i. p̄cipiale in tēplo dñs. v Et ſuſpēda ſup eum ōem glaz t̄c. i. oēs alii ſacerdotes immitent̄ eī p̄tātū. ſic appensa in parillo immitunt̄ eī. r Vasor diuersa ge nera t̄c. p̄ b̄ inuuenſ. & oia eſſent ſub ordinatiōe & po teſtate ſua. y Vlog ad om̄e vas musicor̄. Vasa mu ſicor̄ dicunt̄ hic iſtrumenta in q̄b̄ cantores cantabant diuinās laudes. mo loquēdi hebrāico. q̄ iſtrēm cuimſi bet artificis d̄r̄ vas eī. Alij t̄. i. Reg. ix. vbi d̄r̄. Dedit g ionathas arma ſua puer. In hebreo vo b̄. vafa ſua. z In die illa. Dic loquī prop̄heta etiā contra alios

Esiae

sacerdotes in generali fin q̄ dicunt expositores n̄i cōmuniter dientes, q̄ hic p̄phetizat de abicetōe sacerdotū tpe sedecib⁹, q̄ templū fuit cūbuslū, ⁊ sacerdotes in a **Aufereſ parillus.** 14.10 (captivitatē duci, cū dicis, ſed e. h. qui tunc fuit ſumus? **C**erdos, b **E**t p̄ibit tē alii sacerdotes: r̄ni n̄iſtri innitētes ei ſic p̄incipali. **R**a, ſa, b o b exponit de electiōe ſacerdotū minūm' ge neraliter, refert̄s h̄ac ſcripturā ad ip̄s ſob na de q̄ ſup̄a fecerat mentionē, an ſpeciali ⁊ b itez et oſidat de rectionē alioz ſibi ad herentiuſ cū eo, ⁊ fin hoc d. **A**ufereſ parillus, intelligit ip̄e ſob na q̄ fuit ſacerdos ſi mus. Qui firuſ ſu rat in loco fideli, i.e ſtitur in ſumō ſace dorio tēpli, ⁊ p̄teſ b ablat' a dho, q̄ mini ſtrabat inſideliter et inſigne. Et p̄bit q̄d peperderat i eo, iad herentes ſibi, ⁊ videſ ſta expositio n̄iſt q̄ prima, q̄r magi lē ſpedenti ſona,

O **M**us tyri. Ad intelli Capitulū. xxxiii.
gentiā hui cap. ſciendis q̄ tyrus fuit cuntas ſu ta in mari mediterraneo vndiq̄ mari circuclu ſa, tñ ex vna pte nō multuz distabat a littore, ⁊ ideo erat aptissima ad receptionē nauiz, ppter q̄d afferebanſ ibi multa mercionia. vñ, ppter q̄d p̄fuit multū ditata, ⁊ i ſupbiā eleuata, ppter q̄d diuino iudicio bis fuit euerſa, p̄mo p̄ nabuch. q̄ ut ea facilius poſſet cape, voluit eaz p̄figare terre implēdo ſpacii intermedii lapidib⁹, ⁊ lignis ⁊ terra, ſed b nō potuit, et vñiſ ſauigio eā cepit, ⁊ ſubvertit, poſtea reedificata iter p̄ aleſandru magnū fuit euerſa, q̄ p̄ multiuidinē pli cū eo exiſtentis tigua uit eā terre, ⁊ ſic eaz cepit ſine ſauigio. **D**e prima vero euerſione agit in b ea, ⁊ ſpecialiter rōne captiuat̄ in daice, q̄ regnū tyri ⁊ regnū iude adiunice ſedē rōne tpe ſalomonis. **I**ſ. Reg. v. ⁊ iō captiuat̄ iudeis de bueriſ ſcopat̄ rōne antique ſederatiōnem, ſed ecotriario magis gauiſ ſuerūt eos deridēt̄, ppter q̄d p̄pha b de nunciat̄ tyri deſectionē. **E**t diuidit̄ in duas ptes, q̄r vi mo deuiciabit̄ hmoi deiecio, ſcđo a q̄b debeat deſtrui ibi. **E**cce terra chaldeorū. Prima adhuc in duas, ſed m̄o ſumul, p̄pha deſcribit̄ cū tyri deſtructiōe. **P**rimus eſt trifticia amantū. ſcdm ſuga inhabitantū ibi. **T**raſire a **N**us tyri, i.e. d. (maria). Cirea prūnū dicitur, preſſio, que ſubdit̄, b **U**lulate, p̄ trifticia, c **N**auies maris, i.o vos naute, q̄r ponit hic ſtinēs p̄ ſtent ſicut freq̄nter in ſcriptura accepit domus vel ciuitas p̄ habitatib⁹ in domo vel ciuitate, ⁊ ſubdit̄ eā hui' trifti d **Q**uia rastata eſt dom' i, tyrus in cui' (cie, cū d., domib⁹ ſolebat̄ recipi. e **E**ſi venire ſueverat ſup ple robiſ ſolatio, nauigat̄es, n.p mare multū ſolani, q̄i veniūt ad portū bonū ⁊ q̄tū, ⁊ eſt b modus loq̄ndi enſeat̄, quē oportet pſicere p̄ aliquā ſuppletiōne, ⁊ ta li mō loq̄ndi r̄tū hic p̄pha, q̄r mod̄ loq̄ndi doletū eſt

in truncatiōe vbor dolore impediēte pfectā expiſiōne, f **D**e terra cerbum tē, in illa eī tetra tyri habebar ami cos, et videb̄t inſtra, ⁊ illi pſcientes apparatū nabuchi, ad venientū ſe tē, pñſciauerūt eis et ſe muniret, tū q̄b nō valut eis, iō ſubdit̄, g **T**acete q̄ tē, i, in tyro mani circuclula, q.d. nō loq̄muni de defenſione, q̄r non valebit

h **I**magis (vobiſ) ciatio ſidoni, multi eni mercatores de ciuitat e ſidoni frequētabant tyru, ppter q̄d deſif hic negociaſio **L** **T**raſteran (ei), tes, tē, diuinijs, ⁊ mercurijs in ſuis manib⁹ a pportatis, l **I**n aq̄s mult̄, i, venientes p̄ multas p̄ces maris, l **S**emē n̄ili messis flumis fruges ei, tē i egypto raro fit pluia, ſed flum' n̄ili dividit per riuos ad b p̄ fructificat ſemia ī terra, plecta, ⁊ habeat **D**eute, xi, ⁊ iō fruges egypti dicunt ſruges fluminis uili, ⁊ q̄ ibi crescat in magna abū

dantia, ferebantur iude ad tyrum p̄ namigum, m **E**rubetſ ſidon ait mate tē, i, tyrus q̄ vocat̄ b mare eo q̄r erat mari circuclula, m **E**rubetſ ſidon, q̄r de iectio ciuitat̄ metropol' cuiusmodi erat tyrus respectu ſidoni, cedit in coſuſionē aliaz ciuitatū, ⁊ mod̄ deſtruſi. **N**ō parturim (et ſubdit̄, cum d. in pſona tyri, ⁊ nō peperi tē, q̄r in eī obſidione, ⁊ deſtructione multe mulieres paſte fuerūt aboſum, ⁊ multi de pueris natūrā de iuuenib⁹, ⁊ ſigib⁹ mortui fuerūt aſi etatē adulat̄ ⁊ deſtructio incremētū. o **L**ū auditū tē, q̄r deſtructa fu p̄ deſtructio, eo q̄r habebat cū tyris ami- (erit tyrus, acia, ppter abūdātū ſrugi), quā ibi adducēbat adveniēt q̄ **T**raſite ma. **D**ic cū deſtructio tyri deuiciat (duz, fuga inhabitantū, cū d.), q̄ **T**raſite maria, ſugiendo p̄ namigū ad diuera ſloca, t **U**lulate, p̄ coſuſionē et s **Q**ui habitatū tē, i, in tyro q̄ d. in ſuſa (trifticia, rōne p̄dicta, t **N**onq̄d nō tē, ſuſple ciuitas, ⁊ eī modus loq̄ndi truncat̄ eadē rōne q̄ ſup̄i. v **Q**ue glo riabat tē, q̄r multa tyra cucurriterat a ſua fundatōe, ⁊ nullus potuerat eā debellare, x **D**ucet eā tē, i, habitat̄ y **Q**uis cogitauſ tē, q.d. nullus bō cogit̄ (tores ei), tafſet q̄ ſic poſſet deſtrui, cū ſe ſubdit̄. z **Q**uoniam coronaſ ſuſa, ſuſ alias ciuitates regnū, ppter diuitiā, a **L**ui' negociaſorēs princiſ, **K**as ei, ⁊ fortitudines, p̄ leq̄les magis principib⁹ terre vel maiores, b **D**is exercituſ tē, miſitādo nabuchi, andaciā inuadendi eā, ⁊ ſubdit̄ cām, c **E**t deſtraberet tē, i, tyri q̄ d. hic ois glia hypbolice, ad deſignādū magnitudinē ſupbie ei, ſicut de aliq̄ ciuitate in q̄ multū viget ſupbia d. vulgariter, q̄r in ea eſt ſupbia totū mudi, ⁊ eodē mo do intelligi, q̄d ſubdit̄ de nobilib⁹ tyri. d **E**t ignominia tē, **L**onſequēter deuiciat velocitatē fuge habet, e **T**raſi terrā, i, ad modū **K**rantum in tyro dicens, ſumimis, ⁊ ſtinue, ⁊ velociter cyrentis,

Liber

f. *Filia maris, eo q̄ erat mari cōclusa ut dictum est*
 g. *Non est cingulū ultra tibi, i. fortitudo re* *Supra*
sistēdū q̄ designā p̄ cingulū militare. h. *Danu su*
am, i. p̄tatem tuā. i. *Supra mare extendit s. tyrus, q̄*
p̄ nauigū sūb hēbat in mari magnā p̄tām,

k. *Conturbauit re*

gna, p̄ potentiā suam

inuicta deprimēdo, r

q̄ hec fuit vna causa

sue submersiois, sub

l. *h̄is māda: (dif*

uit tē, i. aduersus ty

tū, q̄ sita est in terra

chanaan, filij enī ista

el no potuerūt expel

lere totaliter chana

neos, vnd dī Bath,

pe. Iesu scēsū i par

tes tyri et sidonis, et

ecce milie chanaea

a fūbi ill̄ egea tē,

m. *Et p̄terer for*

tes ei p̄ habuī, o,

n. *Et dixi sez dīs,*

o. *No adiūcīs tē, i*

in tārā supbiā elēva

p. *Calūniam (ta*

sustūnens a nabūdō,

q. *Virgo filia fidō*

nis. Dicit aut̄ filia si

donis, q̄ sidonis exi

stente p̄pē illā insu

lam edificauerūt eas

de p̄cpro regis asy

rioz, cuī tota terra

illa fuit subiecta lon

go tpe, i. ideo vñ? rex assyrioz p̄siderano q̄ illa insula e

rat ap̄fissima p̄ portu fēcit eā edificari p̄ xp̄lm, p̄pē exi

r. *In cerbū tē, fugiendo, ibi enī habebāt* (stentem,

tyri amicos, i. ideo ibi fugerunt aliq̄ p̄ receptaculo ha

bendo, q̄ ramē hoc non valuit eis, ideo subditur,

s. *Ibi quoq; tē, q̄ nabūchāmīt ad terra illā ut red*

derent sibi fugitiū de tyro, i. terra illā nō fuit ansa eos

t. *Ecce terra, dīc p̄s xp̄la denuciat a qb̄ (retinere,*

tyrus forē destruenda, i. a chaldeos, i. b̄ est quod dicit,

e. *Ecce terra chaldeoz, parata ad iniudicū tyri,*

v. *Lalis populū nō fuit, i. tam fortis i. crudelis,*

p. *Assur fundauit eā, Aliq̄ expos. tores p̄ ly eam intelli*

gūt chaldeoz terram, sed b̄ nō est rex, q̄ Besi, x. dī.

d. *De terra illā egressus est assur, i. de chaldea, i. tūtē assur tuit*

filius sem, i. ab eo denoīat est p̄pē assyrioz, i. dictum

fuit diffusius Besi, x. Sed p̄ ly cā porī? accipendū est

tyru, i. q̄ p̄cedente tpe quidā rex assyrioz f. cit edificari

eam, i. dīc de ea, i. Assur fundauit eā, sed q̄ de

struēta fuit postea p̄ chaldeos, ideo subditur,

y. *In captiuitatem traduperunt tē, i. patet littera,*

z. *Ululate naues maris, i. naute, i. dictum est i p̄mī*

qua dēnastata est, i. id est tyrus (cipio hū) ca

in qua erat portus solennissimus,

b. *Et erit, dīc sequenter agit de tyri redificatiōe, et*

primo in tpalibō, sed in sp̄salibō, ibi, Et erit, Circa pri

mu tangē primo vastatiois tyri duratio, cuī dicit,

c. *In obliuione eris tē, q̄ no rēment ibi homies ad*

d. *Vicit dies vñ? regis, i. p̄ius dauid (habuandā,*

et dīc Kāsa, qui vñx, lx annis, et habet, q̄ Reg, v,

e. *Post, lxx, annos, sez vastationis tyri,*

f. *Erit tyro quasi cantīcū meretricis, merettix enī de*

relecta a suo amato solet conari ad cantandū melodio

se ad revocandū amasū ad se, i. in hac metaphora iel

ligut desideriū illoꝝ qui remanserāt de fugituis tyri

ad ecclīsationē ipsiꝝ, et sic mercatores de diversis re

gnis iterāvenēt ad

tyri, ideo subdit,

g. *Et erit p̄ lxx, ann*

nos tē, faciens eam

redificari,

h. *Et reduc tē, i. l*

ic apportat de di

uersis regni,

i. *Et tu sum forn*

cabif tē, q̄ p̄t intel

ligi de fornicatōe co

porali, q̄ mercatores

elongati a suis vron

bis sic solent forni

cari, i. de fornicatione

spūali, q̄ illa ciuitas

idolatrie fuit dedica

vīz ad temp̄ p̄p̄,

j. *Et erit, dīc mā*

pit versus in hebreo

in quo describit ree

dificatio tyri in spir

tuālibō, cuī dicuntur, Et

erit negotiatiōes ei

et mercedes eius san

ctificate domino tē,

q̄d dicunt aliqui im

plūti fuisse tempore

neemic post reditū

captiuitatis babylō

nice dicētes q̄ tēc in

tyro fuerūt homies dēnoti et offerentes munera vñc in

hielīn ad eūs obsequiū et sustentatiōē ministrorū,

sed q̄ hoc non appetit ex his q̄ scripta sunt in esdrā et

neemia, nec ex historiā iosephi seu alia historia autē

tica, ideo videt mīhi alio meliori iudicio q̄ imploratio

hū? pp̄t aīe regūt debeat ad temp̄ chūtī, in q̄ mūl

ti de tyro dēnoto et auerūt ad audiendū p̄dicationē chūtī,

et habet Bath, viii, i. Luce, vi, et reliq̄ de tyro postea

crediderūt ad p̄dicationē discipulōe chūtī se et sua aī

oblequī dei dēnotes offerentes, hinc etiā expoliot co

cordat Kāsa, q̄ntū ad aliquid dicens q̄ hec pp̄hēta un

plēda est in aduentū regis messie, q̄ dūmīras de cul

toribō applicabit, sed in h̄ discordat q̄ dicit implorātū

de futuro, q̄d in regē christō de p̄erito est adimplētū,

Lapitulum, xxiii.

*E*ccē dominū. Aliqui expositores dīcūt q̄ hoc ca

pitulū exponēdū est ad līam de destructionē

idumeorū quā supra tetigīt pp̄hēta breuerūt ca

pti. Sed hic relūnit et diffusū p̄tactetur, sed hoc dīctū

non habet apparentiā, q̄ ex littera hū? cap. nec ex cir

cūstantia habet aliquid p̄ quod intelligi debeat de idu

mea, pp̄t ex quod beat? Hieronymus dīcūt q̄ prop̄hēta

hic loquit ad litterā de cuestione generali fortis mun

ūt in iudicio finali, ita q̄ in p̄cedentibō pp̄hēta locūt

fuerat de subuersione diversarū gentiū in sp̄ciali, sa

deorum, babyloniō, i. egyptiorū, et hīmōt, et patet ex p̄

cedentibō, hic autē loquit generaliter de subuersione

mūtū circa finale iudiciū, et q̄ illud iudicū erit ad igno

mūtū unīquorū et gloriā iustiū, ideo sic p̄cedit, quia pp̄t

mo p̄mī p̄tinentia ad istud iudicū, secūdo pp̄hēta

Estate

insurgit ad dei precomū capi. sequēti. Prima in duas, qz primo ponunt quedā iudicū antecedentia. et secūdo consequētia. ibi. Et erit. Prima in duas. qz primo describitur tribulatiois circa finem mudi acerbitas. secundo eius incurabilitas. ibi. Formido. Et circa primū sciendus qz tribulatio mudi. pcedens iudicū. licet funira sit horribil in iusti. tñ erit iusti materia consolationis. ppter qd̄ saluator. Luce. tñ. de hō loquēs dicit aplis. His autē fieri incipientib⁹ re spicite. et levata capita vestra. et hilarate corda. et expoit. Bre go. omelia prima. Et ioh hic primo potiū malorū tribulatio. secūdo iustorū consolatio. ibi. Quia hec erunt. Prima in duas. quia primo ponit malorū afflictio. scđo leticie subtractio. ibi. Quidam videntia. Circa pri mū dicuntur.

a Ecce dñs dissipavit terrā. qz p ignem & flagrationis pcedē tem iudicium a statu suo immutabitur. b Et nudabit eam. herbis & arborib⁹. c Et affigat faciem ei⁹. qz igne pdicto su perficies ei⁹. crema tur. Et accipit affl erio ibi metaphorice sicut & p oppositū dr terra vel prātu ride re. qz rutescit.

d Et disperget habitatores ei⁹. qz tūc oēs morient et resurgent in iudicio. e Et erit sicut ppis sic sacerdos. tñ. qntū ad hoc nō erit ibi acceptatio. editions stat⁹ aut sexus. f Luxit & defluit terra. i. habitatores in terra. g Desfluit orbis a statu suo. h Et infirmata est. tñ. qz defecit i ho minib⁹ dominū & principat⁹. i Et terra imperfecta est. habitatores terre. k Ab habitatoribus suis. i. ppter peccata inhabitantū. ideo subditur.

l Quia transgressi sunt leges. tñ. bone pueritatis que est ius humanū. m Duplicauerit fedus sempiternū facientes terra ius nature qd̄ in mētib⁹ humanis indelib ter est scriptū. n Propter hō maledictio. s. dei. o Dorabit terrā. i. holes terrenos. p Et peccabūt habitatores eius. qz appropinquāte iudicio abūdabit iniqtas. & refrigerescet charitas. dñs. xiiii. q Luxit hō pseqnter describitur subtractionis gaudi. & primo ex de fectu vini qd̄ solet esse materia gaudi. fm illud ps. cīs. tñ. letificet cor homis. iō. d. q Luxit videntia. scđo ex subtractione ludi recreatiui. cum dicitur.

r Desflabit gaudiū tympanorū. tñ. p. tñ. lta. tertio ex de structione habitaculi. cū d. s. Attrita est cūritas va guratis. i. quelibet ciuitas mundi. qz d. vanitas. Eccl. s.

tñ. videntia vanitatum dicit ecclasiastes. tñ. Clausa est tñ. qz deficient hoies. v Clamor erit sup vino. a. ex defectu vini. qz intelligit defecit cuius liber potus. x Deserta est omis leticia i pñti vita. y Translatū est gaudiū terre. ad locū beatiorū. vbi sū remanebit gaudiū.

z Relicta est i vībe solitudo. i. in vrbib⁹ accipiendo singulare pro plurali. Ego. vñ. tñ. multa grauis summa. i. multitudine mu scarū. Et ciendū etiā qz pphā loquit de fūtūris p modū pterui ppter certitudinē. pphetie. et qz talis modū loquēti frequēt et i pphetis.

a Quia hec erunt. hō psequēter delicii birut iustorū consolatio qz nunc sunt depresso sed i iudicio erūt ex altati. Et diuidi du as ptes. in ptem p. cipale & incidentale. secunda ibi. Ce mihi. Et circa primū sciendus qz electi ad glaz erūt valde pauci respectu damnatorū. fm qz dicit saluator. dñs. vñ. Tota porta & spa ciosa via q ducit ad pditionē. & multi sūt q intrat p eū. qz angusta porta & tarta via q ducit ad vñā. & pa ci sunt q inueniunt eā. tñ. est qd̄ d. hō.

a Quia hec erunt tñ. iudicū enī vñtrū. d. futurū. ppe bierlm qz est i medio terre habitabū. qz ē in qrtō clima. b Quomodo si paue oīue tñ. fructus enīm. Et remanentes in oliu p excusioz. et tacem remanentes in vinea post videntiatō suntralde p uci respectu collector. sic electi i iudicio erunt valde pauci respectu aliorū. & de istis paucis subd. f. c Bi levabūt vocem suā. ex magno affectu. d Atqz laudabūt cum toto co e. Et glorificat⁹ tñ. cū dñs ius. ps. i. iudic. natu. cōcio appauert in forma humanitatis glorioza. f Hinnuent. i. signa leticie ostendit sicut equus hinniensis et leticia. g De mari. i. qz tunc transferent de hō mūdo qz est ad modū maris tempestuosī ad portū glie in ania & corpe. & qz hō est valde desiderabile. ideo adinonet pphā fideles. vt se & alios & hō disponant p pdicatiōnem & susceptionem fidei catholice dicens.

h Propter hoc. i. cum electis in iudicio exultentis. i In doctrinis tñ. qd̄ fecerūt apli alioz discipulūt. j In insulis maris. quia predicatorūt non solum habitantibus in arida. sed etiam in insulis maris. vt patet de paulo iii actis apostolorum. & in pluribus locis. & quia publicatio euangeliū processit ad omis partes orbis. ideo subditur.

Liber

I. A finib⁹ terre laudes. s. diuinis. m. Audiuimus
 gl̄iam iusti. s. p̄pi. cui⁹ gl̄iarib⁹ terraz ē p̄dicata. ⁊ quia
 mysteriū r̄pi erat occultū ⁊ secretū tpe reteſi testamēti.
 ppter qd. ltr. anter p̄tes. p co qd habet supra. i.e. c. de r̄po.
Et vocabit nōmē ei⁹ admirabilis p̄siliari⁹; de⁹ fori⁹; pa-
 ter futuri seculi p̄n
 ceps paci trāstulēt.
Et vocabit nōmē ei⁹ magni gl̄i⁹ angelus
 lo⁹ dicit hic p̄pheta.
n. Et dicit secretum
 meū mihi. ⁊ duplicit⁹
 ad maiore affirmationē. vel qd duplex cō-
 tinebar secretum ibi.
Anū psone. in qd du-
 plex coniungit natura
 ſez diuina ⁊ humana
 qd est valde arduum.
Aliud t̄pis qd dete-
 minat⁹ ipo⁹ ſui adiu-
 tus erat valde oculi⁹.
O. Ne mihi. (tum
 hec est p̄ inciderat⁹
 lis in qd p̄pha deplo-
 rat caſu⁹ p̄li ſui. quo
 in aduentu r̄pi pauci
 uidet crediderunt. et
 multi māserūt cecati
 et p̄ ſis ſorte ⁊ gau-
 dio electorū priuati.
 qd p̄uidens p̄pha dicit.
O. Ne mihi. ex caſu p̄li mes-
 p̄. Preuaricantes. t̄c. Hic quater ponit p̄uaricatio. qd
 primo p̄uaricati ſunt uidei r̄pi hūanitatē blasphemati-
 tes. Ecce hō vorax ⁊ potator vni. publicanoz ⁊ p̄toroz
 amic⁹. **Dath. ii. caſco ei⁹ dūnitatē ppter miracula di-**
 uinitatis facta demōib⁹ attribuit̄es. **Nē. xi.** In beilez-
 bub p̄cipere demōioꝝ elecit demōia. tertio morte ei⁹ p̄-
 curates qd ipm i ſuis diſcipulis pſequētes. et p̄t̄z in
 qd Formido. **Dostq̄ (actib⁹ aploꝝ in pluribus locis.**
 ſupra circa malos deſci ipa est pene acerbitas. **Hic p̄**
 quēter deſcribit eius immutabilitas. vel inmutabilitas
 cū dī. qd Formido. t̄c. generaliter etiā dī hic. Formido
 ex p̄secutioꝝ anti r̄pi. quā ali⁹ ſumis formidat̄es ca-
 dent in fouē trāſḡeffionis ei⁹ obedientes. ideo ſubdit.
Qui fugerit a facie formidinis t̄c. ⁊ **A** qd ſe t̄c. post
 mortē anti r̄pi de trāſḡeffione penitēdo. qd ſin ſanctos
 ⁊ doctores nōros post mortē ei⁹ dabit aliqđ t̄p̄ pñie de-
 s. **Tenebū laqueo. i. lignē ſlagratiōis.** (ceptis ab eo.
 qntū ad oēs generaliter. vel ſua dānatiōis qntū ad re-
 probos partialiter. t̄c. **Quia chataracte t̄c.** i. talis pu-
 nito veniet a deo cui refuſi nō pōt. v. **Et p̄cutient**
 t̄c. qd p̄ terremotū mōtes adeq̄bunt̄ terre plane. i. oſ-
 ditur. Confractioꝝ ſtrigef̄ terra t̄c. Et p̄t̄z l̄farsq̄ ibi
 x. **Et auferet t̄c.** qd nō habet ſtabilitatē. qd. ſirmitas
 terre nō poterit rēſtare rōlūtati diuine. y. **Et gra-**
 uabit eā t̄c. a ſuo ſtatiu pñſtino. a. **Et nō adhiciet**
 reſurgat. ad h̄ ſit apta habitatioň hoīm ⁊ aīalium. qd
 cēſſabit mor⁹ celi. ⁊ generatio ⁊ corrūptio in elementis
 t̄i terra innouebit ⁊ meliorabit. ſicut ⁊ cetera elemēta.
 b. **Et erit. Hic p̄ponit ſequētia ad diuinū iudicium.** ſ.
 retrūſio demonū ⁊ dānator⁹ in infernu. ⁊ deductio elec-
 torū ad celum empytē. primā ponit̄ cum dicif.
 c. **In die illa t̄c.** ſup̄ demones in qd remāſerunt na-
 turalia integra. ⁊ in qd p̄uenient̄ cū angelis sanctis. et
 ſic ſunt de militia celi. vel qd habitat̄ in h̄ aere caligino

ſo. vñb dicunt̄ actee p̄t̄ces. t̄c. h̄ mō p̄fit̄ p̄ci militia celi
 ſicut dicunt̄ anes celi. eo qd volant̄ qd celū aereum.
d. Et ſug reges terre. i. ſup̄ tyranos. ⁊ p̄ ſuſ ſup̄ alios
 e. Et ſgregabunt̄ t̄c. i. in ifernu vbi ſumul de⁹ (malos
 trudent̄ demones ⁊ dānati. ſuſ qd dī. **Dath. ix.** regna
 ledici i ignē eternū.
 qd parat̄ est diabolo ⁊ angeli eius t̄c.
 f. Et dānent̄ ibi i carcere. quia inde no-
 poterint̄ egredi.

g. Et post m̄tos ſe-
 visitatio dei aliqui ac-
 cepit in bonū ſic. **Lu-**
 ce. i. **V**isitavit ⁊ fecit
 redēptionem plebis
 ſue. t̄c. h̄ mō dī. p̄ce eaſ
 accepisse. **O**rigenes
 dicit qd post magnū
 circulū annoz ſaluſ
 bunt dānati ⁊ demo-
 nes qd eſtra dictū
 ſaluatoris allegant̄.
Dat. xiv. **T**e maleſ
 dici in ignē eternū
 ſe. **A**lio mo accipit̄
 visitatio dei in malis
 pene. ſicut ifria. xvi.
Visitabit dñs in gla-
 dio ſuo duro. ſe. et h̄
 mō accipit̄ h̄ ſuſ do-
 ctores catholicos. ⁊ eſt ſenſus. g. **P**oſt multos dies
 visitabunt̄. i. poſt qd cū ſuſ datū in pena detinebunt̄.
Scindū ſuſ qd ſic in hebreo habet. **D**e dieb⁹ mult⁹. vel
 a dieb⁹ visitabit̄. id eſt. p̄ peccat⁹ dieb⁹ multis p̄p-
 erat̄ pūnient̄. ſ. p̄ petis p̄petrat̄is a principio mundi.
Consequēt̄ ponit̄ lēdīn de gloria bonorū. cum oīcī.
h. Et etiā ſeſet̄ luna t̄c. nō qd tūc lumē eoz manuaf̄. ſz
 magis augmentab̄. et habet infra. xix. **E**nt lux lune ſi-
 cur lux ſolis. ⁊ lux ſoli ſeptēpliciter. ſ. dīcūt̄ h̄c eti-
 bſeſte metaphorice. qd lumē eoz ſuſ. illū erit ſpectu
 luminis partie ſuſ qd dī. **Apoca. xi.** **L**uminis nō eget. ſo-
 le neq̄ luna ut luceat̄ in ea. ſed charitas dei illuminabit̄
 illā. ⁊ lucerna ei⁹ agn⁹. i. **L**u regnauerit t̄c. a. ange-
 li. **In mōte ſyon ⁊ hielm. ſ. celeſti. de qd dī. Sal.** (loꝝ
 iij. Alla que ſuſum eſt hielm libera eſt. qd eſt mē nra.
 l. **E**t in ſpectu ſenū ſuſor. ſ. patriarchaz ⁊ p̄phetarum
 aliorū ſanctorū ſuent̄ glorificatus.

In cap. xvii. rbi dī in poſtilla. i. ſuſbaſ. **A** finibus
 terre laudes. ſ. diuinis. t̄c.

Additio.

Dicq̄ dicit a finib⁹ terre laudes audiuimus t̄c.
 h̄ ſequēdo expositioꝝ poſtill. qd eſt ſuſ. p̄t̄ referri
 ad h̄ qd dīcūt̄ pauloante. qd. hec erit i medio
 terre. p̄o qd ſcindū ſuſ. p̄pheta dolet de h̄ ſy. pauci de
 gente ſua. ſ. iſt̄ adheserūt. doctrine r̄pi. ſuſ in i medio eo-
 rū ſuſ p̄uerſatus eſt. illi qd longe erat̄. ſ. in iſt̄ ſuſ et ex-
 tremis terre in magna copia iſi ſy adheserūt. ſuſ cum
 diu ſup̄a. qd hec erit in medio terre. qd h̄ ſy adheserūt. ſuſ cum
 diu ſup̄a. qd hec erit in medio terre. qd h̄ ſy adheserūt. ſuſ cum
 diu ſup̄a. ſe p̄pheta de quib⁹ dicit. **I**bi leuabūt̄ voce ſuſ ſuſ. p̄ qm̄
 doctrinā glorificatus eſt de⁹ etiā in iſt̄ ſuſ maris. ſ. in
 remorib⁹. **H**ic aut̄ ſubdit̄. **A** finib⁹ terre laudes audiu-
 mus gloriam iusti. qd. admirando in medio terre. vbi ſa-
 lus ſuit celebrata. uitia illud psal. **Op̄erat̄** eſt ſalutem
 in medio terre nō fuerit niſi pauci inuenient̄. ſicut race-
 mi ſuſta rūdenia. ⁊ tamē a finib⁹ terre. i. ab extremitate

Elaie

landes andiuimus gloriam iusti s. christi, et quod cōrigerat eo quod ppter peccata illi? p̄li secretū christi a seculis nō cognoverāt, io subdit. **G**ec erū meū mihi, et est sensus se c̄tū, s. mysteriū fpi meū, sc̄ qd ego p̄phetizo mihi, et eis nō p̄fuit sed mihi, p̄tuta illud qd habet supra, vi, cap.

Exceca cor p̄li hui?

et duplicat ista verba sc̄ secretū meū mihi qd non solū vbi, sed etiā rex figur, hmoi secretū p̄phetauerat, Et sequitur. **T**e mihi ex copiōne geth sue, et di. tū ē. **L**eta expo nāput i post, xxv

Dominus deus dñe p̄fuit istur sit p̄pha ad dei p̄conū evisione p̄dicta, et primo ponit p̄phe p̄conū, secūdo celestū ciuium ibi. **S**up b laudabit. **C**irca p̄mū dī pphā a dñe, rōne generis gubernatiōis.

b **D**e rōne creatio c **D**e rōne (mis. specialis illuminatiois d **E**s tu, et nō aliis e **F**rat, et collaudādo te assidue. f **A**m

fecisti mirabilia, et tānātōne malor, et glificatiōne iustor, g **L**ogitatōnes antiq, qd ista disponuerat ab eterno, h **F**ideles, quia vniuersi eie dñi, mischia et veritas, i **Q**uia posuisti tc, qd cponunt alii doctores nei desdestructiōne hierclm facta p̄ tc et vespasianū, sed hinc dīto obuiat qd sequi, l **A**ut nō sit ciuitas tc, hierclm, aut reedificata est post illā destructionē, sed ad b rūdet qd est alia penitū ciuitas, et in alio situ, qd arguit ex b et chrlst' passus fuit ectra hierclm, et habet Joh, xii, et Hebre, xii. **L**oca autē rbi passus fuit et sepulcru sunt clausa intra hierclm que nūc est. **S**ed b nō videat valere, qd historiographi dicūt hierclm qd nūc est esse in eodē situ cui p̄cedent, b excepto qd a parte aglonari mur' est dilatatus ad inducendū loca p̄ li, ta, et nō huius ciuitatis, ut telligim oēs ciuitates mūdi, accipiendo singulare pro plurali qd oēs destruenit in fine mūdi, sic uictus est ca p̄cedēti, pphā ei i b ca, ḡas agit d̄ vīsiōne sibi facta, p̄tūt p̄tēt p̄cedēti, et ad talē d̄structiōez si seq̄t̄ alia redificatiō

l **S**up b. **H**ic p̄t̄ ponit ḡazactio celestū ciuitū, et pri mo d̄ sua, p̄motō, sc̄dō d̄ demoniū deplacitō ea, xvii. **P**ri ma i duas, qd p̄t̄ ponit ḡazactio de bisficiis collar, i terra, sc̄dō de collar, i celestī patria ca, seq̄nti. **C**irca pri mū p̄b f̄ ḡazactio b̄ d̄ dupliciti euasi one mali, et de dupliciti p̄secutiōe boni. **E**t fm̄ b ps ista i q̄t̄mor dimidit, et patebit p̄t̄ p̄sequēdo, Primū malū est p̄secutiōe tyranoy bur, mūdi a qd sunt penitū libera ti, et b est qd dī hic. l **S**up b tc, i, celestis qd non pot m **C**iuitas gentiū robū, amplius a suo statu der̄ta starū, ciuitū celestū, et est replicatio eiusdem s̄nī ad maioriē affirmationē, n **C**imebit te, s. tumore filialis reverentie qd tumor remanebit in patria, fm̄ illū p̄b, xviij. **T**umor dñi sancti p̄manet in seculūz seculi, et buius laudis et reverentie subdit ro cuz dī. o **Q**uia fact' tc, p̄ stans ei p̄tientē contra tyranos paupes spoliates,

p **F**ortitudo egeno tc, qd cōulibat a diuitiis in p̄stī vita, q **S**p̄s a turbule, s. sup̄bor rabie, t **A**m̄ braculū ab eis cupiditas, mūqz, enī subdit qd p̄ expositiōe p̄cedēti, s **S**p̄s enī robustor, t, tyran, no, n̄ potentiū, t **Q**uasi turbo tc, qd impellat iutes et nocentes p̄ tyranide

v **D**icit eli in iuri sicut ei ho litens ab eis aggrauat sicut pau perci p̄ tyranide ini quoz, qd in a deo de iuuet, ideo subuit, x **E**t qd calore tc, i, tyranoy, y **N**at ecclere faciel, et deice re faciet, nubes enim multuz caleracta sub sole immiti calore infest' sub terrenalensiā et qd aliqui tubero marcescat, et deficantur, sic virt' dana aut qd repente deluit potentia iniquoz.

z **E**t faciet, **H**ec est secunda ps in qd pom̄ psecutiōe p̄m̄ boni qd respicit refectiōez amie in sacro eucharistie qd instituit dñs in cena iuiciente sua passione, et qd utz ad

hoc dixit ppheta, z **E**t faciet dñs exercitū, i, ch, iii, a **S**imilis p̄p̄lis, i, electis suis qd assū, rex angeloz, iuntur ex oibz p̄p̄lis, b **I**n more b, i, in more syon, rbi dī dñs fecisse cenā discipulis suis, c **C**onuicuz pinguiū tc, i, quiū excellētissimū b̄sis in se om̄e spiri tūle delectamentū, qd designat p̄ delectabili corporali b̄c ei p̄p̄sa, tūc enī dedit discipulis suis corp' suis in cibū, et languore in potū, et b̄ factū est aīe maxime refectū, et p̄ apl̄os suis, et discipulos fecit et facit b̄ coniūnum munistrari oibz christians p̄ orbē diffusis, Aliq autē exponit usud cōmūnū de cōmūnū a iudeis facto p̄ gaudio de intersectione holofermis, sed b̄ nō videat b̄ victimū, tūc qd illa historia nō est d̄ canone neq; apud b̄ breos habet, tūc qd ista expositiō nō b̄ s̄nt ad p̄cētū, et iō nūc p̄ponit p̄m̄ mo sequendo alexandrum,

d **E**t p̄cipitabit, **H**ec est tertia ps in qd pom̄ enasio sc̄dī malū, p̄secutiōis antirpi qd granior erit oibz p̄cedētibz, cu dī, d **E**t p̄cipitabit tc, i, in monte syon in qd

fuit templū, rbi statuet antirps sedem suaz, fm̄ qd dī, qd. **B**essal, qd de antirpo qd exollef supra om̄e qd dī dñs, aut qd colit ita vt in templo dei sedeat, et chrlst' euūb̄ interficiet, vñ ibidē subdit apl̄s, qd dñs iefus interficiet et eū spū oris sui, fm̄ alios vero b̄ erit in more oluerti in illo loco, vñ dñs ascēdit in celū, et istud cōmūnū re e. **F**aciē vincili tc, i, faciē antirpi qd erit qd quod (nē dā, vñcūlū strungēt oēs pplos sub p̄tāte) f **E**t telā quā ordū est, i, p̄cessus suū et intētōne, g **P**recipi tabit, **H**ec ē q̄ta ps in qd pom̄ cōsecutiō sc̄dī boni, i, in incorruptōe corporis, **E**t dividit in duas p̄tes, qd p̄t̄, p̄pheta describit p̄secutiōez b̄ boni sc̄dī redit ad descriptiōne delectiōez antirpi, ibi, **E**t triturabit, **C**irca pri mū dicit, g **P**recipi tabit tc, qd i indicio oēs resurgit ad vitā imortale, ista tñ imortalis corporis erit i au gmentū pene dānatoy sic erit̄ augmētū glebtōp, b **E**t vj

Liber

an fecerit dñs de' t. qd partum hz vitatē in reprobis sic et in electis. tūc ei cessabit oīs generatio et corrupcio. et iō no erit ex oītū lachrymaz a cerebro. nec defus' ea nū p oculor. nū in eis et in turbatio cerebri. et dolor capiū. et tristitia mentis. et plūia q̄ p̄sit esse absq̄ corruptio et fin istū intellectus.

b. *Dath. viii. 3* b. e.

ru fec' et stricor den

tū. sed in electis non

erit lachryme corpo

rales seu mentales.

nec dolor aliq̄ i cor

pore leuētate. sed ple

na delectatio retrois.

Et obprobriū p̄lī

sui. elector. qm̄ re

quēter obprobria su

stānem in presenti.

f. *Aueret te, cōfes*

rendo eis honore ce

l. *Et dicēt in leste*

illa die s. iudicij q̄sri

debūt ip̄m in forma

gloriosa. et dicēt eis.

venire b̄fidiū p̄is

met. c. *Dath. xv.*

m. *Eccē de' nē iste,*

visibilis i demonstra

ta humanitate.

n. *Expectabim' eū*

p̄rē spēm. o. *Et saluabit nos. sicut p̄misit.*

p. *Iste dñs. i. oīm. q. Sustinūm' eū. i. panēter su*

stānū aduersa ppter ip̄m. r. *Exultabim'. gaudio*

exten'. q. exultabit dī. q̄ extra saltatio. s. *Et letabi*

mur. anten'. t. *In salutari eius. salute eterna nobis*

v. *Quia redescet man' dñi. i. ptas ei'. (ab eo cōfessa)*

r. *In mōte isto. i. in mōte syou qui tamu' e. vallu' isola*

pbat. vbi tenebit finale iudicū. et h̄. *Joelis. vii.*

Et tūc redescet ibi ip̄i p̄lās qua dānatī detridentī in infernū.

et electi in ania et corpe transserentur ad celum.

y. *Et tritubab. h̄. reçit. pp̄ba ad describendū deie*

cōtione anti. p̄. q̄ supra t̄. t̄igerat in brevi. dicit iḡ.

y. *Et tritubab moab. i. antiph. nec mirandū si sic no*

minā. q. pp̄ba etiā etiā etiā frequenter metaphorice

legunt. t. nō ei etiā antiph. totaliter a deo obſessus.

sz. cpa ei' fient t̄tute demōis. et iō noīaf hic moab. q̄ in

terpretat et p̄c. q̄ etiā f. l. p̄ditiōis. et dicit aplūs. n. ad

Chesal. n. q. et sic cmt ex diabolo. sicut et p̄c. eo mō loqndi q̄ saluato. dñ. ut indei in Job. viii. Los ex p̄c dia

z. *Sicut terunt palec. q̄ rur' ei' tota. (bolo estis. liter am' ibilabitur. 3. Et extēdet. sc̄i antiph.*

a. *Dan. suas sub eo t̄c. p̄b ei intelligif' q̄ realide a xp̄o*

partib. sicut aliqui inter hoīes alii dī. ego perti. m̄ te

ira valide q̄ extender. ad modū natāris rane. pp̄ba. n̄.

frequenter etiā coi mo loqndi. b. *Et humiliabit. s. x. ps*

c. *Bloria ei'. s. antiph. q̄ se osidet tanq̄ sit dñs p̄ ni*

nia supbia. et dī. n̄. ad *Chesal. n. d. Cum alliōne*

manū ei'. i. munistroz ei'. e. *Et munimēta t̄c. o. an*

tupe. f. *Concidet oīa. p̄ q̄ credebat stabiliti in pos*

titate sua deficiet. Letera patent.

l. *In cap. xv. vbi dī. in postilla. Quia posuisti ciuitatez*

in tumultu. *Adiutor.*

b. *Ec qd dī. Quia posuisti ciuitatez i tumultu. p̄*

prie p̄t intelligi de destructione h̄. i. in roma

nos p̄t doctores n̄ exponit. nec obſtrat qd dī

cit postilla for dieis. q̄ h̄. i. in h̄. fuit recedificata ab adriano. qd h̄. no fuit in statū p̄ficiū. et iū iū cultū dī. put in ve. te. ad quē cultū tēplū i illa ciuitate p̄struc̄tū fuit et ordinatū. et h̄. u. Reg. vñ. *Unū fm p̄m vñaqdōz*

est fm illud qd ē principale in eo. i. fm h̄. expositio

b. qd s. quī. Tūp hoc

laudabit te pp̄s. for

tis et ciuitas gerū ro

bus tay timebit te. p

pre intelligit dī ec le

ha militate. q̄ ē foris

pp̄t et tol. rātū mar-

tynor. p. noīe p̄p. q̄ q

dē fortitudi sī ira fu-

it immēta in pp̄io ve-

te. q̄ qdē expositio vi

def magis sōna fr̄.

Letera aut exponat

put in postilla corres-

spondet p̄dūtis.

Caplī. xxvi

In die illa. p̄

Hic p̄t pos-

nit ḡzactio

de b̄ficiis collat. in

celo. i. prūno osidif. p

posiū. sedo cōcludit

duplicē correlatiū. i. t̄

Dōnetes. Prima in

dūas. q̄ p̄io ponit

apertio iāue elec̄.

sc̄do cōfide clausio reprobis. ibi. L. feceris iudicia. Et

prima in dūas. q̄ p̄io ponit aptio b̄fitudis. sedo rō h̄.

a. In die Capriōis. ibi. Semita iusta. circa primū dī.

l. pacto iudicio. b. Cātabit cāticū iusta. ab eis

c. In terra iusta. q̄ interpeāt offatio. i. in terrā. (cūs

uentū vbi ē ūng. offatio dñe laudis. fm illū ps. lxxiij.

Beati q̄ h̄. i. domo tua dñe. in seclā sc̄dō laudabit

te. Et iōterta iusta fm sensuz lēale b̄ metaphorice accipi

d. Urbs fortitudis. (tur. i. sequit foris cāticū cā. dī.

nē. i. ciuitas celestis. cū. excellētia nō p̄t expp̄m ver

b̄. h̄. i. pp̄ter qd nō nolaf hic. o. enī in aliq̄b. lēa

bis ponit spon addātū sur ab aliq̄ expositore fm sua

imaginatōz. q̄ nō est in hebreo nec in libris correc̄tis.

e. Saluato. ponefi i. ea. t̄c. i. erit nobis. p̄ oīmoda p̄t

ctōne. f. Apite portas i. ḡredia. de plano et libere

g. Bens iusta. p̄ q̄ dātū dīna sūia. H̄. i. t̄c. b̄fidiū t̄c. lō

quēdo de iōgressu elector generali in corpe et ania. t̄i a

tpe passiōis t̄p̄ apta sur tanua. i. iōgressi sur electi defū

cti q̄ntū ad aias. i. alīch etiā q̄ntū ad corpora ex ḡa spālti.

vt pie credit de b̄tā vñge etiā de b̄tō iōbe ei' ministro

h. Cāstodies vñtate. vite et doctrine. (ab aliquibus.

i. Ver' error abit. q̄dū ei hoīes sur in p̄fici vita p̄t

errare. sed i. beātū dēū clare evidētū b̄ est impossibile. et

q̄ nō solū ibi est clara. vñlo. i. cātā pfecta frātū totalē

ter q̄tans appetitū. i. subeltū. l. Servabis pacē. et

est vor sc̄dō ad t̄p̄. i. pacē duplicat. pp̄ter q̄tē dupli

cis appetitū. intellectū. i. sensuū. p̄ gl̄az corporis et cie.

l. Quia in te t̄c. tanq̄ in redēptōiū n̄m et glorificā

tq̄. m. Operat. in dīo. vor ē pp̄be altoq̄ntis san

ctos. n. In seclū eternū. i. ad p̄ficiū ab eo ritam.

o. In dīo dēo t̄c. p̄ cui' fortitudinē reprobi. (eternā.

tenēbunt in penā p̄petuā. i. subdit. p̄. Quia incur

abit t̄c. i. supbos demōes et tyranos. et potissimum anti

xp̄m supbissimū et sibi adherētes. q̄. L. ciuitates t̄c. ci

ciuitates accipēdo singlare. p̄ plāli. v. frequētē dictū

Etate

est qd abudat suobia et alia vicia. t. **E**cce libabit ea pes. i. pedes. et qd sunt isti pedes subdit s. **P**er pau peris. sic est in hebreo et in libro correctus. et iste paup est ipso. et i fin exponit hic **R**a. sa. adiuves ad h. p. co cordia illud sach. ut. **E**cce rex tuus venit tibi iustus. et saluator ipse paup. et. sed reducat h. ad primus tpi aduentum. in q dicit orbe ei subiugandum.

Sed in h. falsus dicit qd primus et aduentus transi vi pterit. et futurum in b. uilitate. sed usq erit in pte d. q loquitur h. scripta cum d. **E**cce libabit ea pes paupis. s. p. q. in pmo suo aduentu ducit vitam pauperem.

t. **H**ecce egenorum. aploz q. ppter ipm oia tpaia reliquerunt ppter qd ei iudicio afflatores erit fm q pte dicit **H**ath. ex. **E**cce nos reliquum oia. et sequit. **E**debi tis sup sedes iudicatis. et. tribu isti. et sic

superbi hiuus mundi etiun pedibus eorum subiecti. v. **D**emita iusti. **D**ic qfir ponit ro aptiois ianue celestis. qd duplex e. p. una et psepalis est mentis ipso. qd apta est generaliter qntu est et pte dei. qd vult oes homines salvos fieri. scda est meriti ei. et qd aperit electi se disponentib ad ingressuz. et non reprobis. primum tangitur cu d. v. **D**emira iusti. i. via tpi quia tenuit et docuit. et diemita. ppter artitudine silioz. d. aut ipso iustus absolute. qd percellentias. formaliter et effectue. qd alios et. **R**ecta est. distortionem nullu huius a recti. iustificat. tundine virtutis. et eni alie leges ab eius gelica pmittunt et alii mala. sicut mafeste p. zde legib huius et p. m. et meretaces in iustitib. et plura alia qd non pnt corrigi legge huius. et dicit **A**ug. **S**ilt de lege mosaica qd pmi tis suras cu etraneis. et libelluz repudiat et parua ca. sicut diffusus declarauit in principio matth. **P**er aut euang. lica nullu pfectioenem virtutis omittit. nec aliud illicitus pmittit. secundum autem tangit cum d. in psona electorum.

y. **I**n semina iudicior tuor dñe. i. in via euangelica te sequendo. 3. **I**usti nunti te. i. ppter te sustinuum tristia. **N**omen tuum. s. i. sus. (bulations et ob. ob. b. **E**t meiorale tuu in desiderio aie. res dicit **B**ern. **J**e sus mel in ore. melos in aure. iubilus in corde. i. subdit in psona cuiuslibet iusti. c. **V**ia iuxta desiderabit te in nocte. s. p. sitis vite in qd videm p. speculuz in enigmate. desideru eni. p. pte loquitur est rei no habite. sicut delectatio rei p. sitis. et electi in vita p. siti. p. loquitur de um desiderat. cui desiderio succedit fructus. d. **D**emanus vigilabo ad te. i. a manu iuuetur. incipiatur qretere et. **S**u feceris. descripta aptioe ianue celesti electi. **D**ic qfir describit euiste lausio iusti. **C**laudif ast aliquibus iustis similes. aliquo ad tps. **P**rimo g. ponit primum. scdo secundum. ibi. **D**ic qfir dabis. Circa primum sciendu qd clauditur similes et ad semp malis in sua malitia pueribus et scimoriensibus. et isti sumi p. siti qd non corrigit dominus flagellis. nec etiam b. f. s. t. h. est qd d. p. de flagellis et. **C**u fecens iudicia tua in terrib. flagellando p. tiores.

f. **J**usticiam discet. i. iusticiam tua discet p. experientia sua. gelu. no tri p. emendatione peccati. sicut pharao expt fu ut divina flagella. no tri ad sui correctionem. sed magis ad obdurationem. scdo de b. f. s. cu d. in glor. dei.

g. **D**ilectemur. et loquitur in plurali p. pte trinitate p. sonari. vel est sermo dei ad angelos qd sunt executores suorum vestrum. h. **A**mpio. (cor. 13) obstinato.

i. **A**t no discet iusticia. reuertendo ad ipsas p. b. f. s. diuinis. sicut p. de pharaone a qd deus frequenter et sua misericordia retrahit penas inficias. et tri ex hoc no fuit reversus ad statu iusticie. l. **I**n terra sete. uz inq. gessit non terratus ex loci scitatem. qd talis peccat ex temptatione. et i. subdit. **A**t no videbit gloriam dñi. qd numerus admittetur ad glorias param. **D**ic exaltetur manu tua. i. potestas tue iusticie. n. **A**t no videbit. i. et no illuminem o. **V**idebit. s. meritum scorp. cur a te ppter suu dementum p. **E**xfundant. sic de carnibz dñi. **S**rat. et carnrebmetet et. scidit vultus ei. qd de respectat ad abel et ad munera ei. et ibi pmutus. q. **T**elates p. p. i. illi qd inuident fraterne g. **A**t ignis. s. infernalis. s. **H**ostes tuos deuoret. no p. eoz assumptionem. s. p. t. nua afflictione. t. **D**ic dabis ac. **H**ic qfir ostendit qd malis ianue celestis ad tps claudit. s. qd manent in peccatis. sed cu penitentia deo visitati eis apif. et h. qd t. **D**ic dabis pacem nobis. nos te. (in eoz psona d.) conciliando. et qd hoc puenit et divina gratia subdit. v. **C**mnia eni opa nostra. s. meritoria. **O**pat es nobis. qd no sunt merito. i. ni et acceptatio diuina. et. grata p. quia sunt acceptabilia a solo deo in nobis effici. x. **D**ic de et. a. sp. s. maligni qd sunt alieni a te possederunt nos et. servos. qd facit peccatum servus est peccati. **J**ob. vii. v. **T**u in te recordemur nois tui. ita qd de cetero non seruat. nisi tibi. 3. **D**oriotes. **H**ic et p. dicit et. cludit duplex correlari. secundum ponit ibi. **D**ic i angustia. super et locutus fuerat propheteta de resurrectione generali omni que non erit si lis in reprobis et in electis ut p. et supradictis. i. cludit qd reprobi no resurgent ad glorias sed ad ignominiam et penam. et hoc est quod dicit propheteta. 3. **D**oriotes no ruit. vita glorie. s. dicit opredo et p. formitate sue voluntatis ad dominum iusticiam. fm. illud p. **L**ebatibus iustus cu viderit vindicta. et loquitur hic de morientibus. **D**igites. et. cu fuerit incepito. (tib) in peccato mortali sicut morbo et tyranni. b. **N**o resurgent. s. ad glorias s. magis ad penam. i. subdit. c. **D**ropterea visitasti et. et. iusti eos. p. penam duram. d. **E**t p. d. i. oem. et. fm ill. **D**rouer. et. et. **M**ome impiorum p. t. et. qd si remanet aliqua eoz memoria. no fit eis ad honorem. s. ad. osfusione. e. **I**ndulisti et. p. unitione eoz differendo. et haberet locu p. uniendo. sed quia tales dilatiosis beneficio abulis sunt subditur. f. **N**unquid glorificatus es. s. ab eis p. penitentia. q. d. non. ideo subditur.

Liber

f Elongasti. a te. **g** Qes termios terre. i. obstinatos in ptes in qctis pte orbis. **h** Dic ponit secim corcelarii. s. q electi surgent ad gloriam. et dicitur in tres ptes. qd pphā pto describit circa resurrectōes iustorum desideriū. sedo resurrectōis actū. ibi. dūlent mortui. tertio. terminum ibi.

i Ade ppls me. De sideriu ait resurrectōis ad viuā brāz cō surgit p̄cipaliter ex duob. **j** Unū ē affi ctio quam iusti susti net d̄ col cursu i. p̄stī vita. fin q̄ d̄. **k** Li mo. iñ. **l** Es q̄ pie ro lūt viuēt in rpo pse cutōne patient. ppter qd dicit Grego. Da lu q̄ nos b̄ coprūmūt ad dēū ire copellunt. et hoc est qd d̄ hic.

h Dic in angustia positi electi tui iuia p̄stī. Requierit te de siderates vitā futurā

ex toto corde. **i** In tribulatioē murmuris. i. in tribulatioē que de col cursu ē occasio murmuris i. tribulatiō. **k** Doctrina tua eis. s. valet in dādo eis patiētā. qz tñ nō auert tota liter tristitia sensibiliq̄ liez diminuat. ideo subdit. **l** Sic q̄ ceperit z̄. **m** Sic facti sum. et associat se pphā iusti positi tribulatioē. et merito. qz p̄ mltas tribulatioēs fuit sertat. et victū fuit supra ca. **n** **A** facie. **o** Dic ponit secim ex q̄ p̄surgit desideriū vite futurē. s. claritas facie diuine. cuius aspectus est desiderabilis. antant q̄ in ea desiderant angelis p̄spicere. **p** Eas. et hoc ē m. **A** facie tua dñe. i. et pulchritudine faciei tue. (qd d̄) **n** **C**oncepim. et q̄ t̄. **o** Dic est punctus. **p** In hebreo z̄ in libris correctis. et p̄ spm b̄ intelligit feruēs desideriū. et b̄ d̄. **q** Parturūm. et pepim. in partu ei est afflictio et tūc sequit delectatio. fin illud Joh. xvi. **r** Dulier cū pa rit tristitia h̄. cū autē pepit puerū iā nō meminit p̄stire ppter gaudū. sic desideriū visiōis diuine in p̄stī h̄. aliqd afflictiois. tone dilatiois. qz spes q̄ differt affligit aliaz. **s** Prouerb. xii. et h̄ aliqd delectatiois ppter spem. sequē di optati. sed cū venierit visio diuina tūc erit delectatio. **t** Salutes nō fecim. in summa absq̄ vlla tristitia terra. sicē in hebreo et in libris correctis. Et est sc̄nus. q̄ ea q̄ fecim. nō obtinem. nec obtinere possum. i. terra. Salutes. i. anie et corporis b̄studiis. qz p̄toregris mors generalis om̄. ad quā sequit resurrectio mortuorū q̄ est in electis. erit ad gloriam aie et corporis. ppter qd subditur p̄. **o** Nō cederūt p̄ morte corpore. **q** Habitatores terre generaliē. et tenet hic ly ideo sicutiū et nō causat. **r** Vixit mortui. Postq̄ descripsit pphā desideriū resurrectōis in electis. hic s̄t̄ describit eiusdem resurrectōis actū dices. **t** Vixit mortui. vita glē q̄ntū ad electos. de q̄ resurrectōe fit hic fmo. iō subdit. **s** Interfectiq̄ mei. ppter dēū et iusticiā. et Resurgent. et dicit me. le eis consumerādo. q̄ desua morte p̄p̄terādo. q̄ fuit serrat. sicut dicta est in principio h̄. libri de pcepto manasse regis ydolatre pessimi. eo q̄ ipstū et alios ydolatras arguebat. Eoleq̄nter auertit fmo nōem ad electos resuscitādo dices. **v** Ergo sc̄nū. la som p̄. **w** Et laudate dēū d̄ era glorificatōe futura. (no morti) **y** Qui habitatis in pulvere. q̄ntū ad corpora iñ cinerez

redacta. Los quēt. ralloquīt dēū. et tūc p̄tute flet resur rectio mortuorū dices. **z** Quia ros lucis ros tu. s. sic ros celestis ē iuavis terrenasētib⁹ q̄ facit ea d̄ terra re surgere. sic benignitas tua crū suavis electis dormientibus. q̄s faciet ad gloriam resurgere. et ecclatōis h̄c relunctio erit tribū dāna.

a Et tis. iō subdit. terra gigātū. i. pctorū q̄ p̄ potentia fidèles **b** Petra (opp̄scēt. b̄s i tu. nō. i. in gebē naz. et accipit h̄ terra p̄ pctorū i ea h̄itan tubo eo mō leque dī q̄ d̄ nō col loquidē ter ra destruta q̄i eius habitatores destrūnt. **c** Ade. Dic p̄st̄. describit resurrectōis tps. poss̄ ei aliqd credere et p̄dictis q̄ eēt p̄p̄nū ipsas resurrectōis. qd nō est verazent i fine tp̄. s idō dicitur.

e Ade ppls me. p̄t̄ recedēdo de vita p̄stī. d̄ Intra i cubicula tua. i. sepulcre q̄ntū ad corp̄. et purgatorū q̄ntū ad aias electorū. q̄ tñ h̄t̄ aliqd purgātū in futuro vel lymphā paty q̄ntū ad purgatas et aī aptiōne ianue p̄ morē xp̄i. et celū emp̄tē q̄ntū ad purgatas p̄ aptiōne. **f** Abscodere. qz defuncti ab hoib⁹ h̄. vite (nē ianue. sūt abscoditi. **g** Modicū ad momentū. qz tps vloq̄ ad iudicū respectū eternitas ē. modicū t̄. b̄ mō d̄. anabō electorū desideratib⁹ vltimū iudicū Apoc. vi. **h** Dic vītū ē illis. et redescerēt adhuc tps modicū donec copleat̄ cō. **i** Donec p̄faseat i dignatio. (serui cox et fratres cox et electorū purgatio p̄ tribulatioēs tyranōz. et magie anxiū tpe. In aliquo libris addit. mea. sed nō ē i hebreo. nec in libris correctis. **j** Ecce enī dñs iesus christi i. Egrediet de loco suo. i. d̄ celo emp̄tē ad iudicū re nēdo. q̄ntū ei ad h̄umanitatē egrediet et veniet p̄ locales mortu. q̄ntū h̄o ad deitatē q̄ est vloq̄. egrediet p̄ nouum l̄. **k** Et vixit ianuētē t̄. et ianuētates periorū. (effectū. terrena amatuū). **l** Et reuelabit terra sanguine suū. i. morē et deplorabiles fideliū. qz tue malifestabūt oia latētū. **m** Et nō opit t̄. qz de cetero non comiteſ. talia in ea. vxi. vbi d̄ i postilla. Nomē tuū. s. iesus et me. **n** Nomē dē. **o** Adiutor. i. (moriale tuū. q̄ nomē suū p̄priū. s. tetragramatō referavit moy si. **p** Ixo. iñ. legēt sic. **q** Dic ē nomē meū interū et memoriale meū in generatore et generatore. ibi in addi tione ibidē fuit notariū q̄ h̄. qd d̄. **r** Dic ēt nomē meū referit ad nomē dñi tetragramatō. qd p̄p̄re significat essentia diuina. p̄t̄ ibidē fuit expositū. et qd seq̄t̄. **s** Dic ē memoriale meū. referit ad nomē ielus qd est conforme. marie tetragramatō. p̄t̄ ibidē fuit declaratū. et de h̄. p̄rie intelligit illud ad Phil. ii. et donauit illi nomē qd est singlē nomē. vñ i plena expectatiū seu desid. tantū xpi aduentū esau dicebat in b̄ loco. **t** Dic iustiūtū te nomē tuū et memoriale tuū desideriū aie. q. d. desideratiū noticiā si solū nois tñ. s. et tetragramatō nobis i ve. te. p̄ pos. s. etia noticiā memoriale tuū. qd. s. ē h̄ nomē ielus. et dictū est de quo plēm̄ h̄ in p̄dicta additione.

u In eodē ea. vbi d̄. in postilla. **v** Indulisti dñs gentiū. **w** Dic in iustiūtōe uia d̄. **x** Indul.

y **z** **A** d. iii. iñ

Eliae

sisti dñe genti rē. In hebreo h̄ s.c. Addidisti dñe genti addidisti glorificat' es elogasti oī i extrema terre, et fin ista l̄am, pp̄ha loquif de additōe g. nū ad ip̄m iſrae- litū, et sensus. Addidisti dñe genti, iſracimice gentes aliaz nationū, q̄ et hac additōe dō fuit magis glori- ficat' inq̄ntā nō solū laudat' est i uidea. Et etiā a solis ortu vsq; ad occasum, id subdit

I Addidisti gl̄ificatus es. Et ne ex h̄ intelli- ger, q̄ om̄s indiffe- renter fu nū additi p̄ vere fidei suscep- tione, id subdit. Elogia- sti oīa extrema terre, sc̄ infideles et repro- bos. In eodes vbi dī in postilla. **Eadem.**

Dic p̄t̄ describit resurrectōis tps. **A**d litto. At. App̄ha in h̄ qd̄ dicit. Vade pp̄ls me iitra ī cu- bicula tua rē, int̄d̄set excludere ne alijs crede- ret pp̄inquit ei. Tps resurrectōis et postilla, di- cit, sic valde unproprie diceret. Abcodere modicū ad momētū. Iste ei dictōes significat breuitatē tps, si at pluritatē seu vilitatōe, hoc at qd̄ dī. Claude ostia tua sup te nō videt p̄tinere ad intratēi sepulcro vel in lym- bo vel i empyre, nō metu' videt dicēdū q̄ q̄ pp̄ha un- mediate aī locū' fuerat de resurrectōis elector dicens, Vnūt mortui rē, qd̄ i magnū gaudiū vñ elector, io de p̄secutōis antīq̄ modicū aī tps resurrectōis futura ē q̄ inter alias ē maria, et h̄ Dñi. At. ca. eos monet. q.d., eis, de h̄ qd̄ robis pp̄hetizo debet, exultare cū tremore et sitis pati ad p̄secutōis futuras patiēter tolerandas q̄ sūt pp̄inque pd̄cte resurrectōis, et alter debet se pp̄pa- rare oīdī vices. Vade pp̄ls me, ita i cubicula tua, s. ad orādū dēū eo mō q̄ dī. **D**at. vi. Intra cubiculū tuū et ora p̄em tū, oīo ei est maximū remediū i tribulatōib⁹ tuta illud p̄. **A**d dñm cū tri. cl. Item monet eos et a deo petat ne ex vehemētia tribulatōis aliq̄ vba pr̄p̄et in dei offensas seu i vere fidei derogationē, et de h̄ dicit Claude ostia tua sup te, que qdē clausura a dō impetra- tur, iuxta illud p̄. Pone dñe custodiā on meo, et ostiūz circūstātie labiōs meis. Itē monet eos et abcodant se a seūsumis stradiōib⁹ aduersantū, qd̄ nō nū viute diuina fieri possit, iuxta illud p̄. Abcodisti eos i abco- dito facie tue a stradiōib⁹ hoīm rē, et q̄ tps h̄mōi p̄culissime p̄secutōis dō abbreviabit, ppter electos, vi. **D**ar. xii. io. pp̄re subdit. **D**odicū ad momentū.

Tū ca. aīt. xxvi. cū postill. dicit cir. **R**eplica ca illū passum. Abcodere modicū ad momentū de tpe iudicū exponēdo qd̄ a tpe pp̄hetie ē mo- dicū respectu eternē duratois. Burge. dī. Unpropri- si- me sic dī, q̄ ille dictōes significat breuitatē tps, s. il- la obiectio est ī rotundū textū i mītis locis sacre scri- pture. **D**icīt ei supra ca. q̄ de tpe ip̄i. Erat in nouissimis dieb⁹, post qd̄ tī multa centena annor̄ fluixerūt, et Job, in canonica, filioli nou. summa hora est q̄ tī pp̄p̄sum ab oīo exponunt de mītis centenis annor̄ q̄ restant, et sic de aliis locis scripture. **L**aplīm. xxvii.

Tū die illa. Postib⁹ descripta est ḡractio de p̄ motione elector. **D**ic p̄t̄ ponit ḡractio dō de- iectione demonū, et dividit in duas p̄tes, q̄ p̄t̄ mo ponit h̄mōi detectio, sc̄do solut̄ dupl̄ questio, ibi, Ego dñs. Circa p̄. unūdū. a. In die illa, i. midicū ge- neral, b. In gladio suo duro, q̄ntū ad pene asperitate

c. Et grādi. q̄ntū ad ei' latitudinē. d. Et fortūq̄n- tū ad impenitabilitatē. e. H̄ig Jeū. rē, p̄ leuiathā q̄ hic bis ponit, et p̄ certū idē intelligit, s. diabolus, et dicū fu- it Job, cl. a. d̄ hic leuiathā vectē ppter et fortitudinē, fini q̄ de eo dī Job. al. **D**īo est p̄t̄s luḡ terā que et co- parens, s. leuiathā.

Ego dñs qui seruo eaz, re- pente pp̄inabo ei, ne forte visiter coera eam. **N**oc̄te et die seruo eam, indignatio non est mihi. **Q**uis dabit me spinā et veprem. **I**n p̄lio gradiar sup eam succē dī eaz pariter. **A**n potius

f. Tortuosiz ppter ei' caliditatē ad dect̄ s. **E**oc p̄viendiz, cīdet certū rē, et diabo lū q̄ habitat in h̄ ae- re caliginoso rāq̄ in mari tempestuoso, non tī intelligit ei' occu- sio p̄ mortez nature, cū h̄ mō sit imortal, sed p̄ morte g. h̄ne, q̄ tīc ibi retrudetur nec poterit inde eru-

re et holes tētare, seu ad petm̄ inducere, qd̄ erit subi gra- ue, et in h̄ crescer pena ei', q̄ etiā portat mō ignē suū se- cū, crescer etiā pena sua accidentalē ex dñatōe hoīm̄ qd̄s idicuit ad petm̄, s. tī glā scop aḡ, or ex glā elector qd̄ in h̄ die illa, delectiois devonis. (ducit ad bonā,

i. **V**inea meri. In hebreo h̄ vinea vnoſa. Et q̄ p̄t̄ q̄ meri h̄ nō est nome, pp̄nu, sed cōde, et significat purū vi- niū et optimū. **V**inea iſḡ meri, hic accipit societas sup- norū cuiū in qd̄ nibū erit impurū, et ip̄i dēū laudabili-

z. **E**go dñs. **D**ic p̄t̄ solutur. (de deictōne demonū duplex q̄stio oris et p̄dictis, sc̄do solut̄ ibi. **Q**uis da- bit me. **P**ria q̄stio oīdūt̄ ex h̄ qd̄ hic dī. **V**inea meri societas elector, q̄ exq̄ fūcūt̄ a deo ita electi et dilecti ab eterno, videref alicui extraneū, quo de p̄mittit eos tribulari i h̄ mūdo. **F**m̄ q̄ dī. **L**b. iii. **Q**es q̄ pie vo- lunt vniuerse, in xpo p̄secutōis patient. **E**t rūdet dñs ad h̄ q̄ tal p̄missio no ēt ex odio, sed maḡ ex dilectōe, ne ex p̄sp̄eris in supbia elemēt̄, q̄ exercitū patiēt̄ i bono custodian, fin dicti saluatoris. **L**u. xii. **I**n patiēt̄ vñ- possidēbūt̄ aias v̄. i. s. et h̄ est qd̄ dī hic. **L** **E**go dñs q̄ seruo eaz, vinea meā q̄ est vñuersal eccl̄ia, eo q̄ a p̄. u. mo abel iusto v̄sq; ad vñiūt̄ electū q̄ in fine mūdi na- scitur, q̄ electos p̄t̄lit, tot palmites misit, vt dicit

i. **R**epente pp̄inabo eis, potū tribu. **B**re, omel. vii. latōis rōib⁹ p̄lūris, id subdit. **M**o forte vñlēt̄ rē, et ex p̄sp̄eris insolēt̄, et sic p̄ insolēt̄ visiter ī eam in die iustici. **N**oc̄te et die rē, i. t̄p̄ aduersit̄, t̄ p̄sp̄;

Indignatio nō est, critatis sub paterna disciplina, mihi, a. h̄ nō facio ex ira seu indignatio, sed ex paterna correctōe. **Q**uis dabit, **D**ic solut̄ sc̄da qd̄, q̄ vñderef ali- cui q̄ p̄ merito iūt̄or de pp̄lo iſl et marie ap̄lōr poen- dū fūset alijs eiusdē pp̄li dō captiuitate q̄ facta est p̄ ro- manos, et sic ī hac q̄one p̄cedit, q̄ p̄io ponit ad vñraq̄ p̄t̄ rē, sc̄do ponit q̄stiois solut̄o, abi. **M**ūqd̄ iuxta ī p̄t̄ mo arguit q̄ nō debuit p̄t̄, s. maḡ p̄ mītitudine malo- rū iuli cū eis debuerūt affligi, sic freqnter factū fuit ī p̄. **Q**uis dabit rē, (ve, te, et h̄ est qd̄ dī in p̄sonā dī, ad succēdēdū curatē h̄ierlm̄, q̄. **I**n p̄lio, s. romano- ri q̄ capta curatē inciderūt, et **B**radiar rē, et cal- cando p̄ romanos, s. **S**uccēdā rē, s. fideles in rēm- tū credētes cū infidelib⁹ i sua cecitate obstinat, q̄ dī, h̄ videretur decēs iusticie in eīe licet succēsa fuit h̄ierlm̄ p̄ chaldeos, et multi iuli fūcūt̄ ibi mortui et captiuati oc-

t. **A**n poti', hic ponit argumen, (casione iūstoz tū ad oppositū, s. q̄ debuat p̄t̄ malis, cū dī, **A**n poti' tenebo, et retinebo. **V** Fornitūtē meā celando et punitione sib̄ specie correctionis, idō subditur. **E** v

Liber

v Faciet pacem mihi, et per apostolorum aliorumque ipsi discipulos tuos
meritis, propter quod subdidi. x Qui egredientur ad predictum
cancrum fidem catholicam per orbem. y Impetu, ut ceteri
desiderio. z Iacob, i.e. proposito isti, cuiusmodi fuerunt
apostoli, et alii, lxx, discipuli, qui per maiorum pte fuerunt induci.

z Florebit et ceteri agros

scis floribus sancte vite

a Et unius doctrinie

plebuit et ceteri, ubi euangelica

doctrina fuit, quod in pabola seminatur

xiiij. Semine est verbum

b Hunc quod ibus dei,

Huc ponit solutio in

quod sic procedit, quod primo

solutio quantum ad malos

scimus quantum ad bonos,

ibi. Et erit, Lice pri-

miz prior ostendit, quod per

predicatio non est malis

parcendum, sed solutio

argumentum, ibi. Idcir-

co, tertio ponit ma-

lorum et terminus, ibi.

Suntas, Lice primus

b Hunc et ceteri, dicitur,

id est postea iudaici dum

christianos traherentur a

c Per, si gerent

causam eum, quod non as-

cuerunt destruetos

d Aut sic occidit et ceteri, aplos christi discipulos a iudeis

occisorum, quod occiderunt iudei et per eum sunt grauitate et

per nos, Actu, vii, de stephano, et ceteri, de iacobo et ceteri, de pse-

cutor generali christiano, et per hunc loca de persecutio pauli

e In mensura et mensura te, quod non erit et alios apostolorum

nisi in iusticie et tanta facinora transiret absque debita pena, id subdidi

f Meditari est et ceteri, disvoluit dif-

finitus ita punire,

g Ad circa, sic solu est argumentum

ad oppositum de merito apostolorum, cum dicitur

h Ad circa in iudicium, predicta

(id est propter meritum apostolorum)

i Domini iacob, iudeis in sua malitia obstinatus,

k Et iuste ois fructus et iuste totius fructus meriti apostolorum

et dimittat alios iudeis dictum pcam et velter specifi-

at me usus dicens,

l Cum posuerit, s. predicatione apostolorum

m Oes lapides altaris, i.e. altari ydolorum,

n Eicut lapides cuncti allisos, per predicationem apostolorum fuit cultus

ydolorum multum destrueretur per orbem, et in ipsis viuentibus et ceteris

totaliter ablati per successores eorum, id subdidi.

o Non stabunt luci et delubra, ubi exerceretur ydolatria, et ceteri, po-

litus intelligi de ydolatria iudeorum, quod a redimere captiuitatis

bal ylomne non legitur in prophecia iudeorum nisi ad tempus

modicum, et per violentiam et in paulo, s. tpe antiochi illustris

qui cogebat iudeos ydolis imolare, et per nos, et ceteri.

p Dachabeor, Nec quod dicitur, Lice posuerit oes lapides altaris et ceteri, po-

test suuieretur exponi de destructione ydolatrie tpe romanos,

et voluit alii dicere quod statim subdidi, Non stabunt luci et

delubra, quod per intelligi de destructione ydolatrie gen-

turum per predicationem apostolorum et dicitur est,

q Cunctas enim muneras, s. hierusalem,

r Desolata erit,

s per romanos quod ceteri destruerunt,

t Spaciosa relinquens

id est hierusalem quod ante erat cuncta spaciose relinquens a su-

is habitatores, quod a principio obsidionis resquagl finez

multi fuerunt mortui gladio et fame et peste, s. decies celi-

mulia, et dicitur Iesu Christi libro, s. Et vnde sit et deserto-

tum, quod alti fuerunt in captivitate ducti, et cunctas sunt des-

tructas ita quod non erat habitacionem hominum aptarum, et ceteri

pascer vitulus, s. populus romanus, quod dicitur hic vitulus, propter car-

nis petulatiam, ibi enim fuit pastus, et diuinitus cunctas reple-

v Et ibi accubavit, s. habuit, et poterit secu-
re dormire, quod eorum aduersari, et ceteri mor-
tu vel captiuati, et dictum est,

x Et consumet summa-
tates, s. i. templum et
edifici, et in circuitu quod
erat in monte Ieron, quod
est superior pars cunctas

y In circuatu melius
sunt illi, s. et defecta
victus in hierusalem,

z Conterentur mulier-
tes venientes, s. in hie-
rusalem ad die festum,
vii referunt eges, s. li-
vi, quod quedam in hie-
rusalem iordanes veni-
erat in hierusalem, et cum
altis fuit ibi obsecrata,
et angustia famis co-
structa, coxit, s. u. filii
iudei et comeatus, et id est
credibile est de plur-

bus aliis, licet non fuerint dephense, quod talia enormia fis-

ta docentes, s. sic est in hebreo et ceteri, quod in clauculo
bris correctis, et accipiuntur hic docentes ipsi sacerdotes, quod
ex officio habebant docere populum, et isti tunc fuerunt stricti,

quod cum a tyro postularerunt misericordiam, aut sunt eos occidi, vices

eos degeneres esse animi, quod templo et numini cupent suis

b Non est ei populus sapiens, s. (peruerte, et ceteri subditur,
hunc dei sapientiam quam sapida, s. sed tunc terrena sapientiam est
animalis et diabolica, Jacobus, s. c. Propterea non mis-
serebit et ceteri, s. p. 13. Ita, d. Et erit et ceteri, s. hic solutus questio-

ntur ad bonos quod de iudeis crediderunt, s. p. q. destruxerunt
iudea fuit salutis in vita, id est dicitur, s. Et erit, s. q. sequitur,

e In die illa peccat et ceteri, s. Et dicitur hic alienus humis loco
vbi oritur iordanis, Corines autem egypti dicitur iudeorum, qui
est parvus fluens in extremitate iudee in parte australi ver-

sus egypti, ortus autem iordanis est in termino iudee in parte
aegaeana in radice motis libani, et dicitur Hiero, et sic
f Et vos deligite sicut hic terra iudee profusa a romaniis,
congregabimini unus et vni, s. pauci respectu multitus
dinus peccare et captiuate,

g Filius israel, s. eos in christum credentes fidem patriam
che iacob qui alio nomine dicitur iudeus imitantes scribitur in
ecclesiastica historia quod ante obsidionem hierusalem per romani-

s. fideles qui erant in hierusalem, et iudea fuerunt admis-
suti per angelum, et transirent in regnum agrippae quod erat
confederatus romaniis, et sic fuerunt ibi salvati,

h Et erit in die et ceteri, s. p. hanc tuba intelligit edictum hebreorum
adriani imperatoris romani qui hierusalem destruxit per ty-
rannum reedificavit, et suo nomine helyam appellauit, sed
postea magis tenuit nomen antiquum, et ipse edicto pub-

lico prohibuit ne aliquis iudeus ibidem habitaret, s. fus-
si permissa ipsis christianis ad habitandum, et dicitur Ioseph
de floriacensis libro, s. Et tunc in hierusalem confusa-
vunt indecimus iudei ad christum conueni, eo quod diliges

hunc locum illum, ideo subditur,

Esiae

i. Et venient q̄ pditi fuerāt de terra, q̄ in istis ter-
ras p̄ captiuitates p̄cedētes multi iudei fuerāt duci et
habūt abat ibidē, qui p̄ p̄dicationē aplorū et aliorū disci-
pulorū fuerūt cōtersi ad fidē, et sic veniebat in hierlm̄
rone dicta, et p̄ istas duas terras intelligunt̄ etiā aliū in
quibus iudei captiu-
ti habitabāt, p̄t etiā
hec lēa intelligi dicit
clesia noīe hierlm̄ si-
gnificata, fin q̄ dicit
Apocal. xii. Vidi ci-
uitatē sanctā hierlm̄
nona descendente de
c̄lo t̄c. ad quā pacen-
tū p̄ fidem multi de
oibus terris q̄ prius
erant pd. t̄i p̄ errores
et idolatria deūz ado-
mitas fidei et deuo-
te, et hoc est adoratio
ne latiae.

Lapl. xxviii

Tunc corone sup-
bie. **v**bius locut̄ est pro-
pheta etra duas tri-
būi p̄secutores. b. p̄-
phetat etra p̄phetaz
temptores. Et diui-
nitur in duas, q̄ pri-
mo p̄phetat etra con-
temptores p̄phet. vñ
p̄stum, sc̄do futuro,
rū. x. ea. Prima in duas, q̄ primo p̄phetat etra stem-
proces de decē tribub̄. sc̄do cōtra eos deduab̄, ibi. In
die illa. Circa primum dicit. a. Necorone supbie, et ce-
no decē tribūi, q̄ intātū supbierat q̄ p̄phaos dñi oīno
tempserat et p̄phetis idoloy adheserat ebrais ephraim.
q̄ illud regnū nō solū inf. c̄st̄ erat p̄ peccata supbie. s̄z
erū gile et luxurie, et denotat ab ephraim illud regnum
q̄ p̄sumus rex. s. hieroboam fuit de tribu ephraim.
b. Et flor̄i decadenti t̄c. p̄ hoc designās q̄ destrucio il-
lūs regni erat, p̄inqua. q̄ facta fuit p̄ salmanasar regē
assyrioz. Iann. Olee regis Israe, ibi. Regum. xvij.
c. Qui et. ant. t̄c. Ista vallis fm Ra. La. est vallis cene-
reth ferilissima existens in regno decē tribuum.
d. Ecce validus et fortis os, cui nullus p̄t resistere.
e. Sicut impat̄ grādinus t̄c. p̄ hoc intelligit exercitū
salmanasar in istuc dūino venturū cū magna fortitu-
dine ad destruēdū regnū isrl̄, ita q̄ Israelite nō possent
resistere. sicut factū fuit, ideo subdit. Pedib⁹ cūculabit̄
t̄c. et p̄t et dictis lēa, ysq̄ ibi. f. Quasi temporanū.
g. Ante maturitatē autunnū, i. ast matū, p̄sumitū,
ritatē de cursu cōmuni. h. Qd cum asperit t̄c. Et est
fusa q̄ sicut alijs vides fructū aliquē maturū ante ali-
os, vt ponū vel ficiū vel hmoi, ex desiderio nouitatis
statim accipit et comedit, sic salmanasar et eī exercitus
cū magna auditate destruēndi regnū isrl̄ venturi erāt
de p̄pquo. et sic p̄tig. q̄ ip̄lm partim occiderūt et par-
tū capiū duxerant in assyrios, et terraz populauerat.

i. In die illa, hic (aliens gentiū, i. mā. ius a talibus for-
dibus, et quia talis excessus causat cecitatē intellectus
sic ecotriario abstinenția clarificat. fin q̄ dicit Dñs. l. de
ipso et sochis eius q̄ fuerūt valde abstinentes, et idē vi-
citur. Pueris autē his dedit de scientiā et disciplinaz
in omni verbo et in oī sapia t̄c. ideo subditur.

Circa primum sciendi, q̄ captiuitatis d̄c̄z trū uñ p̄ sal-
manasar sennacherib volu. et destruere regnus, iudei, sed
angelus dñi p̄ usūl̄ fecerit tū, ita q̄ oportuit cum fugeret
ad terrā suā vbi a filijs suis fuit interfic̄t. iiiij. Reg. xij.
Et tūc Ezechias rex iudee cū pplo suo de spoljaz mo. tuo
rū fuerūt valde ditati, et sic habuerūt du-
plicē materiā gaudi-
les de morte aduersari-
orum suorū de spo-
lijs eorū, et hoc est q̄
dicatur.

'vēiēt q̄ pditi fuerāt d̄ ter-
ra assyrioz, et q̄ eie. ti erāt d̄
fea egypti, et adorabūt dñz
in monte sancto in hierlm̄.
Tunc superbie: ebrais
ephraim et flor̄i de-
cidenti glie exultatiōis eī.
q̄ erāt i vertice vall̄ p̄guis
sune errantes a vino. Ecce
validus et fortis dñs: sic im-
per̄ ḡt̄ idis turbo strungēs
sic imper̄ aq̄z m̄ltar iun-
dūtū, et emissaz sup terrā
spacioz. Pedib⁹ cūcula-
bit̄ corona supbie ebrioz
ephraim. Et erit flos deci-
dēs glie exultatiōis eī q̄ est
sup verricē vallis pinguiū;

p̄ residuo pp̄li sui et sp̄us iu-
dicij sedenti sup iudicij, et
fortitudo reuerentibus de
bello ad portā. Verum hi
q̄ p̄ vino nescierūt et p̄ ebraie
tate errauerūt. Sacerdos
et pp̄ha nescierūt p̄ ebrietate,
absorpti sunt a vino, et
rauerūt in ebrietate, nesci-
erūt vidēre, ignorauerunt
iudicij. Deus enī mense re-
plete sunt vomitu sordiūq̄
ita et non esset locus ultra

n. Et sp̄us iudicij,
id est impirantis vo-
luntatē iudicij facit.

o. Sedenti cōndit
sup iudicij, sicut in
h̄breo et i libris cor-
recis, id est ezechie
regi q̄ fuit iustus,

p. Et fortitudo t̄c. i. pp̄lo ezechie q̄ exit ac colligendū
spolia assyrioz et pdictū est. Et redit ad portaz cūta-
tis hierlm̄ plenus diuīs aduersarioz, t̄cō dicit hic.
q. Renertebus de bello et non bellantibus, q̄ illaz
victoriā nō fecit, dñs p̄ homines sed p̄ angelum.

r. Verū t̄c. Hic p̄missō bñficio denūciat interr̄tōne
ingratitudinis, et primo ponit ure, ius duas tribūi
factus p̄ chaldeos, sc̄do p̄ romanos, ibi. Proper b̄ au-
dit. Prima in duas, q̄ primo p̄phera discribit eorum
culpā, sc̄do debūt penam, ibi. Et erit, Circa primum dñs.

s. De vino nescierunt, quia exposuerunt se epulis et
potibus, altis malis, et quo der bñn p̄ficium oditi fui-
runt, ideo subditur.

t. Sacerdos, et p̄pheta, qui d̄betent alios de dei be-
neficiis instruere, et ad dei laudem unitare.

v. Nescierūt p̄ ebrietate. Et loqūs hic Esias de pp̄he

x. Absorpti sunt a vino t̄c. incultatio est (nis fallit,
verbū idē significantū ad ostendendū magnitudinem
excessus eorū in talibus).

y. Nescierunt videntem, i. verū p̄pheta oīm appellabatur videntis. Sacerdotes eī
mali et p̄phete falsi v̄eros p̄phetas domini contem-
z. Ignorauerunt iudicium. Cnebant, ideo subditur,
q̄ nolentib⁹ dirigi p̄ verba sanctorum p̄phetarum.

z. Omnes enim mense t̄c. ex nimio epulacionis et po-
tationis excessu.

a. Ita et nō esset locus ultra, i. mā. ius a talibus for-
dibus, et quia talis excessus causat cecitatē intellectus
sic ecotriario abstinenția clarificat. fin q̄ dicit Dñs. l. de
ipso et sochis eius q̄ fuerūt valde abstinentes, et idē vi-
citur. Pueris autē his dedit de scientiā et disciplinaz
in omni verbo et in oī sapia t̄c. ideo subditur.

Liber

b Quem docebit sciām. i. p. sacra scripturarū studium.
c Et quē intelligere tē. i. vba doctor vel etiā angelorū.
d Ablactatos a lacte. tē. i. segre. (renelatiū: mādū: gatos a delectatiō: carnalib⁹ q̄ sunt circa cibos & venere. tq̄ dicitur delectatiō: carnalib⁹ sūt ad hoc inscripti. ideo subditur.
e Danda remāda
 tē. sic enī loq̄ban⁹ sa
 ce: dotes mali. t̄ p̄p̄he
 falso deridēdo vba. p
 phetae setorū. q̄ nō in
 telligebant h̄z falsa re
 putabāt. Circa qd̄ sci
 endū q̄ p̄p̄he meebā
 tur p̄pl̄m detrahere a
 malis aliqui communā
 do eis mala si in ma
 lis p̄seuerat. t̄nūc
 vrebant vbo mādati
 sicut supra ca. v. Dā
 dabo nubib⁹ meis. t̄
 rūm. Dādabo mili
 tie bellū. aliqui v̄o. p
 mātēdo bōa si a māl
 desisterent. t̄nūc vte
 ban⁹ vbo expectatio
 nis sicut Abacuc. ii.
 Si monā fecerit expe
 cta eū tē. t̄ dō sacer
 dotes mali. p̄phete
 falso eos deridēdo dicebat. Danda remāda. expecta tē.
 Et subdit. f. Modicū ibi. q̄ die int de cōmunitatiō: eoū leu. p̄missionib⁹ modicū aut mābul vidū: impletū.
 g. In loquela enī labi. In bebreo habet sic in balbus
 ciendo. balbuciēs enī satis moue: labia. h̄z nō loquit ma
 h̄. It in lingua altera. i. extranea. (le intelligibiliter.
 i. Loqueſ ad p̄pl̄m ilūz. cest ſentius. q̄ ſicut loq̄la bal
 bucentis. & loquēts alicui in lingua ſibi extranea. non
 eſ ſibi intelligib⁹. L̄ic vbu dñi. p̄ph̄as loquēts nō in
 telligib⁹ ſalte qntū ad effectū a p̄ceptōrū pdictis. Et
 ponit exemplū. cū ſubdit. l. L̄i dixit. s. dominus.
 l. Hec eſ requies mea. i. impletio mee voluntatis.
 m. Reficie laſium. i. affli. n̄c impeſdite opa. māſdie.
 n. Et h̄ est refrigeriū mēi. fm illud. Dath. xv. Qd̄ vni
 ex minūmis meis feci. i. mābul ſ. ciftis. o. Et nelicit
 amare. mit. i. obediēdo. a ſic factū eſt eis vbu dñi. q̄ ſi nō
 p. Et erit. Hic i. ſi ponit pena debita. (intelligibile.
 et di. iſtū. p̄ chaldeos iſtū. Circa qd̄ ſciēdū q̄ ſe
 dechias rebellauit regi babylonis ex p̄fidētia adiutorū.
 p̄ regē egypti. & iō remēte rege babylonis tra eū misit
 pluries ad regē egypti ad h̄idū auxiliū. & ille pluries p̄
 misit & de terra ſua traxit ad h̄ agendū. ſed nō p̄fecit. q̄ ſi
 rediſt in egyptū et habet h̄iere. p̄v. v̄. ſic ſedechias fu
 it defraudat. a ſuis peritōib⁹. p̄missis regis egypti. &
 h̄ ſibi improperebat hic ſicut ip̄. & ſui improperebat pro
 phētis dñi q̄ vba eoz nō brevit effecit ut pdictiū eſt. & h̄
 p̄. Et erit eis vbu dñi. eos deridendo. (eft qd̄ dō. hic
 q̄. Danda remāda. regē egypti. p̄ ſuccurſu habendo.
 r. Expecta reexpecta. ei. aduertiſ. ſicut dixit. p̄missēdo.
 s. Modicū ibi modicū ibi. i. nullū remediuſ h̄ebis ab
 eo. id ſubdit. t. Ut vadat. in rebellione ſua pceden
 do. y. Et eadant retroſum. tanq̄ victi. f. Et co
 terant fame & gladio. qntū ad ceteros in captiuitate baby
 loniā in vinculis deductos. z. Propter h̄. Hic coſe
 querer p̄tra illūſores v̄itas. p̄dictiū afflictio p̄ romanos

Cirea qd̄ ſciēdū q̄ illa afflictio fuit q̄daz figuratio u. li
 ei finalis. ppter qd̄ apli ſil quesierūt de tempe vtrūiqz
 Dath. xxiij. Dic nobis q̄i hec erūt. ſ. deſtiuetio ciuitatis
 & tēpli. & qd̄ ſignū aduentū tui & ſumatois ſeculi. & p̄p̄s
 ad rituqz ſil mādit Dath. xxiiij. & Dariel. xxiij. & Lu. xii.
 Et io pruno ponit h̄
 afflictionē prima. ſe
 cundo ſedam. ibi. Et
 nūc. Cirea p̄mū ſi
 enduz q̄ prima afſi
 ctio facta ē ppter ma
 licia mādeor ſtra p̄p̄s
 ut habetur manifeſte
 Luce. xii. Et io h̄ p̄
 mo ponit cōtra chri
 ſtū mādeorū maligni
 tas. ſed ip̄ ſi p̄p̄ ſi ſi
 mus fedus cuſ morte. & cuſ
 iſfēno ſecim⁹ pactuſ. Fla
 gellū inundans cuſ transfe
 rit. nō veniet ſup nos. & q̄
 poſuimus mendaciū ſpēm
 noſtrā. & mendacio prote
 cti ſumus. Idcirco hec di
 cit domin⁹ de. Ecce ego
 expecta: modicū ibi. modi
 cū ibi: vt vadant & eadant
 retroſum. & conterant & il
 laqueenē & capiant. Pro
 pter hoc audite verbū dñi
 veri illūſores: qui dñami
 ni ſup p̄pl̄m meū qui eſt in
 h̄iſtū. Dixiſtis enī p̄cūſſi
 mus fedus cuſ morte. & cuſ
 iſfēno ſecim⁹ pactuſ. Fla
 gellū inundans cuſ transfe
 rit. Et ponam. Cirea mi
 muſ dicitur.
 3. Propter h̄. i. ppter deſtructionē ci
 uitatis p̄ chaldeos q̄ ſigil. ppter illūſores
 p̄phētārū. vi dictū. g.
 a. Audite vbu dñi
 veri illūſores. i. veri
 tatis quales fuerūt
 ſacerdotes & legi doctores t̄ p̄p̄. proprie: q̄dixit eis
 Dath. xv. Irritū feciſtis mādatū dñi. ppter traduſorū
 etiam. doctrinā etiā p̄p̄ veriſimilā illudebant.
 b. Qui dñiamū tē. t̄nūc enī ſacerdotes & ſcribe reges
 bant p̄pl̄m. c. Dixiſtis enī. i. facto ostendistiſ.
 d. Percuſſim⁹ fedus cuſ morte tē. ille enī qui habet fe
 dus vel pactū cuſ alio nō timeret ab eo. Et iſtū ſen. uo.
 g. Os oſtendistiſ p̄ facta q̄ nō timeretis morte. nature
 nec geberis. q̄ ſi obſtinate pſecuti ſunt christū inno
 centē vſq̄ ad mortē. ac ſi nullā penā timeret inde ſeq
 in pſenti vel in futu. o. ſubdit. e. Flagellū inun
 dans tē ſug alios. & in telligit hic flagellū inundans. ex
 ercitū ſromanorū qui afflixit totum mundum.
 f. Non venet ſup nos. deliſuendo nos & captiuando
 g. Quia poſuim⁹ mendaciū ſpēm noſtrā tē. ad hoc. a.
 pecurauerūt mortē christū ut euaderet flagellū exēt. c. ſo
 mani. et habet Job. ii. Di dimittimus eū ſi om̄es cre
 dent in eū & remēte romani & tollent noſtrū locū & gen
 tem. hanc autē mortē pecurauerūt p̄ mādaciā accuſantes
 eum corā pylato. eo q̄ p̄b̄ebat tributaria dī celai. & p̄
 voletar ſe facere regem. et habet Luce. xxiij. Sic etiā autē
 iſta eſſe falſa. q̄ ſi dixerat eis contrariū. Dath. vi. m̄. Red
 dite que ſunt cesaris cesari. tē. & q̄ ſugeraſt p̄pl̄m qui vo
 lebat eum regē ſtūtūre Job. vi. Doc ei fuerat ira pub
 licū. q̄ nō poterat eos latere. & ſic p̄ talia mendaciā p̄
 curando mortē christū excedabant euadere iſtū ſrom
 anorū. p̄ hoc tamē accidit eis contrariū. et p̄dictum eſt.
 h̄. Idcirco. Hic ponit oſequēre ipſius p̄p̄ ſtabilitas.
 q̄ p̄ afflictionē & mortē a uideis ſibi pecurata puenit ad
 ſtabilitatē immortaliſtis corporis. & hoc eſt qd̄ dicit hic
 h̄. Idcirco. i. ppter nequiciā mādeorum predictam.
 i. Hec dicit dominius deus cuius verbū non potest
 cassari.
 j. Ecce ego. verbū illud eſt patris de filio. vel totius
 trinitatis de hoīe christo. Secūdū enī om̄es expōſitores
 hebraicos & latīnos ſcriptura hec loquiſ de christo.

Elaie

l. **N**atura in fundamētis syon, i.eccle militatis q̄ fuu data fuit in syon p̄ p̄dicatione t̄p̄i, q̄ pluries in templo existente in mōte lyon p̄dicavit, t̄ q̄ in mōte syon suam resurrectionē discipulis manifestauit, t̄ ibidē sūg ap̄los spiritus sanctū in signo visibili misit.

a. **L**apidez, i.xpm, q̄

b. **l**apis **D**afii, i. **L**ap-

pis q̄ p̄cuserat statu-

am fact̄ ē mons ma-

m. **L**apide (gnis,

p̄batū, mūlt̄ p̄cessio-

nib⁹ in sua p̄missione,

t̄ approbatū a dō p̄p̄e

t̄ q̄ h̄ itelligaf̄ d̄ xpo

ad lēam etiā fin mōde

os ptz p̄ trāstionez

chaldacā q̄ sic habet

Ecce ego stāmēs i sy-

on rege messiā, regez

potente angularē, q̄

ex iū: leis t̄ gētū tā:

q̄ ex duob⁹ partitib⁹

sumū iunctis feciā

ecclias, fin q̄ dicit Jo-

bā, i. **A**lias oues ha-

beo que nō sum ex h̄

ouili, t̄ illas opter me

adducere, t̄ fiet vnuz

omile t̄ vnuz pastor,

i. **P**reciosuz huma-

nitas enī xpi ex iū:

ctione ad deitatem ha-

bet quādāmodo infinitum valorem,

o. **I**n fundamēto fundatū, b. d̄ q̄ apl̄ aliq̄ dicitur

eccle fundamēta Apoc. xxi.

Huius cūntat, his funda-

menta dyodēc̄, t̄ h̄ eis solū quenāt māntū innuntūt xpi

p. **Q**ui crediderit t̄c, h̄ p̄fieri ad d̄icūm (christo,

Elaie, t̄ sic est sensus, p.

Qui crediderit, mihi denū

ciāti aduentū xpi primū, q.

Nō festinet, sic intellic-

endo vñbū mētū, q̄ xps statū sit ventur⁹, q̄ adhuc est

longū t̄ps, a t̄pe enī **E**laie vñbū ad t̄ps xpi flu'erūt anni

q̄ngentiel ci: eit er.

Nō mo p̄t referi ad ip̄.n ch: istū

Et sic est sensus, **Q**ui crediderit, s. docti illi xpi, q̄ pluri-

es locūtū fuit de aduentū suo ad iudiciū, t̄ ptz ex p̄dicer

Nō festinet, īmo expectet patiēter t̄ps a deo determina-

tū, vñ t̄ apl̄s q̄rentib⁹ de t̄pe hui⁹ aduent⁹ **A**ctuū, pri-

mo r̄udit, **N**ō est vñm nosse t̄pa vel momenta t̄c,

r. **E**t ponam, **I**die sequēter describūt pene videorūm

acerbitas, p̄ morte xpi nequiter peurata, cū dicit,

r. **E**t ponāt in pondere iudiciū t̄c, i. p̄uāt eos fin de-

s. **E**t subuertet grādo, i. exercit⁹ roman⁹ (merita,

cū magno strepitū veniens ad modū grādinis defēdē

t. **S**epm mendac̄, q̄ sperab̄t euadere insultū (ris,

exercitus romani mendaciter peurando mortes christi,

t̄ preditum est.

v. **E**t protectionem, ex hoc mendacio speratam,

r. **Z**que, sc̄z tribulationam,

y. **I**nundabunt, i. simplicitet auferēt, sicut aque inun-

dantes rapunt que inueniunt, ideo subditur,

z. **E**t deledib⁹ fedus vestū cū morte, q̄r vos innadet i-

entrabiliter, a p̄incipio enī obsidionis p̄ romanos fue-

tūt occisi decies centū milia mortuor⁹, t̄ dictū ē supra,

a. **A**t pactū vestū t̄c, q̄r obstinati in sua infidelitate

detracti fuerūt fin amias ad penam gehenne,

b. **F**lagellū inundans, id est exercitus roman⁹ vñz val-

de potens,

e. **L**um transierit ad terrā vñam, v. **E**nīs in p̄cula-

cationem quantū ad mortuos,

f. **O**scūq; p̄tāsierit tollet vos q̄ntū ad captiuos,

g. **Q**uonā mane diluculo t̄c, i. q̄euinq; t̄pe vel hora ve-

nerit continget vobis sine vñlatione ulta miseria,

h. **E**t tñmodo t̄c, p̄

dit enī r̄ps h̄ac de-

struktiones plures,

t̄ ptz in euagelijis, h̄

noluerūt credere do-

nes senserūt p̄ experi-

entiam,

i. **C**oangustatū est

ei stratū, i. cor huma-

nū nō pot capte sil de-

um t̄ diabolū, sed sūs

scepto diabolō p̄ pec-

catū erit de, t̄ econ-

uerso suscepito dō ex-

u diabolus,

j. **E**t pallium breue

sc̄ amoris,

k. **E**t r̄ps opire nō

potest, q̄ diabolō nō

pot operari pallio ca-

ritatis, nec deus pal-

lio amoris male in-

flamat, t̄ q̄ inde a-

se elecerāt deus huma-

natus, t̄ p̄ osis reccep-

erāt diabolū in dñm,

Eq̄uo merito debet,

bat sequi dicta puniatio,

l. **S**icut enī in mōte diuisionis t̄c, i. tangunt breui-

ter due histore, **P**runa habet, q̄ Reg. v. r̄bi d̄ q̄ brute

diuina philistei venientes ḥtra dñuidūt aque, t̄ p̄ter hoc

voat̄ est locus ille baalp̄harasim, i. campus diuisionis

fin hebreos, **E**cda historia habet **J**osue, t̄ r̄bi dicit **J**o-

sue, **S**ol ne mouaris ḥtra gibaon, t̄ sic sterit sol ī nob̄i

lis donec fuerit ei aduersari totaliter debellati, **E**st q̄

sensus, q̄ sicut tūc dñs oñdit trā sua t̄pe dñuidūt ḥtra phi-

listeos, t̄ t̄pe **J**osue ḥtra chananeos, sic oñdit iram sua eo

tra illūores re uatis p̄dictos, ideo subditur,

m. **U**t faciat opus suum, i. vñdictam de peccatorib⁹,

q̄ t̄p̄ punire nō est sibi p̄iuz, sed m̄gis misereri t̄ par-

cere, fin q̄ dicit **E**cclēsia, **D**eus cui p̄iuz est semp̄mis-

teri t̄parcer, punire autē conuenit ei p̄ accidens, s. p̄

pter hominū maliciā, ideo subditur,

n. **A**lienū enī est opus t̄c, q̄ d. opus puniendi nō in-

est ei ex sua condicione, sed ex malor⁹ cōgessione,

o. **E**t nunc, **I**dic consequēter agit de p̄mūrō que erit

in finali iudicio, cum dicitur,

p. **E**t nunc, i. post destructionē cūlitatis p̄ romanos,

q. **M**olite illūderet, veritatē euagelice p̄ dications,

r. **N**on forte t̄p̄ena irremediabilit̄ in iudicio finali, q̄

s. **C**onsummatiōnē enī, i. mundi, t̄ abrenī, (subdi-

ctionē, infra brevi tempus respectu eternitatis,

t. **A**udiri a dño, q̄ est regula veritatis, t̄ sup̄ni-

uersam terrā, malos generaliter puniendo pena irreme-

diabilit̄, t̄ bonos premiando gloria interminabili,

v. **T**ribus p̄cipite t̄c, id est attendite diligenter ista,

t̄ ponit exemplum ad hoc sensibile, t̄ primo quantū ad

preiatiōnēm honorum dicens, x. **M**unquid tota

die, id est singulis diebus cōtinue, y. **A**ribit arans

Liber

et serat semē suū in agro. **3** Proscindet cū aratrorū
a Et sariet. i. purgabit a sentibz et hebis noī ligone
 cuius. q. d. nō. io subdit. **b** Nōne cū adequent facie
 mus. i. superficie terre pfecte disposuerit ad recipiēdū se.
c Seret gith. fm glosa gen' est leguminis cy (mina
 mino simile.

d Et pone triticū
 a. ponet semina ordi
 nate fm varia dispo
 sitione terre. cui vna
 ps est apta semini. al
 tera alteri. Per h̄ in
 telligit q̄ ipsi qui est
 agricola agri sui. q̄ ē
 eccl̄ia pacto finali in
 dicio ponet electos
 suos in distinctis mā
 sionibus glie. fm varia
 eoz merita. ppter qd
 di. it Job. viii. In do
 mo patris mei multe
 mansiones sunt.

e Nō enī in ferris tē. Hic ponit exēplū de punitione
 malorū. qz terrena sc̄tia collecta nō sūt triturant. seu ex
 curunt vniiformiter. s̄t alioz cū leniori instito. vt pote cuī
 vga. et cymīnū. silia. Aliā autē triturant cū instītis fer
 reis et poderosis. H̄lī i finali iudicio vbi erit vniuersa
 lis pectorū collectio. nō oēs vniiformiter punit. n̄t s̄t aliquā
 graui. et alioz min' grauitatē finē eoz demerita. et fm h̄ in
 telligit ista parabola. nec intrādū q̄ p eadē semia intel
 ligant iusti p̄mādi. et pectorū puniēdi. qz h̄ ppter idē
 tate nature in ip̄s. s̄t est varieras i meritis. et demeritis
f Panis autē comīuet. i. triticū vñi sūt panis qd cōmī
 g. Tēz nō unppetū tē. h̄ referit (mut inter molas.
 ad penas tpales qd fm ordinē lapie sue aliquā pū
 nit pectorū ad correctionē eoz vel ad terrorē alioz. et ta
 lis punitorū cessabit i iudicio. succedit pēa eterna. qm̄
 de cōmūtēt executioi demoni qd erūt subiecti i pena
 q̄ aī fuerāt eis subiecti in culpa. **h** Et h̄ a dño deo
 errictū exūt. tanq̄ vñbū irretractabile. **i** Ut mi
 rabilē facerit. silū suū. qz nullus seit in q̄ pte sit futu
 rū. Et magnificaret iusti. (rus. s. p̄mū vel pene final
 ciā. qz finale iudiciū oībū apparebit iusti.
 In ca. xxvij. vbi dū rūr in postilla. Qui crediderit si
 fessūt.

Additio prima.

A Bi dō in trāstariōe nra. nō festinat. ut hebreo h̄
 quod vñbū qd significat in differēter. non festi
 net vel nō festinabit. i. scđo significato ē sens
 sis. q̄ cōciderit doctrinē xp̄i de q̄ h̄ loquit̄ nō festina
 bit ad credendū. eo q̄ doctrinā xp̄i marie est supra sens
 sum boīs. vñi et discipuli xp̄i q̄ ei' doctrinā p̄tinue audi
 erūt. et ei' miracula viderūt nō tñ festinauerūt credere.
 vñi eis dō etiā p̄ resurrectionē. Tardi corde ad credē

In eodē ca. vbi dō in postilla. Sicut enī in (dum.
 monte diuisionum.) Additio scđa.

A Vñlteriore declarationē h̄ qd dō hic. Sicut ei
 in motē diuisionū vñq̄ ad finē ca. cōsiderācūz. q̄
 he die historie q̄ hic tagunt̄. s. de motē diuisionis
 et de valle gabaon. vident̄ p̄p̄re referēde ad duos aduen
 tūs xp̄i in q̄rū vñroq̄ iudicū mūdi cōsiderāt. H̄a in pri
 mo fuit iudiciū discretiōis seu separatiōis fm qd sepati
 fuit credētes ab infidelibz. de q̄ iudicio Job. viii. Nūc
 iudiciū ē mūdi. et ad h̄ iudiciū referit qd dō hic. Sicut in
 monte diuisionis stabit dñs. i. in iudicio discretiōis seu
 separatiōis. In scđo vō aduētu erit vñuersale iudiciū in
 valle iōsaphat in q̄ iudicio finaliter reprobi p̄p̄mentū

Ad qd iudiciū referit illud qd hic s̄t. Sicut i valle q̄ est
 in gabaon iſacit. qz in eodē iudicio sol iusticie st̄as ad
 iudicādū p̄tra dānatos iſaceſt. s. signa ire osidēdo. et qz
 in p̄io aduētu op̄ redēptiōis hūani generis expluit
 p̄ passiōne quā iustinuit q̄ nō quenit ei' deirati. io sub
 dit. Et faciat op̄ su
 um. alienū ē op̄ ei'.
 vbi glosa. tēt Bre.
J In mūdi vēit et fa
 cit op̄ iūm. s. redi
 met gen' hūanū. sed
 ab ip̄o alienū ē opus
 ei'. nō ei' quenit dei
 tati sp̄i. flagellari.
 crucifig. hec in glosa
At norādū q̄ iste mo
 dus erponedū h̄ qd
 dō. Alienū ē op̄ ei'
 tē. videt̄ vētor̄ q̄ di
 cere q̄ punire nō ē p
 p̄mū dō. s̄t mag. par
 cere et misericordia. p̄tū
 postilla. tñ q̄ licet vñp̄ est q̄ dei. p̄p̄tū ē misericordia. inq̄tū
 ad ip̄m. p̄rie p̄tinet releuare defect' alioz. nō tñ videſ
 pcedēdū q̄ opus puniēci p̄tōres est alienū a dō. cū s̄t
 opus p̄tineat ad vñtātē iusticie q̄ dō maxie copetit. et
 sacra scriptura in q̄plurimis loc̄ testat. tñ q̄ opus pu
 niēdi trāsgreiores ē bonū simp̄l̄. lices fm qd. s. respectu
 puniri hēat rōem mali. s. pene. Constat autē q̄ om̄e opus
 bonū dō maxie copetit. et sic p̄t̄. q̄ punire delinquentes
 fm ordinē dñmē iusticie nō ē dicēdū esse alienū op̄ a dō
 licet misericordia. sit dō maxie p̄p̄tū. s. sedo vō aduentū
 q̄ iudiciū vñuersale copetit. ip̄o etiā fm q̄ h̄. **A**liā zo
 han. v. p̄tātē dedit ei iudiciū facere. q̄ fili' boīs ē que
 qdē p̄tātē etiā se extēndit ad angelos. **A**liā apls. i. Lōp.
 vi. Pescis qm̄ anglos iudicabū. s. auctoritate ip̄i. idō
 sequit. Et op̄ opus iūm. p̄ḡmū est op̄ ei'. **A**liā sicut
 alienū ē. nō aduentū deirati. flagellari. et crucifig. ita
 pegrinū est hūanitatē oēs boīs et angelos iudicare nō
 s̄t ex vñtāe ad vñbū. et alioz gratiis in ip̄o singulatibus
 hēti cōpēterēt. et q̄ ista sic sunt alta sup̄a sensum bo
 minū. et in infidelibz lumine fidei caretibus q̄siq̄ lucis
 bria videant̄. idō subdit. Et nūc nolite illudere ne forte
 strūgan̄ vñcula vñtā. cōsummatiōē enī et abbreviati
 dñmē audiuī a dō. q. d. ppter tales illusiones ordinata ē
 a dō cōsummatiōē abbreviata. qd̄ intelligit̄ de captiuū
 tate babylonica vel romana. et q̄ ad credendā illa q̄ dī
 gerat de ip̄o esse alienā et pegrinā vident̄ req̄i dispositi
 ones humane et diuina auxilia. idō subdit. Autibz p̄cipi
 te tē. Nunq̄ tota die arabit arans. tē. qd̄ qdē exemplū
 nō videtur referendū ad finale premiatiōē bonorum.
 tum q̄ in futura remuneratione valde improprie electi
 dicerent̄ poni et semina. Semina enim in scriptura di
 cūntur esse in hac vita. et cū dīcī in p̄s. Eantes ibant et
 hebant mutentes lemina sua. Fruet̄ vero lemina p̄p̄re
 dicūnt esse in vita alia in qua manipuli tñrū seminata
 rum portant̄. vnde dicit. Venientes veniēt cū exultati
 one portantes manipulos suos. tñrū quia hic dicit̄ pro
 pheta. Et ponet triticū p̄ ordinē et hordeum tē. statim
 subiungit. Et erudit̄ ilūm deus suis in iudicio doce
 bit ilūm. Constat autē q̄ in finali statu beatorum cessat
 eruditio et doctrina. quia tunc om̄es electi erunt per
 fecti et in domino docti. et infra. lūm. capitolo. Et ideo
 hoc exemplū vident̄ potius esse referendum ad illa
 que facit̄ de misericorditer circa gen' humanum. et cre
 dant q̄ ad salutē pertinent. et bonū fructū afferant

Etate

more boni agricole, q̄ multa & diversa opa in agri sunt facit ut bñ fructificet, vñ in hoc glosa sic dicit. P̄mis et misericors dñs ḡm̄ humanū vt fructu boni opis affert, arat vt agriculta, vñmere p̄dicatis p̄scidit, verbere tribulatiōis, nūc peste, nūc captiuitate corrigit, t̄ bñ est q̄ dicit. Nunq̄ tota die, hec in glosa. **Ubi** noēdū q̄ in bñ q̄ dñ. **Nunq̄ tota die, fin expositiōne q̄ est val de p̄pria p̄p̄ha mouet auditores q̄s aī ad attentionē excitaue rat supra dices. **Quri****

bus p̄cipe t̄c, vt estimēt, q̄ sicut agriculta nō tota die arat, sic de' nō sp̄ facit dispositiōes ultas, sed t̄m̄sq̄ ad t̄ps futurū ex q̄ p̄ficiōe auditores discreti ad p̄alaz renocant, q̄d aut sequit in Ier. Nō enī in ferris tritura bit ḡth t̄c, referendū videt ad diuersum modū mortis elector. Posset enī alijs q̄rere, ex quo oēs iusti cum de hac vita transiēt sunt in statu ḡe, p̄ quā vitaz merent, q̄re alijs moriunt in maximis tormentis, t̄ alijs leuiter hāc vita transiēt. Id q̄ eridēndū q̄ exemplū de collectiōe fructu diuersorū, quoz alijs cū durata & asperitate colligunt sicut bladū de q̄ fit panis. Alij vero leuiter & leue excusione virge vel baculo. Et est q̄d dñ. Nō enī in seris triturabit ḡth, nec tota plaustrū sup cymū circūbit, supple sicut sup bladū, sed in v̄ga excutiet ḡth & cymū in baculo. S. leniter, p̄panis autē cōminicet s. ferris q̄b lastris, p̄t in glosa. **Ted posset q̄s dicere, q̄ plies res q̄ deducit in exemplū sit v̄a, t̄n ad p̄ politū nō videb p̄ tunere, eo q̄ vi sc̄ iusti: t̄ de' esse in consiliū, q̄ in his qui in statu ḡe exēunt de hac vita, tanta iuentia diuersitas in ipo modo mori. Ad q̄d dupliciter risider. Primo dīcendo. A runtū nō in p̄petuū tritū triturabit, q̄d momētanea sunt ista formēta respectu p̄petuū q̄mūtationis, in q̄ oīa reducent ad verā iusticiā. **Sedo vñder sic.** Et h̄a dñs deo exercitū exhibet vt mirabile faceret cōsiliū & magnificaret iusticiā, q̄d, fīm̄ & lūm̄ diuinū; mirabile ista exēunt, vt magnificaret iusticiā, glosa interlineari s̄m̄ q̄m̄ plus erigū ab his qui plura acceperūt.**

Th̄ capitulo. xxviii. circa illa. **Replica.**
passum. Alienū opus est. Postillator dīc: t̄ q̄ p̄ h̄ intelligit opus iusticie dei q̄d est alienū, in quanti alienū distinguit ḥtra p̄prium, idcirco sicut deo p̄p̄ia est miserer, ita punire. Dicif hic deo alienū, quia etiā puni cura p̄dignū. Burgesi, in statu rōbō q̄ er dicto postillatorū sunt solute. Hā cū dicit iusticiā & veritatē fīm̄ quā puniū iniquis bonū simpliciter t̄c. Non negit postillator, sed loquī solū fīm̄ coparationez p̄p̄ia vt distinguī ḥtra alienū qui sunt modi dicēdū. Dicatur ḡ q̄ fīm̄ esse iasticiā & veritas & misēdā sunt vñū in deo et eque p̄pria fīm̄ esse, sed non fīm̄ dici. Argumentū igit̄ q̄d facit Burgesi, cōtra postill, & sanctū Thomā optime reducit p̄tra expositiōne Burgesi, quā dicit veriore. Quid incōtinuā. Exponit enī Burgesi, illa passum de ope redēptionis dicens. Id opus deo esse alienū, nam non p̄tenit deitati, conspūi, flagellari, crucifigū, tunc argui ē sic, ita vere & catholice dicim̄ deū conspūi, flagellatū & crucifirū, sicut de virginē natū, & neutrū est alienū, nisi vt distinguī conta p̄p̄ia idiomā. Cōmunicatioenī idiomatū ita verū est deū conspūi sicut a puero fīm̄ Damase, stellas creari. Et mirandū q̄ tam solubili ratioē Burgesi, contra suum magistrū sanctū Thomā laborat, quē tamen p̄ cunctis colere consuevit. Burgesi, etiā nō

tat postillatore exponēte seminatiōne, p̄ retributiōe fīnali. **Burg.** si, enī vult q̄ semen serendo vt faciat fructū p̄tinet ad p̄sentē vitā nō futurā, & maxime q̄ de signifi cato p̄ semen sequit. Erudit illa deus & docebit ilium nā emūditio & doctrina, p̄t ip̄e vult cessabunt p̄ futura vita q̄fi om̄es erūt p̄ v̄cī. **B**ed & illud ev̄ decat impropriē ap̄ propriari p̄tū statuē nā si modi seminādi & plantādi, ppter frūctū q̄ venit a fructū enī habēt aliquā ap̄ propriationē ad sta tum vie in quo est fructū & fructio imperfecta, multo mātorem habēt appropriationē ad statū glorie in q̄ est fructus & fructio p̄fectissima, & si chrl̄s̄ iem̄nat iustos in terra morientū, p̄fissime eos plantat & seminat in tec ra viventiū. **E**t falso iudicio meliori min̄ eruditus vide tur dictū in vita beata eruditōne & doctrinā cessare, q̄ sic dicens, destruit actus hierarchicos, q̄ actus non distractibunt a p̄fectione, vt dicit be. Dionys̄ de celesti hierarchia, nec dicūt imfectionem in vita beata accipere doctrinā sicut nec esse, nō sicut chrl̄s̄ accepit a p̄p̄e eis, ita & doctrinā, t̄ in bñ sensu dicit Job, v. 13. Dea doctrinā s̄ est mea fīm̄ expositiōne be. **Wyl.** ab hoc loco vñq̄ ad ca. rūtū multa dicūt burgesi, que nō sunt ḥtaria possibl, nū si fīm̄ alia applicationē que vt dictū est supra non variat catholicam veritatem.

Capitulu. xxix.

Ariel. **Dic** h̄sū loquī p̄p̄ia ḥtra illūsōres vērū tatio generaliter. **E**t dividit in duas partes, q̄r̄ primo declarat suū p̄polū, & sedo remonet du bñs ibi. **P**ropter h̄. **P**rima adhuc in duas, q̄r̄ primo po pūlo comunat, scđo ip̄m̄ aliq̄litter osolā more lamarita ni post vñū mortificatiū infundens oleū lenitūm̄, scđa ibi. **E**t erit. **C**irca primū dicitur.

a. **A**re ariel, t̄ q̄d p̄ ariel intelligat ostendit, cū dicit.
b. **A**riel ciuitas, h̄ierusalē quam expugnauerū in p̄m̄ cipio regni sui inde esciens iudeoēs. q̄. Reg. v.
c. **A**dīt' est annū ad annū. q̄. d. appropinq̄ fīm̄ dura tōnia h̄ierlm̄, q̄ chaldei destruxerūt eā t̄pē sed chie res ḡis. d. **S**olēnitatis euolute sunt, q̄r̄ destructo tēplo p̄ chaldeos cessauerūt, vñ in hebreo habet. **P**recise sit,
Et loquī p̄p̄ia de futuro p̄ modū p̄terū, ppter q̄d sub ditur. e. **E**t circūallabo ariel, i. h̄ierlm̄ q̄ a chaldeis fuit obsessa in circūitu. vñ. Reg. vii.
f. **E**t erit tristis & metet, ex fame & gladio supueniente,
g. **E**t erit mihi, i. h̄ierusalēm.

h. **Q**uali ariel, hoc dicit ad exprimēndi quāre h̄ierusalē hic vocat ariel in loco isto. Ariel enim fīm̄ hebreos significat altare holocaustorū. Et hoc etiā habet. **Ezech.** xliii, p̄ hoc autē q̄ dicit de h̄ierusalēm hic. Erit mihi q̄s ariel, intelligit q̄ sicut altare holocaustorū erat operitū & circundatū carnib⁹ animaliū immolatorū, quia vñ, pars ponebatur sup altare ibi c̄temanda, alio autē par tes dimittebant circa altare distribuēde sacerdotib⁹ & levitis ministramib⁹, aliquē etiam offrentib⁹, sc̄z de hostiis pacifici, sic in destructione h̄ierusalēm p̄ chal deos ciuitas fuit plena cadaveribus mortuorum, iustus & circa, & sic exponit Ra, sa.

i. **E**t circūallabo q̄s speraz t̄c. **R**evertit p̄pheta ad desribendū obſidionis modū, q̄r̄ sic fuit obsessa a chal deis & nullus poterat egredi ad fugiendum, nec alijs exteriori intrare ad ciuitatis auxilium,

Liber

t Et faciam tē s. terrā lapides & ligna ad implendum
Et mūnimenta ponam i. machinas ad
struendū mūros. in humilabēris, deiecta a regno
n. De terra loqueris tē, qz vulnerati ad terrā cadētes
genitus emittebat. o Et erit qz tē. Vox enim exquisi-

sita p artē phōtonicā
est vox mortuorū vel
potius demonū ad si-
multudinē mortuorū
apparentiū & loquen-
tum, et dictū fuit. i.
Reg. xxvij. t p h dat
intelligere pōlī mor-
talitatē, ita qz nō au-
dierunt vītra vox ei-
us p modum phōto-
nicum.

p Et erit. Hic cōse-
quēter ppheta p̄lm̄
regni uide aliquali-
ter p̄solatur, denunci-
ando babyloniōz de-
structionē, qui q̄uis
fm ordinē diuine ui-
sticie hierālm̄ destru-
erent magis virtute
diuina qz hūana. tū h̄
uniqua voluntate se-
cerunt, & faciū illud
pprie virtuti attribu-
erunt, ppter qd postea
per persas & medos
etū deleri fuerunt, &
hoc est qd dicit.

p Et erit sicut pul-
uis tenuis, qz a ven-
to rapitur & diligit.
q Multitudiō tē, i.
chāldeorū in captiu-
tatem te deducentū
et patet littera vīz ibi.

r Ultrabit tē, p hoc intelligitur multitudiō & fortitu-
do & ciudelitas exercitus persarū & mediorū venturi
in breui contra babylonem.

s Et flama tē, qz capta babylone incenderit eam.
t Et erit sicut lōnniū tē, qz h̄cū somniā aliqui som-
niat se comedere & bibere & in delictis esse, & in hoc de-
lectatur, sed hec delectatio modicū durat, qz vigilans
seit se esurientē & situentem, sic gloria regni bāblyōis
modico tpe durant respectu aliorū regiorū, qz incepit
esse gloriosum sub nabuchi, & sub nepote eius balibazar
defecit illud regnum. Et fm istā suā ptz lēa sequēs.

v Obstupescite. Hic s̄ir ppheta cōminatur destruc-
tiō nem p romanos que facta fuit. Atqz anno post passiones
christi, illo tpe aliqz de iudeis licet pauci copiarie rece-
perūt fidem rpi, & aliqz remanserūt in sua infidelitate ex-
cecati. Primo igū ppheta denūciat dictā destructionem,
sedo malorū execrationē. Ibi. Claudet oculos vīos, tertio
bonorū illuminationē. Ab. Nonne adhuc. Circa primū di-
ct ppheta. v Obstupescite tē, p magnitudine mali-

t. Fluctuate & vacillate, qz sicut dī. (sup vos venturi
cit iosephus imminēte obſidione hierālm̄ a romanis, iu-
dea diuisionibz inter? erat lacerata, & aliqz seq̄bantur
vnū tyranū & aliqz aliū, appropinquātibz etiā romanis
aliqz p̄sulebat qz ciuitas redderet eis, aliqz aut p̄stratiū, et
sic totus p̄ls erat in quadā fluctuatione & vacillatiō,

y Inebriamini, p defectum sensus & consilii.

z Et non a vīo, sed a stupore vos corubante.

a Nonēmī de vīo proposito ad aliud.

b Et non in ebrietate, sed, s. ex pplexitate.

c Qm̄ miscuit vōlis tē, i. mortis qz sopor nolatur, et

iste pot' fuit eis ppi-
nat' a romanis, qz po-
pulū in maria multi-
tudine occiderunt, &
residuum capiuaerūt,
vt dictū est supra ca-
p̄x.

d Claudet. Hic p̄se
quēter ponit malorū
execratio. Et p̄o qn-
tus ad maiores, scđo
qntum ad vulgares,
ibi. Ce qz pfundi est h̄
Druma in duas, quia
primo ponit malorū
execratio, scđo ercca-
tionis rō. Ibi. Et dicit
dñs. Luca primū dī.

d Claudet oculos
atros, i. execabit sa-
cerdotes & scribas, qz
debet eos dirigere
sicut oculi cetera cor-
poris membra. Scđo
dñs qz de' non est
causa execratiois di-
recte, s̄z indirekte in-
quāt iuste a malis
subtrahit grām suāz
mētis illuminatiā,
e Prophetas, iuni-
nente enim evēsiō
hierālē apparuerūt
plura signa hūr' euer-
sionis, vt dicit iose-

phus, que tē pphete falsi interpretabant in contrarium
scz in bonum ciuitatis futurum.

f Et principes vestros, qz decepti a talibz pphēris re-
bellauerūt romanis. g Et erit tē, s. pphētarū anti-
quoz qui pphētauerūt de aduentu christi, & de destruc-
tione ciuitatis & templi, ppter eius mortem.

h Sicut verba tē, qui nō potest legi qz dñi est sigillas
tus, ideo subclif. i Quem cuz dederint scienti lēas
tē. Dicēti respondent iudei moderni, multi enī docto-
res eoz qui p̄cesserunt de terminauerunt semp' aduen-
tus messie, enīs' p̄t alii & omnes defecerunt, qz tem-
pora ab eis p̄fixa transierunt, fm qz dicit. Ka. sa. super
Danielem, a causā hūr' defecēt dicunt doctores mo-
derni, scz qz sermones pphētarū sunt clausi.

j Et dabit liber, s. ap̄tus p̄dicatio xpi & ap̄lorū.
k Nesciēt litteras, quia quādō simplicibz iudeorū
fit mentio de aduentu christi p̄terito, & de similibus, di-
cunt se non esse peritos in lege, sed magistri eorum sci-
rent de talibus respondere, quorū erroribz firmissi-
me adherent.

l Et dicit dñs. Hic ponit causa victē execratiois, scz
hypocrisis, sicut simulata sanctitas, qz fm Hieronymus
est duplex iniquitas, & marime etiā rigebat in sacerdo-
tibz scribis & phariseis tempore christi, et patet ex des-
censu euangelij, & hoc est quod dicitur.

m Et dicit dñs. So qz appropinquat tē, false stimulando iusticiā,

Esaiæ

b Et timuerunt me mādato hoīm tē, ppter qd̄ ipsiū im
properas cis **Mat. xx.** Tertii fecistis mādatū dei, ppter
c Ecce ego addā, ad excitatē eorū (traditionē vñaz,
pter qd̄ subdit). d Peribit autē tē, ab illis q̄ sunt
in statu sapientiū sicut erat sacerdotes scribe & pharisei,

e **Act. ii. 37.**

f sit ponit exēcātio

vulgariū, tpe ei chri

sti in iudeis erat vna

secta seduceonā q̄ne

gabat sp̄m & angelū,

& p̄s resurrectioēz

futuri. **Actus. viii. 12.** &

p̄s negabat puni

tionē oēn post vitaz

utaz, & t̄ h̄ p̄cessit er

reō in vulgariū hoī

bus q̄ de nō intro

mitteret se de huma

nis actib⁹ pumēdis

neq̄ agiosceret, & h̄ ē

quod dicitur,

e **Act. ii. 37.**

intantū fm̄ estimati

onez vñam, q̄ diuina

scia non attingit ad

f Quoz sunt ipm̄

in tenebris opa intā

tu q̄ sunt deo occul

ta fm̄ errorem vñm, &

absurditatē hanc ar

gut ap̄ba dicens,

g Pernuersa est tē,

pter qd̄ **Liere.** **Act. viii.**

d Sicut lutū in ma

nu figuli, sic vos in

manu mea dom⁹

h Nonne. **Vic.** sit

ponit simpliciū illu

minatio, sicut enī in

aduentu rpi sacerdotes & scribe q̄ erat lñati fuerūt suis

demēris exēcātis, sic apli alioq̄ discipuli rpi q̄ p̄t erat

simplices & illiterati fuerūt diuinā illuminati, ppter qd̄

dicit salvator. **Math. xi.** Confitebor tibi dñe p̄ celi & ter

re, q̄ abscondisti hec a sapiētib⁹ & prudentib⁹, & reuelasti

ea parvū, t̄b̄ est qd̄ dñi hic.

b Nonne adhuc tē allu

minatio aplorū fuit statim post rpi resurrectionē, nūc ei

aperuit eis sensum, vt intelligeret scripturas. **Lu. xlii.**

i Conteret liban⁹ tē. **In hebreo h̄.** in nem⁹ reputa

bitur, p̄ chermel intelligit hic mons carmelivbi belyas

interfect, p̄phas baal, q̄ loc⁹ est aridus & sterl. Libanus

autē nemus vbi arbores sunt pulcre & aromaticē, p̄ hac

iḡl̄ parabolā intelligit, q̄ sacerdotes & scribe q̄ erat ma

gne reputatiois & auctoritatis admihilarent p̄ exēcāt

ione, & tandem p̄ occisionē in destructione ciuitatis p̄ ro

manos, & apli alioq̄ discipuli rpi, q̄ null⁹ erat reputati

onis eleuare, p̄ illuminationes diuinās & opaēs mira

culosas, vt p̄t in actuō aplorū in plurib⁹ loc⁹, & q̄ p̄coz

ditionē conuersi sunt gentiles ad fidē, ideo subdit.

j Et audiet in illa die surdi, i. gentiles q̄ prius erant

ydolatrie dediti. **I.** **Verba libri.** s. veteris ac noui te

stamenti. **m** **Et de tenebris tē.** erroz, s. ignoratię.

n Oculi cecorū, i. gentiliū. o Videbitur. Et addent

mites, i. apostoli quiba dixit christus **Math. xi.** v. Dicite

a me quia misis sum tē.

p **In dño leticiā de coynersione gentiū ad fidem.**

a **Et paupes homīs, i. paup̄tate euangelicā sequen**
tes, q̄ in primitiva eccl. ia orā erat fidelis comūna q̄
renunciando p̄sietati, actū, iij.

b **Quoniam defecit qui p̄ualebat, et ceteri sacerdotiū scri**
barū & pharisei, qui in destruōione ciuitatis fuit oc

cūlis.

c **Consummat⁹ est**
illūs, illūs erunt enī
multiplicitē doctri

nam chriſti,

d **Et succisi sunt tē**
q̄ tota eoz intentio
versa erat ad auarici

am & rapinam.

e **Qui peccare tē,**
q̄ q̄rebāt de ore chri

sti discipulorū eius
aliqd̄ calūnabile ras

pere, vt p̄t in euāge

lio & in actuō ap̄ios
in plurib⁹ locis.

f **Et arguentem tē,**
sez chriſti arguentez
eoz via in palam,

g **Et declinauerunt**
tē, i. a christo q̄ dicit

iusl̄s antonomatice
eo q̄ alios inflūcēr
que negauerūt coraz

pylato,

h **Propter h̄.** **Hic**
remouet quoddam du

biūm circa p̄dicta de
exēcātione sapientiū
& illuminatione sūm

pliciū, ne fore credes
ret aliquis q̄ hoc de

beret accidere, p̄tē
pus esiae, ideo remo
uet hoc dicens,

i **Non modo p̄fundetur iacob, i. populus iudaicus q̄**
p̄ maiori parte in aduentu chriſti hñr exēcatus, et p̄ ro
manos p̄ orbem in captiuitate dispersus vbi mltas cō
fusiones sustinet, ideo determinatio hñus temporis
subditur, cum dicit.

j **Sed cū viderit filios suos, i. ap̄los qui fuerunt de**
gente illa, l **Opera manus mearū, q̄ p̄ infusionē spi**
rituſanci de idiotis & tunētib⁹ fecit eos sapiētissimos
& cōstātes, m **In medio sui tē, & h̄ siebat potissimum**
in die pentecostes **Actus. ii.**

n **Et sanctificabant, i. sanctum p̄dicabant.**

o **Sanctum iacob, id est, chriſti quem iacob patriaſ**
cha p̄dictit venturum ad sanctificandum mundum **De**
nef. ille, Non auferetur sceptru de iuda, & dux de femo
re eius, donec veniat qui mittendus est, & ip̄e erit expe
cātio gentium.

p **Et dñi isrl̄ p̄dicabat, gentib⁹ p̄ orbem dispersis.**

q **Et scient errantes sp̄i, i. gentiles prius multis et**
robib⁹ implicati, intellectu legis & euāgeli.

r **Et misitatores, i. qui prius erant ociosi & vanis oc**
cupati.

s **Dissent legē, mosaicā & euāgelicā, i. hoc patet**
implētum iam p̄ orbem quasi ymiserium.

In capitulo. xix. vbi distinſt in postilla. Propter hoc

Hic remouet quoddam dubium tē,

Liber

Hec s. Propter h. hec di- Additio.
icit dñs ad domū iacob, ppheta videt remouere
quandā opinor ē et. onca. Posset cī q̄s dice e
q̄ cī pharisei & scribe de q̄b statum lupia agit, q̄ tantuz
errauerit declinatio a xpō & eu negando & hīmōl, descen-
derit & iacob fm car
nē q̄ hec redundaret
vñ pfusionē iacob pa-
tris eoz, sū d. Pro-
pter & ppheta iprobat dices.
Propter h. i. propter
p̄tā & scelera p̄dicto-
rū phariseorū & scriba-
rū no mō. i. nō bac ra-
tione p̄fundet iacob,
id est p̄larcha p̄ eo-
ri. Nec mo rūl? cī
e ubescat, cī eadez
sua sub diversis ver-
bis, cī rōne subdit
dic̄ns, sed cum vide-
rit filios suos &c, sic
est in hebreo, tē sens-
sus. Nō habet iacob
tonem qua cōfundat
ex hoc nec erubescat,
q̄z eis riderint filios
suos, sc̄aplos ab eo
descendentes tam fm
carne, q̄z fm fidē san-
ctificantes nomē meū, q̄i repleti sp̄issancio loquebant
magnalia dei Actuū, q̄. ca. Et sanctificabunt sc̄m iacob
& dñm israel. Predicabūt, p̄dicabūt q̄ ipsa sancta sc̄tōz
de iacob descedit & ip̄e fuit p̄missus, q̄d in magna glām
ipsi iacob vertif. no ast in pfusioney, p̄fertum cū p̄ hu-
mīsmōl p̄dicationē p̄dolat, & reuerit in cognitionē veri-
tatis, de q̄ dicit, & cīent crātes sp̄l intel ectū. Et r̄ et
misitatores, s. pluri mi ex iudeis & tra dñm murmurates
silient legēs, s. p̄p̄alem p̄ ap̄los p̄diciatam.

Capitulū. XXX.

Te filii, h. o. sequetur. Iaias loquit̄ cōtra iros, v̄res prophetarū futurorū, & potissime h. i. emie
qui p̄phetauit tempore captiuitatis babylonice, Iaias v̄to aī prophetauit p̄ plures annos, interfec-
tū fuit circa principiū regni manasse, & dicens fuit sus-
p̄a. i. ca. I principio vero regni manasse r̄sp̄ ad destruc-
tionē ciuitatis bierutae p̄ chaldeos fluxerūt anni. cr.
q̄z manasse regnauit. lv. annis. Z̄mon. q̄. Josias. xxi.
Joachim. i. Sedeckias. ii. Cīen dñi iugū & regnū iher-
el & regnū iuda fuerunt destructa ex p̄fidentia adiutoriū
regis egypti. Expositores iugū nostri communiter exponunt
hoc capitulū ad līam de iudeis q̄ evaserūt manū regis
babylonis, sed interfecito godolia quē rex babylonis p̄-
fecrat terre iuda trāstulit in egyptū timore chaldeorū
atra mādatū dñi factū ē eis ex ore h. i. re. vt habeat h. i. re.
li. Sed h. nō videat verū, q̄ de ip̄is descedentib⁹ in
egyptū dī infra ca. isto. Hunc tui v̄sq ad aues puene-
rūt, q̄e est ciuitas egypti, illi autē q̄ interfecito godol-
lia transierit in egyptū nō iuerit illuc sicut nūch ad re-
dūndū, sed sicut rugitū ad illuc manendū, ppter q̄d
Ia. s. erponit h. i. re. de osee rege israel, q̄ misit nūcios ad
regē egypti p̄ auxilio bīdo atra regē assyrioz, vt sic libe-
raret a tributo, q̄d sibi reddebat singul annis, vt habeat
mī. Regū, v̄y, & līet līa posset ad h. i. applicari, videat mī
mīlī q̄ mīlī debeat intelligi de sedeckia rege iuda, qui

ex p̄fidentia regis egypti rebellabit nabu ch. regi contra
p̄silia biere, vt h. i. re. xxvii. Et p̄ isto auxilio habens
domī sit f̄ equēter sedē bīas solēnes nūcios ad reg. in
egypti, sed de raudat' fuit ab intento, q̄ rex egypti non
adimplēt p̄missum desiderō ei au. ilii. Sic sī fin hanc
sūiam p̄cedit hic pro-
pheta, q̄ p̄io cōmo-
nat penā regno iude
ppter p̄fidentia in egypti
prīns, sedo idem facit
regno isrl. ca. seq̄sēti.
Et p̄ima in duas, q̄z
p̄io cōminat illis de
regno iuda afflictōz
sedo denēciat eis cō
solationē olei infusa-
dens post virū, sc̄da
ibi, ppter ea expectat
vñs, prima ī duas, q̄z
primo arguit culpas
sedo subdit debitam
penam, ibi, ppter ea
hec dicit, p̄la adhuc
in duas, q̄z primo ar-
guit p̄fidentia eorū sup
egypti, sedo di. p̄tem
ptū, ibi. Nūc īgrē
sūs. Circa p̄mū dī
cir,

a. H̄e filii deftores
consilij p̄fidentie & as-

liorum prophetarū dōmīnt.
b. Ut faceret p̄siliū, de redēdo pharaonis auriliū.
c. Et nō ex me, q̄z p̄p̄he dñs h. nō p̄silebat sed mag. dñs
d. Et ordiremī telā, i. faceret p̄cessum (cōsulebat,
ad rebellandū chaldeis). e. Et non p̄sp̄m̄ mēsi, sed p̄
sp̄m̄ mendacē in ore p̄p̄ay fallorū, h. i. re. p̄vī.
f. Ut adderes &c, q̄z primo diffīl fuitū de dñio ana-
rīlio, sedo mītūs consiliū de humano, adeo subdit.
g. Cīi ambulatis, & p̄t̄ līa ex dictis v̄sq ibi.
h. Et erit rōbis &c, q̄z ex p̄fidentia ex fālīa rebellaunt
chaldeis, q̄ venientes destruxerūt ciuitatē & tēplū, p̄tū
oc̄iderūt, & partim captiuauerūt p̄fusibiter p̄p̄lm̄.
i. Erat enī &c, aliq̄ libri h̄sīt, Herāt, q̄d fuit sic dñi tūz ab
aliq̄ correc̄torib⁹, eo q̄ sub̄itūr v̄sq anes puenerūt, &
male, q̄ ī hebreo, & in libris correc̄tō br. Erat cī ī cap̄nīs
q̄ est ciuitas nobilis egypti. l. Principes tui, mīse-
tanq̄ solēnes nūch. m. V̄sq ad anes p̄nēciūt, p̄tū
mo enī inuerit regē egypti in taphnū, sed anteq̄ mīde-
ret eis trāstulit se ad anes, que enī est ciuitas egypti, &
sic sc̄enti sunt eum ad habendum eius rāsum.
n. Om̄es p̄fusi sunt, s. dicti nūch, q̄z nō habuerat ins-
de aliq̄d remedū, sed cōfusionē, & cī b. i. agnū dāmnu.
o. Enī iumentoz austri, i. i. w̄mētorū, (ideo subdi-
portantū onera verius egypti, q̄ est in parte austri
respectu regni iudee, Dunera multa & magna p̄ habens
de eis auxilio, & vnde portarent subditur.
p. In terra tribulatiōis &c, i. in regno iudee, cui immis-
nebat magna tribulatiō & angustia a nabuch. rege.
q. Leena & leo, i. i. re se dechias & regina q̄ p̄t̄ eis ri-
pera &c, ful̄ ex eis natī veneno malūle pleni.
r. Portates sup̄ &c, filii enī regis aliq̄d mītrūt ad q̄z
rendū tale auriliū, vel p̄t̄ exponi de q̄buscūq̄ nūchis a
rege & regina missis, ppter h. i. dicunt esse et cīs.
s. Sup̄ gibbū cameloz, h. i. enī camel⁹ gibbū sup̄ dorſū
sup̄ q̄e ponit sella & on. Letera patēt ex dictis v̄sq ibi.

Liber

non sp̄ stetit c̄l̄ eis. s̄ p̄auco tpe. qz post alios longo tpe
venit de babylone. et no multū sup̄p̄uit. Et qd̄ in fr̄a d̄r
f̄erit lux lune sic lux solis t̄c. exponit di. qz h̄ intelligi
tur de maiori leticia quā habuerūt p̄ captivitatē. qz afi
c̄m̄ t̄v̄ excesſus leticie nō videt b̄si p̄d̄ct̄ concordare. et
marie qz nūq̄ redie
rūt ad tantā p̄sp̄tate
sicut fuerat an d̄ mul
to. marie tpe d̄r. et sa
lomonis et aliorū re
gū plurimorū. et iō sal
uo meiorū iudicio. et
def̄ qz iudei meli. qn
tū ad aliqd̄ exponat
partē istā. s̄ de redem
ptioē eoz fienda per
ip̄m. sed in h̄ errant.
qd̄ expectat futurum
qd̄ iā trāst̄ in p̄teri
tū. iiḡ accip̄do ab
eis qd̄ est vez. et fālū
refūct̄es. exponam
l̄ram de redēptioē fa
cta p̄ ip̄m. Et d̄ividit
in duas p̄tes. qz p̄io
ponit redēptio facta
p̄ ip̄m in suo adūetu
primo. sed fienda in
scđo. ibi. Et erit. P̄i
ma h̄ p̄d̄ct̄ ab clāia.
cum dicitur.
e Propterea. i. pro
pter mala v̄a multiplicata. f Expectat d̄s t̄c. id ē
diff̄ert redēptionē etiam p̄fecta p̄ ip̄m fienda. et r̄tūt̄ qz
g H̄o exaltabif̄ parcens (no auterit c̄s. subdit etiam
vobis. qz t̄ps sui aduene) erit t̄ps magne misericordia. et r̄tū
tū nō erit sine iustitia qz sp̄ dei misericordiāz p̄comitū. id sub
dit. Quia de' iudicq̄ d̄s. h Beati oēs t̄c. firmiter
credenio ei' aduēta. i Populus ei' syon. i. fidelis. et
l̄ Habitabit in hierlm. i. in ecclia sim qz (catholicus
d̄r. ad Hebre. ii). Accessūt̄ ad montē syon. et cūnitatē dei
rūmenū hierlm cel. st̄e. et qz ad l̄ram in mote syon incepit
fides catholicā p̄ p̄dicationē xp̄i in xp̄ie p̄sonā. et p̄missi
onē sp̄ūstanti sup̄ ap̄los. et dictū fuit supra. qz. cap.
l̄ Plorās neq̄ plorabip̄. p̄ dilatatione xp̄i venturi. p̄ qz
suspirabat ungimēctes p̄s̄ re. re. m Dic̄rās mi
sererit tū. intantū qz exponet se morti. n Ad voez
clamoris tū. t̄c. in primitiva ecclia et p̄longum t̄ps po
stea sc̄ri v̄ri h̄b̄vāt freq̄ntissime ad votū diuina misa.
o Et dabit tibi d̄s t̄c. i. ex dei gra ent̄ st̄ent̄ p̄uo vi
ctu alē patro. sic p̄tz in decursu ecclie in viris p̄ectis et
religiosis. p̄ Et nō faciet auolare t̄c.. ip̄m qz dicit s̄
seip̄ Dat. xiiij. Un̄ est m̄ḡ v̄e. p̄s̄ de sua p̄manētia
dicit Dat. vi. Ecce ego robuscūz sum obz di. b̄ v̄sq̄ ad
summationē sc̄li. sim enī diuinitatē v̄biq̄ est p̄ essen
tiālē p̄st̄ia et p̄tentia. et in ecclia sua p̄ specialē gratia. et
sim h̄umanitatē in eucharistie sacro. in qz corpus est et vi
sacramētia. anima et diuinitas et p̄comitātia inseparabilis p̄
resurrectionē. in trāstatioē chaldaiae siche. Et nō rece
det v̄lta diuinituras ei'. Et qz p̄tz qz nō p̄t p̄ueniēter in
tellī de esdrā doctorē. s̄ p̄o conuenit optime.
q̄ Et erit oculi tū t̄c.. ip̄m qz apparet visibilis enī
ocul corporalib⁹ i forma h̄umanatatis. et l̄acto sub sp̄e panis
r̄. Et aures tū t̄c. s̄ euāgelicii. s Post tergū monē
tis. uad sequēdu vestigia. p̄i p̄dican̄t̄ i p̄sonā xp̄ia p̄u
mo et postea in ap̄lis aliq̄z d̄scip̄yus.

t̄c. qz ecclia nūq̄ dedinabit ḡ neralt̄ a fide catholicā.
x Et p̄taminabitis t̄c. qz gentiles ad p̄dicationē ap̄lo
tū. et regerūt̄ p̄dola sua materiā et ornamenti p̄doloy pau
perib⁹ ergentes. y Egedere dices. v. xl. y dolatrie qz
cessauit qz i v̄nuerso
z Et t̄a. i. Corbe. pluia sen̄ tū tuo t̄c
semē parabolice d̄r. b̄bū euāgelicii. sim qz
dicit Saluator in pa
rabola s̄. in mātātis d̄n
v̄i. Ven̄en̄ est v̄bz
dei. et recipiēt̄ ip̄m
p̄ fidei dāra p̄ pluia
ḡte dei. et p̄ talē mo
cū d̄r. Hen̄. xxi. Con
crecat et pluia dos
crina mea.
a Et p̄ans frugis
t̄c. iste est p̄ans eu
charistie qz d̄r. p̄ans
frugis terre. qz mate
ria h̄ui facit p̄ans
triticens de terra. p̄
ductus. et cōtinet ille
p̄ans p̄inguendū
gratia diuina.
b Pasc̄t̄ in posses
sionē t̄c. i. xps̄ de qz d̄r
xvi. Et ecce agn̄ dei
qz tollit t̄c. Pascitut̄
spaciose. in dilatatione castitatis ecclie. sim qz d̄r. xvi. qz
Qui pascit in liths donec aspiret dies. et inclinēt̄ v̄m
c Et tauri tū. i. apli. d Et pulli asinorū. alij. Vbre.
inferiores p̄dicatores. e Qui p̄panit̄ terra. laboādo
in agro dñico v̄bo et exemplo. f Cōmītū magna co
medēt. glo. sup̄ locū istū dicit qz magna est hordeū mī
xtū cū palea. et ea sequunt̄ expolitores n̄t̄. Et huic dicto
g Sicut in area venti. (videt̄ strariari qz subditur.
latū est. i. purgatiā palea. qd̄ autē intellexerit. Vbro. qz
magna nescio. sed in hebreo h̄t̄ sic. Dicitum forte come
dent. i. ad coniunctionē dñuerior granorū absq̄ alij com
potione in sua bonitate manētū. qz qd̄ metapborice itel
ligit̄ gregatio fidelū ex iudeis et gentilib⁹. et variis na
tib⁹. qz incorporati sunt. Ecclie p̄ p̄dicationē ap̄los ali
h Et erit t̄c. p̄ montes excello. (om̄q̄ p̄dicatores.
intelligunt̄ apli. p̄ colles qz sunt mōtes minores. p̄dica
tores alij. i Kui currentiū aq̄y. i. labūdātia sane do
ctrine eo mō loquēdi qz dicit. s. ii. Repleta est terra sc̄ia
dñi sicut aque maris operient̄. k In die interfecti
onis t̄c. t̄pē destruciōis hierlm in qz erant multe tur
res. qz cū mūris destrucere fuerunt p̄ romanos. et illo tpe
multū vigint̄ p̄dicatio euāgelij p̄ ap̄los aliosq̄ discip̄yus.
l Et erit t̄c. i. dñcūt̄ liberatio (pulos chil
fidelū in scđo aduentu r̄pi. tunc enim liberabunt̄ a pena
litib⁹ vite p̄sentis. Et d̄ividit in duas. qz p̄ primo pon
tur h̄uusmodi liberatio. scđo demonis abiectio. ibi. Ec
ce nomen. Circa primū sciendū. qz sim scđos doctores et
catholicos in finali iudicio. mūdus uniuersabitur. et mes
hiorabitur. ad augmentū glorie electorum. qui in elemē
tis et corporib⁹ celestib⁹ melioratis videbūt̄ clarus res
lucientiam diuine virtutis et bonitatis. sim illud Gāp
riq̄. a magnitudine speciei creature poterat cognoscib⁹
liter creator. horum videri decor autem corporum cele
stium maxime consistit in luce. et ideo tunc augabitur. et

Liber

ordinem divine iusticie.

In ea, ut rebus dicit in postil. Plorans nequaquam plora bit.

Additio. i.

Dicit patres ve. te. desiderassent aduentum christi
no nū legum p. dilatatione huius aduentus plorasse,
vnde h. qd. d. Plorans
nequaquam plorabit, vi-
de intellegendum qd san-
ctis ecclie ipsi qd pseu-
tiones aduersariorū
p amore ipsi gaudēter
tolerabāt, sic d. aplis
loquitur Actus. v. cap.
viii. apli gaudentes
z. et d. sūs martiribus
legit, qd tormenta subi-
llata letatē sustine-
bant, z de istis dicit.
Plorans nequaquam plo-
rabis, p. res vo. ve.
tribulatiōnibus adueni-
enibz anxiabantur, z
qndq; plorabat, vt p. t.
de Iacob. Gen. xxxvii.
z de Ezechia. J. xxvii.
R. aut h. differente
videſ esse passio ipsi-
quā sancti ecclie coſi-
derat vt iam experti.
Antiq; vo. pſiderau-
rūt vt futuri, non vt
factū. Conſtat aut qd
ea qd sunt in actu magi-
mouēt qd ea qd sunt in potentia.

In eodē ca. vbi d. in postil. Et frenū erroris, quia co-
gnoscant ſe errasse.

Additio. ii.

Dec qd. d. Et frenū erroris qd erat in maxillis
apploz cantici erit vobis tc. z cōtinua ſub una
lententia. Id qd ſcindit qd diabolus ante eius
eiecione ſeu reclusione ſic diaboli ſuis poſteſſis, qd tra-
hebat eos ad libitū ſuū, ſicut ascensor trahit equū cum
freno, xvi in glo. vbi d. Et frenū erroris, dicit diſtationes
diaboli qd ſubditos trahit ad ruinā, qd quidē frenū erro-
ris in cantici erit vobis, ſelectis eo modo qd d. Lante-
mus dñio glorioſe enī honorificat est, equū z alcenſore
p̄cīt in mare. Letera exponant p. t. in postil.

Capitulum. XXXI.

Te qui deſcendit. Postq; locutus eſt elias z re-
gnū uide, eo qd ex differentia diuinū auxiliū recar-
rentum ad humānū tpe regi ſedechie, hic ex ſuni-
li cauſa loquitur ztra regni illi tpe oſee qvt euaderet redi-
dere tributū aſtryorū, qd regi aſtryorū dare conſueverat
mifit mānū ad ſefach rege Egypti, ſic ex eli ſeſidentia
rebellauit, ppter qd ſalmanafar rex aſtryorū vent contra
eū, z regnū eli deſtruxit, vt h. u. Reg. xvi. fm hoc igit
iſtud ca. diuidit i tuas ptes, qd priuio ponit deſtructio
regnū Israel ex dicta cauſa, ſed ſaluatione regni uide p. t.
ratione oppoſita, ibi. Quia hec dicit, Lira a priuio ſcien-
di qd ſicut regni Israel fuit deſtructū ex mala ſeſidentia
ſup Egyptum, ſic rex Egypti cū ſuo exercitu fuit deuictus
a nabuchodonosor rege babylonis, u. anno ioachim ſi-
li iofie, et habet h. i. i. v. i. z hoc qd falsam fiduciā de-
derat regi Israel, z vtrūq; illo denunciavit elias hic, et
patet lira ex dictis paucis exceptis.

a. Ue qui deſcendit in Egyptum, ſ. de populo Israel.

b. Habentes ſiauicam ſup quadrigis, qd multe ſunt ad
pertin. dñi armā, z omni exercitu necessaria,

c. Et ſup equitibz, qd pualidi tunc egypti erant z in ar-
mis famosi. d. Et no ſunt confisi tc. i. ſup deū qd ſan-
e. Ipse aut sapiens, i. ipedens, cuius (trifat iſrael,
ſapientie nō eſt numer), f. Adauit malū, ſpene ſu-
per regnum iſrael.

g. Et verba ſua, que
pphas dixit de deſ-
tructione regni iſrael,

h. Non abſtulit, ſed
ab effectu, ſed ea im-
plevit.

i. Et ſurget tc. i. re-

gnū iſrael qd vitulos au-
reos adorabant.

k. Et ſtra auxilium
id eſt ſtra reges egypti
regi iſrael auxilium
p. mittenti.

l. Egyptus homo, et
ſic eſt ſub deo ad pu-
niendum filium p. li-
bito ſue voluntatis,

m. Et non deus, et
poſſet ſalutare regem
iſrael contra ordinat-
ionem dei,

n. Et equi eoz caro
z non ſpūs, i. ſpūales
ſubſtantie, curuſmo-
di ſunt angelū, qd ſunt
executus dei.

o. Et dominus inclinabit manum ſuam, ad accipien-
dum de vtrūq; rege vindictam, ideo ſubditur, Et cor-
ruet tc.

p. Simulq; omnes conſumentur, ly ſimul non impor-
tat identitatem temporis, quia duo reges ſpredicti ſic
ſilicet eodem tempore non fuerunt debellati, vt patet
ex predictis, ſed designat ſimilitudinem, pene vtrūq;
regis.

q. Quia hec dicit, Hic cōsequēter ponit ſaluatione regni
iude. p. t. ex cauſa oppoſita, ſ. ex vera ſeſidentia in do-
mino. Ezechias enim qui tpe ſeſidentia ſee regnauit, et ha-
betur, u. Regum, xvii. tc tam confidentiam ſuam po-
ſuit in domino, et ad huc induxit etiam populum ſuū,
propter quod dominus modo mirabiliter liberavit eum
de manibus ſennacherib regis aſſyriorum, u. Reg. xix.
z hec ſaluatione deſcribitur hic diffūſe, z primo p. p. hetic.
ſecundo h. ſt. ca. xxi. Prima in duas, quia priuio
ponit modis dicte ſaluationis in generali, ſco ma-
gis in ſpeciali capi, ſequenti. Prima in duas, quia pri-
mo ponit regni iude ſaluatione, ſecundo ſennacherib deie-
ctio, ibi. Et cader. Circa primum ponit exemplum de
leone, qui nō dumit predam tunc ſeſitorum ſibi o-
currentium, ſic dominus conſtanter z ſine impedimen-
to proteger z ſaluuabit iheruſalem contra ſennacherib z
eius exercitum, ſicut au. ſeſolantes non habent timore
arcum ſagittoris, ſic nec habitantes in iheruſalem
impetu ſennacherib regis, z ſic patet lira vſq; ibi.

r. Conuerturni ſicut in p. fundū reſerat filii iſrael.
Hoc dicit, quia populus iſrael dum trāſſerebatur
in aſſyriis p ſalmanafar regem, aliqui de illo regno cu-
ſerunt latitantes vbi poterant, ſed poſtea venerunt ad
ezechiam regem, z recti abiecta ydolatria couerti fuerat
ad verū dei cultum, ideo ſubditur.

s. In die illa abieciat tc. i. despiciet p amore,

Elaie

e Et cadet. **H**ic p̄t̄ ponit̄ sennacherib deictio, que facta fuit p̄ b. q̄ angelus dñi posuit̄ in exercitu ei. **c**lxv. v. millia q̄d vires sennacherib cū paucis fugit territ̄. **a** b̄ est q̄d dicit̄. **t** Et cadet assur. i. exercit̄ assyriorum. **v** In gladio, non viri sed angeli. **p** Et fugiet̄, s. rex sennacherib.

b Nō a facie gladii
Ic̄ aduersarior̄ suor̄
s̄ ex terrore. **s**. dicto.
z Et inuenies t̄c. id
est tributari q̄ anteā
tributū ab alijs accī-
a Et fort̄ (piebat.
tudo ei? t̄c. q̄ ampli-
us no terreb̄t p̄los
in circuitu s̄ magis e-
converso, t̄o subait.
b Et pauēb̄t t̄c. s.
cū rege sennacherib,
et dictum est.

c Hic dñs t̄c. q̄ i
altari holocaustorū
q̄d erat in monte syro
erat ignis ppetu. q̄
muriab̄t a sacerdo-
tibus. **A**eu. vi.
d Et camin? ei? in
hierlm̄, hoc d̄r̄ p̄ ala-
tu incensi ad q̄d inge-
diebant̄ om̄ die sa-
cerdotes, et ibi cōbu-
rent̄ thymiam aē

z summandū sacrificia, et habef̄ ad Hebre. i.
E Ecce in iustitia. **H**ic p̄t̄. **C**aplm. xxii.
qui pdictū magis in speciali, et dñicat in du-
as p̄tes, q̄ primo deserib̄ iusticia ezechie pro-
pter quā facta fuit tūc dic̄a salvatio, sc̄o malicia sennach-
erib̄ p̄ter quā facta est ei? deictio ca. sequēt̄. **D**uma-
diuit̄ in dñas p̄tes, q̄ primo deserib̄ iusticia ezechie
q̄meruit̄ dictā saluatione, sc̄o malicia manasse q̄ deme-
runt regni iudee destrūctionē. **i**bi. **S**ult̄. **L**urca primū d̄r̄
a Ecce in iustitia regnabit rex. s. ezechias, q̄ fuit iust̄.
b Et pr̄incipes in iudicio p̄fuit, ab eo informant̄, et in-
dictu. **c** Et erit vir t̄c. s̄m hāc l̄ram ly vir. referit̄ ad
quēlibet de p̄lo iudee q̄ fuit p̄tect̄ ab impetu et p̄esta-
te sennacherib̄ merit̄ ezechie. **In** Hebre. aut̄ h̄. **t** Et erit
vir sicut absconsio a vento t̄c. et sicly vir referit̄ ad ese-
thiam. q̄ d̄r̄ vir a v̄tute, et absconsio. i. p̄tectio. a vento. i. e-
p̄stata ad ip̄l̄ sennacherib̄ p̄l̄ sine exercitu, et dictū ē.
d Sicut rui aquaz in s̄ru, sunt valde amabiles et v̄ti-
les, s. i. ezechias in p̄lo suo. **e** Et umbra t̄c. et siccita-
tib̄ et calorib̄ maximi, nā talis umbra ē valde delecta-
bilis hosti ibi q̄fescitib̄, sic ezechias populo suo.
f Non caligab̄t oculi videntib̄, q̄ elias illo t̄pe mī-
tas habuit diuinās reuelatiōes et claras, et alt̄. p̄p̄be qui
g Et aures audientiū t̄c. q̄ ezechias tūc p̄pis erant,
et t̄p̄l̄ p̄p̄b̄ v̄ba eliae denote receperūt. **h** Et cor stu-
tiori. i. illo q̄ fuerat stulti t̄pe p̄cedenti. s. t̄pe achaz p̄uis
ezechie q̄ fuit ydolatria p̄fum. **i** Intelliget sciām,
k Et ligua bal. (t̄pe ezechias q̄ fuit reuot? et studiō?
bor. i. illo q̄ t̄pe achaz nō audebāt deū laudate manife-
ste et ydolatriā detestari. **l** Veloctiter loquet̄ et plane
i. p̄emptie deū p̄fitedo et ydolatriā maifeste detestando.
m Nō vocabit t̄c. s. achaz. q̄ aveni sapia decidit p̄ r̄io
n. Neq̄ fraudulentus t̄c. i. achaz qui fraudu- (latrā
lenter fūdit eliae, s. v̄t̄. Non petā et nō tentabo dñm, in

hoc fraudulerter simulans dei reverentia, et nō ob hoc
recularer signū a deo dari, ne et hoc glorificaret nōmen
o **S**ultus. **H**ic p̄t̄ ponit̄ (dñi, et dictū nūt̄ ibidem
malicia manasse filij ezechie, p̄ter cīn' maliciā destrū-
cta fuit ciuitas p̄ chaldeos, i. i. Reg. ii. v. et primo descrips-
it̄ eius transgressio,

sc̄o ciuitatis destru-
ctio, ibi. **A**liercs. **C**ir-
ca primū sciendū op̄
sicut ciuitas describes-
co iusticiā ezechie si-
mul tetigit maliciā z
achaz p̄t̄ sui, sic des-
cribēdo maliciā mas-
nasse tangit iusticiā z
iosie nepotis sui. et
opposita iusta se poli-
ta magis eluccēcant,
dicit̄ iugur.

o **S**ult̄. s. manas-
ses q̄ ad ydolatriā de-
clinauit sup om̄es, q̄
ydolatria nō solū est
iusticia, sed magis mis-
eria.

p Fatua loquer̄, q̄
per verba sua sedurit
principes et habita-
tores hierlm̄, et decli-
narent cū eo ad ydol-
atriā. q. **P**aral. xxiij.

q Et cor eius faciet iniquitatē, quia er magna libidus
r Et p̄ficiat simulationē, ostendē (ne talia faciebat,
do se querere bonum cōmune, et p̄ cultum omnī ydol-
orum impetrare a multis dñs aurilium, sicut de cuius
remitia remittit Leo papa, q̄ magnā arbitrab̄ se suis
sc̄ep̄is religio, ē. cū nullius gentis responderet falsitatem.
s Et lequat̄ ad dominus fraudulerter, quia cū hoc op̄
adorabat ydola, adorabat etiā deum, et sic haberet gra-
tiam aliquorum p̄incipum, qui a cultu dei non totalis-
ter recelerant.

t Et vacuam faciet animam t̄c, quia ad cultum mul-
torum dñorum dicebat requiri magnas expensas, et sub
iusto preteju leuabat a populo magnas pecunias, vnde
pauperes grauabantur.

v Fraudulerter vasa pessima sunt, i. ministri manasse
regis sunt pessimi, apud eum hebreos instrumenta cu-
mīlibet artis dicūtur vasa, et q̄ manasses rex per minis-
tres suis suam maliciā exercebat tanq̄ p̄ instrumenta,
idc̄ dicunt̄ hic vasa pessima.

x Isp̄e enim, s. manasses,
y Logitationes concinabat, i. machinationes suas
malis verbis iusticie apparentis colorabat.
a Ad pdendos mites, i. innorios, s̄m q̄ dicit̄. **u** Re-
um. xxi. Sanguinem multū innoxium effudit manasses
in sermone mendaci, q̄ mendacia sermonibus, i. iustis
et apparentibus colorata, sicut dictū fuit, s. i. ca. q̄ elias
condemnauit ad mortem quasi zelo legis, et idem credē-
dum q̄ fecerit de multis alijs.

b Cū loqueret̄ paup iudiciū, id est diceret veritatem,
eo enī q̄ elias et alijs p̄p̄be eius maliciā veraciter argue-
bant, querebat occasione interficiēdi eos. **L**oseq̄nt̄
transit p̄p̄ba ad describendū iusticiā z Josie qui p̄ duos
annos post mortem manasse regnauit dicens,

c Princeps vero, i. i. osias,

Liber

D. Fa q̄ digna sūt tē, q̄ a iūnētate sua cepit esse mītu solūt⁹ de cultu dei, et cōi bono regni sui. **E.** Et ip̄e su per duces stabit, q̄ nobiles iuda ad cultū dei inducit, et toto tpe regni sui in h̄ eos stabiluit. **F.** Mulieres. h̄ sit subdit⁹ ciuitat⁹, et regni iude⁹ destruc⁹, et scđo restitu⁹. ibi. Et erit. **G.** Et ca primi dicit⁹.

F. Mulieres opule⁹ te, h̄itatores ei h̄iūlī tempe sedechie vocat mulieres, eo q̄ si habu erūt vñtēle defendē di velut effeminati.

G. Filie p̄fides in iorūndie mūrō, et l aūlīo egyptiorū, et p̄t̄ ex supradic̄ cap̄. **H.** Percipite (xx, aūlīo tē, q̄, d, cordib⁹ r̄is debet et esse un p̄ressum, et qd̄ sit ill⁹.

I. Post di

subdāt,

es t annos, p̄b nō in

telligis aliqđ t̄p̄, cer

tū, et determinatum, et

dicit Ra, sa, h̄ est sen

sus, sic dies addetur

ad dies p̄cedentes, et

ann⁹ ad annū, acmūl

tiplacabunt̄ r̄te inq

tates, q̄usq̄ ḡreniat de

struc⁹ p̄ chaldeos,

K. Eros turbem⁹

ni p̄fidentes, i. ros q̄

modo p̄fiditis et securi eritis et.

L. Consummata est enī vñnde, tra modū cōturbati-

m̄ta, q̄ duce⁹ ppl̄is in captiuitate, et sic nō erit q̄ vñtra

colat terrā, nec p̄ sequens qui fructus colligat,

M. Obstupescite p̄ nimio terrore robus imminentē,

N. Eunite vos vestib⁹ glōsis, o

i. p̄fundim⁹, in-

cūntentes vos vilib⁹ et aq̄s, i.ō subdī, p̄

Accingite lūbos v̄tos, s. culūts, q

Sup vñbra plāgite, a. signū

planct⁹ et dolor⁹, osidite, hebrei dicūt h̄.

Sup agros plā-

gite q̄ dimicent̄ inculti et defūt, et p̄sonat h̄ lē leq̄nti, cū

r

Sup re gione desiderabilē tē, i. iudea q̄ freque⁹

(d), tet in scripūra dr̄ fluens melle et lacte p̄ sua fertilitate

s

Sup humū ppl̄i mei, i. sup terra h̄itantiū in loc⁹ cā-

petrib⁹ vbi solet esse hoies innocētes, et sine malitia,

t

p̄ine t̄repes ascēdēt, p̄ter cultor⁹ absentia q̄ vñ-

cent⁹ in captiuitate, v

Quātomag sup tē, i. h̄oīmea

cāntū gāndis et delichis q̄les de cōi curlu sit̄ hitantes

in ciuitatis magnis, i. in hebrei, sic h̄.

Sup humū popu-

li mei spine et repes ascēdēt, et etiā sup oēs domos tē,

Et sic ē sensus tē, i. o mō, q, d, nō est mirū, si sup terrā iude

inducā talē destruc⁹, q̄ etiā h̄ faciam in h̄iūlī meo

cultū electa, et in domib⁹ tēp̄i vbi solet leuite canere in

f

Dom⁹ enī dimissa est, i. dom⁹ regis (d) exultates,

a sedechia singūte relicta, et loquī de futuro p̄ modū p̄-

tenū, p̄pter certitudine p̄p̄betie, y

Tenebre tē, a vo-

lentib⁹ introue,

z

Sup spelūcas, h̄ est cellaria et fo-

a

Uloq̄ in eternū, i. in hebrei, (ueas ex ruina edificior⁹,

he v̄loq̄ in seculū, i. v̄loq̄ ad ips⁹ a deo p̄ordinatū de eius

reclūficatione, b

Baudū,

h̄ sit agū de ppl̄i repa-

ratioe v̄loq̄ ad fi, b, ca, et erponūt aliq̄ doctores nři, totū

istud de tpe reedificatiois templi et ciuitatis p̄ zorobabel

neemā et alios sanctos p̄t̄ eusdē t̄pis, sed h̄ rideſ,

q̄ in regūt̄ captiuitatis ppl̄is nunq̄ fuit in tata p̄spēri-

tate sp̄ali et sp̄uali, q̄lis describit⁹ in hac pte, et ridebis ppter qd̄ Ra, sa, exponit p̄t̄ ista de tpe magnē felicitatis et p̄spēritas, quā expectat in dei h̄e in adiūtu messie, et ideo de dict⁹ el⁹ qd̄ falsum est relū: quēdo, i. q̄ ips⁹ i mūs dū sit ventur⁹, rideſ mihi loc⁹ iste exponēdus de statu p̄spēro quez fecit nos bis ips⁹ orēs exalto, p̄pha tñ p̄minado dīcenda dīc, recolit aflectōes p̄li a tempe suo futuras v̄loq̄ ad aduentū christi dī.

exultatis, Dom⁹ ei dimis-
sa est, multitudiō v̄rbis reli-
cta est, tenebre et palpation
facte sunt super speluncas
v̄loq̄ in eternū, Gaudium
onagroꝝ pascua gregū, do-
nec effundat sup nos spiritu-
tus d̄ excello, Et erit deser-
tum in chermel, et chermel
in saltum reputabit⁹ et ha-
bitabit in solitudine, iudi-
cium et iusticia in chermel
sedebit, Et erit opus iusti-
cie par, et cultus iusticie si-
lentium et securitas v̄loq̄ in
sempiternū, Et sedebit po-
pulus meus in pulchritudi-
ne pacis, et in tabernaculo fi-
ducie, et in requie opulēta.

q̄ si nō ē cōptādū, Et isti ouagri gaudebat rāpe bōa in
e Honec effundat tē, qd̄ (deoy vñde debet et vñvere,
fuit impletū q̄ p̄ resurrectionē et glorificatioē, et p̄t̄ p̄p̄s
sanct⁹ effusus ē sup ap̄los aliosq̄ discipulos in signo ris-
sibili Actu, q, d est p̄p̄s p̄fecte libertas, s. illō, q, Loy,
iii, ubi sp̄us dñi ibi libertas, d Et erit desertū, s. ge-
nitorū q̄ fuit inculta et defūta si p̄his legē diuinā et p̄phas
e In chermel, i. absidans in bonis sp̄uallito, sic indea
q̄ntū ad bonos, v̄i accipit̄ hic chermel p̄ carmelō q̄ est
in regno iude, et erat loc⁹ fertilitas, f Et chermel i sal-
tū reputabit⁹, i. in dea meliorab⁹ q̄ntū ad fiscipietē p̄p̄s
fidei, q̄ apl̄i et alt̄i, i. discipuli q̄ fere oēs fuerunt iudei,
fuerūt magne arbores in ecclia dei q̄ dī et sal⁹, p̄ eos q̄
g Et habi, i. publicata est fides p̄ orbē, id subdī,
solū, i. in gēnitilitate, q̄ prius erat inculta, vt dicūt est,
h Judiciū, i. executio iusticie, q̄ est p̄ fidē, i Et ius-
ticia, s. euāgelia, k In chermel sedebit, i. in creden-
tib⁹ ex iudea, ex quib⁹ et gentilib⁹ facia est vna ecclia,
l Et erit opus iusticie par quā, p̄o nato angeli clama-
uerūt, i. q̄. Blia in altissimis deo, et in terra pax hol-
bone voluntas, m Et cult⁹ iusticie silentiū, in p̄spe-
ris cauedo a p̄t̄is tactatoris, et in aduersis a mūmura-
n Et securitas tē, quia in primitua ecclia ita (t̄p̄is
erant firmari vñte sp̄uallito, q̄ tornēta nō timebant,
sed magis i eis gaudebat, Actu, v, Et q̄ ex hac vita trā-
fibant ad securitatē et gāndū celeste amoto impedunen-
to p̄ tēp̄i, ideo subdī, o Et sedebit ppl̄is tē, q̄ par-
celestis et nulla p̄te impedit̄ seu obscurabit̄,

p Et in tabernaculis, i. in mansionib⁹ diversis fin va-
rietatē meritox de q̄bus dr̄ Job, xii, In domo p̄t̄is mei
mansioes multe sunt, q Fiducie, q̄ omēs sunt ibi
certi de sue beatitudinēs eternitate,

r Et in requie opulēta, q̄ ibi totaliter quietabit̄ ap-

Eliae

petens. fm illud ps. vi. Tatiabor ei apparuerit gloria tua, et qd post glorificationem xp̄i destruta fuit hierusalem in vindicta mortis xp̄i. iō subdit.

s Brando autem. i. multitudine exercitū romani. t In defensione salutis. i. in delectione répli. et domus regie q̄ dicunt salutis. eo q̄ lū

gina illius edificatio-

nis apportata fuerūt

de saltu libani.

v Et humilitate humiliabit

cūitas. Beati q̄ seminat

sup̄ oēs aq̄s. et immitten-

tes pedem bouis et asini.

T E q̄ p̄. XXXIII

v datis. Nonne tipe

pdaber. Et q̄ sper-

nis. nonne tipe sperneris

Cū plūmauers depdatioez

depdaber. cu fatigat deli-

eris p̄tēnere. p̄tēner. Oñe

miserere nři. te eī expecta-

um esto brachiūz nřm in

mane. et sal? nēa tipe trahu-

bic metaphorice. q̄r

semen materiale non

seminat sup̄ aq̄s ma-

tenales.

5 Et immittentes pe-

dem ic. i. indifferen-

ter et sine acceptatione docentes fortes et debiles. lieeta-

tos et simplices tc.

Capitulū. XXXIII.

Et q̄ predaris. sic aff̄ describit in p̄ticulari sal-

cherib. et q̄ in exercitu ei fuit idūmei q̄ lem̄

fuerūt iudeis infestū. sicut esau a q̄ descendērunt iudei.

io p̄pheta p̄io inuechit etra assyrios. scđo ē idūmeos ca-

sequēti. Cura primū sciendū q̄ p̄is ca. ab expositoibz

nis fm ioram refert totū ad tps ezechie i q̄ deject fuit

sennacherib et p̄pls iude liberat.

R. a. vero exposit ad

iam totū istud ca. reducendo ad tps messie. in q̄ expe-

ctant iude de oīo gētibz triumphare. et eis simpliciter

dominari. Videat aut mibi q̄ expositores nři melius di-

cant. et fm h̄ p̄is ca. dividit in duas p̄tes. q̄r primo po-

nit sennacherib delectio. scđo status birlm̄ melioratio.

ib. Respicite syon. Prima i duas. q̄r primo describit de-

rectio sennacherib regis. scđo sobrie subi adhērentis. et

sup̄ dictū fuit. xii. scđo ibi. Tandis. Cura primū sciendū. q̄ ad delectioē sennacherib secura est exaltatio p̄pls

iude. et io p̄pheta mictum loquit de r̄tro. p̄iō t̄f̄ in uechit

a. Ve q̄ pdatis. s. p̄plim dñi.

Etra sennacherib di-

b. Nonne. t̄ ip̄e pdaberis. q. d. sic. q̄r exercitu ei p̄tissimo

ab angelo. u. Reg. xii. p̄pls ezechie exiuit ad colligēdū

c. Et q̄ spernis. s. p̄pm deū h̄ q̄ blasphemē. (spolia.

as dicit et scripsit. et h̄. u. Reg. xii. d. Nonne t̄ ip̄e

sperneris. s. a. dīo ei pplo tuo. q̄r p̄tissimo suo exercitu. fu-

git p̄fus ad terrā suā. vbi fuit interfictus a filiis suis.

xiii. p̄pheta p̄uerit fmōne ad d. s. p̄ liberatione p̄pls di-

H̄is misere nři. t̄. p̄t̄ leā v̄sq ibi. e. A voce angelī

peccantis exercitū sennacherib.

f. Fugerūt p̄pls. q̄r

sennacherib cū illis qui remanserant fugit.

g. Et ab exaltatione tua. i. ostensione tue v̄tutis in an-

gelo peccante. h. Disperte sunt gentes. s. sennache-

rib cū exercitu suo. q̄r aliqui mortui remanserant et alijs

fugerunt. In hebre. sic habet. A voce multitudinis fū-
gerūt p̄pls. et fm h̄ istud referit ad exercitū sennacherib.
que p̄pls audientes supuenire. nō audebat expectare. q̄r
g. Ab exaltatione (plurimos denerat et expugn. m̄t.
tu. i. a potestate tue ostensione. o tu sennacherib.

h. Disperte sunt ge-
tes p̄ diversas vias
fugientes.

i. Et gregibz sp̄o-
lia re. i. faciunt et in

magna copia. q̄r erer-
atus sennacherib fit
in hic p̄cessus q̄ cor-
pora erat incinerata.

lub vestibus et armis. il-
leis. et ido faciliter et
copiose colligi poter-

z. Daguru. tam-
catus est dāsa. p̄cul-
sione sennacherib int-
erabili.

l. Qui habitavit in
excelsis. in celo empy-
reo. rbi specialet. re-
lucet excellētia sue
glie. licet fm potētia
plentū et essentiaz sit
vbiqz.

m. Implevit syon
re. in diebō ezechie q̄
fuit iust. et p̄cipes

suros ad iusticiā ins-
titū. n. Et erit fides. i. si

o. In tps suis. s. ezechie hoc enī perire. vt (delitas
habet. i. t̄. Fiat tm̄ p̄x et veritas in diebō meis.

p. Divitie salutis sapientia ad est in cognitione rectuz
diuinarum.

q. Et scientia in cognitione humanaorū.

r. Timor dñi ip̄e est th̄saurū eius. s. ezechie qui p̄repa-
ravit ista omnibus bonis t̄galibz. aff̄ reuertif p̄pheta ad

narrandum afflictionē populi sennacherib dū.

s. Ecce videntes tc. Ita est int̄icata. q̄r ly foris reduc-
tur ad videntes. speculatorēs enī cūstētes in alto ris
debant foris longe. et exercitū sennacherib. et sic denun-
ciabant ezechie regi et populo suo. vt se p̄seruant.

t. Angelī pacis. i. nūnq̄ ezechie quos misit ad loquē-
dū cum rabsace de pace. et habef. i. t̄. v. e. i.

u. Amare flebunt. q̄r p̄ter blasphemias h̄ dei dictas
et rabsace sc̄issis vestibz flentes ad ezechiam redierūt.

v. Dissipate sunt vie. ab exercitu sennacherib.

w. Lessavit transiens. sc̄z de populo iude. quia nullus
andebat tumore assyriorum p̄ terram ire.

x. Irreū factū est pactū. p̄mo enī sennacherib fecit
pactū enī ezechia. sed fregit illud. et dictum fuit. u. Reg.

y. Proiecit ciuitates. que erat in regno iu. (gū. xvii).
de circa hierusalem.

z. Non reputauit homines. sc̄z q̄ possent ibi in aliq̄
resistere. c. Iurit et clanguit terra. s. iuda.

d. Confusus est libanus et obsurduit. In hebreo habe-
tur. Et p̄scissus fuit. q̄r ibi exercitus sennacherib p̄didit
multa ligia ad faciendum machinamenta. et ex tali deci-
sione fuit libanus deturpatus.

e. Et factū est saron sicut desertum tc. Ita enim loca
erant fertilia. sed p̄ exercitū sennacherib deaestata. Sci-
endū enī q̄ carmelus non accipitur hic. p̄ monte car-
meli. in quo helyas occidit p̄phetas Baal. et erat i res

Liber

gno isti, sed accipit p. Carmel orbis manebat nabat q. erat
mons fertilis, et erat i regno iuda, et p. p. omni exercita
f. Huc surgā dicit dñs. (de maleficiis sennacherib,
ad peccatum sennacherib et exercitu ei, q. nūc est tps.
g. Cōcipiet ardore et ex maleficiis en rīis sequitur
demeritum,

h. Et paries stipulātā, ut cōficiam̄ licet
stipula applicata igni
i. Spūs vī, volun
tas vestri mala.

j. Et ignis vorabit
ros, i. metet et igne
plumam̄ et ita factus
fuit, q. exercitū sennacherib sic passus fu
it ab angelio, q. corpora
eorum fuerat redacta in
cineres, ac si fuisse
igne materiali cōbus
ita, ideo subatur,

k. Et erat p. pl. exerci
tus sennacherib,

m. Quasi d. incendio
cūl. i. et cūm rema
nens de incendio,

n. Spūne p. gregate
id ē bellatores senna
cherib q. pungebant
populū domini,

o. Igni coburēt, nō
solum ex pecunio ange
li, et dictū est, q. eius
igne inferni,

p. Audite, b. p. sit de

scribit delectio sobne pontificis q. p. sivebat ciuitate red
di assyris, et q. b. nō fuit factū, p. tum indignatio, p. tum i
more, cū sibi adherentib ad assyrios trāluit occulere, et cū
succedit in pontificatu elachum et dictū fuit, s. xii, et b
est q. d. hic.

p. Audite q. longe elius q. c. et in b. notat
q. Terciū sur i syon petro, (magnitudie rei nūciade
res, i. sobna et adhēritēs, t.

t. Possedit timor hypocris, q. erat in statu misstradi dñs, et sic apparebant bo
ni et deoū exēter, sed ipi nihil habebat inter, dignum sa
cerdotio. Et p. q. nū de ista dignitate sacerdotali, cū d.

s. Quid poterit hitare, t. i. digne ministrare i altari
holocausto, vbi erit ignis p. p. Reg. vi. Et eadē iūia
replicat cū subcīs, t.

t. Cū ardorib semper tēmis, cū sub
cīrīsio, t. Qui ambulat i iustijs, q. nū ad pfecti
one vite, t. Et loquut vitate, q. nū ad saitatem doctrie

y. Qui p. p. auaricia, t. ita q. nullā hz nota auaricie,
capiendo aliena p. violentia, nec etiā capiendo dona p. iu
sticia, t.

z. Qui obturat aures suas t. i. f. monē de san
guine esundēdo p. morte inoccēti v. ei, i. mūtationē,

a. Et claudit oculos t. i. mulierē alienā ad p. cupiscēdā
b. Iste in excelsis hitabū, i. tal' dign' fungitū sumo sa
cerdotio, an mōte syon, ubi erat teplū, et tal' fuit iste elia
c. Dūnumēta lapo, chum, q. i. b. officio succedit sobne
rū t. i. salomon ei edificauit teplā in mōte moria de lapi
dū magnus, p. cīosis, i. Reg. v. et edificia ad templum
prīnentia, et ibi erat habitatio summi sacerdotis

d. Panis dat' est ei t. noīe panis et q. intelligi oīs
cibo et por' in scripture, vī, iiii, Reg. vi. Pone eis panē
et aqua, et subdit. Et apposita ē eis magna ciboz p. paratio
Sūmo aut sacerdoti debebat p. rūnitie fructus et alium,

e. Rege in decole videbūt, s. czechia glōse regnante p.

sennacherib delectio, et h. t. parał, m. q. c. in hac gla
viderūt ipm elachum pontifex et ali⁹ mistri templi.
f. Eccl. et. i. elachum g. Cernēt terra de longe q. r
de monte syon vbi erat ei, bitatio poterat videri iudea
h. Cor tuū, o elachum, mutat ei, p. magna p. e.
modū loqndi d. terra
plona ad lecūndā q. d
rit freqnter in p. p. h. e.
i. Meditabit tūmo
rz, i. dñs ex casu p. d.
cessorū, i. t. o. subdīt
l. Ubi est leat? t. c.
id ē vbi est nō sobna
p. d. cessorū i. officio
p. offi, p. p. p. ter q. d. des
buit esse leat? ad pon
derandum.

l. Legis vba ad dos
cēnā ignorātes, q. d.
cūn. b. parvuli, q. d.
perh. in terra aliena
re b. s. t. i. o. subdīt
m. Populū impri
dentez, i. sobna et libi
adherentes.

n. Nō videbis am
plius in templo dñi
o. Populū alti fimo
nis t. i. p. fundi. sicut
d. Job. iii. Pure al
tus est, et d. b. p. fund
fimo, q. ppter extranci
tate nō est intelligib
lis. Et p. pl. tal' fimo
ns vocat b. p. ha sen
nacherib et assyrios q. s. intendebat sobna introducere
intra ciuitatem, et templū, sed defecit proposito.

p. In quo nulla est sapientia, s. in sennacherib, et pplo

eius, q. vera sapientia nō p. oī esse in infidelibus.

q. Respic, die p. sit describit ciuitas melioratio, q. p
delectio sennacherib fuit mutata de timore in secur
itate, de misericordia in lenitā, et de penuria in abundātā,
primo q. if hec melioratio describit, sed o. p. h. e. t. a
sennacherib, ut ē ē inuehīb, abi. Lazarus fuit, i. circa pri
mū tangit p. o. melioratio q. nū ad diuinū cultū, cū d.
q. Respic, syon t. c. vocabat enī illa p. ciuitas, h. l. m.
vbi erat mons syon ciuitas danid, i. in illa erat templū
vbi celebriabāt solēnitates p. annū, s. pasce, pentheco
stes, et tabernaculū, in quib. p. plus de tota terra debes
bar p. cūnere, q. d. nō poterat, ppter exercitū sennacherib
existente in iudea, sed ipo delecto venerat vnde q. gan
denter, sed o. ponit melioratio q. nū ad abundantā, cū d.
t. Eccl. tui videbunt t. c. quia de spolij exercitus sen
nacherib omnes de ciuitate fuerūt repleti et ditati, ter
tio quantū ad securitatem, cūm dicit.

s. Tabernaculū q. neq. trāsseri poterat. Vocat hic
templū salomonis tabernaculū, q. d. imobile ad diffes
tēnā tabernaculū moysi, q. d. trāsserebāt de loco ad locū
et p. in li. Num. et ad idē p. t. n. et quod subdīt.

t. Nec auferentur clavi t. c. in tabernaculo cūm moy
si patentes erant de tabulis simul coniunctis p. incastra
turas et clavos qui mouebant de locis suis quando ta
bernaculum deponebāt et portabatur ad alium locū,
in templō enim salomonis patentes erant interius de
lignis laminis aureis opertis, et erant ibi clavi positi,
ende inseparabiliter manerent ibi.

Elate

v Et omnes funiculi tecum, i stabilitas tēpli p impetum
sennacherib nō disoluēt, et cā subdit p. **E**qua solum
do ibi magnificus tecum, qd magnifice delectit sennacherib cā
exercitu sine ope humano. **L**oc' fluiorū tecum, hoc re
ferit ad illud qd fecit ezechias ppter exercitus sennache
rib, qd aquā de ciuita
te hirsim egredientez
extra ipse retinuit ad
implēdi fossata et pi
scinas magnas sicut
stagna et residua, aq
qd nō poterat ibi ca
pi fecit ibi decurrente
p aliū locū vt sic exer
citus assyrioz nulluz
inde haret solaciū, ido
3. **N**ō trāsi subdit
bit p eū namis remi
gā tecum, qd sic dispositus
ezechias aq's u. as q
erant ad munimētū
ciuitatis, tui nullū auxiliū aduersarijs, qd nō defutebat
eis ad potū, nec ad nauigium, vt sic cū namigo posset ob
sidere vel intrare ciuitatē, t qd oīa ista erat attribuenda
a. **D**nis iudei nr. (bonitati diuine p̄cipalit), id subdit
id est iudicabit p nobis ztra sennacherib in mōte synai
b. **D**nis legifer nr, qd ab eo receperit legē i mōte synai.
c. **D**nis rex nr, reges enī iu. (vt h̄c frob. x. t Deu. v.
da no erant nisi ei) ricarti. d. **I**pse saluabit nos, in
aliq' libris interponit remet, sed nō ē in hebreo nec i
libris correctis. e. **L**arati sunt, hic pphā iter inuebi
tur p sennacherib, cui exercitus pculius fuit ab angelō
anteq' obfederat hirsim, vt dicitur fuit. ut Reg. xvii. **D**i
sponebat tñ de xp̄inquo obfiderat cā figēdo tentoria ibi
dem, id dr. e. **L**arati sunt funiculi tui, i. dispositi vt
cū eis signif tentoria circa hirsim. f. **S**ed nō pua
g. **S**icerit malus tuus tecum, lebunt, qd hō obfedit eam,
malus hic dū lignū longū qd ui medio tentoriū erigū, si
cut malus in medio nauis, t qd defup ponit signum vel
verillā illus cuius est tentoriū, sicut in lūnitate mali, na
vis ponit signum aliq's. Ligna autē tentoriō sennacherib
circa hirsim nō fuerūt erecta nec signa supradicta, ideo
b. **L**unc diuident sp̄lo. (dicif, Ut dilatate signū tecum,
sc̄ assyrioz, qd habitatores hirsim pcullo exercitu sen
nacherib exierat ad p̄dam). **P**redap multaz, tū qd
magna fuit multitudine pcullo, s. clxxv, milia, tū qd ap
portauerat ibi sp̄lo, qd in alijs locis iudee rapuerat, tū
qd rex sennacherib et fugientes cū eo nihil feci alportau
erunt et veloci fugerent, t qd ad tale luctū cucurserunt
hoiles etiā debiles, id subdit. **C**laudi etiā diripi
ent rapinam, i. illud qd assyrioz aliunde rapuerant.

l. **N**ec dicit vicinus elanguit, i. ex longa infirmitate p̄ce
dēte nō derinebit, qd in alijs vadat ad p̄dam, p̄t poterit
m. **P**opulus qd habitat in ea, i. in hirsim. n. **A**ufe
ret ab eo iniqtas, s. p̄dolatria qd ibi riguerat an tps eze
chie ppter quā ciuitas meruerat subverti, s. ppter boni
tate ezechie qd abstulit p̄dolatrias, t rediuit p̄lm ad dei
cultum dicta pena nō fuit inficta tecum.

In ca. xxiiij. rbi dicit in postil. **A**uditte, Hic sequen
ter describuntur. **A**dditio.

Hoc loco rbi dr. **A**uditte qd longe est, incepit
ca. fm hebreo, t miniat usq; ibi. **A**uferebet ab eo
iniqtas, qd qdē ca. ppter videt erponēdū de eze
chie ppter quā ciuitas meruerat subverti, s. ppter boni
tate ezechie qd abstulit p̄dolatrias, t rediuit p̄lm ad dei
cultum dicta pena nō fuit inficta tecum.

glo, iniūcīs meis iudeis, **E**t cognoscite, vicini, s. tem
poranei, fortitudinē meā, in hac vltione, t otteriti sūt
in syon p̄ctores, in hebreo, h̄r. **L**unnerit in syon pecc
tores, qd vt in Job. ii. ca. d. **L**unnerit ne pderet ḡntē
t regnū si ipso adhēsissent, polledit tremor hypocritas,

sc̄ phariseos et scri
bas qd frequētē ipsi
hypocritas noīat, p
ut in multz locis euā
gen h̄e, qd principalē
pdicitū timore habue
rit, t qd in h̄ trepidat
uerit timore, qd voti
us debuissēt timere
offensam dei, t penas
p̄petuas qd ppter h̄
incurrebat, id qd in p
sona eoz pphā sub
dit dū. **Q**uis poterit
habitate tecum, et robis
cū ardoribz sempiter

nis, qd pphā maḡ essent timēdi ardorez gehēne sem
piterni qd bōa sp̄alia pdere p romanos, p̄seritū, cū ille
qd nō ficesc̄ pharisei, s. recte i iusticiā abulat, t loq̄
veritatē, labiq̄ hypocritis fictiō securi' est ab aduersit
tātibz p̄cūlū qd ad sp̄ialia inducētibz, de qd dicit, zste in
excelsis habitat munimēta faxoz, s. exēplazoy. **S**ublimi
tas ei', i. p̄tectio eius apud deū. **H**i aut qrat in qd refic
tal anteq̄ h̄bitet i excelsis, subdit dū. **P**anis ei' dū' est, s.
panis viii' qd de celo descebat. **A**que ei' fideles sunt, sc̄
doctrine sp̄iales, iuxta illud Job. vii. ca. **A**q̄ viue fluēt
de ventre ei', qd aut sit ista p̄niatio h̄' iusti de qd ioquī,
cū dicit, h̄bitabit in excelsis, subdit dū. **R**egē i' decorē suo
videbit oculi tui, s. regē christus in dictate, in qd visione
clara tota merces p̄sūt fm Aug'. **A**el pacto iudicio o
culi ei' videbit regē xp̄m inducētū decorē h̄umanitatis al
sumptē. t qd h̄ matrone longe est a statu h̄' vite, id sub
dit. **O**culi' cernent terrā delonge, s. terrā viuentū, et
sequit. **L**or tui meditabib timore, s. admiratiois, qd qdē
admiratio p̄surget ex h̄ qd illi qd videbant prudētes et spe
culatiū in p̄nti statu no rident attingere ad cemendaz
illa terrā delonge, t dū dicit, **E**bi est literat, i. p̄bs fm
glo. **E**bi est vba legi ponderātis, s. pharisei, t scriba, qd v
ba legis poti' qd mente legi ponderabat, cf. Dat. xiiij. et
Ex. xiiij. cra. **C**uare hoīem i sabbato dicebat illicitus esse,
Ebi est doctor patuulorū, s. legisperit' qd dr doctor p̄u
lorū eo qd dr ad Sal. vii. **L**er pedagog' nō fuit in xp̄o, **P**o
pulū impudētē, s. vicepositū in moribz, **N**ō videbis, s.
in illa terra longinā, **P**opulus alii finonis, ita qd nō pos
sis intelligere disertitudines longe eius, qd fm glo, in
telligit de rhetorī, et **L**ullius cuius faciūdā et subtilitā
tē finonis fm glo, pauci intelligit, in qd nulla est sapia
sc̄ qntū ad diuinā, qd oīa ponunt ad designādū qd doctri
na xp̄i nō in p̄suasibiliū h̄siane sapie vbiis sit, sed in do
ctrina et vītate, vīlin, i. ad Cor. ii. **L**onsequētē dicit, Re
spice syon in qd pphā alloquī p̄ctores et phariseos qd ti
muerat gente pdere, t regnū, ppter adhēsionē xp̄i, often
dens eis h̄c timore esse vanū, cum ecclia ipso adhēres
opulentia et firmitate nō obstantibz aduersarijs, t de h̄
dicit, Respice syon, s. o pharise hypocrita, **R**espice sy
on ciuitatē solētā, nrē, s. eccliam militante, **O**culi tui
videbunt hirsim, s. hmōi eccliam, **M**abitationē opulen
tam, s. in qua nihil deficit de necessarijs ad salutē, **T**a
bernaculuz quod nequaq̄ transferri poterit tecum, **E**cclia
enī militans licet tabernaculum dicatur respectu tri
ump̄phantis, nō tamē transfert de loco ad locū sicut fas

Liber

berr acutis iudeorū factū in deserto. q̄ imobilis est rāq̄ fundata sup̄ fūmā petras. qd̄ intelligit de ecclia spēali p̄stī q̄ in rāde r̄pi fundata est. et iō roem b̄ imobilatus subdit dī. **E**qua solūmō ibi magnific' dñs de' n̄ sup̄. & p̄tū fūrū damentū. et q̄ in hac ecclia riget sana doctrīa pl̄. n̄r̄ patēs sine ali quo artificio sū iau strīa h̄ana. ideo sub dit. **V**oc̄ suuoy rūi latissimū & patētes. n̄ intrabūr p̄ euz nams remigū. nec t̄. eis magna ir̄s̄gredieb̄ cū. q̄ n̄ p̄ articula magna nec p̄ua b̄mōi doctri na ac̄renda est. **D**ñs eī n̄ iudic. dñs legi fer n̄. t̄. q. d. totū regumen b̄ tabernacu li seu ecclie est in deo a q̄ speram' salutē. et iō b̄ tabernaculuz est intrāsseribile. q̄ non p̄ in destra h̄ana. s̄z p̄. p̄udentia diuinaz regis. p̄s̄r̄ dicit. **L**ara ti h̄unt rūmculi eui. s̄z n̄ p̄ualctūt. t̄. q. d. **P**harisee s̄nū p̄di ctōr̄ tibi c̄tingit. q̄ cū magis r̄spiceret ad h̄iana subsidia q̄ ad vīna. fūnc culti tabernaculi tua sic laxati sunt q̄ iā n̄ p̄st̄ vlt̄. p̄ ualere. **T**ic erit malus tu'. qd̄ u. telligū de rēplo. in quo vīla p̄. tosa pendebat. qd̄ de structuz rūre ir̄reparabiliter p̄ romanoz & spoliatiū. de q̄ dicit. **H**ic diuidens spolia p̄da tu' in Itay. q̄ qd̄ spoliatio deuenit ad tantā facilitatez. q̄ etiā uīfūni vel deviles eā diripent. & de b̄ dicit. **C**laudi diripiēt r̄. p̄inā. & q̄ in hac vastarūe h̄ulm̄ & rēpli p̄ ro manos discipuli r̄p̄i n̄ fuerit lesi. q̄ inspiratio diuina rec̄. s̄lērūt ad terrā agripe. iō dicit. **N**ō dicer vicin' elan gu. disciplos eī r̄p̄i vocat vicinos illi' h̄ulm̄ material. n̄ aut̄ cives. q̄ noleāt eū cis vīru. q̄ qd̄ discipuli n̄ solū fuerit lesi in illa p̄ficiōe h̄ulm̄. s̄z indulgetia pec catōr̄ ibidē securi sunt. iō subdit. **P**pls q̄ h̄irat i ea au fereb̄ ab eo inq̄tas. s̄x merito passiois r̄p̄i ibidē celebra te. Et attendendū q̄ pdicēta expositiō no solū est. p̄pria & vera. s̄z maḡ r̄alis q̄ illa q̄ st̄nef̄ in postū. **M**ā b̄ qd̄ dī in p̄m. b̄ p̄pherie. **S**osedit tunor hypocritas. p̄p̄i ve n̄tificat de phariseis q̄ b̄ noīe sc̄pe a ip̄o voc̄. & q̄ p̄u ctose timuerunt ne tollerent ab eis regna p̄ romanoz q̄ de solū. de q̄ n̄ legif̄ q̄ tunueret. n̄ec q̄ fu. s̄lēr̄ hypoc̄. **S**imiliter magis app̄e dī tabernaculum qd̄ nequaq̄ transferri poterit de ecclia q̄ de templo salomonis. qd̄ n̄ post multa. p̄a fuit penit' de structū. & sic de alijs. vt pater inuenti.

Hec dite gētes. **H**ic p̄pha comunā idumeis q̄ fu erit strātū iudeis. cuiz sū debuissent eos uiuare & co q̄ a duob̄ gemellis fratrib̄ des. ē. terat. sc̄lau & Jacob. primo sū p̄pha comūn. & oīb̄ exiliū in circāntū regni babylonis generalis. sed idumeis sp̄. t̄. abī. **E**c accedite gen̄. (ce sup̄ idumā. **L**īca p̄mū dī. t̄es t̄. & p̄b̄ insinuat q̄ vult dicere magna. ideo subdit. **E**qua indignatio dñi sup̄ oēs gentes. & s̄. s̄. rex baby lonis vītute armōr̄ subi subiecit. q̄ fuit mīte valde. fīm & diffūl̄t̄ r̄p̄i. unī. dīere. **F**uror t̄. q̄ non poterit lib̄ resisteri vītute armōr̄. & b̄s̄ ponit b̄. **I**ndigna

tio dñi q̄ nabuch. n̄ fecit illas victorias vītute p̄pria sed inq̄ntū erat flagellū dei ad pūni. ndū peccata illius dī. **I**n. erfecit eos. lūm̄. & fecit loquēdo de futu. (tpis. ro p̄ modū p̄tēti. & **I**nterfecit eoz p̄tēti bestijs & aubō t̄. **I**nterfecti mōtes t̄. p̄ b̄ designa tur multitudō inter ficiendorū.

G celo gladi' me'! Ecce s̄t̄ idu meā descedet: & sup̄ pp̄lm̄ i terfectiōis mee ad iudiciū. **G**ladi' dñi replet' ē s̄guine icrassat' ē adipe' de s̄guine agnoz: & furor sup̄ vnuū saz militiā eoz. **I**nterfecit eos & dedit eos i occisionez. **I**nterfecti eoz p̄tēti: & d̄ cadauerib̄ eoz alcedet fe tor. **T**abelsc̄t̄ mōtes a s̄guine eoz & tabelsc̄t̄ oīs militiā celoz' & cōplicabūt̄ s̄c̄ liber celi: & oīs militiā eoz deflu et s̄c̄ deflu s̄foliū de vinea & deficu: qm̄ inebriat' ē in p̄b̄arisee s̄nū p̄di ctōr̄ tibi c̄tingit. q̄ cū magis r̄spiceret ad h̄iana subsidia q̄ ad vīna. fūnc culti tabernaculi tua sic laxati sunt q̄ iā n̄ p̄st̄ vlt̄. p̄ ualere. **T**ic erit malus tu'. qd̄ u. telligū de rēplo. in quo vīla p̄. tosa pendebat. qd̄ de structuz rūre ir̄reparabiliter p̄ romanoz & spoliatiū. de q̄ dicit. **H**ic diuidens spolia p̄da tu' in Itay. q̄ qd̄ spoliatio deuenit ad tantā facilitatez. q̄ etiā uīfūni vel deviles eā diripent. & de b̄ dicit. **C**laudi diripiēt r̄. p̄inā. & q̄ in hac vastarūe h̄ulm̄ & rēpli p̄ ro manos discipuli r̄p̄i n̄ fuerit lesi. q̄ inspiratio diuina rec̄. s̄lērūt ad terrā agripe. iō dicit. **N**ō dicer vicin' elan gu. disciplos eī r̄p̄i vocat vicinos illi' h̄ulm̄ material. n̄ aut̄ cives. q̄ noleāt eū cis vīru. q̄ qd̄ discipuli n̄ solū fuerit lesi in illa p̄ficiōe h̄ulm̄. s̄z indulgetia pec catōr̄ ibidē securi sunt. iō subdit. **P**pls q̄ h̄irat i ea au fereb̄ ab eo inq̄tas. s̄x merito passiois r̄p̄i ibidē celebra te. Et attendendū q̄ pdicēta expositiō no solū est. p̄pria & vera. s̄z maḡ r̄alis q̄ illa q̄ st̄nef̄ in postū. **M**ā b̄ qd̄ dī in p̄m. b̄ p̄pherie. **S**osedit tunor hypocritas. p̄p̄i ve n̄tificat de phariseis q̄ b̄ noīe sc̄pe a ip̄o voc̄. & q̄ p̄u ctose timuerunt ne tollerent ab eis regna p̄ romanoz q̄ de solū. de q̄ n̄ legif̄ q̄ tunueret. n̄ec q̄ fu. s̄lēr̄ hypoc̄. **S**imiliter magis app̄e dī tabernaculum qd̄ nequaq̄ transferri poterit de ecclia q̄ de templo salomonis. qd̄ n̄ post multa. p̄a fuit penit' de structū. & sic de alijs. vt pater inuenti.

Lapitulū. **XXVIIII**

Hec dite gētes. **H**ic p̄pha comunā idumeis q̄ fu erit strātū iudeis. cuiz sū debuissent eos uiuare & co q̄ a duob̄ gemellis fratrib̄ des. ē. terat. sc̄lau & Jacob. primo sū p̄pha comūn. & oīb̄ exiliū in circāntū regni babylonis generalis. sed idumeis sp̄. t̄. abī. **E**c accedite gen̄. (ce sup̄ idumā. **L**īca p̄mū dī. t̄es t̄. & p̄b̄ insinuat q̄ vult dicere magna. ideo subdit. **E**qua indignatio dñi sup̄ oēs gentes. & s̄. s̄. rex baby lonis vītute armōr̄ subi subiecit. q̄ fuit mīte valde. fīm & diffūl̄t̄ r̄p̄i. unī. dīere. **F**uror t̄. q̄ non poterit lib̄ resisteri vītute armōr̄. & b̄s̄ ponit b̄. **I**ndigna

ter. q̄ de talib̄ occisionib̄ n̄ tristāt. sed maḡ delectātur. & iō p̄ militiā celi sol & luna & alia astra notabilia in telligunt. q̄ frequēter in sacra scriptura militiā celi dicūtur. b̄mōi vo altra multi gentiles antiquis colebant s̄c̄ deos. & iō metaphorice vicini tabescere in destruciōe gentiū ea adorantib̄. eo & appetit manifeste q̄ n̄ poterit.

G Et cōplicabūt̄ s̄c̄ liber celi. in **G**rant eas salvare. libro enī pl̄. caro quez scripta sunt n̄ p̄st̄ legi. & eodem mō dī. hic. & gentiles ex & st̄. llatiōib̄ futura p̄nōsticantes n̄ poterāt ibi videre infor̄matione supuētura p̄ nabu. chodonoſor. **I** Et oīs militiā eoz in uēt. i. uīfluentia s̄t̄. elātū eis n̄ p̄fici. **I**z. **Q**ām inebri. it̄ est i celo glādiūs me'. i. gladi' vindictē mee. ex ordinatōe celesti lū. diuina extēt̄ est ad afflictionē gentiū & effusionē mul̄. **I** Ecce sup̄ idumā. **H**ic s̄t̄ p̄pha (nī sanguinis corū. inuehīt̄ strātū idumeos specialē. & diuidit̄ in tres p̄tē. q̄ primo cōmūnāt̄ eis boīm occisiōe. sedo terre destruciōne. abi. **E**t quētent̄. & tertio point̄ vtriusq; dicti confitimationē. abi. **R**egrite diligēter. **C**irca p̄mū dīcūt̄ in p̄sonā dñi. Ecce sup̄ idumā. t̄. & patet lātā vīsq; ibi.

M De sanguine agriū. lūmū. **N** Et h̄icōnū. i. mediocrim. **O** Et de sanguine medullatōū arctū. id est maiorū in potentia & diuitijs.

P Victimā enim domini. i. interficiō peccatorū ex lententiā domini.

Q In bosra. de hac enim ciuitate fuit obab rex edom. **B**enētis. xlvi.

R Et descendēt̄ vīcīnes. i. sup̄bi & t̄. rūcosi.

S Et taui cum potentibus. lū. domiti.

T Inebriabit̄ te. i. eoz sanguinis. in hoc notaī magnitude effusionē sanguinis humām. cuius causa subdit̄ cum. dicitur.

V Quia dies vītūis dñi. t̄. sic enī fuerit pūniti idū mei. eo q̄ fuit sit molesti & adue. s̄lēr̄ iudeis. q̄z ciuitas metropolis fuit h̄ulm̄. in q̄ erat mons syon.

X Et quētent̄. hic s̄t̄ p̄pha cōmūnāt̄ eis terre destru-

Esaie

etione. c*Et* h*ec tens* i*onētes* q*uod* in p*ro* t*er*a*ce* in corn*u*ptionē t*am* ar*u*ndinē ex multitudine sanguis ibidē de*currens* et cadaver*widē* p*ec*tor*p*. *y Et hum*^{er} ei*us* in sulphur*s* est in feto*e* ex cadaverib*u* eralant*e*. *z Et* erit terra ei*us* q*uod* his*ecula illi* terre fuerūt cobusta ab aduersariis ita faciliter ac si erat lumen pi*cti*. *z* *No* extingue*ce* tur i*sempiternu* ope*h*uano*ignis* en*im* ille n*o* fuit extinc*t* ab i*colis*, q*uod* erat p*ro* maiori*pre* interf*ecti*, et res*dun* fugit*u* v*er* capt*u*nit ab aduersariis q*uod* igne acced*er*et. *z* so*lū* cessau*t* p*re*fect*u* materie cobustibilis. *a* El p*ot* dici q*uod* i*aliqu* pre*all* ter*e* i*signis* d*ine* vindic*e* app*ar*uit ignis er*u*es d*o* ve*ni*is sulphure*s* terre q*uod* adhuc p*ec*ter*s* sic est in sc*ec*la*sc*lo*x*. *No* erit tralis*p* ea*z* possideb*u*t eu*n* onoc*ec*to*ral*^z her*eti*^z ribis*r* co*m*on*u* habitab*u*t i*ea*. *E*recten*de* sup*er* e*m*esur*u* et redigat ad nihil*u* et p*re*dicul*u* i*de* solati*o*ez*z*. *H*obiles*e*ius n*o* er*u*rib*u* reg*e* pot*u* inuoca*b*ut*z* t*o*es p*ri*ncipes ei*us* et er*u* i*nihil*^u. *E*t orient*i* domib*u* ei*us* spine*z* v*er*te*ce* et palu*u* i*muni*ti*o*ib*u* ei*us*: *z* erit cubile*z* draconu*s* et p*as*cu*s* stru*ti*on*u*: et occur*re*t demonia*z* l*u*mid*u* et brab*o*nos q*uod* est ast*u*nis*z* eo*z* beat*u* fac*e* al*iq* m*o* s*il*em*u* asino*z* et he*re* in li*q* d*o* catholicon*z* he*brei* t*u* die*u* hic Po*et*ua*z* est au*s* vol*as* *e* Et her*eti*ne*z* an*u*al est par*u* spin*o*sum*z*. *(d)e nocte* *d* Et ub*is*, i*l*e*conia*, he*brei* dic*u* monedula*z* p*ro* ista de*signa*ce** r*u*statio*z* ter*e* q*uod* ista habit*u* in locis*de*lect*u*is*z*. *e* Et extende*de* sup*er* e*m*esur*u* i*de*str*uctio* er*u* et vastatio*z* p*ro* ista i*m*esur*u* p*ec*tor*p*, id*o* sequ*it*. *f* *H*obiles*e* non er*u* ib*is*, q*uod* er*u* i*nterf*ecti** vel capt*u* i*o* sub*di* *z*. *g* Re*ge* pot*u* inuocab*u* *z* reg*e* babylonia*z* cui er*u* sub*iecti*. *h* Inuocab*u* *z* e*o*oy misere*af*, q*uod* t*u* no*n* i*ueni*et apud e*is* mes*o*di*am*, sub*di* *z*. *z* er*u* t*o*es p*ri*ncipes ei*us* i*n* nihil*u* *i* Et orient*i* in domib*u* ei*us*, rumo*z* et derelict*u*. *l* Spine*z* v*er*te*ce* et palu*u*. Lar*u*mus*z* spin*o*sum*z* c*u* quo par*u* p*an*ni*z*. *l* Et erit cubile*z* draconu*s* t*o*ce*z* per ista*z* intellig*u* *z* terra*z* ad solitudine*z* rediger*z*. *m* Et occur*re*t demonia*z* onoc*ec*ta*ri*s*z* f*im* expositores*z* n*o*is*z* dic*u*nt hic demonia*z* dem*o*des*z* incub*u*, vel ho*ies* sil*u*estres*z*. Onoc*ec*ta*ri*s*z* cui a*ialia* mon*u*tu*s*fa*ci*ta*ri*s*z* in p*re* sup*er*ior*z* si*litudine* ho*is* his*ecula*, et in inferior*z* ali*u*lo*z* d*o* ab onos q*uod* est asin*u*, he*brei* dic*u*. Et occur*re*t marti*ce* cat*is* sil*u*estrib*u*, et dic*u*nt marty*ce* apud e*os* an*u*lia*z* famili*n* *z* pilo*s* (tudine*z* h*ecula* c*u* sum*u*s*z* sunt t*u* caudat*u*, sus clamabit alter ad alter*z* a*l*l*u*l*u*bit*z*, et dic*u*nt hic pilo*s* f*im* he*brei*, a*ialia* feroc*ia* et pilosa*z*, sicut lup*u* ethi*mo*, *o* Ibi cubau*t* lamia*z*, et a*ialia* mon*u*tu*s* his*ecula* i*n* super*ior* p*re* si*litudine* mulier*z*, et in inferior*z* pedes*z* equos*z*. Letera pat*et* et dict*is*. *p* Re*qu*ite*z* dilig*er*et*z*. *z* d*icit* se qu*er*er pon*it* p*adictor* p*er*format*u*, et d*o*. Re*qu*ite*z* dilig*er*et*z* in li*q* d*u*li*z* in h*ec* libro E*saie*, q*uod* scripsit ip*si* p*u*st*o* dict*an*te*z* pr*ou*nt*u* d*ic*tu*u* in p*ri*u*s*, h*ec* lib*ri* *z*. *q* Et leg*it*, sc*iz* futuri*z* t*u*ib*is*, et i*nu*men*is* q*uod*. *r* Un*u* et e*is* q*uod* p*ec*ci*u*ta*ri*s*z* ventura*z* supra*z* cod*u*e*z*. *s* *No* def*icit*, qu*in* sit adimp*les* *u*um*z*, *t* Alter alter*z* n*o* ques*u*it*z*, hoc est dict*um*, hoc

n*o* conting*it* ex casu*z* nec ex humana industria*z*, sed ex or*di*natione*z* di*u*na*z*, i*de*co*l*ab*u*nt*z*. *v* Qu*ia* q*uod* ex ore meo p*ec*dit*z* p*ro*phetando*z*, *c* Alle l*o*z de*us*, *y* Mandau*t* mi*hi* i*sp*irando*z*, *z* Et sp*u*s eu*is*, ip*se* p*re*te*gab*it*z* ea*z*, a*ialia* mon*u*tu*s* pred*ica**ri*.

z Et ips*z* mis*it* e*is* sortem*z*, ad loc*u* hab*itandu**z*. *a* Et man*u* eius di*u*is*z* i*us*it e*am* t*o*ce*z*, Lang*u*fi*z* in sue nature*z* uent*entiam*. *b* Us*q* u*o* eternu*z*, in hebre*z*, hab*et*. Us*q* in seculu*z*, q*uod* p*ro*phet*u* gnat temp*u* q*uod* ignis*z* a*nt*iquu*z*, ai*q*u*o* n*o* accip*it* i*scriptura* p*ro* maior*z* t*pe*, al*iq* p*ro*mo*z*; i*vi* n*o* accipi*tu* hic*z* duratio*z* p*ro*per*u*, q*uod* id*u*mea*z* destructione*z* dict*am*, p*ro*nab*u*ch*u* fuit poster*u* habitata ab ho*ib*o*z*, et p*re*dict*a* a*ialia* i*mae* es*lecta*.

In ca. XXXIII
Accedit gentes.

Additio.

L Stud*ca*, in q*uod* p*ro*phet*u* inu^{er}at o*es* gentes ad audi*end*ia*z*, et indignatione*z* d*omi*ni sing*u*los g*et*es com*it*iat*z*, et p*re*str*ing*it se ad id*u*me*z* tim*u* de cui*z* va*statio*ce** plura*z* p*ri*ncipala*z*, q*uod* in h*ec* ca*z*, st*u*nt*z* denunciant*z* p*ro*post*u*, in post*illa* sua p*ri*ncipale*z*, exp*on*it*z* id*u*me*z* ab e*sa*u*z* des*ce*tit*u*, eo*z* fuer*it* str*an* i*uid*es*z* e*u*de*bus* i*u*sent*z* eos i*u*uare*z*, eo*z* a*du*o*z* gemell*u*s*z* frat*ib*o*z* des*ce*der*it*, put*in* p*ost*illa**, larg*o* p*u*ne*z* q*uod* n*o* vid*et* ro*u*abilit*z* ter*dictu*, t*u* q*uod* p*an*bulu*s* b*z* p*ro*phet*u* d*af* intellig*u* q*uod* in*u* dignatio*z* dei de*z* q*uod* hic ag*it*, sit max*u*ma respectu*z* p*re*dict*u* q*uod* in*u* p*ro*phet*u* p*re*ced*u* f*u*ct*u* trad*it*, d*icit* em*z*. Accedit gentes*z*, audi*at* terra*z* et plen*u*mo*z* ei*z*, orbis*z* terrar*z* et om*ne* ger*me* ei*z*, q*uod* v*ba* que tam*u*ma attentione*z* den*u*ci*ant*, et tot*u* ob*en* terra*z* ad audi*end*ia*z* ex*equ*at*u* n*o* leg*at* in al*iq* p*ro*phet*u*s*z* E*saie*, in q*uod* d*icit* de*structione* babylonia*z*, assyri*z*, egypt*z*, et al*iq* ag*it*. Et q*uod* v*ida*et*z* q*uod* in h*ec* ca*z*, de acerb*ion*, et i*tor*u*s* ind*u*gu*at*, o*z* dei tr*act*er*z*, t*u* q*uod* fe*ter*nit*z* gemella*z* e*sa*u*z*, et i*acob* qu*ia* alleg*at* ad h*ec* q*uod* deb*u*issent id*u*me*z* adiu*uare* i*udeos* n*u*is*z*, t*u* causati*u*a am*ic*ie*z*, h*ec* pot*u* causau*t* iter e*os* magn*u* in*u*nic*ia* tam*u* i*su*s p*an*ord*is* et p*ri*tz*z* H*esi*, iv*z*, v*bi* de*ip*is gemell*u*s*z* v*tero* ex*titib*o*z*, Collide*ban*it*z* in v*tero* ei*z*, p*u*uli*z* q*uod* in*u* p*ec*cess*u* i*su*s post*er*u*s*, vi*z*, §.xvii, D*ru*in*z* ad*uer*lar*z* q*uod* e*gy*pt*u* f*u*nt amale*cb* f*u*nt*z* el*phaz* p*ro*log*em*ti*z* e*sa*u*z*, vi*z*, y*Re*g*u*, vi*z*, d*icit* de*da*uid*z*. Pos*it*ur in id*u*me*z* custodes*z*, statu*z*, ut*q* p*si*du*z*, et facta*z* et v*nu*esa*z* id*u*me*z* f*u*nes*z* dan*id**z*. Et q*uod* p*ri*tz*z* iste d*icit* g*et*es*z* i*sa*l*u*, et id*u*me*z* n*o* be*b*ant*z* se ad*ui*nic*ia* et fr*es*, h*ec* pot*u* ad*uer*lar*z*, put*u* f*u*nt*z* p*ro*phet*u* de*z* e*is* H*esi*, v*bi* sup*ra*. Duo p*pli* et ventre*tu* d*an*dic*er*, populus quo*q* pp*li* su*per*ab*it*. No*ergo* ex*ta*l*u* fr*ater*, mitate*z* vide*z* le*qui* q*uod* i*ta*ce*u* deb*u*nt*z* p*u*ni*z* eo*z* q*uod* n*o* adiu*u*nt*z* i*u*acle*z* v*ia*li*z*, pos*it*ores*z* n*o* h*ec*

Liber

ta. videtis exponere principali de finali iudicio. in q̄ oēs
reprobū putent q̄ oībo natiōibz. Et h̄z huic expositorū plu-
rum, q̄ in b̄ ca. tūnēt̄ cordēt. t̄ si nō s̄onat ei h̄ qd̄ d̄ in
fra. Regē p̄t̄ iudicabit. cū i iudicio. nec p̄ iudicū nō
sit alia regnū. n̄ili regnū t̄ p̄t̄ quē nō p̄t̄ iudicare dānat̄
in q̄b̄ maliḡitas oīb̄ sp̄manet. et in. iū. sen. d̄a. lē. Ra. sa. b̄z rōter oēs hebreoz̄ expositorū. b̄ ca. exponit
de romano impio sen reg. v̄ glo. n̄ea p̄ boz̄ h̄z edom
hebreoz̄ in ḡ. romā volut intelligi. t̄ oīa de ip̄a dici. q̄ cō-
tinuntur in līq̄nt̄ capitulo. h̄c in glo. Circa quā atten-
dēdū q̄ p̄ romā intelligūt̄ eccliaz̄ romānā. cur̄ caput in
tert̄ ē romā quā dicit̄ esse destruēdāz̄ p̄ messiam ab eis
spectatū. qd̄ qd̄ regnū ecclie dicūt̄ cē p̄figuratū p̄ q̄rtaz̄
belia. H̄an. iū. ca. q̄ destruēda est p̄vnū regnū ico. rupti-
ble a dō fūscrādū. p̄t̄ ibidē h̄f. z̄n q̄ expositorū duo fal-
sa p̄supponit̄. P̄mū. i. q̄ regnū t̄ p̄t̄ sen ecclie sit p̄figu-
ratū p̄ q̄rtā belia in visioe daf̄. p̄tentā. qd̄ ē maf̄. t̄e fal-
sum. p̄t̄ plene fuit expositorū in additōibz sup̄ dān. ca. s̄.
dicto sc̄m p̄supponit̄. q̄ p̄l̄s t̄pian̄ sit idumei. sic te-
niē in oīb̄ lias libris. t̄ thālinudis q̄ alīs. v̄n i b̄ ca.
Ra. cāhi. sic dicit. q̄ regnū h̄ian̄ i oēs q̄ tenet̄ legē na-
zareni p̄ maiori pte sit idumei. licet eis fuerūt̄ aliq̄ na-
tiones admire. H̄l̄ dicit q̄ ecclaz̄ i oēs reges q̄ fuerūt̄
ali eū in romā sit idumei. Ad qd̄ pb̄ancū nūbil allegat̄.
S̄ solū suā fabulosaz̄ narratoez̄ p̄suppoit̄ taq̄ verā. cuīus
falsitas t̄i est maifestis. L̄bustāt̄ ēi si dicāt̄ delē-
det̄ p̄ fidē. t̄i c̄ principalē descēdūt̄ a ip̄o c̄m̄ fidēm̄ t̄
denoīationē tenet̄. q̄ de dāvid t̄ p̄os de iacob descedit
nō aut̄ de esau. H̄i aut̄ loquāt̄ de descelē fūm̄ carnē. t̄i c̄
de oīb̄ natiōibz sunt incisferet̄. v̄i Pet̄ ap̄ls Eccl.
x. ca. In virate copiē q̄ no ē acceptor̄ p̄sonaz̄ de. h̄i oī
gente. Paul̄ erā ad Roma. x. ca. unq̄. H̄i est v̄stūt̄ iudei
iudei. ḡ. ḡ. Dicere ḡ q̄ p̄ idumea intelligāt̄ t̄pian̄. t̄as
seu ecclia romāna. no solū nō h̄yfundamēt̄. h̄z erā ma-
nifeste ē falsuz̄. Et norādū q̄ i b̄ loco sicut i aliq̄ alīs
verificat̄ de eis illud p̄. Gladīt̄ eoz̄ in t̄ret̄ i cora ip̄oz̄
P̄ā si b̄i s̄ideren̄ scripture idumea. in b̄ loco. t̄ in aliq̄
s̄ilb̄ significat ad līaz̄ synagoga iudeoz̄. q̄ p̄ pet̄ nega-
tiois t̄ occisiōis t̄p̄i facta ē eccl. e di. mūnicia. sic ic̄ymia
ab esau descedēns aduersariē fuit ip̄i h̄ulm̄. Ad cuius
declaratiois ondēndū ē quō riūmea q̄nq̄ sub metapho-
ra lēaliter significat p̄diciā synagogā iudeoz̄. sc̄o q̄lter
lēa b̄ ca. applicet idumee in b̄ sc̄i fūsumpte. Circa pri-
mū sc̄iendū q̄ fūm̄. z̄līd. v̄n. ethimo. q̄ esau primogenita
sua. p̄pter esca frati suo mīor̄ v̄ndidit. ac postmodum
paterna b̄ndictio sibi p̄missa p̄iunat̄ est. significat esidē
p̄l̄m̄ israelit̄. c̄l. q̄ a dō v̄t̄. t̄o. narrat̄ liber p̄iogenit̄
filī nūncipat̄. c̄l. q̄ erā. p̄ter p̄fis se. s̄i luera no solū
p̄unat̄. sū honore amisit̄. repetit̄. t̄ regni cel. s̄i p̄mūz̄
p̄reparat̄ ad ipsi. v̄d̄ meruit dīo c̄probāt̄ cū dicit̄. Au-
ferēt̄ a vobis regnū de. dabit genti faciēt̄ voluntatez̄
el̄. hec ille. Et q̄ p̄ locū ab oppo. t̄ p̄ quē sū. ut p̄positūz
de oīb̄. sic t̄ oīb̄ de oīb̄. verificat̄. q̄ sic p̄i-
mogenitura t̄ b̄ndictio esau primogeniti fūm̄ carnē trā-
sūt̄ in iacob mīor̄. sic primogenitura t̄ b̄ndictio syna-
goge iahane p̄iogeniti fūm̄ carnē trāsūt̄ in eccl. az̄ era-
te mīor̄. t̄ sic in israeliticā dignitatē gentiū trāsūt̄
plēnitudo. intant̄ q̄ gentes v̄t̄ fidē ip̄i iacob recipi-
entes p̄l̄s iſl̄ dicit̄. v̄n. infra. cl̄m̄. de gentiū ad fidem
acc̄. dēfī. leḡ. Et in noīe iſl̄ assimilabif̄. s̄i eadē rāt̄ōe
descēdēs i iacob fūm̄ carnē. t̄ab eī fidē recēdētes sicut
est synagoga iudeoz̄ p̄m̄ neq̄antū t̄ crucif̄. nūt̄ i ab-
reptionē trāsēt̄ idum̄. n̄ca. v̄i. t̄ nomē idumee sibi v̄n-
dicauerunt̄. que ab exordio fuit iāeli inūmica. et iō. A-
poca. v̄d̄ ip̄is d̄. Qui dicit̄ se iāicos̄ t̄ nō sunt. s̄i sūt̄
synagogē iahane. Et norādū q̄ exordiū h̄ȳ distinc-
tiv

onis. s̄. synagoge t̄ ecclie p̄rie s̄i gūraf̄ in exordio hor̄ tu-
oū frat̄s. s̄. Esau. t̄ iacob. Bēsi. t̄p̄. t̄ diligēt̄ attēdāf̄
oīa enī hor̄ frat̄s gesta principali fuerūt̄ figurata. t̄
ibidē in additōe dictū fuit. Cicut enī ibidē collideban̄
tūt̄ in v̄tero partu. s̄i h̄z in v̄tero matr̄. s̄. in gremio
sacré scripture que mē ē v̄trūsq̄. cū eī ip̄a sacra scriptura
materiā vite sp̄ialis sumit̄. in q̄ qd̄ v̄tero t̄a synago-
ga q̄ ecclia z̄tine collidunt̄ repugnāt̄. sub̄mūc̄z̄ in
et̄. itellectu. sicut etiā p̄t̄ egredīs ē esau. sc̄bō iacob
sic. t̄ hic synagoga patru. s̄. ecclia antīq̄. testamēt̄ p̄t̄
egredīs plantā frātr̄s tenebat manu. sic ecclia in
primo suo exo. dio. que incepit a passiōe ip̄i qdāmō rūt̄
synagoge tenebat in obfūant̄ legalibz. Nā a t̄pe pas-
sionis ip̄i v̄sq̄ ad diuīgationē cuāngelī fūm̄ Eng. licet
legalia mortua erāt̄. nō t̄i mortifera. v̄i. t̄ paulus crēt̄
di. Amōtheū. sicut aut̄ ibi post egressum toalit̄s̄t̄ sūt̄
diuī. v̄i dicit̄ duo p̄l̄s ex rente tuo diuīdent̄. sic et̄ hic
ecclia t̄ synagoga oīno sūt̄ diuīle i fide t̄ moribz̄. sicut
etiā ibidē dr. Populus pp̄lm̄ sup̄abit̄. t̄ mātor mīor̄ s̄et̄
ui. t̄. sic synagoga q̄ est mājor̄ natu ecclie que minor̄ est
natu seruit̄. Et qd̄ patet intentū. s̄. op̄ sicut v̄nūt̄ ecclia
ḡ. nūt̄ in v̄nitate fidei ip̄i adūnata. v̄te et̄ ip̄ie
dr. nūt̄. t̄ dom̄ iacob. de q̄ angelus ad v̄gine. Regnabit̄ i
domo iacob in eternū. Lu. i. sic t̄ synagoga iahane. s̄. iū.
de orn. que domū iacob. s̄. vere ecclie est iūmīca idū-
mea dici debet. Item ad h̄c v̄ritatē confirmāt̄a facit
quoddā valde notable. qd̄ habet̄ ex codicibz̄ eoz̄ valde
autēticis. tradūt̄ enī t̄ firmiter credit̄ q̄ doctrinā thā-
midica nephanda eoz̄ fuit data moysi a deo in monte
synai v̄etenus. que qd̄ē doctrinā falsa t̄ pharisaica re-
dacta fuit in scripture p̄ quēndā qui d̄r̄ apud eos Ra. iū.
da nasci. q̄ totā illā doctrinā accepta. quodā qui d̄icebat̄
Rabi mayr̄. a cuī auctoritatē dependet illā doctrinā. h̄z
p̄stat p̄ eos q̄ Rabi mayr̄. alle qui fuit p̄ncipalis actor
erat idumeus natiōc̄. t̄ recepit̄ fidē t̄ ritū iudeoz̄ p̄ ip̄s
post passionē ip̄i. v̄i. t̄p̄sl̄ idumeus apud eos d̄i. v̄
que oīa habuit̄ in diversis loc̄ in thālmud. t̄ ep̄ylogā
p̄ ordine in lumina Rabi moyr̄. egypti que apud eos est
solennissima in p̄lego suo v̄bi agit de auctoritatē thā-
midica doctrine. Et quo patet q̄ s̄i cur ecclia ip̄i dicit̄
ecclia apostolica. eo q̄ doctrinā cuāngelicā legis recipit̄
a ip̄o mediantibz̄ apostolis. sic synagoga iudeoz̄ q̄ do-
ctrinā thālmudicā habent̄ p̄ legē dicenda est idumea-
tīca. eo q̄ recepit̄. doctrinā illam. mediante Rabi mayr̄
idumeo. t̄ sic habet̄ p̄mū intentū. Circa sc̄iendū dicit̄
in līera. Acceditē gentes t̄ audire populi atēdēt̄. ou-
diat terra t̄ plēnitudo eius. in quo inuitat̄. propheta om̄is
gentes ad audiēndū sententiā latam cōtra idumeā
sc̄ilicet synagogam. Nam sicut passio christi p̄ synagogāz̄
maliciose p̄curata. fuit diuulgata p̄ orbē p̄ predicatorio
nem apostolorū. sic condeces̄ est. vt pena idumee sc̄i-
let̄ synagoge omnibz̄ gentibz̄ insinuat̄ ad laudem di-
uine iusticie. t̄ sequit̄. Quia indignatio domini sup̄ em-
nes gentes. Ad quod sc̄iendū q̄ sicut cum israele d̄ ex-
pto exēmēt̄ multū vulgus promiscuum exiit̄. vt habet̄
Exodi. xij. capitulo. sic cum ip̄is ascēndēntibz̄ de bal y-
lonia multi se mīt̄uerunt̄. vt patet Eccl. v. capitulo. ad-
circo temp̄ passionis christi dicuntur fuisse in hi. rūla
lēmē cūctis nationibz̄. vt habetur. A. tuum. q̄. ca.
pitulo. Et quia de ip̄is multi adheserunt̄ synagoge. Us̄
in lapidatione Et. phani Actuum. xij. sep̄imo capitulo.
Curreuerunt̄ quidas de synagoga que appellabant̄
libertinorum. ideo dicit̄. Indignatio domini est super
omnes gentes. vt intelligatur distributio p̄ generibus
singulorū non p̄ singulis generi. fuit etiām synagoga

Esiae

postmodis p orbē terrarū ignominiose disp̄sa, put fuit p
noticatus p moysen. **D**eu. i. viii. t sic vindicta dei ipsi
inflicta publicat p oēs gētes. Qual autem fuit hec em-
erita declarat d. **I**nterfecit eos ic qd primum ipletum fu-
it p romanos, q capta ciuitate hīrum uniuersitatis occi-
derit. **E**sēqñt p modicū tps i cūitate qd bicher, vbi
falsus messia sup se posuerit, p postea a romanis obsecrāt,
capti multa milia ex eis cū suo messia fuerit occisi, put in
historia iosephi t in aliis thalmudicis historijs narrat.
Et qd tālū cadavera, ppter eorū m̄lititudinē insepulta re-
manebat, iō subdit. **I**nterfecti eorū p̄ficiens t de cadaue
rib⁹ eorū valēdet fēto, qdē interficētō seu occasiō non
cessat, s qdāmō st̄tū durat cū p̄ficiuā tpm qsiq̄ in
gallia, qsiq̄ i anglia, aliqsi i hispania, t sic d̄ alij natiō-
nib⁹ multa milia occidūt a regib⁹ seu a p̄p̄lis. **N**ā vt hec
vindicta ēēt i mēoria boim, t n̄ tradereb⁹ obliuioi duplo
fuit de, qd p̄ficiuā tpm, t i diversis natiōib⁹ seu regio-
nib⁹ exercerit, t nō s̄l de terra delerent, put p̄p̄ha orant
in ps. d. **N**e occidas eos, s̄l ne obliuiscant sp̄li mei, p
ut ruit ibi expositū i additōe. **S**equit in lta. Et tabelat
ois militia celoz, s̄l demoni aereorū fm glo, q deficiet,
bus mēbris eorū qdāmō videntur tabescere v̄l annihilari.
de q dicit. **E**t coplicabūt sic liber celi, qdē i libro cōpli
caro nihil apparet legēdū, sic nō apparetur bmoi aere
ptates, ac si ēēt vetustate ad sl̄uprōem tendētes, de q
dicit. **E**t ois militia eorū defuerit t̄, t sequit. **M**n inebri-
atus ē in celo gladi? me, qd̄ s̄l celestē s̄tūz inebriat? ē
sanguine interfectorū gladi? dñe vindicta mō pdicto, t se
qui. **E**t descederit, s̄l gladi? me? d̄ celo sup idumeā, s̄l sy-
nagogā pdicta. **E**t sup pl̄m interfectorū mee, s̄l me, i
terficererit ad iudicium, i diuinū malfestūdū. **E**t qd̄ hec v̄l-
tio se hēbat extēdere ad oēs tā maiores, qd̄ miores, ido-
sequit. **B**aldi? dñi replet? est sanguine t̄, v̄sq̄ ibi. **C**ieti-
ma es dñi i bozra. **A**d qd̄ sc̄edēt qd̄ bozra ē ciuitas re-
gia i terra idumea, v̄t h̄t. **D**eu. xxvi. **E**t sic hic p synago-
ga accipit idumea rōto iā dicit, s̄l bozra, p eodē aci-
pit, sub alia tā rōne. Bozra ē interpretat v̄ndemiatā.
Nā v̄tū i bebreo significat v̄ndemiatā, synagoga enī aī
aduentū r̄pi dicebat vinea dñi, s̄l v̄. ca. **V**ineā dñi dom?
isrl. qdē vinea lūct aī habuisset palmites cū racemis
seu fructū, nihil tū post passionē r̄pi in ea remāsit boni
fructū, sicut i vinea post v̄ndemiatā nihil fructū remanet
q̄ siderat de, prie d̄ bozra, s̄l v̄ndemiatā, cetera patent
ex dīc̄ v̄sq̄ ibi. **A**qua dies v̄ltiois dñi, s̄l sanguis r̄pi, p
ut in glo. **A**nn. i, t̄ps retrubitioni iudicij syon, qd̄ non
soltū tūmēs, s̄l synagoga p̄secuta est xp̄m caput, s̄l etiam
mēbra sue ecclie qd̄ syon deligianſ. **A**nn. Dat. xxi. **L**uz
reprobasset synagogā iudeorū ex p̄secutoe, p̄phaz, t bmoi
di. **F**cce ego mitto ad vos p̄phas t̄. **E**t ex illis occiderit
in synagogis v̄s, subdit. **E**t ventat sup generationem
istā ois sanguis innox? q effusus ē a sanguine abel ushi
t̄. **E**t qd̄ p̄t̄ p̄ vindicta ois sanguis effusū iustoriū ecclie
ab abel incipient, descedere debet sup synagogas, que p
idumeā h̄t intelligit, t sequit. **E**t torrent̄ torrētes ei
in p̄cē, t h̄m? ei in sulphur t̄. **E**t ascēdet fum? eins
in genetatioe t generationē, t torrētes ei intelligit, dō-
ctrina, qd̄ a sacra scriptura fuit p̄ veros doctores, sic, s̄l
ca. xxiiii, de s̄l d̄. **L**oc flum̄z r̄ui latissimi, t in sequi-
ca, d̄. **E**t torrētes in solitudine, v̄t torrētes synagoge qd̄ i
amias fluēbat a sc̄is p̄p̄bis t doctorib⁹ in aq̄ salaber-
tūmas, postea queri sunt p̄ doctrinā pharisaicā t thal-
mudicā in p̄cē t sulphure qd̄ generat fētoe. **A**d cui? in-
tell. cū notāda sunt aliq̄ de mulz, t uniuersibilib⁹, qd̄ in
eorū doctrinā absurda t nep̄hāda legunt. **A**d qd̄ sc̄edēt
q̄ synagoga iudeorū post passionē r̄pi iustitū fuit exēcta
ta, qd̄ in illa thalmudica doctrina quā false dei lege vos

cant m̄la tradiderit marie absurdā de deo, v̄t i li. d̄
barathoch tabi eorū plane dicūt qd̄ ds in q̄libet vigilia
nocti doles destru. roe tēpli sui t captiuitate iudeorū
rugit vt leo, t dicit de seipso. **E**le mihi qd̄ destruci domūz
meā, t cōbussi tēpli meū, t captiuitati filios meos inter
gētes seclū. **E**t hāc sūtā m̄ltis t varijs modis replicant
In prim. etiā libri abodoyera, q̄rit qd̄ facit de, i. q. ho-
ris diei. **A**d qd̄ risidēt qd̄ in tribō horis prunis sedēs ihi-
det in lege, t in tribō seculis indicat eniuerium mūdū.
in tribō tertis patitur totū mundū, in tribō q̄ris ludit
cū leuathan, aucta illud Job. **L**euanthan utum que for-
masti ad illudendū ei. **D**icit tū qd̄ a die q templū est de-
structū nō fuit ludus nec rūs corā deo. s̄l flet? t plan-
ctus, iuxta ilud Ezeie. **T**ocavit dñs exercitū i die illo
ad fletū t planctū t̄. **O**sequēter ibide q̄rit qd̄ facit in
tribō horis nocturnis. **E**t risidēt alia sūtā in fatuitate, vñb
q̄libet h̄is v̄s, rōnis admirati d̄, t tāta cecitate quo
illi qd̄ gloriant se p̄ lege dei, attribuant v̄o deo qd̄ nec in
dys h̄it sūtēn passionē flet? t planct? t bmoi, qd̄ pessū
mi ydolatre suis d̄q̄s nō attribuit, t qd̄ deter? est qd̄ ra-
bi eorū determinat in li. qd̄ bulin, qd̄ de peccant faci-
endo lunā minorē sole in q̄intate, p̄ cū p̄tō, s̄l dei eis
pianando dicit qd̄ offerebat, qd̄ bire, caprātū, de qd̄
būm, p̄v. **S**ūtēt mira t brutal' infanția qd̄ deo audet atti-
buere qd̄ cūtā beatū mīmē cōpetit, put est ve, qd̄ miseri-
am significat qd̄ aliena est a q̄libet beato, s̄l t peccare t
expiatione p̄ p̄tō indigere t bmoi, que horreda sunt t
stupenda. **S**ūtēt nōnulli modernoz, qd̄ ad h̄as infanti-
as colorādā dicit, qd̄ p̄tētā t m̄la sūtā qd̄ in thalmudi-
ca qd̄ dicunt, sūtēt metaphorice intelligenda, eo mō qd̄ sacra
scriptura dō attribuit penitente, et **D**eu. vi, t irasci **I**hu.
xii, t altis qd̄ plurumis loc., que i sūtā intelligēda sūtēt
sūtētūdinarie, s̄l qd̄ se habet in effectu sūtēt de qd̄ i illis
locis agit, ad modū tales passiōes h̄it, que qdē cam-
lano nō valet, tum qd̄ licet in sacra scriptura, put p̄phete
qd̄q̄ more h̄itano loquunt talia qsiq̄ tradant, in dictis
tū expostorū sacre scripture talia nō sunt admittēda, cū
ad expostorū p̄tēt, et sacra lkam exponat, non autē
qd̄ talia tradat in actib⁹ suis que sunt eroe indumenta
sicut pdicta, tum qd̄ penitente vel irasci aut moueti t hu-
iūsimodi, que in sacra scripture deo attribuit, p̄portat
aliquid qd̄ in hoib⁹ eset laudabile, penitente enī i homī
qui peccatū comitit laudabile est, grāci etiā fm mode-
rationē rationis, t iusticiā exerceat est laudabile. **D**o-
ueri etiā ad bona p̄sequēda t mala frigida laudabile
est, t talia deo attribuit, t bonū quod important ho-
munes conetur imitari, sed miserum esse, vel peccare nō
h̄it boni importat, ad quod imitandum homines puo-
cari debeant, et si talia deo attribuire stultissūm est.
Sunt etiā in predicta thalmudica doctrina, p̄phanda
quedam fetida que aures ciuiscunḡ modesti offendit
quorū multa epilogat magister Raywundus in pugio-
ne, tertia parte, distinc. qd̄. capitulo. xx. **E**t quia talia non
sunt digna repetitione seu relatione, ideo illa omittit, sed
soltū ex his infero, qd̄ talis doctrina manifeste est absur-
da t fetida, de qua p̄tēt ut hic. **E**t ascēdet fumus
eius, s̄l horridus t feridus modo pdicto. **S**unt etiam in
iuriib⁹ deo thalmudicis multa iniquissima t naturale
dictam̄ rōnis oīno inconsona, et plenius declarabit
sup zech. c. v, t sequit. **E**t desolabit in sc̄la seclorū, h̄ies
rusale illa material a iudeis fm glo, h̄o erit trāiens p
ea, qd̄ romani decreuerūt, vt nō ex iudeis reverteret in
terram suā, put in glo. **E**t possidebit illū onocrotulus
t heriti? p̄ aues t alia que in hoc c. ponit intelligē
viciōs hoīes, sicut comittere exponit **D**eu. xiiii, vbi
hoīz t similiū eius p̄hibebat, sicut p̄ corrūm intelligunt

Liber

tur illi q̄ sunt volupratib⁹ denigati, vñ q̄ sūt exptes bo
ne affuctōis, q̄ cor⁹ semel emulsius ab arca si ē reuerſ⁹,
et in milio q̄ maximis vñt mīdūs designat⁹ fraudulēti.
Ista ei vicia, sūtia frēquenti⁹ synagoga, indeoꝝ ienīmūr,
q̄ postq̄ a ipso recēdit nūc ad eū reuersa ē salte vñuer⁹
saliter, et q̄ fraudulēti⁹ frēquent vñt, et sic de alijs anialib⁹
bus hic exp̄ssis intelligēda sunt vicia q̄ in ip̄s remanē
tūt postq̄ ip̄m nō receperūt, et nō solū vicia q̄ p̄ aitalia b̄
exp̄sa deignant, s̄t erūt alia q̄ hic nō exp̄sumunt intelligē
gan̄t ienīs eis, io ſubdit. Requirit diligēter in libro dñi,
l̄z mōlāce leg⁹, et legitevñt ex eis nō defuit, s̄, et aitib⁹
et aitalib⁹ mīdūs p̄tentis i lege, q̄ oīa fm̄ eoz significa
ta mō p̄dicto ibi manēt, q̄ oīa dicunt in eis durare in se
cula ſeculor⁹, s̄, durate eoz p̄dicta, ſicut p̄ouer, utr. dī, dī, dī
bibente vīnū, q̄ doloris eī nō recordat ampli⁹, s̄, ebrei
tate durante, Et fm̄ b̄ exp̄oni p̄t rēfīdi b̄ ca, et formi
ter ad p̄dicta excep̄tis duob⁹ p̄ſſib⁹ q̄ ſpecialit ſunt expo
nendi, p̄m⁹ ei dicit, Viobiles eī nō erūt ibi regē poti⁹
iunocabūt, et erūt oēs p̄ncipes in nibūlū, Ad qđ ſciendū
q̄ uide ſcītē ſe p̄tūos in negatione ip̄i p̄ prophetias
patriarche Iacob di, Nō auferet ſcept̄z deuidā et dix de
remore eī, donec ventar q̄ mutēdūs eſt, s̄, p̄p̄ pur i, et
thargū, ſan trāſlatione, p̄ aldatā exponit, eo q̄ ia a ma
gna t̄p̄b⁹ ablatū eſt ab eis ſcept̄z et ducat⁹, atq̄ messiā
nō h̄it, io ſingūt q̄ illi q̄ regūt eos in hac captiuitate p̄
thalmudicā doctrinā dicunt p̄t ſcept̄z et ducatus p̄t
tradūt in li, q̄ dī cābedrīm, q̄ t̄n euacuat ſp̄ba di, No
biles eius nō erūt ibi, q̄ dī, Ad ducē ſeu ſcept̄z h̄item
nobilitas p̄met quā t̄n ip̄i nō h̄it, s̄, regē poti⁹ iunoca
bit, manuſte enī ſeſſi ſunt corā p̄ylato, Nō habentus
regē mūl̄ c̄ſtrē, et iā exiſe vñcūq̄ ſunt, ſunt ſub p̄tā
regia alien⁹, dñantis ſeu regētis, Et ſic p̄t, q̄ falſum eſt
dicere ſe p̄t ſcept̄z et ducatus, p̄t, t̄cū etiā ſcribe et phar
aſtū ſub cui⁹ doctrina ſunt ia a longo t̄pe deruerunt, et
de h̄ ſubdit, Et erūt oēs p̄ncipes eī in nibūlū, glo, ſcri
be et ſacerdotes et pharisei, Ecōdū ſaſſus eſt, cum dicit
Et piloſus clamabit alter ad alter, Curia qđ ſciendū q̄
piloſus in b̄ loco intelligēdū eſt demon, Edē ei dicit
ponit hic, et Leu, xxi, vbi dī, Nō uolabunt vñtra vici
mas demoni⁹, et ſenſi, nā fabricatores thalmudicā
ce ſacilitatis, vel poti⁹ ſallitas, bēbant d̄ mones magie
ſibi familiare, q̄ vñt vocabat bēbamaleon, et alii vñ
ſepſea, et cū iſtis magie querſabāt, p̄t in multis alijs
locis ip̄i thalmud h̄, et etiā narrat ab eis, q̄ ſenſi fue
rat a cēſare, p̄būtū ne illā thalmudicā doctrinā diuila
garent, et t̄n ad ſilium, et p̄curationē p̄dictoy demoniū
h̄mōi, p̄būtū fuit reuocata, et ſic thalmudicā doct̄ma
recup̄ata fuit demoni⁹ p̄curatioē, q̄ qđē h̄itoria narrat
p̄ extensum in li, textuali⁹ ip̄i thalmud q̄ dī mehila q̄ ē
autentī, apud eos, fm̄ q̄ p̄p̄t̄ dī q̄ in idūmea, ſynagoga
ſathane, Et piloſus clamabit alter ad alter, s̄, vñt
demon et alii ſlocū ad opus ſuū explendū ſeu recuper
andū, poſſet etiā hoc intelligi de duob⁹ diabolis ho
bus, qui inter ceteros p̄ſeutores ip̄i et ecclie p̄nicioſo
res censēt prim⁹ ſeu p̄ncipalior, ut primū ſua vicia ſy
nagoga ſathane fuit ſcariothes, de q̄ ip̄s, Qui tradidit
me tibi, t̄c, ſi a ip̄o diabolus noīaf, Job, vi, Nonē, q̄
elegi, t̄c, Alter vo piloſus p̄t intelligi antip̄t̄ q̄ p̄n
cipalior eſt in p̄ſeutoriē ſtūma ecclie et vñtē demonū
miracula faciet ſaltē appārētia de q̄ dicit ap̄ls ad Thes
ſa, q̄ ſuū op̄ationē ſathane t̄c, et ſic piloſus clamat alter
ad alter, dicit valde remor in t̄pe, q̄ ſe affectioē eoz dia
bolice acūmūt̄ cor̄ ſpondet, intentes, ſi, p̄m⁹ et eccliam
ſubuertere, alter ſi, ſan capite, alter vo in oīb⁹ mēbris enī
uerſaliter ſibi ſtemporaneis, Si aut̄ obſcūt̄ ſe expositio
nē p̄dictā q̄ videt eſſe myſtīca nō ſtālis, eo q̄ idūmea p̄

p̄te ſignificat illā terā ſeyr quā eſau poffedit, ſimiliter
boz̄ha ciuitas p̄t ſcapalis in ea ciuitate, vñt q̄ p̄ ſta i te
ligat ſynagoga videt p̄tinere ad ſenſum myſtīca cu ſpi
rituale, et ſic de multis in b̄ ca, p̄tentis ſuū p̄dictā expon
tione, Dicendū liḡt q̄ in die⁹ p̄phaz multa traduntur
parabolice ſuū metaphorice ſic ſup̄ra, v. c. Una dñi ac
cipit p̄ domo iſrl, t̄c, vñt p̄ moab ut intelligitur antip̄t̄ ad
leam, et ibidē h̄t in poſtūl, vñt t̄ui b̄ loco, q̄ ſta b̄ ca, nō
bene adaptat̄ ne, p̄p̄ne idūmea nec rome, nec alijs de q̄
bus dictū eſt, ſz ſynagoge ſathane mō p̄dicto, Idcirco ſ
illa exponit ad leam, q̄ in locū ſe pabolica, et dīcū
fuit, ſ. in q̄ſtione ſup̄ra, plogū, Befi, ſenſi ſtālis eſt nō
ille q̄ ſignificat p̄io p̄ roce, ſed ille q̄ intendit ſignifica
ti, plētū ſi in b̄ loco multa unemunt, h̄inc veritati
pſona, vñt et in alijs locis frēquent accipit idūmea, p̄ ſy
nagoga p̄dicta, et in ſtrat, l̄tū, H̄nis eſt uſe qui venit de
edom tūcī ſeſſis vñſtib⁹ de boz̄ha, et in alijs locis, et eadem
eſt ratio de alijs in b̄ caplo parabolice p̄tentis.

D Ed in ca, exiſt̄, recedit a poſtil, Replica,
q̄ exponit b̄ ca, ad leam Burg, Ip̄e aut̄ p̄ allego
riā ſatis extenſam ponit, p̄p̄tioes thalmudicā
cas et alia mira, de q̄b⁹ nō iudico.

Capitulum, XXXV,

Tabī ſeſſa, Andreas et alijs expositores ca
tholici in b̄ ip̄m ſequētes exponit iſtud cap, ad
leam ſenſis ſuūtē, ſ. de p̄p̄tate uideor⁹ poſ
treditū de babylone, ſz b̄ nō vider̄ ſonabiliter dictū, q̄
ab illo t̄pe vñt ac ip̄m fuerūt in futurite, q̄ quis in terra
ſua, ſic dīcū ſuit, ſ. xxi, Fuerūt etiā in multiſ affuctōis
nubo et anguſtis, et p̄t in libris Eſtre et neemie et dāi, et
io, p̄p̄tate ſocūtātis q̄ in b̄ ca, deſcribūt ad t̄ps il
lud mō ſeſſi ſeſſi, ſic dīcū ſuit, q̄ imo, q̄ h̄t
eſt hyp̄bolicā locutio, ſicut dī ſe alba mīlere q̄ ē albi
tūtē, q̄ quis multū deficit a nūtis albedi, ſb non vider̄
ſuētē ſeſſi ſuūtē in p̄p̄tio, q̄ magnificū et p̄m̄ decet pl̄
p̄ſſere q̄ p̄mittere, vel ſaltē nō mīt̄, et minus punire q̄
cominari, de aūt̄ magnificū et p̄ſſim⁹ eſt, et ideo
et p̄m̄ ſeſſi ſuūtē de bonis nō vider̄ ſonabiliter exponi
p̄ restrictionē, miſi aliqui apparet malifete q̄ ſe debeat
ex p̄o, et ppter demētū malifete ſuētē ſuētē, ppter q̄d Rā, ſa, b̄ ca, exponit de felici
ſtātu q̄ ſe expectant uidei in aduētu mīſie, T̄ḡ ſuētē
tendo q̄d falſum eſt in dīcū eis, ſ. q̄ ip̄s ſit adhuc ven
tūtē in ſtūdū, et ſe p̄p̄t̄ do q̄d vñt eſt, ſ. q̄ h̄occā ſit ad
t̄ps ip̄i referendū, pot ſic ſtūmā ſa, p̄cedentū in q̄ pro
pheta denūtiauit deſtructionē idūmea ad ſololationē in
deorū, hic ſir denūtiauit eis ſololationē p̄fēt̄ ſp̄t̄ t̄pe cre
dētib⁹ affutā, Et dñndū ſit in tres p̄t̄, q̄ p̄m̄ ſolat
tur eos de futura multiplicatione, ſcōdō de credētū ſo
borationē, ibi, Confortate man⁹, tertio de demonū deie
ctione, ibi, in cubilib⁹, Ad evidētū primū ſcīndū ſe
in ſen̄hedrīm, h̄ierolōymitano q̄ apud hebrei, et liber
autentī dī ſe, res notabiles defuerūt in ſcōdō templo
p̄zorobabel, edificato, que fuerūt in templo ſalomonis.
Primū eſt ignis ſtūmū ſuūtē in altari holo, auſtronū, q̄ tunc
p̄ plāuā vel ventū nō extinguebat, q̄uis eſſet ſub dīuo
Ecōdū eſt arca testamētū, vñt dī ſcīndū, In illis dieb⁹
no dicent ultra, arca testamētū ſuūtē, nec ascendet ſup̄ cor
ne recordabūt illi⁹, t̄c, Ternū eſt vñtē regū et pontū
ſtūmū, q̄ pontifices q̄ fuerūt poſt captiuitatē babylōni
cam no fuerūt iſtitutū p̄ vñtē ſacram, ſed iſtitutē
ban⁹ ſeſſeret p̄ reges, quib⁹ uidei erāt tributarī, q̄ ſe
querēt vendebūt ſtūmū ſacerdotiū, ſit toto t̄pe uide

Esaiæ

reges nō habuerunt, nisi aliquos paucos partū ante tem-
pus christi, et illi nō fuerūt p. vñctōne iñstituti. Quartū
est spūs sc̄iūs seu diuinitas, q. p tanto dicebat in tēplo
salomonis habitare, q. ibi a sumo sacerdore audiebant
diuina r̄fisa nō ait in se. bō templo. Quintum est r̄um et
thūmī, p q. penitū i

latino doctrina et ve-
ritas. **E**t abibit XXXV.
deserta et iñvia et
exultabit solitudo: "et flore-
bit q. liliū. Germinās ger-
minabit et exultabit letabū-
da et laudans. **G**loria libani
data ei: decor carmeli et sa-
ron. **I**psi videbūt glaz dñi
et decorē dei n̄ti. **C**onfortate
man⁹ dissolutas: et genua
debilita⁹ roborate. **D**icite
pusillanimes confortamini
et nolite timere. **E**cce de⁹
n̄t vltionē adducet retribu-
tionis: "de⁹ ip̄e veniet et sal-
uabit vos. **T**ūc apient oculi
cecor, et aures surdorum
legati, et hoc d.

Letabit deserta, i. iudea que fuit deserta a deo qntū
ad qnq̄ pdicta. **E**t iñvia, q. p. enī primi templi, p.
phete discurrebat p. iudea pp̄lm a malis tetrahendo, et
ad bonū erborādo. **I**pe vero sc̄i templi nō legunt ha-
buisse nisi agnū, zachariā et malachia, q. xp̄betauerūt tpe
reediſio templi sc̄iūs, sed postea pls iudic̄, ca-
sus xp̄hetis talib⁹ p. cc. annos et ampli⁹ r̄sq; ad tps go-
bannis bap, qui cepit pñiam pdicare et aduentū chris-
tū. **L**etabit deserta, i. iudea q. fuerat pdic̄. (Si nunciare,
cto modo deserta. **E**t iñvia, in aduentū chrisi habe-
bit materia gaudi⁹ qntū ad defunctos q̄s chris⁹ de lym-
bo patrū trastulit ad glaz, et qntū ad viuos credētes i. enī
qd potissime fuit imploruz, q̄l recepto sp̄isanco in die
penthecostes, confidenter et magna voce laudabāt dñm.
Actu. q. **E**t exultabit solitudo, i. gentilitas que ad
modū solitudinis carerat cultu legis et xp̄hetar, et cum
gaudio suscepit fidem chrisi ad pdicationē aplor⁹.

Et florebūt q̄l liliū, decore sanctitatis et odore bone
fame, et germinās germinabit, q. tale explicatione
et reduplicationē intelligi multitudi gentilū recipies
chrisi fidē. **F** Et exultabit letabida corde.
Et laudat̄, ore. **H** Gloria libani t̄c, p ista tria lo-
ca q. p alts in iudea fuerit amena, et fertilia intelligi-
tur, q. qcd erat pulchritudinis et amoenitatis in sancti-
tate et honestate in synagoga translatū est ad ecclesias et
iudeas et gentilibus congregatam.

I P̄si videbūt gloriam dñi, i. ipsi chrisi q. viderunt
apl̄i altisq; discipuli oculis corporis qntū ad humanitatem,
et oculis mentis qntū ad deitatem Job. **A**vidimus
gloria eius gloria q̄l vñigenit a p̄c. et viderunt enā glo-
ria eius in miraculo opatione, et resurrectionem ei⁹ et
ascensionē, gentiles enā postea ad fidem quiescēt viderunt
gloria eius in miraculis factis p. aplor⁹ in noīe chrisi,
Confortate, **H**ic p̄ter denunciāt materia gaudi⁹ et
roborationē credētū, cū dicūt. **C**onfortate t̄c, et estibū p.

phete ad aplor⁹. **I** Confortate man⁹ dissolutas, id
est gentilū q. ante erat tardū et pigri ad opus bonū.
I Et genua debilita⁹ gentilū. **M** Roborate v̄bo et ex-
emplo ad quecūq; aspera p. christo sustinendū.
N Dicite, et comiter predicate, o pusillanimes,
tempe precedenti.

P confortamini, in
virtute christi.

Q Et nolite timere,
sez tormenta tyrannoꝝ,
cūq; causa subdit̄.

R Ecce de⁹ n̄t vltio-
nē te, sup̄ v̄tos perse-
cutores.

S Ip̄e veniet et sal-
uabit v̄tos, q. passioꝝ
modicas ad glaz des-
ducendo, et sic factum
fuit in primiū ec-
clesia, et p. longū tem-
pus postea, q. multi
gentiles ad christum
auerūt ita erat in dñio
confortati, q. non tume-
bant tormenta s̄ ma-
gis appetebāt, et p̄t
in legendis multorum
sanctorum.

T Hic apient oculi
cecor t̄c. **I**sta enī mis-
eracordia fuerunt facia-

corporaliter p. chrisi et postea p. aplor⁹ et alios credētes in
noīe xp̄i, et p̄t in euāgeliis et acrib̄ aplor⁹. Et fuerūt fa-
cta sp̄ialiter in illuminatioꝝ fideliū fidē recipiēdo. Et au-
res eoz fuerūt apte mādatis chrisi obedēdo. Et claudi-
sanū p. glaz morū incedēdo. Et muti loquela receperūt
fidem libere confitendo, cūq; causa subdit̄.

V Quia sc̄isse sunt in deserto, iudee et gentilitas, et p̄t
ex supradictis. **A**que, s. sacri baptisimi. **Y** Et tor-
rentes in solitudine, et varie ḡe sp̄issiti, de qbz dī Loy,
q. Alij daf̄ fmo sapie t̄c. **Z** Et q. erat arida i stagnū
t̄c, p. hoc nota⁹ plenitudo ḡe data t̄p ecclie primiū.
3 In cubilib⁹ hic p̄ter denunciāt materia gaudi⁹ et
demonū detectione, cū dī. **In cubilib⁹**, i. in phanis et tē-
s. **A** In qbz t̄c, i. demones in ydolis r̄fisa (plis ydolor⁹,
vantes, et aliqui in talib⁹ locis aparuerūt demones in
specie draconum. **B** Viciet viror t̄c, q. ydolis inde
abiectis talia loca frequēter p. aplor⁹ aliosq; discipulos
dūmino cultui applicabantur.

C Et e. et ibi semita quantū ad obseruationē p̄silior,
D Et via quantū ad obseruationē mandatorū,
E Et hec erit vobis via directa, p̄nitēdi ad beatitudinē,
F Ita vt stulti, et simplices et illiterati etiam.

G Nō erent p. eam, frequēter enī p̄tingit et simplices
directus inceavint p. hanc vñam, vñ cum Angi, legister
vitam pauli monachi simplicis, dicit. Simplices et illi-
terati rapiunt celum, et nos cū l̄is nostris trabimur ad
infernum. Et nō transibit p. eam pollutus, ex hoc patet
et propheta non loquit̄ hic de via materiali⁹ quam ins-
differenter trasit pollue⁹ et mundus, et sic metaphorice
loquit̄ in p̄cedentib⁹ et sequentib⁹ cum dicit.

H Non erit ibi leo t̄c, p. hoc intelligunt demones qui
in primiū ecclie fugabantur p. credentes. **D**arci v̄l-
ti. **L**igna eos qui crediderint, hec sequēter. **J**u nomine
meo demonia efficien̄ t̄c.

I Et ambulabūt p. via iusticie, q. liberati fuerūt a demo-

Liber

nis seruitute. a Et redemptio dñs ihsu christo suo
fauguine precioso. b Conuenti et venient in syon. i.ad
eccl:ia militante primo. postea ad triumpbante fin q: dñ
hebrei. c Accessus ad syon monte et ciuitates dei vi-
uentis hierlm celeste. c. Et leticia sempiterna. c.
et h: et pluribus alijs i
hoc ca. posis videf op
b ca. referr: nō possit
ad tps indeor: de ca
pnuitate babylonica
redeuntum.

In ca. xxxv. vbi dñ i
postil. Jig: dumitten
do qd: falsum est i ei
dictis.

Additio.

Done: et prie: vi
def exponi a
postil. sed circa ei: et
muationes ad pterita
att: nded: est. q: i ca.
xxiiii pcedenti ab illo
loco in q: dñ. Audite
q: longi estis. c. et di
ctu: est incipit ca. fin
hebrei. xse: ad fi. illi:
ca. pp: tratractavit de
delectio: et reprobati
one phariseor: doctri
na rpi: resuuentiu: et d
p: speritate adheteriu:
xpo. et de q: bsd: ad h
prin: tib. et ibide fu
re oisum. In ca. vo se
quen: s. xxiiii. sp: cali
us agit de destructio
ne synagoge iudeor: que
n: p: ydumea ibi de
signat: et de pluribus
ad h: p: tib. et ibi
des fuit large oisum.
In p: sti vero ca. tra
car de solatio: et sta
tu credentiu: in rpo.
terponit totu: p: ca. p: ut in postil.

Et factu: est. sup: esatas descripsit liberato: eze
chie: et p: pli: et p: modu: p: p: hie. hic p: s: et desci
bit p: modu: histore. Circa qd: sciendu: q: ezechias
as misit magnas pecunias regi assyriou: tali p: a: et a
terra ei: recederet et ipm: in pace dimitteret. et dictu: fu
it. iiii. Reg. xvii. sed accepta pecunia p: a: fregit. intes
bie: fin d: strueret. et dolm: in assyrios tr: fferret et ad terren
du: ezechia: et pp: lm: suu: vbi: comunatoris. misit rabsac
ei: magno exercitu: a: hierlm. Licea h: ig: sic p: edif. q: p:
p: io. ponit dicta communatio. scdo: ezechie liberatio ea. se
quen: p: prima dividit: in tres. q: p: io: ponit dicta communi
natio. scdo: communati postulatio. ibi. Et dixit eliachim.
terto penitio: refutatio. ibi. Et dixit ad eos. p: prima in
duas. q: p: io: p: imittit qd: p: ambula. scdo: communatio di
cta ibi. Et dixit ad eos rabs: ces. Et ea primu: primo p:
a. Et factu: est u: uti. anno: c. scdo: (mittit tps. si d:
loc: ibi. b. Sup: e: ciuitates iuda: excepta hie: lm
et paucis fortalichis. c. Et misit rex assyriop: c. et ibi re
misit ci: pte: exercit: ad erpugnandum locu: illu: d. In
meng: gravi: h: in tanta p: ate. q: ezechias se no poterat i

campo sustinere. i: o: tenebat se inter muros hierlm.
e Et stetit un aqueductu: piscine superiori. illu: ei aqueductu:
q: exibat extra ciuitatem duenterat ch: chias. et dictu: est s:
xxxv. tsi loc: retinebat nom: aqueductu: f. In via a:
gri fullonis. sic noiat. eo q: fullones extedebant ibi ves
tis ad desiccamandum

g. Et egressus est ad
eum eliachim. ad tra
ctandu: de pace de co
sensu virtus: par: is
h. Qui erat sup: do
mu: d: dñi. q: erat sum
mus sacerdos et di
ctu: est s. xxxv.

i. Et sobna scriba. i.
scriptor annalium. et
iste est ali: ab alio. de
q: habet s. rui. q: ante
eliachim fuit sumus
sacerdos.

j. Et iohah fili: a:
saph acomentarij. i.
cancellari: reg. et est
aeometaris: vnu: nos
me: indeclinabile: et co
munis gener. in bes
bre: t: h. Recordaz
tor et dicit. Ra. sal:
hebat officiu: reducen
di ad meoz: casus
tractados coras rege:
et fin debitu: ordine:
put casus debet p: i:
us vel poster: epe:
l. Et dixit. Do: (dix
tis qd: bsd: pambu:
lis. hic p: s: describis
comunatio rabsac: ex
pte regis assyriop: los
quentis.

m. Que e: ista fidu
cia q: fidis. l. posse re
sistere. q. d. nulla est.
q: si fidis q: auxilio
buanio p: reg: e. p: r:

illud nullis est. i: o: subdit. Ecce: fidis sup: baculiu: arundis
n. Q: si fideris mihi in do: (neu: c. et p: t: l: vsc: p: b: i:
mino: c. et ibi excludit ab ezechia auxiliu: diuinu: dicens.
o. N: one iste est cui: c. q. d. no: d: a deo sperare auxiliu:
cui: diminuit cultu: iste tsi rabsaces dicebat fallum. q: p:
post edificato: templi p: salomon: no: fuit indecis licet
ti: alibi offerre sacrificia. nisi in casu ex dispositio: diuin
ia. sicut helyas obtulit in monte carmeli. iij. Reg. xviij.
p. Et nuc trade te dñs meo c. et obliga te p: cautionem
sufficiente. q. Et dabo tibi duo milia eq: vni in bebe:
h. Dis vadat. s. p: duob: milib: eq: q: s: tradid: tibi.

r. Nec poteris et te p: bere ascensores cor: q. d. in toto
populo tuo no: innuenies tot homines qui servant et pos
sunt equitare. s. Et quod sustinebis. c. q. d. nullo mo
do. q: q: libet eoz habet fas: plures eq: etes in acie sua.

t. Q: si confidis in egypto: c. ian adiutorio dei et reg
eg: p: t: simul excludit hoc dicens.

v. Dominus dixit ad me. Ascende super terram: c. h: fal
so dicebat ad terrendu: ezechiam.

x. Et dixi eliachim. Dic p: sequenter ponit ezechie peti
tio p: nuncios suos facta. cum dicitur.

Esaie

a Loquere ad f. tuos syra lingua. q. erat nō intelligib⁹
populo cōmū i. erat patrīo tonab⁹. q. talis tractat⁹
debet esse secret⁹ quisq. sit pfect⁹ i. sumat⁹. v. Et di-
xit rabsaces. hic s̄it posuit dicte petitiōis refutatio. cū
dicit. 3 Nunq. ad dñm tuū. i. zechiam.
a Et ad te. et nun-
cū.

b S̄isit me domi-
nus me⁹ tē. q. d. non
sed magis ad populū
c Ut comedat ster-
cora id ē. m̄si red-
dat se voluntaria. tra-
dui etū obſessi. q. nō
bēbūt aliqd ad come-
dendū i. bibendū.

d Et bibat vīna pē-
dū suop. i. ſuentezad
pedes pēdū. hōb⁹ ei
in timore et anguſta
magna poſit⁹ ſolet
ſuere vīna vīſus pe-
des. et p. h. innuit fa-
mē i. arietate eis fu-
turā in obſidione. ni-
ſi redderēt ſe.

e Et clamauit voce
magna iudice. Et dicit
doctors q. iſe
erat apotata a iudas.
f Non eos (iſimo.)
ſeducat zechias pro-
mutēdō vobis autelli-
um a domino futurū
g Facite meſi bene-
ditionē ad reddēdā
vos mihi volitariē.

b Et comedite tē. i.
habitare pacificē q.
ete in terra iſta.

i Donec veniam tē

q. d. hic eſt modus re-

gum aſſyriorū. trans-

terre gente ſibi ſubie-

ctam de terra ſua na-

tua ad alia. et de ei⁹

obedientia ſit magis

ſecurus. iam enī ante-

ſecerat h. rex aſſyriorū

de oſee rege iſr̄ et ei⁹

pplo. et habetur. iſi.

Regū. xviii. 12 Et tollāt vos ad terras tē. i. ſimilis in-

fertilitate i. amēnitate. ppter q. d. talis translatio non de-

l Hic ſturbet vos zechias.

(bet vobis eſte grauiſ-

rēt. rēt. rēt. rēt. rēt.

retrahēdo vos ab iſto q. d. vobis offero. m Dicens.

Dñs liberabit nos. q. d. nō poterit. q. d. nō p̄baret eis de-

n. Nunq. liber. uerit. dñ gentiū tē. q. d. cū effent mul-

ti dñ nō potuerit defendere cultores ſuos ptra regem

aſſyriorū. ergo d. nō ſolter q. vnič. eſt. v. dicitis. non pore-

tu vos defendere. ſed illi nd argumentū nullū eſt. q. illi

nō erant dñ veri. ſed falſi i. nullius v̄tus. dñs autem

vetus vnič. eſt i. pot. iurie infinite. o Et ſiluerunt.

de mandato regis zechie. tunebant enī ne ſi niderent.

q. rabsaces multiplicaret vība blaſphemie ptra deum.

p. Et egleſiſ ſit ad eliaſhū tē. v. referent zechie

rabsacis vība.

q. Taliſis vīſu. hic erat mod⁹ indeoꝝ. q. ſcindebant
veſtimenta ſua in ſignū doloris. q. ſi extra deuꝝ blaſphem-
ia m audiēbat. vnde tūm ſacerdos imponēs chri-
ſto q. blaſphemauerit. ſcidiſ veſtimenta ſua. v. habet ut
Dari. p. p. p.

Dicitur ea. m̄xvi. vbi dī
et in poſtilla. Et nūc
tradet dñs meo tē.
Additio.

Dicitio hebraic⁹
Dica que h. po-
nuteſtib⁹ nos
babem⁹. Nunc trade
te. p. ſe significat mi-
tione. et ē ſenſus. Et
nunc admisſe te dñs
meo. i. ſis de ſociaſ-
tei. v. ip̄e dabit tibi
plus de eōs q. in po-
tentis habere de aſcen-
ſoribus. v. patet lēa.

Capl'm. xxxvii

Efactum eſt.
la iſiſ ſch. ter
deſerit il. ipſi
us zechie liberatio.
z primo ponit cū ſi
beratio ab hoſte. ſc. do
ab infinititate ca. ſeſ-
quēt. Prima i. duas.
q. primo circa h. po-
nit. p. h. e. ſeſtio
tio. ſc. v. angelica eze-
cilio. ibi. Egressus ē.
Prima i. duas ſi du-
plicē deuſtationem
ſcda ibi. Reuerſus eſt.
Prima in duas. quia
primo ponit eze. hie
humiliſ petiſio. ſc. do
eſt. ſolabilis riſio
ibi. Et dixit. Et ca. pri-
mum dicitur.

a Et facium eſt tē.
eade e. ca. que t. nūc
tūlū et dicim⁹ eſt.

b Et obuclutus eſt
ſacco. i. veſte ciliciana
humiliando ſe coraz
dño. ideo ſubditur.

c Et intrauit in domū domini ad ipm dep̄canduz hu-
militet et denore. d Et misit eliaſhū. quia magis
confidebat de meritis eſt. q. de ſuis. e Filiū amos
prophete. tra. habet alieni li. quod factū eſt ab aliqdibus
correctorib⁹. eo q. iſe amos fuit ppheta. ſicut dicitur fuit
in p. incipio hū. ſed melius dicit hic ppheta et refe-
rat ad eſt. ſicut. iij. Regū. xix. in prin. vbi tractat⁹
f Dies tribulationis i. correctionis. ſc. (iſta hiſtoria.
mei i. totius pplo. g. Et blaſphemie contra deum.
b Dies hec. ſc. iſt. in qua rabsaces dixerat predica
que erant in afflictionem regis zechie et populi. et vi-
tupeſium dei.

i. Viva venerunt filii eſt ad partum tē. in tanta affi-
ctione poſuit ut mulier exiſtens in afflictione partus cui
deficiunt vires parandi.

Liber

b. **N**i quō audiat dñs tē, sic legēda est ista līa, ibi incipiendo, Lēua g ad dñm orōnē p reliquijs q̄ repte sunt, i, p iudeis q̄ remāserūt in regno iude, q̄ sunt valde pauci cōparūt ad tpa prērita, q̄r lā, x, tribū erant captiuatē,

b. **N**i quō audiat dñs de' tūns, i, q̄ne tu colis solicite

Verba rabsac, vt

sic moueat s̄ assyrios p v̄bis blasphemato r̄is, et liberet nos ab m. **E**t dixit, (eis, hic oīter ponit esate s̄solabilis r̄is, cum subdit, n. **N**e tū meas tē, id est ppter v̄ba rabsacis.

O Quib⁹ blasphemauerūt tē, q̄r v̄ba il la exprimebat deū israel esse īpotentez, eo q̄ non pot saluare ezechia de mā regis assyrioz, c̄ sic seq̄bat q̄ esset īpotentior homine mortali.

P Ecce ego dabo tē i, perturbationes mētis q̄. **E**t audierūt nūcū, de taracha rege ethio pū innadente regnū fūsi, et h̄e pte seq̄uit.

Et reuertetur ad ter, suā, ad eaz defen- dēdā, s. **E**t cor- ruere eū facit gladio b̄ noī fuit in ista reuer- sione q̄ redit p defen- sione terre sue, s̄ i alia q̄ debellato rege ethi- opū, postea rēit in iudeā ad destruendam h̄ierlm̄, et percusso suo exercitu ab angelo fu- giens redit in terraz suā, et tūc filii eī iter fecerūt eaz gladio, vt h̄e in fine h̄ur̄ ca.

Reversus ē, b̄ po- mis sedā denūciatio p̄ phērica de liberatioe ezechie et p̄l̄ sūi, Et p̄mō circa b̄ ponit cōminatio ezechie p̄ regē assyrioz, scđo eī denota oro coraz rege celoz, ibi, **E**t tulit eze-

chias, tertio solatio ē p̄phām p̄scī secretor vīnōy, ibi, **E**t misit esaias, Līca p̄mī nota locus cui dicit,

Remersis est aut rabsaces, pacto s̄no mūcio, **E**t inuenit regē assyrioz tē, v̄bi erat fortalictum.

Et audierat enī tē, ipa expugnata, **E**t audiuit, s̄, sennacherib, **D**e taracha rege tē, i, nūcios q̄ ad b̄ venerat ad eū dicētes, q̄d seq̄itur.

Egressus est tē, q̄d enī audisset misit nūcios ad ezechiaz ne gloriarēt aut assecuraret in aliq̄, ppter recessum sennacherib de iudea, assārens p certo q̄ rediret cōtra eū, et p̄lm̄ suū in tāta h̄orū titudine, q̄ no posset ei resistere, nō solū virtute h̄u-

māna sed etiā viuina, ideo subdit, a. **N**on te decipiat at tē, et sic blasphemante deū tanq̄ falsiloquii ī īpotētem, et ad h̄ inducit rōnē, cui subdit, b. **E**ccl̄ tu au, tē, als nos, et est eadē rō q̄ posita ē ca, p̄ce, a rabsace dicta, c. **E**t tulit ezechias, **D**ic p̄t̄ ponit ip̄t̄ ezechie deuo- ta depcario cuius dī, et

tulit, i, accepit.

d. **L**ibros, i, līas reg assyrioz, q̄ ei cōuinas baf līis v̄bis ad ma- tōrem assertionem,

e. **E**t ascendit tē, ad deuotius depeandiz ex sanctitate loci,

f. **E**t erpan, eos tē, seq̄ ezechias, q̄r p̄tne bāt blasphemias con- tra ipsum ut sic indicat, regē assyrioz

g. **D**ñe exercitū, i, angeloz,

h. **D**o, v̄sl̄ tē, p̄cīa torū enī q̄d sedes di- dicebat, sup alas che- rubin ponebat ut dī- cū fuit q̄to, p̄t̄, et p̄ hoc designabat quod perat omni euangēlī ce creature,

i. **I**nclina aurez tē, id est effectū tue iuste- cie osīde cōtra sennachērib te blasphemā- tem, cetera patēt v̄b̄ q̄ ibi.

j. **C**ognoscat omīa regna tē, p̄terēdo sen- nacherib q̄ deos alia rū genīū destruit,

k. **E**t misit, **D**ic p̄t̄ ponit ezechie consola- tio p̄ esaiā rūna sen- nacherib de p̄p̄quo futura dēnī tando, et primo dicta rūna p̄- dicit, scđo ad b̄ signū mirabile, inducit, abi.

Libi autē, **C**irca pri- mū dirigit primover- bū ad ezechia, cū sub- m. **H**ec dīs (dīs, et dñs tē, cū) v̄bum nō pot̄ esse falsum,

n. **D**o q̄d tē, sunt exaudita,

o. **D**esperit te, in corde suo, virtutē tuā, p̄ nihil repus- p. **E**t labannauit te, sensibili signo, labanna- (rando- rōtō etīm p̄p̄re dīs templū q̄ sit p̄ rugationem nāsi,

q. **V**irgo filia syon, i, habitatio templi in monte syon, mihi dilecta sicut filia, et dicit virgo, ppter integratatem fidei que semper remansit ibi in aliquib⁹, et maxime etiam tunc r̄igebat tempore ezechie, r. **P**ost te caput mos- uit, cōminando alonge,

s. **F**ilia h̄ierlm̄, q̄ dīs v̄go, et filia rōnē iū rīete, q̄d h̄ierlm̄ fuit ciuitas electa ad dei cultū, ut h̄e, q̄, Paralip, vi, Lō- sequēter esaias dirigit sermonē ad sennacherib dīces,

Esaie

t **L**ini erip: oblasti te, cōmūndo & blasphemando et nū
 mia supbia, & r̄sider p̄pha. v **A**d sc̄m isrl̄. i, ad deum
 sanctificantē isrl̄, vel sic. **A**d illū quē isrl̄ adorat et sc̄m
 sc̄tor, & sic supbistī d̄l̄ & nō h̄oiem tū. x **I**n ma
 nu fuor, t̄c, vt p̄z de tablāce p̄cedēn ea, & de alijis nūcjs
 a sennacherib missis
 vt h̄e in isto ca, et iste
 fuit maior corēpt̄ q̄
 si sennacherib h̄ fecis
 set in p̄pria plona, sic
 dare alapā alieni per
 plona vīle, q̄ si nota
 bilis h̄ faceret manu
 propria.
 y **E**rdixisti p̄spētu
 ose attribuendo tibi
 victorias, q̄s divina
 vītute habuisti, iō sub
 dit. **I**n mītudine te,
 z **G**o ascendi i alti
 tudines montū, ius
 dee q̄ est terra mortuo
 s. **I**uga libani. **C**a
 i, mōte syon vbi erat
 templū q̄d d̄r hic liba
 nus, eo q̄ erat edifica
 rū de lignis libani vt
 h̄i. **R**eg. v. **A**lōq
 tur d̄ futuro p̄ modū
 p̄terit, quia p̄ supbia
 credebat certitudina
 liter h̄ futurū esse, ac
 si iam fecisset, vētū
 q̄ realiter nō erat fa
 cē, iō subdit p̄ modū
 futuri.
 b **E**t succidā exēla
 te, templū enī erat e
 dificāt partim de li
 gnis cedrinis, & par
 tum de abiegnis.
 c **S**altū carmelī ei,
 ad pascendū anīalia que ibi pascēbanſ in magna copia.
 d **E**go fodi, p̄teos & cisternas de nono, & cā subdit.
 e **S**i sc̄cani vestigio pedis mei te, q̄, d̄, tanta est multi
 tido exercitū mei in boīo & alalib, q̄ aq̄ p̄fēstes ibi
 f **M**unqđ nō audisti, tu sennacherib, (nō sufficerēt,
 g **Q**ue olim fecerim, creando mīdū de nihilō, vel ali
 ter & meli' vt videſ. g **Q**ue olim fecerim, trāſferen
 do regna de gente in gente, p̄ volūtate mea, q̄, d̄, sic, et ex
 annalib⁹ & chronicas in p̄spectu tuo lectis, sicut & de
 assiiero legit **H**ester. vi. ca, in aliqđ libris addit ei, s̄ nō
 est in heb̄eo, nec unq̄ **R**eg. xii. vbi ponitur ista historia si
 tū addat nō est referendū ad regē assyrioz vt aliq̄ expo
 stores dicunt sed ad gen̄ h̄uālū, cui⁹ de trāſlūtū ptates
 & regna, vt dictū est. h **E**d dieb⁹ antiq̄s, i, ab eterno,
 i **E**go plasimai illud, i, disposui fiendū quicqđ fit suc
 cessione tpm. l **E**t nū adduri, i, victorias q̄s p̄ pa
 tres tuos & te feci, p̄pter p̄tā hoīm puniēda, fm q̄ d̄ s̄
 p. **T**e aliur vīga furoris mei, & baculus ip̄e est. l **E**t sa
 cū est te, i, principū admīnīc discordantū, q̄r aliq̄ role
 bant se redicere, alij vero tradicebāt. m **H**abitato
 res eay te, i, ptate cor̄ diminuta, n **F**acti sunt te, in
 quo non est potentia resistendi.
 o **E**t herba tector, que deficit anteq̄ veniāt ad p̄fectio
 ne, p̄ **H**abitationē tuam, in regno tuo.

q **E**t egressum tuū ad veniendū p̄tra populū meum,
 r **E**t introitū tuū, intra iudeam, s **E**go cognoui, i
 ante dispoſiu, t **E**t insania tua ḥtra me, et p̄mittere
 hoc te facere, q̄r nō est actor mali culpe, nisi tū p̄mis
 sis, v **C**ū fureres aduersus me, amēam maiestatem
 blasphemando.
 t **S**upbia tua q̄ fas
 etā p̄dicta attribuisti
 tue virtuti.
 y **A**scendit i aures
 meas, q, d, t̄ps est te
 reprimēdi & punien
 di, ideo subditur.
 z **P**onam ḡ te, sicut
 sit būbal vt ingo sup
 ponant, z **E**t fre
 num in labijs tuis, si
 cut equis undomitis,
 a **E**t redicaz te, ma
 lis gratib⁹ tuis.
 b **I**n via p q uā ves
 nisti, vt h̄i, i, eodē ca,
 c **T**ibi aut̄ h̄ erit signū, **C**o
 mede, h̄ anno q̄ sponte na
 scunt, & in anno secūdo po
 mis yescere. **I**n āno at ter
 tio seminate & metite, & plā
 rate vineas, & comedite fru
 citū ear. **E**t mittet id qd̄ sal
 uatum fuerit de domo iu
 da, & qd̄ reliquī est radicez
 deorsum & faciet fructum
 sursum, q̄r de ph̄l̄m exhibūt
 reliquie & salutatio de mōte
 syon, **S**elus dñi exercitu⁹
 faciet istd. **P**ropterea hec
 dicit dñs de rege assyrioz,
 "Nō intrabit ciuitatē hanc

exercū" sennacherib p̄ciderat arbores fructuolas, & ipsi
 ezechie p̄mitiātur, & miraculose facerent ramos ita ma
 gnos, & de fructibus ibi nascētib⁹ populus anno secū
 do poterit sustentari.
 f **I**n anno aut̄ tertio seminate te, q, d, **O** tu ezechia
 cum videris hec duo signa, scias ruinam sennacherib su
 turam in principio anni tertii, q̄s reuertitur ad obsiden
 dum hierlm, & ipo dectero poteris tute seminare & mes
 tere, & vivere quiete, iō sequit. Et mittet te, subditur.
 g **M**adicem deorsum, i, stabilietur in terra,
 h **E**t faciet fructum sursum, i, opa sancta.
 i **Q**ua de hierusalē te, i, due tribus que remanserant
 alij decem captiuitatis, & iste due tribus timore sennac
 herib⁹ intraverunt hierusalē fugiendo de circūstantib⁹
 locis timore sennacherib⁹, sed exercitu eius p̄cuso exes
 tunt unde secure ad loca sua redeentes.
 k **E**t salutatio de monte syon, quia orationes ezechie
 ibidem in templo stantis, & sacrificia sacerdotum cū p̄ci
 bus Esaie meruerunt in illam salutationem populi de
 manu sennacherib⁹.
 l **S**elus domini exercituum te, vindicans blasphemati
 am sennacherib⁹.
 m **P**ropterea hec dicit dñs, eu? vbi nō p̄t falsū esse
 n **N**on intrabit ciuitatem hanc, vt credit,

Liber

b. Et nō iaciet ibi sagittā, qz nō pīmitēt tātū appropin
qz reat h possit facere. c. Et no occupabit eā clypeus
c. bellatores clypeatiqz inuadētū ciuitatē parati, vnde
ui. Reg. xii. d. Et no occupabit eā munitione, qz sicut di-
cit Ra. sa. adhuc exercitū sennacherib nō erat aī hierlīm,

qz fuit pīcessus in no
be qz nō multū distat
a hierlīm, et huic cōso-
nat qz dictū est s. r.
Adhuc dies est, et in
nob̄ stet, et d̄r̄ ibi nob̄
loc̄ ille quē Ra. sa.,
vocat nob̄.

d. Et nō mitter i cir-
cūtu el̄ aggerē, adūn
plendūm fossata.

e. In via qz venit z
qz copulūs fuit fugi-
endo redire in terras
suā, et h̄ pte sequēti.

f. Propter mea, p-
pter mea iusticia de-
monstrādā in senna-
cherib destruciōe, et

g. glam mea in tepli, p-

g. Egres (tectione,
sus est pīmissa denunci-
atione, p̄phetica d̄ nu-
na sennacherib, h̄ cō-
sequenter ponit execu-
tio angelica, vbi p̄iō
ponit pīcessus exercitū
el̄ d̄. Egressus est aut̄
z, scđo pīcessus regis
el̄ d̄. h. Et eges-
sus est, de indea cōsu-
sibiliter fugiens.

i. Et factū est, z, dī-
cūt aliq̄ qz hoc fuit qz
ordinauerat aſſerēdo
regnaturū p̄ se, istis
duob̄, s, aaramelech
et sarafat filiis suis
postpolis, et sic iterfe-

cerunt eū desiderio tegnādi, h̄ huic videf obuiare qz sub-
h. Fugētqz in terrā ararath, i, armenie, sic vi (dī,
dī, qz no interfecerūt eū cupiditate regnādi, ppter qz ra-
bīsa, alia cām assignat dīces, qz principes regni sui erāt
turbati, h̄ eū, eo qz fili⁹ eoy et amici fuerant mortui, ppter
el̄ supbīa et blasphemīa ḥtra dēū isrl̄ et dictū est, ppter
qz tractabāt de morte ip̄ius, qz cū ad aures el̄ pueni-
set, intravit templū dei sui orans et pīmitēs qz si pīculū
hoc euaderet, in el̄ honore tuos filios p̄dictos sacrificā-
ret, qz intelligētēs fili⁹ eū interfecerūt ne ab eo occide-
rent, et huic pīonat qz d̄. h̄ adoraret z.

T die illis, post libera- La. XXXVIII.
tionē ezechie ab hoste, hic dīt̄ ponit eī libera-
tio ab infirmitate. Circa qz primo ponit eī mi-
rabilis sanatio, scđo reprimis ex h̄ insurgēs elatio ca. se.
Prima in tres, qz primo denūciāt̄ sanatio, scđo interpo-
nis ezechie ovo, ibi, Scriptura, tertio sanatiois executio,
ibi. Et iussit. Prima i duas, qz p̄io sanatio nūciat̄, scđo
ad h̄ signū mirabile dār̄, ibi. Hoc aut̄. Circa primū p̄mit-
ēt̄ infirmitas, scđo nūciat̄ sanitas, ibi. Et factū est. Lit-
a. In die illis egrotauit z, i, taliter (ea primū d̄.
g. qz poterat curari p̄ naturā. Dicit aut̄ aliq̄ qz h̄ p̄tig-

ei, eo qz nō reddiderat ḡras dīo sufficiēter de pīcussionē
exercitū sennacherib. Sed h̄ improbat Ra. sa. p̄ h̄ qz Ela,
dirut sibi postea. Et de māu reḡ assyrioz eruā te ciuita-
tem istā. Ex qz videt̄ qz illa pīusilio exercitū fuit post infir-
mitatē ezechie, et no ante, ppter qz dīt̄ dīt̄ h̄ ei accidisse, eo

qz noluerat vīorē ac-
cipe, qz tī facere tene-
bat, vt linea dō in re-
gno p̄ ip̄m p̄tūnare, ppter qz ualescēs ac-
cepit vīorē de qz genu
u manassē, et h̄me dī-
cto p̄cordare videt̄ qz b̄.
iii. Reg. xii. vbi d̄
qz manasies erat, xij.
annoz cī regnare ce-
pisset imēdiate post
mortē ezechie, qz vīorē
xv. annis p̄ sanatioez
istā, iō dic ra. sa., qz il-
lud qz sequit̄.

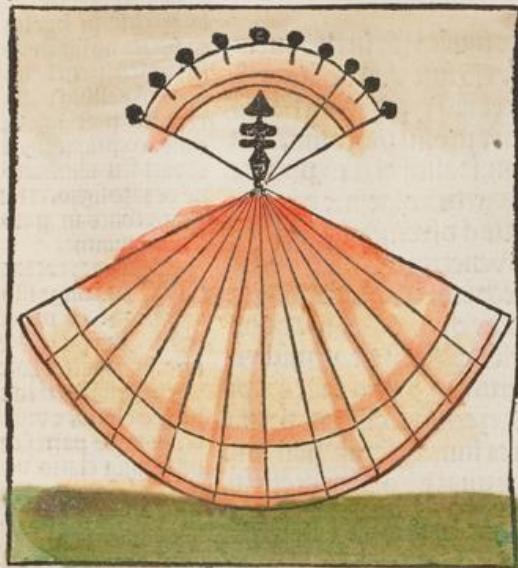
h. Dilpone domū
tue, i, tae testamen-
tū tuū dīt̄ esaias e-
zechie tertia die aī p̄-
cussionē exercitū sen-
nacherib et terra die
seqnti qz fuit illa pīus-
lio facta ezechias sa-
nat̄ ascēdit in domū
dīi, et h̄. iii. Reg. xii.
c. Et querit ezechias
as z, et oraret secre-
ti, z deyoti, z nō im-
pediret ab assistēb̄o
d. Obsecro dīe me
mēto, z, h̄ si vīrit ad
iactānā h̄ magis ad
grāpactionē recogno-
scēs, qz h̄ p̄cessit̄ ex
bonitatē dīua, et sic
grat̄ de p̄cedēb̄o vī-
teriorē grāz ip̄etraret
e. Et factū est, h̄ p̄tis

denūciāt̄ eī sanitas, et p̄t̄ lēa vīsg ibi f. Ecce ego ad-
h̄ciā sup̄ di, tu, qz tā p̄fecisti. g. Quindici ānos, ista
fuit p̄phetia p̄destinatōis, qz est qz fit reuelatio p̄p̄te alii
eū futuri p̄t̄ ē in dispository dīna, et el̄ p̄sciētā, et hec
infallibilē implēt̄, qz dīna p̄scia ē inūtabilē, p̄phetia aut̄
sup̄apostola qz dīt̄. Dorier tu, z nō vīves, fuit p̄phetia
comūnatiōis, qz est qz reuelat̄ aliqd futurū nō, p̄t̄ ē in men-
te dīna, h̄, p̄t̄ ē in causis inferiorib̄o, et sic erat de īfirmi-
tate ezechie qz erat incurabilē p̄ naturā, nō tī p̄ h̄ excludē-
bat qz dīna vītute curare, et iō tal̄ p̄phetia nīsp̄ implēt̄,

h. Hoc asit. Hoc dīt̄ dīt̄ signū mirabile ad īfirmatiōez
dicte p̄phetie, qz erat p̄destinatōis, cī d̄ in p̄sona dīi.
i. Ecce ego z, et h̄ p̄t̄ qz illud horologiu erat ad solem
ad cognoscēdū horas dīt̄ p̄ embīa, et dīcūt̄ aliq̄ qz due li-
nee faciebāt vīnā horā, et fm̄ h̄ illa dies artificialē fuit au-
gmetata, et horās tm̄, qz qz horas in regressu solis vīns
orientē, et qz horas redēndo ad locū vībi incepit retro-
cessio. Aliq̄ vō dīcūt̄ et p̄ueniēs vīcēt̄, et qz qlibet linea faci-
ebat vīnā horā, et sic illa dies artificialē fuit augmentata
x, horās, et retrocedēdo ad orientē, et, redēndo ad locū
pīstū, et sic illa dies artificialis fuit, xxxij, horās, quia
anteq̄ sol retrocedēret habuerat dece horās, et postea p̄

Esaie

retrocessum et regressionem, xx, et tandem duas habuit sole testente ad occasum, et hec videt opinio Dionisi in eplo ad polycarpis, ubi loquens de ista retrocessione solis dicit sic. Sol cum decima hora erat, deo principite repedauit ad orientem alios decem horas designans, deinde rursus decem horas, ius ad occidente currere sole, h[oc] fidelius dicitur duabus horis, et

I Scriptura. Hic interponitur o[mn]i ezechiele p[ro]p[ter]a factio[n]e de sua sanatio[n]e, et primo p[ro]mutitur titulus cuius[us] est. I. Ego dixi. Et dividis in duas p[ar]tes q[uod] primo ezechias regis ancieta[n]te animi in q[uod] fuerat secundo bona q[uod] de sibi p[ro]ficerat ibi. Tu autem eruisti. Circa primum dicitur. In domi die me. Luce ei ezechias erat in. xxxiiij anno vite sue, q[uod] sic p[er] p[ar]t[es] q[ui]r[ia]l[es] annos. Re, rei, dicitur q[uod] ezechias erat. xxv annos qui regnare cepit. Et ante annis regnauerit, q[uod] sibi incepit. lxx, annos a quo subtrahantur, xv, q[uod] regnauerit post infirmitatem istam remanentem. xxxiiij, et sic erat in. xxxiiij anno q[uod] infirmitas fuit, q[uod] est q[uod] si medius vite hois finis cursum. Tadam ad portas inferni. In hebreo (sum natura, he, heol, q[uod] aliquis accipit p[ro]p[ter]a fel[icitate] vel sepulchro, et sic accipit q[uod] q[ui]ntu[m] ad corp[us] ezechie. Aliquis autem accipit p[ro]p[ter]a infernum, et sic accipit hic p[ro]p[ter]a el[im]inatio[n]em, accipiendo tamen in infernum, p[ro]p[ter]a limbo patrum, et non sibi sed ad infernum, h[oc] ad portas inferni, q[uod] lumen illius a se est esse in superiori p[ro]p[ter]a infernum. O Quesumus residuum annos incorporeum, meum considerabas, quoniam annis possem vivere p[ro]p[ter]a naturam. P[ro]p[ter]a audito verbo Esaie q[uod] Non videbo dominum deum, i. templum de mortis in terram. In terra viveremus, et inter o[mn]es viventes non aspirabimus hominem ultra in p[ro]p[ter]a vita. S[ed] et habitatores quietes id est p[ro]p[ter]a regni mei habitantes in pace mortuo seminas cherib[us]. H[oc] dicebat ezechias, q[uod] i[ps]a esalas ibi dixerat h[ab]ente tunica semincherib[us] et liberationem cuiuslibet p[ro]p[ter]a po[en]itentia, et non graue erat ezechie illud bonum tempus non vi-

dere. I. Generatio mea ablata est, et non habeo filium mihi succedentem in regno. Et sonat dicto R[abbi] Sa[ul] suprasposito, q[uod] non habebat adhuc filium. Et duo est, ne extendat ultra p[ro]p[ter]a generatio[n]es futuras sicut palli p[ro]p[ter]a tunc non extendit. Quasi ta[ctil]e, p[ro]p[ter]a q[uod] si mutet locum depo[nit et p[ro]p[ter]a clicant ad ali[bi] portandum.

Precisa est recta te, recta mea, et in medio p[ro]cessus sum, sicut tela aliqui scandit a terrena deinde adhuc est in fieri.

Sicut pullus birinus, clamans p[ro]p[ter]a pacem recipiendo a me.

Decidabor, in generalibus multis.

At columba, q[uod] habet gemini p[ro]p[ter]a cantum.

Atte, sunt o[mn]ia mea, q[uod] ex diuina attentione oculorum ad alios q[uod] debilitas viri p[ro]p[ter]a.

Dñe vici suam patior, ratione infirmatis ad mortem me ducentis.

Ride p[ro]p[ter]a me, sic est in hebreo et libris correctis, q[uod] non possit morte evadere nisi negotiis meus accipias.

Quid dicitur super te causa creatoris meus.

Aut q[uod] ridebit in me, sic figuratur Iuto, q[uod] non habeo de fastis suis scandere.

Cum ipse fecerit me creando, et aliter, cum ipse fecerit haec infirmitate suo iusto iudicio in me, et non habeo nisi illa ferre humiliiter coram ipso, idcirco sudis.

Recogitabo te, et in tali angustia,

Corripies me, et corripias ita q[uod] hec infirmitas non sit mihi ad mortem, sed ad correctionem.

I Et vivificabis me, et vivifices hebrei enim non habet futurum tempus optatus nisi sed loco eius vivunt futuro indicatur.

Mecum est Isaia super delectio[n]em leti nacherib[us] de propinquitate futura.

N Amaritudo mea amaritudo mortis mihi imminentis, nisi tu uiues me, valde augmetabatur eo q[uod] p[ro]p[ter]a mortem privabatur ab affectione et bisiglio dicte pacis.

O Tu autem p[ro]p[ter]a ezechias recolit bisiglio a deo sibi p[ro]sternit de prolongatione sue vite dicens.

P Tu autem eruisti aiam meam, et vita mea p[ro]p[ter]a.

Ubi non periret p[ro]p[ter]a mortis, q[uod] dilectisti te, q[uod] si non nos lens ea videre amplius ad puniendum, et sic vivificasti me nisi soli corporaliter, sed etiam spiritualiter.

T Quia non infernus te post mortem enim non habet locum confessio peccatorum.

S Non expectabatur, q[uod] descendit in lacum, et in infernum d[omi]nus.

T Veritate tua, et effectus tue virtutis, q[uod] promisisti salutem humani generis p[ro]p[ter]a quod si cauist illos q[uod] ibi detinebamur.

V Unus vices ipse confitebit tubi ad confessionem.

B[ea]t u[er]us

Liber

enī peccati regnū vita p̄sis. q̄r nō h̄z locū post mortē. et dictū est. Ad p̄fessiōes laudis regnū vita ḡre. q̄r nō ē spe ciōla laus in ore p̄tōns. Eccl. xv. ca. iō duplīcat lyriūs
¶ Dicit ego t̄ hodie p̄sitebor v̄t̄roq̄ mō. Fecit enī hāc ōfōem post quālescēnā de infirmitate. et p̄dictū est.
¶ P̄s. s. q̄cūq̄ d̄ po
pulo israel.

3 Filii sc̄s suis.

a Fl̄ta faciet vita
tē tuā. q̄ sanasti me si
cūt̄ dūcisti q̄ elatā. "B
narrabūt̄ p̄t̄s filii
suis ad gl̄iā tuā. q̄r
ezechias sp̄ idigebat
dūmō aurilio etiam
post sanationē. nō cō
cludit in fine.

b H̄s̄ saluū me fac
q̄r ext̄e p̄ndet salus
corpis mei t̄ anie.

c Et psal. nōs can
tabimus ego t̄ mīst̄ri
d Lūctis die (tui
bus. i. in aliqua par
te diez singulorū.

e In do. dñi. vbi ē
loc⁹ deputat⁹ ōfōm.

t̄ sic ōfō ceter⁹ parib⁹

est mag⁹ exaudibilis

ibi q̄ alibi.

f Et iussit. H̄c po
nit executio sanatiois
ezechie. q̄ t̄ ordine tē
poris p̄cessit orōneim
p̄dictā. et patz ex p̄ce
dētib⁹ etiā ex seq̄n
tibus. dicit igitur.

g Et iussit elaias tc. Dicit aliq̄ et saḡ appārēt̄ q̄ em
plastrū de fīciā de natura sua erat aggrauatiū illi⁹ isfir
mitatis. c̄iō iussit p̄phā apponi t̄ sanatiois mirabilis ap
g. Et dicit ezechias tc. Istud referat ad illud. (patetet.
q̄d ponit sup̄ia. "B aut̄ tibi erit signū vbi p̄phā r̄siderat ad
q̄stionē ezechie h̄s̄ motā. scriptura ei sacra nō obſtruit or
dine t̄p̄s h̄s̄ frequentē p̄t̄l̄ dūta v̄l̄ facta posten⁹ scribūt̄

In ca. xxviii. vbi d̄r̄ in postilla. hic p̄fir. (reconverso.
dat signū mirabile.

H̄c cois expositor doctor setōr circa h̄s̄ signū fa
ctū ezechie sit p̄formis huic q̄d exponi i postil
la. multa t̄si occurrit in h̄s̄ maria admiratiōe digna put
in additiōe sup̄. ut. Reg. x. ca. vbi de h̄s̄ eodem signo s̄l̄t̄
tractat. fuit large os̄l̄. vbi ad p̄dictas admiratiōes tol
ledas t̄ ad vītātē līfē. put plane sonat p̄seq̄ndaz salua sp̄
setōr auct̄e t̄ absq̄ aliq̄ temeraria assertioe. H̄oc signū
aliter videt̄ exponēti. put ibidē plane fuit declaratiō.

In eo. ca. vbi d̄r̄ i postil. Et dicit ezechias. Additio

H̄c freq̄nter in sacra scriptura nō fuetur ordo
ip̄s et d̄r̄ in postilla. t̄si q̄st̄o iā determinata et
satissimā statim sine medio iterat̄ nō recolit me
vidisse. Vbi de h̄s̄ q̄d d̄r̄ hic. Dicit ezechias. aliter videtur
posse exponi. Ad q̄d sciendū q̄ vbi nos habem⁹. h̄t̄er
rogatiā. s. q̄s erit signū. in heb. h̄s̄ hec dictio ma q̄ vno
mo significat h̄s̄ idē q̄ in trāslatiōe nēa. s. interrogatiōe
de signo h̄s̄. Alio mo hec dictio ma accipit̄ cogitatue
sēu admiratiōe sicut ibi. Dicit̄ tabernac̄la tua. vbi
loco q̄d ponit̄ hec dictio ma. et est sensus. sunt valde t̄le
cta. s. filii dictio. s. ma. t̄ sub codē sensu ponit̄ ibi. q̄dulz

cia sancib⁹ meis. t̄ ibi. Ō bonū t̄ q̄s iocundū. t̄ in mul
tis alijs. Vbi in h̄s̄ loco hec dictio ma nō videt̄ trāssferen
da sub primo sensu. s. interrogatiōe. h̄s̄ sub sc̄do. sic. s. Dis
git ezechias q̄d signū q̄ ascendā in domū dñi. q̄mira
ble seu notable signū est q̄d dāt̄ mihi ad h̄s̄ q̄ ascendaz
in domū dñi. s. sic ret

ba ezechie in hoc lo
co posita nō signāt̄ q̄
stionē seu p̄teritionē
signū. cū iā illud habu
erat. sed p̄t̄. signifi
cant acceptiōne signi
iā datū. s. admiratio
nē de tāto signo. et sic
enarratiōes in app̄ro
loco ponuntur.

Lapl. xxix

¶ In tempore illo

Post̄s̄ deseri

p̄ta ē ezechie

mirabilis sanatio. Hic

p̄fir describit̄ ex h̄s̄ con

surgēs elatio. t̄ diu

dīf in duas partēs. q̄r

p̄p̄io h̄mōi elatio de

scribīt̄. s. sedo reprimi

tur ibi. Introuit aut̄

Līcta primū sciendū

q̄ babylonī circa cur

sum syderū erit inten

t. vñder astromonia

ibidez primo fuit in

uēta. s. in chaldea cu

ius metropolis ē ba

bylon. et ideo q̄si p̄ce

perit retrocessionem

solis p̄dictā p̄tra curs

sum nature fuerit solliciti querere q̄līter h̄s̄ acciderat. et

cū audissent hoc accidisse in sanatioe ezechie. de cōsilio

sapiētū ret̄ babylonis misit libros. i. līras ad ezechiam

ad sciendū de retrocessione solis mirabilis. s. q̄ dicitur

¶ Paralip. xxi. vbi d̄r̄ q̄ nūch regis babylonis missi

fuerit ad ezechiā vt interrogaret̄ ip̄m de portento q̄d ac

cederat sup̄ terrā. t̄ misit munera in signū reuerente.

b R̄t̄atus est ast̄ tc. Pericula incepta. p̄cedente ex elatiō

one. ex hoc q̄ talis rex t̄ tant⁹ t̄ de tam longinquis par

tib⁹ misisset sibi nūclos solemnes. t̄ munera. vñ subdīf.

c Et ostendit̄ eis tc. dicit R̄a. sa. q̄ non solū oſidit̄ eis

dūtias regni sui ad sūa t̄actantā. sed etiā ea q̄ secre

tissime t̄ reuerendissime seruabant̄ in templo. s. sacrā vi

ctionē regū t̄ pontificis tabulas testimonijs. t̄ legem. que

non erant gentilib⁹ oſidenda. t̄ hoc norat̄ cō subdīf.

H̄o fuit verbū tc. Et subditur. In omī potestate sua.

d Introuit. H̄c sequenter reprimunt̄ dicta elatio p̄

rephensionem. p̄phete eis tc. dicit̄. Quid dixerit̄ viri isti tc

non quesuit ex ignorantiā. q̄r totū erat sibi a deo renela

tum. sed vt ex rephensione ezechie cōuenient̄ argueret̄

eu. c Det̄ terra longinqua tc. quasi diceret̄. hoc mihi

fuit ad magnā gloriā. t̄ ideo ostendit̄ eis totū regni mas

f. Ecce venit̄ tc. Istud fuit completum. (gnificentiā.

q̄i nabucho. rex babylonis t̄pe sedechie in babylonem

transfūlit de hi. r̄t̄. līm qui. quid erat ibi p̄. iōs. et

g Et de filiis tuis tc. hoc fuit (habet. iōs. Reg. vīs.

impletū in dāmōe t̄ sociis eius. q̄ fuit̄ de semine re

gis inde. t̄ ducti in babylonē t̄pe iōachim. t̄ ibi nutriti t̄

et posset stare i palatiō regis. et habet dñi. i.

Esiae

Per dicit ezechias. Et penituit enim de sua elatione, et sic acceptauit osu sententia supra se et supra regnum suum, aperte quod pena ista non fuit inducta tribus suis, sed fuit dilata usque ad ipsos iacobum regis, et iudechiam quod postquam ibi dictum fuit per esatam, respondit.

Fiat tamen par te, re cognoscendo in hunc beneficium divinum de parte pene dilatione.

Liber XL.

Quoniam solamini.

Concedentiibus huius li-

bri esalas cum myste-

rio christi denuncia-

nit pectorum punitionem,

hic positer describendo

idem mysterium denun-

ciat in storio solatorum

Et dividitur in duas

partes, quod prior indu-

cit eos ad expicacionem

promissa duaria, secundum

magis in speciali pse-

quit illa, ex ea, prima

ad hunc dividuntur tres,

nam tria ex quibus indu-

cuntur haec di- ta pro-

mista expectandus, quod

prior inducit hunc ex di-

una parte, secundo ex ei-

charitate ei, sequenti,

tertio ex ei ventitate, tunc ca.

Prima in duas, quod primo

denunciatur solatorum psonam, secundo declarat et potentiam,

ibi. Quis mensura est,

prima adhuc in tres, quod prior allo-

quit psonam vobis solatorum, secundo denunciatur psonam pcurso-

ris, ibi. Vox clamantis, tertio psonam christi solatoris, s. ibi

Sup monte, circa prauitatem dicit.

a Consolamini co-

solamini, replicat hoc verbum, quod pmititur eis duplice coso-

latione, san bonis spalibus et spualibus, b. Loquimini,

c. Ad cor hunc i. ad solationem fiduciam vos prophetate,

d. Omnis completa est i. terminata, e. Galicia ei, quod

peccatis adeo per christum sunt amotus, f. Omnis est uniq-

tas illius, quod christus pro

atra peccata psonam attulit reme-

dium, et loquitur hic propheteta de futuro pmodum prenuntiante

g. Suscepit de manu domini dupli-

cia te, i. dupli est solatione per christum, s. in collatione genit, et

apertione glorie sicut per peccata accepit duplice pena, l.

corpis et anime, b. Vox clamantis, l. Sic introduxit psona

na psonoris, s. iohannes baptista est qui intelligit ad latram

hec scripturam, et pater, Job, i. et Dore, i. et Battcherian,

poterit quod aliqui doctores catholici male vident dicere ex

ponendo hunc passum ad latram de recta expectatione ba-

bylonice, ut hunc magis iudicantes quanto ad aliquid est he-

brei, quod hunc psonum et totum capitulum exponit ad latram refe-

rendo ad tempore missie, dicentes quod latram terre habu-

bilis coplanabitur dum sit per elevatio nē vallum et depres-

nem montium, et sic amotis oibus impedimentis inde p-

obrem desperare possint faciliter in uidea congregari, et sic

exponit quod dicit hic.

Omnis vallis amplebitur, et c. sed defi-

cunt duplificiter, p. tunc quod adhuc nunc christi dicit futurum

qui iam translat in presentem, secundo quod litterale sensum hic ac-

cipiuntur sicut significari vocum, cui dicit. Omnis vallis am-

plebitur, et quod non est versus in locutione parabolica, sicut

sicut dicitur, ut, cui dicit, sicut ligna ad arborum tantum et sensu-

lis literalis ibi non est de arboribus materialibus per voces

significantis, quod si scriptura esset falsa, sed est de abime-
lech et virtutis sicutem quod ibi per arbores metaphorice signan-
tur. Quod autem fit hic metaphorica locutio patet non solum per
dicta doctorum catholicorum, sed etiam per dicta Iacobae, moysi dice-
re, non ascendat super cor quod in diebus meis deficit aliud
de via huius seculi, vel

innoneat aliud de ope-
ribus sex dictorum, s. ibi
munda iuxta solitam
ritam, et per nos non est in-
telligendum quod in aduen-
tu inesse sit talis consi-
deratio montium et
vallum nisi intelligatur
de auctoritate ipsi ad iudi-
cium, quod rite innouavit
mundi statu, sed indeci-
pientibus.

clamantis in deserto, d. Par-
ate viam domini, rectas raci-
te in solitudine semitas dei
nostrorum, Omnis vallis exal-
tabitur, et ois mons et collis hu-
miliabitur, et erunt prauas in
directa, et aspera in vias pla-
nas, Et reuelabitur gloria domini
et videbit ois caro pariter

quod os domini locutum est,
Eloz dicitur, Clama, Et
dixi, Quid clamabo? Vis
caro feni et omnis gloria eius
qua, si flos agri Exiccatum
est fenum et cecidit flos, et quod
spiritus domini sufficiavit in
eo, Cetera fenum est popu-
lus, Exiccatum est fenuum et

et videbit ois caro pariter
quod os domini locutum est,
Eloz dicitur, Clama, Et
dixi, Quid clamabo? Vis
caro feni et omnis gloria eius
qua, si flos agri Exiccatum
est fenum et cecidit flos, et quod
spiritus domini sufficiavit in
eo, Cetera fenum est popu-
lus, Exiccatum est fenuum et

et videbit ois caro pariter
quod os domini locutum est,
Eloz dicitur, Clama, Et
dixi, Quid clamabo? Vis
caro feni et omnis gloria eius
qua, si flos agri Exiccatum
est fenum et cecidit flos, et quod
spiritus domini sufficiavit in
eo, Cetera fenum est popu-
lus, Exiccatum est fenuum et

et qui ad latram iohannes incepit predicare in deferto in
dece, et habet, dicit, In diebus illis venit io-
hannes baptista predicans tecum.

l. Parate viam domini, Predicatio enim eius et suus baptis-
mus erant quedam dispositioes plures ad suscipiendum de-
xpiquo fide christi venturi, et per nos et decursum euangelij,
et dicitur, l. Via domini, quanto ad mandata decalogi,

m. Semitas dei nostri, quanto ad consilia euangeli-
cana, o. Omnis mons et col-
lis, s. supra te, quod sicut dictum fuit in principio huius libri per
aduentum christi supbi electi sunt, et humili exaltati-
ti, p. Et erunt prauas, i. boies depravati et praevaricati pec-
candi, q. In directa, i. ad rectitudinem iusticie redu-
cti, r. Et aspera, i. cruentina et duri, s. In vias pla-
nas, i. ad mansuetudinem deducti, sicut per paulo qui
factus fuit agnus de lupo, p. et etiam hoc alter exponit de
opibus penitentie, quod videntur dura et aspera, sed per gratias
christi facta sunt credentibus leuis, r. v. dicit augustinus, Omnia
seua et imania leuis, et per nulla facit amor.

r. Et renelabitur gloria domini, i. filius dei, quod gloria per nos, eo per
gloria finis nullus est clara notitia cum laude, et gloria dei qualiter
quodam clara mutata in gloriam illam autem quod ad notitiam pertinet
in dominum filio approprians, et i. o. sicut de sapientia pris, ita
enim gloria,

v. Et videbit ois caro i. poterit videre, p.
q. Os domini locutus est, cuius verbi deficere non potest ab
implectione, y. Vox dicens, s. domini loquenter ad esaiam
vel ad iohannem baptistam, a. Clama, i. publice denuncia,

b. Omnis caro feni, i. nullam firmaturam seu stabilitatem
et se habens, et accipit hic caro per omni hominem carnaliter
riveniente, s. in quod per primam Corinthi, v. Karo et sanguis
regnum dei possidebitur, c. Et omnis gloria tecum, quoniam repente-

dicitur et modico calore febili ex voluntate tua, i. o. subditur,
d. Quia spiritus domini tecum, e. Cetera fenum est populus, p. ostendit manifeste quod

Liber

Appa loquitur metaphorice ut p̄diri. f. Verba at̄ vñit
te, qđ p̄t intelligi de v̄bo in creato, s̄m qđ dī Joh. L. In
principio erat v̄bi t̄c. t̄ de v̄bo creato p̄ xpias dicto, qđ
infallibiliter sp̄let in prophetia p̄destiatois ut dictu est s̄.
frequenter. g. Sup̄ monte, hic p̄fir introducit p̄sona
p̄solatoris s̄. dñi n̄i ie
su v̄pi. t̄ v̄bū dñi ad
esata vel poti? ad ioh
annē baptistā cū dī
g. Sup̄ mōtes excel
ascē, t̄ ad p̄eminentiā
scr̄itatis vite, tu, s̄. ioh
hānes, de q̄ dicit sal
uator Dat. xi. Inter
natos m̄ter nō surre
rit maior ioh̄ne baptista
h. Qui euāgelizas
lyon, ip̄lo iudaco, t̄
dirit euāgelizas, qđ p̄
dicatio ioh̄is ad euā
gelium p̄tinet.
i. Exalta nōl̄ timere,
Jobes enī timore
herodis aut pharise
orū, t̄ sacerdotiū nō de
stribit a ostentā verita
tis denūciatiōnē.
j. Ecce de' v̄fa, de'
humanat̄, sic enī de
nūciavit ioh̄es Joh.
L.d. Ecce agn̄ dei qui
tollit p̄ctā mūdi, nō ie
agn̄ exprimēs h̄uani
tate, t̄ p̄ ablatoñē pec
eatī ei' diuinitatē.
k. Ecce dñs de' te.
In adūēt̄ ei' suo r̄ps
egit miracula stupen
da, q̄ fieri nō poterāt
nisi v̄tute insūta.
l. Et brachii eius
diabif. p̄ brachia enī
ei' in cruce extesa p̄
uenit ad gl̄am sue re
surrectiois, et sic ad dominis plene p̄tā, ppter qđ tūc di
xit Barb. xl. H̄ata est mihi ois p̄tā in celo t̄ in terra,
m. Ecce merces ei' cū eo, q̄ v̄tute diuinitatis de se pote
rat dare gr̄az in p̄tū, glaz in futuro. o. Et op̄ illi'
corā illo, t̄n ei' volūtate t̄ p̄tate. p. Sicut pastor te
Qui dicit de seipso Joh. x. Ego sum pastor bon⁹ q̄ In
brachio suo te, p̄ h̄ designat xpi pietas ad fideles suos,
pter qđ ibidē dicit. Et aīam meā pono p̄ omib⁹ meis.
r. Quis mēsus ē. H̄ic aīst̄ ponit p̄tā, p̄solans ad ostē
dendū q̄ de ei' p̄missio null⁹ debet dubiare, si sit po
tentis adūpulere, t̄ diuidit in duas, q̄ p̄tio declarat cūs
p̄tā h̄ idolatras ei' et aīatā adequates. Scđo h̄ pusila
nūmes iudeos de ip̄o min⁹ debito p̄fidētes, ibi. Quare
Prima in duas, q̄ p̄tio dicta p̄tā ostendit, sed oīb⁹ ido
latra arguif. ibi. Qui ḡ, Circa p̄mū dī
Quis mē
sus est pugillo, i. valde facilē aīs. Quis sūt multe t̄ ma
s. Et celos te, t̄line difficultate aliq̄, sicut illud (gne
qđ r̄tinef in palma). t̄ Quis appendit te, i. valde fa
cilitet, q̄si enī aliq̄ vult lenare aliq̄ p̄deterosus appoit
duas man⁹, q̄ si ē sibi valde leue apponit t̄m̄ duos vel
tres digitos, p̄ h̄ ast̄ ostendit p̄tā xpi q̄ v̄tute diuinitatis
ois ista fecit. Utīt̄ aut̄ hic scriptura v̄bis ponderis t̄ sta

tere, q̄ de' oīa disposuit i numero t̄ pondere t̄ i mēsura,
Sap. x. t̄ ppter dictā potentia subiunctit v̄ Quis ad
iūit sp̄m dñi, q̄si min⁹ potente, q̄. d. nullus, t̄ Aut
q̄s p̄siliari ei' fuit t̄c. q̄ h̄et sap̄iam diminuta, t̄ p̄fia
t̄ Ecce gentes q̄si stilla situla, cadens de' v̄sos ibi,
situla que nūl̄ mo
menti reputatur.

z. Et q̄s momentuz
stater, q̄ valde deraci
li, ad v̄tāq̄ p̄tez mo
uef de se nullam h̄is
stabilitatem.

a. Ecce insule te, an
conspictu eis.

b. Et libanus te, si
aliq̄s veller facere si
bi sacrificiū debetur
oīa ligna nō sufficiet
ad ip̄z crenādū nec p̄
sequēs oīa aīalia suffi
cient ad offertū si
bi debitis holocanſtū

c. Oīs gentes q̄ nō
sint, q̄ ex se si h̄it ali
qđ esse, Omia ista in
ducunt ad ostendē
dū q̄ in illo indiget
alteri auxilio seu q̄si

d. Ecce de' v̄fa, de'
humanat̄, sic enī de
nūciavit ioh̄es Joh.
L.d. Ecce agn̄ dei qui
tollit p̄ctā mūdi, nō ie
agn̄ exprimēs h̄uani
tate, t̄ p̄ ablatoñē pec
eatī ei' diuinitatē.

e. Ecce de' v̄fa, de'
humanat̄, sic enī de
nūciavit ioh̄es Joh.
L.d. Ecce agn̄ dei qui
tollit p̄ctā mūdi, nō ie
agn̄ exprimēs h̄uani
tate, t̄ p̄ ablatoñē pec
eatī ei' diuinitatē.

f. Ecce de' v̄fa, de'
humanat̄, sic enī de
nūciavit ioh̄es Joh.
L.d. Ecce agn̄ dei qui
tollit p̄ctā mūdi, nō ie
agn̄ exprimēs h̄uani
tate, t̄ p̄ ablatoñē pec
eatī ei' diuinitatē.

g. Ecce de' v̄fa, de'
humanat̄, sic enī de
nūciavit ioh̄es Joh.
L.d. Ecce agn̄ dei qui
tollit p̄ctā mūdi, nō ie
agn̄ exprimēs h̄uani
tate, t̄ p̄ ablatoñē pec
eatī ei' diuinitatē.

h. Ecce de' v̄fa, de'
humanat̄, sic enī de
nūciavit ioh̄es Joh.
L.d. Ecce agn̄ dei qui
tollit p̄ctā mūdi, nō ie
agn̄ exprimēs h̄uani
tate, t̄ p̄ ablatoñē pec
eatī ei' diuinitatē.

i. Ecce de' v̄fa, de'
humanat̄, sic enī de
nūciavit ioh̄es Joh.
L.d. Ecce agn̄ dei qui
tollit p̄ctā mūdi, nō ie
agn̄ exprimēs h̄uani
tate, t̄ p̄ ablatoñē pec
eatī ei' diuinitatē.

j. Ecce de' v̄fa, de'
humanat̄, sic enī de
nūciavit ioh̄es Joh.
L.d. Ecce agn̄ dei qui
tollit p̄ctā mūdi, nō ie
agn̄ exprimēs h̄uani
tate, t̄ p̄ ablatoñē pec
eatī ei' diuinitatē.

k. Ecce de' v̄fa, de'
humanat̄, sic enī de
nūciavit ioh̄es Joh.
L.d. Ecce agn̄ dei qui
tollit p̄ctā mūdi, nō ie
agn̄ exprimēs h̄uani
tate, t̄ p̄ ablatoñē pec
eatī ei' diuinitatē.

l. Ecce de' v̄fa, de'
humanat̄, sic enī de
nūciavit ioh̄es Joh.
L.d. Ecce agn̄ dei qui
tollit p̄ctā mūdi, nō ie
agn̄ exprimēs h̄uani
tate, t̄ p̄ ablatoñē pec
eatī ei' diuinitatē.

m. Ecce de' v̄fa, de'
humanat̄, sic enī de
nūciavit ioh̄es Joh.
L.d. Ecce agn̄ dei qui
tollit p̄ctā mūdi, nō ie
agn̄ exprimēs h̄uani
tate, t̄ p̄ ablatoñē pec
eatī ei' diuinitatē.

n. Ecce de' v̄fa, de'
humanat̄, sic enī de
nūciavit ioh̄es Joh.
L.d. Ecce agn̄ dei qui
tollit p̄ctā mūdi, nō ie
agn̄ exprimēs h̄uani
tate, t̄ p̄ ablatoñē pec
eatī ei' diuinitatē.

Esate

apparentia visus, qz extrema celi in circuitu orisontis nisi
videns sup terram figi, et in edictu qdest sup capita nostra in al-
tu erigi, nunc habet apparentiam tabernaculi extenu.

o Qui dat secretorum scrutatores, sapientes in specula-
bilibus, p Judices, erre, i prudentes in agibilibus,

q Velut inanes fe-
citur, i nullum reputatio-

nis in dei copatione,

qz oculi p sumile cuius

subditur, t Et q-

dem, i, certe,

s Neqz plato te,

assicur plantula non

radicata adhuc nec fir-

ma in terra a modico

vento eradical, siceri-

am oes pdici qntu-

cuius magni ad nutu-

dei eradicat, tollit

de vita pstu, ideo in-

fine concluditur,

t Et cui assimilast

me te, qsi diceret, tal-

assim latio est valde

erronea,

v Leuate, hie cose-

queter oñis dei po-

testas, tra iudeos &

dvo min debite cofi-

dentes, et primo ad co-

siderationem dñe ma-

iestatis inducuntur

cū dr.

v Lenate in excel. ocu. ve. i. ad corpora celestia,

x Et videte qz creavit hec, i. ex h considerate magnitudi-

ne creatoris fin qz de Sap. xii. h magnitudine eni speci-

ci et creature poterat cognoscibiliter creator eoz rideri,

y Qui educit te, i. multitudinem stellarum ordinate in suo

curiu pcedentium,

z Et oes ei noie vocat, qz oia pfe-

cte cognoscit vsg ad minima,

a Pre multitudine te,

ista tria in deo sunt eni, si in nobis differunt, fortitudo

eni respicit magnitudinem et correspondentia membrorum,

robur fortitudinem ossium et nervorum, virtus magnitudinem

b Neqz vnu reliqui fuit, i. nulla res qnta,

cuius modica est potentia et sciencia diuina, i. pculidit,

c Quare dicas iacob, i. ppz iudice descendet a iacob,

d Abcedita est via mea, i. opa mea e

A dno, i. no

redder p eis mercede,

f A deo meo iudicatur, i. no

faciet vindicta de iniuris mibi illatis,

Et h videt qz in

pplo illo erant aliq qui deciderant in illu errore, qz dei

pudentia ad act huanos no se extederet, vel dicenduz

qz ppba vnt coi mo loquedi, q holes in afflictione longa

politi dicunt, i. detelicti et tradidi obliuioni,

g Hui-

qd nescis aut no audisti, qd sit illud subdat,

h De sempitern, i. sua deitate,

i Dns qz te, et sic

dr. et tpe qz habuit creatura subiecta, q. d. ista debuisti sci-

re, qz moyles tibi annunciant in prim. Besi,

l Non

deficit, in ope gubernationis,

m Neqz laborauit, qz

lassitudine opando no incurrit,

n Nec est inuesti-

gatio sapie et ad pfectu, qz exedit inuestigationem hu-

manam in infinitu,

o Altitudine diuina sapientie et

de no esse ad esse,

o Deficit pueri, i. morib. et sensu,

p Et iuvenes, i. insolentes,

q In infirmitate cadet

p. uno in culpa, et postea in pena,

r Qui aut sperat

in dno, i. no in scipis presumptuose,

s Durabunt forti-

tudinem, qz qui erat pri debiles ad grana sustinendu, g.

divina efficient fortis, t Assumet penas ut aquile
te, i. qui pri erat tardus et pigrus ad bona opera, efficient ve-
loces ad ipsa, et hoc videt impletum in veteri et novo testa-
mento p successiones generationum in illis qui veraci-
ter conuersi sunt ad dnum,

Contra, d. rbi. d. in
postilla. Sup monte
bie p. introductio p
sona isolatoris,
Additio.

Dicit exposi-
tio postillato-
ris de h. q. d.
Sup monte excelsius
sit satis persona, i. re et ve-
titati fm translatione
nem, fm tñ hebraicā
veritatē no totaliter
ersonat i. p. p. q. scī
endum q. grammatica
hebraica fm mls
tis deuath grammatis-
ca latina, et specialiter i
h. q. fm grammatica he-
braica in vbs h. d. et
iter sexū masculinū et
femininū, sic nos ha-
bem in noibz, et hoc
fm quilibet differen-
tiā triū psonar. Ver-
bi ḡa, aliter d. a fe-
mina, ego comedo qz

a masculo, et sic in seda et tercia psona. Sicut in h. pnoie tu-
tu. t. c. differētia est in sexū masculinū et femininū, loquens
eni cū masculo aliter pnoiat tu qz si cū femina loqueret.
Et h est valde manifestū cunctqz huius aliquē noticias in
illa lingua, vni in h. loco rbi d. Sup monte excelsius ascē-
de, ly ascende est femini generis, no masculini. Sicut ly tu-
t. ly euāgelizas, t. ly exalta, et sic de ceteris vbs et pnoibz
hic ostentis qz oia ptnet ad femininū gen vsg ibi. Ecce
de v. et io magis prie hec vba fin vera lram hebraicam
intelligit, referenda sit ad bram vgnē, et ad setaz elyzas
beth, fm ea qz tradunt de eis Lu. i. ca, et sit sensus qz elia,
in psona dsu dicit bē vgnī. Sup monte excelsum ascēde
tu qz euāgelizas syon, s. bē vgo, qd impletum est qz pcepto
filio dei in etero vgnali maria exurgēs prenit i motana
vbi manifeste pte qz ascēdit in monte excelsum, n. iudea
vbi zaharias manebat erat altior galilea a qua recessit
maria, pps ei de galilea i hulm pgens dicebat. Ecce ascē-
dum h. ierosolymā, et qz de galilea i hierlm bē vgo no p
plana vla s. p. motana uit. io prie ei d. Sup monte ex-
celsius ascēde, et qz in salutatione ad elyzebeth no solū mē.
sed etiā infans in etero et xp̄m insitum spūstī cogno-
uit, qz et d. Lu. i. factū est vt audiuit salutationē marie
elyzebeth, exultauit infans cū gaudio, in qz designat gau-
diū de p̄tia dsu, io de bē vgnē in ipa setā salutatione
prie intelligit. Qui euāgelizas syon, s. que illicias bona
sanctis anibz, s. elyzabeth et iohannī. Consequenter pro-
pheta in psona dsu alloquitur ipam elyzebeth d. Exal-
ta vocem tuā qui euāgelizas hierusalem, qd impletus est
qz elyzebeth exclamauit voce magna euāgelizādo ipsis
hierusalem videlicet beati virginis dicebo. Beata qz cre-
didisti, quoniam p̄ficietur in te ea que dicta sunt tibi a
domino. Consequenter p̄pheta in psona domini alloqui-
tur virginem dicens. Exalta noli timere, in qz innuit can-
ticum eius altiori voce formandum, qz cū primo solum

Liber

salutando euā galizauit qd̄ nō solum loquere' voce submissa, p̄t sufficit ad cognate tue salutationē, sed etiā ex alta vocē s̄, p̄t req̄ iurū ad modū cantici p̄ qd̄ cantieūz canticib⁹ inde, ecclēsīz p̄s̄ mīb⁹ & futuris annunciez p̄stiam filij dei in te incānati, t̄b̄ est qd̄ dicit, **Dic cuius** tārbo iude, **Ecce de-**
vē, qd̄ atinuē implet
in ecclī, cū qd̄ cantici-
p̄diciū folēnter me-
mōraū seu annunciaz
aduent⁹ dñi in eadez
vgine. interposuit tñ
ibi, pp̄ha. **Noli timere**
qd̄ vrginalis pudici
cia pauidā est & tunis-
da, vñ angel⁹ ei dicit
Ne timeas Daria, &
enā & innueret qd̄ tan-
ta erat hūilitas vrgi-
nis qd̄ non p̄sumebat
canticū public⁹, qd̄ atan-
dū formare nūl sp̄s⁹
sanci⁹ instinctus eas
tangeret seu moueret. **De qbusdā ast⁹ in cantico vginis**
ptentis qd̄ innuendo pp̄ha hic ponit, et cū dicit. **Ecc**
ce dñs̄ hiſt̄ fortitudine venit, & brachii eius dñs̄ iſt̄, que
qd̄ verba vident̄ correspondere huic qd̄ dñ in cantico.
Fecit potentia in brachio suo, v̄robiq̄ enī dñr intelligi
qd̄ incarnatio filii dei p̄tinet ad infinitatē diuīe potētie
& sequit⁹. **Ecce merces ei⁹ cū eo, in pp̄heti⁹ enī locutioni**
bus p̄mittebat incarnatio filii dei qd̄ merces a dō dāns
da in futurū, sicut **Ben. viii.**, abrae dñm̄ fuit. **Benedicen-**
tur in semie tuo oēs gentes, h̄i p̄cōspectu⁹ cantico hec mer-
ces ut lā data annūciat, vñ dicit. **Sūcepit isrl puer⁹ suū**
cui coriſſent vba, pp̄ha dicēris. **Ecce merces ei⁹ cū eo.**
Et qd̄ vñ dicit Grego, In būdictione cerei, subil nobis
naſci, p̄fuit, nisi regum p̄fussit, io subdit. **Et opus illi**
corā illo, s̄, opus recēptiōis, qd̄ maxime p̄tinet ad diuī-
nā misēdiām qd̄ inter diuīa opa p̄emuner, vñ in psal. **Di-**
ſerations es⁹ sup̄ oia opa ei⁹, t̄o in cantico cū dixit. **H**
uscepit isrl puer⁹ suū, subdit. **R**ecordatus est misēdie
sue, sequit⁹. **E**cūt pastor gregē suū pascet, in qd̄ innuit, p̄
pheta qd̄ ch̄. **S**e h̄et et pastor ad gregē suū non ut ad
gregē alienū sicut mercenari⁹, enī, nō est cura de omnibus
Tob. x. ca., qd̄ corriſſet hunc qd̄ dñ in cantico. **F**ecit locu-
tus est t̄c̄ ad p̄r̄s enī semp̄ le habuit dē⁹ et pastor cū
pp̄: io grege. **V**ñ in psal. **M**os aut̄ po. el⁹ t̄c̄. **E**tēta expo-
nāt̄ et illi postilla, que qd̄ expōſtio nō soli videt̄, so-
na l̄ſed in fe rōnabilis, **G**a. enī qd̄ euāgeli⁹ pp̄ha dicit̄
et in plogo & in phēmio, sicut de voce baptiste in deser-
to clamans hyſtoriā, pp̄hētice tequit̄ et statim sup̄a. **S**ic
nō unmerito de voce vrginis salvantis & cantat̄, pp̄he-
ticā hyſtoriā p̄dicere debuit, p̄mitit tñ hyſtoriā de voce
baptiste, quis ordine tēpis posterior fuit, eo qd̄ illa fuit
oīb⁹ notior, a notiorib⁹ enī incipit p̄cessus discipline.
In eodē ca, vñ dñ in postilla, **P**re multitudine forti-
tudinis & roboris.

Additio. ii.

Thi nos habem⁹? **P**re multitudine fortitudinis
bebraicā l̄fa sic habet. **P**re multitudine & forti-
tudine roboris & virtutis nec vñ defuit, cur⁹ sen-
sus p̄oſſe talis qd̄ militia celeſtis qd̄ in tanta multitudi-
ne est p̄ſiderari debet, qd̄ q̄libet ſtella habet fortitudinem,
ſic potentia & virtute actiūa ad iſtūndū in illis inferio-
rib⁹, vñ **Ben. i.**, de ſole & luna & ſtellis dicit. **P**oſſit ea ī
firmamēto, celi & ī in psalmo. **P**olē in p̄tēm̄ dei t̄c̄ &
ſic diuīa potētia & ſciam cōmedat pp̄ha nō ſolum ex

numerosa multitudine celeſt̄ militie, ſed etiā ex forti-
tudine & robore, & virtute iſtūndū eis a dō collata, a qd̄bus
nulla ſtella quantūcūq̄ modica deficit quin habeat ali⁹
quale potētia, ex qd̄ exaltat̄ magis humana mēne, ad
coſiderandū magnitudinem potētiae creatoris.

Lap̄ulū. XLII.

Accāt. **P**oſt
Qd̄ pp̄beta in
iſrael ad certaz expe-
rationē p̄misiōi ex
diuina veritate. **D**io
p̄sequēt̄ idē facit ex
eius charitate qd̄ amic-
cos non defraudat a
p̄misiōi p̄ficiōi. **D**i-
uidit in duas partes
qd̄ prio ſidit dei dñe
cio ad dñ tuū pp̄m ex
beneficiis qd̄ ei in pa-
trib⁹ coſſit, ſed ex
pp̄prio filio qd̄ ei pro-
misit capitulo ſequit⁹.

Prīma in tres ſim tria būficia, ſed̄ ponit ibi, **I**t in iſ-
rael, ter tñ ibi, **P**ro p̄faciēte, **C**irca prīmu ſeclūdū qd̄ pri-
mu beneficū ſuit collatū in abraam, que de' ſeparauit
ab iſtēdib⁹, educendo cū primo de hūr chaldeor. **B**en.
xi., t̄c̄ ſcđo d̄ baram. **B**en. xii., p̄ p̄fiques pp̄m ab eo
descēdēt p̄ Isaac & Iacob ab iſtēdib⁹ ſepaſit, ppter
qd̄, legē in monte synai ſpecialiter ei ſeclūdū, ppter qd̄
dñ pſalm. cclviii. **N**o fecit taliter oī natiōi, & iudicia ſua
nō maniſtaſtūt eis, **I**t diuidit in duas, qd̄ primo ponit
h̄mōi ſepaſit, ſcđo p̄tra idolatrias iugatio ibi. **C**inusq; **L**irca prīmu ſimo ad b̄ ſiderationē inducit dicens,
b **L**aceant ad me iſtūle, a habitatores iſtūlarū.
c **E**t gentes, terra arida habitantes, **d** **F**ortitudi-
ne mutent, vt qd̄ erant fortes ad mala ſunt fortes ad bo-
na. **A**ccedant & **e** **L**oquunt ſimul ſi h̄it aliquid
iſtū, p̄ ſeclūdū beneficū recolit dīc̄s. **f** **Q**uis ſuci-
tavit ab oriente iſtū, i. abraam, et exponunt cōter cas-
tholici & hebrei, que dñs vocavit primo a chaldea, et di-
ctū est & poſte a baram, & tetraq̄ regio vergit ad orientem
respectu iudee quā domin⁹ ei ſepr̄ omisit. **Ben. xiiij.**
g **V**ocavit enī, p̄ rā fidei & obediētie. **A**nde & ex fide
m mandatū dei voluit filiuū ſimolare. **Ben. xiiij.**, t̄ ad he-
breos, xi., t̄ oī dñs ei aſtūt ipm̄ p̄tēdo, ppter qd̄ ſub-
dit̄. **h** **D**abit in ſpectu t̄c̄. **I**t loquit̄ h̄ic pp̄ha de p̄-
terito p̄ modū futuri, ſicut freqūt̄ ſit in pp̄hētis, et ſi
ſuit implerūt qd̄ abraam cū. ccc. veraculū ſuis qd̄tuo
reges fortes debeliauit, **Ben. xiiij.** **i** **D**abit qd̄i pul-
uerem t̄c̄, quia eos faciliter debellavit diuīa virtute ſi-
li. **P**reſequēt̄ eos, qd̄ p̄ſecutus ſuit fugi. **b** vii. **assidente-**
entes vñq̄ ſoba & ph̄. nūc. **Ben. xiiij.** **l** **T**ransibit in
pace, quia nullus de ſuis in bello illo cecidit. **m** **E**mita pedibus eius non apparet̄, quia valde faciliter
ad bellum uit̄ & redit, ſicut de homine faciliter tranſe-
unte & leuit̄ dicitur, qd̄ non ſigil ſteſtigium in terra, vñ
n **Q**uis hec operat̄ est t̄c̄, quasi (non tangit terram
diceret, dēus & non homo, ideo ſubdit̄). **o** **A**locans
generationes, ſez ad ſidem & amiciciam ſuam,
p **A**berordio, ſeclūdū temporis quod patet in abel tu-
sto, **Ben. noe abraam.**, **E**t ſic de alib⁹,
q **E**go domin⁹, & ideo poſſum vocare ad meā am-
iciciam quos volo ſine iniuria cuſiſcūq; cum nulli te-
near, ſed omne id quod ſunt tenent a me, ideo ſubdit̄
Prunus & nouiſſimus ego ſum t̄c̄.

Estate

q. **T**unc quis p. nichil sit p. opposituz ponit inuestio
extra factores et cultores idolorum. **L**rica qd sciendu s q sic
dicti eusebius in chronica sua anno. viij. abrae. Minus rex
assyrius adidit iuueni. et ipse incipit idolatria. q. facit
imagine. **B**elo p. suo defuncto. cui exhibebat tantam re-
uerentiam q. pebat res
is fugiunt ad ipsam
et dicitur in scholastica hi-
storia. ppter qd dicti
pugnantes incepit
adorare illam imaginem.
et ad imitatio nes h. fa-
cti ali j fecerunt imagi-
nes charis suis defun-
ctis. Et sicut imago
facta a nino vocabatur
belus. et fuit primum
idolum. s. nomē de-
riuatu est ad alia ido-
la. ut pote. **B**. baal.
baalūn. + beelphego.
+ beelzebub. et hīmōi
fū diversitates gen-
tium. et linguarū. et qd h
fuit multiplicatū tē-
pore abrae. ut dictus
est. ideo iuxta ipsiū si-
delitatē arguitur hie
idolatria istoru. Et h
est qd dicti. **A**iderūt
in insula tē. i. habitato-
res insularū et altiarū
terrārū viderit reue-
rentia idolis a poten-
tibus exhibita. et sic i
timore positi pugne-
rūt ad ipsā venerāda.
et sic eis parceret. iō
subdūt. i. propinquū
uerunt et accesserunt. s. ad idola.

q. **U**nusq; primo suo re. q. qd aliquis habebat amicū
in pyculo positu. et silebat sibi refugere ad idolum. et qd ex-
emplu nūlī alii poterēt fecerūt idola p. manū tñ attisi-
cū ideo subdūt. **F**abertuit faber re. ad cuius intelles-
cū sciendū qd in fabricatio nē idoli de metallo p. malleati
one tres opari sunt necessarii. **P**rimū est ille qd materiaz
in igne calefacta cū martello ducit ad formā partiu ido-
li. **S**econdus est qd pres sic formatas cū martello cum li-
ma polit. **T**ertius est qui partes sic pugatas adiunquētō
solidat et iungit. et hī nota cū dicitur. **F**abertuit re.
Et p. s. i. f. sic ita. **F**aber et rarius. i. metallicus. p. t. i. n.
malleo. i. martello. s. materiā ducēdo ad idoli formā. **F**abertuit.
et efficaciter monuit. Num qd cudebat. i. cū luna
poliebat. **A**udere enī in via significatio nē idē est qd po-
lit. et dicitur in libro. qui vocat catholicō. **T**unc tempis. a. ipso
abrae qd fabricatio nē idolorū cepit multiplicari. et dictū est
Dicens. iste qui poliebat erat dices supple consolidator.
glutino bonū est. i. bonū est ptes idoli formatas et poli-
tas adiunquētō coniungere. **G**lutino. i. forti iuncturaita qd
accipit hic glutinū. p. illo metallo qd consolidant ptes
adiunquētō. **E**t voc. i. gallite zonadēre. vñ i. hebreo s. chaz-
ber. **H**ec solidati bonū hoc. s. qd forterēt p. solides ptes
t. o. t. s. sic pugatas. sic enī in iunctu se exhortabant artifices
pter manus luctū habēdūt. et ppter gratiā dominorum
s. **E**t tu isti. **H**ic recolit s. omniū b. f. c. i. u. m. exhibuit p. plo
q. m. o. s. i. s. educatio de fuitute egypti. et diuidit in tres

ptes. qd p. o. d. s. b. erit? sed o. aduersario r. casus. s. b.
Acce p. funden. t. tercio hebreo p. fectus. ibi. genti. **L**urca
primū dicitur in plona dei. s. **E**t tu i. s. f. s. me. q. d. ex q
edunt te de fuitute egypti facit es spes altius mibi.
t. **J**acob quē elegi. **E**sau reprobato sum qd dicitur. **D**alab. i.

Jacob dilexi. esau at
odio habui. et accipit
hic iacob. p. plo de-
scendente ab eo.
v. **E**menē abraā amic
ci mei. qd amore met
parat fuit filius vni
genius immolare.
x. **I**n qd apphēdite.
id eit mihi appropria
ui eius meritis.

y. **A**b extre. tere. tē.
q. abraā fuit vocat
de chaldee et dictus
z. **B**eraū me. estō.
exponatur ut supra.
a. **N**ec time. innas
pharaonis.

b. **Q**uia ego tecum
sum. te. p. g. es et de-
fend. n. s. c. **N**ec de
clines. a verbis moy
si seru mei.

d. **Q**uia ego de tu
us p. fortia. te. s. p. cu. id
subdūt. e. **E**t su
scipi te doctera iusti
mei. moy si ad eum
benāt te de seru mei.
f. **E**cce te egypti
p. funden. **M**ic ppter
ponit aduersario r. ca
sus enī dicitur. **E**cce co. ur
dent. t. c. qd pharao c. e.

uo exercitū p. sequētēs hebreos submersus fuit i. mari rū
bio. **E**rodii. n. n.

g. **I**duates eos. qd sic dictū fuit. **E**ro. n. n. **D**are piecie
egyptios mortuos ad lit. ad qd transierat fuit usq; et sis
essent certi de morte egypti. et vt hēc spolia. io. d.

g. **Q**ueres eos. inuestigido p. ciō qd erat lug defuncto
tū corpora. h. **E**t nō inuenies viros rebelles et nō dī
cit. **N**o inuenies eos absolute. s. **N**o inuenies rebelles
tuos. i. te p. sequētēs. qd iā erat mortui. et sic nō poterant
ampli' eos p. seq. et sic p. t. l. f. a. v. s. ibi. i. **N**oli timere
vermis iacob. i. qd fuit inter egyptios reputat' viles s. l.

l. **Q**ui mortui enī erat i. reputati et (cū vermis.
mortui in fuitute egypti. qd fuit' est mors cūlis. et qd
nō soli egypti adiuelari erat hebreor. s. etiā chananei
qd postea ab hebreis fuerūt debellati. et p. t. l. f. o. l. f. subdūt. l. **E**go posui te qd plaustrū et sic enī rale
plaustrū ductū sup segeres p. terit eas. sic p. l. s. i. l. corrū
tū chananeos. idō subdūt. m. **E**cce motes. i. maiores.
j. **J**osue enī d. bellavit xxx. reges. **J**osue. xl.

n. **E**t colles. ad. est. minores p.incipes.

o. **E**t tu exultabis in domino. expulsi channaneis de tec
ta p. missionis. p. **E**g. n. **D**ic describit p. fectus
filiorum israel p. defertum. vbi. filii israel p. o. passi sunt
aque defectum. sed p. omīnū supplent non solum soni.
sed plures vt p. t. **E**rodii. v. a. v. s. capulisi. et humeri
ix. **E**t hoc est quod dicunt. **E**geni et pauperes querunt
aquas tē. et patet litera. v. s. ibi. p. **D**abo in solitudi

Liber

nem in deserto ei illo rigebat ardor solis. s. dñs pndit de vmbra celo p colunā nubis. Exo. viii. et fin hoc dicit. p. Dabo in solitudinē cedru. i. vmbra culū ita bonū et melius q̄ faceret arbores iste. vmbra culū ei nubis erat excellens. q̄ variū dulina virtute nō nature. i. o. subdit.

q. Et intelligentia pa-

niter. q̄ man' dñs fe-

r. Prope fā. (cū h-

cite. hic recolit tem-

um bñnicū p̄plo ex hi-

busti tpe zorobabel. s.

liberatione de capu-

tate babylonica. et di-

vidi in duas partes

q̄ primo contra idola

q̄ rigebat in babyl-

one ponit inuestio. se-

cūdī subdit p̄pli libe-

ratio. ibi. Sulcrani.

Lucr pūmū dicit.

r. Prope facie uidi

cūz v̄m. i. declarate

uictoriā r̄am si habe-

tis o. babylonis.

s. Afferre siqd h̄es

sc̄i iusticie. et ventatis

t. Accedat t̄ nūci-

ent vobis. i. idola tra-

de q̄b̄ p̄futuris.

v. Quocūq; v̄cura

sunt. q̄ est p̄pūz dī-

unitatis. i. o. subdit.

x. Et sciemus. q̄ dñ

estis ros o. idola.

y. Bene quoq; aut

male t̄c. q. d. nō potes-

tit. q̄ sensu. et intelle-

ctu carer. i. o. cludit.

z. Ecce vos estis ex nihilo. ros. s. babylonis.

a. Et opus v̄m. i. idola v̄ta q̄ fecitis. b. Exo q̄

nō est. i. mūlū h̄is firmamētū. et querit smōnē ad idola

dices. c. Abominatio est. i. supra modis abominalis

deo. i. o. de abominatione in abstracto. sic excellēs in liberali-

tate. et liberalitas. d. Qui dñe. vos. i. q̄cūq; repudiat

vos tāq; deos suos. e. Suscitau. hic sit ponit li-

beratio p̄pli de babylone q̄ facta fuit p̄ cyrū. et h̄. q̄ dñ. d.

e. Suscitau. s. cyrū et voluntate inspiratio pugnandi cō-

tra babylonē. f. Ab aq̄lone t̄c. regio eni plidis ē q̄sī

ui medio aq̄lonis et orientis. mediū aut ab v̄troq; termio

noīaī. i. o. aduenīt cyrī tra babylonē dī. hic est ab aq̄lone

et ab oriente. vel q̄ dñ. rex mediorē venit cū cyrō p̄

babylonē. et regnū vñ. magis declinat ad orientē. alteri-

g. Vocabit nomē meū. i. p̄fitebit. us aut ad aq̄lone.

p̄fessus eni fuit cyrus se obtinuisse monarchiā v̄tute dī

celli. et p̄t p̄m. Adre. i. Nec dicit cyrī rex persiarū. oīa

regna terre dedit mihi dñs dē. celi et terre t̄c. b. Et

adducet magistrat. i. potētes babylonis. i. Quasi lu-

tū p̄culas cos et deſciens. l. Quid annunciatu ab

etordio t̄c. i. anteq; fieret. q. d. h̄. nō fecerit idola babylo-

nie. q̄ nō p̄dixerit calum illi terre. ideo subdit.

m. Nō est amūciās t̄c. Cōseq̄nter os dñs q̄ annūciātūt.

n. Pr̄m. i. p̄p̄ de q̄ est pr̄m. et nouissim. et dicitur

est s. codē ca. n. Ad syron dicit. i. ad p̄plm uide deno-

minatiū a loco p̄cipualiorū in q̄ rigebat cultus dei.

o. Ecce assūm. ad v̄am liberatione p̄ cyrū seruū meū.

p. Et hierlm euāgelistā dabo. i. p̄plm h̄ bonū p̄nūciā-

antē. et ponit hiecuāgesista in anglate p̄ plurali. s. Et odi. vñ. Denit musca granissima. i. multitudi muscarū. q̄ de p̄ plures p̄phetas bāc liberationē p̄nūciātūr. q. Et. i. vñ. revelationē dñi m̄bi factā. ēvbi esate cui p̄ plures revelationes fuerūt factē de ista libertatōe. et p̄

tūt ex p̄cedentib̄. et magis apparetib̄ ex sequentibus.

r. Et nō erat ex istis.

i. ex bałtōe idolis.

s. Quisq; q̄ uiret consiliū. p̄ liberatōe cultorū suorum.

t. Et interrogatus. a suis cultorib̄. Res spōderet vñ. i. o. cōcludit.

v. Ecce omēs ini-

sti. s. z. babylonis.

x. Et vana opera eoz. id est idola ab eis fa-

cta. i. o. subdit. Venit et inane simulachra corū.

y. In cap. li. vñ. dicit in postilla. Bi quos q̄ aut male si p̄cātū facite.

Additio.

T. Bi nos babe-

mus. Bene q̄ aut male si

p̄cessis facere. q̄ bi be-

breo h̄. Bene q̄ aut male p̄cessis facere. cū' s. nūs est q̄ p̄

pheta idola alloq̄bat

Hic nūcīcis nobis

q̄cūq; v̄cura sunt et faciem'. q̄ dñ estis ros. et sciemus etiā q̄ bi et male p̄cessis facere. ro. q̄ sicut p̄ annūciatio nē futurorū si h̄ fecerint idola sc̄ire q̄ essent dñ. et sc̄ire futura sit p̄pū diuinitatē. eadē rōne sc̄ire q̄ possent be ne vel male facere sic dñ. vñ cū dñ. Et sciem' q̄ dñ estis. ista copulativa et nūgīt filiēs oīones. s. q̄ dñ estis ros. et sciem' q̄ bi et male p̄cessis facere. sed p̄phā cōcludit q̄ q̄dlibet p̄dictorū est fālsum. d. Ecce vos estis ex nihilo. s. idola. et opus v̄m ex eo q̄d nō ost. q̄. s. nec indicatis fūtura nec p̄cessis bñ facere. et i. o. cōcludit. Abominatio ē qui elegit vos. exponat et in postilla. Pr̄m. id est ip̄e deus.

Additio. q̄.

B. In translatione nostra dicit. Ecce adsum. q̄d est verbi p̄mīe psōne singularis numeri. in bebreo habef. Ecce adsum. q̄d est tertie psōne pluralis numeri. et est sensus fm glo. et prim'. s. deus ad sys on sez ecclēiam dicet. Ecce adsum. s. filii tui quos p̄ fidem meā dedi tibi. s. apostoli quorū p̄dicatione nati sunt tibi fili. et sic quod seq̄tur. Et en angelisam dabo. intel ligitur p̄p̄ de euāgelistis chris̄li. qui a deo fuerūt dati bñrusalē. s. ecclēsia ad annūciandū bona spiritualia a christo sibi data. et sequit. Et vidit nō erat t̄c. quia null' fuit et idolatria nec ex incredulis qui iniret consiliū ad redēptionem anīarū nec responderet verbum. s. omnes essent iniasti et vana opera eorum. et sequit. Ecce seruus meus suscipiam eum electus meus. q̄d exponit de christo ad Iam. p̄t in postilla.

Esaie

Ecce seru^m. In p̄cedēti ea ostens^r Caplīm, XLII
sa est dilectio dei ad pp̄lm undatā ex b̄ficijs q̄
ei in partib^o p̄cessit. **D**ic sūter idē osidit ex filio
que ei ex dilectione misit suū fin q̄ dī Joh. aī. **S**ic de^r dilec-
tū mundū vt filiū suū daret vngentū te, et dūmidis in-
duas p̄tes, q̄ primo
egit de filii missione,

Ecce filius **XII.**
e^me^o; suscipiā eum
e^olect^m me^o cōplacu
it sibi in illo aīa mea. Dedi
spūm meū sup eū; iudiciū
gentib^m pferet. Nō clama
bit: neq^m accipiet psonam;
nec audie^m vox eius foris.
Calamū qualitatū nō cōte
ret: r̄linū fumigās nō ex
tinguet. In vitare educet
iudiciū: nō erit tristis neq^m
turbulent^m donec ponat in
terra iudiciū: r̄leget ei^o in
sule expectabūt. He^c dicit
dñs de^o creans celos eter
tendens eos: firmans ter

telligenda. c. b. p. **D**ath. xii. vbi ista lta allega f impleta
in ipso. c. b. etia p. trāslationē chaldaicā. q. vocat thar
gus apud hebreos. c. est tante auctoritatis apud eos. q.
nullus fuit ausus ei tradicere. ppter qd. aliq. doctores
carbolici exponentes passum istū t totū capitulū de cyro
rege. q. iudeos liberata capiuitate babylonica male
dicunt etia qmū ad h. mag. iudicat qz. hebrei exponentes
ipm. de tpe christi. tū hoc expectat in futurū. t hoc male
qz. trānsit in pteritū. lgs. seqndo dicitu bni **D**athet apli
t euāgeliste exponatur de christo. et sit vbi p. cū d.
a. **E**cce seru' me'. qz. licet ab eterno fuit in forma dei. i
tpe tū accepti formā serui. vt h. **P**hil. ii. b. **F**uscipi
am cū. qz. hūanitas rpi. assumpta est in unitatē supposi
ti diuum. p. b. enī q. d. fuscipia est. nō est intelligendū q.
p. naturā hūana assumpti. qz. solus fili' est hūanat'. h.
bāc assumptionē tota trinitas fecit. c. **E**lect' me'. ad
redimendū hūanū gen'. d. **C**ōplacut sibi in illo tē.
p. b. intelligit p. tis ad filiū dilecta pfecta. e. **L**eplacut
rū meū sup eu. implentudinē ḡe spūsceti in aia rpi. **J**o
ban. i. **V**idim' enī qz. vngentū a p. plenū ḡe. v. **V**irat
f. **J**udicū gentib. pferet. audiū enī extremū denūcia
int hoib. futurū. vt p. **D**ath. xxv. Etē in forma hūanis
tatis in q. iudicat' fūi cor. p. ylato feret finiam i. ultimo
iudicio. h. excepto q. tūc apparet in forma glōsia **A**ct.
i. **H**ic iesus q. asumpt' est a vobis sic venit. s. ad iudici
um. sic ridens enī ascendentē. unū forma hūanitas glōs.
g. **N**ō clamabit clamore pten'. (sa. in q. ascēdit in celū.
tionis. licet clamauerit clamore pditionis. **J**ob. vii. in
nouissimo festinatis die stabat iesus et clamabat tc. Et
clamore oronis ad **H**ebreos. v. **C**ū clamore valido et la
chrymis offeres tc. h. **N**ec acciper psonā. sm. q. d.
Dath. xxi. Non respicis psonā hoīm. i. **H**ec audiē
vt foris. s. vt pditionis extra iudeā. qz. in psonā. p. pia
nō pditione pteris iudeis. nisi raro. vt pot. samaritanus
Job. viii. qui tū erat in parte iudei. qz. recipiebat dono. li

bros moysi, et ppter hoc dicit Matth. x. Non sum missus nisi ad oves que pertinet dominus isti. Et calamum quassatum non cōteret, in poplū gentilē vacuū a fide ad modū calamū, et quassatum varus erroris idolatrie. Hunc calamū non cōtruit, sed magis restituuit vocatio ad fidem.

Approp' publicatione.

Et lini fumigans
id est plm iudaicu[m]
modice aut nullu[m] po-
testatis p[er]tra exercitus
romano[n]um.

m. **No extinguet qz**
ignis p romanos aces-
cens in hirlm non
fuit extinc' nisi p co-
sumptione combusti-
bilis materie.

n. In verba.edu. ut
dicimusq; intelligit de
iudicio discretiōis, q;
aliquis vocavit tecum
ad fidē suo iustō unde
cio alij dimissis, & b
iudicio extreme exas
aminationis, in q; p̄ce
det finē linea cōtatis,
o Nō erit tristis in
animo,

p *Hicq turbulent*
in exteriori signo, hoc
tū nō est intelligendū
stens in parte sensitivā
ū in se veritatem huius

in no et intelligendz
de tristitia naturali, q̄ est passio eructans in parte sensu-
tua, illa enim assumptis ad ostendit in se veritates huius-
ne naturae. **D**ath. xxvi. **T**ristis est anima mea usq; ad mor-
tem, sed de tristitia obnubilante roem, que in eo non ha-
bit locū, vñ vbi habem? **N**ō erit tristis, in hebreo has-
bez. Non obscurabis donec ponat in terra iudicium, qd
pot intelligi de duplii iudicio pdicto.

q Et lege c*r* insule expectabili*s*, q*d* p*r*z implem*t* i*n* sicilia
anglia, cyp*o*, et alijs insul*s*. q*l* leg*e* eu*g*elic*a* receper*t*, eti*z*
alio*z* a t*pe* ap*l*oy*v*, et p*r*z in activo ap*l*oy*v* in pl*ib* locis
quo paulus pd*c*ui*m* in insulis *r* *D*ec dicit*s* *D*ic co*se*qut>er*s* describit*s* ip*s* missio c*u* d*r*. *D*ec dicit*s* d*is* d*en*s
creans celos *r*c*o*, q*d*, sicut creauit o*ia* d*omi* n*u* s*ua* v*er*
te infinita*v*, ita de*ci* p*at*re mitter*f*ili*m* i*n* m*u*nd*u* *o* se*q*ur*s*
*E*go d*is* vocai*t* te in i*ust*icia*v*, q*r* ch*u*sl*v* m*ed*iu*m* redes
mit*p* vi*u* i*ust*icie sati*f*aciens*v* p*ec*cat*o* pl*en*issime*v*.

Et apprehendi manū tuā: humanitas enī christi est
instrumentū diuinitati iunctū: t̄ id nō mouet ad aliqd
nisi fin̄ motū diuinitatis. **V** Et seruam te recipiendo
aniam tuā in morte fin̄ or̄ saluatorē petrū. **X** Pater
in manū tuā comēdo spūm meū. **I** Et dedi te in se
dus pp̄lī. qz p̄ mortē et̄ sumus deo reconciliati. **Z** In
lu. gen. recipiētū fidē ad ap̄lōꝝ p̄dicatōem. **Z** Ut az
perites oculi. cecor. i. gētiliū. qz pr̄ erat errorib⁹ exēcati.
qz ad fīam chūs⁹ mīstrōꝝ cecor. illūst̄ans coram p̄fici.

a Et educeres de seculi vincitu. I. ptes de limbo à ibi te

a *Excessus de summa inimicorum de mundo q; ut re
neban sic in carcere reclusi.* **b** *Sedetis i tene,qz ca
rebatis claritate vine vñlos.* **c** *Ego vñs tē,s; simplici
ter & absolute. Alij aut dicunt dñsi diminutus & pñcipia
ue.* **d** *Blaz mea,i,honorē mibi soli debitū.* **e** *Al*

Terri nō dabo, sedendo q̄ h̄ possit licite fieri. f **Q**ue
prima fuerit, s. nūciata p̄ moysen. g **E**cce venerunt
sicut ptz de ingressu terre, pmissio t̄ pl̄w abis p̄ moy-
sen nūciat, q̄ unpleta sit a te esate t̄ s. h **M**ona q̄
cgo annūciat, s. dmissio filii i carrie. i **A**ntecq; omia. i.

Liber

incipit fieri. **l** Audita vobis facia p esaiā et alios
l Cantate, hic p̄t̄ ponit̄ ḡractio p tanti p̄phetas
b̄ficij p̄missio, cū dī. Cantate dño canticū nouū p no
uitati tam̄ mysterij vnde r nato xpo nouū cantū cū can
tauerū angeli **luc. i.** m Laus ei ab extre, terre, qz
in oīo terre partib

sunt aliq fideles rpm
landat̄es, r qz ch̄st̄
landat̄es est nō solū
in arida sed enā i ma
ri r ei insulis, r sub
ditur. Qui descendit̄
in mare.

n Leuet̄ desertū, id
est getulitas exurgat
ad fidei xp̄iane statu,

o In domib̄ habi
tabit cedar, cedar fuit
filī ysmaelius. Benes

xv. r ideo p ipm deli
gnat̄ p̄pls ysmaelita
rū q̄ antiquit̄ habita

bat in tabernacul̄ va
gando de loco ad lo
cū, r p̄ metaphorice

designant̄ p̄pli genti
les in diversis errori
bus vagates, qui mo

p fidē habitat̄ i domi
bus xp̄ia, ecclesijs, p

fidei charitate forma

p Laudate ha, (s
petre. Dicit̄ Rabila,

r p̄ hoc intelligitur
mortui sepulchrā la
pidea inhabitantes,

q̄s vici suscitandos
in adūtu messie, sed

b̄t̄ est adūpletuz,
q̄ ch̄st̄ lazaz susci

tavit de monumento
r eo resurgēte multa

corpa sc̄t̄p̄ resurrexe
rūt̄ de monumentis.

Dath. xvii. p̄test
etī aliter exponit̄ de terra moab q̄ petra nomina supra

p̄v. ca. Emire agnū dñe dñator̄e terre de petra defū rē
r de terra illa aliq̄ crediderūt ad p̄dicationē discipulo

q̄ Donēt̄ dño glam. dñsc̄i rū xp̄i in dño exultat̄es,
puli christi gloria eī p̄dicat̄es. r Dñs sicut fortis,

b̄t̄ est ponit̄ malor̄ casus cū dī. Dñs sicut fortis egre
dief, in exercitu romanor̄ ppter incredilitat̄ iudeor̄.

s Sicut vir p̄liator̄ rē, l. in romani ad destruendū ci
uitatē r p̄lin. r Uociferabit̄ rē, r dñc̄ subdit̄,

v Lacu, corā pylato a sacerdotib̄ accusat̄is fallo.

p̄ Sem̄ silui, de iniuris r obprobrijs m̄bi illatis.

y Patiens fui, expectas eoz p̄niam. z Sicut par
tuties loquar, q̄, d̄, nō possum nec debeo ultra contine
me a pumice eoz, r̄ subdit̄, a Dñs p̄labo rē, deftos

facia montes, i, malores, b̄ Et colles, i, mediocres,

c̄ Et oīne gerim̄ eoz exicabo, i, m̄iores b̄ p̄plo destruā

d̄ Dñs flumia in insulas rē, subtrahēdo ab eis oēs
delectatiōes, r diuitias. e Et deducā, hic p̄t̄ de
scribit̄ salutatio credentū, cū dī. Et deducā cecatos, i, genti
les errorib̄ cecatos, f̄ In viā quā nesciūt̄, p̄ obfu
tianā m̄datoy, ḡ Et in semitis, p̄ obfuantia p̄silio

rū. h Dñs tenebras rē, p̄ diuinor̄ cognitione,
i Et prauia, ex p̄suētudine peccādi. l In recta, p̄ oī
perū rectificationē. l Hec vba, Supra posita est di
uni beneficij magnitudo in filiū missio, hic p̄t̄ ponit̄
tū malor̄ ingratitudo ex sua obstinatōe cū dī. l Hec
vba feci eis, filiū sc̄z

eis mittendo.

m Et nō dereliqui
eos, s̄z ip̄ me, iō sub
dit̄ur, n Conuersi

sunt retrosum p̄ infi
deliatē, r q̄ aliq̄ b̄ ḡ
tib̄ fuert̄ cotra nō
dem ch̄risti obtinari

ppter p̄dola rpm ple
q̄ntes, ideo subdit̄ur,

o Cofundant̄ p̄fusi
one, r aliq̄ de iudeis,
ideo subdit̄ur,

p Hec audite, s̄z
vba, p̄phetarū ad vos
misso, q̄ annūciaue
rūt̄ ch̄risti adūt̄er,

q Et ceci intuēni
ni ad videndū, s̄z, un
p̄letionē p̄phetarū in

Jesu nazareno, Et q̄
iudei, p̄ maiori parte
remāserūt in sua ceci
tate, ideo subdit̄ur,

r Quis cecis rē, a
p̄plu s̄daic̄ dñne
iumenti sp̄cialit̄ obli
gatus a tpe suscep̄te
legis, r subdit̄ur,

s Huius q̄ reūndat̄
est, s̄z, p̄plu s̄daic̄ in
destrūctōe hierlm p
tib̄ in vindictā mor
tis christi. Dicē enī

Hugo floracensis ḡ
romani m̄la cede u
deoz fessi q̄reb̄t q̄b
captiuā mācipia ven
derēt, sed q̄ plurimi

venales r pauci inuenieban̄ empor̄es, nō defūere qui
rē, mācipio eno numismate mercant̄, sicut econverso
rpm emerat̄, rē, numismatib̄. t Et q̄s ea, nō s̄t̄, do
mini, r̄ p̄plu s̄daic̄ q̄ fuit sp̄cialit̄ ad fūrūt̄ dei oblī
gat̄ ab illo tpe q̄ de p̄cussit p̄imogenita egyptiorū,

v Qui vides multa i lege r̄ p̄phetis scripta r̄ Mo
ne custodies, q̄, d̄, melī deberes custodire q̄s alijs, sed tu
magis deuastasti. y Qui aptas habes aures, a, q̄ fres
quēter aperiuisti aures ad audiendū legē, r̄ p̄phetas.

z Nōne audies, q̄, d̄, audiisti aut̄ corp̄is, sed nō mentis,

a Et dñs voluit r̄ sc̄ificaret̄ eū, s̄z, p̄plu s̄daic̄ mut
tens eis silū sūt̄. b Et magnificaret̄ legē, in ch̄usto
implens eū, s̄m q̄ ip̄e dñt̄ Dath. v. H̄o ren̄ soluere le
gem, sed adūplete. c Ip̄e aut̄ p̄plu dñrep̄ r̄ vasta
tus p̄ romanos ppter incredilitat̄ suā. d Laqueus
iumenti oēs, i, a iumentib̄ ducti sunt ligati, i, a bellatorib̄

e Et in domib̄ carcerū, p̄ magna pte positi. f Fas
ci sunt in rapinā, nec est q̄ eruat̄, adhuc enī sunt in hac

captiuitate, que iā durauit per annos mille, celiq̄, anno
dñi, v. ccxxvii, q̄ liber iste fuit scriptus. g Quis est

in vobis q̄ audiat̄ hoc, aut̄ ib̄ metis, q̄, d̄, pauci,

Esaiæ

b *Quis dedit in direptione Iacob te, et considera. Nonne dñs iesus chrlst?* **i** *Pro cui peccatum? et negando coram ptyato et morte ei? perurado, et loquar de futuro per modum pteriti in psona iudeorum, quod post destructionem cuius tatis non crediderunt in christum.*

l *Et noluerunt ihsus eius ambulari, sed cum c*

credui sequendo christum per opa bone vite.

l *Et non audierunt legem eius, sed euangelicam*

sed magis respergunt in exercitu romanorum.

m *Et effudit eis in circuitu, et non cognovit: et succedit eis non intellexit.*

E *Tunc XLIII.*

b *Hec dicit dominus creas te Iacob: et formas*

te Israel. Noli timere: quod redi

mis te et vocau te nomine tuo.

o *Noli non cognovit*

quod hesset in vindicta mortis Christi. Et sic etiam in infidilitate permanebat.

Caplin. XLIII.

E *Tunc hec dicit dominus. Post*

quod actum est capi

pedienti de missione filii dei, hic agit de multiplicacione fidei.

Et dividitur in duas

partes, quod primo ponit

gentium illuminatio, sedo iudeorum erexitatio. Abi.

Ecce dicit.

D *uina in duas, quod primo multiplicatio fidelium, scilicet*

et multiplicitatis effectuum principium. ibi.

Quis in vobis.

Circa primi scientiam, et fides multiplicata est per opa

miraculorum, virtutem toni nature transcedentia, quod vultus infi

deles duerterebant ad christum, et per actum apostolorum in plu

ribo locis, et in scriptoribus legendis. Et primo ponit hic talis

opatio, secundum fidelium multiplicatio. ibi.

Dedi apicationem te Iacob, sicut enim fides.

Circa primi dei,

patrii scriptoribus a iudeis traxit in christianos, sic et nos, fin

et de causa, et quod ille vocabat in nomine Iacob, et his scriberet manus sua deo, et in nomine istius assumptabilis, ut plenus ibi dicatur, tunc

nostrum Iacob et istius intelligi hic pro christiano, cui deo.

a *Creans te Iacob, et deduces te ad esse gressum per fidem in*

scripturam.

b *Et formas te Israhel in monito per apostolorum predi*

cationem.

c *Noli timere, iter pressuram primitutis ecclesie*

d *Duina redemi te, sanguine meo.*

e *Et vocau te*

nostrum tuum, et nostrum christiano.

f *Cum transieris per aquas, et per tribulaciones temporales.*

g *Lecti ero, et ad leam militum chris*

tianorum super aquas ambulauerat ad confirmationem fidei.

b *Cum ambulauerit te, dicit hic Ra. sa, quod propter futuro quod*

vocat tempore messie, accendet ignis diuinum, et cibos alios

christianos, et non ledes iudeos, sed quod expectat futurum, et transire

in proximam, quod multi ipsi am ab infidelibus in igne pieti fuerunt et dimicaverunt libertati, et frequentiter carnifices combusti.

t *Dedi apicationem, hic perponit fidelium multiplicatio*

ratio, cui deo.

D *Dedi apicationem tuam egyptum, et duci egyptum silenti*

ibi in apicatione incorpoream cum christo per fidem, quod est ap

cationem per peccatis totum mundum, et gloriam, et in hoc alloquuntur

dens ecclesiæ primituam que primo fuit in iudea collecta, et inde ad alias nationes dilatata, sicut dictus fuit capitulo. Nomina autem hic specialiter ter egyptus et ethiopia, quod ibi satis citro fides fuit multiplicata in egypto, sub magno in alexandria, et beatum mattheum in ethiopia rege cuius

progreto et filio baptizato, et populo suo, ideo subditur.

l *Ethiopia et saba, nomina sunt civitatis in ethiopia ut dicit hic gloria. l Pro te, dilatanda dedi, et per duas terras intelligentia alia, ad quas dilatata est fides ecclesie.*

m *Ex quo honorabilis factus es, tu plebeus meus, sed potissimum unipletus fuit in ipso incarnatione, accipiendo naturam humanae omnis in deis invenitatem persone quem honore non fecit angelis, ad Hebreos.*

Puimus angelos apparet, bendit, sed temere abrae, n. Diligen te, dando aias, pro te. o Et vadabo, hoiles, sed mortez multo fortius.

p *Pro te seruanda et dilatanda, sic per te*

italiano imperatore qui cum magna pte exercitum romani perficit in bello contra persas, eo quod firmiter statuerat in suo reditu destruere civitatem cesaream cum populo christiano ibidem existente sub scio basilio epo, et etiam impatores romani, et nero, dominicatos, et plures alii perierunt, eo quod mouerant persecutiones contra ecclesiam, et subcidit.

q *Noli timere pressuras, qui in primitiva ecclesia fuerint magnae. r Quia ego tecum sum, et pregeodo et multiplicando, unde et in illis pressuras multa crevit ecclesia in gemitu constanti martyrum et miracula dei que circa eos fiebat ad mirantibus, et sic ad fidem christi auertebant, ideo subcidit.*

s *Ab oriente adducatur semini tuum, et ista adductio seu congregatio fidelium non est intelligenda per localis motus, sed quod sunt congregati propter unitatem fidei et charitatis, id est de Dabru, et ubi. Multi venient ab oriente et occidente te.*

t *Affer filios te, dic accepisti longioras non fin distantiæ loci sed pectorum, quod facit hoiles a deo elongari. v Et oem quod invocat nos, meum, et quod per te non loquitur de populo in daico tunc, sed de oī adueniente ad fidem, et Creantur in esse gressus, qui est per creationem, y Formant enim moribus.*

z *Et hoc enim deducendo ad pfectum statum, et subcidit.*

a *duc foras, et extra errorem, b Propter ipsum ceci, prius,*

c *Et oculi, hinc tunc per fidem suscepimus, d Gurdus, s. prius per inobedientiam, e Et aures ei sunt, tunc per obedienciam et intelligentiam, et intelligit hunc de iudeis ad fidem Christi percutit, qui precedentem capitulo vocatis sunt ceci et surdi, et qui ecclesiæ non soli ex incais est collecta, sed etiam de oī de genibus et subcidit.*

f *Odes genitrix, gres sunt, et s. in unitate fidei christiane, et cuicunque deo, h. est gentes, et est distributione per gentes singulorum, qui in ea congregantur sunt aliquod de oī gentes.*

g *Quis in robis, illud per se describitur dicere agere.ibus, g. rationis effectuum principium, s. ipse de qui talia per patrem*

Liber

cere & sic efficere, nō autē idola que a gentib⁹ colebantur, ⁊ hoc est qđ dī. s. Quis in vobis, i. in dīs gentū, a Annūciet illud, qđ, nullus, qđ futura p̄tingentia cer- titudinaliter p̄dicere est, p̄pūl dei, qđ se vel p̄phās s̄hos ideo subditur, b. Dent, sc̄z dī genitūm,

e. Testes eoz, i. pro phetas eorum,

d. Et iustificent, id ē craminentur, etrum sunt veri vel falli.

e. Et audiant, a dīs suis futura p̄tingentia

f. Et dicant, ea aīns ex noī deoz suor, qđi dī, non poterunt, sed ego potero, iō subdit

g. Utere vos testes

i. Et est vobū dei ad p̄phe tas suos, et magie ad ap̄los qđ fuerūt testes

eūs, fīm qđ dī. Act. i.

Fuit mihi testes in huerīm, ⁊ in oī iudear sanaria ⁊ r̄sq ad vltimum terre,

b. Et fūns me quē elegi, i. quēcūq; elege

ro ad seruēdū mihi, supple erit testis me,

i. Ut scias, ⁊ credas

mihi cū videritis

implera qđ aī denūcia

l. Ante me nō (ui est for, de) qđ ipē ē so

lus etern⁹ a p̄e p̄cipij, ⁊ enī a parte fi

nis p̄p̄re loquēdo de

eternitate,

l. Ego sum, non h̄sis esse alunde, ⁊ et me,

Ego sum dīs, qđ oī alia h̄st a me esse,

m. Ego annūcianū sc̄ salutē generis hu-

mani p̄ prophetas,

n. Et saluau p̄ xp̄m

sicut p̄misera, o. Et nō fuit in vobis alien⁹, s. deus qđ

talia nūnciatet, cetera patēt ex dictis, p̄ dec dī.

Nicē p̄mūtū iudeoz exēctato ex ingratiudine proce-

den⁹, ⁊ lo dūndif in duas p̄ces, qđ p̄mo p̄nit b̄ficijor

dei magnitudo, sedo iudeoz ingratiudine, ibi, l. Me iu-

ocasti, p̄: una in duas, qđ p̄mo p̄nūt b̄ficijor ve, testa, ⁊

sc̄do noui, abi. Ne memineris, inter b̄ficija exhibita in

deis tpe veteris testamēti, ista fuerūt magis famosa ⁊ no-

ta, s. liberatio de futute egyptiaca, ⁊ liberatio de capti-

uitate babylonica, p̄mo iuḡ hic recolit sc̄dm, cū dīcī,

qđ. Propter vos, s. liberados, ⁊ emī in babylone

si, ⁊ cyrū ⁊ dariuz cū exercitib⁹ suis, s. Et detrafi res-

tes vniuersos, i. clausuras i qđ p̄fidebat, ⁊ Et chal-

deos in nauib⁹ suis gloriātes, qđ debellauerūt plura re-

gnā nō solū bellis campalib⁹, sed etiāz naualib⁹, Conse-

quēter recolitur p̄mūtū beneficium cū dīcī, ⁊ Dec

dīcī dīs ⁊, dūndendo mare rubrū, ⁊ p̄beret filiū iſl

l. Et in aīs torrentib⁹ semīa, desīc (transītū p̄siccū,

cando iordanē in flumī trāscī arce, vt p̄t Josue, uī.

m. Qui eduxit quadrigā tequiz, ⁊ currit⁹ ⁊ eq̄tes egypti

p̄tior ad inseque dū filios iſl intra māre rubrum.

3. Simul obdormierūt, somno mortis, qđ fūtūt submet

a. Ne memineris, b. dic recolunt (iī in aīs Ero, quis

beneficia noui testamēti, cū dī. Ne memineris priorū

rc, i. p̄dictor b̄ficijor, qđ, licet f̄ eiāt magna, tī in cō-

u paratiō ad b̄ficijor

incarnationis sunt mo-

dica aut nullā, iō sub

a. Ecce ego (ditur

factio noua, fīm qđ h̄

biere, xxi. Creauit

dsis nouū sup terraz,

multe circūdabut vī-

vī, ⁊ xp̄m in vīto suo

ab initiat̄ incarnati-

onis vīrū p̄fectū vī-

tibus ⁊ scientiis,

b. Ponā in deserto

am, s. p̄fectiōis ⁊ iusti-

cie, ⁊ vocat hic deserto

zū gentilitas ⁊ iudea-

sicut dictū est s. xxv.

c. Et in iūrio flumi-

na, i. sp̄ūsanci dona

ūsi dicit saluator, Jo-

pan, xii. Qui credit i-

me flumī de ventre

ci⁹ fluunt acne rīne,

qđ exponēs euangeli-

sta lūbdir, hoc aut dī-

cit de spirūt quē ac-

ceptūt erāt credētes

in cūm,

d. Et glorifi, me bes-

titia agri, xci. illi qđ an-

te conversionē bestiā-

ter ⁊ crudeliter vīnes

e. Ut dārē (bānt,

potum populo meo,

christiano,

f. Lecto meo, ad vi-

tātē beatā, hoc addīf

qđ nō omnes christia-

ni salvabunt, sed tūn-

electi,

g. Non me iuocas-

sti iacob, h. Ile ponitū iudeorū obstinatōrū ingratiū-

do, cum dīctūt, Non me iuocasti iacob, gratias agēdo

b. Nec laborasti in me iudea, i. (de tantis beneficjis,

nec laborem magnū sustinisti, In hebreo habet, Qura

laborasti, Exponitū tamen ad eundē sensū ab hebreis

sic, Quta laborasti, id est cito atteditatus ⁊ fatigatus fū-

isti serviendo mihi,

i. Non obtulisti mihi arietē ⁊, hoc refert ad beneficj-

um liberationis de egypto, fīm qđ dī. liere, vī. Non p̄c-

pi eis in die qua edixi eos de terra egypti de vībo hol-

caustomatū ⁊ victimatū ⁊,

l. Non emītū mihi argento calamū ⁊, sc̄z in exītū de

egyptō, Est autem calamus vīna de quattuor speciebus

aromaticis que ponebāt in thymatātē,

m. Geruntamen seruire me feculi in peccatis tuis, id ē

p̄ peccatis tuis expiādis, hoc p̄fectissime fuit impletū

in deo ⁊ homī christo, qui formam serui accepit, vt pro

peccatis nētis satifacēt, n. Prebūtū mihi labore

id est fūtū mihi occasio vt laborem passiois sustinere,

o. Ego sum, ⁊ non aliū,

Esiae

v E ui deleo iniqtates tēcū ex misericordia mea et
b Re charitate et iō nō ppter tua merita iō subdit,
 duc me in memoriam salic̄ meriti ppter qd̄ deberet ta
 lia pati. q.d. nō potes. o subdit. e H̄arrā siqd̄ h̄es
 tē. si aut̄ dicat q̄ patre b̄ meruit p̄fiter b̄ excludit cuz
 dicuntur. d Pater tu' primus peccauit.

Dic. Ra. sal. q̄ iste pa
 ter fuit abraaz q̄ peccauit q̄ dicitur. Ben.
 xv. dñe deus vñ scire possuiz q̄ possessoris
 suzeā. dubiuās de di
 uio pmissio. sed quia ibi tenui ūrum ego
 sicut et alii doctores

catholici. et marie q̄a
 ibidem p̄mittit. Credidit abraam deo et reputatū est

ei ad iusticiā. iō meli subdit q̄ ille pater p̄im intelli
 git adā. de quo certū est q̄ peccauit trāsgrediendo dei
 mandatū. Ben. iiii. q̄ peccatū eī translat ad posteros
 nō sic ast̄ peccata aliorū parentū. iō fit hic sp̄alis mētio
 de eī peccato. e Et interptes tuui. moyses et aarō
 q̄ verba vñi refrebarūt ad plm. et ecōuerlo verba pp̄i
 ad deū. f P̄euariati sunt in me. aarō in fabrica
 tione vituli. Ero. xxii. et rterq̄ sumul ad aquas p̄dictio
 nis. II. ii. g Et ztaminauit. et ztaminatos ondi.

b Pr̄incipes sanctos. s. dauid in adulterio bersabee
 et homicidio vñi. et ezechia in elatōe q̄i. nūc regi bas
 bylois fuit ad deū missi. vñi. regi. xx. i Dedi ad in
 ternitionē iacob. p̄ reges assirioz et babyloni. vt p̄t̄ ex in
 pradictis. et hoc ppter p̄t̄ pp̄i et p̄lcepuz. ii Et isra
 el i blasphemias. ex h̄i enī q̄ deū israel nō liberauerat eū.
 gētēs dicebāt eū importēt. Aliq̄ enī de populo israel
 impatiētia f acti. p̄. umpebāt in blasphemias deū.

in capitulo. xlii. vbi dicit in postilla. P̄amus. id est
 ipse deus. Additio.

A h̄ic apli fuerūt ven̄ testes tpi. p̄ut allegati po
 stilla p̄ illud qd̄ d̄ Act. i. Enīs mihi testes in
 irlm. sic et p̄t̄ ipsi testis dei d̄. vñ de xpo ad li
 tera d̄. Ec. et testē gentiū d̄ti eū. et in euāgelio. Ego ad h̄
 veni in mūndū tē. vñ qd̄ dūcūt hic. Et seru'me' q̄e eligi.
 sc̄ erit testis mens. intelligēdūe p̄xie ad l̄ram d̄ xpo.

In eo. ca. vbi d̄ in postilla. Conseq̄nter hoc excludit
 cuim dicit. Pater tuus. Additio. q.

Q uod at̄ d̄ b̄. P̄t̄ tu' p̄m 'peccauit recte ex p̄o' de
 adā sic in postilla. p̄ut v̄ba plane sonat. Adā enī
 fuit primus pater simpliciter et peccauit. Bene,
 iiii. qd̄ seq̄. Et interptes tui p̄uariati sunt in me. nō
 bene exponit de moys et aaron. tū q̄ moys et aaron
 p̄p̄ete dñi dicitur nō interptes. gra em̄ p̄p̄eadi. disiis
 ḡif a gra interprandi. vt patet p̄ aplm. i Corvi. xii. tum
 q̄ licet moys et aaron peccassent. nūq̄ tñ p̄uariati
 dicitur fuisse in deū. p̄uariati em̄ addit sup̄ roez peccā
 di. sic q̄ p̄uariati ipo: tat transgessioz legis p̄ alios. et
 habet in catholicō. qd̄ nō pot̄ dici de moys. cuius pec
 catū ad aquā p̄tradictis nō fuit ita graue vt ouēt̄ est
 ī adictōe. Nume. ix. et ideo vñ aliter hic dicenda. Pro q̄
 attēdēdū ē. q̄ p̄p̄ete hic facit mētione. de duob̄ pecca
 tis q̄ ad posteros trāsc̄it. et de penis illis peccatis cor
 ridēt̄. prima ē p̄t̄ ade qd̄ translat ad posteros p̄ ori
 gine. sc̄dm ē peccatū p̄uariatoris leges diuinā p̄uari
 interptatiū. qbus xps. Iathel. v. ca. Iriū fecit man
 darū dei. tē. qd̄ quidē p̄t̄ trāsc̄it ad posteros nō p̄ origi
 ne. p̄ doctine successionē. falsa em̄ interptatio legis
 p̄ p̄uariatoris primo inuēta trāsc̄it in posteros. s. in iudeis

os hodiernos ē suscipiētes. vñ illi p̄uarieti p̄te dicit
 tur interptes. nō em̄ sua doctrinā trāsc̄it vt p̄p̄ete. sed
 vt legis expositoīs seu interptes. q̄ cūdē p̄p̄ete vñ
 tur p̄uariati ī deū. q̄ p̄ alios trāsgressi. oīz legi omittit
 p̄ fallaz interptatoz de qñi falsa et puerila doctrina d̄

ctū fuit supra in addi
 tione ca. xxxii. d̄ pena
 aut̄ p̄io p̄t̄ co: mē
 te. s. ade dicit. p̄p̄eta.
Et ztaminauit p̄inci
 pes sanctos. vbi ī he
 breo h̄. Et p̄phanati
 p̄incipes sanctos. et esen
 tia. q̄ ppter p̄t̄ ade
 p̄incipes sancti. s. pas
 triarche et aliū wili. q̄
 obuissent gaudere di

win oīz p̄t̄ fuit ad deo p̄phanati carētes diuina vuln
 ne qñi p̄phanati d̄ pena at̄ correspondēte secūdo p̄t̄ dicit.
Et dedi ad interptatoz iacob. s. q̄ romanos. qui exeq̄nt
 res vñdictā sanguis tpi q̄ p̄ malicie p̄uariatoris fuit effi
 fusus recipiētū ipm sanguinē sup̄ se et filios suos. s. p̄
 fiz iacob. i. p̄lm israelitū. Ed intermissionē dederūt.
 et p̄incipes israel in blasphemia. q̄ sunt a deo cōdēnas
 ti fariq̄ blasphemati deū. et oīz q̄nter aut̄ et oīz p̄p̄eta
 q̄ iacob qui dat̄ ē ad intermissionē. et israel i blasphemia.
 distinguit̄ a vero iacob. qui ē populū fidelis. et a iſrael
 el qui ē a deo electi. iō subdit in principio huī capituli
 sequens. Et nūc audi iacob seru me'. et israel quē elegi.
 q̄ si diceret tu iacob seru me'. sc̄ilicet populū fidelis. q̄
 fidēles israel nō rult ut i gloso. Et israel quē e. egī. sc̄
 p̄destinādo q̄si diceret nō loquor iacob p̄dicto in p̄ces
 dñib⁹ qui tm fm carnē iacob dicit. qui dat̄ ē ad inter
 missionē nec israel qui in blasphemia. Is iacob seru meo
 et israel quē elegi. Et huc sñie recordat gloso. et seq̄t.
Hec dicit dñs. i quo p̄dictit quō iacob seru' et iſael es
 eius a deo erat saluādi. s. p̄ aquā baptismi et infusionē
 sp̄issanci dices. Effundā em̄ aquas sup̄ sūtientē tē. Es
 fundā spir̄tū mēū sup̄ semē tuū et ponatur totū sicut
 in postilla.

Replica.
I Ma. i.igitur. xlii. cū d̄ Verte testes mei eritis et
 seru' me' quē elegi. Surgēsis dicit illud vñi
 ad liam p̄rie mētīli de iſo vñra exposito. tōz pos
 tilla. q̄z h̄ vñ p̄culoz sic periculoz ē dicerē ipm p̄
 p̄rie creaturā. quē ad modū. artius qui p̄ opter hoc cre
 puit. et eī dñkua iui. t vñscera. ita ticeret p̄m sit p̄cīt
 et p̄p̄ete seru' cū sit filius et heres p̄ deum ad Bar. iii.
Nam ad phl. sc̄do t̄ accepisse formā seru'. ex hoc non
 debet dici seru'. sicut mīlus in similitudinē et fo: mas
 carnis p̄t̄. nūllo mō dīcedus ē peccato. Et si aliqui dī
 cur seru'. et iſra. xli. hoc debz accipi specificatiū sc̄
 in qñtū h̄o vel fm similitudinē. s. p̄ter h̄o. d̄z cōcēdi
 simpt̄ seru'. sicut nec creatura mīli cū reduplicatōe p̄e
 cītanue rēta. In eodē ca. Burgi. notat postilla. tē.
 q̄ dicu moys et aaron interptes. P̄umo q̄ fuerūt ve
 re p̄p̄ete dñi. sed ex hoc nō bene inferi. q̄t̄ nō sunt in
 terptes. P̄ā dñs iſez p̄p̄etā oīm p̄p̄etaz euāgelista
 nō dīdignat dicere interptē. q̄ interptabatur scriptus
 ras. L. viii. sc̄do obiq̄ Burgi. q̄ hic dicitur p̄uari
 ati qd̄ d̄ moys et aaron dici n̄ pot. R̄ndebo q̄ aaron p̄uari
 ator fuit i fabricatioz rituli. et rterq̄ aḡs p̄dictioz q̄p̄
 peccata sic fuit graue. et eoz occasiōe tērā p̄missio
 nis ingredi nō p̄mittebāt a deo. vt pater Nume. x.
 H̄ec burg. his motiuis inuālidis soluz impugnat pos
 tilla. s. enā sc̄m Lho. cū postilla in hoc cōcordet.

Liber

Enūcandi. Tu Capit. XLIII.

Eperius esias induxit populu ad expectationes diuinorum pmissorum ex diuina pte et eius charitate. hic facit illud idem ex diuina veritate, cuius est impletere promissa. Et dividit in tres partes, quae primum declarat diuina veritas et impletione promissa. Secunda et defectio one idoli ibi. Tercia et liberatio populi ibi. Hec dicit dominus rex. Circa primam parte sciendi quod alii doctores catholici ea exponunt de liberatore populi a captivitate babylonica quoniam promiserat de ante prophetas, et de prosperitate eius ipsius et spirituali post illum redditum, sed quod populus non legitur tunc tantum prosperitate habuisse sic sicut dicens fuit secundum et iusta. Et exponit eam magis catholicam quam ad hunc de pleione promissionis facte ipsi iacob. Bene, trix, Erat semel tuus quasi puluis terre, dilataberis ad orientem et occidente, et quam promissionem. Rascal, dicit implendam tempore messie per questionem aliorum ad eum fidem, et in hoc verum dicitur sed quod expectat futuram transiit in presenti, ut os edefigatur sic exponatur. a Et nunc audi te. Pro erudit attentionem per hoc insinuans quod denunciatur sit aliud magnificum. b Noli tunere serue meus iacob, alioquin propter nos te iacob a quo descendit. Et rectissime iacob dicit est altero nomine isti quod interpretat dicitur. c Et cum deo, et plenaria ostendit. Et iuste, iuste, iuste loco isti dicit hic et. Recusamus quod elegit. Esau reprobat. d Effundam enim aquas super sitiens, si uideam. e Et si fuerit sane doctrina. f Sup arida, et gentilitate, utraq; enim supra nominata est delecta, et solitudo, et eadem ratione de hic sitiens et arida, et per aquas istas intelligatur diuina gratia ostendit ei subdit. g Effundam spiritum tecum, et super hoies christi, qui sunt carnem descendit de semine iacob, et ab instanti incarnationis suis repletus propheta. h Et benedictio nostra mea tecum, iuste, iuste, iuste pfecti. Et ille inuocabit in nomine iacob, iuste sunt pului filii impiorum, audierunt delentes deities a malis patribus, et sic pului sunt in noticia legis tanquam male edociti a patribus, vel quod corrumpti romanos designat sub nomine impiorum, pului intelligunt filios romanoꝝ tempore messie creditorum. i Et hic scribet tecum, iuste, iuste sunt penitentes seu recusantes. n Et in nomine isti simularuntur. In hebreo habet pronosticatum, iuste sunt pueri de genibus, hec est gloria. R. a. sa, et per littera ista etiam accipiendum finitum est, politorum suarum est impleta, et hoc itedat, quod in cuius

tate romana que est metropolis romani imperii, iuste creditur fides catolica quod romana sedes facta est caput populi christiani. Hic autem pfecti veraciter dicitur apostoli qui fuerunt in gratia confirmati, et de quibus istorū dicitur. Hic dicit dominus ego sum, apostoli ad euangelium enim predicandum, similiter multi sunt iudeorum et etiam romanorum fidei christi recesserunt per baptismum.

Ita a principio ecclesie multi dilecti facili sunt virtus penitentie ac cipientes religiosus fratru pueri etiam ex genibus apparuerunt per omnes mundum, patet etiam quod nostra uita et iacob co-municant genibus conversionis ad fidem. o Hec dicit. Hic consequenter ostendit diuina veritas ex defectione idolorum, et primo ostendit idolorum defectio, se secundo renouat iudeos ad uerum dei cultum, ibi. Demetrio horum prima adhuc in duas, quod primo ostendit idolorum defectio, secundo fabricandi modus, ibi. Quis formavit deum et sculptile ostendit ad nihil utile. Ecce oes principes eius confunduntur. Fabri enim sunt ex hominibus. Coruenient omnis stabunt et pauebunt, et profundent similis

pareat idolorum defectibilitas est deinde quod quis filius meus, quod nullus. Et sunt deus falsi, quod probat per hoc quod subditur. Vobis et annisciter tecum ordinare referat illa que fecit a principio mundi ante horum editorem, que non potuerunt scire per hoc nisi ex diuina revelacione, sicut factum est in origine qui in principio. Genesim ordinare narrat creationem mundi. s Venitura tecum corrigentia futura que solito deo sunt nota, quasi dicaret hec non potuerunt facere idola, sed ego possimus, et subditur. t Extinctus autem feci, lante per longum tempore, et illud quod erat sic futurum. v Nos, scilicet prophete estis testes mei quod talia ante aduentum vobis nuntiavi. t Unde est de te, quod nullus, et plastores idoli, et formatores idolorum, et declinatus hic plastores huius plastre. z Oes nihil sunt, et nullus virtutis ad faciendum aliquod numen, a Et amarissima eorum, idola sua, b Ipsorum testes eorum sunt tecum. Et hoc enim quod fecerunt ea de materia sensibili et inaestimata, perit veraciter testificari, quod in eis non est virtus visiva nec intellectiva, et sic dicit in se ipso ostendit de cultu eorum. c Quis formavit? Hic consequenter ponit circa idola formationis modum, et per hoc quod aduerterat, quod nihil est ibi diuinitatis, quod illud quod fit per artificium vobis non est nobis ipso, sed est nullus et defectibilis, idolum est hinc, et hoc deducit hic diffuse, et primo in formae idolorum metallorum, et deinde quod quis diceret nullum nisi fin reputatorum suarum quod idolum reputat deum vero. d Fabri, si idolorum sunt ex hominibus, et de numero hominum, et si non possunt facere aliquod maius hominem, et conuenient oes homines ad indicium extremum. f Et pauebunt a facie iudicis, g Et profundent silum per eum sententiam,

Estate

b. Faber ferrari? tē. totū h̄ inducū ad osidēdū quō ido
lū de metallo forma labore homis. t p̄sis est aliqd in
nus ipo. i. Esuriet t deficiet. si faber ferrari? t p̄ hoc
osidif diligētia artifi-

cū ad faciendū idola.

tū p̄ter lucrū. tū pro
pter grām dñsor.

l. Artifex lignari?

Hic inducū vnt̄ p̄di
cte rōmis q̄ntū ad ido
la lignea labore artifi
cū facta. t p̄t̄ sūla ali
q̄bus paucis exceptis
que dūrissent.

l. Etēdit normā. in
hebreo b̄r̄ līneā. quia
prinū in factōe ido
li lignei est extēdere

lineā sup lignū f̄z q̄n
titatē idoli formādi

m. Forma. il. i. rūm.

Et āt rūcina instru
mētū ad caūdum

ligna. ii. Fecit il
lud in angularib⁹. in

idolis enī fūt multe
figure angularares. Le

tera patent v̄sq̄ ibi.

o. Succidit cedros
et̄ ista inducūt ad

osidēdū. q̄ idola ali
q̄s fūnt de vili mate

ria t applicabili fo
p̄ necessariis hois. et

ideo nō est applicabili
ad h̄ q̄ fiat ibi aliqd

nūminis. t sic p̄t̄ fa
tūtā colentū. pro
pt̄ q̄d i fine excludit

p. Lōr̄ insipies ad
orabit illud. adoratio

ne latrē.

q. Neq̄ dicit tē. sc̄z
idolū q̄d de se ē. men
daciib⁹. quia est fictio
eius quod non est.

t. Demēto. Hic ex
p̄dētis unitat p̄lm̄

sū ad ver dei cultūz
dicens. Demēto ho
rū iacob. u. h̄m̄i erro
rū ad eurandū idola

s. Qm̄ fūus (triā
me) es tu. eo q̄ educi
te de eḡpti fuitate.

t. Formauit te. dādo
tibi legē i mōte synai

v. Deleui ut nūbez
tē. q̄i veraciter peni
taisti. iō subdit. Renertere ad me tē.

t. Laudate celi.
id est angeli sancti q̄ elis c̄lestes.

y. Jubilate
extēma terre. i. vulgares hois. q̄ sunt extēmi in p̄lo.

z. Resonate mōtes. i. maiores.

a. Salens t omelis
gnū. i. mediocres.

b. Quom̄ redemit dñs iacob. re
demptione p̄fecta p̄ filiū sūū. t loquitur de futuro p̄ mo
dū p̄t̄. p̄pter certitudinē p̄phctie.

c. Hec dicit. Hic

osidif diuina veritas et liberatiōe p̄pli de captiu
tate babylonica quam p̄durit p̄ ppbas. et hic adimplēvit.

Et prūno osidif dei potentia ad hoc agendū cū dicit.

d. Ego sum dñs faci
ens omia. q. d. multo
plus possum q̄ p̄lm̄

liberare de captiu

te babylonica.

e. Irrita faciens tē
q̄ carent effectu.

f. Et ariolos i furo
re vertens adducens

q̄n illi q̄d p̄dicat.

g. Conuertens sapi
entes retro sū. i. astro
logos q̄ de futurū cō
tingētib⁹ assertū p̄ cō
stellatōes. t deficiunt.

h. Suscitans. Lum
plens in effectu.

i. Aerbus ser. sūt. i.
mōr̄. cur. v̄ba adū
plevit in edēcēdo po
pulū de egypto. et ad
terrā p̄missiōis intro
ducendo.

j. Et q̄siliū tē. illib⁹
q̄d secrete retulatē
sat p̄phctis suis.

k. Qui dico. lōge an
teq̄ veniat.

l. Hierlm̄ habitabe
ris. p̄ neemiam.

m. Et ciuitatibus in
da. edificabim̄ p̄ po
pulū de babylone re
deuntes ad ciuitates

suis. t loca.

o. Qui dico. p̄fido
desolare. i. flum̄o per
babylone transmitti.
quē exercit̄ c̄y lōge
a ciuitate diuinit in
plures p̄tes. Et sic in
trauit p̄ ei alueuz. i
vitatem. et dicit̄ est
supra. xxi. ca.

p. Qui dico cyro. no
men ei p̄dēcēdo lō
ge ante ei p̄ceptionē

q. Pastor meus es.
curaz gerēs de oib⁹
ouib⁹ meis. s. iudeis.

r. Et oēm volūtatez
meā comple. p̄t̄men
do babyloniōs. p̄ pec
catis. t p̄lm̄ meuz li
beraodo. Esdre. i.

In ea. chūt̄. ebi d̄r̄ in postul. Cūs formauit. Hic p̄fir.

Q. Um̄ gentiles no solū idola ma
nu facta colebat. sed etiā sole t lunam. t stellas.

Auditio.
Deute. iii. nō videſ rāno. pp̄be q̄ er formatione
idoloz p̄ artificiz̄ hois sumi t sufficere. cū p̄acta corpora
celestia no sunt p̄ manū hoīm fabricara. Ad q̄d dicendū
q̄ coletes talia temp̄ faciebant aliq̄ hūano artificio q̄b

llib⁹ viii

Liber

credebat insinuatas celestes ad se trahere, et iō rō pp̄bē
contra eos militat.

Capitulū. XLV.

Dicit dicit post̄ esias induxit pp̄lm ad expectā
dī diuina p̄missa tanq̄ certuūnālē adiplēda.
Hic p̄t̄ p̄lequit magi in speciali illa beneficia,
et primo q̄nt̄ ad libe-
rationē a mal̄, secūdo
q̄nt̄ ad p̄fatoz i bo-
nis ca. bni. Prima in
duas q̄r p̄lio p̄mitit
eis liberatoz bñticu-
cuz, sedo excludit b̄
liberationis impediu-
mētu ca. l. Prima ad
huc in tres, q̄r p̄lio p̄
signat liberatore, sedo
de linerū detracțoz
ca. sc̄m, et tertio p̄di-
ci uideoy liberatoz,
ca. t̄v. Prima in tres
q̄r p̄lio p̄niciat libe-
ratioz, sedo refellit
p̄dictore ibi. Ue q̄ co-
tradicit, et tertio de-
nūciat liberatoz, ibi.
Dec dicit. Prima in
duas, q̄r p̄lio p̄scru-
bit liberatoris p̄t̄s,
sedo ei natūras ibi

Rorate celi. Prima adhuc in duas, q̄r primo ponit libe-
ratoris virt̄, sedo p̄lequēs fructus, ibi. Et sciant. Luca
pr̄mis sciendū q̄ Ra. sa. exponit hanc lēam.

a. Dicit dicit dīs christo meo, sic enī est in hebreo. Di-
cit hic Ra. sa. m̄ḡt̄ n̄r̄ sic dixerūt. i. sic exposuerūt, et vo-
cat m̄ḡros suos doctořs hebreoy antiq̄s, q̄rum plurcs
fuerūt aī christi aduentū. De sc̄t̄s et bñdūt̄ dicit mes-
sie suo. i. meslie in lege, pp̄b̄s, p̄missio. Apponēs ego te
ipi cyro, i. designās te p̄ cyru. Et q̄ pt̄z, q̄ fm intentionēz
antiq̄t̄ hebreoy p̄ cyru hic introductū liberatorē pp̄l̄
de babylone principaliter intelligit p̄ps m̄udi saluator.
Et p̄saluationē pp̄l̄ de babylone partiale intelligit p̄ri-
cipaliter salutatio m̄udi general. Sc̄dūt̄ m̄i q̄ figura no-
corridet in oibz figurato, q̄r tūc no esset figura v̄l̄ sūl̄tu-
do, sed identitas, et iō cyrus no fuit rpi figura in oibz
q̄ de eo dicunt, vt p̄t̄re i illis q̄ sunt imppfectioz, vt cū dī
Hō cognovisti me, qd̄ dī de cyro t̄m. Et ecōtra illa q̄ sunt
p̄fectioz simpt̄ intelligēda sunt de p̄o solū, et sic in b̄
ca. alia dicunt ad l̄am de cyro t̄m, alia de p̄o seu tempe-
rpi t̄m, et alia de r̄troq̄. illa in q̄bz cyrus h̄ur rpi figura
et venificant de r̄troq̄. p̄cipaliter m̄i de xpo sua de re-
descriptio facta p̄p̄m. b. Luius, sc̄z cyr.

c. Apprehēdi dēpēta dans ei fortūtū ad babylonī
orū et altay gentiū subjectionē. d. Aperia corā eo ianuas, i. facia aperiri, q̄r dīs tantū immitrebat tumorē ali-
q̄bys q̄ recipiebat, p̄iūn dīm sine p̄traditione.
e. Igo aī te lbo, formidinē tuaz pp̄l̄s incutendo.
f. Et glorioſos terre bñllabō, eos tibi subiectu-
m̄. g. Portas ereas p̄terā, i. ciuitati tibi resistentium.
h. Et dabo t̄c, a regibz babylōis et alibz. i. Et archa-
na secretoz, i. p̄cipiolūma magi secreta seruata.
l. Et scias q̄ ego lūm dīs, trāferēs regna et p̄t̄s et
gente in gētē fm volūtātē meā, b̄ enī recognouit cyt̄, et
h̄. i. Esdrē. j. Dec dicit cyl̄ rex persay, omnia regna terre
dabit mihi dīs celi et terre t̄c. l. Propter fūm meum
iacob, i. p̄pter pp̄l̄m descēdēta a iacob p̄ te liberandū,
m. Et vocam tenore tuo, et nōm tūm reclam̄ loqe an-

te p̄ps tuū. n. Assimilant te, notabilibz p̄sonis q̄t̄z
noia p̄dīti aī tpa eoy, et ismaelis. H̄c, r̄v. et Josie, iij.
Reg. viii. o. Et nō cognō, me, q̄r adhuc non eras.
p. Accarri te, fortitudine ad debellādū gētes et regna,
q. Et nō cognō, me, etiā post̄g dedi tibi roxitudinem,

q̄uis enī cyrus recos-
gnouerit oia regna a
deo sibi data, et p̄dī-
ciū est, et n̄ cognōne
eu tāq̄ solū agorāt̄
q̄r colebat idola.

r. Et sciant, h̄ic cō-
sequēter ponit p̄t̄s
cyt̄ seques fruct̄s
in liberatioz pp̄l̄ w-
de de babylone in cō-
fessione p̄t̄ris diuine,
q̄r sicut h̄. i. Esdrē,
cyl̄ v̄bis, i. t̄lē signi-
ficauit p̄ totū suū im-
periū monachiam a
deo sibi data, et ab eo
sibi m̄datū fuisse de
templi reedificatioe,
et ab h̄ faciendū pp̄l̄
iude ad retrā suaz re-
mittere, et h̄ est qd̄ dī,
t. Et sciant h̄ q̄ ab
ortu solis t̄c, i. p̄ totū

imperii cyri p̄ lēas et missas modo p̄dicto. s. Quid
ablog me no est de, q̄ possit tot et tanta facere.

t. Formās lucē iudeis ip̄os de carceribz ec u cendo,
v. Et creas tenebras, babylonis ip̄os p̄ cyru destruens
do. Facies pacē, iudeis reverentibz i hietis. y. Et
creas malū, p̄ne ad p̄mūtēz p̄t̄p̄z. z. Rorate ce-
li desup. Dic p̄t̄r̄ describūt liberatoz natūritas sicut di-
cel est, p̄cipaliter intencionē pp̄bē est hic designat̄ p̄p̄m
p̄ cyru, i. sic designat̄ christi natūritas p̄ natūritate cyri.
Primo q̄ exponat̄ figura. Ad cm̄ intellectū sciendū q̄
astragles termedoz, et persay vidit in somnis de genitū
lubo sue filie v̄tē orī q̄ totā asiam occupabat. Et dicitur
fuit a cōrectoribz de ea filiū nasciturū, qui totā terrā u-
lam occupat̄, qd̄ implētū fuit in cyro filie astraglis fi-
lio, et ideo natūritas cyri hic describūt sub metaphorā, et
ris seu plante orientis de terra, ad quā req̄rif̄ influentia
celestis et dispositio terre p̄ descensum sup̄ eam pluue et
toris, et h̄ est qd̄ dī, z. Rorate celi desup. rore et influ-
entiā emerēdo, et nubes pluāt iustū, i. disponat̄ materia
ad orū iustū, cyri q̄ vocat̄ hic iustū inq̄t̄z fuit exercitor
divine iusticie erga babylonios. Apia terra, i. astraglis
filia, et germinet saluatorē, i. cyru ad saluandū pp̄l̄ w-
de a babylonica captiuitate. Et iusticia oriaſ simul, i. vir-
tus exequēdi iusticia m̄cā, ego dīs creauit eum, donando ei
imperii, sicut papa vel impator dī creari q̄i p̄monetū
ta, i. de christi natūritate, z. Rorate celi t̄c, terra ista
germinans saluatorē est beata, v̄go p̄cipiens saluatorē
mundi, no ex virili semine, sed v̄tē sp̄uſanci tanq̄ ro-
te celesti. Et q̄r p̄cipial intencionē pp̄bē est h̄ significare
tō sub isto sensu hanc auctoritatē allegani i aliquid locē,
a. Et iusticia ori simili, i. ḡfa iustificans Job, i. H̄ta et
veritas p̄ iustum h̄r̄luz facta est, b. Ego dīs creauit
eum, q̄t̄ ad humānitātē que est creatura dī,
c. Ue qui p̄tradicit, Dic pp̄b̄ta incēpat p̄tradicioe,
seu imppeditore. Astragles enī audīes expositiōne somniq̄
p̄dicti nimens ne regno p̄mātē, filiam suā dedit v̄tē

Esaie

quidam plebeo militi. et si filii de ea nascetur non habet
ret amicos potentes. q̄ iunaret ipm ad obtinendū regnū.
cū hoc ei fecit dūlētē obseruari. p̄s impgnatiois filie
sue t̄ partus t̄ puerū natū fecit sibi appetitā quē cūdā
principi occidentis tradidit. ille autē copias tradidit
eum cūdā famulo ut
secreto cū ad nemoria
ta portaret. et cū ibi
dimitteret. qd̄ cū fa
ctum fuisset. canicula
pastor iuxta nemora
habitantiū q̄ catulos
narrabat diuinā pui
dēntia horis cōpeten
tib⁹ accedebat ad pu
erū t̄ cū lactabat. qm̄
sequens pastor miras
ad qd̄ nemora itaret
inuenit puerū quem
erat sue tradidit nu
trīndū vocans eam
sparcacū. q̄ spartes
lingua p̄sica canes si
gnat. s̄ postea ab eo
dē p̄ncipē cui tradi
tus fuerat occidēt
vocat⁹ fuit chores. qd̄
signat heredem in illa
lingua. q. d. q̄ tūcū
q̄ reluetur astrages
iste erit heres. q̄b̄ mo
do scribis in hebreo.
sed q̄i trāffert ad la
tūnā vocat⁹ cyri. sicut
hoc nomē saul trāfla
tū ad latūnā p̄nūciat
t̄ scribis saul⁹. cūte
cyrus postea obtinu
st̄ monarchiā. t̄ illa q̄
dicta sunt de astrage t̄
cyro habēt in scolasti
ca hystoria. igf cum dī.

e. **V**e q̄ tradidit factori suo
In b̄ increpat⁹ astrages. q̄ volebat diuinā puidēntiā un
b **L**esta de samis terre. i. opus terrenū seu (pedire.
testū qd̄ dī. de samis. eo q̄ in samos insula primo fuit
repertū. e. **N**unqđ dicet lūtū figulo suo. i. sic lūtū
no pōt̄ aliqd̄ atrafigulū. sic nec tu pōtes impēde vo
luntatē meā t̄ p̄positū. f. **V**e q̄ dicit p̄i t̄c. **I**n b̄ in
crepat⁹ astrages q̄ generationē t̄ educationē cyri nitebaf
s. **H**ec dicit dīs. **A**le p̄fir p̄o (impēde et dītū est
mū liberatoris vtilitas. Et primo q̄tū ad iudeos. sed o
q̄tū ad gentiles. p̄uersos. abi. **L**ongegamini. **P**rima in
duas. q̄ primo ponit iudeoz liberatio. sed o b̄t̄ libera
tionis p̄fessio. sedabi. **V**ere tū es dī. **C**irca primū pri
mo declarat p̄s diuinā ad suscitandū cyrū liberatores
iudeoz cū dī. b. **E**go feci terrā t̄c. t̄pater lēa.

1. **E**t omni militio eoz mandau. i. cursum syder dispo
sui t̄ ordinari. 12. **E**go suscitau. eū. i. cyru eadem po
testate ad iusticiā. s̄ faciendā de babylonijs.

1. **I**ḡe edificabūt ciuitatē meā. i. licentiaabit reedificare
t̄ loquīt de reedificatōe hielim. **C**irca qd̄ sciendū q̄ hec
reedificatio p̄t̄ duplicitē intelligi. eno mō q̄tū ad do
mos inhabitantiū. t̄ sic cyrus deat licentia reedifica
di hielim. q̄ mandauit reedificari templū ad dei cultū
t̄ sic concessit q̄ sacerdotes t̄ ministri. t̄ alii indifferentes
habitarent ibi. alio mō accipit̄ reedificatio q̄tū ad ma

ros ciuitatis t̄ portas. et hoc mō fuit reedificata p̄ nee
mā de licentia t̄ voluntate t̄. gis artarēsis.

m. **E**t captiuitate meā. a. uideoz in me credentū.

n. **D**imittet grat. t̄ q̄ ei b̄ factō p̄t̄s cyri fuit amplia
ta. i. subd. f. o. **L**aboi egypti. i. preciola p̄ q̄b̄ egypti

laborauerunt.

p. **E**t negotiatō e
thiopie. i. p̄eisē dū
tie ethiopū q̄ delōge
p̄ mercatores ibi ap
portate sūt. t̄ q̄ no lo
lū dimittit ille. sed eti
am dñi eari facti fues
runt subiecti cyro. i.
p̄m̄z liberatiois iu
deoz de babylone. i. o
q̄. **G**ru hub (subiect
limes. ureges t̄ p̄ilas
pes dictaz terraz.

r. **A**d tē trāsibūt. id
est sub domino tuo.

s. **P**ost te ambula
bitate sc̄ntes et do
minum.

t. **V**inci nāme. i.
cōpedib⁹ manūlib⁹.

v. **P**erget. qzaliqui

cor sic dicebant com
pedib⁹ ad declaratio
ne victorie epi.

x. **E**t te adorabunt.
suppliciter postulans
do a te misericordiaz
z. **V**ere tu es. **M**ic. p
pheta uerit̄ finōne
ad dñi p̄ modū grāz
ac̄ionis cōfiteo ei
diuinitatē t̄ p̄t̄es p
liberationē populi ius
dicens.

y. **E**t in te est de
id est null⁹ est de⁹ nisi tu q̄ potes facere talia. t̄ qd̄ un
itas dei no patet hoīm oculis. i. o subdit. **V**ere tu es de
us abscondit⁹. t̄ ex b̄ p̄siter inuehiſ ſtra idolatras dices.
a. **C**onſali ſunt fabricatores error. i. idoloz. Et vocan
tur hic fabricatores no ſolu artifices faciētes idola. ſed
etia illi q̄ faciūt fieri. et adorēt ea. t̄ illi dicunt hiccoſu
ſi. q̄ p̄ idola ſua no potuerint ſaluant de manu cyri.

b. **I**rael ſaluat⁹ eit in dīo. i. p̄ virtutē dñi oportens.

c. **S**alute eterna. ex b̄ eidēt q̄ illud ſit. referendū ad ſas
lūtē factā p̄ r̄pm. q̄ illa que facta fuit tpe cyri no fuit ta
lis. q̄ postea p̄l's iſrael fuit multū affictus tpe antio
chi illūſtris. et postea captiuat⁹ p̄ romanos. **E**t ſi dicas
q̄ hic in hebreo habet. Salute colatum. i. salute ſedoz.
que no importat eternitatē ſed ips⁹ longū. b̄ remouet p̄

d. **N**o p̄fundemini t̄c. in hebreo h̄r. illud qd̄ subdit.

e. **C**loq̄ in ſecula t̄ vltra. t̄ talis locutio vbiq̄ in ſacra ſcri
ptura importat eternitatē a parte finis fm̄ doctores he
breoz. t̄ q̄ de⁹ ſit potens ad dandū ſale ſalute ostendit
cū subdit. e. **S**uia hec dicit dīs creans celos. de ni
bilo ſtute ſua infinita. et patet lēa vbiq̄ ibi. f. **N**on in
abscondito locuſ ſum. dando filijs. illi leges. i. in monte

g. **N**o dñi ſemini t̄c. adimplēdo p̄ces. **S**ynai in apto
pta mea. p̄ modico premio ſed. p̄ magno valdeſ. eterna
ſalute. ſicut enī frequēter ſupra dictū eſt. vbiq̄ lex ve
tus p̄ virtutē ſin operibus de quib⁹ ſunt mandata legis

h. **I**lla iū

Liber

mittit p prelio bona ipsa sub illis intelligunt eterna bona p: principali pmissa q: diuinum pmiū principale nō ē minoris bonitas q: meriti s: maioris. Bona at ipsa sunt mino: a bona q: opa virtutū, ppter qd nō sunt eoz p: principale pmiū. b Lōgregami. Dic psequenter agit d salute gētuīz, et exposuit pte istaz aliq: doctores nii de getilib: queris ad iudicium. q: vi dēsū liberatioz eoz peccati, sic cūeis venit in iustiū, hoc nō videt bene dictū, q: illi fuit pauci, etz illi esdr. Lōquerio aut utor de qb: ē hic sermo le extēdit ad oem nationē t: lingua ut patet, pseundo līaz et iō intelligēda ē de co uerbiō gētuīz ad fidē ipi per p: dicatoz aploz et fm h: df. b Lōgre, et re, et vē te p: fidei, p: gregami c. Em p: charitate,

sal, est, rc, et q: nō oēs crediderat ad p: dicatoz aploz sed multi i idolatria remāserūt, iō subdit f d. Meicier, an telligere veritatē fidei. e. Eni leuat rc, i hebreo has bef, q: leuat lignū sculpture sue, et credo q: alijs scripto: tu posuit s:p l:th ē eadē simia, q: p: lignū vel lignū intel ligif idoli sculpitu, qd a suis cuior: ib: leuat in altu: et reverēti adorēt. f Annūciate rc, adūmice pterēdo. g. Quis auditū fecit h ab initio, i: euētū futuri ptingētis, lo: ge anteq: veniret. b Ettic p: dīci illud, i: inues tues p: p̄cīta p̄phetaz, q: ego sol: talia p̄dīci, q: suz solus de: saluās, et lo: ppter inducūtūr oēs generaliter ad culū vni: veri, cū df. i Lōquutum ad me rc, id ē habūtates i oib: fūnib: terre. h. In memet, urau, b dē ad ondēan certitudinē illi: qd dñūciat. Eni adhne subdit. l Nō reuertet, s: incassum, sec: p: plebit, et qd sit illud subdit. m Quia mihi curuabīt oē genu, p: ado ratōz latrīe cur: signū exteri: ē genuū flexio, et dictū fūt plen: hēlter, i: c. n Et iurabit ois lingua, ḡta nūc luit adimplera, q: p: orbe cessavit idolatria, et ab oib: colis en: de, liez vāno mō a xpianis iudeis, et saracenis et alio: n: dō pot: intelligi de sol: xpianis, q: d: oib: gētuīz et linguis aliis credēt i: p: ipm: venerates tan: q: vix deū, et agnūc plures credēt circa finē mūdi. Et dīci p: Deē cōclūdit, o. Ergo i: do, di, i, p: orerū dicere, sunt iusticie et impētū, q: p: rīcipes mūdi, p: magna pat te submīferit colla iugō crūsti, et obediūt ei: ricano iū mo pōfici, et q: adhuc plures venier ad fidē imposta rū, et dictū ē iō subdit. q. Ad eū veniēt rc, d: su: p: stūs erōib: r. Et ē q: repugnat ei: p: infidētates seu malā vitā. s. In dño iustificabit rc. Semē isra: el dē hic ois fidelis q: imita: fidē ipi: israel q: d: adueni p: xp̄heitizauit. Besi, līx, put: dictū est ca: pcedēt.

Eni ca: līx, vbi dīci postil. Ass: milau te. Adduō, i. Bīrūstato nēa hz: assimilau te i: hebre, babēt. Logi, omnīau te, et ē sensu nō solū de: nomen cīrūcuelant lōge ante ips: iū, s: etiā cognomē voc: eni pastorē vt s: līx, q: dico q: p: pastor: me: rc. Eni ecōez ca: vbi dīci in postilla, Et hoc est qd dīci. Korate celi desupr.

Additio, ss.

Hoc dicitur. Korate celi, valde exorto exponi tur de natūrātē cīri in qua nihil noui evenit ppter illud qd in ceteris, hoīm natūrātē cons tingit, illud enim qd narrat de canicula eum nutrīente seu lactate q: rideat in eo singulariter nūc nō p̄met ad ei: natūrātē, s: ad et: educationē, et idō qd hic dē. Korate es li: desup, s: nullo plass ne pōt intelligi nisi de xp̄i conceptō quē totā sp̄irituſancio beata virgo germinauit. Nec etiā qd sequit, et iusticia oria: simili p: de ortu cīri in q: nullā la ē iusticia oria intel ligi. An hec auctor: tas nullo mō ē appli cabili nisi ad om̄i: xp̄i, et iō ab om̄i: xp̄i ecclesia in diuinis officiis soluz ad istud trahit, p: solū quod p: prie cō: iua: f: ad līne dīlate sequētā. Ad qd sciendū, q: cōtra mysteriū xp̄i duplex ipugnatio sur̄t, Prima lez p: corpore psecutōne que īcepit ab herode volente xp̄im occidere ne pderet regnum iudee, secundū ē psecutōne spiritualis, que īcepit a phariseis doctrinaz Ahrūlū impugnātib: sez negādo et dīunitatē similitudē et matris virginitātē. Tū p̄pheta i: h: loco alludens illis duab: impugnātib: . Circa p: mā dīcit. Ne qui cōtra dīcit factio: suo, qd p: prie exponit de herode qui audies manūtātē xp̄i miraculoſe magis off̄iam, et ore suo confitēs se adoratūr xp̄im, temerarie nūs est cōtradicere diuinē ordinationē p: occisionē pueror: um, et hec fuit prima psecutōne chūt: co: palis. De psecutōne auctor: spirituali dīci. Ne qui dīcit patri qd generas, et miseri: qd parturis, qd def: oratātē ipugnātōne īdeo: um seu hereticorum: tra duplē natūrātē xp̄i, sez eternaz et temporalē, in h: enim q: dīci. Ne qui dīcit patri qd generas, intelligitur ille qui parti omnipotētē dīci. Quid generas, sez equalē tibi filiū, et ē error negantū generationē eternam in diuinitate. In hoc autem quod seq̄t. Et mulier quid parturis, intelligitur ille q: negat natūrātē xp̄i temporalē fuisse sine semine virili. Taliis enim dīci mulieri sez Parie, quid parturis, sez si ho: niūm non cognouisti, quasi diceret, hoc nullo modo posset esse, et patet q: expolitō horum veritūm p: dīca magis p: pria est et literalis q: alia que de aſtrage et sou: no eius loquitur.

Replica.
In capl. xliv. Burgh, singulāritatē mouetur contra postilla, ipsum ca: exponentes multū distin: cte dicens q: in eo quedā dicunt tū de cyro i: dībus nō genti figura xp̄i, sicut cum dīciatur. Non cognosisti me, qd sine absurditate xp̄o nō pōt applicari, quēdam autē dicuntur de christo tanq: per cyrum figura: et sic exponit illum passum. Korate celi, desupr: rc. Quia nihil absurditatis est in vīraq: expositōe burgh, aut dīci s: nihil p̄dat q: de cyro exponi nō possint. Ne aut inquit ecclīa vīsi illo passu in diuino officio. Si illa rō valeret p̄s. Dīci p̄basti me, in officio diuino assūmū nō debere, qui de dō ab oib: exponit tanq: figura, et sic de q: plūtib: aīns locis psalmoz et sacre scriptyre.

Esiae

Qonfractus est. Postquam libe- **L**ap̄m. XLVI.
ratoris p̄signationē. **D**ic q̄ sit p̄pha denūciat ho-
stū. s. babylonior̄ destructionē. Et diuidit in du-
as partes. q̄ primo denūciat destruc̄tio idolatrie. et po-
puli. sc̄do celatio regni. ea sequēti. **P**rima in tres. quia
prior dicta destruc̄tio
denūciat. sc̄do plus
ad cultum latrie reno-
catur ibi. Audite me.
tem̄o liberatio ei. p̄-
mūtū. illi. Recordamini.
littera primū p̄-
mūtū idoloz destruc-
cio cūn̄ dicit.
a. Confractus est bel. **b.** als p̄flat. q̄d erat pri-
cipale idoloz babyloni-
or. et loquuntur d̄ futu-
ro p̄ modū p̄terit.
b. Contraria est nabo.
aliud idolum min. pri-
cipale. **d.** un̄ m̄ aiq̄
q̄ nabo nō est nomen
pp̄rua sed a p̄pellatum.
et significat pp̄hetiam
sue diuinationē. et sic
est sens. p̄tracto ido-
lo bel p̄facta ē pp̄he-
tia seu diuinationē quā
sacerdotes belis fin-
gebant. vel q̄ demo-
nes in idol aliq̄ das-
bant responsa.
c. Facta sunt simu-
lachria. t̄c. a. s̄līa eis.
q̄ carēta intellectu.
p̄ter denūciat destruc-
cio idolatria. **l**ittera q̄d sciendū q̄ sacer-
dotes idolorū q̄rētes
fugere d̄ babylone q̄l
capta fuit p̄ c̄tu seū
portabant idola. et sic
p̄pter pondus a velo-
ci cūtū fuerūt impe-
ditū. sic cū idolis capti. et destruci. et hoc est q̄d dicit.
d. Onera v̄ta. i. idola. **e.** Brani pondere t̄c. vos a
cursu impediunt. **f.** Cotabuerūt et trita sunt simul-
lā. vobis. **g.** Aliā eoz. i. sacerdotū. et idolatrā. **h.** In captivitate ibi. q̄ aliq̄ eoz fuerunt capti vniū. et
in captivitate ducti. **i.** Audite me. **D**ic q̄ sit reuocat
p̄lm̄ iude ad v̄rū cultū. q̄ multi fuerūt idolarte aīi ca-
ptiuitate babylonica. et p̄tū iū. Reg. in pluribz loq̄. et ex
hoc pb̄able r̄idet q̄ et hi q̄ fuerūt duci in babylone seq-
bā. s. babylonior̄ idolatria. et ad reuocandū eum primo
onūt affect̄ dei ad ip̄m cum d̄ in psōna dei. Audite me
dom' iacob t̄c. lequā. **j.** Qui portamūta meo v̄te-
ro. a. q̄ affic̄t ad vos sicut mater ad filios. **k.** Usq̄ ad
senectā ego ip̄. et illā affectionē. ego cotinuabo. sicut reuoc-
at p̄lm̄ ab idolatria dices. **m.** Cui assimulastis me.
fabricāto vobis idola. et subdit. **n.** Qui ɔferit aurū
de sacculo. q. d. q̄gūs diligatis aurū sicut aurari. mihi su-
istis ad idolatria prior q̄ ibi posuistis aurū v̄m. ideo
subdit. Conquerētis aurā t̄c. Et p̄t̄ os̄au idolorū im-
ponentia dicens. Portant illū in humeris. ppter q̄d in
fine p̄clidit. **o.** Reuocate p̄uaricatores. i. idolorū fabrica-

tores et cultores. p̄ Ad cor. cogitando q̄ in idolis ni-
hi numinis sit aut virtus. q̄ Recordamini. **D**ic de-
nūciat liberatio p̄li. p̄amo th̄ ostendit dei potentia ad
q̄ Recordamini prioris seculi. i. crea. **G**agendū cū d̄.
tionis mundi. qui a me creatus est. ideo subdit.

r. Q̄m ego sum de-
solys. creator. et io pos-
sum p̄lm̄ meū libera-
re. et liberationes p̄li.
s. Annūciāt ab ex-
ordio nouissimū. i. an-
teq̄ fieret annūciātū
principiū rei. et termi-
nū. sicut p̄t̄. **t.** n̄. i. v̄.
vbi sumū denūciātū
abzæ deſcētū iacob
et filioz ei. in egyptū
et aſſencionē eo. i. ibi
dem et liberationē. et
codē modo esiae reue-
lavit futuraz capi-
tūtatem p̄pli p̄nabu-
chodo. et liberationes
p̄ cyrū. et q̄ illud sit
certū ostendit conſe-
quenter cum dicit.
u. Consiliū meū sta-
bit. de liberatione p̄pli
p̄ cyrū.
v. Vocans ab oriente auem
et de terra longinqua virtus
voluntatis mee. Et locutus
sum et adducam illud crea-
ui et faciam illud. **w.** Audite
me duto corde. qui longe
estis a iusticia. Prope feci
iusticiam meam. et nō elon-
gabitur. et salus mee nō mo-
rabitur. **x.** Dabo in syon sa-
ludem. et in israel gloriam
meam.
y. Escēde XLVII.
sede i puluere vir-
go filia babylon: sede i tra-

corde. i. qui habetis dñrum cor. ppter quod dicit domi-
nus. **E**ro. xxxii. Lerno q̄ populus ille dute ceruicis sit.
z. Prope feci. tienda dilposuit. **A**lteria iusticiā. in ba-
bylonior̄ destructionē. et via liberatio. **u.** Dabo i sy-
on salutē. reedificando ibi templuz ad nois mei cultū. p̄
quē cultores p̄sequunt salutē. **f.** **g.** in israel. sic est in
hebreo et in libris cor. cris. i. in polo unitate fide eius.
h. Gloriā meā. q̄d fuit impletū impfecte in liberatio
facta p̄ cyrū. et pfecte in liberatio facta p̄ christū de q̄ est
principalis intentio hui. capituli. ut dictū est supra.
Lap̄lum. XLVII.

Descende. sede in puluere t̄c. **D**ic sequēter descri-
bitur delectio babylonior̄ q̄ntū ad cessationē res-
giū. et diuidit in tres partes. q̄ primo ponit
hmoi celatio. secundo subdit huius pene ratio. ibi. gra-
tus. et tertio excludit eius cuiuslibet. ibi. **E**ta cum. incanta-
toribus t̄c. **l.** ita primum dicit.
a. Descende. de dignitate regni.
b. Sede in puluere. tanq̄ vlt̄ et tabiceta.
c. Virgo filia babylon. i. ciuitas babylonis et d̄ virgo.
q̄ als nō fuerat violata sive capta ab aduersariis.

Liber

d Nō est solū i. regni thronus. e Filie chaldeorū i. babylonis q̄ erat metropolis in chaldea. f **Quia** yel tra tē i. regna seu dñia q̄ solēt esse delicate. s magis fui tūtū subiecta. tō subdit. g **Tolle molā** et mole. qd̄ ē of ficio analle b **Denuda turpitudine tuā.** In hebreo habet. Denuda ligaturā tuā. l. ornamētū caput. qd̄ descedit. r̄ qd̄ ad hūeros. tō lubri. i. **Discoope** (dū. n̄ humer. p̄ ista designat applicatio ad op̄us huile. cū ei ancille ad talia se applicat tales coopturas amouent. t̄ eadē inīa tū. portat p̄faz cōm̄ cū dī. Denuda turpitudine tuā. q̄ ornamēti ablato est. qd̄ turpitudinis denudatio. l. Reuelata crura. tā si flumina. tē. q. d. in captiuitate ducens peccando. n̄ illo potest te elevarē recte. et discooperit e partes inferiores ad trāscendit aquas et flumina. l. Ultionē capiam de malis suis.

m. **Redemptor n̄.** Dī locut̄ eit p̄ p̄beta in psona dñi. nūc loquit̄ in ap̄ia psona dī. Redemptor n̄ de egypto et babylone. n. **Dñs exercitus i.** o. **Gan** (angelorum) tūtū. i. leticantis israel. p. **Sedeta** et canq̄. fūla. Et resedit hic p̄pha ad loquā dñi in psona domini. q. **Et intra in tenebras.** q̄ multi de babylonyne in captiuitate ducti fuerūt et incacerati in locis tenebris.

t. **Irat** sum. Hic p̄fir posuit vīcte punitōis rō que triplex est. **Dumq̄ accipit** ex crudelitate quā babylonis ex ercuerunt in rōlin regni iude. b. **Et qd̄ dī in psona dñi.** t. **Irat** sum. de p̄terito. s. **Sup p̄lm meuz.** ppter ei p̄tm. t. **Loramianū p̄ereditatē meā.** i. **Oramianū p̄missi hīlīm** et tēplī a babylonis ingrediētū et succēderibz vītrū. Reg. vi. ca. v. **No posuisti tē.** crudeliter vīces vīctoria a me tibi data. x. **Sup senē aggranasti** cui ppter etatē oēs debet copati. y. **Et dīcisti.** Hic ponit scđo rō q̄ accipit ex babyloniorū supbia cū dī. Et dīcisti. p̄numia elatiōe. z. **In sempiternū ero a.** **No posuisti** hec sup cor tuū. s. p̄ (ofia. alioz regnōz in momēto deſcere te possūt a dignitatē et p̄ficiā tñia et p̄tē lēa vīg ibi. **Amen̄ tibi** hec duo subito. et q̄ sint illa subit. b. **Sterilitas.** i. caretia plis p̄ interfessionem habitantia in te. c. **Et vīdūtās.** i. caretia domini.

d. **Universa.** Hic ponit tertia rō q̄ accipit ex maleficio rū multiplicatiōe cū dī. d. **Universa** venerunt tē. et dicunt malefici q̄ vītūtū invocatiōibz demonum. e. **Et ppter duriciā tē.** q̄ deludit sensus humanos. f. **Et fiduciā habuisti** tē. in ipa p̄seuerādo absq̄ timore. cū rō subditur.

g. **Et dīcisti.** nō ē tē. ille ens error. erat tñle in babylone. s. p̄ dūm p̄uidētia ad actus hūanos se nō extēdat et sic roliſt̄ tñre dñi. h. **Sapīa tua** tē. et bñ dī tua. q̄ non erat vera sc̄iētia nec sapientia. sed deceptio. i. **Pr̄eter me** nō est altera. similiſ i p̄tate et dignitatē. l. **Ceniet** sup te malū et nescies ortū el. et irruet sup te calamitas quā nō poteris eripiare. Ceniet sup te repente mīſia quā nescies. Sta cū incantatoribz tuis: et cū multitudine maleficiorū tuorū in quibz laborasti ab adolescētia tua. si forte qd̄ proſit tibi aut si possis fieri fortior. defecisti in multitudine consiliōrū. Stent saluent te augures celi qui p̄emplabāt sydera: et sup putabant mēles. vt ex eis annūciarēt vītura tibi. Ecce facti st̄q̄ stipula: ignis cōbusſit eos. No liberabūt q̄iam suam de manu flame nō sunt prūne quibz caleſiant: nec focus vt sedeat ad eum. Sic facta sunt tibi: in

cia cepta fuit in chaldea. ii. **Si forte quid proſit tibi** eōnī scientia. quasi diceret non proderit. o. **Aut si possis fortior fieri.** te munies do contra futura pericula tibi p̄ eos penūcīata. quasi diceret. non. quia te p̄mūnire non poterunt. ideo subditur. Defecisti tē. p. **Stent et saluent te tē.** Hic eruditur secundū de quo confidebant sc̄ilicet scientia astrologorum. et iūniorum ad precognitionem futurōi hoc excludit dicens. p. **Stent tē.** i. ouintantes de futurō p̄ motum celi. quasi diceret. nihil poterunt indicare nō tibi. ideo subditur. q. **Ecce facta sunt quasi stipula.** id est materia ad incendium parata. r. **Ignis combusſit eos.** quia p̄terierunt in incendio babylomice ciuitatis. s. **No sunt p̄m.** qui caleſiat tē alle ignis nō erit ad recreationē sicut ille q̄ sit in camino in hyeme ſi ad exterminationem. t. **Sic facta sunt**

Estate

tibi te, i. data cōnstitūti. v Negotiatores, h̄ excludit
tertū de q̄ p̄fidebat babylonij. l. m̄ritudo et potētia met
atorum q̄b̄ abūdabat illud regnū, q̄ d̄scurrebat ad diuer
sas p̄tes p̄ mare et p̄ terrā, et inde diuinas m̄ltas appor
tabat ad numerādū regnū babylonici explorabat eūas
p̄ditōes aliax gentis,
q̄d multū faciebat ad
stabilendū regnū su
um, h̄ iḡ excludit
v Negotiatores tui te, i. q̄s ha
bere s̄uēisti a fun
datione tua.

p Annūsq̄s in via
sua errauerunt, i. itine
rabo suis et opib⁹, et iō
ex supradicis excludit
v H̄o est q̄ saluet, s.
in oīo illis p̄ q̄s cōfi
debas saluari et stabi
liri, et p̄z p̄ exclusio
ne eoz et p̄dictis.

Lapīm. XLVIII.

H Adite hec d.
Postq̄ esaias
ap̄ha denūcia
uit babylōy destru
ctionē, h̄i p̄t̄ denū
ciat p̄pli iude liberati
onē, q̄ capiū a baby
lonis tenebat, et diui
di i duas partes, q̄
p̄io excitat audiētū
intellectū, scđo p̄seq̄
tū ap̄solū, ibi, p̄no
ra, Circa primū reco
lit uno de q̄b̄ gl̄iabān̄, et q̄ debet eos mouere ad bos
nū, p̄sumū est nobilitas or̄, q̄d mouere ad bonū, vñd
dicit Poem⁹ tertio de sola. De i nobilitate generi isto
est optimū, q̄ p̄ est uniposita ip̄is nobilib⁹ qdā necessi
tas ne a maiorū suorū p̄bitare degeneret, et q̄tū ad h̄ dicit
a Audite me dom⁹ iacob⁹, q̄ descenditū a rāto patris
arba, et ab eo vocati estis filii isti. b Et de aq̄s iuda
eris, i. de tribu nobiliōri filiorū isti, q̄ erat regia. Sedm⁹
est sc̄ritas cul⁹, q̄ soli iudei dicebāt p̄ alios cultores dei
et q̄tū ad h̄ dicit. c Qui iurat in noīe dñi, q̄s ad ei
reuerentia, hoīes enī p̄ maiore sui iurat. Hebrei, vñd scđo q̄
reuerentia debira nō est in illico iuramēto, s̄ magis iu
reuerentia, iō ad remouēndū eoz falsam gl̄iaz subdit,
d H̄o in v̄itate neg in iusticia, et sic eos notat de iuramēto
false, q̄d caret v̄itate, et de iuramēto iniq̄, q̄d caret
iusticia. e De cui, ei sc̄ia, i. hierlm ad cultū di electa
f Vocabi sunt, i. denoīati ciues, de q̄ s̄l̄t̄ gloriamabān̄
g Et sup̄ deū isti ac, q̄ legēt̄ fuare p̄miserūt, et h̄ etiā
debebat eos mouere ad bonū, h̄ Priora, Dic exeq̄
tur ap̄polū, s̄ de p̄pli liberatio, Circa quā p̄io ponit li
berans, p̄ditio, scđo subdit ip̄a liberatio, ibi, Cōgregam̄
Cōditio aut̄ liberat̄, et q̄ sit sc̄ies et potēs ad h̄, iō p̄io
osidit ip̄i⁹ dei sc̄ia, et scđo ip̄us potētia, ibi, Audite me,
Prima i duas, q̄ p̄io dei leia osidit, scđo qdā obiectio
soluit, ibi, Propter nomē meū, Circa primū sc̄idū q̄ di
sc̄ia onidit dupl̄, vñd mō ex certa reūlatione p̄tingetūz
futuroz, alio mō ex oīo ultimōe eoz, scđom ponit ibi, Qu
dita feci, Circa primū dñ in plōna dñi, h̄ Priora ex
iūc, iāq̄ fieret, i. Annūclau, sicut p̄z B. n. v., vbi
denūciavit abrae p̄grinatoe seminis sui futurā in egyptū

ptū, et inde redditū q̄ta generatio, et sicut denūciavit
ita postea in effectū p̄duxit, iō subdit Repete op̄ar sum
iē, et causa h̄u⁹ revelatiois et cōsiliū subdit, h̄ Sc̄ui
enī q̄d dñ⁹ es tu, sc̄i ad credendū veritatē, i. p̄t̄ ad p̄dō
lattie faliitate, iō, l. Predix tibi extunc, s̄ longe ante

m Ne for, (factū)
dice, i. si euēniscit
absq̄ me denūciatio
nū, Que aut̄ p̄ me re
o Vide Cuelata,
oia, sicut p̄dūt acīple
ta, et sic potes sc̄ire q̄
ego feci et nō idola.

p̄ Tlos aut̄ nō annūciastis,
Audita tibi feci noua ex
tunc, et cōseruata sunt que
nescis, Hunc creata sunt et
nō extunc, et aī dñi et nō au
disti ea, ne forte dicas, ecce
ego cognoui ea, Acq̄ audis
ti neq̄ cognouisti, neq̄ ex
tūc apta est aut̄ tua, Scio
enī quā p̄uaticās p̄uari
cabent, et transgressorem ex
vtero vocau te, Propter
nomē meū longe faciā fu
rōre meuz, et laude mea in
frenabo te ne intereas, Ecce
excoxi te, sed non quasi

s Que nescis nunc

creata sunt, i. in eff. cū
posita, l Et nō extunc, i. lōge asīq̄ eēnt, nec etiā an
dīe v̄l horā in q̄ facta sunt illa cognouisti, cuī? rō subdit

v Ne forte dicas, ecce ego cognou ea, p̄ me v̄l p̄ idola
asīq̄ fieret, iō subdit, r Neq̄ audisti, ab idolis tuis,

y Ne coguli, p̄ teip̄m, Neq̄ eris apta ē aut̄ tua, et
subdit cā, z Scio ei ic̄, i. scio p̄mitatē iudā ad idolatriā

a Et transgressore de ventre als ex vtero vocau te, i. de
deserto, in q̄ portabā te, i. m̄ puer in v̄te, ibi ei fabri
cauit p̄pli iūl̄ vitulū, statile et adorauit hostias imolā
do, Exo. xxxi, io aliq̄ sunt illi p̄plo celata v̄l relata v̄log
ad horā euenit, ne ex p̄nitute ei ad idolatriā attribues

b Propter nomē meū, Iēic (ret idol̄ istū p̄cognitōez,
remouet qdā obiectio, q̄ posset alios dicere, exq̄ de p̄
sc̄iu maliciā, p̄nitatē b̄ p̄pli, nō debuit eis tot bona
fecisse, h̄ remouet dices, q̄ illa nō fecit p̄pter p̄pli, s̄ p̄
pter nomē suā, b̄ est q̄d dñ⁹, b Propter nomē meuz

longe faciā, i. i. feci, et loquit de p̄terito p̄ modis futuri
sicut fr̄q̄nter fit in p̄phib⁹, q̄ tūc penit̄ nō te deleui, et
fuare p̄missū meū ad abrahālaac et iacob de p̄suādo le
men eoz, p̄pter q̄d dicēt̄ dñs moysi, Exo. xxvii, Lēto p̄
p̄pli iste dure cerūc, sit, dimitt me et irascit furor me
us cōtra eos, et deleam eos, moyses orauit dñm dicens,
Quiescat iusta eos, et esto placabil sup̄ nequitas p̄plo, Re
cordare abraam isaac, israel fuoy tuoy, q̄b̄ iurasti, c.

c Et laude mea infrenabo te, i. ui freni subigā occupā
do te in ceremonijs, d Ne intereas, offeredo, s. iacol,
ista fuit vna de causis multiplicatiois ceremoniālium,

e Ecce excoxi te, p̄ tribulatoe multiplices in deserto,

f postea i terra p̄missiois p̄ reges assyrioz et babylonie,

g nō q̄i angeli, q̄d lemp in te remālit impūlū,

Liber

g. Elegite in camino pauperum, i. in egypto ubi in pauperitate et afflictione coquebas lateres in camino. Propter me, i. propter honorem meum suandum, et duplicem per me ad maiorem assertionem. h. Faciat, liberatio tuorum et salvationem. i. Ut non blasphememus dicibus quod non tenere ad prius predictos fidei.

b. Et gloriam meam (littere am. i. cultum mibi debi)

i. Alteri non dabo (tamen bo. dare licet non cocedam).

m. Audite, hic est oscurus potestia dei libertantis, et hoc est creatio rerum ab nihilum, ad quam requiri potestia infinita, quod inter nihil et aliud non est, portio aliud, et hoc est quod subdit in. Ego ipse, et non alius supponitur est creator.

o. Ego primus et ego nouissimus, a quo dependet omne esse creatum.

p. Nam quoniam mea te, hoc dicitur, quod tertia est pars infinita mundi, sicut fundamentum in domo. q. Et dextera mea mensa est celos, in hebreo habetur. Palmarium celorum id est palmo mensuratur, quod intelligit facultas mensurationis sicut in eo quod mensuratur palmo hominis.

r. Ego vocabo eos, i. corpora celestia imponendo eis prophetia nostra. p. clxvi. Qui numerat multitudinem stellarum, et omnibus eis nostra vocat. s. Et stabunt simul, i. parati sunt ad obsequium meum, et sic oscurus dei prior non solus, et rex creationis, sed etiam ex eis gubernatione. t. Longe agimus. Postquam esaias denunciavit dei liberatio, videtur hoc predictum ipsorum liberationis, scilicet librationis modum et ordinem, ibi. Ereditini, circa primum secundum quod liberatio populi de babylone facta per cyrillum figurata fuit librationis a parte demonis facta per ipsum, et ideo primo ponitur liberatio prima, et secunda ibi. Accedite ad me, modus est ei iste prophetus, et frequenter dictum est supra denunciacionem statum illius populi simul denunciare mysterium christi. Luca primum dicit,

t. Longe agimus oes rosa, vos uidei. v. Et audi, vox dei dicitur, quod vos prophetas. r. Quis de eis, i. de chaldeis de quo supra fecerat mentionem, annunciant hec, scilicet mala eis futura per cyrillum, quod nullum etiam de idolis hec annunciare potuit. y. Deus dilexit eum, scilicet cyrillum, circa quod scientiam per diligere est velle alicui bonum, de autem promovit cyrillum ad dignitatem regni de statu infimo, et rili, ut dictum fuit, et loquitur sic dicitur enim quod est ad bonum regni et monachie, non in quantum ad bonum grecorum et grecorum, quod licet deum celi confessus fuerit, ut hec, i. scilicet, i. scilicet hunc dicitur colunt, et dictum fuit, scilicet,

s. Faciet voluntate sua, scilicet in babylonem chaldeos, post predicta sua primam eum ordinem digne iusticie, et uideos videamus. Ego locutus sum in persona dei, scilicet deus, qui men (liberando), tunc non potest. b. Et vocauit eum, ad dignitatem regni. c. Adduci eum in babylonem. d. Et directa est via ei, per victoriem sequentem. e. Accedite hinc, per denunciacionem liberationis, te babylonem, hec autem liberatio facta est per missionem filii dei in mundo, ideo primo describitur hec missio, scilicet facta per eam liberatio, ubi dicitur. Circa primum est aliquantulum immoranda, quod ibi exprimitur sancte trinitatis mysterium. Scilicet dicitur f. Non a principio in abscondito (igit per illud quod hic dicitur locutus sum, finis doctores catholicos et hebreos intelliguntur de dictione legis in morte synai, quod non fuit data occulte,

sed manifeste, instanti quod totum populus audiebat vocem prophetarum, quae ad deos percepta decalogi, ut hoc dicitur, et sic quod dicitur hic. Non a principio in abscondito locutus sum, non est verbum elatum quod legem non dedit, sed ipius dei, et in hoc conueniunt catholici et hebrei, quod autem subdit. Et tunc si fierent ibi eram, i. ante eum letabam, et in hebreo dicitur in principio sui esse ego ibi, id principio datum nisi leges, quod exponunt aliquod hebrei de persona esaias, dicentes quod omnes prophetae fuerint in morte synai, et tunc accepimus a deo prophetias suas, si enim moyses legem, futuram tamen prophetam, finis ordinatio nationis dei ab eis pronunciadas, et tunc hoc subdit esaias. Et nunc misericordia eius deus est ipsius ei. Sed denunciandus prophetam quam tunc accipiter, si ipso tunc datus

leges, si istud dictum est falsum, quod per dationem legis esaias fuit natum, scilicet dicitur annos, et amplius, milles etiam prophetarum postea, s. Hieremias, ezechiel, daniel, agabus et zaccharias, et plures alii. Si autem dicitur quod a deo prophetarum extitit vel a deo fuerunt create, et sic fuerunt ibi prophetae finis alias, sed non solus est hoc doctores catholicos et prophetae, quod dicitur ait ait alii hois non procedere corrumpti, sed etiam etiam alii doctores hebreos, unde super illius Zacharia, iiii. Ergo formam spiritum hois in medio est, et ubi translatio nostra est, fungens spiritum eum in eo, dicitur quod est gloriabitur auctor, et creator creavit aliam cum perfectiori figura corporis humani, et ita dicitur prophetus, quod alia est actus primi prophetarum, et organici, et secundo de anima, sed etiam apparuit deus, ubi dicitur, et formatum corpus a deo inspiravit in facie eius spiraculum in vita, ergo quod dicitur hic. Et tunc ante eum fieret ibi etiam, vel a principio sui esse egredi, ubi non potest intelligi de esaias, sed etiam per se in quodam libro apud hebreos auctoritudo ibi ista loca inducitur dicens in persona dei sicut procedens immediate. s. Non a principio in abscondito locutus sum, et eodem modo quod subdatur in eodem contextu et sub eodem versu. Et nunc misericordia eius deus dicitur de spiritu eius, inclusuus. Et dicitur per mysterium sancte trinitatis, quod hic expiatus deus de missis a deo et spiritu eius, inter missum et missente est personalis distinctione, et sic apparent distinctiones personalis ipsius filii missus a patre et spiritu sancto, a quibus missus est in carnem, per misericordiam suam. Relinquatur ergo loca a principio cum dicitur,

e. Accedite ad me, et audiretes, sed ubi est filius dei, ut per predictum, quod excitat attentionem audientium ad signandum quod vult dicere aliquod magnum, scilicet trinitatem et incarnationis filii mysterium. f. Non a principio, sed dationis legis. g. In abscondito locutus sum, quod in manifesto eam dedi, scilicet quod secundum quod licet lex illa fuerit data a tota trinitate cuius opera sunt industra, et illa datio a proprio filio dicitur ei illa quod pertinet ad potentiam appropriari per patrem, et quod ad beatitudinem spiritus sancto, ita quod pertinet ad lapsum filio, cuiusmodi est ratio legis, prophetice cognitio et similitudine. h. Et tunc si fieret ibi etiam, tunc per et spiritum sanctum dominum, et nunc, i. tempore gratiae.

i. Dicitur me ad humanitatis assumptionem.

Esate

b. **D**omini datus p. m. Et spūs ei, q̄ est tertia in trinitate psona. n. **I**deū dicit dñs, hic p̄t̄ describit liberatio facta p̄ filiū incarnatū. hoc p̄ suā scām doctri nā et opa cū dieſ. n. **I**deū dicit dñs de redēptor tu? id est dei filiū incarnatū. q̄ redēptor est mūdi, et vnuſ dñs et dñs cū patre et sp̄ritus sancto.

Sanctus ist. a. sanctificans israel.

p. Ego dñs de tu, ratione deitatis.

q. Docens te vtilia id est euāgeliā et cōlligatō licet nō sūt necessaria ad salutē, dīsponit tū ad pfectio nē. chris̄tū enī q̄tū ad moralia p̄cepta, nō ad dedit nūl consilia.

r. H̄ibernans te in via qua ambulas, lī p̄t̄ vita que est via ad patriā, et qua lucet doctrinā christi plures acceperunt, tamē multo plures recusa verūt, et p̄t̄ in euāge līs et cōibus apostolorum, ideo subditur.

s. Utinā attēdissētē, q̄t̄, quantū ei ad credēdā christus plura docuit tanq̄ de necessitate salutis, et de articulo sancte trinitatis et incarnationis, de baptismo et cōfūbō.

t. Factū fūsset tē, videlicet q̄ntū ad pacē tēpale, q̄t̄ ro manū no verāscent ad destruendū locū et gentē, q̄ destru ctio fūt̄ in vindictā mortis christi, et q̄t̄ ad pacē inter nā scientie, et pacē supne glorie finaliter cōsequendam, sicut angeli clamauerūt in nativitate christi cōdēntib⁹ assūtūrā, Lucea. **H**ūla in altissimū deo, et in terra par hominib⁹ bone voluntatē, tē. v. Et iusticia tua sicut gurgites maris, et valde abūdans, q̄t̄ iusticia que est p̄ fidēm christi, alla est iusticia abūdans, p. Et fūsset q̄s bare, semen tuū, et filii tui et filie fūsset multoplures q̄t̄ fūrat, q̄t̄ in destruētō hūlīm p̄ter christi mortē, multi tūdei fūrūt̄ interiecti, videlicet dēcēs centū milia a principio obſidionis ad finē, et in capiuitatē ducit no nāgūtā septe milia, et dicit egyp̄pus illoꝝ rēpōzū, et cōnūs hūro q̄nto. p. Et stirps vteri tui, et filii et filie.

z. Ut lapilli ei, l. maris. Repetitio est eiusdē sententie Docant etiā hic semen et filii et filie oēs qui credidissent ad doctrinā iudeorū, si fidēm christi receperint.

a. Et nō interassēt tē, i. nō fūsset destruētō iā dicta.

b. Egregiumini. Postq̄ esas denūciavit duplē libe rationē, s. p. cyrū et p̄ christū, hic p̄t̄ describit vtriusq̄ ordinē sine modū, et primo prūme, sed oī se ca, sequenti, Circa primū dicit. b. Egregiumini de babylone, q. d. p̄p̄ est destruētō eius p̄ cyrū et exētū iphiꝝ.

c. Fugite a chaldeis, q̄t̄ nō solum ciuitas metropol⁹ fuit capta a cyro, sed etiā tota regio. d. In voce exultati onis annūciatē, s. hanc de destructionē aplāndēdo diuine iusticie, et etiā liberatiōnē iudeorū que post destructionē sa

e. Dicite redēptor dñs seruū suū iacob, (cta est p̄ cyrū sc̄z in liberatiōne de captiuitate babylonica, reducite etiā ad memorā tanq̄ grati liberatiōne de fūtūte egypti.

f. Nō sit̄erūt, in deserto, cū exētū de egypto, p̄ hoc nō

excludit̄ tūs generali, q̄t̄ tūt̄ sūl exētū de egypto pas

si sunt plurim̄ sūt̄ in deserto, et pater Ero, xv, et xvij, et

vixime, xx, sed exētūrūt̄ tūs dūcens ad periculū mor

tis, et quia domini subuenit eis, ideo subditur.

g. Aquā d̄ petra, pdūcētis tē, et p̄t̄ Ero, xvij, et Mu. xij,

h. Mon est pax tē, q̄t̄ q̄ntūcō dñs p̄st̄aret eis hec be neficiā et plura alia, uerū tūt̄ nūl mali in p̄plo uir̄ cōtra dñm̄ murmurātes qui mortui fuerūt vagabundi in deserto, et habet. **H**u me, xij, **M**on enī po test usūd de pdūcio ne aque d̄ petra expo ni zūcētēr de redi tu captiuitatis babylōnī, q̄t̄ nō legi tūc dñs tāta fecisse, et nō est versūl q̄. Esdras et ali⁹ qui illū rediut̄ descripterāt̄ is raciūt̄ sent, et oī melius exponit mō dīcto de regis tu de egypto.

G in capitulo, xlviij, vbi dī p̄st̄la, Propter nomē meū lou ge faciā,

Additio. i.

Q uod in p̄phetis scriptis frequētēr fit fīmo de futuro p̄ modū p̄t̄i, rō est p̄ter certitudinem p̄phete, p̄t̄ coiter dī, s̄ q̄d de p̄t̄ito p̄ modū fītu nō fīmo, hec rō nō fūsset sed assignāda est alia.

In eo, ca, vbi dī in postul, Et laude mea infrenabo te,

Erdiūnā laude bō ascēdirāt̄. **A**dditio. ii.

D eū p̄ affectū, intātū q̄t̄ p̄ b retrahit̄ ab his q̄t̄ sit̄ oīra deū, et b̄ est q̄d dicit p̄pha, Laude mea infrenabo te ne stercas fīm sc̄m Tho, se da se dī, q̄. xci, que vi detur magis p̄p̄ia expositio q̄t̄ illā q̄t̄ in postilla dicit̄ de

G in codē celo, vbi dī in postul, Et dēxera mea (laude, mensa est celos, **A**dditio. iii.

D Et b̄ q̄d dī, Dēxera mea palmizauit celos, fīm hebraicā lēam nō solū intelligi facilius mensu ratiois, s̄ etiā mēlūrāois debita cōgruētā seu co adaptatō ad tē que edificari itēdī, sicut ille q̄ palma ali q̄d mēlūrāt̄, sic et nō exēdat nec deficiat ab intento, fīm illud Tāp̄, cap. xi, Omnia fecit dñs nūmero pondere et mensura.

T I ca, xlviij, postul, exponit illā **R**epliqa, passum, Propter nomē meū furorē meū lōge fas cīa, i. fēci, ponēdo futurū p̄ p̄terito, Burgē, dicit

visitati in p̄phetis ponere p̄teriti p̄ futuro, p̄ter certitu dinē p̄phete, sed ponere futurū p̄ p̄terito h̄z alia rōnē, quā tūt̄ nō assignat, p̄t̄ aut̄ p̄ter alias rōnes dici q̄ p̄phe vtrūt̄ et sacra scriptura de deo loq̄ntes vbo oīm tpm̄ in differētē, q̄t̄ eternitas soli deo q̄mēs coepit omib⁹ differētē tpm̄, sicut dictū est ē, Ero, xx, ca. **I**llī codē ca, vbi dī, Et laude mea infrenabo te ne interreas, h̄s tēmēs dīc̄ postul, cerimōiales obligatiōes q̄b̄ p̄p̄s tēnebas, ne ad ydola defueret, Burgē, aut̄ h̄s factū parūpendēs dīc̄ illā laude fore ascensum mens, in deū p̄ affectū tamēt̄ uidū et p̄ hunc tanq̄ p̄ frenum retrahit̄ ab his q̄t̄ sunt contra deūm̄, Sed manifestū est ex lēa, q̄t̄ illī uide de quibus hic dīc̄ hūlīmodi affectum nō habuerunt ad deūm̄, q̄t̄ coluerūt̄ deūm̄ tumorē scriuli, dum enim tribū larentur ad dñm̄ clamauerūt̄, et dicit̄ de hoc popūlo in multis loc̄ sacre scripture, tempe autē p̄spērāt̄ans defuerat̄ ad ydola, iō dī de codē, Popul⁹ hic labijs me

Liber

honoret te. **E**si alia est laus dei q[uod] p[ro]cedit a liberavolunta
te q[uod] q[uod] a futili obligatōe. p[ro]pria nō h[ab]et rōem freni s[ed] liberta
tis. q[uod] sit amore iusticie. **E**cda h[ab]et rōem freni. q[uod] sit timo
re pene. p[ro]pria nō retrahit a malo s[ed] fecit in bonū. q[uod] sit
libere sine freno. **E**cda autē retrahit a malo. s[ed] nō afficit
ad bonū. **E**t q[uod] de pri
ma b[ea]t[us] nō dicas. s[ed] de se
cūdā p[ro]bat sc̄tūs Tho
mas. exponēs h[ab]uc lo
cūr dices. **I**nfrēnā. **A** obligā te ad ceremoni
ales laudes meas. ne
sacrificia idol[us] offerēs
intencas. et adducit ad
id p[er]cordātiā psal. **I**n
chamo et freno maril
las eoz cōstringe. pu
to hic et alibi oculos.
Burge. odio et luore
tecates. et videre nō
potuit. q[uod] vilipēdēdo
pos. **T**ho. vilipendit
cūr tū dicta dū. it in p[ro]logo sui opis igne charitatis exami
nata. et naturali rōnis dictamē multipliciter purgata. et
tū hic Burg. p[ro]pria erroris affirmatiōe alligat sc̄tūs Tho
mas lede. q[uod] sc̄tū. et enī se relinquit in tradicōe.

Audite insule. **P**ic oīr. **C**apit. **XLIX**,
describit mod[us]. Se de liberatiōe facit p[er] christū.
Sicut tū q[uod] aliq[uod] doctores catholici totū istud
capit[um] exponunt de liberatōe facta p[er] christū. s[ed] istud non vi
det vix. q[uod] p[er]p[er]s de babylone redies nō sūnū in fata p[er]spe
nitate q[ua]nta describit hic. imo fuit i mīla angustia et pau
pertate sic dicitū est sup[er]a. ipse. et in plurib[us] alios locis.
Preterea sic exponētes mag[is] iudaizāt q[ui]tū ad h[ab] q[uod] do
ctores hebreor[um] antiq[ue]t. q[uod] aliq[uod] dicta in h[ab] ca. referunt ad ipsū
p[er] christū. **D**edi te in luce gentiū et sis salutis mea v[er]is
ad extremū terre. et p[er]sequies alia q[uod] annectunt huic sen
tentie p[er]sequentes vel antecedēter. q[uod] aut ita sit. p[er]t[er] in glo
magna sup[er]a. **S**ecundū. **C**h. **ca**. **vbi** mouet talis q[ui]stio de messia.
Potent ne vici q[uod] redeptor cū venierit. sit lenans facies
et accipit p[er]sonā sūmū modū loquendi hebraicū et r[ati]onē
ibi. **A**b sit. sed oēs p[er]fites ei corde et ore et opib[us] salua
bit. sicut scriptū est hiere. p[er]t[er] in dieb[us] illis saluab[us] iu
da et iustū. ac si dicat. **L**oquites ei. sic d[icit] **E**sa. q[uod] **p[er]t[er]** **D**edi te in luce gentiū. et sis salutis mea v[er]is ad extremū terre.
hec glo. sūmū oēs doctores catholicos intelligit adlēas de
christo. et pleni[us] videb[us] q[uod] erit ibi d[omi]n[u]s p[er]cedente. et p[er]
olequēs alia q[uod] ad idē inducunt de ea. isto. **D**edi te in lu
cem gentiū. et sis salutis mea v[er]is ad extremū terre.
ad lēam de ipso. **T**er. **A**c. **ii**. **xvii**. hec auctoritas. **D**edi te in
luce gentiū. et paulo et barnaba inducunt tanq[ue] dicta ad
lēam de p[er]uersiōe gentiliū ad fidēi ipso. **T**er. **R**a. **sa**. dicit q[uod] il
lud q[uod] b[ea]t[us] v[er]sus finē h[ab]it[us] ca. **A**l[iquod] tollet a fortē p[er]dā. et
intelligit de esau. q[uod] quē intelligit romanū imperiū. q[uod]
cū alijs iudeis expectat p[er] messiā ventutū liberari de sc̄tū
vitū. in q[uod] sunt. et sic sūmū cū referendū est ad t[er]pe p[er] ipso q[uod]
rex est. sed expectat futurū q[uod] q[uod] ielum nazarenū imple
tū est. p[er]petr[er] q[uod] dicit **D**ath. **xvii**. Ergo liberi sunt filii. et
le qui[us] de tributo romano impator reddendo. **I**git[ur] ex
ponēdo capitū sūmū h[ab]it[us] sensib[us] in duas p[er]tes dividit. q[uod]
primo ponit modū s[ed] iuanit[us]. sc̄do tollit me[us] desperatio
nēs ibi. Et dicit syon. **P**rima in duas. q[uod] p[er]io ponit sa
variorū adiutorio. sc̄do subdit salutis opatio. ibi. et ego d[ic]it.
Lurca primū d[ic]it. a **A**udite iusule. **P**ic excitat atten
tio. et p[er] hoc designetur nunciare rei magnitudo.
b **D**is ab vtero vocavit me. b[ea]t[us] d[icit] in p[er]sona. p[er] homis

de q[uod] adhuc existēte in vtero mīris virgit d[omi]nis p[er] angelū su
um ad ioseph. **V**ocabis nomē eiū ielum. **I**pse enī salutis
faciet p[er]p[er]linū līmū a petis eoz. **D**ath. **i**. **c** **E**t posuitos
menū q[uod] te. **H**ū q[uod] notaē efficacia vbi p[er] ipso ad p[er]cūndendum
vicia. **d** **I**n emma. sue. i[us]p[er]atis sue. **e** **P**otent

me. nō ei fuit capi[us] a
iudeis. nū q[uod] volunt
se obtulit. **J**ob. **xvii**
Dixi vobis q[uod] ego sū
si g[ra]m[atica] me queris. sinuē
bos abire. **f** **E**t posuit me sicut
lagūta electa. **I**n he
breo b[ea]t[us]. **C**larā. **L**ima
tā. p[er]b[us] intelligit p[er]i
tas et claritas doctrinē
christi. **g** **I**n p[er]ha
retta sua. **L**in iua p[er]
h[ab] **A**bsco. (denta,
dit me. v[er]e ad tēpus
renelatiōe mee.

i **E**t dicit mīhi su
mē es tu. rōne h[ab]ianitas in q[uod] accepit formā fui. **D**ph[il].
j **S**emē p[er] exinanitū formā servū accepis. **k**
Irael. sic noīa. p[er] q[uod] de pplo sūlū nāt[us]. et rōne īter
pratiōe q[uod] rōna ē. **G**ides d[omi]ni. q[uod] aīa p[er] ridit dīnam
essentiā ab instāti sue creatōe. **A**lia īterpratiōe ē. **D**ire
ctus cū deo. q[uod] optime z[eu]t[us]. p[er] homini. i. q[uod] et h[ab]ian
tas est instrumentū diuinitatis. p[er]nictū ei. et sic in oīb[us] mo
uetur sūmū dicitaris īstinctus. **l** **Q**uia in te glorifica
bor p[er] miracula diuine p[er]tatis et excelle[n]te demōstrativa,
m **E**go d[ic]it. **H**ic p[er]ter ponit salutis opatio. et primo
respectu īdeoz. sc̄do respectu gentiliū. ibi. **E**t glorifica
tus sum. **L**urca primū sc̄tū p[er] labores p[er] īte[ri]ando
vigilādo. docēdo. p[er]dicādo. et oīa alia erat ad mīaz salutes
ordinata. sūmū q[uod] d[icit] p[er] psal. **li**. **iiij**. **a** par[us] est salutē in medio
terre. et q[uod] quis principaliter missus fuerit ad p[er]cūndū īdeoz
is in p[er]sona. p[er] p[er]t[er] q[uod] dicit **D**ath. **xv**. Nō sum mis
sus nisi ad eūs q[uod] perierat dominus israel. sūmū pauci iudei
coparatiūe ad alias crediderūt. et q[ui]tū ad illos dicit
n **I**n īnacū labo. p[er]ter incredulitatē īdeoz. et ad īde
scit q[uod] sequit[ur]. **n** **S**ine cā et vane fort[er] meā. sūp[er]
luc et mortu[us] fuerit ī ītate vīritatis et laborib[us] videbāt
ā antiqua et ī p[er]t[er] p[er]sumptu[us] p[er]ter q[uod] dixerunt ei iudei
z **J**ob. **xviij**. **Q**uinquaginta ānos nondū h[ab]et te. o **E**go
iudiciū mīsi cū d[omi]no. t[er]e. q[uod] ipse videt q[uod] nihil omisi de co
tingētib[us] ad salutē īdeoz. **p** **F**ormans me ī vtero
seruū sibi. q[uod] ab instāti īcarṇatōe fuit diuinit[us] corpus
ch[risti] formatū et amātū. et sic exītū p[er]f[er]it sūmū p[er] oīb[us]
q **E**t reducā iacob ad eū. i. p[er] scientias et caritatis
pulū sūlū īdeoz descendētā a iacob ad quē docēdū fuit missus. et
dictū est. **r** **E**t illū nō īgre. in ouili d[omi]ni p[er] susceptōe fi
der. q[uod] p[er] maiorū p[er]t[er] ī infidelitate sua p[er]misit. sicut enī ta
cob et irael sunt duo noīa v[er]i p[er]sonē. **S**ecundū. **xvij**. ita sunt
hic noīa v[er]i p[er]p[er]s ab illo īdeoz. p[er]t[er] etiā hec lēa ex
q **E**t reducā ia. ad eū. intelligat de (poni et q[uod] d[icit] b[ea]t[us]
illū q[uod] crediderūt ex p[er]p[er]lo īdeoz. sicut fuerūt apli. alios
discipuli multi. et habet in actib[us] ap[osto]lor[um]. et q[uod] subd[icit].

t **I**rael aut nō īgregabit. intelligit de illis q[uod] remans
s **E**t glorificat sūmū. **H**ic p[er]ter deliciis. seruit incredulit
atis opario salutis q[ui]tū ad gentiles. cū fidei ch[risti] recep
tit. et dividit ī duas p[er]tes. q[uod] primo describit h[ab] salutis
opatio. et sc̄do subdit gratiā tactio. ibi. Laudate celi. **L**urca
primum dicitur ī p[er]sona ch[risti]. **t** **E**t glorificatus sum. inter gentes credentes nomen
menū. q[uod] factū est v[er]itate dei patris. ideo subdit.

Esiae

t Et dixit parvus est et sis mihi seruus in humanitate as-
 sumpta ad suscitandas tribus iacob de morte infidelitatis
 ad vitam fidei. f. Abacuc. q. ca. Nullus autem ex fide vis-
 uit. v Et feces israel. u. rica. p Conuertendas in
 virtutes. y Dedi te in luce gentium. p susceptione lumini
 mis fidei.
 z Ut sis sal mea. i.
 a me missa et data.
 z Tergum ad extremum
 terre. t h. m. dixit ap-
 plis Actuum. i. Eritis
 mihi testes in hiemis
 et in oī iudea et fama
 tua et usq ad ultimum
 terre.
 a Hec dicit dominus. scz
 deus pater.
 b Redemptor iste.
 quia dedit filium per eum
 redemptions.
 c Sicut eius. i. san-
 ctificator ipsius.
 d Ad temptabiles
 adam. i. xpm denomi-
 natio a pte torti qui
 in humanitate assupra
 temptabilis appatu-
 us. Quasi abscon-
 ditus vultus eius et
 despectus tecum.
 e Ad abominatam
 gentem. i. primitua ec-
 clesia qua supra mo-
 dis abominari sunt pri-
 cipes iudeorum. et pte
 in acro aplor in plus
 locis. silt postea
 multi romani impa-
 tores. et nero. domi-
 ciianus. diocletianus
 maximianus. et multi
 alii ea totaliter exterminate querentes. f Ad ser. dñi
 rū. i. pp̄lm catholicū. q. tūc p̄iam frequenter et cēnabant
 ad installa fodienda. talia oga seculia facienda.
 g Reges videbunt miracula in virtute nois xpi fienda p
 aplor et eorum successores. h Et surgent principes ad
 statu fidei xpiane. qd maxime patuit tempore constantini.
 i Et adorabunt ppter dñm. l. p̄em. k Quia fidelis
 es in te redemptore mundo sicut patribus p̄misserat
 l Et sancti israel. i. sanctificatores eius. m Qui cle-
 git te. s. xpm hoīem ad opus redemptoris humante.
 n Hec dicit dñs. i. de pater. o In tpe placito. id
 est ḡe. p Fraudui te. omis enim oro xpi ad patrem
 sicut exaudita que p̄cessit sicut deliberatam voluntatem.
 q Et in die salutis. i. in die passionis qua oportet est salu-
 tem in medio terrae. r Auxiliat sicut tu. dando con-
 stanciam patienti. s Et feruam te. recipiendo animam
 tuam in morte et preservando corpus a corruptione.
 t Et dedi te in fedem p̄p̄l. ut p̄ te deo federaret.
 v Et suscitares terram. i. habitates in terra a morte cul-
 pead vitam ḡe. x Et possidet hereditates dissipatas.
 y Et dice his quia vincit sunt. p̄suetae peccandi.
 z Et dixit p̄ veritatem p̄m. et his quia in tenebris sunt ignoran-
 tie. a Reuelamini. i. in virtutis cognitione. b Sup
 vias pascent. i. in observatione mandatorum et consiliorum.

c Et in omnibus planis. i. in sc̄to si exemplis quod sunt ita
 plana quod p̄sit ab oīo rideri. d Pascua cor. q. magis
 edificant exempla quam vba. e Non eluti. neq; situr tc.
 f hoc enim p̄t quod non intelligi de reduci captivitatis ba-
 bylonice. q. nunquam sic est impletiss. sed de redēptio facta

p̄ xpm. que quādē habet
 effectū in p̄secutione
 vite beate. vbi nullū
 sentū malū et h̄c omne
 bonū. i. oī subdit.

g Et ad son. aquatū
 portabit eos. p̄ qd des-
 lignat quies appetit
 in bono adepto.

h Et ponā oēs mō-
 tes tc. p̄ hoc intelligit
 remoto impedimen-
 tor publicatois euā-
 gelij p̄ discursis aplo-
 ni ahorūq; discipulo-
 ri. et fuit dictū supra
 xl. ca. ideo subditur.

i Ecce iste delonge
 veniet. s. ad fidem p̄ p̄-
 dicationē. l Et ec-
 ce illi quia ab aglone tc.
 inde oī pte terre habi-
 tabilis atide et insula-
 rum maris.

k Laudate celum. s. dic
 p̄fiter ponit huius dñs
 ficiū gratiatio. cū dñs.
 Laudate celum. i. angeli

qui sunt ciues celorum. p̄ nato ḡras agentes cantauerū.
 gloria in altissimis deo tc. Luce. q.

l Et exulta terra. i. habitates in terra q̄stis ad simiores et
 mediocres. m Jubilate moes laude. q̄stū ad maio-
 n. Quia sol est dñs populi sui. p̄ modū p̄ res. tc.
 dictū. o Et dixit syon. hic sol meus desperati-
 onis. et primo respectu redemptoris fidei p̄ xpm. qd iste dñe simul tan-
 gunt a xpha. et dictū est supra. i. cōtra ibi. xca in circulum.
 Lince prima dñs. o Et dixit syon. illi quia fuit habi-
 p̄. Pereliquit me dñs. h dicebat uidelicet ratores syon.
 in babylonē duici post destructionē ciuitatis et templi
 qd remouetur cū subdit. q. Nunquid obliuisci poteris.
 t patet līa. r Ecce in manibz meis descripsi te. i. me-
 moria. sicut illud quod tenet manus. s Muri tuos. cuius
 taris et templi. t Lorā oculis meis temp. qd p̄ video
 eorum reparacionē. v Generunt structores tui. i. cito
 venient. s. zorobabel et iesus filius ioseph ad reedificā-
 dum et implū. et neemias ad recificationē ciuitatis.
 f Destruentes te. i. conantes te destruere.

g A te erubet. qd patet impletū de samaritanis quos
 noluerat. tenesi de captivitate associare sibi ad templi
 reedificationem. et habet p̄m. Esari. u. i. similuer de
 edificatione ciuitatis dixerūt eis. i. eemie. q. Nobis no-
 est pars et iustitia et memoria in iherusalem.

Liber

a. **L**eua. **V**ide remoueret metus desperatois respectu res
de mortis fiende p r̄pm. **I**n primitiva enī ecclia erant
credentes panis et de h̄sili plebe, et p secentib⁹ principum
op̄ssi, et pars in actib⁹ apoloz, ppter qd estimari posset
de facilis qd totū cito deberet annihilarit, et iō denūciat ec
clesie primitive multiplicacionē magnā fi
deliū, et p̄io denūciat
hec multiplicatio se
cūdō moueret qdā ob
lectio, ibi. **N**ūqd tol
letur. **C**irca prūmū dī
a. **L**eua i circuitū o
calos tuos, i ad om̄is
partes orbis.
b. **E**t vide multitu
dines p̄pli ad te p̄ si
dem venientis.
c. **O**es isti aggregati
sunt, in fide formata
charitate.
d. **S**i bus his velut orna
mento vestier, m̄liti
do enī fideliū ē ecclie
e. **Q**uia om̄amentū
deserta tua et soliundi
nes tue et sic vocat
terram iudee, q̄ post
passione xp̄i a roma
nis fuit destruta.
f. **M**ūsc angusta erūt
i. oes fideles nō pos
sent ibi capi, ppter qd
ap̄li aliosq; discipuli p
majori pte egressi sūt
inde ad alias partes
mūdi p dilatōe fidei
g. **E**t loge fugi, q ab
for. te, i. m̄tebant ab
sorbere, q̄ principes iudeor q̄ conabant ecclias nascen
tē absorbere, et p̄t. **A**ctu. viii. c. v. r. viii. et p̄ libo alth̄ lo
cis p romanos partum fuerūt t̄ncidati, et partum capti
h. **A**d huc dī, in au. tuis fili steri, tue, i. paci (nati
tatis fidelissi, i. **A**ngust⁹ est loc⁹ mihi re, q̄ sic dictū
est exierūt ap̄li p viuēsūr orbē p multiplicatio fidelis
um. l. **E**t dices i cor. tuo, p admiratōe tante mul
i. **T**ransmigrata et captiuata, q̄ tpe psecu (triplicatio),
tionis q̄ facia est sub stephano oes fideles q̄ erāt in hie
rusalē dispsi sūt ad alias regiōes pter ap̄los. **A**ctu. viii,
illi etiā q̄ poterāt capi trahebant ad carceres, et capti
ui. **A**ctu. ix. c. mod⁹ b. multiplicatiois osidit cū subdit.
m. **H**ec dicit dīs de, ecce le, ad gētes, q. d. nō fiet vtū
te h̄siana s̄ dīna. n. **D**anū meā, in opib⁹ miraculo
sis, q̄b⁹ v̄lis gētēs querēbant. o. **E**t ad po. exal. si.
meū, i. signi crux. p. **E**t affe, si. suos te, q̄ se et prole
suā afferebat aplis aliosq; discipul, ut fieret filii eccliesie
p suscep̄toem sacri baptiñas. q. **E**territ reges mu
nichis tū, re, s̄ p̄t̄ impletū in multis regib⁹ et regnis, q̄ fu
de catholica suscipiētes pasebāt painges fideles.
r. **V**ultu inter. de, ado, te, i. h̄ebit te in maria reverētia
q̄b⁹ p̄t̄ impletū tpe st̄atum et alior regū xpianorum.
s. **E**t scies q̄ ego dīs, p expiētis tāti boni. t. **S**up
qd nō p̄fundens te, q̄ finaliter psequunt̄ expectata.
v. **N**ūqd tollet te. **D**ic remoueret obiectōez q̄ posset fie
ri, et p̄io ponit eā vices. **N**ūqd tollet a fori p̄da te, tan
ta ei erat p̄t̄ principū iudeor in primitiva ecclia, q̄ p̄i

mo conati sunt ecclias absorbere, et multo maior impato
rū romanorū q̄ postea idē attētāuerūt, et s. dictū est, qd
nō videbat possibile ecclias erui de manib⁹ eoz, et p̄ for
te, hic intellegit p̄t̄as iudeor. **P**er robustū p̄t̄as romano
rū. **C**osequēter remonet hanc obiectōem dicens.

x. **E**quidē et captiu
tas a forti tollet, et q̄
in erraq; pfectioe n̄
solē ecclia fuit salua
ta s̄ etiā mirabiliter
multiplicata.
y. **F**os v̄o, indeos
et romanos. z. **Q**ui
iudicāne te, iniuste,
a. **E**go iudicabo, in
ferēdo penā debitā p
pctō, ideo subdit.

b. **E**t cibabo ho, tu
os car. suis tc. i. istos
satiate de carnib⁹ ul
lor, q̄ romanī mltuz
sanguinē iudeor effu
detūt, uide etiā iter
se multa bella intrin
seca tūc p̄pis habuēt
et dicit ioseph⁹ multi
etia impatoes roma
ni p̄secuētes ecclias
p senatu ad mortē cō
dēnati sunt, et p̄t̄ de
herone q̄ ymaz mos
uit p̄secuētes, et de do
miciano q̄ mouit se,
e. **E**t scier, ois (cīdā
caro, id ēcure potente
om̄is bō, d. **Q**uia
ego dīs saluās te, tā
tas eī p̄secuētes susti
nuit ecclia q̄ quilibz

rōnabilitē scire p̄t̄ q̄ sterit sola v̄tute diuīa. e. **R**e
demptor tu, p̄plo sanguine. f. **F**ortis iacob fort̄ sup
plantator diaboli, et sic iacob non est noīatūr calus, et
fortis ad defendendū p̄lm meū catholici, et sic iacob est
genitū casus, et datur, noīa enī iacob et israel trūstata
sunt ad p̄lm catholici et ossium est supra ca. plūs.
Gin capitulo, dīr. vbi dī in postilla, Reges videbunt
miracula v̄tute christi. **A**dditio.

Tste v̄tus Reges videbūt, punctuāt sic in de
breo, Reges videbūt et surgent, ibi punct⁹, et est
sensus q̄ reges vidētes miracula xp̄i seu discipu
lor et. **L**onsurgēt, s. ad venerandā doctrināz p̄pi eo mo
do quo dī. **A**ctu. viii. ca. **C**orā cano capite colurę, p̄inci
pes adorabunt dīm deum tuū, et est sensus, principes
videbunt miracula supradicta, et adorabunt deū, s. qui
prius adorabant ydola, et est q̄sī repetitio eiusdem.

Capitulū. I.
Nec dicit dīs, Super? denūciata est p̄li dei libe
ratio, Et diuidit in tres partes fin triplex impedi
mentū, secunda ibi incipit sequēti ca. terra, i. **C**irca pri
mum sciendū q̄ impedimentū sic excludit ex parte dei,
q̄ econuerso excludit ex parte p̄li increduli. **S**undis ex
go in tres partes, q̄ primo excludit impedimentū, sedo
declaratur xp̄istū, ibi, in increpatione, tertio excluditur
increduloy interit, ibi. **Q**uis ex vobis, imp̄edimentum
aut posset esse ex pte salvatoris tripliciter, ut pote si esset

Esaiæ

nolens vel nesciens aut impotens ad salutem, et id primo
 excludens ab eo defecit voluntas, cui dicitur a Deo dicis,
 salvator ne Iesus Christus? alioquin videos incredulos.
 b Quis est hic liber repudij tecumque dicitur, non potestis ostendere
 quod ego dimiserum synagogam meam vestram, propter odiu, sicut
 in lege veteri viri diffidet
 mittebat eorum ratione
 odio nec enim propter lucrum
 mei, sed subditur.
 c Aut quis est creditor mei cui veni, vos?
 a me alienando, et ideo
 postea vero impedimentum
 tuum ostendit propter incredulos cum dicitur.
 d Ecce enim in iniuriantibus te, propter iniquitatem
 etenim tibi te, et propter iniquitatem
 dei tuis in fuos et ancillas a romaniis.
 e Et in scie, ye, dimisi ma, et eam, et synago-
 gam, sciendum quod scelus
 propter accipiendo
 est punitum contra deum.
 f Iniquitas autem contra pri-
 sum, eo quod sit in egyptis
 et in iusticie, uidei au-
 tem primo peccaverunt
 in ipso, et contra primi
 dicentes. Ecce hoc vo-
 rat et porator vini tecumque
 iterum qui proditione
 emerit ipsum et morti
 tradidit filium humanita-
 tem, quod diuinatas mori
 non poterat, et propter hunc
 venditu fuerunt per romanos in fuos et ancillas, intantum quod
 non defuerat aliquis reditores quod, et per uno numismate daret
 ut dicit Hugo floracensis, sic econverso ipso, et denariorum
 emerant. Peccauerunt etiam in ipso tamquam in deo oga mira-
 culosa diuinitas, ostensiva demonibus attribuenter. Lu. xi.
 g In beelzebub principe demoniorum efficiunt demonia. Secundo
 remouentur impedimenta ignorante, cui dicitur,
 h Quia veni in humanitate perfecta scientias et virtutibus
 i Et non erat vir, quod pauci virtutes operum Christi admirabantur.
 k Vocauit, quod predicatione clara et efficaces. l Et non
 erat quod audiret, cui effectu, quod copiatrice multo plures si cre-
 diderunt ei. Tertio remouentur impedimentum impotencie cui dicitur,
 m Siquid abbreuiata tecumque dicitur, et propter istam, in Ecce
 in intercipatio, hic post declaratio, postulatur, et primo po-
 nit ipso declaratio, sedo solutus quedam obiectio, ubi iuxta
 est. Declaratio vero ponitur primo quod ad exclusionem impo-
 tentie, cui dicitur, m Ecce in intercipione mea, et in ipso meo
 n Deserit faciem mare, et siccum potero facere cum volue-
 ro, sicut feci in exitu de egypto. o Induimus celos tene-
 bras, sic enim fecit rex sue passiois, p Et siccum ponamus
 operimentum eorum, et ingredimur. Secundo declaratur propositum
 quod ad exclusionem ignorante, cui dicitur, q Dicitur mihi
 lingua etudinaria, et loquente ex interiori cognitione, quod
 humanitas Christi fuit plena omnibus scientias et virtutibus.
 r Ut sciatur sustentare eum quod lassus est. Ecce est in hebreo
 et libris correcis, et monere eum ad toleranciam patientie ver-
 bo predicationis mee, et quod in ipso est duplex scia, una divina
 et eterna, alia temporalis et humana, et ratiocinata est a patre in
 filio secundum duplitudinem naturam, ideo subditur.

s Erigit manu, magne erigit mihi ante, ita quod primum
 manu accipitur per eternitatem, in qua filius habet sciaram dum
 nam a patre, et secundum per instanti incarnationis in quo habuit sci-
 entiam infusam, tertio declaratur propositum quod ad exclusiones
 municie ex parte voluntatis, quod hunc per salvatoris Iesu Christi ex
 maxima charitate sus-
 stinunt passiones mul-
 tas per omnes cui dicitur,
 t Dominus deus, sacerdos, pater,
 v Aperuit mihi au-
 tem, et insinuando mihi su-
 turam per populum passiones
 f Ego autem meus
 non tradico, immo dis-
 cit, fiat voluntas tua
 datus, xxvi, loquens
 de passione sua,
 y Retro, si abiuntem, immo
 querit ipm ad mortem
 te uite obuiam, jo, xvii
 a Corpus meum des-
 di patientib, et piz
 in euangelio,
 b Et genas meas
 vellentibus, licet non
 sit scriptum in euanges-
 tio quod euellerent eius
 barba, tibi parat, ruit
 sustinere sicut alia
 maiora, et forsitan sus-
 stinunt quod non oia sunt
 c Faciem, scripta,
 mea non auerti, h patet
 ex euangelio,
 d Dominus deus, sacerdos, p
 bies mihi voluntatum
 et constantiam patiendi, f Et non sum crucifixus, quod per passio-
 ne suae transiisse ad gloriam sue resurrectionis, corpus eius eius
 mortuum fuit honorifice sepultus, g Ideo posui te, h
 me expolii ad sustinendum quoniam aspera,
 h Iuxta est. Dic solutus quodam obiectio, uidei enim direxisse
 ipso Job, vii, lu de tempore testimonium probibus, testimoni-
 um tuum non est recte, et salvator tradidit, testimonium probabit de
 me quod mecum est pater, et ista misericordia in spiritu ponit hic
 dicitur, h Iuxta est quod iustificat me, pater, quod deinde dicit
 salvator, Job, x, opus quod ego facio in nomine patris mei
 illa testimonium probabit de me, i Quis tradidit mihi, sicut
 in veritate, quod nullus remanserit per enim frequenter legitur
 imposuisse uides silentium, propter veritatis evidentiem,
 l Ecce dominus deus auxiliator meus, in mea passione modo
 predicatio, l Quis est quod amet me, sicut iuste, quod nullus, fuz-
 ut enim iuste ad mortem predicatorum primo per sacerdotes, pos-
 stea per prophetas, sed ex hoc deportauerunt extermi intantum
 quod per prophetas per tyberium impator fuit missus in exilium, et ibi
 ignominiose mortuus, et sacerdotes per tyberium fuerunt iterfecti
 in destructione templi. Dicit enim iuste esse sacerdotes cum
 m Ecce omnes qui restumebunt (templo precepit), o subditur,
 coeteri, quod ad mortuos in exilio, n Et tinea come-
 eos, quod ad imperfectos gladio, sicut tinea consumit ves-
 timentum quadam violenter, o Quis ex vobis, hic, ple-
 queret coeludit in reduplicatione intentus, et arguit eorum culpas
 dicens, Quis ex vobis timens dominum aures voces ser-
 ui sui, i.e. Christi ratione forme serui assumptae.

Liber

P. *E*uis ambulavit in tenebris, s. ignorantie. q. *E*t
 nō ē lumen ei, si creditur vobis Christi, q. d. nullus, iō subdit.
Toperet in noīe dñi, s. qlibz fidelie, sedo subiugit pe-
 nā cū dicit. **S**Ecce vos oēs accēdētes ignē, i. exire
 dulitate r̄ta meremini ḡ succendamuni cū cuitate et te-
 giōe r̄fa, et sic fuit fa-
 ctus p̄ exercitum ros-
 manor, i. qz factū est
 fīmōrdinē diuine iu-
 sticie subditur.
TDe manu mea fa-
 ctū est hoc robis, in
 doloribz dormietis, i.
 moremū, nūnqz ei
 pp̄ls iudicatu, tot et
 tantos doloros susci-
 tuim, sic in obſidiōe et
 destructione hierlm̄
 p̄fumū, et p̄t̄z p̄ tolē
 pum libro de iudicio
 bello et alios hystorio
 graphos illis tempo-
 ribus vicinos.

Capitul. L.

Hecite me, hic
 remouet scdm̄
 impedimentū
 ex dilatoe p̄missi, ex h-
 eīn q̄ liberatio p̄ chri-
 stum fienta tātū dif-
 ferebat, estimabat ali-
 qui iudei q̄ illa libe-
 ratio nulla fore, iō h-
 remouet in hoc capi-
 tulo, et primo p̄fertur
 spes assequēdi p̄mis-
 sum, iēdo auferunt ti-

mor circa maius pene hunc liberationis anniexū. ibi. Au-
 dite me, primū facit dupliciter, s. exēplo et verbo, lecūdū
 ibi. Attēdite ad me. Curca primū sciēdū et abrae facta
 fuit p̄missio de obtēti terre chanaan. **B**eni, tr. et tū ista
 p̄missio nō fuit impleta tūc, s. post q̄d ringētos annos
 et habeb̄ ibidē, tū finaliter fuit impleta p̄ fidē abrae
 et sare q̄ ē eiusdē fidei fuit, et ex h̄ cōcluditur q̄ dilatio ad
 uetus Christi nō debuit iudeis diuam inducere. **P**rimo, igit̄
 curca hoc ponit exemplū cū dicit. **b** Attēdite ad
 c. Attē, p̄e, i. ad abraā et sare et exponit postea cū dī-
 dite ad abraā tē, et vocat abraā petra p̄pter fidei firmata-
 tē. **d** *E*uia vñ ro, i. solū sine ple, e. *E*t be-
 nedici p̄ferō ei, bona sp̄ma et spirituālia.

f *E*t multi, eū, in multitudinē populoz p̄ Isaac sp̄mae-
 lem et alios filios ei, p̄fir cōcludit intētū, s. de cōsolati-
 one populi p̄ xps, cū dī. **g** *C*ōsolabif ḡ dñis syon, id
 est ecclesia q̄ vocat syon, eo q̄ ibi incepit, et dictū est, s.
 q̄. ca. et in pluribz alibz locis. **h** *E*t cōsolabif oēs rui-
 eius, et diversis erroribus ortas in populo indeom̄z ex
 mala doctrina doctor quos amouit xps p̄ suā doctrinā
 p̄pter q̄ dicit saluator d̄ eis. **D**at, ix. *L*eci sunt et duces
 cecor, i. *E*t ponet dek, eius q̄st̄ delicias, q̄r iudea bo-
 nis sp̄zialibus erat deferta, sed p̄ xps fuit adimplēta po-
 tissime p̄ infusionē spirituālēt̄ sup̄ credētes in signo
 visibili. **A**cr. q̄. et in pluribus alibz locis. **l** *S*audiu-
 et leticia tē, q̄r sp̄uālēto replete loq̄ban̄ magnalia dei
 letatē manifeste, et constat. **l** *A*ttēdite, hic p̄fir remo-
 uet dñm ipedimentū vbo, et primo remouet ipedimentū
 iēdo p̄. r̄ma dīt̄ ibi. *E*uiae, Remouet at ipedimentū

in h̄ q̄ assens aduēt̄ Christi de p̄pinq̄, et p̄rio exercitat atten-
 tio, cū dicit. **l** *A*ttēdite tc, q̄r nūcian̄ h̄ magna et
 dīa, s. lex euāgelica cū dī. **m** *Q*uia lex a me etiēt et
 q̄ de lege Christi intelligat, oīdū cū subdīt. **n** *E*t iudi-
 cū mēu, s. r̄m legē mēa, o. *I*n lu. p̄plo, redescet, q̄d

nō pot̄ intelligi de le-
 ge mōsaica q̄ fuit das-
 a vni p̄plo tūm. **s**zlet
 Christi diffusa est por̄be
 vniuersuz. **R**a, sa, en-
 am dīc hic qd̄ usud
 erit q̄s dictuz sopho-
 nie ipolebit terro cas-
 puilio vbi dūit dñs. **T**unc redā populis
 mēts labiū electū, et
 iocētōes nomē dñs
 et sermēt ei humero-
 vno, qd̄ fīm oēs expo-
 sitores catholicos et
 hebreos referat ad tē-
 pus ip̄s ex h̄ p̄z q̄ alt
 q̄xpositores catho-
 licī, in vno magis iu-
 daizāt h̄ q̄tū ad h̄ q̄
 hebrei exponētes qd̄
 dīcūt hic. *Q*uia lex a
 me exier tē, dicēdo q̄
 intelligat de edicto q̄
 in p̄ totū impū suūz
 publicato q̄ iudi re-
 ditur libere in terraz
 suā, et oīsequēter exi-
 mit legi statut̄ cū sub-
 ditur, p̄. *P*rope ē
 iust̄ me, iēps q̄ dici-
 tur iust̄s absolute et

antonomatice eo q̄ nō solū ē iust̄s formalē et alij, s.
 etiā effectuālōs iustificātō. **q** *E*t brachia mea pos-
 pulos iudicabūt, i. apli q̄ dicunt brachia corporis ecclie,
 sicut et xps caput, q̄b̄ dī. **D**at, ix. *L*u sedent filī bo-
 mis in sedē malestās sue, sedebūt, et vos sup̄ sedes iudic-
 atēs duodecim tribū tē. **r** *D*e insule, i. gētēles, et
 dicūt hebrei. **s** *E*xpectabūt, sicut dīcūt **B**eni, xl. et
 ip̄s exīt expectatō gentiū. **t** *E*t brachū mesi, i. xpm̄
 qui brachū dñi dī, infra, lii, vt videbūt. **v** *E*ustine
 būtlegē ei, recipiēdo. **x** *E*uare, dīcūt p̄fir ponit con-
 sumatio dīcūt p̄ stabilitatē ipius Christi, cū dī. *E*uare in ces-
 iū tē, i. considerat stabilitatē superiorū et inferiorū corpor-
 y. *Q*uia celū sicut fumū hōscēnt. *A*duētū, n. xpi ad iudi-
 cūt p̄ceder ignis et flagratiōis purgātōs celū aere et terrā,
 vel si intelligat de celo sydereō p̄ hāc liquefactōz intelli-
 gat. *z* *G*ūtcessatio a motu qui cessabit in finali iudicio.
 habitatores ei, sicut hec interibūt, q̄r in igne cōflagra-
 tōis morient oēs q̄tū r̄ni repētent. **a** *S*al' autē
 mea, i. xps q̄ dīcūt sal' a deo data. **b** *E*t iustitia mea
 i. xps sīl'r q̄ p̄ter excellētā iusticie nō solū dī iust̄s in
 cōcreto, s̄ etiā iustitia in abstracto. **c** *A*udite me, hic
 p̄tollit tumor malī āneri, receptioniū, i. fidei Christi an-
 nexa erat p̄pētio malī pene xps q̄d̄ saluator dicebat apo-
 stolis, et p̄z s̄ fidelibz alibz. **g**ob, xvi. *E*nīt hora r̄tōis
 q̄ interficit vos arbitref obsequūm, se p̄stare do, et hoc p̄s-
 uit in p̄secutiōibz ecclie p̄teritis, i. in p̄secutiōibz anti-
 ch. illi magis apparebit, p̄rio q̄ tollit tumor p̄secutētūz
 generaliter, sedo antichristi sp̄aliter, ibi. *Q*uis tu vt tu
 meas tē, p̄m'at tumor tollit p̄ h̄ q̄ ille p̄secutōes ostē

Esiae

dñm pue et breves tc. et solatio fufa ē ppetua. iō subdit
 e Audite me q̄ scitū iustū. i. r̄pm p fide cognoscis.
 d Ver mea. s. euāglica. et declaratū est s. e In cor.
 eoz. radicata et firmata. f Holite ti. obpo. boim. p.
 pter xpm. s. mag. gaudete et fuit impletū Actu. v. bāt
 ap̄l. gaudeces a oīpe
 cu concilij qm̄ digni
 habiti sunt p noīe ie
 su otumeliam pati. et
 idē appetit et appa-
 ret in m̄ltis sanctis.
 g Sicut ei vestimē-
 tū. i. cito monenf pse-
 cutores. et rodēt eos
 ymeo. g Salus
 ait mea. i. ch̄stus.
 b In sempiternum
 erit. saluās fideles su-
 os salutē eterna. et iō
 adiutū el̄ desideras
 Esiae. pp̄heta oran-
 do exclamat.
 l Consurge cōsurgē.
 et duplificat ppter du-
 plice ch̄sti aduentū
 primū et secundū.
 l Induere fortitudi-
 nē. ad saluādū po-
 pulū tuū. et ad h̄ ad-
 ducit exemplū pteris
 temporis dicens.
 l Unq̄d non tu p-
 cussisti supbum. tc. i.
 pharaonē q̄ supbum
 ptra dñm dices. Ne-
 scio dñm. et iſtū no di-
 mutrā. Exo. v. Dicitur
 etiā draco. ppter ma-
 licia qua filios Israēl
 opprimebat iustū. p
 odii. i. ppter qd̄ d̄ de
 pharao. Etch. xix. Draco magne q̄ cubas i medio flu-
 m. Unq̄d no tu siccasti mare tc. et h̄ Exo. (minū-
 di. p. q. n. Et nūca. tpe ḡe o Qui redēpti sunt a
 dñ. Iesu ch̄sto. p Reuertent. ad vnitatē fidelis eccl̄ie.
 siastice. q Et veniūt in syon. i. ad sc̄am eccl̄ie q̄ vos
 cas syon. vt p̄dicti est. P̄t eriā p syon hic intelligi eccl̄ie
 sua trūphans q̄ vocat syon in pluribz loz scripture. vñ
 ad Hebrew. xii. Accessistis ad syon monēt et ciuitatē dei
 viuēt hierālm celestē et multor miliū angelor frēquētā
 ad quā veniūt fideles xpi p̄ hāc vñ. et huic sensu p̄cor-
 t. Et clericia sempli. sup capita eoz tc. (dat lēa sequēs.
 qd̄ no p̄t h̄i in p̄fri vita. iō subdit. s Ego egop̄se
 et no ali. t Sololabor ros. solatiō eterna q̄ a solo
 v Quis tu. h̄c p̄fir amouer timor an. (deo pot dari
 tūp. et h̄ duplificare. sc̄da ponit ibi. Ego aut. Prima at-
 ro accipit ex brevitate tps. q̄ licet psecutionē antīp̄ fusi-
 tura sit valde graui. tñ erit brevis tpe ppter qd̄ minus
 timēda. vñ d̄. Dat. xxi. Misi breviori nullent dies illi
 uō fieret salua om̄ia caro tc. d̄. g. v Quid tu et tu. et
 alloquiū ḡuelibet futurū fidele tpe antīp̄ q̄ cu sit regene-
 tar in r̄po no d̄z timore psecutionē antīp̄ timore defi-
 r. Ab hoile mortali. antīp̄ ei erit h̄o (ciente a bono.
 pur et cito morier p̄ assecutionē domini. iō subditur.
 g Qui q̄ feniū ita arescer. Feniū enī existēs in virore si
 supueniat ell̄ imoderat facit ipm arescer. sic antīp̄

existe s in sua p̄late interficiet a deo repente. 3 Et
 oblit̄ dñi creatoris tuū. h̄ d̄ p illis q̄ cadet a fide r̄l̄ co-
 stantia in r̄ti timore antīp̄. iō subdit a. Et formida-
 sti ingiter. i. minis dñi et ironabiliter. b Et facie fu-
 toris el̄. q̄ te tribulabat. Luc enī tribulatio magna
 q̄lis no fuit a princi-
 pio miseri. Dat. xxi.
 c Et para ad pdem
 d̄. disponet enī anti-
 r̄ps totaliter extermi-
 nate xp̄lm xp̄ianū.
 d Ato veniet. i. ve-
 lociter attinet gra-
 dū sue potestatis.
 e Bradies ad ape-
 riendū suū pessimum
 intentū r̄pm. q̄ p̄be-
 breo h̄. ad latitudinē
 qd̄ exponit ra. s. d la-
 ratoe seu defectu vir-
 turū licet ad aliuū in-
 tellectum. q̄ h̄ ligū fm̄
 intellectum nem̄ defi-
 gnat q̄ sic p̄as an-
 tīp̄ cito ascedet. ita
 citodescrit. iō subdit
 f Et non interficet
 vñq̄ ad intemtionēs
 sc̄. p̄ianos moneres
 penitula p̄uenit. In
 hebreo h̄. Et no mos-
 tis interficiōt. i. hu-
 mano gladio.
 g Nec deficit pa-
 rias cōs. i. mōnēt
 famē. sicut nec gladio
 h̄ dñi nři Iesu r̄pi ver-
 bo. fm̄ q̄ dicitur. q̄ ad
 Chessa. i. Euē domi-
 nus Iesu r̄ps interfici-
 tūt spū oris sui tc.
 h Ego aut sum. h̄c ponit sc̄da r̄o ad tolledū timorem
 antīp̄. et accipit ex solatione fidelis illā psecutionē se-
 quente. ppter qd̄ est min̄ timenda. et q̄ oposita iuxta se-
 posita magis eluescunt. iō primo ponit magnitudo tri-
 bulationis pcedētis. secundo subditur magnitudo cons-
 olationis lequentis. ibi. Idcirco audi. Lira p̄mū de-
 pater alloquiū filii q̄ deficiet antīchristū. et solabir p̄
 pulū suū cū subdit. b Ego aut sum dñs de tu. r̄one
 humānitas tue a me create. i Qui p̄turbo mare tc.
 id est facio tribulatiōt in mūdo venire fm̄ ordine sapi-
 li. Posui v̄ba mea in ore tuo. ad entie mee et iusticie.
 nunciandū euāglica. ppter qd̄ dicit ch̄rist. Iohān. vii.
 Dea doctrina non est mee. sed eius qui misit mee.
 l Et in embra man̄ mee prexi te. a mōtis volentibus
 te occidere. qd̄ tñ no p̄misisti fieri ante psecutionē do-
 ctrine tue. ideo subdit. m Ut plantes celos. i. hoiles
 n Et fundes terrā. i. actuos. v̄trāq̄ (cōtemplatiōes.
 enī vñā p̄dicavit ch̄rist. s. p̄templatiō et actua.
 o Et dicas ap̄ syon. i. ad eccl̄iam. p Populus me-
 et tu. p̄ suscepitionē baptismi. Et hoc patet q̄ v̄ba Iesu
 no sunt ipsius dei ad Esiae. et aliqui exponunt. q̄ popu-
 lis syon non fuit sub dominū esiae. et qd̄ dicit ch̄ristus
 eccl̄ie in antīchristū psecutionē subditur.
 q Eleuare. a psecutionē temporali ad pacem q̄ntū ad
 omnes. q̄ illa erit ultima psecutionē eccl̄ie,

Liber

c Eleuare de culpa ad gloriam q̄get ad penitentes q̄ timo
te antixpi ceciderat. s Cosurges ad accipiendo pres
t ualorem, ecclia tua (mū a xp̄o veniente ad iudicati
onib⁹ dictis supra. v Que bibisti de manu dñi. a
ex eius pmissione et ordinatore. x Calice ire ei⁹ in ps
secunde antixpi.

x Vloz ad fundū ca
licis. t.c. p b designat
magnitudo tribulati
onis future antixpi
tpe. Si cendū m̄ q̄ li
vloz ad hic accipitur
exclusum. q̄ fundū ca
licis est antixpo et ei⁹
satellitū reservatus
vt videbit̄ postea
z Nō est qui susten
tet cā rē. q̄ null⁹ de
principib⁹ xp̄ians an
davit se opponeat v̄
resisteret poterit anti
xpo. et idem facit q̄d
a Et nō subditur
est qui apphēdat ma
nū eius ad educēdū
eā d̄ tribulatiōe. l3. n.
enoch et helyas runc
se opponeret antixpo
m̄ interficietur ab eo.
b Quo sunt. s. mala
pene. c Que occur

d Que rent tibi. que postea subdunt̄ s̄ interponit̄.
occurret tibi. que postea subdunt̄ s̄ interponit̄.
d Quis cōtristabūt sup te. q. d. nulli aut pauci. et isto
referat illud q̄d p̄dictū ē. b. ō qui sustentet eā. q̄ autes
e. Vlstantas et cō. lnt̄ duo mala pene p̄dicta subdū
tmo. et exponēdo subditur. f Et famos p̄ id ē. i. fa
mes p̄ qua posita est vultus. g Et gladi⁹ p̄ quo po
sita est virtus. ita q̄ luc⁹ ponatur ibi quauor fm̄ 'nomē
lūt̄ tñ duo tm̄ fm̄ re. h Quis p̄solab̄t te. q. d. nulli aut
pauci. cā subdūt. i. Rūt̄ tñ q̄ repossent solani.
l. P̄oleci sunt. i. mortuio subdūt. l. Horinierūt.
sonno mortis. m. In ca. oīm viar. carētes sepultu
ra. n. Dicit oriz aīal ē inimicū. et habet deutro
rūt̄. et declinat oriz origis. o. Pleni indignatione
dñi. hoc dicit fm̄ euāmōne hoīm q̄; tribulatio antī
xpi p̄ principaliter ordīabūt ad purgatiōe et meriti ele
ctoz q̄ quis tūc est unēt hoīes mūdam deū ztra eos et eōf
fensum. p. Ecclīco. Iac. xir p̄sonit̄ sequēs. cōsolation
cū dicit. Ecclīco audi hoc paup̄clā. i. ecclīsia tūc depau
q. Et ebria. p̄rāda p̄ antixpī ei⁹ dūvitas acceptūt̄.
id ē plena. r. Nō a vino. s̄ a tribulatiōis tormento. b
dicit p̄sequēdo pabolā de poratiōe calicis p̄dicti.
s. Hec dicit p̄dictor tu⁹. ad te zolandū. t. Qui pu
gnauit pro populo suo. in crūcis ligno in humanitate
assumpta. v Ecce in i de ma. tua cal. io. i. penaz tri
bulatiōis. x. Fundū calicis indignationis mee de ma
nu tua absululi. y. Nō adhucies vt bibas illū vlt̄a. q̄
z. Et ponāt tribulatio ecclīsī tpe antixpi erit ultima
illū. s. Fundū calicis reservatū. a. In manu eoz q̄ te
b. Et dire humiliauerūt̄. s. antixpi et satellitū eius.
runt aī tñ. i. tibi. c. Incurvare vt trāseam⁹. imp te
sicut sup terrā. intentio. n. antixpi erit totaliter concul
care ecclīsī. d. Et posuisti vt terra corp⁹ tu⁹. q̄z cor
pora fideliū tūc occiso remanebūt sup terraz insepu
ta. vt dictū ē. ita q̄ hoīes et bestie poterit sup ea trāire.

Capitu. L.III.

Consurge. Aliqui expositorēs catholici expōsse
q̄ ilud capulū de liberatiōe populi iudaici de ba
byloni facta p̄ q̄tū de q̄ frequēter dictū ē. s̄ sal
vo meliori iudicio no v̄t hoc. q̄ menēter dictū. q̄ paul⁹
ap̄ls in lege. t. p̄phē
tis humanit̄ edoc̄. s̄
et sp̄sūlanc̄ plenus
illo q̄d habet in b̄ ca
pitulo. N̄ pulci sup
montes pedes anū
clātis et p̄dicat̄ pa
ce tē. allegat̄ hoc dī
ci de p̄dicatōe euāge
lī. Roma. x. t. iō non
videtur menēter ex
poni de numeris cyl
missis p̄ imperiū ius
um ad publicandum
editū de licetia das
ta iudeis redēndi in
hieroz et ut̄eponūt̄
tē. ra. sa. s̄. imp ut̄ b̄ ca
dicit q̄ ite violatōes
vlt̄ie. s. posite ab isto
loco v̄z ad finem lē
bā nō dicunt nū si
per caput. atē edom
p̄ q̄ intelligi romas
nū imperiū q̄d posu
it iudeos i ista capi

Capitu. L.II.

trate in qua sunt. a q̄ liberari expectat p̄ regē messiā.
et sic fm̄ eū b̄ capitulo intelligit de tpe xpi t̄ in b̄ versū dī
cit. s̄ erit expectādo futur⁹. q̄d iā ē p̄terit. s̄. q̄d sequē
do s̄. s̄. apl̄. et dictū na. la. in hoc capitulo q̄z ad ia q̄d
conuenit ventatis. por̄ dici. menēter q̄d in b̄ capitulo remo
uet tercū impēdītū liberatōis facie p̄ r̄pm ad ince
dios q̄d p̄uenit ex tpe hūilitatis xpi. Pr̄incipes. n.
sacerdotū et scribe de acuētu xpi nimis carnaliter sap̄
entes. expectabūt enī tpaliter regnatūt. et dñiū a roma
nis ablatur. iō cāvidetur enī hūlē abiecti t̄ pauperē
t̄ tpe tētēnōz docetē. t̄ p̄serūt enī. t̄ sic fuerit cecati
t̄ fructu s̄. redeptōis p̄iuati. et b̄ mīte. q̄d addēnēt et̄
fuerat p̄nūciatus in paup̄tate. zach. ix. Ecce rex tuus ve
nit tibi iust⁹ et salvator. et tpe paup̄ t̄. q̄d fm̄ oēs dos
cōrcos hebraicos de adūtu xpi intelligit. b̄ igūt̄ ipēdī
tūt̄ remouēt̄ hīcōdēt̄ p̄ hūilitatis xpi fuit dispōsi
tio ad glam. fm̄ q̄d dī phil. q̄. Iudūavit semetipm fas
cōrus obediēt̄ v̄z ad mortē. mortē autēz crucis. xpi. q̄d
dē exaltawt illū. t̄. t̄ nō solū post mortē fuit glorifica
tus. s̄ etiā ante in opib⁹ miraculosis ad declaratōz sue
divinitatis. p̄t̄ q̄d xpo petēt̄. jo. xii. Clarifica me p̄
t̄. et̄. clarifsum fuit. Clarificauit et̄ itez clarificabo. Clarifica
ui te in miraculis. et̄ itez te glorificaabo p̄ glorīa resurre
tiōis. t̄ sic ē in corpe mystico xpi. q̄d ē ecclīsī. q̄z post de
presōis eius p̄ iudeos et̄ tyanos elevata ē in magna glo
ria etiā tpaliter. t̄ in ipis dēp̄sōib⁹ fuit multa et̄ euāta
spūlat̄ in receptōe sp̄sūlanc̄. t̄ in miraculis q̄ fiebat p̄
ap̄los et̄ alios sc̄tos ī nōle xpi. et̄ p̄t̄ ī actib⁹ ap̄los ī
p̄iurib⁹ loc. t̄ in sc̄toz legēdis. S̄cdm b̄ igūt̄ p̄fīs capitulo
in duas p̄tes dividit̄. q̄ p̄t̄ oīdīt̄. p̄positū ī mystico xpi
corpe. sc̄do ī xpo capitulo. ibi. Ecce intelliget. P̄t̄ia iouas.
q̄ p̄t̄ describit̄ ecclīsī dēp̄sōe sublimatio. sc̄do ei⁹ dīlas
ratio. ibi. N̄ pulci. P̄t̄ia ī duas. q̄z p̄t̄ oīdī. p̄positū.
sc̄do adducit̄ exēplū. ibi. q̄z hec dīc. Circa primū. p̄p̄. t̄
z. Cosurges p̄s̄. ad opa vir⁹. (alloq̄ ecclīsī prūmūt̄).

Esaie

metu, et dupliciti surge, ad maiorem duplicitatem.
b Induere fortis, tha Lyon, ad tolerandum statuer aduersa, qd cito post ascensionem Christi ad celos facta est persecutio magna in ecclesia Actu. viii, et postea rome per nerone et alios plures persecutores ecclesie, s; qd post persecutores ecclesie secura est pars et honor.

c Indue (s) subdit,

re vestimentis gliestue,

et hunc iesum ipse istan-

tini imperatoris tpe, q

paces ecclesie per totum

romani ipsu dedit,

et mirabiliter ea ho-

norauntur. d Quia

non adhuc ultra et p-

rotralear per te, sic te cal-

cado et vilificando.

e Incircumcisus, i. p-

e Et secundum genit.

immaculatus, i. plector in-

deus, si autem hunc obsec-

atur, qd p' morte con-

stantini hec p' p'fici

t' est ecclesia, et postea

Julianus apostata. d

Inducere fortis, tha

lyon, ad tolerandum

statuer aduersa, qd

mirabiliter liberantur.

f Secundum genit.

immaculatus, i. plector in-

deus, si autem hunc obsec-

atur, qd p' morte con-

stantini hec p' p'fici

t' est ecclesia, et postea

Julianus apostata a

secundo mercurio lancea

fuit transitus. p' erat dicit qd illa dictio ultra, cu' dicitur non

adhuc ultra, et non importat semper perpetuitate a pte post.

s; duraiores tempora determinata, et aliquo non multis longa, si

cum dictu fuit plenius, s. c. qd toto autem tpe constantini p' p'fici

baptismum universalis ecclesia fuit in pace et honore.

f Secundum genit.

immaculatus, i. de secundeti abiectio, vel de pulchri-

te ad laram, qd multi christiani fuerant ad fidem et

deportata arena, vni pulchritudinabatur, qd o' fuit absolu-

ti de mandato constantini.

g Sede hieronimi, in sede hono-

ris, qd tunc fuit iesum christi

et aliis sedes summi pontificis p' constantini, sede iesu trasc

lata apud constantinopolim.

h Solute vicula colla tui,

qd o' christiani in diversis partibus orbis scarcerati p' constan-

tini fuit liberati. i Bratis venutis, estis, i. sine ea

spiritu opib' libertatis.

j Et sine arg. redimimi, qd

constantinus non accepit inde pecuniam, s; magis excovertio pe-

ccumias suas distribuit per orbem ad edificatores ecclesiarum et su-

statores ministrorum. l Quia hec dicitur, hic adducit

exemplum ad apostolum et ponit hic duplex exemplum.

m Num est de descenditu p' Israel in egyptum nisi dicitur.

n In egyptum p' me' in principio, de quo dicitur p' Henr. viii.

o Et colon' e' ibi, i. habitator ad euadendum famis pe-

niculum, s; postea fuit ibi multus depression' et affliccio', s; do-

min' liberavit eum, ista mihi liberatio hic non exprimitur, quia

erat nota et famosa, et id satis datur intelligi p' h' dicitur.

o Et assur, i. rex assyrioz.

p Absque villa e' ca-

lum, e' e' in dies mirabiliter liberavit eum tpe ezechie, et

h' u' Reg. L'osequeretur applicans exempla ad apostolum cu'

dicitur.

q Et nunc qd mihi hic, i. in persecutio ecclesie, qd

d. decet me e' liberare et subducere.

r Cuius abla, e' po,

me' gratia, qd in primitiva ecclesia multi fuerunt ablati p' occidente de p' Christi vita, et multi de locis suis p' incarcinations et exilia. s Diatores eius unicus agit, qd iudei sub quorum dominio primo fuit ecclesia in hierusalem et iudea, unicus tractaverunt populum christianum, et postea impatores romani et eorum p'fecti.

t Ingiter tota die nomine meu blasphematus. s. nomine Christi qui ab infidelibus magus et deceptoribus esse dicebat.

v Propter hunc ipsum in iurias dicas.

x Dic et populus meus.

y Nomine meu, i. ecclesia nostra mea p' Christi et iacobus sue salutis, sic vocor Iacobus, i. sal' regnator.

z In die illa, si notabilis et famosa quis est constantinus, receperit baptismum.

a Quia ego p' Christi lo, in humanitate asupra discipul' meis.

b Ecce aspergillum, p' salutatores effectum, et etiam in persona propria, qd constantinus de baptismate iudei iacobus confessus est videlicet Iacobus Christus.

c Ne pulcri, dicendo sequenter describis ec-

clesie dilatior p' dicatores apostolorum aliquos discipulorum, cuius dicitur, qd pulchri, valde pulchri.

d Sup motu, i. tenuis reno, p' capaces fidei Christi recipientes ad dicatores p' dictorum.

e Annunciantis et p' dicant pacem, i. legem euangelicam, que est lex pacis et amoris, et potest hec lucera exponi de munichii constantini missis per orbem ad denunciandum ecclesie pacem, sed prima expositio magis consonat dictis apostoli, ut supra dictum est, et etiam littera sequenti in qua subditur.

f Dicentis Christo regnabit deus tuus, apostoli, cum et alii dicatores ecclesie p' dicant couerter regnum Christi, p' ter qd dicitur Math. xiii. Et dicabuntur h' euangelium regni in numero orbe, et in fine legendarum sanctorum communiter ponuntur.

g Hoc speculatorum Regnante domino nostro Iesu Christi, platorum fui qd dicitur Zech. xii. Fili hois.

h Lenauerunt vero speculatorum deducere demum Israhel, tenebant, constanter p' dicando, i. Hoc laudabunt, concorditer gratias agendo.

j Quia oculo ad oculum videbunt, i. sensibilius.

k Cum couerterent dominus Iesu, videntes multitudinem gentilium couersam ad Christum, et hoc fuit impletus tpe constantini anno, n, quo baptizatus fuit tanta multitudine credidit ut ad, i. milia et amplius baptizandi ascriberentur, et h' in gestis sancti Iuliani, absque milieribus et paucis, i. o' subducitur.

l Laudete ac laudate simul desertum hierosolimam, loca seruitutis Christi dedicata, que ante tempore constantini ita fuerunt deserta et nullus christianus nisi fuisse audiebat accedere, sed constantinus per totum orbem iussit ea aperte, et a fidelibus frequenter et alia de nouo edificari.

m Parauit dominus brachium sanctum suum, id est filium qui dicitur virtus patris, i. ad Corinthi, i. Predicamus Christum dei virtutem, t. sic dicitur,

Liber

brachiis dñi, eo mō loquendi q̄ p̄tās secularis d̄; brachiis
 a In oculō gen. q̄d fidicatores a tpe cōs (seculare;
 stāmī liberī) potuerūt vbiq̄ discurrere, et multi valde
 exēplo impatorū incitat fūerūt ad fidē rpi querī, gentili
 tate relata, iō subdit, b Recedit recedite, de cultu
 ydolatrie.

c Pollutuz no. tā. l.
 nolite extēdere manū
 v̄as ad opa p̄tōrūz,
 et q̄ minūtri ecclēse
 debet esse mīcīores
 alījs, ideo sequitur,
 d Dūdanūnī q̄ fer
 tis vasa dñi, i. q̄ ellīs
 depurati ad cultū dñi,
 sicut leuite i veteri te
 stāmēto q̄ portabant
 vasa cult̄ tabernacūi,
 e Qm̄ no in tumul
 tu exhibit, i. p̄ violen
 tiā armorū, qd d̄ p̄
 pter mltos p̄fessores
 cīministros dei incar
 ceratos q̄ stāntī libere absoluīt, f Nec in fu. p̄
 perabīt, carcerē frangēdo et ince fugiēdo, g P̄ce
 det ei vos dñs, p̄ stāntū libertando, h Et agre, eos
 deus israel, cū fidelib⁹ alījs ad landā dñi desī, in ecclēsīs,
 i Ecce intelliget. Hic osidif p̄posituz in capite nēo iefu
 xpo, q̄ fuit hūiliat⁹ et exaltat⁹, v̄is, dicti est, et v̄isq̄ mi
 trum ponit hic cū d̄, j Ecce intelser. amē, q̄ h̄z scīaz
 diuina ab eterno, et h̄ianā et tpe, et q̄ intelligatur de xpo
 ad itam p̄t̄ p̄ trāslatōez chaldaicā q̄ d̄ thargū apud he
 breos, et tāte auctoritat⁹ est apud eos q̄ nullus ausus fu
 it ei d̄ dicere, q̄ tal⁹ est h̄. Ecce p̄sperabīt fūis, me⁹ mesil
 as, ppter qd antīq̄ hebrei ab illo loco v̄sq̄ ad finē, līq̄. ca.
 ep̄posuerūt ad itam de psōna xpi k Exaltabīt, ademi
 tate suppositi diuini, et aliter exaltabīt in sua resurrectio
 l Et elevabīt, in sua ascēsione, m Et sublimis erit
 valde, sedes ad dexterā dei p̄t̄, Dar, vlt. Et dñs qd̄ se
 sus postq̄ locut⁹ ē cīs, aslūp⁹ est i celo, et sedet a dext̄
 dei n Sicut obstu. sup̄ te multi, vidētes mirata aī
 passionē facta Dath, vñ. Porro hoīes mirati sunt dicē
 tes, q̄līs ē hic, q̄ venti et mare obediat ei, et finaliter do
 cītrū xpi audiēdo miracul⁹ p̄fīmatā Dath, vñ. Admi
 rabant turbe sup̄ doctrīna ei⁹, erat enī docēs eos sicut
 p̄tātē h̄is o Dic in glor⁹, et ritupatus erit p̄
 Inter vi, aspect, ei⁹, q̄lī fuit p̄spūt⁹ et colaphis celus,
 q Ille als̄ gen. multas, et mūdabit suo sanguine et baptis
 mate, r Vup ipm̄ x̄ne, re, os suū, qd̄ vidēt⁹ ample
 tū in regib⁹ ad fidē querīs q̄ nō solū x̄nūt ora, p̄pīa a
 blasphemīs, h̄ faciūt etiam suos subditos x̄nūre blas
 o Qm̄ qd̄ nō est narratū de eo (p̄hemos p̄mēdo,
 viderūt, credēdo, et isti sunt gētiles ad q̄s p̄pīe missi nō
 fuerūt, neq̄ audierūt, p̄m̄ psōnalī p̄dicantē sicut in de
 ppter qd̄ dicit saluator Dath, xv. Nō iazmisfus nūl ad
 ones q̄ p̄terūt dom⁹ usl, s. ad p̄dicādū in psōna, p̄pīa,

In cā. līq̄. vbi d̄ in postul. Losurge.

Additio,
 Hoc ca. līq̄, vide p̄pīa qd̄ p̄ambula p̄supone
 re ad passionē p̄t̄ p̄metia de q̄ dictur⁹ est aptet
 plene i sequēti ca. līq̄. vñ primo h̄ortaf p̄lm̄ fī
 delē ad v̄tūre di. Losurge cōsurge induere, fortitudine
 tua syon, duplicita aut̄ h̄ v̄bū Losurge ad maiore p̄firmati
 onē, vel p̄ p̄mū Losurge intelligit resurrectio a p̄t̄is, p̄
 sedm̄ v̄o p̄cessus ad v̄tūres, et leq̄tur. Induere fortitudi
 ne tua syon, s. fortitudie ḡre p̄ quā refūst̄ aduersitatib⁹
 mūdanis et diabolicis tentatioib⁹ iuxta illud ad Hebre

os, xl. ca. Estote misericordes tē, et q̄ p̄ talē fortitudinem
 deuenīt ad statū ḡie p̄nit ibidē sequitur, et accipies regnū
 eternū, iō subdit, induere vestimentis ḡie tue h̄irtū cl
 uitās scīa, celebris de q̄ p̄pīe verificat qd̄ subdit. Quia
 nō adīcet virtū tē, quā exhortatioez et excitatioez iterū
 ad maiore p̄firmatio-

nē sub alijs v̄bis res
 petu di. Executere de
 puluere, s. p̄t̄orūz, ius
 ixta p̄pī. Nōd̄ p̄t̄ebi
 tur tibi pulsus, Cons
 surge, s. ac faciēdū bo
 ni, d̄ierūn seude, s. amē
 te d̄eta, solue v̄mula
 collū tui tē, s. p̄t̄atio
 ne v̄ra p̄ quā vincis
 la p̄t̄orūz soluuntur,
 Qualiter aut̄ seu qua
 v̄tū possent h̄moī
 v̄mula captivitatis
 p̄t̄orūz solu subdit d.
 Hec dicit dñs, grat
 venundati estis, in h̄

enī q̄ dicit gratis v̄nsidati estis, intelligit v̄nsidatio q̄
 est p̄ p̄t̄i, v̄i supra, i. ca. dixerat. Ecce in iniq̄tāb⁹ v̄is
 v̄nūdati estis, h̄ā q̄ facit p̄t̄i fu. p̄t̄i est Job, vñ, 3n
 h̄ aut̄ qd̄ sequitur. Et sine argēto redimēnūt, osidit q̄ pas
 sio xpi de q̄ intēdit in p̄xio loq̄, op̄ata est salutes n̄am p̄
 modū redeptōis nō corporis, fm̄ quā qnīq̄ alīj pecunia
 li p̄cio redimunt, h̄z p̄ redēptōez sp̄nale, s. p̄ sanguinē p̄ci
 oum xpi, vñ, 1. Pe, i. Nō corruptibilib⁹ auro vel argēto
 redēpti estis, sed p̄t̄os sanguine agni imaculati et incons
 tamnati p̄t̄i, que qd̄ v̄ba apli manifeste corīdent p̄di
 ctis v̄bis p̄p̄hetias, s. cī d̄. Sine argēto redimēnūt et
 ad declaratōnē p̄dīctor subdit. Quia hec v̄t̄ dñs de
 in egyptū descedit p̄p̄ls me⁹, vbi p̄p̄ba osidit differētaz
 inter captiuitate babylōnī et egyptiacī a q̄lī fūerūt p̄
 dei liberati, et captiuitate peccati seu diaboli a q̄ xps re
 demit h̄uanī gen⁹ p̄ suā passionē, h̄ā in p̄t̄i diaboli cas
 ptuitatido licet essent iter se differētēs, q̄ egyptiacī in
 currit sponte descēdentes in egyptū, v̄r̄ coloni essent
 ibi, vt p̄t̄i Besi, xlvi. ca., et sic egyptī babuētūt alīlē rōēz
 detinēdi eos, q̄r̄ subuenētūt eos in famis necessitate, vt
 in glo. in captiuitate aut̄ babylōnī q̄ significat hic per
 assūt, eo q̄ assūt cī habuēt o, v̄nerēt non fūt tal⁹ causa
 vt in terra sua calūniantēt̄ oprimērēt eos, vt in glo, i
 v̄traq̄ aut̄ captiuitate p̄dīcta que soluz corporis erat in
 manu violēt̄ p̄ coactōnē oprimētū sufficiēt̄ fūerūt
 redēpti p̄ potentia diuina aduersarios violenter p̄lm̄
 di detinetēs oprimētē, et p̄t̄i in sacris scripturis de h̄
 loquētib⁹, sed in hac captiuitate a q̄ xps p̄ suā passionē
 redēmu b̄ nō solū nō ḡnebat, s. q̄ de p̄ suā solā potētū
 diaboli sp̄oharet, eo q̄ humanū gen⁹ p̄ p̄t̄i qd̄ fm̄
 Aug, vñ, nō est nisi voluntariū captiuitati fūt, qua ratioē
 erat iste sub fūrūte diaboli derelictus a deo, vt trac̄t̄
 a doctorib⁹ in qd̄, dis, xix, et hoc est qd̄ seq̄t̄. Et nūc qd̄
 dīlī est, Hec dicit dñs q̄ ablāt⁹ est pp̄le mens gratis,
 q. d̄, et nūc, s. in hac captiuitate hoc nō sufficit, s. p̄ solez
 potentia redimēre. Qm̄ ablāt⁹ est pp̄lus me⁹ gratis, h̄z
 sponte tradendo se peccato seu diabolo, qua rōne p̄uenī
 ens̄t̄ et p̄ iustīcīa redimēt̄. Si aut̄ p̄t̄a h̄ dīcatur q̄
 xps p̄ suā passionē nō solū ab actuali sed a peccato origi
 nali principaliter redēmit, qd̄ quidē originale p̄t̄i nō
 est voluntariū in ip̄s d̄icētib⁹ p̄ pagatōnē. Dicē
 dū q̄ licet p̄t̄i originale nō sit voluntariū in ip̄s p̄o
 pagatis, fūrūt̄i voluntariū in p̄mūs p̄t̄ib⁹ a quibus

Esaiæ

trahit originem. Et iō simpliciter dixit. **E**blat' ē popūl' me' grātis. s. sponte se tradidit dyabolo seu peccato. et iō nō p sola potētiā redimēd' ē sicut in alīs captiuitatib' sup adictis. t seq̄. **D**isatores ei' unq̄ agūt. q. d. l̄. **D**isatores ei'. s. p̄s cip̄es tenebr ap. unq̄ agūt deducēdo eos ad peccātiū. n̄ibolomūn' qz grātis. s. p̄ote. vt dictū ē trādiderūt. **E**t inq̄ rōta die nomē meū blasphemāt sc̄z eo q̄ i eis remanet culpa p̄cti. fm̄ quā de' offendit. t lo' dē blasphemāt iuxta illud ad Ro. 3. ca; Per vos no' mē dñi blasphemāt in gētib'. **E**t supradictus iſḡ p̄clus dīq̄ captiuuras de q̄ agūt nō p sola potētiā opp̄menē aduersarios redimēda erat sicut et alie captiuitates h̄z aliq̄d remediū sufficiēt ad tollēdā culpā seu maculā p̄ctōr. t iō subdit. **P**ropter b̄ sc̄t̄ popul' me' nomē meū in die illa. s. p̄pter necessitatē seu agnētiā p̄dicā. sc̄t̄ pp̄ls me'. i. popul' me' nouiter p̄ me redēpt'. nomen meū. s. nomē iſus q̄d significat redēptōr̄ seu salvator̄. t̄ a tali captiuitate dyaboli seu peccatiū mēta interp̄tātiōnōb' noīs p̄ agelū factā iſp̄ ioleph. **D**ath. 1. c. 3. p̄. n. salut̄ faciet pp̄lin suū a p̄ctis eoz. t seq̄. In die illa. sc̄t̄ tpe grē q̄i b̄ nomē fuit māifeltū. tps. n. grē dies dī. in tra illud ad Ro. 13. ca. **N**on p̄cessit. dies at appropiabit. t q̄ redēptōr̄ a' dēo vō facta trāscedit oēs alias redēptōes q̄ facie fuerūt. meditātib' agelis seu hoīb' mō p̄dictio. iō subdit. **A**nī ego p̄ q̄ loq̄bar. s. p̄pp̄has ecce assūl. s. p̄ carnē assumptā. q. d. redēptōes p̄terite p̄t̄cūlātes et corpāles p̄ agelos seu p̄phetas i' p̄sona mea loquētes sc̄t̄ fūt. s. hec redēptō que sp̄ualis atq̄ v̄lis ē optet vt p̄ me fiat. **E**nī ego ip̄e q̄ loq̄bar ecce assūl. Itē circa b̄ q̄d dī. **F**act̄ popul' me' nomē meū. **M**otādū q̄ sic in redēptōe egyptiaca fuit moysi. t deinde seniorib' israel. et deide pp̄lo fūlatū nomē dñi terraḡmatōn. fm̄ cui' verā significatioz ad dēu p̄tiner signa t̄ pdigia facere facultate nature erēdētia q̄ req̄ebat ad illā redēptionē p̄t̄ fuit dictū. **E**xo. 11. iii. additōe. ar. vii. sic in hac redēptōe v̄li reuelatū fuit nomē iſus. p̄to virgini gloriose. deide ioleph et alīs discipulis et fideliib'. p̄ q̄d nomē intelligit sal' t̄ saluator a p̄ctis vt dictū ē. seq̄. **R**epulchri sup̄ mōtēs. **E**b̄i postq̄ p̄pheta osiderat q̄ p̄dicta redēptō sp̄ualis erat ab ip̄o vō dēo fēda de publīcātōe h̄i' redēptōis dī. **R**epulchri sup̄ mōtēs. **T**id q̄d sc̄iēdū q̄ facta redēptōe p̄ p̄ssione xp̄i. plures suū apostolus i' sua resurrectōe apparuit. t̄ de apparetōe ei' facta in mōte galylee sp̄ales mētōne fecit p̄dices. mulierib'. **A**nnūciate fratrib' meis vt eāt in galyleaz. que qdē apparetō fuit in qdā mōte galylee. vn̄. **D**ath. vlt. **V**idecum discipuli abiētūt in galylea in mōte v̄bi p̄st̄tuerat illis iſus. de q̄. p̄p̄ie p̄t̄ itelligi istō verbuz. **R**epulchri sup̄ mōtēs. i. sup̄ mōte sumēdo plurale. p̄ singulāris sic i' alīs multis locis. t seq̄. **P**edes annūciatis t̄ p̄dicātōe pacē. pedes xp̄i. q̄ i illo mōte anūciavit eis et iniurit p̄dicatoz euāgelii pacis dī. **C**utes docete oēs gētēs. i. euāgelii pacis. **A**nnūciatis bonū p̄dicātōs salutē. q̄ t̄c̄ dictū fuit eis. Qui crediderit t̄ baptizatus fuit salu' erit. **D**at. vlt. i. q̄ v̄bo māifeste p̄diūt salutem oīm credētū. d. **S**yon regnabit de' tu'. q̄. tūc xp̄s dīt̄ sron. s. ap̄l̄s i' q̄b̄ p̄cipue ecclia residuebat. **D**ata ē mūbi oīs p̄t̄s i' celo t̄ terra. Si at q̄rat q̄re pedes xp̄i singulārītēt̄ nos auit p̄pheta. **D**om̄ q̄ i b̄ designat t̄ adoratio ap̄lor fūisse ibi facta v̄lsḡ ad pedes. co' q̄ de mulierib' ibidē dī. Illi at accēssetūt t̄ tenuerit pedes ei' t̄ adorauerūt eū. t seq̄. **V**or speculator tuoy q̄d cōt̄ exp̄ōit d̄ ap̄stolis talīs plās eis succedētib'. s. saluo meliori iudiicio maḡ p̄p̄ie vt exponēt de p̄t̄b̄ i' lymbo exītib'. q̄ speculatorēs vocant i' veteri testamēto. **E**reh. 13. t. xxiij. ca. **S**ili heis speculatorē te dc̄di. **J**lti. n. p̄p̄es dicunt leua

re vocē t̄ letari ei' gaudiō sue liberatōis si'. q̄ diūcti lis berati fuerūt a br̄titudine sibi p̄missaz t̄ diu spectatā atti gerūt d̄ q̄ dicit. **C**una oculo ad oculū videbūt. s. facie ad facie. **L**ū quererent dñs syon. t seq̄. **B**audete t̄ laudate sunul deserta hierlm̄ q̄d satiā p̄p̄ie applicat̄ p̄vinitue ecclie. put̄ i glo. **P**arauit dñs brachis̄ serū suū. exponat̄ si' in postula referēdo t̄i ad tps̄ p̄dicatōis ap̄lor. **R**ecede dītē recēdēte exīte inde. exponat̄ d̄ p̄vinitua ecclia. sic in glo. q̄ asīḡ romanū sup̄ueniret apl̄i et alīs fideles a iudea que cōtaminat̄ remāserat ex occēsōe t̄p̄ i' igniū agrippe trāstētūt t̄ ad alīas gētēs sp̄ulstō' acīmonete. vt iu' hystoria ecclāstica b̄. seq̄. **D**ūdām̄. s. a vīc̄s. qui fēt̄ v̄la dñi. **P**er v̄la dñi fm̄ glo. itēligūt sc̄t̄ v̄i p̄au lus vas electiois d̄. vei v̄la dñi sunt armatura dei. lo rica iūsticie. cl̄p̄e fidei. galea salutis t̄ hymōi ne q̄s esti māter et b̄ q̄d dīterat. **R**ecēdēte recēdēte exīte ide. q̄ in bac redēptōe req̄ebat recessus corporalis p̄ modū ruge sic in redēptōe egyptiaca. **E**ro. xij. iō subdit. qm̄ i tumib' tu exhibis. nec in fuga p̄peratib'. s. sc̄t̄ tūc. **R**ecēdet. n. vos dñs. l̄upe dei fili' i' p̄sona p̄p̄ia. Et agḡebat vos dñs de israel in fide t̄ charitate. q̄s at sit iste de' israel statim subdit. d. **E**cce itēlliḡt serū me' quē hic vocat serū eo q̄ fuit obedīt̄s v̄sq̄ ad mortē. d̄ q̄ morte statiz in sc̄q̄n̄ caplo tractat. et seq̄. **E**xtalabit. s. ad celos fm̄ glo. q̄ p̄ obētētā v̄sq̄ ad mortē de' exalrauit illum. vt h̄p̄ phil. q̄. **E**leuabit sup̄ oēs celos t̄ sublimis erit val de q̄ ad dēteria patris sedēs. **H**ec i glo. Antīq̄ āt hebreoū iſas eleuatoes exponat̄ d̄ messia sic. **E**xtalabit. pl̄ q̄ abraā. t̄ eleuabit pl̄ q̄ mōyses. **E**t sublimis erit valb̄ pl̄ q̄ angeli sup̄iores. et q̄ p̄ messias de q̄b̄ etiā fm̄ ip̄os loq̄. p̄phera eēt sublimior agel superiorib'. et ci' fm̄ eos iter naturā diuinā t̄ agelētā nō sit mediū. s. t̄ cōcēdere h̄st̄ q̄ ip̄e lit̄ de'. et ci' p̄pheta hic vocat ei' seruum q̄d nō sp̄et̄ diuina nature. seq̄ q̄ in ip̄o sint due natūre. diuina. s. et h̄uana. q̄d t̄i ip̄i negāt̄ t̄ cōcedat p̄mis̄la. **I**n his. n. et sūlib' nō verēt̄ veritati p̄ eos implicite p̄cille p̄tradicere. **L**apitulū. LII.

Quis credit̄. Ra. sa. t andreas exponat̄ b̄ capl̄z q̄ ad lēam de populo iudeor̄. dicētes q̄ p̄pheta de' lēo loq̄t̄ q̄si de hoīe vno. eo mō loq̄nedi q̄ de' lēo. xiiij. ca. **F**ili' me' primogēn̄ israel. s. eoz p̄uersitas p̄ p̄ doctores hebreoz̄ alīq̄s. vt dictū ē p̄cedēt̄ caplo. **T**em̄ sup̄ illid̄ Beni. xxiij. **E**t introdūt̄t̄ iſaac t̄. dicēt̄. mōses. **H**ic ē tēt̄ mesias q̄ dedū cor' suū ad p̄cedēt̄ miserationēs. p̄ israel. et ad iēuādū t̄ h̄uādū se. p̄ eis sicut scriptū ē esai. iij. **P**erq̄t̄ vulnera' ē p̄pter iniquitas nīras. attrit̄ ē p̄pt̄ seclera nīra t̄. ex q̄ p̄t̄z q̄ fm̄ uīū doctorē b̄ capl̄m̄ loq̄t̄ de xp̄o ad lēam. b̄ etiā p̄ p̄scrīturas noui testamēti que sunt maioris auctoritas q̄s us a iudeis nō recipiātur. q̄d enī dī in p̄scipio capitū li. **D**ñe q̄ credēdīt̄ t̄. **D**ox. xij. dī iplētū in xp̄o. et sūt̄ ad Ro. p. **I**tē q̄d dītra. **C**tere lāguores nīfōs ip̄e uīlit̄ t̄. **D**at. viij. dīcīt̄ iplētū ēēt̄ in xp̄o. Sūt̄ q̄d poit̄a subdit̄. **S**icut ouis ad occīlōz dūcet̄ t̄. v̄sq̄ ibi. **Q**ui absens ē de terra v̄metū. **T**cm̄. viij. de xp̄o dīcīt̄. **E**t cum sc̄leratis reputat̄ est. **D**ari. xv. similitēt̄ dīcīt̄ implem̄ in christo. **J**git̄ sequēdo hāc līfām̄. dicēdūt̄ q̄ hic p̄mūt̄s remēdia t̄ tria p̄cedēt̄a p̄dēt̄. sic fuit supra diuīsum capitulū t̄ diuīdūt̄ in tres p̄t̄s fm̄ tria remēdia. sc̄dm̄ ponit̄ capl̄i. sequenti. terciū. lv. **P**rimū autē impēdēt̄ p̄cipiedū fructū redēptōis christi fuit iudeor̄ orūm̄ peccatum contra quod ponit̄ hic remēdū p̄sīl̄ ouis christi que sufficit ad delendum omne peccatum q̄n tum est ex se. et diuīdūt̄ p̄sīl̄ capitulū in duas partes quia primo esalias rel̄ dīcēde designat alītudinem. sedo p̄sēq̄t̄ dīcēdōr̄ ordinē. ibi et alīcēdet̄. **C**irca primū. d̄.

Liber

a Quis credi audi info. i. passio xp̄i mysterio, qd ego et alii pphete aud. uim? a sp̄is sancto puidit. n. esaias. ppheta iudeos p maiori pte si credi nros fm qd d. jo. xii. Lū at tāta ligna fecist corā eis nō credet. At in eu et sermo elate impletet quē dixit. Dñe quis credit audi tu mō tc. et sequit.

b Propterea non poterat credere, qritez dixit esaias. Freceauit oculis eoy et incurravit cor cor ic. et subdit.

c Pec dicit esaias qsi vidit gloriam ei et locutus ē de eo.

d Et brachium dñi. i. filius. vi dñi ē capi.

e Qui re pcedēt. uelut h̄q. d. p. uicis

valde et in complete.

f Et ascēder hic cō sequēt psequez dīce dōp ordīne. et primo

qđ ad modū nascētis. cum dī. Et ascen-

dit sicut virgultū co-

rā eo. i. corā deo pīe

g Et sicut radis. sur-

sum fructificā.

h De terra sitiēt. i.

de virgine. nō hume-

ciata vi fecidata hu-

mano lemure.

i Non ē hic os po-

ntiordīn. ē sūt qđtum

ad tolerātiā patetis

er primo descriptib ei passio ignominiosa. sed nobis

huncūs. ibi. z p̄e aut. tertio libi finaliter. gloriosa. ibi

j De angustia. uita tū diuisio nō ē sic p̄cisa qn ptes in ali-

quo coincidant. et sic ē cōter p totū lib. ii. illū sic a prim.

k Nō sp̄es ei neq̄ (cipio fuit dictū). Circa primū dīc-

decoz. Quis c̄i fm veritate xp̄us in humanitate assumis-

pta fuit speciosus forma p̄ filij boīm. psal. xlviij. tñ ista speciositas fuit deiurpata alapis in facie eius infla-

tua et huorē causantib̄ r̄ spiritu c̄ sedatib.

l Et vidim̄ ei et nō erat aspect̄. q̄ p̄ horrore auertit-

bāt hoīes faciem. m Et desiderām̄ ei. loquit̄ ppheta

in psona sui et alior̄ sanctor̄ adueniū xp̄i desideran-

tum. fm qd d. Nat. xii. vult̄ ppheta et iuliū deinde

r̄ auerit videte q̄ vos videtis. et nō videntis ic.

n Et nouissimi viror̄. a. valde obiectū.

o Virū dolorū. i. multi magni doloris exptū passiu-

sicut vir sanguinū q̄ est exsor multi sanguis actue-

m Et sc̄iētē infirmitate. sc̄i carnis p̄pertiā absq̄ tñ

peccato. p̄ Et q̄si absōdūr̄ fuit̄ ei. p̄ verecidia.

p̄ Ubi nec reputauim̄ ei. nō tm̄. l salvatorē. h̄ nec etiā

alliē valous hoīem. et loq̄tūr hic. ppheta in psona iude-

orū t̄p̄ xp̄i existū. et numerat se eis inq̄ntū erat d̄ po-

pulo iudea. sicut dānd̄. numerat se peccatorib̄. ab enormi-

bus q̄ t̄vētāt in regno iudea. t̄. ca. q̄ uis p̄scep̄s nō fui-

ser. p̄ Tere languores mōs t̄p̄ tūlit. i. infirmitates

carnis. et rāmē. sitim et similia q̄ vere fuerit in eo. sic

et humanitas vera. q̄ Et nos reputauim̄ ei q̄si le-

prolium. i. vlt̄ et abominabilē ad modū leprosi.

r̄ Et p̄sulm̄ a deo et h̄biliatū. p̄t̄ p̄tā sua. p̄p̄ia ipo-

suet̄. n. sibi uidet̄ q̄ haberet demoniū. et qd̄ subverte-

bat p̄p̄ia. et multa alia crūnia. vt̄ ex de. ur̄iū euāgeliū

orum. s̄ Ibe at. H̄ic s̄it osidī passio xp̄i nobis fru-

ctuosa. q̄ nō passus fuit p̄pc̄is xp̄ihs. h̄ p̄ n̄is expian-

dis. t̄b̄ q̄d̄ dicit. z̄p̄e at vul. est xp̄t̄ iniq. no. t̄pat̄ ira.

Kala. dicit. q̄li uā d̄i plona ḡtulū. et vocat gentiles

os p̄t̄ iudeos. d. q̄i aduentu messie ḡtiles videtes iude-

os p̄t̄ mirabilē exal-

tati dicēt q̄ afflictio-

nes q̄s mō iustinent

lūde in hac captiu-

tate fūerit. p̄ter pec-

cata gentiū. et in b̄

sibi ip̄i h̄acit. q̄ ali-

bi in milie locis dicē-

q̄t̄ p̄t̄ captiuū est

ap̄t̄ p̄t̄ vituli. f̄as-

tūl̄ expiādū. f̄o. xxiij.

v̄ m̄s nos quasi

oues errauim̄. q̄ n̄is

lūs q̄niūcūnḡ un̄i-

st̄ exēcute oīno penit-

w̄. Cōtē veniale.

poñit̄ dñs in eo und-

ratē omniō nostrum.

ic̄ ē pena p̄ iniqtatis

bus oīm̄ expiādis. et

q̄z̄ps h̄ac peram ex-

maxima charitate. q̄

lūnūt̄. i. illub̄it̄.

x̄ blaūs et. i. ad

ȳ. Q̄ua. p̄silioz.

ip̄e voluit. propter

obedientiā dī patris

et liberatōz h̄eāni ge-

z̄. Et non n̄ens.

ap̄emur os iusi. ver-

bis recalcitādo et inūrias p̄ lūt̄o recidēdo. h̄ magis

cora fūle accusatiō et inūste indicatiō facēdo. h̄ p̄t̄

et euāgeliū. E cōtē patēt̄. a De angustia. H̄ic p̄sequēt̄

osidī ei. p̄t̄ finaliter gloriosa. q̄ p̄ ea trās̄t̄ ad resur-

retoz̄. gloria. luce vlt̄. Ep̄om̄it̄ pat̄ p̄p̄m̄. et resurges-

re a mortuis. et ita intrate gloria suā. er h̄ est q̄d̄ dīct̄.

a De angustia. l. mortis. v̄. Et de iudicio. q̄ oīs d̄

c. Subiācēdētes ex diuina suā detinebas in lymbo.

d Generatōz ei. t̄us ē p̄ potētaz sue resurrecioz̄.

quis enarrabūt̄. q̄d̄ fm̄ lōt̄o. sup̄ marib̄ intelligit̄ de

generatōz̄ diuinitatis que inenarrabilē et inco- p̄he- b̄nib̄ ē. nō tm̄ ab hoīib̄ h̄ etiā ab āgeliū. Ambrolius.

ip̄ossible ē sc̄iē generalōis secerū. m̄s d̄fici. et s̄u-

let̄. nō mea tm̄. h̄ etiā angeloz̄. videt̄ tamen mihi saluo

meiōt̄. indecōt̄ m̄liuūs c̄ponāt̄ de sp̄uali generatōz̄

p̄ multiplicatiō fidelium. t̄o subdūt̄.

e Q̄ua absēsus est de terra vīnētū. p̄ mortē cor-

porālem ad quā secura est multiplicatio fidelium fm̄

q̄ dicitur johān. xij. si granum suūmē cadēs in ter-

ra mortuum fuit̄ ip̄m solum manet̄. si autē mortu-

um fuit̄ multū suūmē affert̄. Ad generatōz̄ vero etiā

nam sūly nō videt̄ habere aliquā consequētā quod di-

c̄t̄. Q̄ua absēsus est. ic.

f Propter sc̄iēs popūl̄i mea. expiādū.

g Percussi cūm. i. p̄t̄ p̄m̄.

h̄ Et dabit̄ imp̄os. p̄ sepultra sua t̄c. i. iudeos impi-

os et ayaros. dabit̄ in manib̄ romanor̄ in penā mortis

sue. q̄d̄ ip̄e t̄t̄ fuit̄ adimplētū.

i. Et q̄ iniquitas

tem non fecerit t̄c. et sic moīs eius fuerat puniōt̄o di-

gnā. l. Et dīs. s̄. p̄t̄er voluit. t̄terere eum in infir-

mitate. s̄. carnis. q̄d̄ diuinitas partatur ē impossibile.

Esate

Dicitur quod dicitur hic. Et quod iniqtatē nō fuit cerit p̄t falsa ex positorio ratiōnā exponēt. Et cetera de p̄plo iudeo. vīs. dictū ē. q̄ ab antiquis usq; ad p̄fis p̄plos ille multas iniqtates fecit et deū et p̄mū, et p̄t et decursus scripturarū. Neq; dolus fuerit in ore ei². qd̄ sūt et p̄t falsum de p̄plo iudeo. cū m̄ter oes homines lūt et fuerūt multū mendacēs et volūtū. nō solus erga alios h̄eretiz iterat. **N**ec p̄plos. fuerit aliam suā p̄ pecato. accipit sūt p̄ q̄. q̄ p̄plos aliam suā posuit p̄ peccato mundū.

Inscibit semē lōgēū. Lmultiplicatio nē credidit q̄ sic semē p̄plos. et hec multiplicatio secura est ad mortē et p̄dūctū est. **E**t voluntas dñi. s̄ salute mundū.

In mā. et dīrigitur. q̄ ipm̄ cōplicat. **P**ro eo q̄ laboravit alia et. tēmādo. vigilando. p̄dicando mortē sustinēdo. **F**idebit resurrectionem suam. **S**ed latu. tūc. n. et aī nō habuit gl̄az in corpe. et sic fuit latiat et oī p̄te. **H**ic fīca sua. dñina et humana. **I**ustificabit ip̄e te. q̄ nullū iustificabit nisi p̄ ipm̄. s̄ q̄ nullū redactū se in dīgnos. id dī hic. **L**ultos. i. nō oes. **I**stū in q̄. et p̄m̄. et p̄nā. p̄ iniqtatib; in ip̄e p̄plo. et obediēta ad p̄cēm̄. et charitatem ad hoīes. **T**o dīgnia et plūnos. et reddā et plures de gentilib; q̄ cecidō. **O** Et forūlū. et demonū. de q̄ fortitu. (detūt de iudeis. dñe dī Job. xl). Hō est p̄tā sug terrā q̄ compēferi te.

PDividet spolia. extrahendo p̄tēs de lymbo. qd̄ fecit p̄plos in sua resurrectio. **Q** Pro eo q̄ tradidit. alia suā et maria charitate. **R** In mortē. valde acerbaz. et cū h̄is p̄sibilē. et subdit. **S** Et cū scèle. reputa. cī. q̄ iter latrones nūt crucifigunt. et p̄plos maleficū. et p̄ vulgarib; reputaret. ad h̄is enī impetraverūt iudicēt a p̄zlatō. et duo latrones cū eo crucifigerent. et q̄ dei ordinatione euā h̄ factū est. et hec scriptura ipleret. et dī. **D**icitur. **E**t ip̄e p̄cēm̄. tulit. q̄tū ad efficaciam om̄m̄ tū. (ci. p̄. q̄tū dī iusticiā). **V** Et p̄ trāgēs. rogant. **U**n. xiiij. **P**er ignoscē illū. ic. et q̄tū p̄plos exponit ratiōnā. falsa. q̄tū p̄plos in dī. et q̄tū imo q̄tū dī. et p̄ destruētō romāi imperiū. et māre. et destrucciónē disciploꝝ ip̄e. fin. q̄ dī. **A**ctero. p̄tū dī. ip̄los intelligit xp̄ianos.

In calu. vbi dī in postilla. Et dabit ip̄los p̄ sepulture. **E**c qd̄ dī hic. Et dabit imp̄os. **A**dditione. **H**os p̄ sepulture sua. nō p̄pne videt exponi de iudeis q̄ tradidi fuerūt romāi in p̄nā mortis ip̄e. p̄tū in p̄oīal. q̄tū si sic debūtētē dicere. **D**abit imp̄os p̄ morte sua nō. p̄ sepulture. q̄tū licet in morte ip̄e marime peccātūtētē. in sepulture nō. **D**icitur enim et honorificē ip̄e fuit sepulch̄. vīi. s̄. ca. xii. Erat sepulch̄ et gl̄osum. vñ alter videt dīcēt. **P**ro q̄ attēdētētē est q̄tū licet al. q̄ errauerūt circa diuinitatē ip̄e credentes eū putū esse hominem sicut dominus et restorūt. et alii heretici. sūt et alii errauerūt circa humanitatē. sicut manicheus q̄ euācuabat in seculū incarnationis humānatā a ip̄o auerēdo. sic fuerūt aliqui q̄ negauerūt ip̄e mortē. et sepulture sicut sarcacenī. vnde macho. netus in suo alchorano nephado

dicit expresse q̄ iesus nō fuit suspensus nec mortu⁹. sed q̄ si assimilabat videntib; s̄. p̄ apparitionē fantastūcam nō verā. quoy errorē p̄pha excludit dicens. **E**t dabit imp̄os p̄ sepulture sua. et cī sensus q̄ imptū. et multos cī studientes sepulch̄ p̄tū fuerūt testes sue sepulture. et sic dedit imp̄os. et multes testes p̄ sepulture sua. et sic dicit. **E**t diuītē p̄ morte sua. s̄. ioseph ab armathia q̄ nobilis decūto erat. Iste enī fuit telitis mortis dñi. q̄ ip̄e corp⁹ eius petīt. **D**ath. xxvij. sic dedit testē diuītē p̄ morte sua. vnde notanter posuit imp̄os in plurali et diuītē in singulari. Quia custodes sepulchri plures erant. et diuītē ille rūus tū.

In eodem capitulo vbi dicitur in postilla. Si posuerit animam suā p̄ peccato. **A**dditione. **U**bi nos habem? Si posuerit aliam suā p̄ peccato.

Vidētē p̄tū q̄ hic vider loq̄ p̄pha s̄ iudeos et alios p̄uersē credētes seu opinatēs q̄ ip̄os p̄ p̄tō suo p̄prio fūset passus. q̄tū falsam credulitatem seu opinione evanescat p̄pheta p̄ h̄ q̄ ex morte. p̄tū secuta est p̄pago fidelium longēua. et humana vita p̄pī. p̄pm̄ in dīni dīrecta. qd̄ p̄tū ex h̄ q̄ fuantes lege ip̄e et p̄cipue et p̄silia non solū et hoīes fin̄ roīem vnuīt. sed etiā q̄tū angeli in celis p̄uersantes. vñ apls ad philip. viij. **C**onversatio nūa in celis est. **A**it enī **A**ctero. **G**in carne p̄tēr carnē vnuīt. nō terrena vita est sed celestis. fin̄ quā suā lēa sic exponit. Si posuerit p̄ peccato aliam suā. et situ infidelis posuerit p̄tū aliam suā. id est si assueris peccatricē fuisse aliam ip̄e. **F**idebit se men longēū. qd̄ intelligit administratōne seu interrogatōne dictū. q̄d̄ quō videbit leme longēū. Lmultiplicationē fidelium q̄ secura est ad mortē ip̄e q̄tū fideles semē ip̄e sunt p̄ adoptionē. q̄tū rō. p̄phē p̄sonat rōm̄ gamalielus honorabilis legis doctoris. q̄d̄ **A**ctu. ca. vi. phariseis dicebat. **D**issecuritē ad hoīib; istis. s̄. a dīc ip̄ulus p̄tū et simile illos. qm̄ si est et hoīib; consiliū. hoc autē op̄ dissolute. si vero et deo est. nō poteris dissoluere. **S**i autē p̄tū h̄ dīcatur et aliq̄ secte prae q̄fīq̄ dīcāt magno ip̄e p̄missione diuītē. et p̄tū de laracens. Ad h̄ euācuandūtū in dīcūtē p̄pheta alia rationē dī. **E**t voluntas dñi in manu et dīcūtē. **C**onstat autē et voluntas dñi est sanctificatio nostra. prima ad **T**hessa. uij. cap. **S**ed constat et sanctificatio humana. nunq̄ in le. ve. nec i. aliqua legē seu secta fuit sic requētē directa in dīum. sicut in sequentib; doctrinā et vitā ch̄risti reputat. quoy plurimi intantūm sanctimoniū sequunt et tertēa omnino despiciunt. et vñ q̄ ad sanguinis effusionē p̄ veritatem pugnant. et sic voluntas domini in manu christi directa est. vnde h̄ qd̄ dīcitur. **V**oluntas domini in manu eius dirigēt. Legatur admiratōne seu inquisitōne conformiter ad verba immēdiata p̄ edētē. **S**ic posuerit in. s̄. infidelis peccatū anima suā. s̄. peccatricē animā ch̄risti. **M**uniquid visdebit semē longēū. et muniquid voluntas domini in manu eius dirigetur.

Replīca. **T**u capitulo. liij. cū dī. Et dabit imp̄os p̄ sepulture. **P**ostul. v. **A**cto. **D**icitur exponit de iudeis q̄tū dīti sunt in manu romanorū ob vindictā mortis ip̄e. **B**urg. se opponētē dicūtē expositionē s̄. p̄pīaz q̄. et inquit rim̄ h̄ debuit dicere. dabit imp̄os p̄ morte non pro sepulchro. quia licet in morte ip̄e valde peccauerūt. non tamen in sepulture. **D**icitur enim inquit et honorificē ch̄ristū fuit sepulch̄. et dīcīsupra. et tu sepulchrum eius gloriosum. **S**ed ita videntē frustra dīcta. q̄tū sepulchro. et p̄sequens mortē. ideo si iudei male egerūt mortē iustēdo. p̄tū egerūt mortē nō peccato. q̄tū mo fecerūt custodiū sepulchri ne p̄tū p̄cauit reuigeret.

Liber

quis non crederet resurrectione futurā. Sed et custodes coruperūt pecunia. ne resurrectionē faciat publicarent. Infideliter igit̄ et false dicit burg. q̄ uidei in sepultura non peccauerit. Nec valeret q̄ allegat sepulturā fuisse hominificā et meritaria. q̄ b̄ p̄mitet ad credentes. nō ad p̄fidios uideos q̄b̄ hōdie se pulch̄ r̄pi nō est gloriōsum. et alius est q̄d dic̄r̄t̄ t̄l̄f̄s̄ s̄epulchre custodes fuisse. q̄ nō fuerūt politi in testimoniis. q̄ r̄ne notoriata non egebat restumōto. h̄ erat positi et cauteleā discipulos ne fuissent corp̄is. et h̄ in hystoria euangelica. et sic et totis expositionib⁹ burgē. fanaliam s̄ sc̄m̄ tho. et postulatorem.

Caplin. LIII
Laude sterili
Aliq̄ doctores catholici expo-

nūt̄ hoc c̄p̄. de recipitu captiuitatis babylonice. ita q̄ eadē gens. si iudea d̄r̄b̄. h̄is virū et fecida. sterili et defcta fīm diversa t̄ga. h̄is virū et fecida a t̄pe legi date. q̄ fuit tūc despolata deo p̄ legis lusceptionē. Derelicta et sterili. t̄pe babylōice captiuitatis. led h̄ nō videb̄t̄ b̄i dictū. q̄ sterili et defcta p̄mittitur h̄ maior. multiplicatio plis exaltatōis. honoris q̄b̄ habent̄ virū. p̄plis aut̄ reueritus de captiuitate babylonica nūc fuit potea in tāta. p̄spitate q̄tū ad multitudinem p̄pli dūntias et honores et h̄m̄. sic fuciat̄ aī captiuitatē et marie t̄pe d̄b̄ et salomonis. h̄ fuit in fuitute. h̄z in terra sua. et afflictione mult̄. et dictū est s̄. xxv. Item infra d̄r̄ eccl̄ ea. Ecce sternā p̄ ordine lapides tuos et fundabo te in lapibus in q̄ denorāt̄ redificatio ciuitatis et tēpli multo excellētor q̄b̄ aī. Redificatio vō tēpli et ciuitatis p̄ ea primitiūt̄ babylonica nulla s̄t̄ respectu illi q̄ p̄cellit̄. et io ra. sa. exponit̄ istud ca. de t̄p̄ xpi. ita q̄ fīm ei iudea d̄r̄ h̄is virū et fecida. p̄ t̄pe aī captiuitate factā p̄ t̄tu. Sternū et derelicta. avī. ro. p̄ t̄pe captiuitatis in q̄ est mō. h̄z in adiuētiū messe erit i malo. p̄spuate q̄i incop̄it̄ q̄ fuit in q̄d̄. h̄z istud dīcūt̄ fundat̄ sup̄ erroneous fundamēti. s̄. q̄ ips̄ sit adhuc vētūr̄. ppter q̄d̄ pauli apl̄s ad Mal. ui. exponit̄ p̄m̄ ip̄iū b̄. ca. de vocatiōe gētū ad fidei xpi quā s̄t̄iam int̄dō leq̄. Igit̄ ad intellectū dīcēdōr̄ sciētū q̄ sicut vna ē fides antiqua et moderna. h̄z sit mō magis explicita. ita ē vna eccl̄ia a principio mūdi v̄sq̄ ad finez v̄u dicit̄ bre. omel. vii. Quis recti p̄familias s̄lititudinē tenet q̄d̄ aditor n̄ q̄ eos q̄s p̄didit̄ q̄i subiectos possidet in domo q̄ h̄s vineā v̄nversale. s̄ eccl̄iam. q̄ a primo abel iusto v̄sq̄ ad ultimū electū q̄ in fine mūdi nasciūt̄us est. q̄ sc̄t̄s p̄tulit̄. q̄i rot palmitēs emisit̄. et sic vna et eadē eccl̄ia d̄r̄ sterili et fecida. v̄u h̄is et derelicta. fīm diversas gētēs et t̄pa. ita q̄ p̄ t̄pe veteris testamenti d̄r̄ fecida et vir̄ h̄s q̄tū ad uideos r̄ne legi accepte et diuinū cultus. q̄ duo riguerūt̄ apud eos. Sterili et derelicta q̄tū ad gentilicē q̄ p̄ pauci habuerūt̄ fidē mediatori ut sc̄t̄s iob et aliq̄ alij. nec data fuit eis lex dīna. Econuerso aut̄ p̄ t̄pe noui testamenti in q̄ pauci de iudeis copatiue. et multi de gentilib⁹ crediderūt̄. Sedm̄ h̄ igis dīcēdō q̄ in p̄st̄ ca. Ponit̄ remedium ōp̄positū impenūt̄o liberatōis fiende p̄pm̄ tacto supra ca. li. q̄ ex dilatiōe p̄missiois dicte sal-

uatiōis ab aliq̄b̄ poterat estimari licet falso. q̄ promissio posset frustrari. In h̄t̄ ca. oī dīca p̄missio nō soluz adimpleri q̄tū ad iudeos oīs q̄ credere noluerūt̄ h̄ etiā q̄tū ad gentiles. q̄vidētes ac̄pleri uidei q̄ crediderūt̄ ē primūt̄ eccl̄ia admiratēs et glorificatēs dei dīcēt̄.

Ergo et i natiōes grā sp̄ūlēti effusa ē Act. ii. Et cōm̄ h̄ igis p̄is ca. i tres p̄tes dīm̄is q̄ p̄rio dīcēt̄ saluatois fiende p̄pm̄ dilatatio. sed oī fidelū exaltatio. ibi. noli. terro holtū. p̄strato ibi. Ecce ego creau. Circa prūmū dīcēt̄.

Laude sterili. i. eccl̄ia q̄ fūst̄ sterili in gētūlōb̄ t̄pe vēte. test. et dīcēt̄. Laude. s. interno corde. b **D**ecca laude extēnus ore. c **E**t h̄m̄. l̄corpe. q̄ foris mot̄ deuotio nis redūdat extēni. ē motibus corporis. p̄s.

Ilxiii. Cormēt̄ et caro mea exultauerit̄ i dei v̄nu. et sub d̄. **S**ūt̄ mul. s̄. def. i. gē. (dīcēt̄ iō tāre exultatiōis cī dītūlāt̄ q̄ fuit defcta t̄pe vēte. testa. e **D**agis q̄b̄ ei q̄ ha. vīz. i. gētū iūdāce. q̄ i nouo testamēto p̄les fūt̄ fides les de gētūlōb̄ q̄ de iudeis fūt̄ t̄pe vēteris testa. et q̄ ad multiplicatiois fidelū securit̄ augmentatio diuinū cultū subdit̄. f **H**ilata. lo. ten. tui. tē. p̄ locū tētonū intelligit̄ loc̄ sacrificij. eo q̄ sacrificij i vēteri lege fīcēt̄ in tabernaculo. accūp̄t̄ tabernaculū. p̄ atrio. facerdotū. q̄b̄ erat aī tabernaculū moyis factū de cortiūs. p̄elliō. tabulis et silib̄ ad erectione tabernacli necessariis. loc̄ aut̄ sacrificij fuit art̄ t̄pe vēteris testa. q̄ nō erat līcītū offerre sacrificiū nisi i h̄lūm̄ nec in tota ciuitate. h̄z in mōte syon rbi erat tēplū. h̄z t̄p̄ noui testamētū dilatāt̄ est loc̄ p̄or̄bē v̄m̄erūt̄. rbi a xpiānis offerre eucharistia q̄ est noui testamētū sacrificiū fīm q̄ fuit p̄dictū Malach. i. Ab or̄tu ei solis v̄sq̄ ad occasiōe magnā. est nomē meū i gētūb̄ dīcēt̄ dīs. et i oī loco sacrificij. et offerre nomē meo oblatiō mūda. tē. et ppter h̄ dīcēt̄. f **H**ilata. lo. ten. tui. tē. g **A**d d̄. p̄te. (ad designādū ampliatiois cultū diuinū. rā enī et le. pēnc. i. dilataberis ad oīm̄ p̄te orbis. h̄. Et semen tuū gen. heredi. q̄ apl̄i et alij fideles ac̄fēt̄ent̄ eccl̄ie alias gētēs p̄ sua p̄dicatiois. i **E**t ciuitates desertas. s. a deo ppter ydolatrie cultū. b **I**nhabitatō. l **N**oli timere. q̄ multiplicatio (fide ibi seminando. hoīm̄ nō est ad leticiā nūl̄ sit ordinata ad bonū fīm q̄ dīcēt̄ supra. i. **M**ultiplicasti gentē. nō magnificasti leticiā. iō post multiplicatiois fidelū. h̄z cōfīt̄er descriptib̄ exaltatio eoī. et dividit̄ in duas partēs. q̄ primo ponit̄ remōt̄io ciuitatiq̄. fusionis. sed oī assētūt̄ honoris. ibi. paupercula. Circa prūmū dīcēt̄. Noli timere q̄ nō cofundēt̄is. cuius ratio subdit̄ cum dīcēt̄.

m **Q**ua p̄fusionis adolescentie tūc tē. ad intellectum h̄i. l̄fe sciētū q̄ a principio nō fuit distinctionē inde et gentilicar̄. sed incepit in abraam q̄ circūcisio ē accepit̄ lignā distinctionē. et dīcēt̄ circūcisio sic distin̄it̄. Circūcisio est signū distinctionēs israel a gentilib⁹. et ideo confusio adolescentie gentilitatis est ydolatria. ad quam statim declinavit cultu dei remātēt̄ abraam. et suis successori bus p̄ Isaac. Et p̄ obnū vero viduitatis in gentilitate

Esiae

accipit a tpe legis date, q̄ ppter idolatriā q̄ a deo dimis-
sa est repudiatā ip̄a iudea ab ip̄o p̄ legē despolata. Lōfi-
cio v̄o adolescētē ip̄i iudee est iuolatria ad qmā declina-
uit post dñiōes leḡ in desertō, et postea in terra p̄missio-
nis, vñ dī. Iudicet. n. Recordat sūm tuū miserās adolescē-
tiā tuā, et charitatē de-
sponsatiōis meū, q̄ si se-
cuta es me ī deferto.
Obprobriū autē v̄i-
dutatis c̄ ē a tpe le-
gis noue quāz renuit
recipe, et sic derelicta
est a deo et repudiatā
p̄ maiori partē. Nūc
aut ita est q̄ iste p̄fusi-
ones, et obprobria ḡe-
tilitatis iudee, non
sunt recordāda in ec-
clesia et iudeis agen-
tibus cōstituta tpe ḡe,
eo q̄ sunt egl̄es iudei
et gentiles ad partici-
pandū ḡeaz, ip̄i invia-
z gliaz in partia, et b̄
est qđ dicit ap̄l's Ro.
x. No enī ē distincio
iudei et ḡeci, nā idem
dñs om̄i diues i oēs
q̄ inuocāt illum, et ad
ad' Hala. v. v. cap.
In xpo enī ieuū neg-
circūcisio valer aliqd
neq̄ p̄putuz, s̄ noua
creatura, sc̄ p̄ baptis-
mū regenerata, q̄ ba-
ptism̄ est culpe et pe-
ne deletiō, et p̄fusio-
nibus et obprobriis
pter qđ iudei eredē-
tes nō p̄st aliquid im-

properare gentilib⁹ credētib⁹ de p̄teris, neceōueris, tō
dī. q̄ p̄fusionis adolescentie tue obliuisceris tē, et p̄t̄ lēa-
n. Quia vt mu. d̄rel. tē, vbi alloq̄f (ex p̄dictio v̄sq̄ ibi
eccliam, pur se extēdit ad iudeos et gentiles et fideles q̄ in
p̄t̄ vita coiter affligunt, et p̄t̄ ex decursu veteri ac nos
ui testamēti, io. assimilat mulieri derelicta et merēti, s̄ q̄
ista tristitia queritur in gaudiū in vita beata, q̄ a tpe pas-
sionis p̄p̄i est apta, tō subdī. o Ad punctū in modi-
co dereliq̄ te, q̄ q̄cūq̄ tribulatio vite p̄sist̄ q̄si immo-
neā est respectu solatiōis celest̄, tō subdī. Et i mifor-
dia sempi, miser̄ sum tui. Horādū q̄ i ha pte vbi trās-
latio nra h̄z. Quia dñiabit tui q̄ fecit dñs exercitūs no-
men ei, in hebreo h̄z sic Quia dñatores tui factores tui
dñs exercitūs nomē ei, ibi manifeste appetet, pluralitas
p̄sonaz in deo cum dī in plurali. Dñatores tui factores
tui, et viuitas cēntē cū subdī. Dñs exercitūs nomē ei
ita q̄ noīa plurali nūeri affligunt cū noīo usiēi singlāz
p̄. Sicut in diebō noe, hic p̄t̄ ponit p̄fumatio dicti h̄z
iuramēto dñiōe cū dī. Sicut in diebō noe mihi istud tē
pactū enī firmū statut̄ de cū noe de diluuiō vlera non
inducēdo sup̄ terrā, et codē mō. dī de tribulatiōe r̄tērūs
nō inducēda sup̄ eccliam cū dī. q̄ Sic iurauit et non
tras. tibi et nō incre. te, increpatiō dñiā est tribulatio ab
eo immissa, et sic p̄t̄ q̄ se iupta loquit̄ hic de statu ecclie
sive trū phant̄, vbi p̄fūlo et tribulatio nullū locū habet,
vñ et adhuc subdī. t̄ Dñotes enī cōmouebūt, tante

aduentū p̄pi ad iudiciū. s Fedis pa. mīe nō mo. q̄ d̄
li intelligat de federe ḡe, nō mouet ab ecclia militāte ge-
neraliter, fed̄ aut̄ ḡie est oīo imutabile. t Pauper-
cula, hic p̄t̄ ponit honoris assecutio, vbi p̄t̄ recolit p̄
cedens tribulatio, cū dī. Paupcula tēpestatē, s. primo tū
it et est.

v Lōvulsa tē, q̄ ec-
clesia et in plurimū
fuit tē afficta, et erit
in p̄st̄ vita loquēdo
de ip̄a q̄tuz ad illos
q̄ nuero et merito sūt
in ecclia, et h̄ p̄mutat̄
bic, et oposita p̄solat̄
sue honoratio clari-
t̄ elucescat, cū subdī
p̄ Ecce ego ster, (tur-
p̄ or. la. tu. tē. qđ vno
mō p̄t̄ intelligi d̄ ec-
clesia militāte, et sic la-
pides isti sūt viri san-
cti i diversis gradib⁹
et officiis ecclie p̄st̄u-
ti, ex q̄b̄ edificatur ec-
clesia. Alio mō de ec-
clesia triūphāte, et sic
lapides uti sūt beati
in diversis māsiōib⁹
et gradib⁹ ḡie colloca-
ti, de q̄ edificio h̄z A
poca. xii. vñ ibi coelus
dī. Et ciuitas si eger
sole neq̄ luna vt lu-
ceant in ea, nam clarē-
tas dī illūminabit illā
y. Uniuersos fūtu-
doc, a dñs, q̄ in bītū
dīne celesti om̄es vī-
dem in dīna essentia
illud qđ p̄met ad eo

rū beatitudinē, et sic sunt edociti a dñio immediate, et h̄z est
qđ dī. Iudicet. xxi. Et nō docebit vlera vir primā suū, et
vir frēm suū, dices cognoscē dñm. Dñs ei cognoscēt me
a mīmo eoz v̄sq̄ ad maximū ait dñs. z Recede, u. re-
a Procul a calūnia, q̄ nō habebit locū in pa. (cedes,
tria. b Ecce accola veniet, u. gentil. c Qui nō erat
meū, si queritionē ad fidē. d Admēna quondā tu.
dī est q̄ nō fuit natiōe iudei. e Adiūget tibi, i. adeq̄s
bif tibi in donis ḡe, et supra dictū est. f Ecce
ego, hic p̄t̄ delectib⁹ hostiū detectio, s. demōis vāntip̄
q̄ ent instrumentū diaboli ad p̄sequēdū eccliaz, et h̄z est qđ
dī. f Ecce ego creavi fabri, tē, diabolū q̄ q̄tū ad na-
turā que bona est a deo creat̄ est, s̄ p̄ suā maliciā deprava-
ta, de q̄ dī. Job. xli. Hala. ei primas ardere facit, id ē
tentatiōes i cordib⁹ p̄tor, et p̄secutiōes ē eccliaz fidelūs.
g Et p̄ferent̄ vas in op̄, a. antīp̄m quē possidēbit, et
ad p̄fectiōez applicabūt. b Et ego creavi interfec, ad
dīp. i. michaēl archangeli cuīs ministerio de p̄cepto
dñi antīp̄s, et magna ps adhēritū libi interficies, vt di-
cūt doctores sancti, tō subdī. i. Dñe vas qđ ficiūz
l. No dirige, i. iumento (est ē te, diaboli instigatio,
frustrabit l. Et omnē lingū resistētē tibia, aduersan-
tem catholice fidei. m In iudicio iudicabis, q̄r san-
cti in extremo iudicio cū dño impios iudicabis.
n Hec est hereditas seruorum dñi, q̄ pacto iudicio cele-
stem hereditatē in corpe et anima possidebūt,

Liber

Con capitulo, rbi dicit postilla. Quia diabolus tui qui fecit te datus exercitu nomine ei. **A**dditio.

Tibi translatio nostra huius, quod diabolus tui qui fecit te in hebreo hic. Quia diabolus tui et factor tui datus exercitu nomine ei, et sic in hoc loco si apparet pluralitas plonat in deo, nec inde de deo sumus argumentum est hebreos, quod forte cetereris eis in versibus, sunt tamen multa alia loca in quibus hoc mysterium clarius cōprobatur. Capitulum, LV.

Onus sitiones. **D**ic incipit capitulū i hebreo in quod ponit remedium oppositus, tertio impecunio supraposito in causa, et scripto ipso, pcedere, et hoc hic ponit ei eminētia. Et diversi dicitur tres pres, qui primo describit eius magnifica liberalitas, se secundo ipso summa dignitas, ibi. Ecce testē, tertio exercitū nostra sedulitas, ibi. Querite dñm. Circa primum dicitur a. Omnes sitiones ad agnos, s. greci ipsi, et greci in cunctate celesti per ipsum ipm donandas, sicut quod ipse dicit Job, iiii. Qui ait benit et aq. quā ego dabo ei non sicut in eternū, sed aq. quā ego dabo ei fuit in eo fons aque salientis in vita eternā. b. Et quod non habetis et q. d. ista non cadit sub pectus ipsali, sed dant ex mera liberalitate dina. c. Unus et lac, per ista quod in nutritib⁹ sunt principia intelligentia bona greci et glie spiritualia aie nutritiua, quod p̄cipuum est hoīus ad cognitionem spiritualium et sensibilium devenire. d. Quare apparet gentium etiam, ponit studiū et labore vñm circa bona trahit, et deceptoria, quod non reficiunt, sed magis fame et sustinunt faciunt, quod cupiditate augment, vñ dicunt poeta. Crescit amor nūni, quanto ipsa pœcula crescit. Et idē dicit Ambro, super Lucam de hydropico, et idē est de amictione bonorum et hominum. e. Et delect, in crassitudine, et greci pinguedine, f. Hinc vita, non corpore quod non sentit talia. g. Incline aurem ream, ad euangelicā veritatem. h. Et vivet aia vita, vita greci, et postea glie, et vñ ista, pueniat subdit, i. Et serena vobis pacem semper tñm, lege euangelicam cui alia. l. Discedias dñs fideles, sic est i hebreo, non succedit, et illi coram. Discedias ipso fideliter adimplendas. O. autem per dauid intelligat ipso, p̄t. Ecce, in. Reuerentur filii isti, et quod dñm deū suū et dauid regē suū, rbi translatio chaldaica haberet. Et obediens messie filio dauid regi suo, et dñe, p̄t. Venient dñs deo suo et dauid regi suo que sine utabο eis, glo, hebraica. Obedient messie filio dauid, certum est tamen quod dauid dñm ante erat defunctus, quod isti, p̄t, esse essent, et ideo non intelligit hoc de ipso sed de ipso ab eo defensu, sicut quod dñs Roma, i. Qui factus est ei ex semine dauid sicut carnē, et eos dē non hic per dauid intelligit ipso, sed etiam p̄t, p̄ paulū apostolum, quod Actu, xiiij, allegat hanc scripturam de ipso dictam dñs, Dabo robis sancta dauid fidelia, rbi enim translatio nostra habet hic, Discedias dauid fideles, translatio, lxx, quaz alleget paulus huius, Sancta dauid fidelia, et dicit glo, Actu,

xijij. Et quod etiam vicerit p̄t, quod finita tota translatio ad latram redit, et ad eū p̄t, hoc etiam sentitur, et p̄t ex supra, l. Ecce testē, hic p̄t describit ipso, ipso subtilis (dictis, mitas, et prior in doctrina cū dñs, Ecce testē populus dedit eū id est in virtutis divinis testimonii, ppter quod dñm 30, xvij. Ego in hoc natus sum, et ad hoc veni in mundū, ut testimonii phibes am vitati. Dicō i potestat, eminētia cum in. **D**ucē (subditur ac p̄ceptores gentilium, sicut quod dñs Iohannes, vlt. Data est mihi oīs potestas in celo et in terra, n. Ecce gentes, dic mutat modum loquendi de tertia persona ad secundam quod frequenter in prophetis, et dirigunt sermonem ad xp̄m dices, n. Ecce gentes, i. populū gentilem, o. Quaz nesciebas, p̄ approbationem ppter eius ydolatriā, et modo loquendū quod dñs fanus viginis, Nescio vos, **D**ath, xxv. p. Et gētes quod te non cognoverit, p̄ fidem, q. Ad te currat, p̄ celetē questionē ad p̄dicationē ap̄lorum. r. Propter dñm deū tuū, et p̄fem quod est s. Et secundū israel, i. deū sanctis (de) ipius ipso hominis, cantemus, t. Quia glorificauit te, et tu ad gloriam corporis in resurrectione, quā tunc habuisti ipso et non nisi, et tu ad sessionem ad dexteram patris in humanitate, quā habuisti in ascensione, et tu ad operationem miraculorum p̄ ap̄los factorum in nobis ipso invocatione, quod videtis populi gentiles ad ipso auerterebant, et hoc in actibus ap̄lorum in pluribus locis. v. Querite, **D**ic p̄t excitat humana sedulitas ad querendum deū tpe greci, ex consideratio sue liberalitatis et maiestatis. Et primo fit p̄positus, scđo declarat dictum, ibi. Non enim. Circa primum dñs, v. Querite dñm dum inueniri potest, et antequod veniat seueritas iudicii. x. Inuocate eū, p̄ deūrū oīnem, y. Dum ipse est, ad erauādēdū parat, et quod pectoris oīnem non est erauādibilis, lo subdit. z. Vere, impius viā suam a. Et vir iniquus cogitationes suis (id est opera sua mala, as, ex hoc p̄t falsitas iosephi dicens, quod cogitationes intramane sunt pœctā, b. Et reuertat ad domum, p̄ rem pñiam, c. Et misericordia, dando ei gratiam, d. Quoniam multus est ad ignoscendū, i. prius quod ad condemnandum, a. Non enim, **D**ic p̄t declarat dictum suū, et prius de divinitate pietatis dicit. Non enim cogitationes mee etiam cogitationes eius humanae sunt ad iniurias vindicandū, cogitationes autem diuinæ sunt magis ad miserandū, b. Quia sicut exaltantur in terra, quod celum sursum est, et terra deorum, sic cogitationes diuinæ, et opera sunt elevata ad superiora sicut quod deus dicit, xvi. Aniuersa ppter semetipm opatus est dñs, Cogitationes autem humanae et opera tendunt ad deos, Be nef, viij. Sensus et cogitatio humanae, cordis prona sunt ad malum ab adolescentia sua, Secundo quod ad ubi suū stabiliter cū dicitur, c. Et quod descendit ymber et absque effectu, lo sequitur,

Esaiæ

d. Sed inebriat tem̄ t̄c. et p̄t̄ v̄sc̄ ibi. **e.** Sic erit b̄d̄ meū p̄ p̄ph̄as v̄ct̄, v̄l̄ aliter. **f.** Verū meū, i. filiū de q̄ d̄. **g.** Job. i. In p̄ incipio erat v̄bz̄ t̄c. **f.** Q̄d̄ egredieſ de ore meo, q̄ sp̄ nascit̄ a p̄ce, ista enī natiuitas mēſurat eternitatē, q̄ cōp̄leat̄ om̄e t̄ps. **g.** Nō reuertet̄ vacuū filiū enī p̄cedēs a p̄ce

et v̄c̄m̄s in mādū nō
red̄t̄ vacuū i celū,
sed p̄es detentos in
lūndo adductū secūz̄,
ideo subdit̄.

h. Sz faciet q̄ uoz̄
voln̄. q̄c̄l̄ḡ p̄ p̄luz̄
fieri dispositiū. silt̄ s̄ h̄
referat ad v̄bū d̄s̄i
p̄ p̄ph̄as v̄ct̄, nō fr̄u
strat̄ effecu a deo in
v̄. Quia i le, rento,
ege, vos p̄es in lym
bo detent̄.

i. Et in pace duce
mini ad glorīa celī.
l. Hōtes et col. i. an
geli sup̄iores et inferi
ores eo mō loquendi
q̄ d̄ p̄. c̄xiiij. **m.** Don
tes in circuitu eius.
q̄d̄ angeli, vt dicit
glo. Augu.

n. Lātabūt̄ co, vo,
sandē, q̄r̄ p̄o ascēden
te cū electis fuit gay
dūz̄ et leticiā angelis
sanctis.

o. Et oia ligna regi, i. ois creatura etiā insensibilis,
p̄. Plaudēt̄ manū, gaudēres suo creatori. **p.** Pro
saluincula ascen. abies, q̄d̄ exponit r̄a, s̄i, i. p̄t̄s aufe
ref ab imph̄s, et dabit̄ iustis, et iſtud fuit impletū i reluc
reccione xpi, q̄ p̄es in lymp̄o detenti fuerūt̄ de po
testate demonū liberati, et ad celū exaltati, et pleniū iples
biſ̄ in iudicio finali, q̄d̄ demōes tr̄fūndiſ̄ in infernū, et
oēs electi in corpe et aia trāſferenſ̄ ad celū, ideo subdit̄.

q. Et eru do, ab oib̄ electi, et **r.** In sig. e. i. i. signū salu
tētē. **s.** Qd̄ si au. q̄ p̄petuitas i rōe ve br̄titūdīs iclu

t. Ec dicit̄ d̄s̄. Sup̄ius **Lapi. LVI.** (d̄s̄ t̄c,

b. p̄ph̄eta p̄sol̄) est fideles denunciando eis libera
tētē a malis. **D**ic iter eos p̄sol̄ denunciando
eis plenariōne in bonis. **f.** diuidit̄ in tres p̄t̄s, q̄r̄ pri
mo ponit̄ huī salut̄ p̄patio, sedo hūl̄ salut̄ collatio ea,
lix. terro salut̄ collate dūcretio. lxiij. ca. **P**rima in duas,
q̄r̄ p̄io ponit̄ dicta p̄patio seu dispositio, sedo tollit̄ erro
ris occasio, ibi. **E**t no dicat̄. Circa prūmū ſciendū, q̄ debi
ta dispositio ad recipiēdū ſalutē p̄ r̄pm̄. donādam est q̄
hoies iuste le habeat̄ erga prūmū, et deuote erga deū, p̄i
b. **L**uſtodiēt̄ iudeū, q̄d̄ d̄ iudicib̄ (mā tangit̄ cū d̄),
et maioriib̄, et no declinet̄ a recrudētē iudicij timore vt
amore. **c.** Et facite iuſticiā, h̄ d̄ c̄t̄ ad oēs, q̄r̄ q̄libet
tenet̄ vñtere iuste cū primo. **d.** Quia iu. est ſal̄ mea,
id est r̄ps q̄d̄ a p̄ce data est mādo ſalins. **e.** Et ve
niat̄ carnē allumēdo. **f.** Et iuſticiā mea, i. r̄ps, q̄ p̄iam
iuſticie ſatūſt̄c̄t̄ deo p̄ri, d̄r̄ aſt̄r̄ps iuſticiā ſal̄, q̄ p̄ſe
c̄t̄o xpi vno nole nō p̄ot̄ explicari, et iō noiaſ̄ plib̄ noib̄
hic et aliib̄. Eſequit̄ ponit̄ ſcd̄m de dūmō cultu, cū d̄. **g.**
H̄ Beat̄ vir q̄ facit̄ b̄. s̄. q̄d̄ poſtea ſubdit̄. **h.** Luſto
diēt̄ ſabbati ne polluat̄ illud, p̄ ſabbati q̄d̄ erat ordi
natū ſpecialiter dūmō cultu intellegi vñt̄ illud q̄d̄ p̄t̄

net ad dūmō cultu in noua lege, **i.** Luſtodiēt̄ ma
nus ſuas, a malo opib̄ in q̄b̄ marie iſt̄ traſgressio ſabba
ti et cult̄ diuini, maḡ q̄ opib̄ corporali ſerilitati homi
nū defuientib̄, **l.** Et non dicat̄ t̄c. Iuſc̄ p̄t̄ remouet̄
error orienſ̄ ci rea p̄dictā dispositiōem, et diuidit̄ i tres
pres fm̄ tres errorēs

ſc̄da ps̄ incipit ſeq̄n̄
ti ca, tertia, lviij. **P**ri
ma in duas, q̄r̄ p̄mo
ponit̄ errorē remo
tio, ſc̄do doctor p̄uni
tio, ibi. **M**ēs beſtie,
Prima adhuc in duas,
q̄r̄ p̄mo error tol
lit̄ ſc̄d̄ ſt̄ Maria ve
ritas aſſerit̄, ibi. **Q**uia
hec dicit̄, Ille aut̄ ex
ror p̄muſ̄ p̄cedit ex
detectu naturali, ge
neris et pliſ̄, **h̄** enī
q̄ gentiles queriſ̄ ad
iniquitū nō admittit̄
banū ad celū indeorū
eql̄iter, q̄ recipieban
tur ad legis obruātiā
nō nō aq̄uitabat̄ ſta
tum ad ea q̄ erant̄ ho
nois, ſed aliqui tertia
generatione et aliqui in
decima, et aliq̄ mūniḡ
verdictū fuit plenus
deute, xxiij. et ex h̄ cre
debāt q̄ in p̄mo bea
titudinis eſſet tanta

distantia, et hoc remouet̄ cū d̄. **l.** Et nō diſi, adueni
id ē gentilis natione. **i.** Qui adheſio, p̄ verā fidē,
m. Separatione dūi, me d̄s̄, in retributiōe iuſtor̄.

n. A p̄lo ſno, s̄ iudaico. H̄l̄t̄ q̄ defectus prolis in lege
erat vitupabilis, aliq̄ ſimplices prole carētes q̄uis eēt̄
de p̄lo iſrael, eſtunabant̄ ſe deficeret a p̄mo iuſtor̄, eo q̄
nō multiplicarēt̄ p̄lm̄, et hoc remouet̄ cū d̄.

o. Et nō diſi, euntchus, i. impotens ad generandū,

p. Ecce ego li. ati, et nō facies prolis ſuctū, et ſubintela
liḡt̄ diminutio mercedis vel ablatio. **q.** Quia hec te
Die ſitier ſt̄ Maria veritas aſſerit̄, videlicet q̄ euntchus
et gentilis venies ad fidē tantū bonū ſequet̄ ḡe in pre
ſenti et ḡe in futuro, ceteris nō partib̄ q̄ntuz recipieſ̄ iuſ
dens natione et doctans multa prole, et hoc p̄t̄ ſupletum
in noua lege Acta, et vbi ſp̄uſſanc̄ in ſigno viſibili deſ
ſcendit ſup̄ cornelii q̄lios gentiles cum eo exiſtētes, ſi
cūt̄ eccl̄e ſup̄ ap̄los et alios fideles de iudeis exiſtē
tes, ppter q̄s dicit̄ paulus apl̄s Ro. x. Non est diſtinctio
iudei et ḡeci, nā idē d̄s̄ oīm̄, d̄wes in oēs qui inuocat̄
q̄ Quia hec dicit̄ d̄s̄ t̄c, i. debi. Illſi, hoc eſt q̄d̄ d̄,
te debi coluerint. **r.** Et elegerint q̄ voluſ̄, iuste vñ
re cū proximo **s.** Et tenuerint ſedus medi, legē euā
gelica p̄ quā deo federamur. **t.** Dabo eis in do, mea,
id est eccl̄ia militante, et dicti eſt ſup̄a, q̄. capitulo,

v. Et in mūris meis in eccl̄ia triumphante, q̄ p̄ mu
ros intelligit̄, eo q̄ violentia ibi nō p̄ot̄ iuſteri.

x. Locum, recipiendo gratiam in preſenti, et gloriā in
future.

y. Et nomen melius t̄c, iſtud proprie refertur ad illos
qui ſe caſtrauent̄, ppter regnum celorum per caſtra, iſt
obliuianſ̄, que melior eſt et magis mentoria q̄ ſecū
dinas prolis. Fm̄ q̄ dicit̄ ſaluator noster **P**athei, lxiij,

Liber

Sunt enī cuncti q̄ se cōstrauerūt ppter regnū celorū q̄ pot̄ cap̄e capiat. i. tantū bonū ppter sui altitudinē nō p̄ a. Nonē sempernū dabo eis, qd nō cipit. s̄z psal. c. pot̄ intelligi de vita p̄fici. vbi nō c̄tinuat nomen talū p̄ successionē t̄ generatōez, h̄ intelligit de vita b̄sa. Confes̄ quēter osdīc p̄posituz in gentilib⁹ cū dicit.

b. Et n̄ aduenē t̄. p̄t̄ s̄nā ex dict̄ v̄sq̄. Adduc̄ eos. vbi t̄. an gl̄az, celestem rbi nihil admittitur nisi sc̄m. Apoca. vlt. Nō intrabit̄ i illā ali qd conqnatū t̄ p̄mit̄ t̄ hic stat̄ ecclie triumphantis, eo q̄ est p̄sum̄ in intentione, t̄ subdit̄ stat̄ ecclie militantis, cū dicit.

d. Et lenifica, eos t̄ orōnes eoz acceptan doadeo subditur.

e. Holocausta eorū t̄. vt dicunt̄ hic holocausta t̄ victimē q̄ cunq̄ bona ad gloriam dei facta. Pot̄ etiā h̄ accipi sp̄eciale de eu- charistia q̄ est sacrificiū fidelū, t̄ d̄ holocausta t̄ victimē i plurimis, q̄ p̄tinet in se v̄ turē oīm sacrificiorū veteris legi mō supemē.

f. Luctis po(nēti), pulis, sine aliq̄ accep-

ptatione, ppter qd dicit pet̄ Actu. x. In v̄itate compēti qd nō est psona acceptor de t̄. g. Qui con̄v. isrl. a. oēs electos i v̄itate charitatis t̄ idei. h. Adhuc p̄gregabo ad eūz p̄gregatos ei. Omnes bestie agri v̄enire ad deuorandū: vniuersit̄ be st̄ saltus. Speculatorēs ei ce. i. oēs nescierunt vniuersi: canes muti nō valen-

declinauerūt tr̄ia sua, t̄ q̄ sit illa subdit̄ cū d̄. Anus, q̄s q̄ ad auariciā suā sacerdotes enī t̄ scribe multum ad auariciā declinauerūt, t̄ sub specie religiōis oblatōib⁹ et p̄slib⁹ pl̄m multipl̄ spoliabāt, ppter qd statuerat i tēs plo hoies q̄ vendebāt oues et boves et nūmularios, vt

dierū fuit plēm¹ Bos-

ba. q. t̄ Bath. xii. vñ

et in libro hebraico q̄

d̄ ionia, t̄ est autenti-

cus, apud iudeos d̄.

q̄ in leda domo erat

anatice intenti, t̄ ro-

cāf sc̄da dom̄ tēpl̄z

in redditū captiuus

babylonice edicati

rbi ips⁹ fuit oblat⁹, t̄

rbi legi pluries dos-

v. Venire. (cuīle,

sumam² vnum, usq̄

erat vbum eoz semet

ips⁹ ad carnalitatis

inuitantium.

f. Et erit siue hodie

sic t̄ eras t̄. q̄ p̄ ins-

ueniebat nouos mos-

dos trahēdi pecunia-

ria t̄ ampliandū.

Capitulū. LVII.

Tellit petit t̄ non ē

q̄ recogiter i corde

suo: t̄ vici mīle col-

ligunt̄: q̄ nō ē q̄ intelligat

t̄ facie n. malicie collect⁹

estiuist⁹. Cenit pax: reque-

scet in cubili suo, q̄ ambula-

uit i directiōe sua. Glos

aūt accedite huc filij augu-

raticis: semen adulteri et

figi p̄ cert⁹, et marie

p̄m t̄ ap̄los et fideles alios in p̄mūtua ecclia cogita-

bāt q̄ hoc esset p̄ p̄ctis eoz, t̄ refugiebat vñā t̄ doctrinā

ip̄oꝝ, ad opposita via se querentes in veteri et novo tes-

timeto, t̄ fin hoc p̄us capl̄m diuidit in duas partes, q̄

primo error excludit, sed malicia eoz arguit. ii. Glos au-

a. Just⁹ perit a. cb. ill⁹ q̄ morte

(t̄). Līca p̄mū d̄.

ap̄fusibili erit mādo trahit. b. Et nō est q̄ reco. q̄ hoc

nō est ppter sūi delictū, sed ppter nostū excludit.

c. Et vui misericordie, i. ap̄l̄ aliq̄ fideles et copassioe

animar̄ ex labo, ib⁹ t̄ formis exponentis. d. Collis

gunt̄, de vita p̄fici, sicut fruct⁹ maturi ad reponendū in

hoc reo celesti. e. Non est q̄ intelligat, q̄ hoc sit bonū

ip̄oꝝ, sed magis ad malū et estūmat q̄b excludit cū sub-

ditur. f. T̄ facie enī malicie, hominū p̄ficiis vite.

g. Collectus est instus, in horito celesti. h. Cenit

pax, celestis sup̄ cū. i. Regescat in cubili suo. l. in gra-

du glie sibi p̄parato. l. Qui ambulauit, in p̄ficiū

i. In directiōe sua, nō delinans a recta via.

m. Glos autē, l. sequent̄ ex arguit errantū malicia,

sequida cōmendat̄ redeuentū p̄nia, ib⁹. Qui autem ter-

rito amboꝝ differentia, ib⁹. Non enī t̄. Prima in duas,

quia primo arguit malicia populi iudaici captiuitatē

babylonica p̄dēns, secundo subsequēs, ib⁹, in multū

dīne. Malicia autē m p̄cedens potissimum fuit idolatria

ppter quā secura est captiuitas illa, et patet ex. iiii. Re-

cū. t̄. h. Paralip̄, t̄ hoc est quod dicitur.

m. Glos autem accedit huc filij auguraticis, i. genit-

uadice que fuit multum intenta auguratis tempore ma-

nasse t̄ aliorū regum malorum. n. Venerū adulteri

Esate

fornicarie, sic est in hebreo et libris correcis, vocat autem hic adulteri ipsum idolum, et fornicaria ipsa indea quod idolas, etiam cum idolo fornicata fuit, et sic posteri eorum dicuntur filii fornicarie et adulteri, et non solum illi qui fuerunt a captiuitate babylonica, sed etiam illi qui fuerunt post etiam tempore ipsi, quod sic merita patrum, et abraham isaac et iacob recordantur ad laudem bonorum, ita mala idolatriarum impoperantur malis.

O Sup quod lusisti a illius lingua spiritu et colaphis illudendo, **P** Sup quod dilatatus os ipm dufamando et rituperando.

Q Et electus lingua blasphemando que patet in multis locis in euangelio, quod hoc non fecisti super hominem tuum, sed etiam super deum et salvatorem veitum.

Et huius quo vos filii sceleribus plebes hemen meus (niderat, quod sic), **E**t qui solamini in deo tecum ibi ei colebat idola, et in locis umbrosis, iuxta hanc luxuriam et erubebant in veneraturone aliquip idolorum, sive netis et priapi.

V Inmolates pueros in torcularibus, et sanguinem in pte decurrete faciebat intra aquam ad bafidus, **E** Hubter eminentes petras de tua (ibi diuinatione, pte enim soler torreates descendere, **I**n pte torreates pte tua, hunc quod ad imolandum pueros eligebat talia loca, **E**t ipsi, idolis, a studi libamen, de pte sanguinis puerorum, libamen enim est oblatio de liquidis,

B Obrulisti sacrificium, de carnibus eorum, **C** Huiusque pte si idignabor, quod sic, tunc ppter effusione sanguinis innocentium, tu quod hunc fiebat ad impendendum obsequium idolis,

D Sup monte excelsum tecum, ad formidabilem idolatriam,

E Et per ostium tecum, et sic ingrediendo et egrediendo domum videres idolum ut sic non elaberet de tua memoria.

F Quia iuxta me discoopquisti tecum, loqui de iudea sicut de adulteria effrenata, quod in eodem lecto recipit adulterorum cuius marito, et hunc impletum potissimum tempore regis manasse, quod poluit idolum in templo domini, paralipomenon, **G** Et pepigisti cum eis fedus, idolatrie, **H** Dilexisti stratum eorum manu aptam, ad faciendum expensas magnas in idola.

I Et ornasti te regi, sic est in hebreo et in libris correcis, **L** Inguerito, quod meretrices pingunt facies suas ut magis placeant adulteris, et hunc impletum maxime tempore regis achaz regis istius regis izabel memorem ei, quod ad introitum hunc in isti depinxerat oculos suos stolidum tecum, et placet ei, sicut hunc ut Reg. 1. **D**ulisti legatos tuos, pte, sed ad theglatophalanthum regem assyriorum tempore achaz, et pte, **M** Reg. 16, et ad regem egypti tempore sedachie, ppter de hoibz, et de dico diffidendo, ppter quod secura est captiuitas babylonica, et hunc, ut Reg. 16, tunc subdit, **M** Et hunc iusta es visus ad inferos, **J** In hebreo hunc usq; sool, quod aliqui accipiunt postea, aliqui per inferno, et retro mo accipiunt hic, quod in captiu-

tate babylonica multi fuerint mortui in pte suis, quod uscadauera in fossis fuerint plecta, et aie ad infernum descendere non. **I**n multitudine tecum, hic post ponunt pte iudeorum post captiuitatem babylonica, inter quod primus fuit auaricia et dicta est ista, et ex hoc ppter alia, quod finis quod dicitur Thuno, vi.

K Adiutor oim malorum est cupiditas, et hoc est quod dicitur in multitudine tecum, quod rectores populi et sacerdotes et homines, diversas rias crebant extorquere pecunias a populo.

O Nec dixisti quod escas, **C** Uic manum tue inuenisti, ppter ea non rogasti, **P** Pro quod lolcita nimis, quod metita es et me non es recordata, neque cogitasti in corde tuo: quod ego racens et quasi si videsset, me oblitia es, **E**go annunciebam iniusticiam tuam, et opera tua, non prodeunt tibi, **C** Uic clamaueris liberetur te congregati tui, **E**t oes eos auferet vellet: tollet aura, **Q** uia autem fiduciaz huius mei, hereditabit frater et possit debit monte sanctum meum, et

R Pro quod solicita sis inuidi, quod non per me,

nec pro cultu nominis mei, ideo sequitur.

S Quia mentira es, scribis enim Ego, xxxiiij, **A** venit ergo moyses et narravit plebi vniuersalia bona domini atque iudicia, **R** scitque totus populus una voce, quia bona dominus qui locutus est factum est, et sic promisit pte, et sua posteritate legem domini suare, quod non fecit, **T** Neque cogitasti in corde tecum, et dissimulasti peccata vestra ad tempore, et postea punitio gravissima ideo subdit, **E**go annunciebam, et manifestabo.

F Justificiam tuam, in iniusticiam tuam, quod ironice loqui, sicut fatus ironice dicit, tu es multum sapiens, **E**t opera tua, et dignitatem tibi congregare, **Z** Non poteris tibi ideo subditur, **A** Luic clamaueris, in angustia obsecratus pte romanos, **B** Liberent te congregati tui, si numeri aurei et argentei, quos indebet congregasti, quod non poterunt, ideo subditur, **C** Et oes eos auferet ventus, et eos, **D** Quia autem haec post describit reuer (manus imperi), tentium penitentiam, quod ad predicationem christi et apostolorum plures de iudeis crediderunt, et pena pte romanos inficta evaserunt, quod ante aduentum romanorum in iudeam admonitione fuerunt fideles pte angelum, et transirent in regnum agnitionis, qui erat confederatus romanis, et habetur in ecclesia iusta hystriona, ideo subditur.

D Qui autem fiduciam habet mei, in me et non in pecunias suis, cuiusmodi tunc erant fideles nibil proprii possidentes, et habetur Actuum, **E** Hereditabit terram tecum, et secundum hierusalem in qua est mons sion, helius enim hadrianus impator hierusalem destructam per Lytum reedificauit, probubens iudeos habitare in ea, et concedens eis habitationem christianis, ideo subdit, **F** Et dicam, et dic facias et helyum hadrianum, **H** Sicut facite tecum, si que populus

Liber

meus christianus absq; vlo impedimento possit ibi redire
Pot etia aliter exponi, vt p b qd d: hic, e heredita
bit terrā, in colligat terrā, quā vere penitentia pos
siderebit, qd subdit postea.

i Declinate de semita
rē, in hebreo h̄. Expedite viā, qd sic glosat Rā, su, Amos
uete de vīs vīis fi
gmentū malū, qd i,
telligit inclinationes
formis ad p̄ctū, t sic
pr̄s qd fm ipm passus
iste nō intelligit ad li
terā de expeditiōe rie
materiali in redditu ba
bylonice captiuitatis
vt aliqui expositores
nři voluit dicere, h̄ de
expeditiōe rie in redi
tu ad dei p̄niam, t
hunc dicto concordat
qd subdit. Quia bec
dicit excelsus rē, He
quitur.

lz Et i san, habi, t cu
ptri, t hu, spi, rē, nō el
lic sit ponit obsti
nator, penitentia dis
serēta in puniōe et
remedio. Lurca qd sc̄i
endum, qd adueniēte
puniōe cessat comi
ratio, ira puniētis,
put qd libet expenſ, et
h̄ mō loq̄tur dñs, d.
l Nō enī in sempi
ternā litigabo, p̄tōu
bus comunabō.

m Hęz vīs in fi
nem, i, sp.

n In rascar, cui rō subdit, o Quia sp̄s
a facie mea egredieſ rē, loq̄tur de seip̄o ad modū homis
punitentis de cui punitib; egredieſ sum, t s̄tar, q, d, puni
tione facta cessabit ira mea, p Propter iniqtatē au
tūc ei, t supple alioz maloz ad hāc auariciā sequentiū,
q Iraſ lūz, t pensiſ euſ, qd exercitū romanoy. Auaricia
enī phariseor, tacerdotū fuit occasio cis deridēti p̄m,
fm qd d: lū, xl. Audiebat aut̄ hec oia pharisei, qd erant
auari, t deridebat ei, t ex sequēti odiū h̄ ipm p̄cepit,
ex qd r̄lteri ei, morte, pcurauerūt, ppter qd postea p̄ ro
manos puniti fuſit, t Abscondiſ, s, me, grām meaz
ab eis nō subtrahēdo, s Et abiſ vag, qd diuertiſ
cia, t In via cordis sui, punitatē somnis sequedo,
v Elias ei, vidi, qd oia nuda, t apta sunt oculis dei,
x Et sanaui ei, i, dedi, p oib; sanaiois sufficiens reme
diū, y Et reduri ei, p pniāz, qd intelligit nō de oib;,
sed de vere penitentib; solū, z Et reddidi ſolatiōes
ip̄i, i, donū ſp̄ſianeti in ſigno viſibili aplis altis credē
a Et lugentiſ el, qd eaq; die ad p̄dicā (tub), Actu, ii,
tionē petri multi corde copuncti receperūt fidē p̄pi, fm
qd d: Actu, ii. Et apposite ſunt in die illa aie circiter tria
milia, t ppter h̄ subdit, b Creauit fructū labior, i, p̄
dicatiōes p̄pi t aploz, c Pacē, t qd longe est, i, pplo gen, (futuro, qd subdit
tili ad ch̄rūtū querio, qd lege, t, ppbas nō habuerat,
e Et qd ppe est, i, pplo uidaico lege, t, ppbas h̄ſti, hanc
aut̄ ſcripturā inducit apls Ephe, qd, in xp̄o impletā, d.
Et veniēs euāgelizauit pacē vobis qd longe fuſtis, t qd
patet qd passus iste nō intelligit ad latim de nūctis cyri p

regnū ſuū mifis ad denūciāndū licentia datām in deſ
recedendi pacifice in iudea, vt aliq expositores nři voluit
dicere, f Imp̄j at, i, uide in ſua malicia obſtinati,
g Quasi mare feruēs, t c, qd pſeq̄banſ ad mortē credē
tes in xp̄o, vt pt̄z in actib; aploz in plurib; locis,

h Et redū, flue, eius
in p̄cul, t lu. Sic ut ei
fluctuans venientes
ad littora generant ibi
littū, qd poſtea a trā
ſeuunt ſealat, ſe p
ſecutiōes a iudeis ul
late xp̄ianis menier
qd cularent ſāq; ri
les a romanis.

i Non est pacē dicit
dñs de imp̄js, qd ua
dei qd remaſerit obſte
nati, ſunt p̄ orbez eas
gi in obprobrio t ſet
mitute gran.

j In ca, letq, rbi d: i
poſth. Qui aut̄ habz
fiduciā mei.

k Additio.
l Um h̄ qd d:
hic, qui aut̄
haber fiduciā mei, ex
ponat de fidelib; xp̄i
mibil, p̄pū possidēti
bus, hoc qd ſequitur
lēreditabit terra, t
poſſidebit montē ſan
ctū meū, nullo mō in
telliġēdū est o h̄ſtū
illa materiali, qd
enī hadrianus impera
tor illā h̄ſtū ſeſſiſet xp̄ianis ad habitandū, nūc ſā
est dicendū qd hec p̄pheta p̄nōſtacant i p̄mū ſidei t ſpe
fidelib; xp̄i, vñ talis expositio tanq; uidaica eſt rſpue
da, t ſcōda quā ponit poſſiſator ē p̄prie catholica t vera,

lama ne cefles Lapitū, LVIII.

o Dic remouet tertiū error, pcedēs ex defectu mo
rali, Aliq enī ſc̄idētēs de appetitu iuſticia ſeu ſi
muletā, p b plūmēbat ſaluarti, t iſtud multū rigebat tpe
xp̄i, vt p̄z ex decursu euāgelij, rbi multuz arguit p̄pō
ſis phariseor ſacerdotū t legiſpitor, et fm b iſtud ea, in
duas ptes diuidit, qd p̄plo faliſus remediuſ excludit, ſcō
ver p̄cludit, abi, Mōne h̄ est, Prima adhuc i duas, qd p̄p
mo faliſus ponit, t ſcōda excludit, ibi, Ecce i die, Lurca pri
mū de p̄plo alloq̄tur holez p̄pm, d. a Lama ne cefles
b Quasi tu, er, ro, tu, (p̄dicationē debite ſtimando,
manifeſto doceo, h̄ ei mō p̄dicanit p̄ps, vt p̄z in euāge
lio, c Et am, po, meo, ſi, ſi, d Decela eoz, i, p̄ctā
tē ūdū ſomissa, e Et domū iacob, qd alio noīe dicit, est
f P̄cta eoz, ſomissa in p̄mū, huic ei p̄plo p̄dī ſiſt,
cauit p̄ps i, p̄pna pſona, ppter qd dicit Datib, xv. Nō ſuſ
miſſus niſi ad oues qd pierūt dom, ſiſt, g De etenī
de die i die qd ſuſ, legēdo ſcripturas, de qd mītū ſlabā, tū
h̄ magi faciebat ad hſidū dñū ſup p̄lin qd tunc gubernā
bat p̄ ſacerdotes t legiſpitos, qd, ppter noticiā veritatis,
h Et ſcire vi, me, vo, i, p̄dēt qd b relint, i Quasi
gens qd iuſticiā fecerūt, cu tñ ſuſ egerit, ſcōdo ſlabānſ d
orone, t qd ſuſ ad h̄ ſiſt, k Rogat me iudi, uisti, i, qd u
dice p̄ eis ū aduersarios, romanos, qd eos tenebat ſubie
cros l Et appro, do, vo, ſi ſuſ iudiicio ad allegādū ſuſ ſuſ

Esaiæ

sticā, iō subditū psona eoz. m Quare ieu. t nō al.
n **H**ūnūm' am. no. i. nosmetipos (p exaudiōes,
in cilicio t cinere. o Et nesciū. p approbationē, q̄ t̄
t̄p̄x̄p̄ t̄l̄ta ieuūna facerēt. p̄z **D**at. u. ebi discipuli io
bim' d̄r̄t̄ r̄p̄. Quare nos t̄ pharisi ieuūnam' fre
quēter. tui autē disci
puli non ieuūnant.

p Ecce. Dic excludi
tur remedium falsoz p
missione dñi cum dñ.

p Ecce in die te. ve.
inue. ve. xo. Et accipi
tur h̄ volūtas p̄ appē

tū sensuū que seq
bant p̄ dictānē rōis
t̄ dīne legi. iō subdit.
q Et om̄ debi. ve. re
pe. cū austēritate etiā
impōrētes ad soluen
dum. t̄ t̄p̄ phibito. s.
ano septiō q̄ est remis
sionis. Deut. ve.

r Ecce ad lte. t̄ 2ten.
le. i. in die ieuūnū v̄i
talia exēctis.

s Et p̄cū. pug. ipie.
intūnādo. p̄io nō io
dū v̄bis s̄ etiā facis.
iō subdit. t Hol
te ieuūnare. p̄ talē mo
v Ut audiat (dū.
in excēlo clamor v̄.
p̄tentōes t brigas su

r Nun. (scrando.

qd̄ tale est u. qd̄ elegi

. a. approbau.

j Perdię affigere
voiem ania. suā. i. se
iōm p̄ abstēritā ab
q̄ p̄iectat. qd̄. nō. qz̄
exercitatio corporal ad

modicū v̄tilis ē. p̄ictas āt ad oia. i. **B**himo. vi.

3 **M**is

qd̄ p̄torq̄e q̄i cur.

In **H**eb. h̄. q̄i ham̄.

a Capit su

um. qd̄ faciebat ad ostēratiōne ieuūnū. in h̄ designantes

b Et saccū t ci. ster. i. p lecto (dolorē capiti) ex ieuūnō.

sibi patare. c **M**is qd̄ istud vocabis ie. s. deo acceptū.

q. d. nō. exq̄ est pietate t v̄ture vacuū.

d Mōne h̄ est.

Dic p̄z̄r̄ vez remēdū oclūdū. t p̄io q̄tū ad pietans ex

erētū. scđo q̄tū ad diuinū cultū. ibi.

i. auertereo. q̄tū

ad prūnū de

d Mōne h̄ est magis ieuūnū qd̄ elegi. i.

approbau. s. in q̄ fitabstēnitā t v̄t̄s t exercitū in op̄i

bus p̄iectatis. iō subdit

e Disolue col. impie. i. cau

lations qd̄ sacerdotes t pharisi iuoluebat simplices

f Solue fasci. dep. i. i.

(ad pecunias eoz extrahendā,

penas graues q̄s imponebat sup̄ pl̄m. fm q̄ d̄r̄

Dat. m. Alligat eni onera graua t iportabilia sup̄ h̄ueros

g Dumitro eos q̄ p̄tra. sūt. et dura fuitute. Le

(hoim

tera patet v̄sq̄ ibi.

h Lūc erūper̄ q̄ manelū. tuum.

ouente tibi sole iusticie p̄ ḡam.

i Et si. tua ci. orie. t

ab infirmitate culpe. k Et anteibit fa. tu. in. tua. p̄ an

gelū te custodientē coraz deo p̄sentata.

l Et glia dñi

in Lūc inuocabis.

Dic oclūdū (colliget te i morte.

remēdū vez q̄tū ad oīocm. cu. d̄.

Lūc inuocabis. t̄dols

et audier. s. q̄fi exēctueris oga pietat.

n **M**amabis. i

ferior. oron s.

o Et dicit. Ecce assūm p̄ exauditionis

effectū. qd̄ aut̄ subdit.

p Disericors lūm dñs de tu

us. nō est in hebreo nec in libris correctis. s̄p̄ modū glo
se interlinearis p̄uo fuit positiū. postea p̄ imperitiā scri
q̄ Si abstuleris de medio tui ca (ptoy teitū insertū.
thēna. incertatos rel. iādō. v̄l̄ cathebā vocat canilla
tione ad iuoluēdū simplices

r Et desieris exē. o. t̄
altos de petis notans
do. sicut faciebat pha

riseus. l. xvi. d. De
lūt etiā hic publican?

s Et loq̄ qd̄ non p̄
dest. alios ritupando
t recōmēdā do. sic ille
pharisee dicebat. Tō
suz sic cereri hoīm. ra
prores. adulteri. ieuīs
no bis in sabbato te.

t Lūi effuderis elu
anias tu. p̄ pietat̄ af
fectū. t etiam si faci
tas assūt p̄ effectus. iō
subdit. v Et aīaz
affl. reple. et defectū
subleuando.

x Quic̄ in tene. lne
tha. i. mutaberis d̄ te
nebris culpe adjuvez
ḡe. y Et requiez.
s̄z mentis.

z Habit do. de. tu.
sp. Et q̄ p̄iz p̄ nō loq̄
tur de req̄e tpali. que

frēnter interripi. t
marie iustis q̄ de coi
curu plus cereis tpa
luter affigunt. q̄. L̄hi
mo. ih. L̄ es q̄ pie vo
lit v̄tere in r̄p̄o ieuīs
p̄secutiones parient.

p̄ ast ut alq̄b̄ libris
interponi. De tu?
non est de tēx̄tu.

b Et imple. splend.
afam tuā. i. splendorib̄ divine noticie t virtutis.

c Et ossa tua lib̄ erabit. ab infirmitate corpis. d Et
eris q̄i hor̄ irriguas. i. in bonis opib̄ secundus.

e Et edifi. in te deser. seca. i. gentiles adiungent tibi in
vna ec. līa. q̄ fuerūt deserti in p̄istūs seculis. inq̄tūm
caruerūt lege t pp̄hetis. f Funda. gene. t gene. lūsci.
id est p̄ generationē successionē adduces aliq̄b̄ ad fidez.

qd̄ impletū est in apl̄is et in alīs credentib̄ de uidēis.

p̄ q̄ p̄dicationē t doctrinā in scripturis eoz relataz cō

g Et voca. edifi. sepi. edificas (uerrunt gēriles ad fidez.
re sepes materiales est officiū paup̄. t rusticoz. iō nō

est tale qd̄ qd̄ debeat p̄mrti p̄ opib̄ v̄tū. et iō p̄ sepes

bic intelligunt impedimenta p̄t̄oz p̄ sanā doctrinā t or̄s

diuinationē sacras. t h̄ impletū est in apl̄is t eoz successos
rib̄. q̄ p̄ sanā doctrinā t sacre ecclie instituta oppōuerūt

peccatis obstacula. t iō subdit.

h Auertens semitas
in quietē. sic est in hebreo t in libris correctis. Ad cessat
ionē eni peccatorū seq̄tū quēz mentis. p̄pter p̄d dicit
in fine ca. p̄cedentis. Tō est p̄t̄z dicit deus me. impt̄s.

i Si auertens. Dic ponit ut vez remēdū q̄tū ad dei

cultū. Circa qd̄ sciendū q̄ p̄ obseruationē sabbati bic in
telliguntur omia que pertinet ad debitu dei cultū. sicut t

in p̄cepto decalogi. f. x. Dēmentio t die sabbati san
ctūces. ad em̄ obseruationē requirit cessatio ab opib̄

peccator. que sunt maxime seruila. zoh. viii. Qui facit

Liber

petū seru' ē p̄tū. iō dī. i. **G**auertes a sabbato pe
de tuū vt nō pcedas ad male agēdū, iō subdit.

b **F**acere volūtātē tuā sequēdo appetitū mū utrōnā
bile. **S**edo ad obfūatōz sabbati requī occupatio t me
dicatio circa tuina, iō subdit. l **E**t voca sab, d̄ li, tē

a. intēdendo ad dñū
na m. **E**t gloriſ
cauet, i. honorauet
debitē obſeruāto'

n **H**ū nō facis vi

as tuas sequēdo ap
as p̄cupitentias.

o **E**t nō iue, vo, tua
lēfēct sensibiliſ ap
p **A**t loq̄ (petū)
ris lemons, i. maluz
p deū r. l. p̄tū, ſed
magis hiſ uenit ad
deū laudādū.

q **L**ūc dlectaberis
sup dño ſentēs intra
te pſolatiōes dñias.

r **E**t iuitol, te ſup al
ti, terre, p p̄tū ter
retrū t appetū ce
s. **E**t ciba (elū),
bo te htere, ia, pa, tu,
tez in tritū celeſti
bona em̄ tereña cu
ſunt in uito miota bo
na opib̄ virtū, nō
pnt eē p̄incipale pie
niū p̄miliuz patriar
chis p opib̄ v̄tūs,
ſic declaratiſ fuit dif
filius Heli, xy.

t **O**s em̄ dñi locu
iū e.q. d. b ſtabile ē t
ſumū. **I**n caplo, xvii, vbi dī in poſtil. **M**olite emſare,

Addidno.

Dī trāſlatio nra bz, **M**olite ieuuare. **E**braica

litera bz qdā verba q vno mō ſignat. **E**t nō ieu
uariſ, a. alio mō ſignat, i. ſi ieuuatis, i. ſi pmo
mō itelligatur et pponit ſic i poſtilla. **I**ā ſi ſed o mō ſen
ſus ē. **E**t nō ieuuatis et audiā ſi excelo clamor vester
d. no intēdū in ieuuādo et audiā ſi a deo, q ſi ſic
ceſſatetis a cōtēnōib̄ et in uirib̄ q do nō placēt. **E**t hec
expositio v̄ magis p̄pria ſp̄alit, p̄pter lu, et que p̄pomittur
huius verbo ieuuatis ſen ieuuaterie.

Lapitulū.

Ce nō ē abbreuata. **P**oſtq̄ poſita eit p̄paratio
ad ſalutē. **H**ic ſit ſalus ponit, t diuidit i duas
p̄tes, q̄ p̄io ponit ipa ſal̄, ſed o magnitudo ip
ſi ca. ſequēti. **P**riā in duas, q̄ p̄io ponit ſalus neceſ
ſitas, ſed o eq̄tas. ibi. **E**t vidit dñs. **C**irca prūm ſci
endū q̄ neceſſitas iſta ē p̄pter miſeria culpe et pene, q̄m
uicrērēt iudei ex p̄tēpiu xp̄i, t de iſta eadē miſeria ex
ponit **R**a, ſa, p̄n̄ ca, et eq̄tu ad bz uenit meciuſ, ſi diſco
uenit inq̄tu dī iudeos ab eo liberari p xp̄i v̄tūr e
adiuerſ traſit in p̄teritū. **I**git̄ p̄io ponit b̄ miſerie dſcri
ptio, ſed o euſtē ſeffio, ibi. **P**ropt bz, **P**riā in duas, quia
p̄io deliſribit miſeria culpe, ſed o pene, ibi. **C**ogitatioſa
Luke prūm dī. a **E**cce nō ē abbreuata. i. miſorata,

b **D**an' dñi, i. p̄tās ei' c **M**eq̄ aggrauata auris
tē q. d. iſta miſeria in q̄ eſtis nō puenit ex dei ipotentia
vel igno. **A**ria ad ſaludū, ſi ex pte v̄ta, iō ſubdit.

d **B**z inq̄, re, diui, inter ros et deū reſtruz, ſepantēs

vos ab eo. e **E**t p̄tā ve, abſcon, fa, eius a vo, de me
ritore, f **N**ec raudiret, q̄r nō ē ſpeciōla laus in ore
petoris. g **D**an' em̄ vte, i. opa v̄ta que p man' deſi
gnatur, eo q̄ man' ē organū organor, i. ſi de ala.

b **P**ollute ſit ſanguine, i. paup̄, ſi bona eo v̄ rapido.

i **E**t digitū v̄t inq
tate p bz designat in
uictice miſores ſicut
diginus miror ē ma

b **L**abia v̄ta (nu
locuta ſunt mēdaciā

z xp̄m dicēdo q̄ ſuit
magus t pp̄bera fal

l **E**t lingua ve (ſus
ſtra inq̄tate fat ip̄li
catō ē eiusdē ſnie ac
maiorē aſſtronē.

m **N**ou ē q̄ inuocet
uictoriaz, i. xp̄m. **B**z
fact' ē nobis a deo ſa
pietia t uictoria ſan
ctificatio i. c. **L**or. i.
n **M**eq̄ ē q̄ iudicet
ve de factis xp̄i, et
loqū pp̄bera q̄tum
ad illos q̄ ſunt in inſu
delicate obſtinari.

o **B**z ſidet in ni
bili, i. in adueu meſ
ſie ſuuro q̄ uā trahit
in pteriu, et iō talis
ſidētia ē ſup nibili.

p **E**t loqū ſi vani
tates, q̄r doctores uis
deorū multoties ter
minos pſuerit o ad
uētu meſſie, et oes tra
ſiſt tanq̄ pnuinciatē

inanitē ſi false q **L**ocepertit labore, i. excoſteauet
inſerre labo, e. xp̄o et diſcipulis.

t **E**t peperit inq
tate, pcedēdo ad effectū, vt p̄t̄ ex enagelijz t actib̄ apo
ſtoloſ.

s **O**ua aspidū ruperi, i. coſilia uenenoſa co
tra xp̄m et diſcipulos e. in effectū exten' pduxerat.

t **E**t telas arateque, i. adiuuētoſe fallas ſi doctrinā

v **Q**ui come, de ouie xp̄i, vt ab ea popl̄m auerteret.

x **D**orietur, (eo, coſentieōdo malignis coſilis ip̄o,
morte culpe, y **E**t q̄d coſo, ē erit, in re, q̄r q̄uad p̄ces

z **L**ele debat ex diei ſuili ſtoti erat uenenoſus,

eo, no erit in ve, ſcierie et virtutio q̄bus aſe v̄tū ſi
ornatē, ſi magis ad contrariū.

a **O**pa eoz oxa inq
lia, i. nocuia min' em̄ dicēdo pl̄ ſignificat, i. ſequit.

b **E**t opus inq̄tatis ſc. pedes eoz ad malū curū ſe
ſez ad effuſionē ſanguinis xp̄i et ſuor diſcipul̄or, vt de
xp̄o patz in enagelijz t in actib̄ aploz de eius diſcipu
lis.

c **C**ogitatōes, **D**ic ſit ponit miſeria pene, **D**ic
em̄ Josephys li, de iudaico bello, q̄ post mortē xp̄i an
te deſtructioſe ciuitatis p Lycū, iudea erat multū lacera
ta intraneis diſſenſionib̄, et ſic cogitatōe ſe muſo
ſpoliare t interficere, i. dicitur.

e **C**ogita eo, cog
muti, i. nocue.

d **M**afiras et coſi, i. mutua pſatio
re et occiſio pſonarii.

e **I**n v̄tū eoz, vt dictū eſt.

f **G**ā pa, neſcie, q̄r post diſſenſioſe intraneas rota
nis rebellauerit.

g **E**t nō ē iudi, i. executio opuz ill

i **S**emi, ſticie, b **I**n gres, eo, i. in ſuis pcellib̄
eo, incur, ſunt eis, a rectitudine uictorie et ventratio
z ſeſtis qui calcat in eis, per eas, pcedendo,

Efaie

Ignorat pacem deo et primo. in Propst b. Iic
sir ponit fiducie misericordie confessio Esaias enim ipam pri-
mam et se cū illis numerando. eo q̄ erat de poplo
iudaico. si cuius Dasi. it.ca. p̄fiteb̄ peccata p̄p̄li sui numerando
se cū peccatorib̄. licet cū innocēt. et sic dicit Esaias.

m Propter hoc elō
gatū ē a nobis iudici
um. Ie rectō iusticie
actualis.

O Et si apprehedet
nos iusticia habuua
lis, et loquuntur de futu
ro y modii preteriti
xpter certitudinem p/
p/ **E**xpecta (phetic,
utim? lucem, ut ipm q d^e
lup, s, riu. **D**edi te in

lucē gentiū, &c.
q **E**t ecce tenebre, qd
in aduentu Christi uide, p
maiori pte fuerit ex-
eplē cecati,
dōzē et in te, &c. tēpē
titio ē eiusdē s̄mē ad
maiore aggeratōne
s **I**mpeγum in me
ridie, illi ipse lucē grē
qd marie habuit rōz
meridie ipse pdicāt
onis Christi apter euidē
tia miraculoz.

Rugiem? qsi vrsi
q. s. fuit ipletu i ad-
uetu romanor i iud-
os. **v** Epectau-
mus iudicium, q fier-
et nobis vindicta d-
romanic nos affligi-
tibz. **x** Et no e, qz
ecouerio fuerit distru-
cti a romanis.

F Salute in s. xpm.

que patres re, test, expectaverunt. 3 Et elegata est a nobis, i. a iudeis incredulis propter suam incredulitatem. 4 Dicitur, sicut enim in iudeis, non quod iudei a Christo elogati sunt de peccato i peccato. b Propter vero nos, iudei, non per misericordiam subsecutus. c Quia scelerata nostra nobiscum per misericordiam affectum. d Et in nos, cognito, lex certa scia peccatum, quod est gravatum? Ex ignorantia vel infirmitate. e Et auerteri, non ne irrepost, deinde in obediendo doctrine Christi. f Ut loquenter calum, sed Christum et eius familiam. g Et transgressiones, prosequendo innocentem ad mortem. h Loco, et loco, sumus de corde, id est scienter et a Christo possumus. i Verba medietatis, sed Christum vestrum luce, xxiij, vbi accusauerit eum quod prohibebat tributa dari cesari, et quod solebat rex fieri, cum in deo esset certus, quod diligenter erat. Reddite quod sunt cesaris cesari. Vnde, xxiij. Etiam si sit sciens quod retur ei anno propositum, et si fuerit ei regem fugit in morte, xxiij, vi. 1. Et conuerteretur, terror, iudicium, et damnatio Christi, innocenter per prophetam. 1. Et iustificatione, quod non habuit locum. m Quia corrutus in plena, et quod sacerdotes auerterunt populum a vita Christi, ut barbaras libertatem, et Christus crucifixus, non sequitur. n Et facta est evenit in obitu, quod veritas doctrina Christi quam populus audierat a mete eius recessit per sacerdotium deceptionem. o Et quod recessit a malo, de periculis enim mortis Christi penitentio, cuiusmodi inveniuntur iudei, qui corrutis fuerunt ad predicatores peccatum. Acti, q, vbi dicitur, quis autem

ditis cōpuncti sunt cor:de, et dix: et ad petrū et ad reliq: aplos, **Quid faciem⁹** viri fr̄es, petr⁹ vouit ad illos, pes intentiā agite, et baptizet vñusquisq: vestrū i noīe ieu⁹ xpi rēlequī ibidē. Et apposite lunt in die illa aie cir: citer tria milia. p Prede patiuit vt p̄z Actu. viii. fa

sum iudiciū^r iusticia lōge
stetit^m. Quia corruit in pia
te a veritas, et eq̄tas n̄ potu-
it ī gredi. Et facta ē vita
in obliuioe^r et q̄ fecerit a ma-
lo, p̄de patuerit^r vidit dñs
et malū appatuīt i ocul̄ ei^r
qr̄ nō ī iudiciū. Et vidit
de^r qr̄ nō ē vir, et priorat^r ē
qr̄ nō ē q̄ occurrat^r. Etsalua
uit libi brachiū suū iusti-
cia ei^r ipa p̄firmauit eum.
Indue^r ē iusticia ut lorica
et galea salutē in capite ei^r
Indue^r ē vestimenta vitois.
et ope^r ē q̄si pallio zeli sic
ad vidicā q̄si ad retribu-
tōz indignatois hostib⁹ su-
is, et vicissitudinē inimic⁹
suis. Insulis vice redde^r,
Et tumebunt q̄ ab occidē-
te nomē domini, et qui ab
ortu solis gloria ei^r. Cū ve-
netit q̄si flui^r violentus
quē spūs dūi cogit, t̄vene-
rit syon redēptor, et eis qui

baſ ibi remediuſ huiuana potētia. **e** Et aporiat e. iſ
de miseria tū infelicitate eoy moleſtat⁺. **v** Et ſaluaſ
x Induſ uit ſibi brachiuſ ſuū t̄c. i. fideles vntuſ ſua.
t̄ e iuſticia et lo. t̄c. loq̄tut de deo ad modū multis arſ
mati pcedetis ad ſaluatorē populi ſui. **y** Induſ e vestuſ
mētus vltiōl. u. exercitu romanoy pparato ad puniōz
maloz ex iuſticio diuino. **z** Et opt e qſi pallio zeli-
id e. **L**yo q̄ erat ſup exercitu ſicut palii ſup alia veitū
mēta. vocat palliuſ zeli. q̄ multuſ fuit iolitac. **i** captoe
z Quaſi ad hieruſalem ad maloz puniōz. **j** ſubdit.
tribunioſ i dignatioſ oſtib⁹ ſuſi. u. uideis in iuſtici-
tate obſtatiſ. **z** em **L**yt debellaret capitāt. eo q̄ re-
belau erat romāis. **d** m ad b̄ eū inueſtabat. vt per
eū vidiſta fieret d̄ xpi iuſtici. **a** Inſu vi. red. Dicū
uit at b̄ iſtyle hieruſalē t alie ciuitates uidee. eo q̄ ſunt ſi-
te circa maria. rota. n. uidea fm ſuā lōgitudinē ſita e ſu
per mare meauitraneū ex pte occidēt. **c** I latere oppofis-
iobz iordane ſuuiut t aſteute p mare galileet mare mor-
tuu. **b** Et umebūt q ab occidente nomen vni t̄c. q̄ a
ve aploꝝ fides catholica fuit miltuſ dilatata ad oes par-
tes o. bis. **c** Lū vene. qui ſtu. vi. ſi. romāoꝝ exercitus.
d Que ſpi. do. o. q̄ ſpus dñi ad b̄ eū iſtigauit. vt pais-
ciūt. **e** Et reſyon redē. et eſt hic ſtron datini caluſ.
q̄ quā intelligunt ecclēſia. vt dicūt eſt ſ. n. ca. ad quam.

Liber

cedimēdā venit in passiōe sua, et itē venit p̄ effectū ī de-
structiōe h̄rlm̄ ad accipiēdū vindictā de morte sua, et ve-
niet etiā ad recipiēdū penitētēs in sua miseria, et marie
iudeos ferme reuertēs ad ip̄m d̄ecta falsūate ampi
p̄ enoch et helvā. io seq̄ t̄ f̄ Et eis q̄ redeunt ab iniq̄
tate t̄c̄, et in b̄seniū al̄

legatur hec scriptura

Io. viii. 8 Hoc se, nūc dī eis zc. qd̄lub
b̄ Ep̄sis (dī cī dī
me) q̄ ē in te ad h̄ enī
descēt sp̄fūctūs lu-
per credētēs i die pen-
the ostēs, et q̄ p̄iūs
et iūtūndū nūc et ar-
mi, itabiles in amo-
re p̄p̄. l. Et v̄ba
mea q̄ posui ī ore tuo
q̄ uila exēcū p̄icauit
ecclia, et p̄dicabūr v̄lq̄
in finē mundi, et tunc
gl̄ia et veritas hic p̄di-
cata, lūcide app̄ate,
bit ut patēt.

In ca. lū. v̄bi dī in
politū. Quia coruit ī

plateis veritas.

Additio. L.

Hec qd̄ dī. Quia coruit in plateis veritas p̄rie-
videt et ponēdū de ip̄o ip̄o q̄ de seip̄o dīat Job,
xiiii. ca. et go. h̄m̄ via v̄itas et vita, et qd̄ sequitur. Et facta ē
v̄itas in obliuione. b̄si exponit de v̄itate et doctrina ip̄i.
put in postilla, p̄io enī v̄itas p̄dicta coruit in plateis
p̄ morte, sed o. v̄o v̄itas. s. doct. in ea facta est in obliuione.

In ecclē ca. v̄bi dī in postilla. Et tuncbūt q̄ ab occidē-

te nōmē domini.

Additio. q.

Quia hoc qd̄ dī. Et tuncbūt q̄ ab occidētē nōmē
dī. et. Considerādū q̄ tumor dei. s. filialis fuit ī
toto orbe q̄tū ad iustos diffus. aplis p̄uicābō.
de q̄ dī. hic. Et tuncbūt q̄ ab occidētē nōmē dī, et ab orbe
solis gl̄iam ei. et b̄ principalē ex qnq̄b̄ q̄ hic expununt. li-
cer no fūato ip̄is ordine. primo q̄ manifesta nūt v̄ndi-
eta dei in occuiores ip̄i. de q̄ dīat. Lū. venerit q̄ fūius
violent q̄ sp̄is dīi cogit. exponat licet ī postilla. scđo
eo q̄ rēt̄ redēptor. ip̄i syo. s. ecclia ī tpe d̄termīato a p̄
ph. t̄s. de q̄ dīat. Et v̄enit syon redēptor. tertio et b̄ q̄
redēptor ille recociliavit sibi penitētēs etiā de pplo in-
oacio, de q̄ dīat. Et eis q̄ redeunt ab iniq̄tate iacob. q̄tto
ex b̄ q̄ sp̄fūctūs sup̄ aplos et discipulos descēdit et conti-
nuo manet in ecclia. de q̄ dīat. Ep̄us me q̄t̄ in te. qn-
to q̄ v̄ba p̄dicatiōis enāgeliū s̄t̄ in ecclia p̄st̄uant. de q̄
dīat. Et v̄ba mea que p̄iū in ore tuo nō recedēt de ore
tuo et de ore seminiū tui.

Capitulū. LX.

Euge illuminare. Ad intellectu sequentū p̄siderā-
dū q̄ aliq̄ doctores catholici exponit totū istud
ca. de p̄spēritatē redēcantū de babylone. s. b̄ non
videt rex. qm̄ illi nūq̄ fūerūt in tāta. p̄spēritatē et p̄i.
imo q̄ si oia q̄ dicunt hic nō p̄sit exponit de ip̄is nūl̄ val-
de extorto. q̄ dī. H̄rabil et dilatabil cor tuū. q̄ con-
uerit s̄a fūerūt ad te multitudō māj̄. fortitudō gentilitate
venēt tūb̄. lūcer enī aliq̄ gentilitate relictu eis adheserūt. tū
fūerūt pauci et parue reputatiōis et v̄tutis. s̄t̄ q̄ postea
subdit. et edificābūt s̄i fili p̄egrinor̄ mūros tuos. q̄ ip̄is
met edificauerūt eos tpe Neemie et cu magno labore et
anxietate. ita q̄ vna manu faciebat op̄ et altera tenebat
gladiū. Neemie. un. et b̄ tumore aduersariōz eos impedi-
re volentū. et qd̄ hic subdit. Sperienf portet yhe iuḡt̄ et

q̄ magis tenebanf clause aduersariōz timore. Item qd̄
postea subdit. H̄ns ei et regnū qd̄ nō fūerūt tibi gūbit.
q̄ illa regna nō fūerūt eis s̄i magi econverso. p̄io persis-
tributū reddēdo. postea greci et postea romāis. et p̄t̄ ex
ib⁹. Esdrē et Neemie. et Dachabeoz et angeloz. et ex li-

bis Jolephbi et alioz

historiographoz.

Tē ep̄poliōtēs illi magi

videūt iudicātē q̄tū

ad b̄. q̄ bebet q̄ expo-

nit totuz istud ca. de

tpe tpi. vñs Kanop-

les ing. Bel. xv. ca.

dicit q̄ illud qd̄ dīb.

Et ambulabūt gētes

in lumine tuo intelligē

de messia. Dicit igū

q̄ ea q̄ ponit hic uns

plēca sūt tpaſe in ad-

uetu mēlie. s̄i b̄ ar-

gūf p̄ b̄ qd̄ vius fine

ca. dī. H̄o occidet v̄s

tra sol tūas t̄c. q̄ fm

antiqui doctores he-
breoy in aduētū mē-

sie nō est intelligēdū

aliquid īmētari de cursu mēsi. et dictū nūt s. p. ca. et ideo
qd̄ dī. hic de statu sol. l. lune et de dīno lumine. nō pot̄ que
niētē referri ad statu b̄ mēsi sen p̄spēritatē terrena. si
cūt̄ uidei intelligēt̄ dicētēs messia ī p̄alt̄ regnaturuz sup̄
oēs gētes. et qd̄ rūc̄ uidei p̄spērent eo mō q̄ in b̄ ca. delen-
tib. p̄iḡi dīedū q̄ sic ca. p̄cedēt̄ descripta īsal̄ p̄p̄ta ī
b̄ p̄t̄ dīcībūt̄ magnitudō salut̄ b̄. et p̄io tpe mātes
te recipiēt̄. scđo et gēt̄ tē efficiēt̄ ca. seq̄n. Lūca p̄mū
scđeū q̄ materia sue subiectu recipiēt̄ r̄p̄i salutē ī ecclia
fidelū. q̄ p̄ duplē statu. s. ī mūndo q̄tū ad eccliam
militatē. et ī celo q̄tū ad trūphātē. p̄io q̄ ponit magni-
tū. o salut̄ ecclie respectu stat̄ primi. scđo respectu scđi.
w. dī. audīt̄. P̄ia diuidit̄ in tres. q̄ p̄io dīcībūt̄ p̄
spēritas militaris ecclie et fidelū multiplicatōe. scđo et
eccliaz entitatiōe. abi. Et edificatōe. tertio ex bonoz as-
cētūtōe. abi. et v̄enit. Lūca p̄mū dī. a Surge illu-
minare h̄rlm̄. et ecclia militis et dictū fūit s. ca. q̄. q̄ sit
gēt̄ cept̄ et illuminari a p̄cipiō doctrine christi.

b Quare lu. xii. xps q̄ elvā lux Job. l. t̄ s. xii. v̄bi dī
de ip̄o. H̄edit te in luce genū t̄c. c. Et gl̄a d. l. all̄ q̄ ē
gl̄ia dei p̄t̄ sic et ei sapia. gl̄ia ei a claritatē dī. q̄tū qdaz
claria c. mutata ī g. et sic a p̄p̄riat̄ filio. sic et cetera ad
d. Tuḡ te or. ē. nata h̄uana astūpta. (noticiā p̄mētia.)
e. Quia ecce te. ope. ter. t̄c. v̄bz̄ ei extra eccliaz sūt̄ res
nebre errorz et ignoratiōe. f. Et gl̄a el̄ ī te v̄l. p̄ opatiō
ne māra ulor̄ glaz dīne b̄tūt̄ demōstratiō. g. Et am-
gē. ī lu. tno. t̄c. l. lumen fidei. p̄spēne qd̄ apparet ip̄letuz
in diuertiōis p̄t̄bō orbis ī filiis ecclie. h. Zena ī cir-
oci. tū. t̄c. ad oēm. s. dīam orbis respectu h̄rlm̄ v̄bi p̄s-
mo p̄dicatū ī enāgeliū. et inde alib̄ ip̄i discipulos denū.
i. Cōgregati sūt̄. adēles ī v̄nitatē rūci p̄spēne. (uatū.
l. filiū mi delō. t̄c. et filie t̄c. i. dep̄ope. l. Surge.
q. d. v̄tūtūs̄ sex p̄sone nascēt̄ filiū. et filie ecclie t̄a. d. lou-
ginq̄s p̄t̄bō q̄ de p̄mīnq̄s ī. Lūca. et multitudōes cre-
detū. n. Et afft̄ues. p̄solatōib̄ dīnis. o. Et māra
bif̄. ex tāueloci multiplicatōe. q̄ a tpe ap̄lōz derūmatq̄ē si-
des ad oēa terre hitabil̄ p̄t̄s. sic declaratū fūit sup̄ illō
p̄s. xvi. q̄. Qm̄ p̄uer. fū. ad te māl. ma. i. habi. (tūz. p̄s. g. a. t̄c.)
q̄. Qm̄ p̄uer. fū. ad te māl. ma. i. habi. (tūz. p̄s. g. a. t̄c.)

Esaie

r Fortitudo gētūs. **l** ipetū rōmāor qd totī mīsdo vo
mītabat. **s** Venerit tibi qd iperū fuit tpe p̄stāmī
t Inundatō cameloz opier te tc. Lōstāmī em ipator
z multi alii potētes erēplo sui aiai vīnitias suas mul
tas y ōbē misēt sup talia aialia ad sustētatoz mīstroz
ecclie z pampuz xp̄ia,
nor z edificatoes ec
v **D**adian lesiar
z effa. b dī qz i tēr il
lis sp̄alit nascit talia
z. **O**es casialia fortia.
b sa. ve. tc. b dicit ex
positores nū cōte im
pletū i ill regibz q re
nēt ad adeoādū xp̄z
natuz, z ideo subdi.
Oes tc. qz pp̄li subie
cti i illis regibz v̄ta
y. **O**ne lis ztibāt.
pe. ce. zt nabaioth z
cedar dscēdēt d abra
am p̄ ymaelē. Bene,
xxv. Et isti habitabāt
i tabernacul' nutrien
tes pecora. io extali
occupatioe designatē
t **O**ne hic ei dī.
pe. ce. qz tūt ad mino
3. **C**ō. res illi sp̄li
zregabit tibi. i ouile
dñi. loq̄fa. hic sp̄bra
metaphonce. sic etiā
i mult alii locis.
a **A**rie. na. i. maio.
b **D**ires illi sp̄li
nista. ibi. sic duoti
fili. d isto. n. gentib
plures credidetur ad
p̄dicatoz aploz allorū
z discipuloz licz p̄
ea ges ill a fuerit ifes
era p̄fida machomrei. p̄ istos āt itelligif falis getiles ad
fidē venientes. fz uti sp̄aliter exprimūt. qz dscēdēt d abra
z m p̄fidei nre. c **V**isse. su. pla. al. meo. i. tpi xp̄o qē
altare z hostia. d **E** do. ma. mee. i. ecclēia militātē.
e **S**ificabo. miracul' doctrinā ecclie p̄firmanib.
f **Q**ui. sūt isti q v̄t nu. yo. i ap̄li altiq̄ pdicatores p̄ ō
bē velocit discurrentes ad modū hubū z colibaz. q. d. se
valde mirabiles. g **H**e ete. i. et. i. hitatores lūlaz
ad recipiēdū fidē. vñ t paul' apls i ml̄tis lūlaz fidē pu
blicauit vt h̄t i actibz aploz. h **E**t na. ma. tc. p̄ b̄l̄
na. p̄mptudo eoz ad credēdū. i **A**rgē. eo. t. au. tc.
qz venientes ad fidē offerebat dō se z sua. vt h̄t. u. q.
l. **F** et ed. p̄c̄p̄s̄r d̄scrib̄. p̄sp̄tura ecclie militāt̄ in
ecclaz ōstructioe. cui d̄. **E**dificabūt fili p̄grioz. i. v̄
niētes ad fidē nati d genitū q fuerat p̄griu a lege z
cultu di. l **N**uros tu. i. ecclēias materiales ad dei
m. **R**e. cultū. z b̄p̄z iperū a tpe p̄stāmī. vt dictū ē s.
ges cop̄ mi. ti. exp̄las mīstrādo vt dictū ē. p̄t etiā b̄ re
ferrī ad redificatoez hierbz p̄ tyū ōstructā. quā p̄ ea qz
p. l. Anos v̄l̄ circiter hadrian' ipator redificauit. sic p̄ lo
ca sc̄a passiōis tpi z sepulture fuerit icūsa ita ciuitatē
z vilatāt̄ muri et illa pte. qz p̄t extra fūrāt. vt. **J**o
niz. aste āt hadrian' erat genitū z ciuitatē edificauit p̄
genit̄ artūrcz z sic p̄t eprom qd dr. **E**dificabūt fāl̄
negrioz muros tuos. i. h̄erlm. **E**t reges eoz mīstrabūt

nibis, s. exp̄las, q; reges terre reddebat tributū ipsatori q; ea edificauit, n. In idū emī mea, p̄ psidos videos in te h̄ritates o. Et peccati te, p̄ tyrū, p̄ Et i. feociliae tioe mea, erga tpianos fideles, q; Disserit suz tui, reedificando te p̄ hadrianū q; ciuitate tpianis recessit ad habitandi, et iudeis bitariōs prohibuit. Re ferēco at hāc lez ad eccl̄esiē edificatoz ut p̄z, sic exponēda est hec lta. In idignatioe enī mea peccati te, q; primitiva eccl̄a fuit multū affl̄era, p̄tio a iudeis, postea a tyra- nis, et b̄ sm̄ iudicis b̄sanuz videbas p̄ces dere, ex idignatioe dei t̄ b̄ eet ex paternā ca stigatioe et p̄batiōe, scriptura aut̄ frēq̄ loḡ f̄m̄ modū h̄uas nū, t̄ f̄m̄ b̄ d̄ hic, z̄n idignatioe mea t̄c, et reconciliatioe mea mis- serit sum iuu, d̄as iu- bi pacē ap̄liatōz t̄ ho- noē p̄statim o. sub- dit, t̄ Et ap̄ieunt por, tue t̄c, q; eccl̄ias prius clauis p̄cepit ap̄li, et p̄ iperū iu- nouas edificari, p̄t etiā b̄ exponi de ap̄li one sp̄uali q; eccl̄ia sem̄ p̄ apta ad recis p̄dū penitētes, t̄ q; a tpe p̄statim ceperit boies sine timore cō- fugere ad eccl̄ias x̄p̄ s. Ut af. (t̄o subdit, fe, ad te for. ḡe, z̄c, q; exēplo p̄statimi multi potētes t̄ res ges venerūt ad fidē tp̄i, t̄ b̄ens, n. t̄ re, q; d̄ nō fu- tubi pi, q; nullū p̄t fieri saluū nisi officia tp̄i et eccl̄ie seruū v. H̄lia libani z̄c, q; ad edificatioe eccl̄ias ad- ducebāt ligna electa et p̄closa p̄ devotōz ipsatori reguz et potētu ad b̄ sumpt̄ p̄bentia, p̄t etiā p̄ istis arbores intelligi p̄sone notabiles ad ortu eccl̄ie p̄ fidē venien- tes, t̄ Et locū pe, m, glo, i. eccl̄ia militatē in q; ha- bitat sp̄aliter p̄ grāz. Et si locū pedū del eo mō loqndā dī, j. lvi. Lela m̄bi sedes ē t̄ terra scabellū pedū meo rū, t̄ Et ve. H̄ic sit ponit p̄spēritas eccl̄ie militan- tis q̄gitū ad s̄ecutoz honoris, cū dī. Et ve, ad te cur, facis intentes reuerentia tibi. t̄ Fūj eo, q; huile, i. regū, t̄ tyra- nō q; p̄secuti fuerit eccl̄ias, et videm̄ ipletū q̄ obē i. f̄s lelub̄ q̄x eis descēderūt. a Qui d̄trahēbat tibi, q; pianos vocabāt magos et maleficos v̄t i. legēdis m̄b̄ op̄ i. martyri. b Pro eo q; fui, d̄rei, i. p̄missa ab eis Et nō affligi, c Et odio hita, a p̄cipib̄ mūde ponā te i. erat q; p̄ te trā, ad te tp̄aliter solādiū, upbi. se, i. in gloriā i. honore, ita q; supbia nō sonat hic Et fuges lac gen., i. ricū, s̄z i. honoris excessus, c, lab̄ eis accipisti numerū, sic videm̄ ipletū in do, Et scies q; ego do, t̄atōe eccl̄ie de bonis p̄cipib̄, c, p̄ experientia boni q; d̄ faciā ubi. b Pro ete aſſe, an i. z̄c, i. primitiva emī eccl̄ia calices et alia eccl̄ie ra-

Liber

sa fuerit s materia par pectosa, ut de stano cupro et ferro
et hinc, q postea facta sunt d' auro et argento et lapidibus
pectos. 1 Et ponam vici, tuā p. q. d. Sic visitau te ca-
lligando, et pbaio in pfectoib ita visitabo te dando tibi
pace et qetē. 2 Et ppo, tu, i. epes et alios platos.

1 Iusticiam s. effe-
ctu qm ad oēs, q
oficiu eoz e docē ius-
ticia qm q p̄p̄i fidē, et
etia forma, ut qm ad
bonos, iurantib, iue-
rū, p̄fū, qm qd tē
pora sat, nobis p̄p̄is
qua oēs vere p̄p̄i faci
ebat miracula, et ad-
huc uiuit hui bonu-
m 2 dō audier. 3 Et
p̄p̄i p̄p̄it p̄p̄erit
magnitudo et salus
qm ad latu ecclie,
truphatis q apta ē si
delib a tpe passiois,
qnta ad b dē,
m 3 dō au. v. m. in-
ter, tua, i. in celesti pa-
tria vbi iniquas non
h̄z locum Apocal. x.
dō irribut i ea aliqd
n 4 uacognatū rē-
sutas, et tri. q. si nō
h̄z ibi lecz culpa, sic
nec pena, h̄z oimoda
securitas et exultatio
iocida, i. subducit, et
occupabit salus rē.

5 dō eri tibi apl̄ sol ad lucēdū rē, et b ē qd dicitur
Apoc. xi. Luminas nō eger sole neḡ lūa vt luceat i ea.
h̄z claritas dei illūmab̄ re, et qd becillūmatio ē etia, iō
ludicrib̄ d' occidet vltra sol tu'. rē. 6 o Et spie, di, iu-
tū, fū, qd d' Apo. vii. c. c. Et ab sterger de' oēs lacry-
mā ab ocylo eoz, p. Ppls at tu' oēs iu. iusticia zsumā-
ta et firmata, qd bñ no p̄st vltra peccare, iō iubat.

7 Impe, here, ter, s. viuetū, q nō a mutu nū p̄petū
et Germē plāta, mee, illud referit ad h̄z qd p̄mitit. 8
Popul' at tu' q ē germē platois diuise, p̄io i tra monetiū
p̄ grāz a do dāta, h̄z postea trāplātab̄ i terra viuetū p̄
gloria iō sedē. 9 Ep' ma, mee ad glo. i. ad glaz p̄ndū
10 Dini, ent i mul. lo dīc saluator. 11 Dat. xi. Qui at mi-
v Ego dīs, iō pol. nor ē in regno celez maior ē illo.
suz b rāce. 12 In se, ei, i. tpe obiro ia me dispostio.
In ea, le, vbi dī p̄fūl. Qui sūt isti q vt nubes volat

13 Ita h̄z qd d' hic. Qui sūt isti q vt
nubes volat qm colube ad fenestras, suas nos-
tādū ē q d' curius aploz assimilat nubib, eo q
totū orde discuterunt qm no redētes ad ensi certū locū.
iuxta illib p̄s. 14 i oēs tenā rē, et b̄ dīc. Qui sūt isti q vt
nubes, volat assimilat enī colubis eo q in suo decursu
teredēt ad certa loca et determinata i qb locis sp̄ualiter
iudicat et fecidat et vbi corpora sua i pace requecit, sicut
petri et paul' rome, et iacob' i hispania, et sic de a. q. s. et
b̄ dīc. 15 Et qm colube ad fenestras sūt q. d. i. assimilat
nubib' i d' curius vniuersali, et qm ideterminato, assimili-
lant sūt colubis in h̄z qm locū certū redēt. 16 Cap. Lxi.
Dūs dīs, i. i. c. i. p̄ponit magnitudo salutis et p̄e
caule efficiētis q p̄ps ē in auctore vō salutis req-
nit clemētia et potēta, p̄mū p̄mū ca, p̄mū, sedō

in seqnti. Propter syon rē, 12. Dūa i duas, qm p̄io osidif in
xpo pietas dulcedo, sedō ex b̄ orēs, ecclie gratitudo,
ibi, gaudēs, 13. Dūa i duas, qm p̄io osidif i tpo dulcedo pie-
tans et multiplici afflictioz isolatōe, sedō ex fidelū m̄l
tuplicatōe, ibi, et vocabunt. 14. Ita p̄mū sc̄dū qm aliq̄
epistores catholici
volunt b̄ exponere ad
līaz in p̄so. 15. Ita dī
a. 16. Spiritus (autē).
do, su, me eo qm vñre-
me, i. sp̄i, p̄phē.
b. 17. Ad annūciātū rē,
sc̄ liberatōz populi a
captivitate babyloni-
ca, et ad b̄ ad ap̄stolic
terā s̄it pur p̄t. 18. B̄
b̄ nō p̄t state vt v̄ et
eo qm salvator. 19. u. un.,
expresse dicit h̄c p̄o
p̄beria in eo fūll. 20. Cō-
plerā, 21. qm in p̄lona
xpi hois d' h̄c Sp̄i-
ritus dīs i sup me, quia
fm̄ b̄sanitatē minos
est p̄e. 22. So qm vñre
me dīs plenitudo
gfe. 23. Adūm' eti qm
si vñgeū a p̄te p̄e
nū gre et vñtatis. 24.
Ad annūciātū mānūtis
id ē aplis et ainq dō-
ctrinā p̄i i mānūtis
die s̄leapētū.
c. 25. Dūt me qm, ad
effica, i. mūllis fuerit
ad salutē osim qm ad sufficiētū.

d. 26. Ut mecent co-
cor, qm vere penitētū, dat ḡt, sanās vulnera pectoris.
e. 27. Sp̄icā cap. i. i. captiuitate p̄cī detētis. 28. In
dulgētā p̄ dīmā mīaz. 29. Et clausis, i. p̄. b. i. vñym
bo deētis. 30. Ap̄tione, illos, n. unde edūt p̄pus
sua reiūrectiōe. 31. Ut p̄dī anū placat' ē h̄uānā generi soi-
ta emeda p̄ populi peccato. 32. Et dīe v. 1. dīce dies
33. Ut p̄o. (iudicēt extremitē denūciā) p̄to. 34. Dat. p̄e-
laret ges lugētes rē, i. lugētes statū p̄tūs mīlerie, et di-
latatoz celestis p̄fī, hoc recit p̄ps. 35. Dat. v. dīces. Beati
q̄ lugēt, quoniam ip̄i cōsolab̄t. 36. Lugetib̄ syon, i. in
ecclie militātē p̄ syon designata, extra quā luct' non
o. Pro cōmerito. 37. Et date eis coronās, glorie-
cimere, labice, i. 38. Beati paupes spiritu rē.
p̄. Oleū gaudiū, i. isolatoz mēris, q̄ Pro cōmū in-
teriori, i. Palliū laudis, i. gaudiū exteri.
s. Pro spiritu meritoris, i. p̄ cultu exteriori.
t. Et vocabunt, i. dīc sūt osidif pietas salvatoris et fa-
delū multiplicatōe, vbi primo p̄mū aploz alio: u.
q̄ dispuloy p̄dicatio et vocatio per qm fecit p̄ps. 40. Et
multiplicationē, et p̄ hoc intelligit coditio ministros
ecclie cis succēdētū, et dicuntur. 41. Et vocabūtū in
ea, i. in ecclie militātē. 42. Fortes iusticie, i. apostol
li et aliq̄ dispuloy coniq̄ successores, qui ad maiore tenē
43. Plantatio dīs, (me iusticia qm popūlū communis,
quia ap̄stoli et dispuloy fuerunt prime plantae in dor-
to militantis ecclie. 44. Ad glorificandū, i. glor. 45. In
xpi p̄edicandū, ideo subdimūt. 46. Et edificabunt de-
litta a seculo, id est gentiles reducunt ad edificiū ecclie
militantis qui fuerat qm a d. o. derelicti ad antiquo qm

Esaie

nō habuerūt legē nec p̄phos. a Et minas antiquis erigent, et gentiles erigēt ad statū fidei q̄ ab antiquis fuerunt ruinosis in p̄cō idolatrie et alijs multiplicib⁹ peccatis. b Et instaurabūt ciuitates deset, et dissipatā, p̄ idolatriaz que q̄ eos fuerunt instaurate ad latrū. c Et stabunt alieni i. gentiles ad fidem conuersi.

d Et pascent pe. ve. eccl. ista defūnit ad vicitū et vestitū. q̄ b de signis q̄ p̄dicatores euāgeli possent accipere sumpt⁹ ab illis qđ p̄sicerāt, et dicit th̄s. Eu. x. et p̄sul⁹ aplo. I ad Cor. x. Domini ordinavit his q̄ euāg. iū annūsciat de euāgeliu vñtere, per h̄ etia intelligi q̄ ministri ecclie habituri cēnt de iure decimas animalū, terrenasen tū sic videm̄ lūnplexi, et q̄tū ad istaz p̄tes decimā laici dicūt p̄ scere eorū pecora, i. p̄ e. Et filii p̄gri. (eis agn. et v. et. sic alieī et p̄geū dicunt hic laici q̄ nō debet ad diuinū ministeriū access. f. Vos aut̄ (dere, sacer. dñi voca. i. vos apli et alijs d̄scipuli et successores vñ. dato etiā q̄ sunt ex gētilitate vocati, a tpe eni aploz multi de gētib⁹ vocati ad fidē fuerunt ab eis instruti. p̄i et sacerdotes, et p̄tz de sc̄to clemēte, dyoniso. g Fortitudinē gē. come. (troy. tymotheo et mūlī alijs q̄z numeri ecclie de bonis laicoy sustentant. h Et si glia eorū sup̄. et glōsis et portebūt laicoy eritis honorati sicut videm̄ et p̄ncipes platoz ecclie honorēt sic p̄fēt. i. P̄o. 2fusionē vñ. dupli. sicut referit ad tps p̄mūne ecclie in q̄ qui p̄lo p̄lat⁹ p̄fiebat, prim⁹ ad cornēra ducēbat, et dupli malicia eis imponebat. s. sūi et p̄p̄i. q̄z eis imponebat q̄ eēnt in se sacrilegi, et q̄ ab eis alijs eēnt decepti, sic graui p̄p̄uebant. l. Laudabūt p̄te eorū id est vñ. s. mercede. Et ē hic metaplasmus, et exponit alijs, sed q̄ iste mod⁹ loquēdī ridef extranea a cōi mō los quenā scripturā sacre. mariae q̄z metaplasmus sūi doctores grāmatice est trasformatio syllabe in syllabam, vel lire ad liram, vel accidētū et cā metri, vel alia cā rōnabili sed q̄z mutatio dictionis in diccionē, et dī hic non inueni. tō por aliter dici. l. Laudabūt p̄te eorū. i. sūa, q̄z obprobria et tormenta aplis et alijs ecclie platis illata ces. l. Propter b in ter. sua. i. in cele. (debat ad bonsi pli, sūi patria, m. Dupli p̄sua possi. i. duplice gloria ante s. corporis. o. subdit. n. Leticia sem. eti eis, p̄t etiā hec duplicitas intelligi in p̄fīt sūi q̄ dī p̄ia Limo. v. Quib⁹ p̄sunt p̄b̄t dupli honore digni habeant, quia a p̄lo debet eis vñc⁹ et honoz, et hac aut̄ lira p̄tz q̄d dictū est supra. s. q̄z p̄fīs ea, intelligi nō p̄t de p̄spēritate redēuntū de babylone, q̄z p̄spēritas eorū no nūt dupla respetu tpe captiuitate p̄cedens sub regib⁹ vñl et uida, immo multo minor, q̄z p̄tne fuerūt in afflictione et futurē et dictū est s. frequenter, nec eorū leticia fuit sempiterna,

sed satis brevis. o. Quia ego dñs diligēs iudicū, et iō sancti patrib⁹ volo reddere duplex p̄mū. p. Et odi ha. capi. in holo, nō enī vñterdīs, q̄z sibi stat oblatione de alieno. q. Et da, op̄. eoz. i. apl̄or et eis succedētū. r. In veritate. i. in p̄dicatiōe vñtratis carbolice.

s. Et sciēt in gētib⁹ se. eoz. i. successores t. Qāns q̄ vñ (eoz de. eos cognit. illi, du sticatos ab aliis i os perib⁹ miraculosis et vñtiosis, in q̄b⁹ apli et alijs successores comu ne p̄plm excellebāt, et adhuc excellit i mūl⁹.

v. Haudens. (tis. b̄ie aāt ponit ecclie gratitudo cū dī. Gau denis gaudebo i dñs, et duplē vñbz gau dī, q̄z ex gaudio et gra tuante interiori re residantia in signoz opere exteriori.

w. Quia induit me vestimentis salutis, et indumento iustitiae circūdedit me, q̄z sp̄sū decoratū corona, et q̄z spon sam ornataz monilib⁹ suis.

x. Sicut enī tra. p̄fēt germe suū, et sicut hort⁹ semen suū germinat, sic dñs deus ger mingbit iustitiam et laudem coram vñiuersis gentibus.

LXII.

D. Propter syon non p̄acebo: et prop̄ hie rūsālē nō quiescaz.

cōmissar, et in b sit tpi ricarti. a. Et q̄ sp̄saz tē. b. re fēt ad ip̄lm p̄las subditū. b. Sicut ei ter. p. ger. su. c. Sic dñs de. qui est sol iusticie. (ex iustitia solis. d. Berminat, et germinare faciet. e. Iusticiā, int̄cor de rope. f. Et laudē, in ore g. Lorā vni. g. p̄t cationē aploz et alijs tpi discipuloz et eis succedētū.

z. In ea. lri. vbi dī in postil. Et in glia eorū sup̄bietis.

h. In trāstatiōe nēa dī. Et in glia eorū sup̄bietis. Additio.

v. glia eorū sup̄bietis. in heb. h̄. Et in glia eorū exal tabūmū. q̄d maḡ p̄cordat sūie, q̄z sup̄bia lōnat in malū, no aut̄ exaltatio seu honor.

Laplī. LXII.

D. Propter syon. Aliqui expositores catholici expo nut hoc caplī sicut i p̄cedēt de p̄spēritate redeuntū de babylone, dicentes q̄z p̄liud q̄d dī hic. Donet egredia et splēdor ul̄s et c. intelligi cyrus q̄ fecit iusticiā eos renūtēdo, et de captiuitate salmādo, et sic p̄sūt lēam adaptat ad suū p̄p̄i. Et valde extorte i multe q̄z p̄anca accipū. Et dī enī imbdī b. Et eis corona gl̄. Et exponit de dignitate sacerdotali et regia, q̄d nō p̄t p̄ueniēt dici, q̄z dignitas sacerdotali et regia p̄listebat in b. q̄z instituebant reges et sacerdotes et factā encionē, que sūi iudeos cestauit a destrucciōe p̄mū tēpli, ita q̄z tōto tpe templi sc̄i p̄ redeūtes de babylone edificati nō fue rūt alijs reges vel sacerdotes sic instituti. Itē tōto illo tpe caruetut regib⁹ vñq ad aristobolū filiū hyrcani qui p̄mū sibi dyadema impoluit post q̄dringētos dixit. an nos et treē mēles, exq̄ p̄ls de captiuitate babylonica liberauit ad p̄nia remeauit, et dicit Josephus. xiiij. libro antiquitatū ca. xxi. Itē q̄d dī iusta. Si dederō trāticū tuūz vitra cibū inimicis tuis tē. exponit de pacifica collectio ne terrenasentū a iudeis post dictū reditū, q̄d non est

KK uq

Liber

ver, qz frequenter illo tpe fuerunt molestati a samaritaniis et alijs geribz se circuli atibz, nō solū in bonis exterioribus, s̄ etiā in plenis, et p̄t̄z in libris esdræ, neemie, māchabeor, et iosephi. Regibz etiā plati reddebat tributū de bonis suis, et post ea grec, et romāis p̄t̄ qd etiā Raſa, et alij hebrei epoñsū d̄ caplī t̄ p̄cēt̄ d̄ p̄sp̄itate quā expectant futura tpe misie, pter qd nos q̄ fm̄ v̄tates p̄st̄emur p̄pm venisse h̄em̄ ip̄num exponere d̄ p̄sp̄titat e ecclie, agit li- cut ca, p̄cedēti onta ē clementia salvator, in p̄solationibz et bene- ficiis ecclie exhibuit, ita i h̄ caplo et p̄libo onus et potētia, et di- midit i duas pres, qz p̄rio scribit ei p̄t̄as secundū p̄t̄as v̄tas, ibi, Juravit d̄s. Lir- ea primū dicit p̄phe- ra, a Propt̄ ión- zē, i, p̄t̄ gloria ecclie, s̄ q̄ā video i futu- ro, no celabo de dui- nu laudibz et p̄cibz, b Donec egre- d̄, d̄ nū patris in māduz,

c Ut splen. in. eius, id ē xps q̄ ī se v̄m̄itatis d̄ splendor patris, et figura sub statu ei ad hebrei. d Et sal. ei, p̄ oipotētia p̄ opt̄ quā subebat in auctoritate allegata ad hebrei. i Portalsq; e Ut lam̄ (oia b̄bo v̄t̄) sue purgatoz p̄t̄or facies t̄c, pas accē, arcōre chartans ad alios accendēt̄, sic et d̄ lapade accēda accēdēt̄ alie, pter qd vi lū. ii. Ignē re- f Et vi. in mutare in terra, qd volo nūl ut accēda, g Et cūcti debūt̄ gen. ii. tuū, p̄ fidē i paicāde aploz, re. ii. tuū, quor̄ manū recipēt̄ fidē xpi, et oēs recipiet ante fine māci. h Et vo. ubi no. i. o. ecclie xpi, i D̄os dñi (na. q̄ primus vocabat indecor synagoga- no. Dat. xl. Sup hāc petrā, sup me p̄p̄, edificabo ecclie māea. j Et eris co-glo. t̄c. i. coronata glole, sic de notabilif liberali nō solū d̄ q̄ sit liberalitas in cōcre- l In manu dñi, (o. h̄ etiā liberalitas in abstracto, id ē in ei, p̄t̄cēde. m Et diade. re. Ita scđa corona- tio p̄met ad honore ecclie tuūphāns p̄ia ad hono- re ecclie in illāris. n Nō v̄ca, v̄tra dēte, a sponso tuo, q̄ dicit Dat. xl. Ecce ego robisci suzobibus diebus v̄sq; ad plūmatōz seculi. o Et ter. tua n̄ vo. am. dñi. id ē, dñis p̄solatōz d̄stituta, q̄ semp aderit ecclie enā in p̄slūris. p Ez̄ v̄ca, v̄lū, mā i ea, q̄ bōa opa mābi accepta. q Et terra tua inba, a fidelibz, et seq̄ uer- polibz, r Et terra tua ihabitabit, p̄ hāc lēdāz intelligit terra v̄nēt̄, ad quā fideles de p̄iu vita transierunt. s Habitat em̄ in, cū vir. sancte et caste vt ioseph et iohānes cū maria, valerian? cū cecilia, et chrysantē cum daria, et plures alij hāc p̄fēt̄oz imūrātes, vt bē in colla- riobz patrū, et i alij p̄t̄ibz locis. t Et ha. i te fi, v Et gau. spon. sup spon. (iul. p̄ baptismū regenerati, id ē xps sup eccliaz. x Et gaude. sup te de. i, tota tri- nitas. y Sup mu. tuos pie. cō. cu. i. d̄st̄mēt̄oz a do- p̄dixi, et si v̄bū elate. Sicut āt̄ hic glo. hebreica, q̄ p̄ illū

ros istelligif p̄bes sancti abraā, isaac, iacob, et ceteri, q̄ mā- merita sunt postes, q̄si defensiois muri, et p̄ custodes ageli sancti cor̄merita corā deo recolētes, et nos multo forū fm̄ v̄tate possum⁹ dicere q̄ uti muri sunt apli fm̄ q̄ de Apoc̄tri. Et mūr⁹ ciuitat̄ h̄is fundamēta. p. i in

ip̄is noia, x̄, aploz et agni scripta. q̄ custo- des istelligif agli ad custodiā māelua dpu- tati, eoz merita corā do p̄t̄ates, et q̄ p̄bo no itau ecclie si so- lū ageli sunt solitici, s̄ etiā v̄tates devoni, io- eos exhortando sub- dit. z Qui remi- do, n̄e ta, cessando a p̄cibz, et laudio v̄m̄is. z Donec sta, z oēm aduersitatē, a Et donec po. v̄le, b Lau. id e ecclie, dē in terra qd ipledi- tur circa finē mundi qn̄ oēs p̄ueret ad fū de xpi. c Jurau- h̄c p̄t̄ describit̄ sal- uatoris v̄tas, q̄ nō sufficeret p̄t̄as ad sal- uadū, nūl sūt adelict̄ v̄ritas adspendo p̄s- unissim⁹, et dimicat ut duas pres, q̄ p̄mo ponit̄ h̄i v̄ritatis offissio, sedo ex h̄iducit̄ qdāz salubris monitio. b. Erāt̄ p̄t̄um̄ osdūt̄ p̄ certitudine iuramē- n. c̄ dī. c Jurauit do. in d̄x. iua. ic. i. m̄ filio q̄ dicti tur ei t̄ d̄xterā t̄ brachii et s. lū. Brachii dñi cui reue- latū ē. d Si dederō, i. nō dabo, e Trūt̄i unū ic- trūt̄i ecclie ē sacrim eucharistie ē pane trūt̄eo p̄fectū. f Ultra (qd nō ē infidelibz) dādū nec p̄ hoc qd addit̄, intelligēdū ē q̄ an̄ fuerit eis datū, q̄ hec v̄no v̄tra si- p̄p̄ ip̄portat tale ascensionē sicut p̄t̄ Deut. vi. v̄bi d̄. Hō surerit v̄tra p̄p̄eta sicut moyses q̄ posserit v̄m̄ v̄dare facie ad facie ic. q̄ nec sūlis an̄ eī fūt̄ i p̄iarobz ibidē ex p̄ssis. g Et si biberit, i. nō v̄bēt̄. h Unū alieni- a. a fide catholica. i V̄m̄tuū. i. xpi s̄ agnūe sub spe- cie v̄ni cōtēnū. l Unū q̄ la. i. em̄ sum̄ sacerdot̄. i. s̄ ad b̄ laborāt̄ leus p̄p̄ hāc sacerdot̄oz faciat̄. ii. sacerdot̄. s̄ ad b̄ laborāt̄ leus n̄ys et oronibz, et alij p̄p̄s operibz le v̄p̄ponēdo, et verba p̄sacerdot̄is debue, p̄ferat̄ et facim̄ p̄cipiat̄.

l Quia q̄cōgregabut̄ ilud, i. strūctū p̄t̄cēm̄. m Soed̄, p̄ coglegatoz, hic istelligif labor, fidelū v̄s- ponēdo se ad debite coicandū, sic v̄cū ē de sacerdotiis est sacrim ecclie v̄ritatis, ē etiam circa s̄ facim̄ la- boz, fidelū corporis in p̄paratiōne materie, s̄ panis et vi- ni in quibz cōficiit̄ hoc iactim̄. n Et qui cōportant il- lūd, i. v̄m̄, p̄ coglationē intelligif hic, laboz p̄t̄cēm̄ fe- mino cultū confectatis. Ex hoc p̄t̄ q̄ no est hic sermo ē pane trūt̄eo et v̄no coiter acceptis, quibus v̄tūt̄ bo- mines in locis nō sactis, et magis q̄ i sacrie, q̄ loca sa- reteri ē legē. p Transite, p̄ice, p̄dictis ponit̄ moni- tos in fine expo:ratio ex hoc ēm̄ q̄ saluator̄ porēs et fide- lis in promissis adūp̄iendis, debent oēs ad eccliam

Esaiæ

tristre cui bona p̄missa p̄mittuntur et secundū, et h̄ ē qd̄ dī
p̄. Trāsite ad ecclias militātē, p̄. Trāsite ad trum-
phantē. q̄ Per portas, porta militantis ē baptisim⁹
porta trūphat⁹ ē extrema vñctio, q̄ est sacram exēntū
de h̄ mūndo ad trāscendū ad celū, t̄ Preparatiā po-
vos p̄dicatores et sa-
cerdotes sacra mini-
s. Planū strātū
fa, iter, amouēdo im-
pedimenta q̄ sunt p̄tā
vñ dicit h̄ Ra, sa, q̄ S
dī de signēto malo, q̄
qd̄ intelligit somitez
inclinatē ad p̄ctū, et
sic p̄t̄ erā fñ ipm, q̄
nō est hic fimo de p̄pā
ratio materialis vie

t̄ Et eleuate signū ad po, stūte sancte crucis eis p̄dicā-
do, et q̄ tā factū est q̄tūz ad aliq̄s credētes in oībo t̄. Me
habitabil locis a tpe aploꝝ, fñ q̄ diffus⁹ declaraū sup
illud p̄s, xvii. In oēm terrā criuit son⁹ eoy, iō subditū.
Ecce dñs auditū fecit i extremis terte, et subdit.

v Dicite si, syon, l̄agregationi fidelium. r̄ Ecce sal, tu
us ve, i. veniet ad iudiciū, sicut p̄ incarnationē iā venit
in m̄ dū. y Ecce merces ei⁹ cū eo, ad reddēdū pena-
vel p̄mis⁹ fñ merita et demerita homī. z Et vocabit
se angeli seti q̄ erāt executores diuini iudicij. z̄ Eos
a Popul⁹ Ictis, eos ad glāz deducēdo. (sez electos,
b Lu aut̄, ecclia, c Vocaberis ci, q̄sita, s, a dñs et
angel sc̄ts) d Et nō d̄ere, i malo demonū cū reprobis,

In capitulo, l̄xii, vbi dī in postulla, Et videbunt gen-
tes iustum mun.

Doc qd̄ dī. Et videbūt gentes instū tuū, p̄t intel-
ligi de visione christi in corpe assumpto in q̄ de-
visibiliter cognoscitur, et etiā de visione euchar-
istie eadem ratione.

Lapitulū LXIII.

Quis ē iste, Lapitulū istud exponit de xpo cōter-
q ab hebreis expositorib⁹ et latinis aliter et aliter tñ
Dicit enī Ra, sa, q̄ p̄ edom cū dī hic. Quis ē iste
q̄ venit de edom t̄c, intelligit Romaniū impiu⁹, p̄t fuit
in latitudine sua q̄s dñhabat vñuersit orbis, dices q̄ messi-
as in adueū suo multos de habitatorib⁹ orbis interfici-
et, et ppter h̄ desribūt hie el̄ vestimentū sanguine rubrica-
tū, et oēs residuos uideis subscier, et ad h̄ captat l̄cam p̄
ut p̄t, s̄ nō p̄seq̄t hāc expositionē, qm̄ fundat sup fallū,
et aduentū xpi traſient in p̄teritū. Catholici vō cōter-
exponit de xpo post passionē suā redeūt ad p̄t̄, seqn-
tes in h̄ brōs Hiero, et Dyon, fñ q̄s illud qd̄ dī hic.

a Quis est iste q̄ venit de edom t̄c, est vbi ageloz xpm̄
ascendente admiratū, et de el̄ mysteriis pleni⁹ doceri et
illuminiari p̄ tenui, alite tñ, q̄ fñ Hiero, est vbi ange-
loz inferior q̄rentū edoceri a supiorib⁹, fñ Dyon, vero
vñ, ca, celestī hierarchie est vbi om̄i, q̄ etiā supini ange-
li q̄sunt de p̄dīcī pleni⁹ edoceri, sed istis videf obuias-
re dñs Aug, v, sup Dene, ad l̄cam vbi dicit q̄ angelī a
principio cognoverit oīa m̄ysteria ḡe fienda, cui dicto
trīfēt ab alijs q̄ licet cognoverit dicta m̄ysteria in gene-
rali, nō tñ q̄tū ad oēs p̄ditioēs p̄ticularez, et de istis q̄s
erūt pl̄, n̄ edoceri, hanc aut̄ expōsitionē nō intēdō, p̄seq̄
qui p̄ oīa, q̄ diffuse tradit̄ in glosis et aliorū possiliis ad
quas q̄libet p̄t recurrere, nec ipaz intēdō in aliq̄ repro-
bare sed tñ p̄ modū inqūlitōis scholastice aliq̄ circa eāz
dicere. Prīmū est q̄ ista expōsitionē in aliq̄bus videf extra-
nea, q̄ fñ ipm̄ cū dicit hic. a Quis est iste q̄ venit
de edom t̄c, ant̄lēgēans est loc⁹ vñ d̄ christ⁹ ascēndit, se-
monis olūeti vel h̄ierol⁹ que est iuxta eū, q̄ aptē h̄ier, q̄

et iudea intelligaf̄ p̄ edom videf extraneuz, cū idūmea
temp̄ fuit iudee inuincia, sicut esau ip̄i iacob, Itē qd̄ dicēt
b Et asplius est sanguis eoy sup vestimenta mea (infra
sic exponit ab eis ut sit verbū christi de sua passione los-
quentis, Et asperitus est sanguis eoni, i. sanguis meus q̄
dicit eorū, eo q̄ est eis
fūsū p̄ peccationem
iudeor, hoc extraneū
videf, quia nō recolo
me vidisse alibi i scri-
ptura talem loquēdē
modū, Itē xpo ascē-
dente m̄ysteriū incar-
nationis ū erat in ef-
fectu cōpletū q̄tū ad
substantiā faci⁹ et circū-
stātias, talia vō posse
q̄ sunt in effectu posita, nō videf exceedere facultatē co-
gnitiois angelice, i marie q̄ angeli etiā iſeriores q̄ m̄ittūt
tūrān ministeriū fuerit in istis ministri, et p̄t de ange-
lis natuitatē cb̄ isti annūciatib⁹ ip̄is pastorib⁹, et de an-
gelis apparetib⁹ marie et ioseph et tribū magis et filiib⁹
et p̄t ex euā gelio i plurib⁹ loc⁹, etiā dubiū videf q̄ ascē-
dente christo querēt plen⁹ edoceri de passiōe christi dia-
cendo, Quare rubri est indumentū tuū t̄c, et dicit expo-
sitione ista, Itē dato q̄ nō sit ibi aliquod tale dubiū seu mod⁹
loquendi etrane⁹, s̄ nō sum⁹ attari ad tenēdū ipm̄, ut
videf, tum q̄ sacra scripture expōsītē nō determinat q̄ iste
debeat esse sensus hui⁹ scripture sicut determinat d̄ pli-
rib⁹ alijs in h̄ libro scriptis, et alijs veteris testamenti lo-
cis, verbi grā qd̄ dī supra in principio, l̄c. Spūs dñi suū
per me, eo q̄ vñt̄ me, salvator dicit Lu, iii, impletū fa-
isse in ip̄o, cum similiter nec auctoritas ecclie determina-
nit b qd̄ viderim vel audierim, sed solū ad h̄ habem⁹ au-
ctoritates sanctor̄ dyonisij et Hieronimi, et q̄b nō habe-
tur argumētū necessariū, s̄ tñ, pbabile, qd̄ sic debeat in-
telligi, et habet in summa sancti Thome, p̄te pīla, art, viii
p̄ parte q̄stionis, idē dicit sensus Aug, in ep̄la ad vñcen-
tiū donatū, q̄ arguebat p̄ ipm̄ de dictis sancti Iohannī.
Ad qd̄ m̄ndens dicit, hoc gen⁹ leāz ab auctoritate cano-
nis distinguedū est, nō enī sic legāt⁹ tanq̄ eis testimo-
nia p̄ferant, et trasentire nō liceat t̄c. Item de obscura
traditio sacre scripture in plurib⁹ locis, i marie in pro-
phet̄, vñca causa a doctorib⁹ assigiat, ut p̄ studiosos mul-
tipliciter exponat, fñ q̄ dī Daf, iii. Lu aut̄ dñs dñs
de fñmones et signa libz vñq̄ ad t̄ps statutum pr̄alib⁹
plurimū, et multiplex erit sc̄ia, i, expōsitione, ut dicit docto-
res nr̄, p̄pet qd̄ absq̄ p̄ iudicio aliq̄ expōsitionis p̄dicte
intendo alia p̄seq̄ q̄ m̄bi clarior videf, p̄dicta vō sic dis-
pus posui nō solū p̄ isto loco sacre scripture, sed etiam p̄
alijs, et diligēs lector p̄sideret q̄ expōsitiones sacre scrip-
ture necessario sunt tenēdū, et q̄ nō. Ad emendatā expō-
sitionis ponēdē p̄siderādū, q̄ edom et bōstra in hebreo sūt
nomina p̄pīa et appellativa, p̄t autē sūt p̄pīa. Edom
est nōmen fñt̄ iaac, qui alio nomine vocatur esau, Ses-
nesis, xxv, et etiā terre ab eo denominata, que latine dicit
tur idūmea. Bōstra vero vñl poti⁹ Bōstra, sic enī scribitur
in hebreo, nōmē est ciuitatis vñdēfuit iobab rex edom,
Senes, xxvii, p̄t vero sūt nomina appellativa, Edom
signat rūbedinem, et bōstra munitionem. His igit̄ predi-
ctis veniamus ad diuīsonem, Superius enī polita est
facta p̄ christū salvatio. Hic conseqūter ponuntur sal-
vationis discretio, que p̄fecte fieri in finali iudicio, tunc
enī salvator, segregabit electos a reprobis, sicut segregat
pastor oues ab hedib⁹ Daf, iii, vñl autē iudicium
precedet p̄secutio anti-christi et eius exterminium, ideo

Liber

primo ponit antipri exterminatio. scō iudicis executio. ea sequuntur. Circa primum sciendi. q̄ sicut dicit methodius martyris. et doctores coiter ad detegendā antipri p̄fidias mitterent a deo enoch et helias. q̄ detecta uideā querentur ad fidē r̄hi p̄niam agētes. et iō hic p̄:io ponit antipri des

pectio. et sed o uideorū

p̄uersio. ibi. Disserat

onī dñi. Circa primum

esalias p̄uidens anti-

pi p̄tate futuraz et p̄

ripia subito detrahendā

admiraturue dīc d̄:po

a. Quid est iste. i. q̄

victoriosus.

b. Qui venit de bos-

ta. i. de hierim ciuita-

tem sita in q̄ antiq̄

sedebit in tēplo r̄aq̄

sido. sc̄da. Ehesal. q̄

et ipam munit ad sui

c. De stabulationē.

edom tuncis re. i. tu-

bricatis fūi p̄ dicit. j.

Quare ḡ rubi est in-

dumētū tūi. p̄ h̄ de-

signat interficio anti-

pi. Quid est iesus

interficiet sp̄i or̄. sui

in morte olueti uitta

h̄r̄lin. et loquitur hic p̄

ph̄era de ip̄o ad mos-

dū hoīis victor̄i cui

restumētū sit rubrica

ta sanguine victor̄ ab

d. Iste formo. (eo-

fus in stola sua.) bu-

mancare sua gloria.

q̄ est q̄ restumētū di-

uinitatis philipp. i.

In situūdine homi-

fact̄. et habitu inuenit?

et homo.

e. Bradieis in mul. b. t. sue. q̄ t̄ sic apparet cū angelo

et multitudine. sc̄ ponit p̄pi. r̄sisio ad q̄stionē xp̄be dicē-

tis. f. Ego q̄ loq̄ iu. sp̄i o. is mel interficio imp̄i-

um et magi p̄tē subi adhērētū. g. Et p̄pugnator suz

ad saluātū. s. electos t̄ p̄secutōe anti-p̄pi. et sc̄ q̄rit p̄pha

h. Quare ḡ rubi est indū. tūi. tē. et p̄t̄ et di. iterū.

etia s̄nia. et subdī. p̄i tūlio dicens. i. Loricu. calcam

solus. et accip̄t̄ hic p̄t̄nē. p̄ stento. s. torcular. p̄ vīs in

torculari calcatis p̄ q̄s hic intelligi antip̄ps. et satellites

l. Et de gentibz nō ē vit meū. q̄ null̄ de hoīb. (et)

poterit delētere anti-p̄pi. l. Lalcam eos in su. meo.

id est vindicta iusticie mee. m. Et ap̄sus est sanguis

eo. r. et p̄t̄ ex d. s. s̄nia. n. Dies enī h̄l̄tōis. s. sc̄tōr̄

de imp̄io anti-p̄pi. interfector. o. In corde mee. s. sc̄

p. Ann̄ retr̄. mee venit. reddendo (miser disposta,

libi et satellitibz suis pena debita. p̄ peccatis. vel alter.

p. Ann̄ retr̄. i. iudicis general. q. Circūspexi. et nō

erat auxiliator. exponat licet s. De gentibz nō est vir me-

cū. r. Et saluātū mūhi. s. electos meos de p̄secutōe

anti-p̄pi. s. Brachū meū. i. potētia mee. t. Andis

gnariu mea. s. anti-p̄pi mala. v. Ap̄a auxiliata est mi-

miq̄ntū et decētia dīne iusticie p̄cedet ista vīndicta. loq̄

tur hic. p̄pha de futuro p̄ modū p̄terit. et frēq̄nter sit in

p̄phetie p̄pter certitudinē p̄phetie. f. Et p̄culcam po-

antichristo adhērētes. y. Et inebriaūi eos. auferēdo
eis sensum et potētū euadēdi. z. Et detrahi virtutez

eō in terrā. admibulādū ip̄m anti-bustū.

a. Disserationū. Dic p̄st̄ ponit p̄uerio indeōz ad xp̄m

vīp̄rio p̄ grā impetrāda recolun̄t būficia antiq̄. Sc̄o

ponit eō deuota pes-
tū. i. ubi est. s. te

ca primum recolūt p̄

mo in generali benes

ficia exhibita iudeis

cū esalias dūt in eō

p̄sona. Disserationū

dūi recordabor. et. et

pater s̄nia vīḡ ubi.

b. Et dīc. s. domi?

c. Verūtū p̄pls me-

us est. et. q̄s sine

p̄tēs in multis etiā

a tēp̄o antiq̄ t̄ ele-

si eos in xp̄lm a tpe

abreue cui data fuit ut

cūcilio q̄ et signū di-

stinguēs ut̄ a genit.

d. Filii nō negotiæ.

sc̄ noui meū in affi-

cione egypti. q. d. des-

cens est. p̄pter h̄ ap̄.

me. ip̄oz mūteri. ido

subditur.

e. Et fac̄ est eis sal-

uator in ō tribulatiō

ne eō. quā iustiūnes

f. Hō est rex. (run-

bilat). s. p̄pis iudicat̄

q̄tū demerit. et ido

subdit. g. Et ans-

galus faciel et. d. a fa-

cie dei misiūs.

h. Valuāt̄ eos. s. fm

g. d. Exod. xii. Tol-

lensq̄ se angelus dñi

q̄ p̄cedebat castra filiis

orū israel. abiit post eos. et sc̄ eo pariter collina iubis et

egypti nō possent nocere eos. et ibidē subiit. vt toro nos

eos tpe adiuvice accedere nō valeret. i. In dilectionē

l. Et indulgeria sua. remittēt̄ eō pec̄ (sua. granita-

cata. l. H̄p̄ redemit̄ eos. s. d̄is. i. non ex p̄pli iustitia.

q̄ p̄z et. ingratitudine sequēt̄. cū subdī. m. H̄p̄ au-

te ad iracūdā puocauerit. s. d̄is. i. fabricatiōe vīglī.

x. et. et. i. in multis alīs faciis. vt p̄t̄ in lib. i. veteris

n. Et astūperit sp̄i sancti et. s. moysi. cū? (testamēt̄

sp̄i multoties. et multiplicitet afficerit. et p̄t̄ in libris

Exo. et. Deut. et. Numeror̄. o. Et quer. est eis i mūni.

sc̄ dñs nō ex odio. sed iusticia puniēt̄ eos p̄ ei. iūnos eos

rl. et p̄t̄ li. iudicat̄. et poitea p̄. eges egypti. asyrioz. et ba-

p. Et recordat̄ est. et. q̄s sicut p̄. (bylonis. i. q̄. Reguz.

moylen liberavit̄ eos de egypto. sic poitea liberavit̄ eos

de captiuitate babylonia. q̄ cylū. q. Abi est. et. Idic

p̄t̄ ponit peritio eō denota. et primo p̄ liberatio a pe-

na. sc̄o p̄ liberatio a culpa. ibi. En aut̄. Luca primuz

de in psoua iudeorum tempe antichr̄uli tututor̄ q̄tūm

q̄. Ebi est qui eau. eos de mari. s. r̄us (ad penitentes.

bro aquas eō am eis diuidendo. Exo. ruq̄.

r. Cum pasto. gregis lūi. i. cūs moysi et aaron. p̄. lxx.

deduxisti sicut ques populu tūi. in manu moyli et. a-

ron. quasi diceret. ita faciliter posset nos educere de gle-

Esiae

cutione antiphi. **H** mō subintelligēdū est ī oībō seq̄ntib⁹
ptis b. **s** Abi est q̄ po. in me. et. s. q̄ pli uſraelici. **t**
Ep̄m sc̄i sui. s. moyū cui dedit sp̄m. p̄benādi t̄ sap̄
entia c̄stantia ad educēdū uſrael de terra egypti.
v Qui eduxit dē moyū ad partē bonā t̄ p̄peraz libe‐
rando eū deplectuse
pharaonia. eū occide‐
re volentis. **x** ro. q.
t Brachio malefici‐
tis sue. i. fortitudine
deitatis sue.
y Qui scidit aq̄s. s.
mai. vt ptz et dictis
z Ut faceret l̄bi no‐
men sem. Ad glaz. n.
nois dei recorū t̄ res‐
colet in futuris gene‐
ratōib⁹ istud factū.
a Qui eduxit eos p‐
abylos. i. p. pfundus
maris rubri.
b Quasi equū i de‐
seruo nō impingente.
id ē p̄mpte t̄ abloz a‐
liq̄ impedimento pce.
c Quasi dentem.
aial i capo. i. in ter‐
ra plana. ebi non has‐
bet obs̄aculo.

d Descēdēs. sp̄us dñi. s. ang. l' a deo missus e. **D**u‐
ctor ei fuit. vt ptz ex p̄dictis. **f** Dic adu. po. tu. et
fa. tibi no. glie illud eni factū fuit reductū ad mēo. iam
vlog nsc. t̄ reducere in posterū ad gloriam diuinam nomis.
g Attende de celo. ad orōnem nram. **h** Et vide de‐
habili. tuo. affectionē nram. sic als̄ fecisti. io subdat.
i Ebi est zel tu. q̄ dileristi p̄cs electos. **l** Et for‐
titudo tua. q̄ toties liberasti eos. **m** Multū. io vilce‐
rū tuoz. ap̄ictati q̄b̄ eis bona p̄stituti. **n** Sup me
penitentia se. a decesiōe. in ista eni tribulatōe mea cessa‐
uerit. **o** Tu. n. Dic p̄fir petis liberatio a culpa. **L**it‐
ca quā p̄lio allegat pietas t̄ potētia diuina. eū dicitur.
p Tu eni p̄f. in generatōe eni mē mīstrat materiaz
z p̄ dat formā. t̄ iō in generatōe hois dē dī p̄. q̄ cor‐
pori organizato infundit aliam crēdo. **o** Et abraam
ne fecit eos. q. d. ab eo. nō habem̄ aliam. nec a iacob.
p Tu dñi p̄f. aliam dādo. **q** Redēptor n̄. ip̄am
iustificādo. **r** A seculo no. tu. s. p̄tis mī. t̄ redēptoris
s Quare errare nos fe. do. i. p̄muisti. **t** De v̄is tu‐
is. a. p̄epis. t̄ q̄llis en̄gelicis. **v** Indurasti cor. no.
subtrahēdo grām tuā cor. mollificante. mi iuste p̄ mēa in‐
credulitate. **x** Ne timerem̄ te. nō est intelligendum
istud causatōe. sic q̄ dē subtrahat grām suā. vt p̄ hoc ab
hoib⁹ excludit diuinum timorē. s. intelligit t̄m̄ secutue.
ad subtractionē eni ḡe sequit̄ subtractio timoris filialis
y Converte p̄cta nra remurēdo. t̄ q̄ est ei annēus.
nos iustificādo. **z** Propter f. tu. i. p̄p̄ter merita p̄iat‐
chay in fide xpi v̄tū mortuorum. ideo subditur.
a Libo hereditas tue. t̄ vt pentio sit maḡ exaudib⁹
adhuc recolit arroctas p̄lectiois antichristi cū dī.
b Quasi nihil pos. po. san. tu. s. xpi am̄ ip̄m nihil re‐
putando. **c** Hostes nra. s. antirp̄e. t̄ sibi adhērente.
d Concil. sancti. tuā. Antirp̄s eni p̄culabit eccliaz dei
cultū inde auferādo. **e** Facti sum⁹. t̄c. q. d. sanq̄z extra‐
nei a te dimisi sum⁹ in manib⁹ inimici tui.
f In ca. liij. vbi dī. in postu. prouiz est q̄ ita expositio
in aliq̄ vidi extranea.

Adūto. i.

Expositio sanctorū ī h̄ loco nō rideſ extranea si be‐
ne consideret. s. sat̄ ronabilis nō obſtātib⁹ postu‐
latoris comb⁹. t̄ca ea factis. t̄ iō sicut p̄ modum
inquisitionis scholastice. c̄ā postillatorū impugnauit. sic pa‐
ti mo defendenda esse v̄d̄ et. **A**d h̄ ei q̄d p̄mo dicit q̄
h̄ic̄m̄ sen̄ iudea non
d̄ intelligi p̄ edom cūz
idūmea semp̄ fuerit
iudee inimica. dicens
dā q̄ descēdētes a ias‐
cob fm̄ carne t̄ ab el̄
fūle recdētes. sic fūle
synagogā in deo xp̄ni
negāndū t̄ crucifigētū
t̄q̄ synagogā inerito
trāsire iāmītō iāmī
ciā s̄ re tā iudeā. vñ t̄
nomē iā. mīcē subi v̄s
dicat q̄ ad ep̄ordio fu‐
it iāmītō in iāmīca put‐
plene declaratū et s̄.
xxiiij. ca. in adduoe
vbi offūlū h̄it q̄ per
idūmea intelligi ibi
ad l̄am̄ sub fēnu me‐
taphorico synagogā
in deo xp̄ni q̄ el̄ synagogā
iudeo. s̄. **G**uit n̄ bōstra eadē in‐
telligitur synagoga ad l̄as sub alia rōne. vide ibi. Item
ad h̄ q̄d dicit. ex h̄ q̄ dī. Aspersus est sanguis eoz sup̄ re‐
ſtūmenta mea. nō recte intelligi de sanguine ip̄u. q̄ non
inuenit talē modū loquēdū in scripturis sacris. dicēdūz
q̄ sicut in scripturis sacris q̄siq̄ attribuunt. xpo alq̄ quo
ei nō copēt fm̄ se. sed alia considerationes. vt cum dī in
psal. in psalma xpi. **G**uit a delicto meo. In q̄b̄ verbis
christi dicit delicta alioz eis suaāq̄tū p̄ eis penam sus‐
stinet. vt ip̄e postul. vidē exponit. sic i h̄ loco asp̄sus dī
esse sanguis eoz nō q̄ estet eoz sanguis. p̄nē. s̄. q̄ p̄cū‐
tatione eoz fuit effusus. vel etiā q̄ ip̄i fecerit se obnoz‐
os sanguinis dī. **G**angis el̄ sup̄ nos. t̄ sup̄ filios n̄fōz
grē ad h̄ q̄d dicit q̄ christo ascēdente mysteriū incarnati‐
onis iā erat in effectu cōpletū dicendo. q̄ licet angelī vi‐
sione beatifica mysteria grē cognoscit. nō tū oīa. nec eq̄
liter oēs. sed fm̄ q̄ dē voluerit eis reuelare. vt i p̄uma
parte. q. leſ. arti. vlti. in corpe q̄stiois. t̄ iō cognitio oīm
mysteriorū incarnationis chriti videt excedere facultates
angelice cognitiois. vnde de talib⁹ angelī ampli⁹ querē‐
bant edoceri. **G**ato etiam q̄ hec trātatio estet valida. si ad‐
huc nō cogere exponere h̄ec p̄phetā de christo p̄ passio‐
nē suā ad patrē redeunte. a h̄ exponēdo q̄ hoc q̄d dī hīo
Guis est iste q̄ venit edomis v̄d̄ esiae admiratis dī
et crōta passionis. p̄t̄ postillator vult fm̄ suā expositōe.
Item ad hoc q̄d dicit. q̄ non artamur ad tenendū ex‐
poſitionem p̄dīcōrū sanctōrū dicendū. q̄ licet verū et q̄
ea que habent t̄m̄ ex dictis sanctōrū doctorū non sunt
tante auctoritatis. vt ex eis testimonia p̄terant. p̄t̄ dicit
Augustinus. tamē fm̄ pietatis seu ex dono pietatis op̄o‐
ret honorare sanctos. t̄ non contradicere temerarie ex‐
scripturis.

Gin eodē ca. vbi dī in postilla. **I**ndignatio mea cōtra
antichristi mala. **G**additio. q.
Gin nos habem⁹. **I**ndignatio mea. in hebreo h̄
gra mea auriliata ē mīhi. cū sensus est. **G**ra fm̄
philosophā. ad p̄sentia vindicte delectatio sej̄
que q̄dē vindicta si sit p̄cra totaliter excludit tristitia.

Liber

Vnde hic loquitur de ad modum hominis q vindictaz pfectam exercens p sua iram ex hoc sequitur quietatione seu delectatione, sic ira auxiliatur irato, de quo dicit, Ita mea seu indignatio mea auxiliata est mihi.

In eodem capitulo, ubi dicitur in postilla, Tu enim per nos. In genitio etate enim me ministeriat materia.

Auctoritate enim infundit animam corpori organizato creando ita enim est creator materie de nihilo ea producendo. Enim considerationem postillatoris sic pertinet ad deum respectu hois ratio materie, non ratio sicut et paternitatis. Et id aliter videtur dicendum. Propter quod attendendum est quod ad hoc quod affectum filiale habeamus ad deum regat dominus omnipotens, sed donum cultus et officium exhibemus deo et preci, secundum illud Roma. viii. 2. Accepimus spiritum adoptionis filiorum in quo clamamus atque haec pater. Vnde secundum sancti Iohannes secunda secunda, quod est articulus in visione secundi argumenti, deo exhiberi cultus et preci est excellentius. Quod exhibere cultus deo, ut etateori et deo. Et id ad padamandum paternalem pietatem dei cui dicimus. Multitudine viscerum tuorum et subdit. Tu enim pater noster, quod non solus ad te clamamus, ut ad creatorum seu dominum, sed et ad precium cui magis pertinet ostendere viscerum miserationem ad filios, et sequitur. Abraha nos ne fecerit nos, nisi diceret, paternitas tua erga nos, non est ista sicut paternitas abrae vel israelis, quod tu non solus es pater sed enim unus et redemptor et salvator, non subdit propheta dicit, Pater noster, redemptor noster a seculo et ceterum.

Replica.

In capitulo, item, postilla corrallegat expositionem beati Dionysii et beati Hieronymi exponentium quod conteret de Christo post passionem redemptorem ad patrem, sicut dicit salma reverentia scriptorum illa expositione, nec vel le sequi, nec reprobare, sed per modum scholastice inquisitionis pauca circa ea dicentes primum quod illa expositio videtur ad litteram esse extranea ratiōne et edom accipit mons oliveti et hiesrusalem, cum edom fuit inde semper hostes sicut esau iacob, Secundo circa hunc quod dicitur, Et aspergunt est sanguis eorum super vestimenta mea, exponit quod sanguis Christi dicas sanguis inde orum, quod purificatione eorum effusus est dicit postillator se si recolere simile modum loquendi in scripturam. Tertio est sibi dubium quod ad admiratioes hic positas, quod ista expositio dicat esse angelorum et ceterum. Et finaliter se excusans a sequela illius expositoris dicit, dato quod non est talis loquendi extraneitas non sum, tamen artari ad tenetum illa expositio, tum quod sacra scriptura ex propria non declarat quod iste sit sensus huius scripturae, non alio, sicut in plurimis locis fit, exempli sicut et ceterum. Ecce ergo scriptor sensus illius determinatus auctoritate eius gelidus, et sic de aliis. Nec ecclesia determinavit, sed solus habet iuris ad id auctoritatem Dionysii et Hieronimi, ex quod non habet argumentum necessarium quod probabile putet vult sancti Iohannes, parte summe artis, videlicet, quod in visione ad secundum argumentum. Et hoc idem vult beatus Augustini, ad vinecentium donatistam, quod arguebat quod est de dictis beati Iohannissi, cui risidit beatus Augustinus, dicens, hoc genus scripturarum ab auctoritate sacri canonicis distinguendum est, non enim sic legimus tanquam eis testimonia proferantur ut nostra non licet sentire. Hic et isdem beato Augustino liberos suos non vult legi, et necessitatibus credulitatem imponant, et prout in libris retrahantur, sed his bene dicit, et ad multa valentibus Burgensis se opponit volentes dicta motiva postillare, enarrare. Ad primum respondet quod sensum quem ipse metet dicit metaphorus, quod per edom significat hierusalem quod sit terra est, nihil est ad politum quod postillator dicit ad hierusalem non ad metaphoram. Nam multa sunt varia per metaphoram quod ad hierusalem sonant sunt absurdia, et iudicium, et sententia ligna et eligentur sibi regem, et sic fuit burgensem, et omnes communiter doctores a solo sensu hierusalem sumit efficaciam argumentum, igit enim a solo sensu hierusalem non a metaphorico sumi-

tur efficaciam ad argumentum effusio, quod igit Burgensis per metaphoram videtur, non enarrat primum postillatoris argumentum. Ad secundum argumentum postillare, respondet Burgensis, per litteram corrumpit, quod mutat actuum in passuum, prophetam enim in persona Christi dicit hic de sanguinis effusione quam actum ipsi fecit, non quod passum sustinuit, prout est ex litera in quod dicitur, Eulogium eos in terra et culcavit in furore meo, et aspergunt est sanguis eorum super vestem meam, et ceterum, hic fuit fons de ira furore et indignatione Christi, quod in effusione sanguinis Christi quod est de corpore eius effusus est, locum non habent, quod in ea ex parte Christi, nec fuit ira, nec furore et indignatio, sed charitas, patientia et diuina misericordia. Ad tertium argumentum postillatoris Burgensis, respondet quod actus aliquis hierarchicus est inquisitus, quod non videtur rex, quod actus hierarchicus sit superior ad inferiores et docet beatum dominum, insinuans, Tu igit non sit minor difficultas in querendo quoniam determinatio quesita, talis igit actus hierarchicus si esset, non esset inferior ad superiorum, et econverso, hinc igit actus hierarchicus regulaciones spontaneas non inquisitiones erat, sunt enim beati in his quod ostendunt pertinenti non in inquiendo curiosi, et videtur in hac parte Burgensis postillator non recte videtur quod dicit est sententia, quod illae inquisitiones sunt clavis de ratione et via passionis Christi. Blozni postillator hoc dicit, sed dicit quod esatas admiratio per hanc inquisitionem de victoria Christi in antichristi, de qua et Burgensis, tunc copulsus dimittendo sententiam scriptorum et sequendo postillatorum exponit hunc passum, Et in dignatio mea auxiliata est mihi et antiquum inquirit, Ad ultimum rationem postillatorum non recte invenit Burgensis, quod postillare temerarie se opponat dictis sanctorum, quod prout in sua prestatio, et videtur in hac parte Burgensis postillator non recte videtur alia prosequi.

In eodem capitulo, ubi dicitur, Tu pater noster es, postillator dicit quod deus potius dicit pater bonus est, et master, quod ministrat formam, mater vero materiam in hominibus generatione, Burgensis, volens hoc bene dictum infirmare agit quod secundum postillatorum, deus habet ita rationem maternitatis sicut paternitatis, quia creando materiam ministrat, sicut et formam, respondet, quis deus creavit materiam primam, ex hoc tam non dicit mater in generante hominem, quia non copioniter homo ex una materia prima et anima, sed ex corpore et anima, corpus enim organum non est ex nihilo, et sequens non est creatum, sed operatus parentis generantis, parentis autem in hoc opere ministrans materiam vere mater dicitur, administrans formam dicitur pater, quia igitur deus huic corpori generato dat formam scilicet animam, igitur dicitur pater. Est igitur obiectio Burgensis temptationis, sicut in vico straminum patens collucit fieri contra beatos.

Capitulum LXXXIII.

Tunc nam, aliqui doctores catholici exponunt principium huius capituli de primo christi aduentu, sed hoc non videtur nemetenter dictum, quia primus christi aduentus fuit in maria humilitate, et sic descriptus fuit futurus Sacharialis, Ecce rex tuus venit tubi iustus et salvator, et ipse pauper et ceterum super illud Benedictus, Christus, liberans ad vitam pulchram sumum tecum, dicitur Abraham moyses, qui vice met rex messias in hierusalem ad salutandum israel ipsum erit cingulans asinum suum, et equitans super eum, et ducat se cum humiliata, sicut scriptus est Sacharialis, Et ipse pauper, Hic autem aduentus eius describitur cum magna protestate et terrore, propter quod magister alexander de hales exponit hoc de secundo aduentu eius, sed iudicium, quod in potentia magna erit et maiestate Iudee, et ceterum, agitur hanc intentionem sequendo dicendum quod postquam descriptus est anno Christi exterminium, hic igitur describitur indicitus, Circa quod prius ponit scriptor desiderium, secundo ipsum indicium, ibi, Ecce tu eras, prima in duas, quia primo ponitur dictum desiderium, secundo huius desiderij motuum principium, ibi, Et secundo,

Liber

iniquitatis nrae, i. ppter iniqtatē nrāz. Cōseq̄nter nota f̄ mi
sc̄ncordie pet̄tio cū dī. a Et nūc do p̄a, n̄ r̄c. p̄ crea
b Nos volu. r̄ f̄. supple es tu, fm q̄ dī. Hie (tione
re, reit. Dic̄ut lutū in māu figuli, ita vos i māu mea do
mus ls. l̄ c Pe irascat dñs sa. i. abundantanter d̄ Et
vltra ne memi. inq.
nē, ad al̄ p̄t̄ p̄mēdū
e Ecce respice, mis̄
riā nrām, t̄ allegato
cū dī. f Ppls tu
ns oēs nos, p̄ legem
moysi nobis data.
g Ciuitas sc̄i tui, s.
hierlm tuo cultui de
b Facta ē (putata,
deserta p̄ tyrum.
i Dom̄ sanc. n̄f̄a,
teplū rbi offereban
sacrificia, p̄ sacrificati
one nrā. l̄ Et gle
n̄tē, q̄ i ip̄a glorifica
bamur sup v̄a terre
na. Letera pat̄ ex di
ctis r̄lozib.
l̄ Nūqd sup his mi
seris nr̄is in Lō
tinebis te dñs, a nrā
psolatione, q. d. non.
n Lacebis eas, nos
affligi pmutes ab
inimicis nr̄is,
o Nehemēter. i. v̄l
tra possibilitatē nrāz
sustinendi, q. d. n̄ de
cer te.

Capitulū. LXV.

Quod ponit dñs s̄la, q̄ p̄to de ḡtū vocatōe, sc̄do
de iudeor̄ reprobatōe, ibi. Et p̄p̄di, sic enī allegat
pani? ap̄ls ad Ro. e. hanc l̄ram dicta esse de vocatōe ḡ
tūlū r̄ reprobatōe iudeor̄. Circa prūmū dī. a Quelie
tūt me, ad me deuote p̄ fidē v̄tētes ad pdicatōes ap̄lor̄.
b Qui nō me inter. l. gentiles, q̄ lege diuinū datā t̄ p
phetas nō habebāt, c Inuenetur s̄ me q̄ gratiā.
d Qui nō que, me, s̄ af̄ pdicationē ap̄lor̄, lōubditur.
e H̄i. s̄. determine distinēdo f Ecce ego, ecce ego
t̄ sit duplicitio ad maiore assertiōe. g Ad ḡtē que
no r̄c, q̄ an pdicatōez ap̄lor̄ gentiles erāt cōtēr̄ idolatrie
dediti, t̄ sic inuocabāt idola t̄ nō nomē dñi. h Et p̄p̄
di, ibi ponit s̄la dñi q̄tū ad iudeos, r̄ primo ponit ulta
s̄la, sc̄do remonstratōe falsa fiducia sc̄q̄. ca. Pr̄ia dis
cidit in tres, q̄ p̄to ponit multitudinis iudicētae reproba
tōe, sc̄do paucor̄ electio, ibi. Nec dicit dñs, t̄ tertio v̄tōe
r̄iq̄ retributio, ibi. Et vos, ista t̄i diuīsio nō est oīno p̄
cīla, q̄ in p̄la pte ponit aliqd de puniōe reprobor̄, q̄
m̄be frequētē de vno trāfēt ad alund t̄ ecōuerſo, r̄ ma
xime s̄la. Circa prūmū dī in p̄sona dñi. b Et p̄p̄di
man̄ meas, volēs ad me trahere. l Tota die, ab an
tiq̄ v̄sq̄ ad p̄fis, primo p̄ p̄bas, postea p̄ meipm̄ incar
b Ad p̄plū incredulū, i. uđaiciū q̄ sp̄ fuit du. (natū
re cerniſs, et p̄t̄ ex decursu veteris ac noui testamēt.
l Qui gradit r̄c, post cogitationēs suas, i. p̄ inclinatōes
fomus, ad malū t̄ nō post leges meas. m Ppls qui
ad ira, puo, me af̄ fa, meā, q̄ etiā in loco diuīcult̄ ex
ercebat idolatria t̄p̄emanasse, r̄ aliq̄ aliorū regū, et p̄t̄
iū. Reg. r̄q̄. paral. n Qui imolant in hor, rbi cole

bāt idola, in loci s̄. nemoris, rbi etiā luxuriā exerebat
in venerationē idolorū, r̄pote veneris t̄ priapi.
o Et sacrificat sup late, i. sup tecta domoy, r̄ i. loco pa
tenti, ad dandū alhs exēplū idolatrie. p Qui habi. ī
sepul̄, querēdo diuīnatioes in mortuis p̄ artē phitomē
t alhs modis sup̄stis

q Et in de (tōlis,
libris ido, dormiūt,
ibi enī antiq̄ sup co
tiūz hostie immolate
dormiebat ad h̄icūz
reuelatioes i somnis
sicut leḡ de bruto in
hystoria britonum.
r Qui come, carnez
sullā r̄c, i ciolis intola
tam, et si erat ibi du
plex trāsgrello, si leḡ
molitiae, que absolute
phibet talē carnē co
medere, i. phibitios
idolatrie. s H̄is
ap̄hanuz in va. eoz, i.
oblatio de materia h̄i
quida q̄ fiebat cū ob
latiōe sacrifici d̄ amu
t Qui dī (malib)
cunt sc̄z gentili.

v Recede a me r̄c,
reputabātēni gentiles
ita imūdos q̄ non co
municabāt cū eis, et
p̄t̄ ex libris veteris ac
noui testamenti, iste
tū p̄temp̄ sic innalu
it, et maxime apud us
deos q̄ pharisei dice

cebāt q̄ etiā iudeos st̄enebat, q̄ nō erāt de secta sua, r̄i
t̄ v̄o discubente in domo matthei, q̄ erat natōe iude
dixerūt Matth. ix. Quare cū publicanis r̄c, et tū matthe
erat natōe iudeo. s sile leḡ in euāgelio in pluribz loc.
isti enī pharisei erāt iusti apparetēt, sed non realiter, et q̄
simulata sanctitas duplex et iniqtas fm q̄ dicit h̄iero.
tō subditur debita puniōe, cū dī. t Isti sum̄ erunt
in furore meo, i. materia applicabilis igni gebrenne.

y Ignis ardēs tota die, i. t̄mne tabq̄, fine, sicut dī
infra in fine libri. Ignis eoz nō extinguetur. z Ecce
scriptū ē corā me indelibiliter fm q̄ dī. H̄iere, r̄. Pec
catū iuda scriptū est stilo ferro in vngue adamantino.
a Non tacebo, dissimilādo. b Sed reddaz t̄ reti
buam r̄c. Ad intellectū h̄i sciendū q̄ sicut glā ciuiſib
bet beati crescit ex glā sibi cōiunctoz, sic pena ciuiſibet
damnati crescit ex pena sibi cōiunctoz, ppter qd̄ dñes
epulo in inferno pos̄t per̄t̄ lazari m̄bi ad fratres fū
os et contestaretur illis ne veniret in locū tormentoz
Luce, r̄vi. et hoc est qd̄ dicitur. b Sed reddaz t̄ reti
buam in sinu eorum, i. iudeos, i. reprobatōū generaliter

p̄iorum t̄ posteriōrum.
c Iniquitates vestrās, hoc dī q̄tū ad iudeos q̄ fuerunt
post captiuitatē babylonis maxime tpe xpi t̄ deinceps.
d Et iniquitates patrum r̄c, ita q̄ ex penā vestra crescit
pena eorum t̄ econuerso, et dictum est.
e Quia sacrificauerūt sup motes, s̄tud referit ad iude
os illos q̄ p̄cesserūt captiuitatē babylonica q̄z fuerunt
multipliciter idolatre, et p̄t̄ in libris iudicū regū t̄ pa
ralip̄, post v̄o captiuitatē babylonica nō leguntur iudei

Esate

fuisse idolatrie nisi aliq; pauci circa tpa machabeor, sed posteri agetur de peccatis eoz, et in pte dictu est s.

a Et sup col, et coledo ibi idola facta bat do obprobria

b Et reme, op' eoz, inferendo pena fin mensura peti et modi, c Pnum in finu eoz, pctum factu in iumentu

te sit punia cu pecca-

to facto in senectute,

vel alit. Primu, pec-

catu patr in filio mo-

d Hec dicit (dicto

et hinc sit circa inde

os ponit paucos ele-

ctios, aplos, et alios q

crediderunt in ipso, cuz

dz, Hec dicit, cur?

vbi frustari no pot.

e Quo si iuuenatur

granum, sc vnum,

f In botro, p' repe-

state qd' e modicu re,

g Et dica (spectue-

tur, volenti accige

h Ne dissili illis qm

bene, est re, donu di

qd remansit ceteri pe-

i Hic sa (reutib,

cii ppter f, m, s, ppter

priarchas, et ppter

j At no (antico,

dispidam totu, s, ppter

k Et edu, (uidacu,

de iacob se, aplos et

alios de iudalimo cre-

m Et de iu, (detes

da, de q tribu natu, e

ips fin carnem,

n Dossidet mon,

meos, i, eccliam mili-

tante, et trahante,

o Et hereditabat ea

sc eccliaz nullitate plo et trahante postea.

p Et ecclia mea, i, ppter veri,

q Et eruit cap, in cau, greg, tc,

r p greges freqntet in scriptura intelligunt fideles, ps,

ps, ptt, Nos aut ppls pascue e, et oues man' et, p caulas

igis in capestrib, et vallib edificatas intelligunt ecclie

cautice p orbe vbiq, in qbo fideles aggredit ad pcpie

dū facta, et vbi nutrimenta, Exprimunt tñ in speciali

vallis achor q de pco suo vate penites dedit glam deo

Yohu, vñ, ca, qz ecclaz est loc' receptu, vere penitentia

Designant etiā hic noie gregi fideles mores, et maiores

r Et vos, dicit pñt pñctor re,

(noie armator,

tributio, et pñt reprobor, et elector, mixtum, scdo elector

separatum, ibi, Omnia obliuion, et rea primum dr,

t Et vos q derel, do, coletes idola,

s Qui obli, est, mo,

sancm, vbi erat templu diuino cultu dedicatum,

t Qui po, for, mesaz, eo q reputaba dea felicitas, tpa

v Et libatis sup ea, oblatione de liqdis in hac idola,

tria, et supradicis fuerit uide implicati ati captiuitatez

babylonica, qz multi ex eis seqbant oimodam idolatria, et

r Iuuenabo vos in gla, q, d, null? (ptz ex, uq, Reg,

euader, i, subdif, y Et oes te, p eo q vocau p, pphbas

z Et no rñdus, pcta vñ, pñcto, l, z magis pphbas deni-

listis stumacu angedo, et ptz, q, Paralypo, vitu,

a Locul sum in psona, ppria in huanitate assumpta,

b Et no audi, z magis doctrinu meam reprobatis, vt

ptz ex, chagelio in plurib locis c Et faciebat, ma, re

bona pauper, rapiendo, et frs eos odiendo, ista ei duo

scz auaricia et fraternali odii multu vignerunt in p' o ius

daico post redditu captiuitaria babylonice, vt dicit etiā

mai et magis increuerunt immunitate tempe chrusi,

d Et q nolui elegit, s, fallam appartenit scitatis, ppter

qd ips marie p hypo-

critum pñctauit, i, lib-

dis pena iuxta bonos

tu pma, qz oposita

iuxta se polita magis

elucescit, et subdit,

e Ecce fui mei come-

dēr, re, p abū, et potus

b'c intelligit refectio

bonor in celo, qz cois

ter in scriptura sacra

bona spnalia et celea

stia metaphorice per

coipalia designant, et

p' sitim et elutie punis-

no malor in iustmo,

vbi e defect' ois boi,

f Ecce serui mei les-

ta, et clara vñioe dina,

g Et vos sñi, omio

ne etrema derecti cu

demonib in pena,

h Ecce fui mei lau-

sa, etiā laude corpore

qz fin doctoris et ut in

i Et vos (patria,

dama, p doce, et cor, si-

cut eni in pria ponit

clamor ecclatois, sic

in gehena clamor tri-

stiae et desolations,

k Et pñcti, pñct, dea

solatiae, tristio enim

meritoria idi loci no-

habebit.

l Glulabitis, qz vñlat' est vox diffusa, et designat ma-

gnitudine angustie et doloris, m Et dimittes nomē

in iuramentu, s, excretatiois, n Eleclaz meis, i, ppter

qz sic iurat aliqñ, si feci istud qd mihi imponit suspedar

ego p pedes sic uide o

o Et iter, te dñs de, qd nñt un-

pietū p tyru p Et flos suos, in eu credentes,

q Voca, no, alio, qz vocant ppter a ipso, r En q q

bñdicet' est, t, bñdicione gñe qz dat in baptismo, in q acci-

pitur nomē ppter, s Et bñdicet in deo, a, bñdicione

celesti si in gra pñctueret, t Amen, i, fideleret sic fieri

v Et q iurat i ter, i, hoibz aliqd affirmado r Zura,

in deo, z no in idolo, y Amen, i, fideleret iurare,

z Quia obli, lñc pñt describit retributio elector, sepa-

ratim, tñ aliqd interponit de punitione malor, vt videbit

z pñt ponit retributio qz ad securioribz boni, et dñ,

3 Quia obli, tra sunt angu, et qz fideles sustinuerant

ppter magnitudine glorie iuguentis, in patria, et qz sic

intelligat pñt p h qd subditur, 3 Ecce eni ego creo ce-

los te, qz in futuro inouabuntur corpora cel, a, et elemen-

ta, no qz ad substantia, s, qz ad claritate et decoru, vt

sic magis reluceat in eis bonitas diuina ad gliaz dei et

etiā elector, in ipis bonitate dei claru, contemplantium

qz ante, et talis inuocatio vocatur hic creatio, sicut dñ repre-

vel papa creatio, ppter immunatione status, qz eis eoz

a Et no erit in memo, pñt, tc, (substatio no mutetur,

hoc est dictu qz stat' eoz, pñt, pñct, precedens nullius momenti

Liber

reputabili respectu sequuntur. b Gaudet et exultabitis, vos electi c Vos in semper, quod eternitas a pte p' d In his que ego creo, in corpore est de roe beatitudinis, celestibus elementis predicto modo melioras. e Quia ecce ego creo hunc, in ecclesia triumphate Hebrews, 13, Accessum ad syon modum, cuius tenebris ei resurrexit hierusalem celestem te, non enim deo creari simper, quod celum em perire a principio mundi fuit factum, etiam angelis repletum, sed deo creari quod nouam exultantem est fieri sine mundi, quod peracto iudicio electi transserent illuc in perfecta beatitudine corporis et aetatis, et ex deo creari gaudi angelorum. f Et postea (io) subdit pulcherrimam gaudi, quod angelus gaudet de precepta beatitudine electorum, electi de gloria angelorum. g Et exultat gloriatur, tabo in hunc, non est intelligendum quod aliquid per deo accrescat, ut et se ipso sit perfecte beat, sed quia faciet cunctum cele

stes in seipso perfecte exultant, sic deo. h. Nec cognoscitur non audierit, hic autem ponitur cum cognoscere, et dicta retributio quod ad amorem malorum, cum deo, et non audiens in ea ultravox fieri, inquit quod non amor ois tristitia interioris et exterioris. i Non erit ibi amplius tempus, et aliquis his multis dies deficiens non in induititia vel leticia. k Et se, quod non implo, dicitur, hunc multos annos in vacuis transactos, sed plenos meritis, et per beatitudinem celestis anno, uerum defecit noticie etenim. Et quod sic debeat hec letia intelligi m. Quidam puer enim, anno, quod multum vivit, propter hunc quod subdatur, sicut pueriliter sequuntur passiones suas, n. dicitur, et morte eterna, o. Et peccatum, anno, quod transiit propter suum iniquitatem a bonis opibus, peccans ex certa malitia. p. Paleacutus, ista maledictio quod habet. q. Hoc ponitur ibi. Lupus et agnus pacientis filii, et si referatur ad statu ecclie militaris, p. tis finia ex dictis, s. r. ea, exceptio quod hic additur. Et serpentes puluis panis ei, quod serpentes habent intelligit diabolus, qui sub specie serpentis primos parentes decepit. b. s. n. Cuius panis, instrumentum sunt boves varii et terreni, quibus delectantur quod nostra pulueris desiderant, si referatur ad statu ecclie triumphantis, eo quod propter transire uno statu ad aliud et recuperatio, sic exponatur.

t. Erunt domini populi mei, quod vita beatior est perpetua a parte vestra, sed et Christus pro ligno vite habet intelligit v. Et opera magna, ac, i. merita letorum tamquam duplicitate in primo per eis reddito quam in secundo, quod de Apocalypsi, 14, 13. Propterea illorum sequitur ut illos, quod habent quod deo huiusmetabatur, non intelligit aliquid de inuptio, sed perpetua indu-

rratio, eo mo loquendi quod deo deo. h. Nec vestrum antiquum deo, et iudicium dedit scitis, et per antiquitatem ibi intelligit eternitas et non defecit quod cocomitat antiquitate dicta Hebrews, 13, 14. Quod antiquum et senescit propter intermissionem est.

r. Mo labo, i. si labo rauertur, quod frequentiter accipit futurum per iterum et recouero.

s. Frustra, quod sequitur. t. Neque (tunc prima, genere, i. co. camalutum) quod generatoem sicut perturbatio solitudinis circa pulsione eorum familiare et puluis quod non habet locum in celo, id dicitur salvator. dicitur, et. ca. In resurrectio non habet neque nubem, sed

aut sicut angelus dei in celo. a. Quia se, be, do, est, laplop b. Et nepo, eo, cum eis, usque ad electi per successores et discipulos apostolorum in fide regenerati. Porro etiam exponi quod deo habet generabut in perturbatio de generatione baptizantem quod est per gratiam pulchritudinem operat. c. Frustra, id est tempus ponit retributio electorum quod ad deum famularum assiduitate et munera charitatis secundum. Quatuor ad primam dicitur, e. Interrogatio eius, ego sum clavis dei operis est, apterum plectione dei, scilicet clavis, scilicet vero in patria nubilum volunt absolue, nisi quod deo vult, et non orant nisi per eo quod est misericordia vestra, scilicet deo exaudit eos atque clamet, inquit in sua dispositio inimitabilis, id est ordinatus quodcumque similitudo luit ipsius. d. Hoc ponitur ibi. Lupus et agnus pacientis filii, et si referatur ad statu ecclie militaris, p. tis finia ex dictis, s. r. ea, exceptio quod hic additur. Et serpentes puluis panis ei, quod serpentes habent intelligit diabolus, qui sub specie serpentis primos parentes decepit. b. s. n. Cuius panis, instrumentum sunt boves varii et terreni, quibus delectantur quod nostra pulueris desiderant, si referatur ad statu ecclie triumphantis, eo quod propter transire uno statu ad aliud et recuperatio, sic exponatur.

d. Lupus, alle quod in modo pulvis fuit rapax, sed postea penitentibus vivendo. e. Et agnus, alle quod bis vivit in innocencia pueritudo. f. Palcentis filii, quod in celesti patria per reficiuntur, et paulus et iobes enagelista et apostolus, g. Et leo et bos, et rex rex principis secularis et homo ruror. h. Comes dicitur pauperum reficiuntur in patria, dum non sint filii in meritis, et si dicatur hic quod palea non intelligit pueritatem refectorium, et leonis, dicendum quod deo est metaphorica locutio, et sat p. tis et predictis quod non importat sed similitudine in obvo, sic Christus metaphorice leo de Apocalypsi, v. Ecce vicit leo de terra, ibi uida, apter ei ostendit et victoria, et si quod ad crudelitatem, eodem modo tenet hic, propter similitudinem quodcumque ad refectorios uniformitatem, et non et serpentes pulvis, et aliud, (quodcumque ad paleam utrilitatem, exponatur et predictum est). i. Mo nocebunt neque occidentur, illa enim ciuitas celestis erit immunita a mortuo nocimento, et omnibus modis iniurice perfringentur,

Esaiæ

In ca. lxxv. vbi dicitur postulla. Benedicet mihi deo, si bene dictione celesti si in gratia permanueret. Amen.

Additio.

Tota dictio amē nō legif in re. te. dici in dei pso. na aliq affirmatiue annūciatis seu p̄mittentiis. s̄z solū in p̄sona hoīis supplicatiis. vñ deusto. t̄c̄t̄. Knidit oīs popl̄us amen. Et h̄iere. xl. Et duci dñe amē. i. suppliciōt̄ ita fiat. et sic in alīs silb̄. s̄z in euāgeliō hec dictio frequēter repe rit̄ dia in p̄sona xp̄i p̄mittentiis seu annūciatiis et cā dñ amen dico rob̄is q̄ dñot̄ p̄missiōes seu assertio nes a xp̄o factas fo reveras seu fideliter implēdas. vñ t̄ps p̄ prie p̄t̄ dici dñe amē eo q̄ ip̄e l̄ol̄ hāc di ctione frequētabat. p̄ mutēdo seu asserēdo. et q̄ ei significatiōes firmiter obf uat̄ ip̄leō p̄missiō. et iō postēs p̄pheta dixit q̄ nosā iude orū xp̄m nō recipiēti dimittere iī iuramēti. s̄ exercitatio nū. eo nō q̄ dñ t̄p̄tere. t̄p̄t̄. Et assumet̄ ex eis maledictio omni trāslimigratiōi iudei q̄ iī babylōe dñ cētū. Ponat̄ se dñs sic sedechib̄. t̄achab̄ q̄s fuit rex babylōis iī igne. et subiuxi. Q̄ua serui dñ vocare noīe alio. s̄. xp̄ian. Lō segniter dic q̄ dñe enā fortit̄ alia nomēs. dñe amē. et b̄ q̄d̄ dicu. Q̄ui ē benedict̄ sup terrā b̄sidetur in do amē. q̄ oīs b̄sidictio. ḡte seu glorie nō h̄i illi a dñ amē. sc̄ xp̄o. H̄il̄ q̄ iurat̄ in terra dñ iurare in do amē. q̄ iuramēti p̄tinet ad latrā. vñ dñt̄. Et p̄ nomen illi iurabis. et sic ex p̄dictis verbis. p̄pheta infēdit̄ q̄ oīs b̄sidictio expe ctāda ē a deo amē. Ia xp̄o. et oīs latrā debet dñ amē. sc̄ xp̄o q̄ dñe amē rōe p̄dicta. Et nota q̄ dñe in ve te. p̄mittebat bona sp̄uālia. t̄eterna sp̄uālia. et tū nō to taliter dabat. sed xp̄s p̄dicta p̄missa ip̄leuit. vñ sup illō Ro. i. ca. Ex fide iī fidē. glo. Ex fide p̄missiōis. in fidē. iī plenioris. iō deus in ve te. nūq̄ legi dñe dīci amē. p̄ pier eorū ip̄letionē.

Replica.

Tu ca. lxxv. vbi dī. Q̄ui b̄fidic̄ ē sup terrā b̄fidice tur in do amē. vbi dñ. facit vñā exortā expo sit̄oī. dñ. hic amē ēē debere cognomēt̄ xp̄i. Et dñ. Et dñ. Et xp̄o dñe amē. pp̄ie. q̄r̄ frēq̄nt̄ r̄tebat illo noīe. vñz in plurib̄ locis euāgeliōz. Q̄z videt̄ ironia iponere aliqui nome et aliq termino p̄ loquelā frēq̄ntato. sicut frēq̄nt̄ p̄dictis dñe ielu p̄ dñcolos noīat̄ fuit iesta ironice. q̄d̄ em̄ p̄habet hic amē accipi significatiue iī p̄pria signifi catōe sine tali abusiva expouisiōe. P̄st̄l. em̄ expouisiōe valēt̄ rōnabilis ē vñz ad finē b̄ libri. Ca. Lxxvi.

Hec dicit dñs. Hic circa p̄dicta remouer̄t̄ indeoz fiducia falsa. et p̄t̄o hec fiducia tollit. sc̄do p̄pheta ad p̄positū revertit̄. ibi. Audire verbū dñs. Circa primū scandū q̄ iudei in aduetū messie expectat̄ tēplū reedificādū in q̄ offerent̄ sacrificia dñ accēp̄t̄ p̄missa. s̄ re monet p̄pheta. et p̄t̄o p̄fidentiaz edificatiōis. sc̄do dīcte oblatōis. ibi. Et quē Circa primū. d. in p̄sona dñs.

b̄. Celū se. mea. r̄ ter. scabel. pe. meoz. nō ē p̄ b̄ itēlē dñs q̄ in deo sunt linea mēta corporis. sicut intellexer̄t̄ aliqui iudei. et enā aliq simplices xp̄iani. q̄ p̄ter b̄ dīcti suran

tropomorphite. et dñ in collatōib̄ pat̄y collatiōe p̄saac q̄. s̄ p̄ hoc dñt̄ intelligi. q̄ diuina eentia nō ē loco cop̄hen sibilis. tō subdit̄. c̄. Que ē ista do. quam edi. mīhi. l. quā creditis in fururo edificari p̄ meo cultu. q̄. vñ. hoc tristitia p̄fidut̄. d̄. Et q̄s vñ. lo. q̄e. alias regetōis mee. q̄. d̄. nō q̄esco n̄ si un̄ meip̄o. q̄z in seip so p̄fecte beat̄ ē.

e. Q̄ia hec manus mea fec̄ t̄c̄. q̄. d̄. s̄z nō indigo. s̄ ecōuer̄ so indiger̄ colerūt̄ one mea. aliter recū geret̄ in tubili. sicut et ex tubilo facta sunt f. Ad quē ēt̄ t̄c̄. hic p̄t̄ remouer̄t̄ p̄fidēt̄a sacrificior̄. Circa q̄d̄ sc̄dū q̄ sacrificia ve teris legis ex duob̄ fuit̄ accepta. vñuz erat deuorio et obe dientia offerentuz. eo q̄ dē talia p̄ceper̄t̄ offerti. Et in b̄ mo

t̄ volūt̄ iterio ad obediēdū do erat p̄cipalib̄o graſ̄ t̄c̄t̄ ad b̄ dñ. f. Ad quē ēt̄ re. ni. ad pau. t̄c̄. a. ad t̄b̄ hūlē. g. Et tre. . ser. me. i. vere obediēt̄ q̄ reformidat̄ trāsgredi. vñba mea etiā iī minūmis. aliud erat tides offertū. sacrificia em̄ illa fuit̄ qdā signa oblatōis xp̄i tūture in cruce. et iō talis oblatio erat qdā. p̄testatio hūi fidei. oblatio at xp̄i iī cruce iā trāslit̄ in p̄tentū. et iō oblatio talū sacrificior̄ p̄ publicatoz euāgeliū ē mortuera. sicut sida vel̄ et p̄fletari q̄ xp̄s lit̄ vñt̄. q̄. iā. venit̄. b̄. q̄d̄ dñ. h. Q̄ui imo. bo. q̄. iā. vñ. iſiud semp̄ fuit̄ p̄b̄itū et illūtū. et codē mō offerre tales sacrificiū post euāgeliū publicatoz. i. Q̄ui ma. pe. i. cap. ram vel oue. de ultiis em̄ tab̄ sp̄eb̄ algiū. s̄. bonis. capre. et onis fiebat sacrificia ve. le. lūc̄. dictū fuit̄ plēt̄ sup̄ Leuit̄.

l. Q̄ua. q̄. er. ca. p̄putabat̄ em̄ canis rāte vñt̄. q̄ si solū erat alal inūdū ad inūlādū et coedēdū. s̄z etiā ad tdi medū p̄iogēt̄. n. afim̄. l. n. si offerret̄. tñ. tñ. meb̄t̄ oue. Exo. xii. nō ēt̄ p̄umogenū canis. s̄z excerebrabat̄.

l. Q̄ui off. obla. d̄ t̄tertiasēt̄. et dñ. p̄anc. vino. oleo et thure. m. Quasi q̄ san. s̄iul. off. q̄d̄ erat abominiabile corā deo. tñ. q̄. s̄iū. q̄. ēt̄ alal inūndū fñm legē. tñ. q̄. iī suis sacrificiis idolat̄e tali sanguine r̄tebat̄. vñz. Et dat̄. u.

o. Q̄ua. n. Q̄ui recōr̄thu. i. oblatōis thūmamatis. si q̄ be. ido. i. offerat̄ idolo. accipit̄ em̄ b̄sidictio p̄ latiōe vñt̄. n. sic dñ. i. Reg. xxv. Recipe benedictioz quā attu lit famula tua t̄c̄. p̄. Decora elegerūt̄ in vñs lūis. dñ mittēteas vñas euāgeliū. q̄. Et iab. s̄i. i. t̄libo oblatōib̄ do abominiabilis. r̄. Q̄ia eoz dñ. ē. si q̄ offerat̄ mō tālia sacrificia. cū offerre nosit̄ eis heitū nīsi in rēplo. q̄d̄ erat in h̄it̄lin q̄d̄ ē. dñst̄uct̄. s̄z q̄ sperat̄. talia delectabiliter exercere in aduetū messie vi. dictū ē. p̄t̄ enā b̄ referri. ad t̄ps q̄d̄ fuit̄ post p̄b̄licatioz euāgeliū in hies tūsalem p̄ aplos vñz ad destructionē tēplū. q̄r̄ illo t̄p̄e of feret̄ sacrificia etiam t̄p̄e obsidiōis ciuitatis. p̄. Letuz ut dīct̄. ḡosephus libro. vi. de iudaico bello. q̄ sacerdo tes offerentes sacrificia in altari holocaustor̄ aliquā inter s̄. Tñ. rego eli. illu. (sicieban̄k̄ lapidib̄) macinay. r̄. Et que n̄. ad. eis. s̄. d̄. structo z tēplū. et ciuitatis. si referat̄ b̄ ad t̄ps īmechate p̄dīctū q̄d̄ p̄cessu tēplū destruciōis si aut̄ referat̄ ad t̄ps se q̄ns b̄ exponēauē de dīctōe et obp̄. obrio et alīs mas

Liber

lis spalib in qib sunt et erit q timet iudei et tunuerunt. et causa hoz malorum subdit. cuz dñ. v Quia vocauit eos ad fidem in psona ppi: ia eis predicando et aplos et eoz sacerdos. Et non erat q iudicaret. q pauci compatiue (cessores. hanc predicationem receperunt. y Locutus sum te. repetitio (si eiusdem siue ad maiorem exagge rationem 3 Fecerunt malum q iudei viurus rapi nts et tortilugos com muniter sunt valde in a. Audite. tenti. Remota falsa fiducia iudeor. hic ppba re uentis ac psonum. qd est describere du plex dei iudei. ut a p cipio ca. lxx. vsq ad fine libri. et dictu suu ibide. Et duidit re fiduum h. ca. in tres p tes. q primo ppba de scribit aliq. pertinencia ad iudicium discretioris sedo aliq. pertinencia ad iudicium retributiois. ibi. Letamini. terro aliq. pertinencia ad iudicium. ibi. Et mitti. Circa primu sciendi q iudicium discretioris est q aliq. iudiciorum sunt ad haec alia i sua infidilitate dimissis iusto dei iudicio. sed nobis occulto. plo g tangit iudicium discretioris qntus ad dimisso. sedo qntus ad vocatos. ibi. Alioq. Circa primum sciendi q iudei infidelitate pmaiores fuerit valde molesti crederis. vt piz i actis aploz in mis loc. ibi. qd dñ hic. a Audite vbi dñi vos apli et alii credentes. b Qui tre. ad v. et taoz vere bessiles et obedientes. c Hucfra. ve. i iudei infidelitate obstant. v Odi entes vos. interi i corde. e Et abominationes. i. et teruis ingreteries psecutiones i corpe. f Propter no me. i. qz ptemi me tangit rex ipm. g Blaricef dñs. knd dicebat ironice de ipso. vi. i. ipi i cruce pendebat. dicebat. Dat thei. gry. Alios saluos fecit. scipm pti saluu facere. c h At vide. illi len. ve. q. d. nullus vte circuuitas n erit vobis ad leui. i. magi. ad tristia et pfusionem. s. cu accide rit. i. o. subdit. i. Vbi aut pfundens. i. in destru one ciuitatis. t. replo p romanos facta. ppter morte ipi. lo subdit. k Vix ppli t. clamari. i. c. destructione. l Vix de te. i. sacerdotu qn replo fuit cobustus. i. ipi fuit occasio de pcepro tpti dicere. justu esse sacerdotes cu replo pte. m Vix dñi. i. romanoz p victoria exclar matu ut dicit. Gospby. li. de iudaico bello. i. dñ vox coru vop dñi. qz i illa victoria fuerunt insita dei et miseri. n Recidetes retributiois. i. debita pena. o Inimici suis. i. iudeis q eus morte pcuraverunt. p Anteqz. Hic agit de iudicio discretioris qntus ad vocatos ad fidem. i. qz pps est caput fidelium. i. pto agit de natu urate ipi. sedo i naturate fidelium i regeneratio baptismi. ibi. Hunc parturiet. Circa primum sciendu q ps ista ab hebreis antiquis et etiam a modernis coiter exponit de naturitate ipi. i. q debet sic intelligi pte p traslatioes chal dicala apud hebreos autem q vbi h hem. Anteqz pte. pe. aliq. re. p. ei. pe. ma. sic h. Adhuc non erat eveniens angustia. et adhuc non venit ei tremor ex doloro ppter partu. revelabit rex messias. Dicit igitur iudei moderni q eadi die q fuit destructio replo p romanos. na? fuit rex messias. qz adhuc non liberavit iudeos de captivitate. qz adhuc si habuit licetia a do. ppter eoz pta. i. s. statim cu habuerint equef. i. o expectat cu ventus. s. ad suu libera

tionem. sic fili regis nat adhuc magno tpe expectat ad te gnadu. s. pot qri ab eis vbi stetit tatu tpis. qz a destru ctio tepli vsg nunc fluerunt ann. ccli. qz replo fuit co bustu. anno a passione dñi. xlvi. i. mo currit annus vxi. cccxvii. Ad h aut tndet varie. qz alio dicitur qz est cu anno gel. sic fuit moyses. xl. dieb et. xl. noctib cu angelo q loqbat ei in psona dñi. Actua. xv. Alio dicitur q tpe est trome in porta ledens cu paupibz et leprosis allegates h illd. Estate lug. Et nos vidimus cu qz leprosum a deo p. cassum ihuiliatum. et intelligit de ipso etiaz fru hebreos. vt dictu fuit videt Alio dicunt q vacu p midum in pauptrate et afflictione ad satisfaciendu p pec catis iudeor. 3. ulte missiones et. siles sat apparerit frimole et false ex eoz variatioe. 3. tpm eos mesi as est pte. h. et pte ex dictis. et qz reputat cu hoiem pte. et p. qz habet senectute et corruptionem annexam. et ideo nulla apparenia est qz tamdu virit. 3. extorte exponit lram ista. Anteqz parturiet pepit. Alio diceret. dñ parturiet. s. indea vicinitas hierosolymitana sentiret dolor et de ciuitatis et replo destruacione. pepit salvator. s. menia dico qz eade die fuit dictio destruacione et messe natu ratus qz ultra dictio anteqz qz denotat tpis antecessione. et idem est de dictio hebraica hic posita. s. betherem. qz p. signat in ante et nunc signat dñ vel qz. igitur accipiendo id qd est ve rū. in h dicto hebreop. s. qz ulte paulus intelliged est ad lras de natu ritate messe. i. p. et. dimittendo id qd est falli. lic p. Anteqz par. pe. i. anteqz br. (exponit fin. veritate. vgo maria dolor et sentiret pepit. qz sicut vgo coce pit ita sine dolore pepit. q. Anteqz veniret par. el. id est dolor ex partu. et replicatio cuiuslibet siue ad maiorem expiacionem et confirmationem. e Quis au. vngz tale re. q. d. nullus. qz sicut nulla alia vgo pcepit. ita nec sive do s. Hunc parturiet et. Hic agit agit de na (lore pepit. tuitate fidelium p regenerationem baptis mal. qz post reu rectio et ascensione ipi fideles breui tpe fuerunt valde multiplicati. et appetit in acibo aploz in pluribus locis et in legedis aploz alioz ipi discipulop. itaq. viuere pte fuit fides publicata. in oibz partibus terre habitabili. sicut fuit dictu plen. sup illud p. p. t. 3. In oem terraz exiit son. eoz re. i. h est qd dñ. s. Hunc parturiet terra in die vna. in tpe breui. i. dñ. et. Parturiet. s. ecclia primaria que fuit in afflictione et psecutione multa. t Aut parturient gens simul. id est gentiles de omnibus partibus. v Et parturient et peperit spona. ecclia sic nominata. et dictum est sup ta ca. q. r. Filios suos. in christo regeneratos. et qz talis multiplicatio repentina facta est vture diuina. i. o subdit. y Hunc ego qz alios parere facio. i. secunditate natu ralem omnibus tribuo. a Ipse no paria dicit dñs. multiplicando fideles dicto modo. qz diuino sic faciat. ideo subdit. b Hic go qui generationem ceteris tri. et. replicatio est iusdem sententie ad maiorem affirmationem. Aliqui autem doctores catholici exponit hoc de eterna generatione si hqz a parte fin natura diuina. sed hec expositio videtur

Esaie

magis mystica q̄ falsis. c Letamī. Hic agit ad prūnēbō ad iudicis retributōis, et p̄sō retributōis bonor scđo malor̄ sive reprobor̄ ibi. Et cognoscet. Circa prūnē dē. c Letamī cū hierlm̄. i. cū ecclia militate ad trūphatē trāfūlētē in finali iudicio. d Deus q̄ diligētis eā. ubi sitē verā t firmā charitatē.

e Gaudete cum ea gaudio. replicat gaudiū. ppter duplē leti ciā tūc pfecte habendā. s. interi⁹ et exteri⁹ ex gloria ale ⁊ corporis f. Amici⁹ qluegatis sup eā. in afflictōis tubus tyrānōis et mātē antūpi.

g Ut sūga. ⁊ kpleat. tot verba cōsolatiua et affluentie boni ex pressiua ponunt̄ hic. ad designādū excelle tia etributōis celest̄ q̄ excedū nostrā app̄ bensionē. sic dictū est s. kruis. ca. Qūlūs nō vidit de absc̄ te que p̄parali⁹ expectatib⁹ te. h Idebera por tabunī rē. ista di cū ad exprimēdū fa miliaratē et bennuo lēnā dī erga electos p̄ afflictionē matris i. Vide. (ad filios. bins. in effectu qd̄ p̄ nūcianū robis. vel. Qidebitis. facie mēa claret capte. l. Et gaudebit cor l. Et os. v̄m. q̄ dicte visioni ānera ē frūctio beatā. m Qua. sa ve. q̄ mō sit ī tra p̄sī atida p̄tī p̄ntrectā. si herba germinabit. in resurrecioē futura. vii. t. i. Cor. p̄. Resurrecio mortuor̄ assimilat̄ seminī germināt̄. n Et cognoscet rē. Hic agit de retributōe pene q̄tum ad rep̄obos. et p̄tinuādo leqntia p̄missis dic. Et cognos ma. osii ser. el⁹. et indigna. rē. sic p̄sā dñi manifeste app̄ parebit in retributōe glie seruis suis et electis. ita appa rebūt̄ el⁹. p̄sā in retributōe pene infidelib⁹ et reprobus. iō subdit. o Quia ecce dñs in igne veniet. q̄ ignis p̄flagratis aī facie el⁹ ad iudicū venientē p̄cedet. p̄s. p̄c. Ignis aī ipm̄ precedet. p̄. Et q̄si turbo q̄dige el⁹. angelī q̄ erūt executores dñini iudicū et veniet eūz magna potestate. q̄ Reddere in idignatōe furore sūt̄. i. sive iusticie effectū. q̄ Et ierepatōz suā. q̄ dicit rep̄obis. Sicutū et nō dediſtis mihi māducate. sicutū et nō dediſtis mihi bibere rē. s. In flāma ignis. q̄ p̄ incēpatoz dictā pferet̄ eos sententia. d. Ita maledicti in igne eternū rē. vt habeat ibidē. t Quia ī igne domini dñi iudicabit. b p̄t̄ referri ad ignē p̄cedēt adiūtū iudicū. et dictū ē. et ad ignē gehēne. ī quē p̄ sententia iudicis reprobi detinendit. vt dictū ē. aliq̄ libri h̄t̄. Q̄ in igne dñs dñi iudicabit. t̄sic ē ī hebreo. t̄ ī eadē sententia. v Dñi iudicabit. a. el⁹ iusticia ostendit. q̄ q̄libet ei⁹ iudicū iustū videbit. x Et in gladio suo. i. sūta sua q̄ gladi⁹ dī. y Ad omnē carnē. i. carnalit viuēt̄. z Et multi inter morte gehēne. a Quia san. et mū se p̄u. falsoz. b In horis. i. in locis amenis ubi co

lebat idola ad suā sanctificatōs fin suā erroneā estimatiōnē. c Post vñā iudicū. licē ī heb. et in libris cor rectis. t̄ ī sensu iūt̄sec⁹. i. i. tra horos dīctos. Post vñā sēz portā vel clausurā et iō aliq̄ libri h̄t̄ p̄ ianuaz. Ra. la. sic exponit. post vñā. i. vna societas p̄ alia q̄ no oes idolatrie iūrabat sūt̄

horos ad veneratiōz idoli. s̄ vna societas p̄imo. q̄ egressa alia p̄ intrabat. t̄sic p̄t̄. d Qui come car. su il. i. idolis īmolat̄. e Et abomiatōz et mūrēt̄. aialia īmūda fin legē. non solū ad offerendū s̄ etiā ad comedēdū q̄ genitiles sacrificabat̄ idolis et inde aliq̄ p̄t̄ cōdebat̄ in veneratiōz idoloz. t̄sūt̄ multū iudei h̄ faciebat̄ q̄ nō solū īmūtabat̄ gentiles in idolatria īmo etiam freqnter excedebat̄ vñ. u. Re. et. q̄. Par. tal. et. ppter qd̄ dē de iudea iub. noile hieru salē. Zech. v. c. At pl̄. eēt̄ ipia q̄ gētes rē. f Simul p̄sum. nō p̄ pene īterminatōz. s̄ magis p̄ el⁹. p̄t̄ua. tōs. sic dē in fine hūr̄ ca. Ignis eoz nō ex tinguēt̄. et usūd qd̄ dictū ē ī idolatria ī

deor̄. referēdī ē ad illos q̄ caprīnitatē babylonīcā p̄ces serū. vt s̄. dictū ē. et qd̄ subalt̄. Ad eos q̄ post fuit̄. q̄ tñ illi. illi fecerit vñā pp̄lm̄. sub eodē cōtextu d̄ p̄mis s. Ego at̄ opa eoz. l. ra. pcedit ad posteriores. cū dē. pinas. et homicidia ex odio fraternali pcedēna. q̄ vicia vi guerit in ipis. et dictū ē. s̄. h Et cogitatōnes eoz. ad īterficiēt̄ ipm̄. et etiā lazari resuscitāt̄. eo q̄ ppter eū mulci credēbat̄ in ipm̄. et dicit̄. 30. n. et. xij. et p̄. resur rectionē xp̄i. et ascensō idez machinat̄ sunt. p̄ aplos. l. Et alioz fideles. l. Genio. ad iudicū extremū. p̄ge. i. in māifesto ponā sūt̄. l. Lū. o. gen. et lin. q̄ illi d̄ erit iudicū generale. et p̄tā oīm̄ erit māifesta singul. vt dñiū iudicū appareat iustū. m. Et ve. oēs ad iudicū. q̄ nullū subter fugere valebit. n. Et vi. glo. me. q̄ ip̄s ī iudicio appēbit ī forma hūanitas glōiosa. cui tñ aspect̄ erit terribil. et tristabil. reprobus. et delectabil. iustū. p̄. Et po. i. eis. s. s. scētē cruc. fin qd̄ dē. Dat. xxiij. Tū cappebit lignū sūt̄ hoīs ī celo. q̄ exponit. O. nge. et Lib. d. signo cruci mirabil radiae ī iudicō ad gliaz sū delū. et p̄fisiōne rep̄obor̄. et marie eoz q̄ eū crucifixerit māb̄. sive lignis. iō dē. Dat. xxij. Et tūc plāgēt̄ oēs tri b̄. terre. i. aliq̄ ex oīb̄ gētib̄. p̄. Et mit. d̄c. v̄liso p̄ mīsūt̄ aliq̄ p̄t̄es ad iudicū discussiōis. p̄mūt̄ mīlūt̄. q̄ lūt̄ qd̄ p̄t̄et ad iudicū discretōis. et subdit̄ illi d̄ qd̄ p̄t̄et ad iudicū retributōis. ibi. Quia sic cel. iudicū ē. discretōis sepādo fideles ab infidelib̄ faciūt̄ ē. executiō p̄p̄dicatoz. aploz alioz. q̄disciploz p̄t̄o credētū q̄ p̄vēt̄ fere oēs fuerit iudi fin h̄ dē. p̄. Et mit. ex eis q̄. la. sive. aliq̄ in infidelitate p̄manētib̄. cuiusmoi fuerint apli et

Liber

alii discipuli. a Ad ḡetes ad gentiles pueros, sicut dixerit paulus et barnabas iudicis obssiatuſ. b Et xii. Vobis oponebat p̄ unū loq̄ verbū dū h̄ q̄ repellit illud, et idignos vos iudicat̄ etne vite. Ecce puerumur ad ḡetes, sic enim p̄cepit nobis deus. b In mare, ubi habitates in insulis maris, i q̄d publicata ē fiducia catholica, p̄ aio p̄ barnabā et paulū, vñ in actib⁹ aploꝝ et postea p̄ alios p̄dicātores i diversis insulis c. In aþri (maris, cā, q̄d bear) D̄ath. p̄ dicauit i ethiopia, et D̄are i aþænia q̄d In (sūt) i aþrica, hydri in q̄d p̄dicauit e. Lenites (etia alti), lagūtā i italiā. Petrus et paulus p̄dicant̄ rūtione que ē caput tralie, et dicunt̄ hic te nētes sagittā, q̄d mul ti dūc p̄p̄lāt̄ fū erūt iud̄ eis rome, q̄s tāq̄ sagittas dūl̄ mīlēt̄ i p̄tes logiūq̄ ad p̄dicātū, vt dōs mīlū i frāclā. D̄ar cū in alephātria, et sic dūl̄ mīlēt̄ altis, q̄d p̄t̄ p̄dicatores vbi diuini sagitte dicant̄. p̄t̄ s. alix. ea. D̄olunt̄ me q̄d sagittā elecīa, f. Et grecia, i q̄d paulus p̄dicauit, iathēnus, et g. Ad i mīlēt̄ altis locis, et Ioh. euāgelista in epheſo, h. Ad eos q̄d in I. lon. vt dictū ē s. d. paulo et barnaba, au. de me, i ad gentiles legē et p̄phetas nō p̄nt̄, i q̄d sit mētio de p̄po rētūto. i. In nō v. glo. mea, q̄d nō v. dēt̄ p̄pm̄ doctēt̄ i miracula facie, sic videt̄ iudēl̄ i q̄d terra faciunt̄ i p̄p̄tia plona, se cu. mīlēt̄ miracula, vñ ex decūlū euāgeliū, p̄t̄ q̄d dūc D̄at. x. I. lon sū missus nūl̄ aq̄ues q̄ pierut dom̄ Israel. l. Et an. glo. me. gen. s. gliaz mee resurreciois, i ascensiois, i miracula no mīe mīo faciēdo ad cōfūmatōis fūmōis sui, et iubat̄ fru ct̄ h̄ dōcīe. cū d̄r. l. Et addu. oēs fra. ve. i. ip̄iaos de cūtis ḡtib⁹, m. Dūl̄ dūo, fidē p̄pi recipiendo. n. In eq̄s t̄ q̄. t̄ d̄ p̄ h̄ intelligēdū q̄ talis adiuctio sit p̄ moū localē et iusta corporalia, q̄d p̄t̄ p̄ h̄ q̄d iubat̄ tur. o. Ad mō. san. me. ble. q̄d eadē rōne b̄ acciperet̄ hierim et mō. shō ad litas, p̄ ciuitate et tēplo materiali b̄, q̄d nō p̄t̄ dici, q̄d nō posset̄ ubi aggrēgari tor̄ p̄p̄s p̄p̄s an. ino nec etiā iudaei p̄t̄ p̄de dūperius, et iō talis ad cītēto seu aggrēgatio ielligēda ē i vīrate fidei et cha ritatis d̄ q̄d dīc iñator̄. D̄at. xviii. vbi duo reitres aggrēgari fuerit i noīe mīo i medio cor̄sum. Et p̄ variis vēciūre modis, cū d̄b. In eq̄s i q̄drigis, t̄c. ielligēt̄ mi steria aploꝝ, et adiutoria agglor̄ q̄b̄ ifidēles adiuncti sūt ad fidē, ita q̄ p̄eq̄s et q̄dngas i mīo hīcō. ielligēt̄ auxilia ageloy eo q̄d hīlyas eq̄s ignēs i curru igneo legit̄ ra pt̄ i celū. xix. Reg. q̄. et h̄ mīlēt̄ agelico. Per lecticas i mīlēt̄ i carucas, ielligēt̄ mīlēt̄ aploꝝ, fm̄ tria q̄ in eis fuerit ad p̄ueris iñdēlū, i. sancta p̄ueris, sana p̄dicatio, et p̄ miracula, iñmāno. o. Ad mō. san. me. ble. i eccliaz militātē, vt dictū ē s. c. q̄. p̄ Quō si infē, q̄. D̄a. in va. (fi. alia. i. apli q̄ mīt̄ iñfēlēt̄ genere, mīlēt̄, t̄c. sic supple accepta ē corā dō p̄ueris iñfēlū p̄ la borē eoz, ino mīlēt̄ pl̄, q̄d sacrificiū dō acceptissimū eit

zēus alia. r. Et assū. ex eis, i. ex ḡtib⁹ cōncēfis, s. In sa. et le. q̄d plures ex ip̄ia etiā a tēplo odla st̄ sūt̄ epi et ecclie mīst̄ri, vñz d̄ b̄t̄s Clemēt̄ et D̄os mīlēt̄ i mīlēt̄ alijs. Et h̄ etiā dīc q̄dā glo. hebraica Ero. p̄t̄, sup̄ illis, iñcē religio phāse tē. Et seq̄t̄. Sūt̄ lex enī i. digne et colono q̄ p̄ grīnat̄ ap̄d ros. g. o. sa. Fūlūrū ē vt̄ querit̄ d̄ ḡtib⁹ sūt̄ sacerdo tes d̄sīo mīlēt̄ri. t. Quidam sūt̄ cēl. sūt̄ sūt̄ hībēt̄ id q̄d p̄t̄ net ad iñdīcū iñb̄t̄s tōis et p̄t̄ q̄ ad bos. v. Sic nos, cū d̄. celū noui et terra nos ua. t̄c. q̄d a statu illūs iñvocatōis future, d̄ q̄d, dictū ē ip̄petuū nō. Sic sta. (mutabū), bit iñmē vīta, i. addi cī ad fidē p̄ ros qui sunt d̄ nūero electoy. r. Et no. ve. i. aploꝝ ip̄petuū d̄ cūtate ce z. Et leſt̄. i. iñb̄dī, ent mē, ex mē, et lab, id e p̄p̄ua q̄es i. dīrāt̄, que si p̄t̄ a vōbis exprīmī nec cap̄i

nīs p̄ nota et s̄ba dīfērēt̄is t̄pis signatō, et h̄ mō de eternitas dī d̄ Apoca. i. ca. Qui ē et q̄ erat et q̄ rēt̄ur, et eternitas tamē duratōis d̄signat̄ p̄ h̄ q̄d d̄. Dennis ex mē, et eternitas q̄t̄is, cā d̄. Sabbathū ex sabato, sabo a. Venet̄ ois ca. (batū em̄ q̄t̄e signat̄ vt̄ iñ hebreo, id h̄ois h̄o exst̄es de bonoy nūero, eo mō q̄d vē supra, cl. iñb̄dī ois caro p̄ter q̄d p̄t̄ locūt̄ ē, vbi trāstatio, iñt̄. h̄. iñb̄dī ois caro salutare dei nī, vt̄ adoret̄ coraz facie mee, q̄ dare vē iñ p̄ta. Conseq̄t̄er ponit̄ tributō c. Egredies, (maloy simūl cū tributōe bonoy, cū d̄. c. Et vi. ca. (lež b̄t̄ nō p̄ loci muratō, s̄p̄ sideratō, t̄c. corpa dānator̄ i gehena, t̄c. iste sit iñlecl̄, p̄t̄. p̄ h̄ q̄d subdit̄, d̄. Termis eoz no mō, q̄d v̄mes corpa mōr tuoy corrodēt̄ i sepulcris cīo deficiūt̄ cū eis, et i puls uere p̄uerit̄, e. Et iñg. eoz si et. Et q̄ p̄t̄ q̄d dictū est, sez de cruci corpor̄ dānator̄ i lignī iñfernū, q̄ ē lētīm̄, giubil. f. Et erūt̄ vīg ad sacītētē, i. repletōe i. p̄fētō, g. Vītōis oī car. i. oī hōi brō, nō sūt̄ iñt̄elligēt̄ q̄d b̄t̄ delectēt̄ p̄ se iñ penis dānator̄. h̄. q̄d talis intūt̄us declarat̄ eis diuīna iñstīcie exercitū, et diuīna mīlēt̄ie beneficium, quo penas illas evaserunt̄, et pro p̄t̄ glōrie augmentū, iñquantū maior apparet com̄parata ad suūmū contrarium, quia appositus iuxta se cōtraria maiora et minora evidentur, i. elenchorum, et et illis tribus beati per se iñerant̄, fm̄ q̄d dīcūt̄ p̄s. iñt̄. Letabit̄ iñst̄us cum viderit̄ vīndictā, ecce primū. Danus suas lauabit̄ iñ sanguine peccatoris, iñquantū dei misericordia factū est immunitis ab illis pes nīs, ecce scđm̄. Si vīt̄is est fructus iñst̄o, accipit̄ur hic p̄o quia, quia per hoc apparet maior, fructū propria, et sic totum cedit̄ iñ gloriam electorum et ipsius dei principaliter, cui est honor et gloria, in secula seculorum, amen.

¶ In capitulo. lxi. vbi dīcūt̄ iñ postilla, hec dīcūt̄ dominus.

Aldino,

Esate

In hoc capitulo ultimo ppheta agit de his q̄ p̄lo capitulo tractauit, scilicet de reprobatione iudeorū et genitū vocatione, et de imperfectione seu evanescione quorundam stentiorū in lege re, que ad cultuū dei priuere videbantur, et sic reprobatio primi statū nō solū attribuitur peccatis iudeorū, sed etiā imperfectioni legis antique, de q̄ aplū ad Hebreos, viiiij. Quid autem antiquat veteras est, p̄pe interius est, et silexcludit ī fine capituli de statu finali iustorū et supplicio reprobatorū circa q̄ octo facit. Primo ostendit imperfectionē legis circa determinationē soli' vni templi ad diuinū cultū de q̄ dicit. Nec dicit dñs. Leluz sedes mea et terra scabellū pedi meoz, que est ista domus quā edificabim⁹ mibi. Tunc enī templū a salomone edificatus, et templū secundū ad diuinū cultū primitus, nō tamē hīmōl domus materiales capaces sunt dei, et sor te p̄p̄ habet in gloria aliq̄ stultū seu nesciētes estimabāt, nō aut sapientes. H̄a et dī in, iii Regū, viij. Si enī celū et celi celoz te eape no possunt q̄ntomag⁹ dom⁹ hec quā edificiū, et hoc est q̄d dicit ppheta. Celiū ē sedes mea et que est ista domus quā edificatus mibi, quasi illa nō sufficiant ad habitationē meā, que qđē imperfectionē p̄ legē nō uā fuit abliter, in qua nō fuit tūn vnu lo⁹ depurata ad diuinū cultū, vnde Job, iij, dicebat chrl⁹ Samaritanus. Tunc hora q̄si nec ī monte h̄ nec ī hierosolymis adorabitis patrē et c. vnde habitatio dei put̄ ī lege noua declaratur principaliter consistit in corde ad hoc dispositio, vnde Job, i. Habitabant in nobis, sicut recipientib⁹ christum p̄ verā fidē, et hoc est q̄d dicit ppheta. Ad quē aut̄ respiciunt nisi ad pauperculum et p̄ tritū spiritu, q̄, d. habitatio mea nō est ī domo materiali, sed ī eratura rōnali que est dei capar, cū p̄ verā humilitatē et tritoniā ad hoc dispositio, Sancti enī et iusti ī noua lege templū dei dicuntur. Possunt tū ista vba ad quē respiciunt, principalius et magis p̄p̄ exponit ipso, in q̄ habitat plenitudo diuinitatis, et dī ad Colossem, iiij. Cui paup̄ et humiliis corde nō solū simpliciter sed exemplū fuit, vbi Dath, ii, ca. Discite a me tc, sicut et tremente finiores meos, q̄ sūmā obediētū vobis ad mortē crucis, et ad P̄hl, ii, q̄, d. Inter oīa que mat̄ mea fecit, et vniuersa q̄ facta sunt de q̄bo statū supra fecerat mentionē, hec est p̄p̄a sedes mea et quies sc̄z chrl⁹ pauperculus, nō illa quā edificatis. Consequenter seco postq̄ ostendit imperfectionē legi antique q̄ ad templū materiale, hic p̄fiter ostendit ip̄i imperfectionē q̄ ad sacrificia ī templo oblata, de quo dicit. Qui imolat bouem q̄si q̄ interficiat virū tc, pat̄ ī gloria. Sacrificiū restituz nō placet mihi post imolationē veri sacrificiū, in cuius umbra sacrificia vobis p̄cessit. Nec enī habent ī gloria, fin quā glosaz continuant hec verba ad illud q̄d imediatamente dixerat. Ad quē aut̄ respiciunt, q̄, d. ad illū, s. pauperculum supradictū respiciā, nō solū et templū meū sed etiam et munus mihi suauissime oblatū, iuxta illud ad Ephe, v. Tradidit semetipm p̄ nobis oblationē et hostiā tc. Post q̄d sacrificiū q̄ imolat bouē, q̄si qui interficiat virū, quia post euāgeliū publicationē talia sūt pestifera, put̄ ī postilla, et exponit cetera, put̄ ibidē vobis ibi. Audire vobis dñs, vbi p̄fiter ostendit ppheta declarat fallū motū, q̄d iudei habuerūt ut ī abominationib⁹ p̄dictis p̄missent et infert eorū confutatiōē. Ad cui⁹ declarationē sciendū et p̄dica duo que sunt de principaliō, fundamentis fidelis legis noue, quoz primum est q̄ deus dī p̄p̄ habere in christo bonitatem singulariorū et excellentiorū modo q̄ in aliq̄ alia re, sc̄z p̄ vniōne psonalez, de quo dicit. Ad quē aut̄ respic̄t tc, et fuit expositiū. Secundū est et sacrificiū ip̄i fuit deo acceptissimus, ppter q̄d dī. Qui imolat bouē tc, sicut et similia que sunt vera fidelis fundamēta iudei existimat esse valde dei orationis diuinę excellētię, p̄us

mū enī creditū impliceare q̄ creator, sit creatura. Secundū vero q̄ diuinitas sit passibilis seu corruptibilis, quorū vtrūq̄ esset derogatorū diuinę excellētię si sic intelligere tur, et ip̄i false existimat, vbi in b̄ loco ppheta dirigit sermōne ad discipulos ip̄i q̄ reverēter suscepēt et vobis et doctrinā dī. Audire vobis dñs q̄ tremutis ad vobis eius, dixerunt fratres vobis, iudei infideles, q̄ fratres sunt ī carnē. O dientes vos et abſcientes ppter nomē meū, q̄ iudei tantū oīū conceperūt de ip̄o, q̄ inter se statuerūt ut si q̄s conserceret nomē ip̄i extra synagogā cōsceretur, et sic de eis p̄p̄ dī, Abſcientes vos ppter nomē meū, Quid aut̄ dixerūt hi fratres odientes, subdit et dicitur, Blasphemē dñs, q̄, d. Absit q̄ deo glorioso talia dicantur, sc̄z q̄ sit homo verus, similius et q̄ sit ī sacrificio oblata, q̄ uta put̄ ip̄i false concipiūt sum p̄ diuinā excellētię ve dītū est, q̄s ppheta cōfutat vices in persona lui et iustorū Et videbim⁹ ī leticia vestra, q̄, d. ventas p̄dicorū eluci dabis ut in euentu, primo q̄r videbim⁹ ī leticia vestra sc̄z dīcipulorū, put̄ infra eodē ca. declarat, vbi dī. Letamini cū bieruale, et ibidē exponeſ. Sc̄do p̄ confusione fratrum odientium p̄dicorū dicit, q̄bi aut̄ confundens de qua confusione statim subdit. Vox p̄p̄ dī cōtritate tc, Luca q̄d sciendū q̄ in destructione p̄p̄i secundū tria maxime adverſariā iudeis cōtigerūt, vñ sc̄z q̄ cives coadūnūce odientes se interficiēbat, put̄ dicit Iosephus de quo dīcit, Vox populi de cōtritate. Sc̄dm erat q̄ ī templo occurrerūt multa signa diuine reprobatōis, et cōtristū templi sc̄llum fuit Dath, xxvij, ca. et alia multa que in thalimū narrant ad hec p̄inertia, de quo intelligi illud, Vox de templo, Letiū est vox romanorū exequentiū diuina multitudinē, de q̄ dicit. Vox dñi reddens retributionē inimicis suis, et sequit̄. Anteq̄ parturit, p̄perit. Vbi p̄t̄er dītorū p̄p̄eta agit ī natūritate pauperculi sc̄z ip̄i de quo ante dixerat. Ad quē aut̄ respiciunt nisi ad pauperculus de q̄ beneficiat q̄ eius natūritas de beata Virginē fuit maxime admirabilis, et ideo subdit. Quis audiret vñ sc̄z tale, aut̄ q̄s videt hunc sc̄z, subiugit etiā p̄p̄eta de regeneratione fidelū dī. Unq̄d parturiet terra, et exponat totū sic cit in postilla, subdit p̄p̄eta de generatione eterna, dī. Unq̄d ego q̄ alios pareat facio, ip̄e no patrū, q̄ quicq̄d p̄fectionis est ī creaturis pamphlet⁹ et pfect⁹ ī dīo iure naturū sc̄llula, q̄cūq̄ imperfectione, vnde hec expositiō ī dīatur ī sanctis doctori, et in postilla no videt esse mystica sed latīo, Hā paternitas et filiatio p̄ p̄i et magis apne dicunt ī diuinis q̄ ī creaturis, luxa illud aplū ad Ephe, viij. Flecto genua mea ad patrē dñi nostri iesu christi tc, Consequēter q̄nto dicit, Letamini cū bieruale tc, vbi ex presse declarat illud q̄d p̄p̄i discipulis ip̄i dixerat, Videbimus ī leticia vestra exponat totū sic ut in postilla, Lōsē querēt sexto declarat extensio punitionē fratrum odientium et abſcientium discipulos ip̄i, ppter nomē eius, de q̄bo dīretas supra, q̄bi aut̄ p̄fident, et hoc agit cū dī. Et indignabitur inimicus suis, vñ sc̄z ibi. Final consumū dicit dñs, et exponat totū sic ut in postilla, Et notandum q̄ ex hoc q̄d dicit hic, Qui comedebant carnē suillā tc, vñ sc̄z inūl consumēt. Expositores hebreorū credunt se habere efficac argumentū ad hoc q̄ stat⁹ christianitatis p̄sumēdūs est tpe messie inaniter spectati, et q̄ christiani res sc̄nt carnibus suillis, non tū iudei nec etiā saraceni. Sed fallitas eorū declarat ī in gloria maiori sup Bene, vbi ex p̄p̄ se habet q̄ omnia quoz eius erat illud in re, le, debebat esse licita ad esum tempore messie, et specialiter hoc dicunt de p̄p̄o, vnde hoc q̄d dī. Qui comedebat carnē suillā, exponendū est put̄ ī postilla, Consequēter septimo dīcit, Ego aut̄ opa eorū tc, ī quo videbāt carnē suillā, exponendū est put̄ ī postilla. Consequēter septimo dīcit, Ego aut̄ opa eorū tc, ī quo videbāt carnē suillā, exponendū est post resurrectionē ip̄i

Liber

qd continuat ad predicta spaliter ad illud qd dicerat. **P**erpetuit fratres suos. Ad qd sciendis qd put legitur in actis apostolorum. h. ca. eo tpe quo spissancus descendit in apostolos Christi erant in Iherusalem habitantes vii religiosi et omni natione que sub celo est. qd omnes videbant gloriam dei inquantu[m] ritebant ipso apostolos loquentes et ratis linguis magnalia dei. qd non nisi virtute divina facti poterant. Et hoc est qd dicitur hic. Ego autem opa eorum et cogitationes eorum. si indeo volentius suppeditare fidei veritatem vnde et aplos et discipulos in iauatum psequebantur et omnes erant congregati propter mecum in Iudeor[um] in eodem loco. et sic deus et opibus et cogitationibus prauis Iudeor[um] bonum elicit. I. congregare apostolos cum omnibus gentibus et linguis ut viderent gloriam dei modo predictio. Et in hoc qd dicitur. Cum omnibus gentibus intelligat distributio per generibus linguis. put in multis locis. Et sequitur. Et ponam in eis signum. scilicet in discipulos signum sancte crucis. qd crucifixu[m] dixerit predicabant vel signum. I. miracula vel signa qd in nomine Christi faciebant. iuxta illud Matth. ultimum. Signa autem eos qd crediderunt hec sequuntur. In nomine meo demonia exierint et cetera. Et mittat ex eis qui saluat fuerit. ubi in hebreo habet. Qui euaserint. qd apostoli et discipuli qui fugientes euaserunt de persecutore Iudeor[um] ab Iherosolymis ad gentes. scilicet ad gentiles. Exponant cetera. put in postilla. et cetera ibi. Et adiuvet oes fratres vestros. qd videat exponens de martyribus Christi qd in diversis partibus mundi fuerit per testimonio dei interfecti quorum corpora seu ossa adducuntur frequenter de cunctis gentibus. in equis et quadrigis et honorifice et diversis et ratis modis. ad montes

sanctum messi hiemusale. scilicet ad ecclesiam. Quod si infestant filii Israel munus in vase mundo in domum domini. qd tanquam veneratio sit reliquias sanctorum in ecclesia. sicut olim fiebat in templo. cum munus solemnissem ibi offerebatur. Et hic innuit prophetam tertium patiens ad perfectionem nominis fratris. In veteri enim lege corpora seu ossa mortuorum erant immunda in tantu[m] qd contamiabantur sacerdotes per contactum mortuorum. sed in noua lege hoc non habet. immo reliquias sanctorum in altari ponunt cuius difference ratio poterit esse. qd aie defunctorum in veteri lege dicitur. cuius cunctis sancte fuissent. separabantur isti a rite divina. vni et cetero. pa[re]t eorum merito separanda erant a sanctuario. cuius oppositum est in noua lege. in qua aie sanctorum beatificatio deo coniungitur. vni ad perfectionem sui status pertinet predicta. Consequentiter octauo dicitur. Et assumptam ex eis sacerdotes et leuitas. in quo innuit quartum principem ad status novae legis perfectionem. in quantum sacerdotium ipsum se extendit ad omnes gentes et non coartat ad certaztributum. sicut in veteri lege. que quidem extensio primum ad perfectionem. sicut noua lex. perfectior est que obligat omnes. qd lex vetus que tamen obligat populum antiquum. Et tamen hoc etiam ostenditur translatio legis antiquae ad novam. iuxta illud Hebreo. et capitulo. Translatio sacerdotio necesse est et legis translatio fiat qd tamen hebrei farue negant de quo non est ad presentis agendum. Letra exponantur. put in postilla

Explicit postilla fratris Nicolai de lyra super Esaiam prophetam adiunctis additionibus et replicis.